

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, అటవీశాఖ

కర్నూలు డివిజన్

కర్నూలు సర్కిల్, కర్నూలు.

రాష్ట్ర, కేంద్ర అటవీ చట్టములు, నిబంధనలు

మరియు

**అటవీ నిర్వహణ మరియు రక్షణపై
క్షేత్రస్థాయి సిబ్బందికి సూచనలు**

ముందు మాట

అటవీ శాఖ క్షేత్ర స్థాయి సిబ్బందికి రాష్ట్ర, కేంద్ర అటవీ చట్టములు, నిబంధనలు, అటవీ నిర్వహణ మరియు అటవీ రక్షణకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని వివిధ గ్రంథముల నుంచి క్రోడీకరించి దానిని తెలుగులో అనువదించజేసి సరియైన అవగాహన నిమిత్తం **శ్రీ యుస్.అ.శోక్ కుమార్ యాదవ్**, అటవీ క్షేత్రాధికారి, నిఘా విభాగం, కర్నూలు వారు తయారుచేసిన సమాచారము అటవీశాఖ సిబ్బందికి సమాచార దర్శినిగా ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుందనే ఉద్దేశముతో పుస్తక రూపములో ముద్రించడం జరిగినది.

ఈ పుస్తకమును అటవీశాఖ క్షేత్రస్థాయి సిబ్బంది అందరూ క్షుణ్ణముగా పఠించి/చదివి రాష్ట్ర, కేంద్ర అటవీ చట్టములు, నిబంధనల గురించి అవగాహన చేసుకొని అటవీ, వన్యప్రాణి నేరములు నిరోధించుటలో మీ వంతు కృషి చేసి, చట్టములను అమలు చేయుటలో మరియు అటవీ నిర్వహణలో ఈ పుస్తకము మీకెంతో ఉపయోగపడగలదు.

ఈ పుస్తకంలో ఎన్నో విషయాలు ముఖ్యంగా చట్టాలు మరియు నిబంధనలు తెలుగులో అనువదించినపుడు పొరబాట్లు జరిగి ఉండవచ్చు, లేదా టైపింగ్ లేదా అచ్చు తప్పులు జరిగి ఉండవచ్చు, కావున అమలు చేయుటంలో తప్పులు జరగకుండా మీకు సందేహం కలిగినప్పుడు అసలైన ప్రామాణిక గ్రంథాలను రెఫర్ చేసుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి.

శ్రీ జె.యస్.యస్. మూర్తి, I.F.S., చీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్, కర్నూలు సర్కిల్, కర్నూలు వారి సూచనల మేరకు సదరు విషయాలను పుస్తక రూపంలో ముద్రించి క్షేత్రస్థాయి అటవీ సిబ్బంది ఉపయోగించుకొని విధి నిర్వహణలో పురోగతి సాధించుటకుగాను సరఫరా చేయడమైనది. దీనిని క్షేత్రస్థాయి సిబ్బంది అందరూ వినియోగించుకొని అటవీ, వన్యప్రాణుల రక్షణకు తోడ్పడగలరని ఆకాంక్షిస్తూ..

ధన్యవాదములతో.....

మీ

డి. చంద్రశేఖర్ రావు, S.F.S.,

డివిజనల్ అటవీ అధికారి,
కర్నూలు.

స్థలం: కర్నూలు
తేది : ఆగస్టు, 2017

నా మాట

అటవీ శాఖ క్షేత్ర స్థాయి సిబ్బంది ఎన్నో ప్రతికూల పరిస్థితులలో రాత్రింబవళ్ళు కష్టపడి పనిచేసి సమర్థవంతముగా అటవీనేరములను నిరోధించగలరు మరియు అటవీ స్మగ్లర్లను పట్టుకొనగలరు. కాని చట్టాలు మరియు నిబంధనలగురించి సరియైన అవగాహన లేకపోవటం వలన పకడ్బందీగా కేసులు రాయలేక చాలాకేసులు కోర్టులనందు వీగిపోవుచున్నవి. ఈ పరిస్థితులకు కారణం క్షేత్రసిబ్బందికి మెటీరియల్ అందుబాటులో లేకపోవడం మరియు అవగాహనరాహిత్యం. క్షేత్రస్థాయి సిబ్బందికి చట్టాలు, నిబంధనలు మరియు అటవీరక్షణ మరియు నిర్వహణ గురించి నేను ఎప్పటి నుంచో సేకరించిన విషయాలను, సమాచారమును తెలుగులో తెలియజేయాలని నా ఈ చిన్ని ప్రయత్నము. అన్ని విషయాలు ఒకచోట కూర్చి "రెడీరెఫరెన్స్ బుక్" లా అందరికీ ఉపయోగపడాలని నా ఉద్దేశము. ఈ ముద్రణలో అదనముగా 110 పేజీల సమాచారమును పొందుపరచటమైనది. విషయ సేకరణలో నాకు తోడ్పాటు నందించిన నా సహ ఉద్యోగులకు, సహ అధికారులకు మరియు ఫారెస్టు అకాడమి, దూలపల్లి వారికి ధన్యవాదములు తెలుపుకుంటున్నాను.

ఈ పుస్తకంలో ఎన్నో విషయాలు ముఖ్యంగా చట్టాలు మరియు నిబంధనలు తెలుగులో అనువదించినపుడు పొరబాట్లు జరిగి ఉండవచ్చు, లేదా టైపింగ్ లేదా అచ్చు తప్పులు జరిగి ఉండవచ్చు, కావున అమలు చేయటంలో తప్పులు జరగకుండా మీకు సందేహం కలిగినపుడు అసలైన ప్రామాణిక గ్రంథాలను రెఫర్ చేసుకోవలసిందిగా విజ్ఞప్తి.

ఈ పుస్తకం ముద్రణలో సూచనలు, సలహాలు అందజేసి ప్రోత్సహించి సహాయసహకారాలు అందజేసిన శ్రీ జె.యస్.యన్. మూర్తి, I.F.S., చీఫ్ కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్ , కర్నూలు సర్కిల్, కర్నూలు వారికి ధన్యవాదములు తెలుపుకుంటున్నాను. ముఖ్యముగా నా ప్రయత్నం కార్యరూపం దాల్చటానికి ప్రోత్సహించి సహాయ సహకారములు అందజేసిన శ్రీ డి.చంద్రశేఖర్ రావు, S.F.S., డివిజనల్ అటవీఅధికారి, కర్నూలు గారికి ప్రత్యేక ధన్యవాదములు తెలుపుకుంటున్నాను.

ధన్యవాదములతో.....

ఇట్లు

యస్. ఆశోక్ కుమార్ యాదవ్,

అటవీక్షేత్రాధికారి,

నిఘావిభాగము, కర్నూలు.

కర్నూలు రేంజి (అదనపు బాధ్యతలు)

సెల్ : 94402 44917

స్థలం: కర్నూలు
తేది : ఆగస్టు, 2017

తప్పక చదవండి

అటవీ నేరములను అరికట్టుటలో అమలులో ఉన్న ఇతర చట్టములు ఉపయోగించుటకు అవరోధములు / నిషేధములు లేవు : అటవీ ఉత్పత్తుల అక్రమ రవాణా మరియు విలువైన అడవులను కాపాడుటలో, చట్టము నందలి అధికారములు మరియు నిబంధనలను జాగ్రత్తగా పాటించవలెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము, 1967 నందలి సెక్షన్-58 ప్రకారము ఇతర చట్టములను వినియోగించుట నిషేధము కాదు : అటవీ నేరముగా నిర్ధారించబడినప్పుడు, ఆ నేరములకు ఇతర చట్టముల క్రింద ఇంకా పెద్ద శిక్ష, జరిమానా విధించుటకు అవకాశము వున్న యెడల, అట్టి ఇతర చట్టములను ఉపయోగించి నేరస్థున్ని శిక్షించుటకు ఎటువంటి అవరోధములు కాదు.

వన్యప్రాణి రక్షణ చట్టము, 1972 నందలి సెక్షన్ - 56 ప్రకారము ఇతర చట్టములను వినియోగించుట నిషేధము కాదు : ఈ చట్టము క్రింద ఏదైనా నేరము చేసినట్లైతే, అంత వరకు అమలులో వున్న ఇతర చట్టములను ఉపయోగించి, చేసిన నేరమునకు శిక్షించబడుట అవరోధము కాదు. ఇతర చట్టముల క్రింద ఇంకా పెద్ద శిక్ష, జరిమానా విధించుటకు అవకాశము ఉన్న యెడల ఆ చట్టములను ఉపయోగించుట అవరోధము కాదు.

జీవవైవిధ్య చట్టము, 2002లోని సెక్షన్ - 59 ప్రకారము : ఇతర చట్టముల కన్నా అధిక ప్రాధాన్యత కలదు. అడవులు లేదా వన్య ప్రాణులకు సంబంధించి ఇప్పటి వరకు అమలులో ఉన్న ఇతర చట్టములలోని అంశముల కన్నా అదనమే గాని, తక్కువ కాదు.

అటవీ అధికారులకు చట్టసరస్వేన రక్షణ

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము, 1967లోని సెక్షన్-65 ప్రకారము మంచి ఉద్దేశ్యముతో చేసిన పనులకు రక్షణ కలదు : ఈ చట్టము ప్రకారము మంచి ఉద్దేశ్యముతో ఎవరైనా ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ఏదైనా ఒక పని చేసినప్పుడు లేదా చేయునప్పుడు అతనిపై ఏలాంటి కేసుగాని, నేర విచారణ గాని వుండవు.

వన్యప్రాణి రక్షణ చట్టము, 1972 నందలి సెక్షన్ - 60 ప్రకారము మంచి ఉద్దేశ్యముతో చేసిన పనికి రక్షణ : ఈ చట్టము క్రింద ఏ అధికారి లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి మంచి ఉద్దేశ్యముతో గాని చర్యలు తీసుకున్నప్పుడు అతనిపై నేరారోపణ గాని, న్యాయ విచారణగాని లేదా ఇతర కేసులు గాని ఉండవు.

జీవవైవిధ్య చట్టము, 2002లోని సెక్షన్ - 54 ప్రకారము మంచి ఉద్దేశ్యముతో చేసిన చర్యకు రక్షణ : ఈ చట్టములోని నిబంధన ప్రకారము మంచి ఉద్దేశ్యముతో ఏదైనా పని చేసినప్పుడు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి లేదా జాతీయ జీవ వైవిధ్య అధికారి లేదా రాష్ట్ర జీవ వైవిధ్య బోర్డు సభ్యునిపైగాని ఎలాంటి చర్యలు లేదా న్యాయ విచారణలు వుండవు.

అటవీ నేరస్థులకు ఎక్కువ శిక్ష పడుటకు అటవీ చట్టములతోపాటు, Indian Penal Code లోని ఇతర సెక్షన్లు కూడా కలిపి కేసు పెట్టవచ్చును.

కాబట్టి చట్టములోని అనేక ఇతర నిబంధనల క్రింద అటవీ నేరస్థులపై కేసులు పెట్టుటకు అటవీ అధికారులు సంకోచించవలసిన అవసరము లేదు. ఎందుకనగా చట్ట ప్రకారము మంచి ఉద్దేశ్యముతో చర్యలు తీసుకున్నప్పుడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు రక్షణ ఉన్నది.

అమాండ్ లిపోర్టుకు సంబంధించిన అధికారములు

- ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ నేరములు (రాజీ ఒప్పుదల మరియు అభియోగము) 1969లోని నిబంధనలు-13 ప్రకారము ఫారెస్టు సెక్షన్ అధికారి హోదా కన్నా తక్కువ కాని అధికారికి కోర్టు రిమాండు రిపోర్టు చేయుటకు అధికారము కలదు.
- వన్యప్రాణి (సంరక్షణ) చట్టము, 1972లోని సెక్షన్-55 ప్రకారము ఫారెస్టు రేంజి అధికారి కన్నా తక్కువ హోదా కాని అధికారికి కోర్టులో ఫిర్యాదు చేయుటకు అధికారము కలదు. (G.O.Ms.No. 1270, Food & Agriculture (Forest.III), Dept, dated 22.11.1974 published in A.P. Gazette Part-I (Extra - ordinary (No. 281) dated. 23.11.1974)
- జీవ వైవిధ్య చట్టము, 2002లోని సెక్షన్-61 ప్రకారము ఫారెస్టు రేంజి అధికారి కన్నా తక్కువ హోదా కాని అధికారికి కోర్టులో ఫిర్యాదు చేయుటకు అధికారము కలదు. (Central Govt. Notification No. 5.0.2708(E), dated. 17.11.2008)

విషయ సూచిక / INDEX

క్రమ సంఖ్య	విషయము / Subject	పేజీ నెం.	
		నుండి	వరకు
1.	ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టం-1967 A.P.Forest Act- 1967	01	27
2.	ఆం.ప్ర. అటవీ (సవరణ) చట్టం - 2016 A.P.Forest Amendment Act- 2016	28	46
3.	ఆం.ప్ర. అటవీ చట్టం - 1967 (సవరణల అంతర్దాం) A.P. Forest Act 1967 (Implications of the Amendments)	47	-
4.	వన్య ప్రాణి రక్షణ చట్టం-1972 Wild Life Protection Act-1972	48	70
5.	అటవీ సంరక్షణ చట్టం-1980 Forest Conservation Act-1980	71	72
6.	జీవ వైవిధ్య చట్టం-2002 The Biological Diversity Act-2002	73	85
7.	ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఉత్పత్తులు రవాణా నియమాలు-1970 A.P.Forest Produce Transit Rules-1970	86	88
8.	ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ నేరాలు (రాజీకప్పుడల మరియు అభియోగం) నియమాలు-1969 A.P. Forest Offences (Compounding & Prosecution) Rules-1969	89	91
9.	ఆంధ్రప్రదేశ్ సా మిల్స్ (రెగ్యులేషన్స్) నియమాలు-1969 A.P. Saw Mills(Regulation) Rules-1969	92	94
10.	ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎర్రచందనం స్వాధీనము నియమాలు-1989 A.P. Red Sanders Possession Rules-1989	95	97
11.	ఆంధ్రప్రదేశ్ బొగ్గు (ఉత్పత్తి మరియు రవాణా) నియమాలు-1992 A.P. Charcoal (Storage & Depot)Rules-1992	98	99
12.	ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఉత్పత్తుల (స్టోరేజ్ మరియు డిపో)నియమాలు-1989 A.P. Forest Produce(Storage & Depot) Rules-1989	100	102
అనుబంధము/ANNEXURE			
13.	వివిధ అటవీ చట్టములు మరియు నిబంధనలు List of various Forest Acts and Rules	103	104
14.	అటవీ నేరముల గురించి వివరణ Explanation on Forest Offences	105	107
15.	అటవీ నేరములను కనుగొన్నప్పుడు పాటించవలసిన మార్గదర్శకాలు Guidelines for dealing with Forest Offences.	108	118

16.	ఆం.ప్ర. అటవీ చట్టము మరియు వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టం సమర్థవంతముగా అమలు పరచుటకు మార్గదర్శకాలు. Guide lines for effective implementation of AP Forest Act and Wild Life (Protection) Act.	119	135
17.	వన్యప్రాణి (సంరక్షణ) చట్టము 1972 క్రింద వచ్చు అటవీ నేరములు Offences under the Wild Life (Protection) Act 1972.	136	-
18.	ఎర్రచందనం నేరములను కనుగొనప్పుడు అమలుపరచవలసిన ముఖ్యమైన చట్టములు. Important Acts in dealing with Red Sandar offences.	137	139
19.	వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టమును సి.ఆర్.పి.సి.తో కలిపి పకడ్బందంగా ఆచరించుటకు మార్గదర్శకాలు Guidelines to implement W.L. (Protection) Act 1972 clubbed with CRPC.	140	144
20.	సరైన ప్రణాళికతో వన్యమృగాలను పట్టి తరలించుట అత్యవసర పరిస్థితి ఎదుర్కొనుటలో పాటించవలసిన ముందు జాగ్రత్తలు Precautions to be taken while dealing with Wild Life cases.	145	146
21.	ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము 1967లోని ముఖ్యమైన సెక్షన్లు (సెక్షన్ 20, 29 & 44) Important sections in AP Forest Act 1967 (Section 20, 29 & 44)	147	152
22.	అడవుల నేరములు - సాధారణ స్వరూపములు - శిక్షలు Forest Offences - Details in nature - punishments.	153	157
23.	వివిధ అటవీ నేరములు శిక్షలు పట్టిక (వన్యప్రాణి సంరక్షణ చట్టము 1972, మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము 1967) Table of offences and punishments under A.P. Forest Act 1967 and Wild Life (Protection) Act 1972.	158	167
24.	కాంపౌండ్ విధించకూడని అటవీ నేరములు Non - Compoundable Forest Offences.	168	-
25.	వాహనపు కేసు Vehicle Case	169	-
26.	ఫిర్యాదులో ఉండవలసిన విషయాలు Contents of a complaint	170	171
27.	అటవీ నేరములకు చార్జ్ షీట్ ఫైల్ చేయుటకు పాటించవలసిన ముందు జాగ్రత్తలు Precautions to be taken while filing of charge sheet.	172	173
28.	పంచాయతీనామ యొక్క నమూనా Model panchanama.	174	175
29.	ముద్దాయి స్టేట్మెంట్ నమూనా Model statement of Accused.	176	-

30.	రిమాండ్ రిపోర్ట్ నమూనా Model Remand Report.	177	180
31.	అరెస్ట్ సమాచారమును ముద్దాయి బంధువులకు/స్నేహితులకు/ముద్దాయికి తెలియపరచవలసిన నోటీసులు - నమూనా Notice of arrest - intimation to accused, and his relatives / friends - model formats.	181	182
32.	సెర్చ్ వారెంట్, బెయిల్/సూరిటీ/పర్సనల్ బాండ్ - నమూనా Formats of search warrant, bail bond, surity bond and Personal Bond.	183	185
33.	అటవీ రవాణాలో మినహాయింపు జాతుల జాబితా List of exempted species while transporting.	186	-
34.	అటవీ క్షేత్రాధికారి అధికారములు Powers of forest range officer.	187	188
35.	అటవీ నేరములో త్రిచక్ర, ద్విచక్ర వాహనములకు కాంపౌండ్ విధించుటకు అటవీ క్షేత్రాధికారి అధికారమునకు సంబంధించిన ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు Compounding authority i.e., Forest Range Officer for Three and two wheelers involved in Forest Offences (Govt. Order)	189	-
36.	అటవీ క్షేత్రాధికారి నిర్వహించవలసిన రిజిస్టర్లు List of registers to be maintained by Forest Range Officer.	190	193
37.	అటవీ నేరములో ముద్దాయి నుండి కాంపౌండ్ ఫీజు వసూలు చేయుట గురించి పి.సి.సి.ఎఫ్ గారి సూచనలు PCCF instructions on collections of C. Fees from Forest Offenders.	194	195
38.	సూక్ష్మీకరించిన వన్యప్రాణి రక్షణ (సవరణ) చట్టము 2002 Wild Life Protection (Amendment) Act - 2002 (Simplified)	196	202
39.	సరిహద్దు పిల్లర్ నమూనా Type and design of RCC Boundary Pillar (As per PCCF circular No. 1/2011)	203	-
40.	నర్సరీ మరియు ప్లాంటేషన్ పట్టిక Calendar of operations for nursery and plantation.	204	-
41.	నర్సరీ మరియు ప్లాంటేషన్ పెంచుటకు సూచనలు Guidelines for raising of nursery and plantation.	205	212
42.	ఫాలీథిన్ బ్యాగులు మరియు ప్లాంటేషన్కు సంబంధించిన సమాచారము Information on Polythene bags & Plantation.	213	-
43.	పర్యాయ కారకాలు, కొలతలు మరియు సారూప్యత Conversion factors and Measures and Equivalents.	214	217
44.	కలప మరియు వెదురు వర్గీకరణ Classification of Bamboo and Timber.	218	-
45.	నీటికుంటలు మరియు చెక్ డ్యాములు నిర్మించుటకు సూచనలు Guidelines on construction of Perculation tanks and check dams.	219	220

46.	అటవీశాఖ పదకోశము Glossary of Forest Department.	221	222
47.	వివధ రకాల చెట్ల శాస్త్రీయ నామములు మరియు స్థానిక నామములు Scientific names and local names of various trees.	223	233
48.	కొలత పుస్తకాల నిర్వహణ కోసం సూచనలు Instructions on maintainance of measurement Book.	234	237
49.	జంతువుల శాస్త్రీయ నామములు మరియు షెడ్యూల్స్ Zoological names and schedules of wild animals.	238	239
50.	మాంసాహార, శాకాహార జంతువుల గణనకు మార్గనిర్దేశాలు Guidelines for census of Carnivorous and Herbivorous.	240	269
51.	రీయిన్ స్టేట్ మెంట్ బెనిఫిట్స్-ప్రభుత్వ ఉద్యోగి Reinstatement Benefits of Government Employ	270	271
52.	సస్పెన్షన్ కాలంలో జీవనభృతి Subsistence Allowance while under Suspension	272	273
53.	ఉద్యోగి రిటైర్మెంట్ వదలని క్రమశిక్షణా చర్యలు Disciplinary action even after Retirement of Government Employ	274	275
54.	ఉద్యోగిపై క్రమశిక్షణా చర్యలు- ముఖ్యాంశాలు Important Disciplinary actions against Government Employ	276	279
55.	Procedure for Eviction of Encroachments in Reserve Forest	280	283

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అటవీ చట్టం-1967

A.P.Forest Act- 1967

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము 1967

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో అటవీ రక్షణ మరియు నిర్వహణ సంబంధించి మార్పులు మరియు Consolidate చేయబడిన చట్టము.

భారతదేశము గణతంత్ర రాజ్యముగా మారిన 18వ సంవత్సరములో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రమునకు సంబంధించి చేయబడిన చట్టము ఈ విధంగా

చాప్టరు-1 ప్రాథమిక విషయాలు

సెక్షన్ 1 సంక్షిప్త నామము,వర్తింపు మరియు అమలులోకి వచ్చుట

1. దీనిని ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము, 1967 గా పిలవవచ్చును.

2. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము మొత్తానికి వర్తిస్తుంది.

3. ఇది రాష్ట్రప్రభుత్వము నోటిఫికేషనులో ప్రకటించిన విధంగా, ప్రకటించిన నాటి నుంచి అమలులోకి వస్తుంది.

సెక్షన్ 2: నిర్వచనములు :-

ఈ చట్టములో, మరొక విధంగా వివరించకపోతే, ఈ విధంగా కావలసి ఉంటుంది.

ఎ) (Cattle) “పశువులు” అనగా ఆవులు, ఎద్దులు, ఏనుగులు, ఒంటెలు, దున్నలు, గుఱ్ఱములు, కంచర గాడిదలు, పందులు, గొర్రెలు, మేకలు మరియు ప్రభుత్వము నోటిఫికేషన్ ద్వారా పేర్కొన్న విధంగా ఇటువంటి జంతువులతో కూడినది.

బి) “కోర్టు” అనగా అసలు జూరిస్డిక్షన్ కలిగిన ప్రధాన సివిల్ కోర్టు

సి) “డివిజనల్” అటవీ అధికారి అనగా అటవీ డివిజనుకు స్వతంత్ర హోదాతో కూడిన అధికారము కలిగిన అటవీ అధికారి

డి) “అటవీ డివిజను” అనగా ఈ చట్టము కొరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వముచే కాని లేదా ప్రభుత్వంచే అధికృతము పొందిన అధికారిచే గాని అటవీ డివిజనుగా పేర్కొనబడి డిక్లర్ చేయబడిన ప్రాంతము.

ఇ) “అటవీనేరము” అనగా ఈ చట్టము క్రింద లేదా ఈ చట్టము ద్వారా రూపొందించిన నియమాల ప్రకారం శిక్షించదగిన నేరములు

ఎఫ్) “అటవీ అధికారి” అనగా ప్రభుత్వంచే గాని లేదా ప్రభుత్వము ద్వారా అధికారమివ్వబడిన అధికారిచే గాని నియమించబడిన ఎవరైన వ్యక్తి ఈ ప్రకారము

(i) ముఖ్య సంరక్షణాధికారి, ఉప ముఖ్య సంరక్షణాధికారి, సంరక్షణాధికారి, ఉప సంరక్షణాధికారి, సహాయ సంరక్షణాధికారి, అటవీ డివిజనల్ అధికారి, రేంజర్, డిప్యూటీ రేంజర్, ఫారెస్టర్, ఫారెస్ట్ గార్డ్, ఫారెస్ట్ వాచర్, రానేదారు, తనిఖీ అధికారి లేదా ప్లాంటేషన్ వాచర్ అయి ఉంటారు.

(ii) అటవీ అధికారిగా ఈ చట్టం ద్వారా గాని, దీని ద్వారా ఏర్పరిచిన నియమాలు లేదా ఆదేశాలు అమలు పరచు వ్యక్తి కాని సెక్షన్ (4) సబ్ సెక్షన్ (1) క్లాజు సి క్రింద నియమించబడిన అటవీ సెటిల్మెంట్ అధికారి ఈ నిర్వచనములోకి రాడు.

జి) “అటవీ ఫలసాయము” ఈ విధంగా కూడి యున్నవి

ఈ క్రింద పేర్కొనబడి అడవిలో కనుగొనబడి లేదా అడవి నుంచి తేబడిన లేదా తేకున్ననూ, అనగా కలప, వెదురు, చార్కోలు, రబ్బరు, కాకటచూర్, కటచు, కలపనూనె, రెజిన్, సహజమైన వార్నైష్ బెరడు, లక్క, ఇప్పపువ్వులు, ఇప్పగింజలు, కరకకాయలు, తునికిఆకులు, రోజాగడ్డి, సర్పగంధి, అడ్డా ఆకులు కూడి యున్నవి.

(2) అడవి నుంచి తేబడిన లేదా అడవిలో కనబడిన ఈ క్రింద పేర్కొన్నవి.

- (i) చెట్లు, దాని ఆకులు, పూవులు మరియు పొందపరచబడిన విధంగా పండ్లు మరియు ఇక్కడ చెట్లుగా ఇంతకు ముందు పేర్కొన్నవి అన్ని ఇతర భాగములు లేదా ఉత్పత్తులు.
- (ii) చెట్లు కాని మొక్కలు (గడ్డి, తీగలు, రీడులు మరియు మోస్) మరియు అన్ని భాగాలు లేదా ఉత్పత్తి లేదా అటువంటి మొక్కలు.
- (iii) వన్యప్రాణులు, వన్య పక్షులు, తోళ్ళు, దంతములు, కొమ్మలు, బొమికలు, పట్టుగూడులు, తేనె, వాక్స్ మరియు వన్య ప్రాణుల మరియు పక్షుల అన్ని భాగములు లేదా ఉత్పత్తి.
- (iv) పీట్, పై ఉపరితల మట్టి, రాయి మరియు ఖనిజాలు (నున్నపు రాయి మరియు లాటరైట్ రాయితో కలిపి) ఖనిజ నూనె మరియు అన్ని గనుల ఉత్పత్తులు లేదా క్వారీలు మరియు

(3) పెర్కొనబడిన అటువంటి ఉత్పత్తులు.

హెచ్) ప్రభుత్వము అనగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము.

- ఐ) “మెజిస్ట్రేట్” అనగా అటవీ నేరములను విచారించుటకు ప్రభుత్వంచే అధికారమివ్వబడిన తృతీయ శ్రేణి మేజిస్ట్రేట్ తో కలిపి జూరిస్ డిక్షన్ కలిగిన మొదటి శ్రేణి లేదా ద్వితీయ శ్రేణి మెజిస్ట్రేట్
- జె) “నోటిఫికేషన్” అనగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గజిట్ లో ముద్రించబడిన నోటిఫికేషన్
- కె) “యజమాని” అటవికి సంబంధించి, తాకట్టుదారు ఆధీనంలో ఉన్న అటవీ భూమి, లీజుదారులేదా అడవిని కలిగియుండుట మరియు అనుభవించుటకు హక్కులున్న వ్యక్తి.
- ఎల్) “నిర్ణయించబడి” అనగా ఈ చట్టము క్రింద ఏర్పరచబడిన నియమాల ప్రకారము పొందపరచబడినవి.
- ఎమ్) “ఎర్రచందనము” వుడ్ అనగా టెరోకార్పస్ సంటాలిన్స్ అనే బొటానికల్ పేరుతో ఉన్నచెట్టు నుంచి పొందిన కలప, లేదా ఏదేని భాగాల మరియు దాని తునకలు, పొడరు, పొడిలతో కలిపి.
- ఎన్) నది అనగా వాగు, కాలువ, నిల్వ నీరు, క్రీక్ మరియు ఇతర కాలువలు, సహజ లేదా కృత్రిమమైనవి.
- బి) చందనపు వుడ్ అనగా సంతాలమ్ అల్బమ్ అనే బొటానికల్ పేరు గల జాతి వృక్షము నుండి పొందిన కలప, ఏదేని భాగము మరియు దాని తునకలు, పొడిపొడరులతో కూడినదేదయినా.
- పి) టేకు కలప అనగా టెక్టోనాగ్రాండిస్ అనే బొటానికల్ పేరుగల చెట్టు నుంచి తీసుకున్న కలప, లేదా ఏదేని భాగము.

క్యూ) టింబరు అనగా పడిపోయిన, నరకబడిన చెట్లు మరియు వాటి యొక్క కోసిన నరికిన దుంగలు

ఆర్) చెట్టు అనగా వెదురు, కొమ్మలు, బ్రష్ వుడ్ మరియు కేన్ తో కలిపి.

చాప్టర్ -II

రిజర్వు అడవులు

సెక్షన్ 3 : అడవులుగా రిజర్వ్ చేయు అధికారము : ప్రభుత్వము ఏదైనా భూమిని ఇక్కడ నుండి ఏర్పరచబడిన షరతులపై రిజర్వు అడవిగా ఏర్పరచవచ్చును.

సెక్షన్ 4 - ప్రభుత్వముచే నోటిఫికేషన్ :

1) ప్రభుత్వము ఏదైనా భూమిని రిజర్వ్ అడవిగా ఏర్పరచాలి అని నిర్ణయించినప్పుడు (ఆంధ్రప్రదేశ్ గజిట్లో గాని తత్సంబంధిత జిల్లా గజిట్లో గాని ప్రకటన చేయవలసి ఉంటుంది)

ఎ) సాధ్యమైనంత వరకు భూ స్థితిని, దాని పరిధులను (హద్దులను) వివరిస్తూ

బి) సదరు భూమిని రిజర్వ్ అడవిగా ఏర్పరచాల్సిన నిర్ణయాన్ని ప్రకటిస్తూ

సి) క్లాజు (బి) లో తెలిపిన భూమిపై గల అభ్యంతరాలను విచారించి, నిర్ధారించుటకు, సదరు హక్కుల పరిమితి, స్థితి, పరిధులను నిర్ధారించుటకు మరియు సదరు భూమి అటవీ ఉత్పత్తులను ఇతరత్రా గల హక్కులపై ఈ చాప్టరులో తెలుపబడిన విధంగా నిర్ణయించుటకు అటవీ సెటిల్మెంట్ అధికారిని నియమిస్తూ

(2) సబ్ సెక్షన్ (1) క్లాజు (సి) లో పేర్కొన్న విధంగా ఫారెస్టు సెటిల్మెంట్ అధికారిగా నియమించబడు వ్యక్తి రెవిన్యూ శాఖలోని రెవిన్యూ డివిజనల్ అధికారి హూదాకు తగ్గకుండా ఉండాలి.

(3) ఈ చాప్టరులో పేర్కొన్న విధంగా విచారణలో అటవీశాఖ తరుపున ఏ అధికారి అయినను ప్రాతినిధ్యము వహించవచ్చును.

సెక్షన్ 5 - దావాలు లేదా వ్యాజ్యాలు నిషేధము :

ఈ చట్టంలో పొందుపరచవలసిన విధంగా ఏ కోర్టు కూడా సెక్షన్ 4 క్రింద నోటిఫికేషన్ ప్రకటన వెలువడిన తేదీలకు, సెక్షన్ 15 క్రింద ప్రకటించాల్సిన నోటిఫికేషన్లకు మధ్య కాలంలో ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకంగా సదరు భూమిపై గల హక్కులు లేదా అటవీ ఫలసాయమునకు సంబంధించిన హక్కును నిర్ధారించుటకు వేసిన వ్యాజ్యమును (సెక్షన్ 4 ప్రకటనలో ముద్రించిన దానిపై) స్వీకరించరాదు.

సెక్షన్ 6 - ఫారెస్టు సెటిల్మెంట్ అధికారిచే ప్రకటన:

(1) సెక్షన్ 4 - క్రింద నోటిఫికేషన్ విడుదల చేసినప్పుడు, ఫారెస్టు సెటిల్మెంట్ అధికారి తత్సంబంధిత జిల్లా గెజిట్లో అటువంటి గెజిట్ లేనప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజిట్లో ఆ జిల్లా యొక్క ప్రధాన భాషలో మరియు ప్రతి పట్టణం గ్రామము మరియు సదరు తాలూకా ప్రధాన కేంద్రంలో మరియు గ్రామ పంచాయితీ ఆఫీసులో స్థానిక భాషలో నోటిఫికేషనులో సదరు భూమి యొక్క ఏ భాగమును కలిపినది ముద్రించుట ద్వారా ప్రకటించాలి. ఆ ప్రకటనలో...

ఎ) రిజర్వ్ అడవిలో కలపటానికి నిర్ణయించిన భూమి యొక్క స్థితి, హద్దులు సాధ్యమైనంత వరకు సూచించాలి.

బి) సెక్షన్ 7లో ప్రోవిజన్లను ప్రకటన పెట్టాలి.

సి) సదరు భూమి అటవీ రిజర్వేషను ముందు ఇకనుంచి కలుగు తదనంతర పరిణామాలను వివరిస్తూ ప్రకటించాలి మరియు

డి) తాలూకా ప్రధాన కేంద్రములలో అటువంటి ప్రకటనను ముద్రించిన తేదీ నుండి 6 నెలలకు తగ్గని మరియు 1 సంవత్సరమునకు మించని నియమిత సమయంలో సెక్షను 4(1) క్లాజు (బి)లో పేర్కొన్న నిర్ణయముపై ఏవైనా అభ్యంతరాలు ఎవరికైనా ఏర్పడిన యెడల అట్టి అభ్యంతరాలను వ్రాతపూర్వకంగా స్వీకరించడానికి మరియు నిర్ణీత సమయంలో ఏదైనా హక్కులకు సంబంధించి అర్జి ఉంటే అట్టి అర్జీని తన ముందుంచుటకు అడుగుటకు మరియు అట్టి నిర్ణీత సమయములో తన ముందు హాజరు అగుటకు మరియు తెలుపుటకు హక్కుల స్థితిని తెలుపుటకు దానికి కావలసిన సాక్ష్యము పొందుపరచుటకు.

ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి కూడా పొందుపరచబడిన విధంగా ప్రకటన కాపీని “రిజర్వ్ అడవిగా ప్రకటించదలచిన భూమిలో లేదా పైన లేదా భాగము యొక్క ఆక్రమితదారులకుగాని, యజమానికిగాని అతని గుర్తింపబడిన ఏజెంటుకు గాని నిర్వాహకునికిగాని” అందించవలసి ఉంటుంది.

సెక్షన్ 7 - సదరు భూమిపై క్రొత్త హక్కులు పొందుట మరియు క్లియరు చేయుట నిషేధము:

అంద్రప్రదేశ్ గెజిట్లో సెక్షను 4 క్రింద నోటిఫికేషన్ వెలువరించిన మరియు సెక్షన్ 15 క్రింద నోటిఫికేషన్ ద్వారా తేదీ నిర్ణయించబడిన మధ్య కాలములో

ఎ) సెక్షను 4క్రింద నోటిఫికేషన్ ప్రకటించక ముందు పరంపర వారసత్వం ద్వారా లేదా గ్రాంటు క్రింద లేదా వ్రాతపూర్వకంగా కాంట్రాక్టు ద్వారా లేదా ప్రభుత్వముచే లేదా ద్వారా లేదా ఎవరైనా వ్యక్తికి హక్కులు దాఖలు పడిన విషయాలలో తప్ప ఏ వ్యక్తి కూడా రిజర్వ్ చేయడానికి నిర్ణయించిన భూమిపైగాని, భూమిలో హక్కులు పొందరాదు.

బి) వ్యాపారము కోసము లేదా నిర్మాణము కోసము సదరు భూమి నుండి చెట్లను నరుకుట మరియు క్రొత్త యింటిని నిర్మించుట లేదా తోటను వేయుట సాగు కోసము త్రుప్పలు తొలగించుట లేదా మరే ఇతర పనులు అట్టి భూమిలో చేపట్టరాదు.

కాని ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు యొక్క వ్రాత పూర్వక అనుమతితో క్లాజులో పేర్కొనబడిన విషయముపై చర్యకు నిషేధింపజాలదు.

సి) ఏ వ్యక్తి కూడా సదరు భూమిలో నిప్పంటించుట లేదా అగ్ని వెలిగించుట లేదా అగ్ని కారక పదార్థములను సదరు భూమి లేదా అటవీ ఫలసాయము నష్టపడే విధంగా వదలరాదు.

2) పశుత్వముచే లేదా పశుత్వము తరపున సదరు భూమిలో పట్టాలను మంజూరు చేయరాదు.

సెక్షను 8 ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారిచే ఎంక్వైరీ

ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి ఈ సెక్షను కింద నోటీసు ఇచ్చిన విషయము లేదా మద్యంప బడిన ప్రకటనను నిర్వహించు చర్యలో భాగంగా వాత పూర్వకంగా ఇవ్వబడిన వాంజ్యాలములను నమోదుపరచుట లేదా సాక్ష్యముల నమోదు పరచుట చేసిన తర్వాత ప్రతి అభ్యంతరమును మరియు ప్రతి క్లెయిమును పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. సబ్ సెక్షను (3) అటవీ శాఖ తరుపున ప్రాతీనిధ్యము వహిస్తున్న ఎవరైనా అటవీ అధికారి వ్యక్తము చేయు అభ్యంతరాలను లేదా క్లెయిములను చేస్తే వాటిని ఎఫ్.ఎస్.ఓ తప్పనిసరిగా నమోదు చేసుకోవాలి.

2) సబ్ - సెక్షను (1) కింద నమోదు చేయు సాక్ష్యమును సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ 1908 లో పేర్కొన్న పద్ధతిలో నమోదు పరచాల్సి ఉంది.

సెక్షను 9 ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి యొక్క అధికారములు:

సెక్షను 8 కింద విచారణ చేయడానికి ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి ఈ కింద తెలుపబడిన అధికారములను చెలాయించవచ్చు.

ఎ) ఏదైనా భూమిలో సర్వే చేయడానికి, హద్దులను ఏర్పరచడానికి లేదా పటమును తయారు చేయడానికి తాను గాని లేదా తనచే అధికారమివ్వబడిన వ్యక్తిగాని ప్రవేశించవచ్చు.

బి) ఎవరైనా వ్యక్తి సమ్మన్ చేయటానికి, హాజరగునట్లు చేయడానికి మరియు ప్రమాణము పై విచారించడానికి మరియు ఏదైనా డాక్యుమెంట్లు, వస్తువును ప్రత్యేక పెట్టుటకు ఆదేశించడానికి పౌర ప్రక్రియ చట్టము 1908 ప్రకారము పౌర కోర్టుకివ్వబడిన విధంగా అధికారములు

సెక్షను 10 - కొన్ని హక్కులపై క్లెయిములు:

ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి రిజర్వ్ అడవిగా ప్రకటించుటకు నిర్దేశించిన భూమిపై గాని భూమిలో గాని ఈ కింది పేర్కొన్న విషయాలకు సంబంధించిన క్లెయిములు తప్ప

ఎ) దారి హక్కు

బి) నీటి మార్గము హక్కు లేదా నీటిని వాడుకొనే హక్కు

సి) పశువులను మేపుకొనే హక్కు

డి) ఫలసాయము వొందే హక్కు మిగిలిన క్లెయిములకు సంబంధించిన వివరములు, అటవీ అధికారి అభ్యంతరములు పరిగణనలోకి తీసుకొని ఆయన క్లెయిముకు సంబంధించి ప్రాక్టికంగా గాని, పూర్తిగా గాని అనుకూలంగాని, తీరస్కరిస్తూ గాని వాటికి తగిన కారణములను వాత పూర్వకంగా నమోదు చేస్తూ జారీ చేయాలి.

2(ఎ) సబ్ - సెక్షను (1) క్రింద ఏవైనా క్లెయిమ్ పూర్తిగా కానీ పాక్షికంగా గానీ ఎడ్మిట్ అయితే ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి

క్లెయిమ్ దారు స్వచ్ఛందంగా హక్కును సరెండర్ చేయుటను అంగీకరించవచ్చు లేదా హక్కును సరెండర్ చేసినందుకు పరిహారమును కేసును బట్టి అంచనా వేయవచ్చు.

ఫోటోలు చేయబడిన రిజర్వ్ అడవి భాగము నుండి భూమిని మినహాయించుటకు ఆదేశించవచ్చు లేదా

అటువంటి భూమిని భూమి Aquisition Act (సేకరణ చట్టం) 1894 లో వొందు పరచబడిన సద్దతీ ప్రకారము నొందవచ్చు.

(బి) అటువంటి భూమిని నొందుటకు

అటువంటి భూమి ఎక్విజిషన్ ప్రజాప్రయోజనార్థముగా ఉంటుంది. మరియు సెక్షను 4 క్రింద నోటీఫికేషను సబ్ సెక్షను (4) (1) సదరు చట్టముగా పరిగణించబడుతుంది.

ఈ చట్టము క్రింద ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి కలెక్టర్ గా పరిగణించబడతారు. క్లెయిమ్ దారు సెక్షను 9 క్రింద నోటీసు నొందిన ఆనక్తి గల వ్యక్తిగా పరిగణించబడతారు.

ఈ చట్టము యొక్క సెక్షను 5-ఎ, 6,7 మరియు 8 లు అప్లై కావు

క్లెయిమ్ దారు అంగీకారంతో ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి లేదా క్లెయిమ్ దారు అంగీకారంతో ఈ చట్టం క్రింద కోర్టుగా నిర్వహించబడినది మరియు ప్రభుత్వము ధన పరిహారమునకు బదులుగా, మార్పిడి ద్వారా భూమిని వొందుటకు సదరు భూమిపై లేదా లో గాంటు ద్వారా లేదా పాక్షికంగా ధన పరిహారము, పాక్షికంగా భూమిని ఆనార్డు చేయవచ్చు.

సెక్షను 11 - రహదారి హక్కు మున్నగు క్లెయిమ్లకు సంబంధించి

సెక్షను 10 సబ్ సెక్షను (1) క్లాజుల ఏ నుండి డి వరకు ఉన్న అంశాలకు సంబంధించిన క్లెయిమ్ లపై ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి అట్టి క్లెయిమ్ ల వివరములు వాటి తీవ్రత పరిధి అటవీ అధికారి అభ్యంతరాలు ఏవైనా ఉంటే వాటిని తగు కారణములయుక్తంగా నమోదు పరచి క్లెయిమ్ లను పూర్తిగా గానీ, పాక్షికంగా తీరస్కరించుచు లేదా ఆమోదించుచూ ఆదేశమును జారీ చేయాలి.

ఏదేని భూమి లేదా భవనమునకు సంబంధించి లాభకరంగా అనుభవించాల్సిన క్లెయిముకు సంబంధించి ఆమోదాస్తే అట్టి ప్రాంతము స్థితి, స్థాయి మరియు భవనము స్థితి స్థాయిని నమోదుచేయాలి.

నీటి మార్గము లేదా రహదారి లేదా నీటి వినీయోగమునకు సంబంధించిన క్లెయిము ఆమోదాస్తే, ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి క్లెయిమ్ ద్వారా స్వచ్ఛందంగా హక్కు సరెండర్ చేస్తూ ఆమోదించాలి. లేదా అటువంటి హక్కును స్థిరంగా అనుభవించునట్లు, అటవీ శాఖకు క్లెయిము దారు మధ్య ఒప్పందము జరిగేటట్లు షరతులు లేదా ఒప్పందమును అతిక్రమించు విషయాలకు సంబంధించి నిబంధనలతో ఆర్డరు ఇవ్వాలి.

పశువులను మేపుట లేదా అటవీ ఫలసాయమునకు సంబంధించిన క్లెయిము ఆమోదమునకు సంబంధించి అయితే, ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి అటువంటి హక్కును క్లెయిము దారు స్వచ్ఛందంగా వదులుకొనుటను ఆమోదించుట లేదా నిబంధనలకు లోబడి హక్కును అనుభవించుటకు తగు ఆదేశములేచ్చుట లేదా క్లెయిము దారు సంతృప్తి మేరకు చేయదలచిన రిజర్వ్ అటవీ హద్దులను మారుస్తూ తగినంత కన్వినెంట్గా ఉండునట్లు ఆదేశాలు చేయాలి.

సబ్ సెక్షను (4) లో పేర్కొన్న విధంగా ఆర్డరు చేసినప్పుడు ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి సాధ్యమైనంతవరకు ఎన్ని పశువులు ఏ ప్రాంతములో ఏ సీజనులో మేయుటకు అనుమతించింది, లేదా ఎంత కలప పరిమాణము లేదా ఎంత ఫలసాయము ను తీసుకొనుటకు క్లెయిమ్ దారును అనుమతించింది, ఏ ప్రదేశము కావలసిన ఇతర వివరములు ఏ విధంగా ఫలసాయము అందుకొనేది లేదా అందించేది హక్కు స్థాయి మున్నగునవి ఆర్డరులో వొందుపరచాలి.

అటువంటి ఆర్డరుల యొక్క ఒక కాపీని క్లెయిమ్ దారుకు మరియు యొక్క కాపీని సెక్షను (4) యొక్క సబ్ సెక్షను (3) ప్రకారము అటవీ శాఖకు ప్రాతినీధ్యము వహించే అధికారికి అటువంటి అధికారి లేనప్పుడు డివిజనల్ ఫారెస్టు అధికారి కి ఫారెస్టు సెక్షను అధికారికి పంపాలి.

సెక్షను 12- హక్కులకు పరిహారము

సెక్షను 11 లో పేర్కొన్న హక్కులను గౌరవంగా కాపాడుతూ సెటిల్మెంటు చేయుటకు మరియు అనుమతించిన హక్కులను నిరంతరము వొందుటకు వీలు కల్పించుటకు అసాధ్యము అని ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు అధికారి భావించిన ఆయన అటవీశాఖ ను హక్కు పరిమాణమునకు తగు పరిహారమును సెక్షను 4 కింద ఇచ్చుటకు భూమి ఎక్విజిషను చట్టము 1894 లో ఉన్న ప్రోవిజన్లకు అప్లై అయ్యే విధంగా చేపట్టాలి.

సెక్షను 13 -ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి ఆదేశములపై ఆప్పీలు:

ఏదైనా క్లెయిము పూర్తిగా కాని పాక్షికంగా కాని తీరస్కరిస్తూ ఆదేశించబడితే, సెక్షను 10 సబ్ సెక్షను (1) కింద ఆదేశము ఇచ్చిన దినము నుండి 90 రోజుల లోపు సెక్షను (11) సబ్ సెక్షను (1) కింద ఆదేశము ఇచ్చిన దినమునుండి 60 రోజులలోపు క్లెయిము దారు ఆ ప్రాంతము పరిధికలిగిన జిల్లా కోర్టులో ఆప్పీలు దాఖలు చేసుకొనవచ్చును.

సెక్షను 10 లేదా సెక్షను 11 కింద క్లెయిమును పూర్తిగా లేదా పాక్షికంగా ఆమోదించి యుండి అవి భూమి ఎక్విజిషను చట్టము 1894 సంబంధించి లేకపోతే పైన తెలిపిన విధంగా జిల్లాకోర్టుకు ప్రభుత్వము తరపున అటవీ అధికారి లేదా అధీకృతుడైన వ్యక్తి ఆప్పీలు చేసుకొనవచ్చును.

ఈ సెక్షను కింద పాస్ అయిన ప్రతి ఆర్డరు అంతిమముగా ఉంటుంది.

క్లెయిముదారు ఆప్పీలుపై జిల్లా కోర్టు తీరస్కరించబడిన క్లెయిమును లేదా దానిలో కొంతభాగమును ఆమోదించాల్సివస్తే అప్పుడు ఎఫ్.ఎస్.ఓ పైన తెలిపినట్లు మొదటి సన్నీవేశములో తానుగా ఆమోదించే ఏ చర్యలు చేపట్టాలో అవే చర్యలు ఇక్కడ తీసుకోవాలి.

సెక్షను 14 -ప్రీడరు నియామకము

ఈ చట్టము క్రింద చేపట్టు నిచారణలో వాదించడానికి ప్రభుత్వము గాని క్లెయిముదారు కాని ఎవరైనా వ్యక్తిని వారి తరుపున ప్లీడరు గా నియమించుకొనవచ్చును.

సెక్షను 15 - రిజర్వ్ ఫారెస్టుగా ప్రకటిస్తూ నోటిఫికేషను

ఈ క్రింది సంఘటనలు జరిగిన మీదట

ఎ) సెక్షను 6 లో అభ్యంతరాలను పరిగణించుటకు నిర్ణయించిన కాలపరిమితి లేదా క్లెయిము కాల పరిమితి గడిచిన మరియు ప్రతి అభ్యంతరము లేదా క్లెయిము ఈ సెక్షను క్రింద వచ్చినవి ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారిచే పరిష్కరించిన తర్వాత

బి) క్లెయిములపై ఇవ్వబడిన ఆదేశముల పై సెక్షను 13 క్రింద చేయబడిన అప్పీలు కాలపరిమితి గడిచిన మరియు నిర్ణీత సమయంలో చేయబడిన ప్రతి అప్పీలు అప్పీలేటుచే పరిష్కరించబడిన తదుపరి మరియు

సి) సెక్షను 10 క్రింద పేర్కొనబడిన తీసుకొన్న అన్ని వొసేడింగులు మరియు ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి సెక్షను 10 క్రింద ప్రతిపాదిత రిజర్వు అడవిలో కలపడానికి నిర్ణయించుకొని, భూమి అక్విజిషన్ చట్టము 1894 క్రింద తీసుకొనదలచి, సదరు చట్టము సెక్షను 16 క్రింద ప్రభుత్వ ఆదీనం భూమిగా మార్చిన తర్వాత

ప్రభుత్వము తప్పనిసరిగా ఏర్పరచిన సరిహద్దుల ప్రకారము లేదా రిజర్వ్ అడవిగా చేయదలచిన హద్దులు ముద్దించిన నోటిఫికేషను మరియు ప్రకటన వెలువడిన దినము నుండి రిజర్వ్ అడవిగా పరిగణించబడు తేదీని నిర్ణయించి సదరు తేదీకి దానంతట అదే రిజర్వ్ గా అయ్యే విధంగా ప్రకటన చేయవచ్చు.

నోటిఫికేషను యొక్క అన్ని కాఫీలు ఏమైనా ఉంటే వాటిని జిల్లా గెజిట్లో ప్రచురించాలి మరియు సెక్షను 6 లో తెలిపిన ప్రకటనలో పేర్కొన్న పద్ధతిలో ప్రకటించాలి.

సెక్షను 16 -

ఏ వ్యక్తి అయినా (క్లెయిముద్వారా) సెక్షను 15 క్రింద నోటిఫికేషనుకు ముందు రిజర్వ్ చేయడానికి తెలిపిన భూమిలో ఎవరైనా హక్కులున్నా వారు సెక్షను 6 లో పేర్కొనబడిన కాల పరిధిలో ఫారెస్టు సెటిల్ మెంటు అధికారి ముందుకు తీసుకొని రాకపోతే అసీ నిర్లుప్తమవుతాయి.

సెక్షను 17:

తప్ప ఏ వ్యక్తి కూడా ఏవిధమైన హక్కును రిజర్వ్ అడవిలో గాని, పై వొందలేడు వారసత్వము ద్వారా లేదా దానము ద్వారా లేదా వాశాపూర్వకమైన కాంట్రాక్టు ద్వారా లేదా కాంట్రాక్టులో ప్రభుత్వంచే లేదా ప్రభుత్వము తరపున లేదా సెక్షను 15 క్రింద నోటిఫికేషను ముద్దించకముందు హక్కులు కలిగిన వ్యక్తి తప్ప

సెక్షను 18 -

సెక్షను 11 క్రింద నిరంతరంగా అనుభవించు హక్కులను అనుమతి లేకుండా మరొకరికి సంక్రమింపజేయ.

ఈ చట్టములో ఏ విధంగా ఉన్నప్పటికీ, సెక్షను 11 కింద ఇవ్వబడిన హక్కులను ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా దానము, అమ్మకము, మార్పిడి, కొలు లేదా ఇతరత్రా మార్గముల ద్వారా ఇతరులకు బదిలీ చేయరాదు.

కానీ ఏదేని భూమిపై లాభకర అనుభవము హక్కు లేదా భవనమును సంబంధించిన విషయములో అనుమతి లేకుండా అమ్ముకోవచ్చు లేదా ఇతరత్రా బదిలీ చేయవచ్చు.

(2) సెక్షనును అతిక్రమించి బదిలీ చేసిన హక్కులు చెల్లవు మరియు పనికిరావు.

(3) సబ్ సెక్షను (1) లో ఉన్న ఏర్పాట్లు ప్రకారము సబ్ సెక్షను (4) సెక్షను 11 కింద ఆర్డర్ ద్వారా ఇవ్వబడిన పరిమాణమును మించి సెక్షను 11 కింద నిరంతరము ఇవ్వబడిన హక్కును అమ్మరాదు, బదిలీ చేయరాదు.

(4) ఎవరైనా వ్యక్తి అటవీ ఫలసాయమును సబ్-సెక్షను (3) కి నిరుద్ధంగా అమ్మినా, బదిలీ చేసినా వేయి రూపాయల వరకు జరిమానా తో కూడిన శిక్ష వేయబడుతుంది.

సెక్షను 19 - రిజర్వు అడవిలో నీటి మార్గములను మరియు దారులను ఆపు అధికారము.

అటవీ మండలాధికారి ఎప్పటికప్పుడు ప్రభుత్వము యొక్క ముందస్తు అనుమతితో రిజర్వు అడవిలో రహదారికొరకు లేదా నీటి మార్గము అప్పటికి ఆపియుంటే లేదా ఏర్పాటు ఉంటే లేదా నిర్మించిఉంటే పబ్లిక్, ప్రైవేటు రహదారులను, నీటి మార్గములను ఆపవచ్చును.

సెక్షను 20: రిజర్వు అడవిలో అక్రమంగా ప్రవేశించిన లేదా నష్టపరిచిన మరియు సదరు అడవిలో ఈ చర్యలు నోషాధము

ఎవరైనా వ్యక్తి

(ఎ) సెక్షను 7 సబ్ సెక్షను (1) క్లాజు (బి) లో ఉన్న ఏర్పాట్లు అతిక్రమించిన.

(బి) సెక్షను (4) కింద రిజర్వు చేయడానికి ప్రకటన వెలువరించిన అడవిలో నిప్పుపెట్టిన లేదా సదరు అడవిలో నిప్పువెలిగించిన మరియు నిప్పును లేదా కాలుతున్న సదార్థమును అడవికి నష్టమయ్యే విధంగా వదిలిన

(సి) రిజర్వు అడవిలో:

(i) అడవి డివిజనల్ అధికారి ఎప్పటికప్పుడు ఈ విషయంలో నిర్దేశించిన షరతులకు మరియు సీజనుకాకుండా నిప్పువెలిగించిన కలిగియున్న లేదా నిప్పును తీసుకొని వెళ్ళిన.

(ii) అక్రమంగా ప్రవేశించిన, పశువులను మేసిన లేదా పశువులను అక్రమంగా ప్రవేశించడానికి అనుమతించుట

(iii) ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా లేదా నిర్లక్ష్యపూర్వకంగా చెట్లను నరికి లేదా ఏదైనా చెట్లను నరికి లేదా ఏదైనా కలపను ఈడ్చుట ద్వారా ఏదైనా నష్టానికి కారణమయితే.

(iv) పడవేసిన, బెరడు తొలగించుట, కొమ్మలను తొలగించుట లేదా ఏదైనా చెట్టుకు నిప్పుపెట్టుట లేదా బెరడును తొలగించుట లేదా ఆకులను తొలగించుట లేదా ఇతరత్రా నష్టకారక చర్య.

- (v) రాళ్ళను తీసినా, సున్నము కార్చినా లేదా చార్ కోల్ కార్చినా
- (vi) సేకరించట లేదా ఏదైన ఉత్పత్తి ప్రక్రియకు ఏదైనా అటవీ ఫలసాయము సేకరించుట
- (vii) తొలగించటలేదా నేలను గుల్లబర్చుట లేదా ఏదైనా భూమిని సాగుకోసము కాసి లేదా ఇతరత్రా ఉపయోగము కోసము దున్నుట
- (viii) వేటాడినా, కార్చినా, చేపలు పట్టినా, నీటిని విషపూరితము చేసిన లేదా ఉచ్చులు పెట్టినా లేదా స్పీర్లు పెట్టినా
- (ix) ఏదైనా గోడను నష్టపర్చినా, మార్చినా లేదా తొలగించిన, కాలువను త్రవ్వినా, కంచె వేసిన, గట్టు వేసినా లేదా రైలింగు లేదా
- (x) ఏదైనా అటవీ ఫలసాయమును తొలగించిన

(డి) ఈ చట్టము యొక్క క్లాజులు ఎ,బి మరియు సి పేర్కొన్న చర్యలకు సహాయబడిన కోర్టు, నష్టానికి పరిహారము చెల్లించుటకు ఇచ్చిన ఆదేశముతో పాటు

పైన తెలిపిన కేసుకోను చట్టాన్ని అతీక్రమించిన చర్యలు

- (i) సాండల్ వుడ్ మరియు ఎర్రవందనమునకు సంబంధించిన వైతే 3 నెలలకు తగ్గకుండా ఒక సంవత్సరము వరకు జైలు శిక్ష మరియు 10,000 రూపాయలకు మించిన జరిమానా విధించబడుతుంది.
- (ii) మిగిలిన ఏ కేసులోనైనా ఒక సంవత్సరము వరకు వొడిగించదగ్గ జైలు శిక్ష లేదా 2,000/- రూపాయల వరకు జరిమానా లేదా రెండూనూ.

2) సబ్ సెక్షను (1) లో పేర్కొన్నవి ఏవీ వీటిని నోషిధింపజాలవు. అవి

(ఎ) ఏదైనా చర్యలు: ఈ చట్టము కిందకు వచ్చే నిబంధనలు అనుసరించి లేదా డివిజనల్ అటవీ అధికారి గారి నుంచి వ్రాతపూర్వక అనుమతి వొందిన లేదా సదర అధికారిచే అనుమతి నిచ్చుటకు అధీకృతుడైనా అధికారి లేదా

(బి) సెక్షను 11 యొక్క సబ్ సెక్షను (3) లేదా సబ్ సెక్షను (4) కింద నిరంతరంగా అనుభవిస్తున్న ఏదైనా హక్కు లేదా సెక్షను 17 లో వివరించబడిన విధంగా దానము ద్వారా లేదా కాంట్రాక్టు ద్వారా లభించిన హక్కులు.

3) సబ్ సెక్షను (1) యొక్క క్లాజు 'సి' లోని సబ్ క్లాజులు 11 లేదా VII లో ఉన్న వ్యాజ్యములను ఎవరైనా వ్యక్తి అతీక్రమిస్తే

రెంజీ అధికారి హోదాకి తగ్గని అధికారి

సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ హోదాకి తగ్గని పోలీసు అధికారి

డిప్యూటీ తహసిల్దారు హోదాకు తగ్గని రెవెన్యూ అధికారి

ఏ విషయముపై అతీక్రమణ జరిగిందో అట్టి భూమి లేదా ఫారెస్టు నుండి ఆ వ్యక్తినే తొలగించవచ్చు మరియు ఏదైనా భవనమును తొలగించవచ్చు లేదా ఇతర నిర్మాణాలు లేదా ఏదైనా అట్టి భూమిపై పెంచిన లేదా నిల్వ ఉంచినా వాటిని కూడా

కాని ఈ సబ్ సెక్షన్ క్రింద ఏదైనా చర్య తీసుకునే ముందు తత్పంబంధిత అధికారి అట్టి చర్యకు గురి అయ్యే వ్యక్తికి అతను అట్టి చర్యకు వ్యతిరేఖంగా ఏదైనా విన్నపమును చేసుకోవడానికి అవకాశమును కల్పించవలసి ఉంది.

4) సబ్ సెక్షన్ 1) క్లాజు 'సి'లో సబ్ క్లాజు VII కు విరుద్ధంగా ఆ భూమిపై ఏదైనా వ్యవసాయ పంటను లేదా ఇతర పంటను పెంచితే లేదా అట్టి భూమిపై ఏదైనా భవనమును లేదా ఇతర నిర్మాణమును చేపట్టియుంటే, అట్టి పంట, భవనము లేదా ఇతర నిర్మాణము డివిజనల్ అటవీ అధికారి గారి ఆదేశము ద్వారా ప్రభుత్వపరం చేయబడుతుంది.

కాని ఈ సబ్ సెక్షన్ క్రింద అటువంటి ఆదేశమును ఇచ్చే ముందు అటవీ డివిజనల్ అధికారి చర్యకు గురి అయ్యే వ్యక్తికి అట్టి ప్రతిపాదిత చర్యకు విరుద్ధంగా తగు విన్నపమును చేసుకొన్న అవకాశమును కల్పించాలి.

సెక్షన్ 21 : రిజర్వు అడవిలో హక్కులను నిలిపి వేయుట:

రిజర్వు అడవిలో లేదా దాని భాగంలో ఎవరైనా వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల నిర్లక్ష్యము లేదా ఉద్దేశ్యపూర్వక చర్యలు అగ్నికి కారకమైతే ప్రభుత్వము అట్టి రిజర్వు అడవిలో గాని, దాని భాగములో అనుభవిస్తున్న అన్ని రకాల పశువుల మేత లేదా అటవీ ఫలసాయము హక్కులను కొంత కాలము పాటు నిలిపి వేయవచ్చును.

సెక్షన్ 22 : ఫారెస్టు అధికారి మరియు పోలీసు అధికారికి వ్యక్తులు విధిగా సహకరించాలి.

రిజర్వు అడవిలో ఏదైనా హక్కులను అనుభవిస్తున్న ప్రతి వ్యక్తి లేదా ఎవరైతే సదరు అడవినుంచి అటవీ ఫలసాయమును లేదా నరికి మరియు కలపను తొలగించుటకు లేదా పశువులను మేపుటకు అనుమతి కలిగియున్నాడో మరియు అటువంటి అడవిలో ఎవరైతే హక్కుదారునిచే నియమించబడినాడో మరియు ప్రతి గ్రామాధికారి లేదా అడవికి అనుకొని ఉన్న ఏదైనా గ్రామములోని ప్రభుత్వంచే నియమించబడిని వ్యక్తి విధిగా ఎటువంటి ఆలస్యము లేకుండా దగ్గరలోని ఫారెస్టు అధికారికి లేదా దగ్గరలోని పోలీసు స్టేషను ఇన్చార్జ్ పోలీసు అధికారికి తనకు తెలిసిన అడవిలో అగ్నిపడిన లేదా సదరు అడవి దగ్గరలో అగ్నిపడిన లేదా ఏదైనా అటవీ నేరమును చేసినట్లుగాని, చేయడానికి ఉద్దేశ్యము ఉన్నదని సమాచారమును తెలియజేయాలి మరియు అటవీశాఖాధికారి లేదా పోలీసు అధికారి కోరిననూ కోరకున్ననూ వారికి

ఎ) అగ్ని ప్రమాదము జరిగినదని తెలిసిన, సమాచారమున్న దానిని ఆర్పివేయుటలో

బి) అటువంటి అగ్ని ఇతర ప్రాంతాలకు వ్యాపించకుండా మరియు అటవీ అధికారి లేదా పోలీసు అధికారి కోరికపై అటువంటి అడవిలో అటవీ నేరమును నిరోధించుటలో మరియు అటువంటి నేరము జరిగినదని తెలియజేస్తే నేరస్థున్ని కనుగొనుటలో మరియు అరెస్టు చేయుటలో సహాయపడాల్సి ఉంది.

ఎవరైతే చట్టపరంగా మన్నించగలిగి యుండకుండా, సబ్ సెక్షన్ (1) లో ఉన్న ప్రోవిజన్లను సమ్మతించకపోతే ఒక నెల వరకు పొడిగించదగిన కారాగార శిక్ష లేదా రూపాయలు 200 వరకు జరిమానా లేదా రెండింటితో శిక్షింపబడతారు.

సెక్షన్ 23 : రిజర్వు అడవిని ఇంకనూ రిజర్వు అడిగా ఉంచకుండా నిర్ణయించే అధికారము:

ప్రభుత్వము నోటిఫికేషను ద్వారా, సదరు నోటిఫికేషనులో ఏ తేదీ నుంచి ఏదైనా రిజర్వు అడవి లేదా దానిలో భాగము రిజర్వుగా ఆదేశించవచ్చు. నిర్ణయించిన తేదీ నుంచి, అటువంటి అడవి లేదా దానిలో భాగము రిజర్వుగా చాలించబడుతుంది, కాని ఏవైనా హక్కులు ఉంటే అవి ఏవైతే ఆపబడినాయో అవి మరల అటువంటి చాలింపు పరిణామము వలన పునరుద్ధరించబడవు.

చాప్టరు - III PROTECTED FOREST

సెక్షను 24 రక్షిత అడవులు

(1) పశుత్వము నోటిఫికేక్షను ద్వారా ఏదైనా అడవిని లేదా పశుత్వ ఆస్తిగా ఉన్న నిర్దిష్ట భూమిని లేదా నిర్వహణకు తమ ఆధీనంలో ఉంచబడి మరియు రిజర్వ్ అడవి పరిధిలోకి చేర్చిన భూమిని రక్షిత అడవిగా డిక్లెర్ చేయవచ్చును. డిక్లెర్షన్ తదుపరి ఈ చాప్టరులోని ఏర్పాట్లు సదరు రక్షిత అడవి వర్తింపు చేయబడును.

(2) (1) ఏదైనా భూమిపై లేదా భూమిలో తగు విచారణతో మరియు సెటిల్మెంటు సర్వేతో నమోదు పరచుట ద్వారా

(2) పశుత్వము మరియు పైవేట వ్యక్తుల యొక్క హక్కుల పరిధి, స్వభావమును నిర్ధారించకుండా లేదా సదరు భూమిపై నోటిఫికేషను ఇవ్వరాదు.

(3) లేదా వొందుపరచబడిన సదరు పద్ధతి నమోదు మరియు ప్రతి నమోదు దానికి విరుద్ధంగా నిరూపించకుండా

(4) కానీ, ఎప్పుడైతే ఏదేని భూమిపై; పశుత్వము సదరు విచారణ మరియు నమోదు తప్పనిసరి అని పరిగణిస్తుంది కానీ అటువంటి విచారణకు చాలా సమయము పడుతుంది. ఈ లోగా పశుత్వము యొక్క హక్కులకు ముప్పు ఏర్పడుతుందని పశుత్వము భావోస్తే అటువంటి విచారణ మరియు నమోదు పెండింగులో ఉండగానే సదరు భూమిని రక్షిత అడవిగా ప్రకటించవచ్చు, కానీ అటువంటి ప్రకటన వ్యక్తులకు గాని సమూహములకు గాని అమలులో ఉన్న హక్కులపై ప్రభావము చూపించదు.

సెక్షను 25: అడవిని పశువులు మేపకుండా మూసివేసే అధికారము

(1) ఏదైనా రక్షిత అడవిలో గాని దాని భాగములో గాని ఎవరైనా వ్యక్తి యొక్క నిర్లక్ష్యము లేదా ఉద్దేశ్యపూర్వక చర్య వలన అగ్నిప్రమాదమేర్పడితే, పశుత్వము తాను సరి అనుకున్నంత సమయము వరకు సదరు అడవిని లేదా దాని భాగములో గాని పశువులను మేపకుండా మూసివేయమని ఆదేశించవచ్చు.

(2) ఈ సబ్ సెక్షను (1) కింద మూసివేసిన రక్షిత అడవిలోకి పశువులను మేపిన లేదా అక్రమ ప్రవేశమునకు కారణ మైన వ్యక్తి, 3 నెలల వరకు వొండిగించ దగిన జైలు శిక్షకు లేదా 500 రూపాయలు వరకు వొండిగించదగిన జరిమానా లేదా రెండింటితో శిక్షార్హమవుతాడు.
లేదా

గంధపుకలపను కలిగి యుండుటకు కావలసిన నియమాల అతిక్రమించిన లేదా ఇతర కారణముల వలన అనర్హమైన వ్యక్తికి ఇవ్వబడువాడు లేదు పునరుద్ధరణకు అవసరమున్నవాడికి తీరస్కరించవచ్చు. అట్టి తీరస్కరణ ఆదేశము వెంటనే ధరఖాస్తుదారులునకు లేదా లైసెన్సుదారునకు తెలియచేయాలి.

సెక్షన్ - 26: చెట్లు మున్నగు వాటిని రిజర్వ్ చేస్తూ నోటిఫికేషను ఇచ్చు అధికారము

1. పశుత్వము, నోటిఫికేషను ద్వారా

(ఎ) రక్షిత అడవిలో ఎవైనా చెట్లను లేదా చెట్ల తరగతిని నోటిఫికేషను ద్వారా పేర్కొన్న తేదీ నుంచి రిజర్వ్ అయినవిగా ప్రకటించ వచ్చును.

(బి) పైన పేర్కొన్న తేదీ నుంచి రాళ్ళను క్వారీ చేయుట లేదా సున్నము లేదా బొగ్గును తయారీకి కాల్చుట లేదా సేకరణ లేదా ఏదైనా తయారీకి సంబంధించిన ప్రక్రియ లేదా సదరు అడవి నుంచి ఏదైనా అటవీ ఫలసాయము తొలగించుట మరియు సాగుకోసము భవన నిర్మాణం కోసము పశువుల మేపడం కోసం లేదా ఏదైనా ఇతర ఉద్దేశ్యంతో అడవిని శుభ్రము చేయుట లేదా దున్నుట నోషధము.

(2) నోటిఫికేషనులో పేర్కొన్న రక్షిత అడవికి చుట్టూ దగ్గర్లో ఉన్న ప్రాంత గ్రామము మరియు పట్టణంలో ప్రముఖంగా అందరు చూసే ప్రదేశంలో ఈ సెక్షను కింద ఇచ్చు ప్రాంత నోటిఫికేషను ఆ ప్రాంతపు ప్రధాన భాషలో తర్జుమా చేసి చూసేటట్లు అంటించాలి.

సెక్షన్ - 27. నిబంధనలు ఏర్పరచు అధికారము:

(1) పశుత్వము వ్యక్తులకు మరియు కమ్యూనిటీ లకు చట్టం చే లేదా సాంప్రదాయంగా లేదా చట్టం దన్ను వలన ప్రస్తుతం దశలు పడిన అధికారములు దృష్టిలో ఉంచుకొని సదరు అడవిలో పశువుల మేపకము మరియు సహజ ఉత్పత్తుల వాడకము మరియు సదరు అడవికి సంబంధించి ఈ నిబంధనలను ఏర్పరచవచ్చును. అవి.

(ఎ) సాగు కోసము లేదా ఇతర అవసరముల కోసము భూమిని తవ్వటం లేదా దున్నుటము, శుభ్రము చేయుట, ఆకామించటంను నియంత్రించుటకు

(బి) నిప్పును వెలిగించుటను నియంత్రించుట లేదా నోషేధించుట ను నివారించుటకు మరియు అగ్నిని విస్తరించుకుండా ఆపుటకు వౌచిజన్లనేర్పరచుట

(సి) కోయుట, సాయంగు చేయుట, కన్వర్షన్ చేయుట మరియు చెట్లను తొలగించుట మరియు కలప మరియు సహజ ఫలసాయమును సేకరించుట మరియు తొలగించుటను నియంత్రించుటకు

(డి) రాళ్ళను క్వారీ చేయుటకు, కాసును మరిగించటను లేదా సున్నం లేదా బొగ్గు తయారీ కాల్చును నియంత్రించుటకు

(ఇ) గడ్డిని కోయుటను నియంత్రించుట లేదా నోషేధించుట లేదా పశువులను మేపుటను మరియు చెల్లింపులు సదరు మేపుటకు లేదా నరుకుటకు ఏవైనా ఉంటే వాటి నియంత్రణకు.

(ఎఫ్) వేటాడుట, కాల్చుట, చేపలు పట్టుట, నీటిని విషపూరితము చేయుట మరియు బోనులు లేదా ఉచ్చులు అమర్చుటను నియంత్రించుట లేదా నోషేధించుట

(జి) కలప లేదా ఇతర సహజ ఉత్పత్తులు, ఉచితంగా ఇచ్చుట లేదా అమ్ముటను నియంత్రించుటకు

(హచ్) ఫీజులు, రాయల్టీలు లేదా సదరు కలపకు లేదా ఇతర సహజ ఉత్పత్తులకు చెల్లింపులు మరియు సదరు ఫీజులు, రాయల్టీలు లేదా ఇతర చెల్లింపులు వేయు విధానమును ఏర్పరచుటను నిర్దారించుటకు

(2) సబ్ - సెక్షను (1) కింద ఏర్పరచిన నిబంధనలను అతీక్రమించిన వారెవరైనా
 (i) అట్టి అతీక్రమణ చందనము లేదా ఎర్ర చందనమునకు సంబంధించినదైతే 3 నెలలకు
 తగ్గకుండా 1 సం.రము వరకు మరియు రూ.10,000 మించని జరిమానాతో శిక్షింపబడతారు.
 (ii) మిగిలిన కేసులలో, 6 నెలల వరకు వొడిగించదగిన లేదా రూ.200 వరకూ వొడిగించదగిన
 జరిమానా లేదా రెండింటితో శిక్షింపబడతారు.

(3) ఈ సెక్షను కింద ఏర్పరచిన ఏదైనా నిబంధనల నుంచి లేదా అన్నింటి నుంచి షెడ్యూల్డ్
 టెన్సర్కు చెందిన ఎవరైనా వ్యక్తిగానీ లేదా తరగతి వ్యక్తులకు తగు కారణములను వాజ్ఞ
 పూర్వకంగా నమోదు చేస్తూ పశుత్వము నోటిఫికేషన్ ద్వారా సడలేంపు ఇవ్వవచ్చును.

సెక్షను 28: రక్షిత అడవిని రక్షిత అడవి హోదా నుంచి తొలగించుటకు నిర్ణయించు అధికారము
 పశుత్వము నోటిఫికేషన్ ద్వారా నోటిఫికేషన్ లో పేర్కొన్న తేదీ నుంచి ఏదైనా రక్షిత
 అడవి లేదా దానిలో ఏదైనా భాగము ను రక్షిత అడవి హోదా నుంచి తొలగించుటకు
 ఆదేశించవచ్చును.

చాప్టర్ - IV

సెక్షను 29: కలప మరియు అటవీ ఉత్పత్తులను కలిగియుండుట మరియు రవాణా చేయుటను
 నియంత్రించుటకు నియమాలను ఏర్పరచు అధికారము.

ఉపవిభాగము (1) పశుత్వము:

ఎ) రాష్ట్రం లోని నదులలో కొట్టుకొనువచ్చు కలప మరియు ఇతర అటవీ ఉత్పత్తులను భూమిపై
 లేదా నీటి ద్వారా రవాణా

బి) ఈ సందర్భంగా తెలిసినట్లు రిజర్వ్ అడవి నుండి 15 కి.మీ వ్యాసార్థములో ఉన్న గ్రామాలలో
 నివసించు ఎవరైనా వ్యక్తులు నిర్ణీత పేర్కొన్న విలువ పక్షారము టేకు, కలప లేదా
 ఎర్రచందనమును కలిగి యుండుటకు సంబంధించిన నియంత్రణకు నియమాలను
 ఏర్పరచవచ్చును.

ఉప విభాగము (2): పశుత్వముగా మరియు సాధారణంగా పేర్కొన్న అధికారములు కోల్పోసి
 విధంగా అటువంటి రూల్స్

ఎ) రాష్ట్రంలోకి గాని, రాష్ట్రంలో గాని, రాష్ట్రం నుంచి గాని కలప లేదా ఇతర అటవీ ఉత్పత్తులను
 రవాణా చేయాల్సిన మార్గమును నిర్దేశించుటకు

బి) సదరు కలపను లేదా అటవీ ఉత్పత్తులను కదిలించుటకు, ఎగుమతికి, దిగుమతికి అధీకృత
 అటవీ అధికారి నుండి తగు అనుమతి పత్రము లేకుండా చేయుటను నిరోధించుటకు లేదా
 అనుమతి పత్రము షరతులకు లోబడి లేదా కలప విషయములు రవాణా ముద్రలు సదరు అటవీ
 అధికారిచే వేయబడకుండా నిరోధించుటకు

సి) సదరు అనుమతి పత్రమును ఇచ్చుటకు, చూపించుటకు, వాపసు చేయుటకు లేదా కలప
 విషయంలో రవాణా ముద్ర వేయుటకు మరియు ఫీజును చెల్లింపులకు అవకాశము ఏర్పరచుటకు

డి) ఏదేని కలప లేదా అటవీ ఉత్పత్తుల రవాణాకు సంబంధించి ఏదేని పైకము పశుత్వానికి
 చెల్లించాల్సిన ఉంటే అనగా విలువ, సుంకములు, ఫీజు, రాయల్టీలు లేదా చట్ట పక్షారము సర్వీస్
 చార్జ్ వసూలు చేయుటకు ఆపుటకు పరిశీలించుటకు మరియు రవాణా ముద్ర ఏర్పరచుటకు
 అవకాశమేర్పరచుటకు

ఇ) సదరు అటవీ అధికారి పరిశీలించుటకు లేదా సదరు పైకము చెల్లింపునకు లేదా కలపపై ముద్రలు వేయుటకు ఈ షరతులను బట్టి అమలు అయ్యేటట్లు చూసుటకు నెల్య ఉంచుటకు డివోలను స్టేషన్లను ఏర్పరచుటకు మరియు నడుపుటకు అవకాశము కల్పించుటకు

ఎ) అక్రమ రవాణాను నిరోధించుటకు లేదా అక్రమంగా రవాణా అవుతున్న అటవీ ఉత్పత్తులను చెక్ వోస్టు లేదా అడ్డంకులు లేదా రెండూనూ ప్రభుత్వము నిర్దేశించిన స్థలముములలో

(జి) కలవలలో, నదులలో సదరు అడ్డంకులను తొలగించుటకు, నిరోధించుటకు కావలసిన పైకమును నసూలు చేయుటకు అవకాశము కల్పించుటకు

హెచ్) కోత మిషన్లు, కన్వర్టింగు యంత్రాలు, కాల్చుట, దాచుట లేదా కలప ముద్రలు, లేదా ఉన్న ముద్రలను మార్చు చేయుటకు వాడు పరికరములను కలిగియుండుటను నిర్దేశించిన స్థానిక ప్రదేశములలో పూర్తిగా నిరోధించుటకు లేదా షరతులతో అనుమతించుటకు అవకాశము కల్పించుటకు

ఐ) కలప కొరకు సంపద ముద్రలు వాడుట మరియు సదరు ముద్రలు నమోదు చేయుట, సదరు ముద్రలు నమోదును తీరస్కరించుటకు లేదా అనుమతించుటకు నియంత్రించుటకు కాలము, ఫీజు, ముద్రల సంఖ్యను నిర్దేశించుటకు

జె) అన్నీ రకాల గంధపు కలప మరియు ఎర్ర చందనము కలపను సంబంధించి ప్రవేటు భూములలో, మార్కెట్లలో లేదా ఫ్యాక్టరీలలో (వాణిజ్య, పారిశ్రామిక లక్ష్యల కొరకు) అకౌంట్లు నిర్వహించుటకు అవకాశము కల్పించుటకు

కె) కలపను మరియు అటవీ ఉత్పత్తులను నదుల ద్వారా తరలించుటకు నదీ తీరాలలో నెల్య ఉంచుటకు, బీడ్జీలను, లాక్స్ను ఇతర ప్రజా కట్టడములను సంరక్షించుటకు నియంత్రించుటకు మరియు వాటి నిబంధనలు విరుద్ధంగా ప్రవర్తించిన వారిపై చర్యకు దానికి సంబంధించిన కలపను జప్తు చేయుటకు అవకాశము కల్పించుటకు

(3) ప్రభుత్వము కొన్ని నిర్దేశించిన అటవీ ఉత్పత్తులకు సంబంధించి, నిర్దేశించిన స్థానిక ప్రదేశములను ఈ విభాగము పరిధిలోకి రాకుండా నోటిఫికేషన్ ద్వారా సడలించవచ్చు.

4 - ఎ) పైన తెలుపబడిన నియమ నిబంధనలను అతీకృషించిన వారికి

(1) ప్రతి గంధము మరియు ఎర్ర చందనమునకు సంబంధించిన కేసులో 3 నెలలకు తగ్గకుండా 1 సం. మించకుండా శిక్ష మరియు 10,000 రూపాయలకు మించకుండా విధించాలి.

(2) ఇతర కేసులు 1 సం. వరకు శిక్ష మరియు జరిమానా 2,000 వరకు లేదా రెండూ విధించాలి.

(బి) సూర్యాస్తమయము తర్వాత, సూర్యోదయానికి ముందు అతీకృషణ చేస్తే లేదా సదరు నీందుతుడు గతంలో శిక్ష అనుభవించి ఉంటే సదరు పరిధి గల మేజిస్ట్రేటు రెట్టింపు పెనాల్టీ విధించవచ్చు.

సెక్షన్ - 30: డివోలలో, స్టేషన్లలో ఏదేని కారణముల వలన అటవీ ఉత్పత్తులు 'డామేజీ' అయితే దానికి ప్రభుత్వము మరియు అటవీ అధికారులు భాధ్యులు కారు.

సెక్షన్ - 31: డివోలలో, స్టేషన్లలో నియమించబడిన సిబ్బంది, ఏదేని ప్రమాదము ఏర్పడినప్పుడు అటవీ, వోలీసు అధికారులకు విధిగా సహాయపడాలి.

చాప్టర్ - V

32. లైసెన్స్ లేదా ముద్ర కింద గంధపు కలపను కలిగి యుండుట

ఏ వ్యక్తి కూడా తన వద్ద 10 కి.గ్రా మించి గంధపు కలపను అటవీ మండలాధికారిచే జారీ చేయబడిన లైసెన్స్ లేకుండా మరియు అట్టి గంధపు కలప అటవీ అధికారిచే వొందుపరచబడిన పద్ధతి ప్రకారము ముద్రలేకుండా కలిగి యుండరాదు.

అటవీ మండలాధికారి తన ఆజ్ఞ ద్వారా ఈ చట్టము కింద లేదా ఏర్పరచబడిన నిబంధనల కింద ఇంతకుముందు శిక్షింపబడిన వారికి లేదా ముందు రద్దుచేయబడిన లేదా ఇంతకుమునుపు ఇవ్వబడిన లైసెన్సు నిలుపు చేయబడిన ధరఖాస్తు దారునకు లైసెన్స్ ఇచ్చుటను లేదా పునరుద్ధరణకు తీరస్కరించవచ్చు. లేదా ధరఖాస్తుదారు శిక్షింపబడిన కారణాన లేదా నియమాల ఉల్లంఘన, కారణము

33. లైసెన్స్ కు షరతులు మరియు ఫారములు: పశుత్వము వీటిని కల్పించడానికి నియమాలను ఏర్పరచవచ్చు పశుత్వము (ఎ) లైసెన్స్ కొరకు ధరఖాస్తును వొందుపరచు వలసిన నమూనా మరియు విధానము ఏర్పరచుటకు.

(బి) లైసెన్స్ జారీ కొరకు షరతులు విధించుట మరియు ఫీజును వసూలు చేయుటకు

(సి) డూప్లికేట్ లైసెన్స్ మరియు లైసెన్స్ పునరుద్ధరణ మరియు ఫీజు కొరకు నియమాలను వొంగుపగవటకు.

34. లైసెన్స్ ను తొలగించుట లేదా సస్పెండ్ చేయుటకు అధికారము.

అటవీ మండలాధికారి ఈ చాప్టరులో పేర్కొనబడిన నియమనిబంధనలను లైసెన్స్ దారుడు ఉల్లంఘించినట్లు భావేస్తే లేదా పాటించుటలో విఫలమైతే అట్టి వ్యక్తికి తాను తీసుకొనవలసిన చర్యకు తన సంజాయిషిని తెలుపుకొనుటకు తగిన అవకాశము కల్పించిన విధప తగు కారణములను వాత పూర్వకంగా నమోదు చేసుకొని లైసెన్స్ ను తొలగించవచ్చును లేదా నిలిపి వేయవచ్చును.

35. అప్పీలు:

(1) అటవీ మండలాధికారి గారు లైసెన్స్ ను ఇవ్వడానికి, పాత లైసెన్స్ పునరుద్ధరణ, తీరస్కరించుట గురి అయిన - వ్యక్తి లైసెన్స్ టైములోగా అటవీ సంరక్షణాధికారి గారికి ఎవరైతే తాను సరి అనుకున్న ఆర్డరును తగు కారణములను నమోదు చేసుకొనుట ద్వారా అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును.

(2) అటవీ సంరక్షణాధికారి గారి ఆర్డరుకు నష్టపడిన ఏదేని వ్యక్తి ఇవ్వబడిన నిర్ణీత గడువులోగా ముఖ్యసంరక్షణాధికారి ఎవరైతే తనకు అప్పించిన విధంగా కారణములు నమోదుపరచుట ద్వారా చర్య తీసుకొనగలడో ఆయనకు రెండవ అప్పీలును చేయవచ్చు.

36. జరిమానాలు:

ఎవరైతే వ్యక్తి ఈ చాప్టరులో పేర్కొనబడిన నిబంధనలను లేదా పేర్కొన్న నియమాల లేదా గంధపు కలపను కలిగి యుండుటకు లైసెన్సు వొంది అతిక్రమిస్తాడో అట్టి వ్యక్తి 3 నెలలకు తగ్గకుండా లేదా 1 సంవత్సరమునకుమించని మరియు రూపాయల 10, 000లకు మించని జరిమానా శిక్షకు విధించబడతాడు

చాప్టర్ - VI

37. కొన్ని రకాల కలపకు సంబంధించి ఎవరిది అనేది తేలనంత. వరకు ప్రభుత్వానికి చెందినదిగా భావించబడుతుంది. మరియు తదనుగుణంగా సేకరించబడుతుంది.

1 (a) నీటిలో కొట్టుకు వచ్చిన, మునిగి యున్న తీరమునకు వచ్చిన ఒడ్డుకొచ్చిన కనిగొసిన అన్ని రకాల కలప.

(b) సెక్షను - 29 కింద నియమాలకు లోబడి నమోదు కాని - రిజిస్ట్రేషన్ గుర్తుగల లేదా అగ్ని వలన చెరగబడిన, మార్చబడిన లేదా ఇతర విధాలయిన అన్ని రకాల కలపలు.

(c) ప్రభుత్వము పేర్కొన్న ప్రదేశములలో లభించు అన్ని రకాల ఎటువంటి ముద్రలు లేని కలప ఎవరేని వ్యక్తులు ఈ చట్టంలో పేర్కొన్న ప్రకారము తమదిగా నిరూపించగా ఆధారాలతో ముందుకు రాని యెడల ప్రభుత్వానికి చెందినదిగా పరిగణించబడుతుంది.

(2) అట్టి కలపను సెక్షన్ 43 లోని నియమాల ప్రకారము - అధీకృతుడైన ఎవరైన అటవీ అధికారి లేదా వ్యక్తులు సేకరించవచ్చును. మరియు ఈ కొట్టుకొచ్చిన కలపను ప్రభుత్వము తరలించుటకు సిద్ధీంచిన డివోలకు తరలించవచ్చును.

38. తనదని అడుగు వారికి నోటీసు ఇచ్చుట:

సెక్షను 37 ప్రకారము కలప సేకరించిన అటవీ అధికారి లేదా వ్యక్తి వెనువెంటనే అటవీ మండలాధికారి గారికి తెలియపరచాలి. ఆయన వెంటనే జిల్లా గెజిట్ లో గాని అటువంటి గెజిట్ లేకపోతే రాష్ట్ర గెజిట్ ద్వారా సేకరించబడిన కలపను ఎవరిదైతే వారు ప్రకటన ఇచ్చిన రెండునెలలలో తిఖిత పూర్వకంగా ఆధారాలతో క్లెయిమ్ చేయటానికి నోటీస్ ఇవ్వాలి. అట్టి నోటీస్ లో కలపను ఎక్కడ సేకరించారు. కలప వివరములు మరియు డివోలో లేదా ఎక్కడ నీల్వ ఉంచారో తెలియపరచాలి.

39. సదరు కలపకు సంబంధించి ముందుకు వచ్చిన వారి సంబంధించిన విధి విధానాలు:

1. సెక్షను 38 లో వలసిన విధంగా క్లెయిమ్ వచ్చినపుడు అటవీ మండలాధికారి సరియైనదిగా ఉన్న విచారణ అనంతరము క్లెయిమ్ ను తీరస్కరించవచ్చు. లేదా కలప హక్కు దారునికి సరియైన కారణములను నమోదు పరచుకొని ఇచ్చివేయవచ్చును.

2. ఒకరి కంటే ఎక్కువ మంది తనదని ముందుకు వచ్చినపుడు అటవీ మండలాధికారి ఎవరైతే వాస్తవ అర్హతదారులనిపిస్తుందో వారికి సహేతుక కారణములను నమోదు పరుస్తూ ఇచ్చి వేయవచ్చును లేదా హక్కుగా ముందుకు వచ్చిన వారిని కోర్టుకు వెళ్ళమని సూచిస్తూ డివోలో ఉంచి కోర్టు ఆర్డర్ తర్వాత ఇవ్వవచ్చు.

3. ఎవరైనా వ్యక్తి తాను తీరస్కరించబడిన తేదీ నుండి 3 నెలలలోగా సదరు కలప హక్కు కొరకు దావా వేసుకొనవచ్చును. కాని ఏ వ్యక్తికి కూడా ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేఖంగా నష్టపరిహారము లేదా ఖర్చు లేదా తీరస్కరించబడిన అటవీ అధికారిపైన లేదా నిర్బంధానికి లేదా కలపను తొలగించుట లేదా కలప ఏ వ్యక్తికి అయిన విడుదల గురించేదావా హక్కు లేదు.

4. అట్టి కలప విడుదల చేయబడే వరకు 'సివిల్, క్రిమినల్ లేదా రెవెన్యూ కోర్టుల పరిధిలో' రాదు.

5. సదరు కలప కోర్టు వ్యాజ్యంలో ఉన్నప్పుడు వారి అనుమతితో అటవీ మండలాధికారి గారు ఉపసెక్షన్ (2) నూదిరిగా తనవద్ద ఉంచుకొనకుండా అమ్మవచ్చును. మరియు అమ్మకపు పైకముసు దగ్గరలో ఖజానాలో జమ చేయాలి. కలపను అమ్మిఉండకపోతే ఏ విధానమును కోర్టు అనుసరించే యుండేదో అదే విధానమును ఇక్కడ అనుసరిస్తుంది.

సెక్షన్- 40. ఎవరు ముందుకు వచ్చి తమదని చెప్పని కలపను విడుదల చేయుట:

సెక్షన్ 38 క్రింద పేర్కొన్న విధంగా క్లెయిమ్ పశ్రుటన రానప్పుడు లేదా క్లెయిమ్ దారు నోటీసులో పేర్కొన్న టైములో పేర్కొన్న విధంగా క్లెయిమ్ చేయుటలో విఫలమైతే మరియు తీరస్కరణకు గురి అయినప్పుడు సెక్షన్ 39 లో పేర్కొన్న విధంగా పేర్కొన్న టైములో దాని వేయుటలో విఫలమైతే అటువంటి కలప ఎటువంటి జంజాటములు లేకుండా పశ్రుత్వానిదవుతుంది.

సెక్షన్ 41. సెక్షన్ 37 పశ్రారము సేకరించిన కలపకు సంబంధించిన నష్టాలకు పశ్రుత్వము గాని, ఏ అటవీ అధికారి గాని బాధ్యుడు కాదు.

పశ్రుత్వము మరియు దాని అధికారులు బాధ్యులుకారు సెక్షన్ 37, క్రింది పేర్కొన్న కలపకు నష్టము ఏర్పడిన, వోయిన పశ్రుత్వము బాధ్యత వహించదు మరియు అటువంటి నష్టము.

సెక్షన్ 42. సెక్షన్ 43 లో పేర్కొన్న నియమాల క్రింది సెక్షన్ 37 క్రింద సేకరించబడిన కలప లేదా సెక్షన్ 39 క్రింది విడుదల చేయబడిన కలపకు సంబంధించిన బాకీని సదరు అటవీ అధికారి లేదా ఇతర వ్యక్తులకు చెల్లించకుండా కలప వొందజాలడు.

సెక్షన్ 43. నియమాలను తయారు చేయు మరియు అతిక్రమించినప్పుడు జరిమానా వొందుపరుచు అధికారము.

(1) పశ్రుత్వము ఈ క్రింది విషయాలను నియంత్రించడానికి నియమాలను ఏర్పరచవచ్చును.

(ఎ) ఈ చాప్టరులో పేర్కొనబడిన కలపను సేకరించుట, సార్వేజి చేయుట మరియు విడుదల చేయుట

(బి) కలప సాల్వేజింగ్ కు లేదా సేకరణకు ఉపయోగించు బోట్లను రిజిస్టరు చేయుట మరియు వాడుట

(సి) సదరు కలపను విడుదల చేయుటకు లేదా సాల్వేజింగ్ కు, సేకరణకు, తరలించుటకు, నీళ్ల ఉంచుటకు అగు ఖర్చు చెల్లింపునకు

(2) ఎవరైతే ఈ నిబంధనలు అతీకమిస్తారో వారికి 6 నెలల వరకు వొడగించదగిన లేదా 500 రూపాయల జరిమానా లేదా రెండూనూ విధించవచ్చును.

Chapter VII - Penalties and Procedure

సెక్షను 44 - జప్తుకు అవకాశము గల సంపద స్వాధీనము మరియు తదుపరి అనుసరించాల్సిన పద్ధతీ:

1. ఎక్కడైతే కలప లేదా అటవీ ఉత్పత్తులకు సంబంధించిన నేరము జరిగినట్లు నమ్మదగిన సరియైన కారణములు కనిపిస్తే అటువంటి కలప లేదా అటవీ ఉత్పత్తులను అట్టి నేరములో ఉపయోగించిన అన్ని పరికరములు, త్రాళ్ళు, చైనులు, బోట్లు, వాహనములు మరియు పశువులతో సహా అన్వీంటిని ఏ అటవీ అధికారి గాని, వోలేసు అధికారి గాని స్వాధీనము చేసుకొనవచ్చును.
2. ఈ సెక్షను కింద ఏదైనా సంపదను లేదా కలిగియున్న దానిని స్వాధీనము చేసుకొన్న అధికారి, అట్టివాటిపై స్వాధీన పరచబడినట్లుగా ముద్రవేయాలి. మరియు నిందితుడు నేరములో కాంపౌండుకు వాశ పూర్వకంగా అంగీకరించినప్పుడు తప్ప స్వాధీనపరచుకొన్న వెంటనే ఆలస్యము చేయకుండా అట్టి సంపదను ఈ చట్టం కింద నోటిఫికేషన్ ద్వారా ఆధీకృతుడైన సహాయ సంరక్షణ అధికారి ముందు (ఇప్పటి నుండి ఆధరైజ్డ్ అధికారి) పశోశ పెట్టాలి. లేదా అటువంటి స్వాధీన రివోర్టును మెజిస్ట్రేట్ కు పంపించాలి.

కాని కలప లేదా అటవీ ఫలసాయము, వేటి విషయంలో నేరము జరిగినదని నమ్మబడుచున్నదో అట్టి సంపద రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వానిదైనప్పుడు మరియు నిందితుడు తెలియనప్పుడు, వెంటనే పరిస్థితులను అటవీ మండలాధికారి గారికి అట్టి సంగతిని రివోర్టు చేస్తే సరివోతుంది.

(2-A) ఉప విభాగము (1) కింద ఆధరైజ్డ్ అధికారి కలపను గాని, అటవీ ఉత్పత్తులను గాని స్వాధీనము చేసుకొన్నప్పుడు లేదా ఉపవిభాగము (2) కింద తన ముందు సదరు కలపను లేదా అటవీ ఉత్పత్తులను పశోశపెట్టినప్పుడు మరియు అటవీ నేరము జరిగినదని సంతృప్తి చెందినప్పుడు ఆ అధికారి స్వాధీనపరచబడిన లేదా అటవీ ఉత్పత్తులను లేదా నేరములో ఉపయోగించబడిన అన్ని పరికరాలు, త్రాళ్ళు, చైనులు, బోట్లు లేదా వాహనములతో సహా సంపదను జప్తుకు ఆదేశించవచ్చు.

కాని (2-B) సబ్ సెక్షన్ (2-A) కింద ఎవరి వద్ద నుండి ఆస్తి స్వాధీనము చేసుకొన్నారో అతనికి.
(ఎ) వాశ పూర్వకంగా నోటీస్ ను సదరు ఆస్తిని ఎట్టి కారణముల వలన జప్తు చేయదలీచారో తెలియపరచకుండా

(బి) అట్టి జప్తు కారణములకు విరుద్ధంగా వాశపూర్వకంగా, తెలియపరచిన సకారణమైన గడువులోగా పిర్యాదు చేసుకొనుటకు అవకాశము ఇవ్వకుండా

(సి) ఈ విషయము నందు సరియగు వాదనను వినే అవకాశము ఇవ్వకుండా జప్తు ఆర్డరు ఇవ్వరాదు.

(2-C) వాహన యజమాని తానుగాని తన తరపు ప్రతినీధిగాని నేరములో పాల్గొనలేదని, నేరము వారి ప్రమేయము ఎరుకలో లేకుండా జరిగినది. ఇటువంటి నేరములు జరగకుండా తాము ప్రత్యేక శర్దు తీసుకున్నప్పటికీ నేరము జరిగినదని సరియైన కారణములతో అధికృత అధికారికి సంతృప్తికరంగా తెలియజేసుకొన్నప్పుడు ఉప సెక్షన్ (2-B) కింద ఎటువంటి పూర్వాభిప్రాయము లేకుండా (ప్రక్షపాతం) (2-A) కింద ఏవేని పరికరాలను, తాడు, చైను, బోటు లేదా వాహనము జప్పు ఆర్డరు నివ్వరాదు లేదా వాహనమును జప్పు చేయరాదు.

(2-D) ప్రభుత్వముచే నోటిఫికేషన్ ద్వారా అధికారమివ్వబడిన అటవీసంరక్షణాధికారి 2-A కింద జప్పు ఇవ్వబడిన 30 రోజులలోగా తనంతట తానుగా గాని, లేదా నష్టపోయిన వ్యక్తి దరఖాస్తు పైగాని

దానికి సంబంధించిన రికార్డులను తెప్పించుకొని వాటిని తగు విధంగా పరిశీలించి విచారణ జరిపి తాను సరియైనవనుకున్న నిర్ణయాన్ని తీసుకొనవచ్చును.

(1) (2-E) - సబ్ సెక్షన్ 2-A లేదా 2-D కింద ఇవ్వబడిన ఆర్డరు వలన నష్టపడిన వ్యక్తి తనకు కాపీ అందిన 30 రోజులలోగా, పరిధియున్న జిల్లా మెజిస్ట్రేట్ గారికి అప్పీలు చేసుకోవచ్చును మరియు జిల్లా మెజిస్ట్రేట్ రెండు పార్టీలకు తగు అవకాశమిచ్చి వారి వాదనలు విన్న తదుపరి, తాను సరియగు అనుకున్న నిర్ణయాన్ని వెల్లడించవచ్చు. అదే తుది నిర్ణయమవుతుంది.

3. అటవీ సెక్షన్ అధికారి (ఫారెస్టరు) హోదాకు తగ్గని అధికారి తాను గాని, తన కింద అధికారిగాని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద స్వాధీనము చేసుకున్న పరికరాలు, తాళ్ళు, చైనులు, బోట్లు, వాహనములు లేదా పశువులను మరియు సబ్ సెక్షన్ (2) కింద మెజిస్ట్రేట్ కు నీవేదించబడిన సదరు ఆస్తిని దాని యజమాని, అధికారులు కోరినప్పుడు కోరినతోడనే మెజిస్ట్రేట్ ముందు ప్రవేశ పెట్టుటకు ఒప్పుకొనుచు బాండ్ ఇస్తే విడుదల చేయవచ్చును.

(1) కాని ఎవరైనా వ్యక్తికి తగు విధముగా వినుటకు అవకాశమును ఇవ్వకుండా, ప్రతీకూల అభిప్రాయముతో ఏ విధమైన జారీ చేయరాదు.

(2) సబ్ - సెక్షను (2) కింద తనకు నీవేదించబడిన మీదట, మెజిస్ట్రేటు, నేరము కాంపౌండు అయినప్పుడు తప్ప నేరస్తుని విచారించుటకు కావలసిన చర్యలు తీసుకోవాల్సి ఉంది మరియు అట్టి వోసుర్టీని చట్ట ప్రకారము విడుదల చేయాలి.

(3) ఈ ప్రకారము సెక్షన్ కింద స్వాధీనపరచబడిన ఆస్తిని అటవీ గార్డు స్థాయికి తగ్గని అధికారి లేదా గ్రామ పెద్ద ఆధీనంలో నేరము కాంపౌండు పరిహారము చెల్లించే వరకు లేదా మేజిస్ట్రేట్ ఆస్తిని విడుదలకు ఆదేశాలు ఇచ్చేవరకు ఉంచాలి.

సెక్షన్ 45: కలప, అటవీ ఉత్పత్తులు, పరికరములు మొదలగునవి జప్పుకు అవకాశమున్నప్పుడు

సెక్షన్ 44 కింద అప్పటికే జప్పు ఆర్డరు ఇచ్చి ఉన్న కేసులో తప్ప, ఒక వ్యక్తి అటవీ నేరము కింద నిందితునికి శిక్ష విధించినచో కోర్టు అటవీ ఉత్పత్తులు, కలపను దాని విషయంలో నేరంలో

ఉపయోగించబడిన పరికరము, బోటు, వాహనము, పాత్ర లేదా ఇతర రవాణా సదుపాయము లేదా ఏదేని ఇతర వస్తువును ప్రభుత్వపరము అగునట్లు జప్తు చేయాలి. ఆదేశము చేయు అధికార మివ్వగలడు క్రింద శిక్షకు గురి అయినప్పుడు, అతనికి శిక్ష విధిస్తున్న కోర్టు, అటవీ నేరమునకు గురి అయిన కలప లేదా అటవీ ఫలసాయమును మరియు అందుకు వినీయోగించిన అపి గారితో లేదా ఆయన అధికారితో స్వాధీనము చేయబడుతుంది మరియు ఏ కేసులోనైనా పరిధి కలిగిన కోర్టు ఆదేశించిన లేదా నిర్దేశించిన పద్ధతి లో విడుదల చేయబడుతుంది.

సెక్షన్ 46: కలప లేదా అటవీ ఉత్పత్తులు దేని విషయములో అటవీ నేరము జరిగినదని కోర్టు ట్రైయల్స్ లో నిర్ధారణ అయ్యిందో అట్టి కలప లేదా అటవీ ఉత్పత్తుల విడుదల గురించి

అటవీ నేరము గురించిన విచారణ పూర్తి అయినప్పుడు, కలప లేదా అటవీ ఫలసాయం వేటి విషయంలో అటవీ నేరము జరిగినదో, అది రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆస్తి అయినప్పుడు లేదా అది జప్తు చేయబడినప్పుడు.

సెక్షన్ 47: నేరస్థుడు తెలియనప్పుడు లేదా కనుగొనుటకు అవకాశము లేనప్పుడు విధానము:

అటవీ నేరము జరిగినది కాని నేరస్థుడు దొరకలేదు లేదా కనుగొనుటకు వీలులేదు. అని మెజిస్ట్రేట్ భావించినప్పుడు, ఆయన ఈ విషయంలో దరఖాస్తు పై ఏ సంపద విషయములో అటవీ నేరము జరిగినదో మరియు అది స్వాధీనము చేయబడిందో, జప్తు చేయబడి మరియు తీసుకెళ్ళబడు తుందో లేదా డి.ఎచ్.ఓ గారి అధారితీ క్రింద మెజిస్ట్రేట్ తాను పరిగణించిన వ్యక్తి అట్టి సంపదను దాఖలు పరచవచ్చును.

కాని మెజిస్ట్రేట్ అటువంటి ఆజ్ఞను ఇచ్చేముందు ఈ సెక్షన్ క్రింద తనకు వచ్చిన దరఖాస్తు ఇచ్చిన వ్యక్తి నోటీసును ఇచ్చుట, తమ స్వాధీనం కాబడిన ఆస్తిపై ఉన్నదని నమ్ముటకు తగు కారణమున్న వ్యక్తిని లేదా తాను సరి అగు అనుకొన్నరీతిలో నోటీసును వేయుట చేయవచ్చును.

అటుపిమ్మట ఆస్తి స్వాధీనము చేసుకోబడిన 30 రోజులు కాకుండా ఎటువంటి పైన తెలుపబడిన ఆజ్ఞను ఇవ్వరాదు. లేదా తగిన ఆధారాలతో నాది అని ముందుకు వచ్చిన వ్యక్తి చెప్పేది వినకుండా అటువంటి ఆజ్ఞ ఇవ్వరాదు.

48. సెక్షను 44 క్రింద స్వాధీన పరచబడిన సంపద త్వరగా పాడయ్యే అవకాశము ఉంటే

అనుసరించాల్సిన విధానము:

(1) నేరము కాంపౌండ్ చేయబడినప్పుడు తప్ప, మెజిస్ట్రేట్ సెక్షను 44 క్రింద స్వాధీన పరచబడిన కలప త్వరగా పాడయ్యే మరియు సహజంగ నాశనమయ్యే అవకాశమున్నప్పుడు అటువంటి ఆస్తిని అమ్మటము ఆదేశాలు ఇవ్వవచ్చు, మరియు ఆస్తిని స్వాధీనము చేసుకున్న అధికారి తన దృష్టిలో మెజిస్ట్రేట్ నుంచి అటువంటి ఆజ్ఞను సకాలంలో వొందుట కష్టము అని భావించినప్పుడు తను దానిని అమ్మి వచ్చిన పైకమును దగ్గరలో ఉన్న ప్రభుత్వ ఖజానాలో జమ చేయవచ్చు మరియు స్వాధీనము, అమ్మకము, రెమిటన్స్ లకు సంబంధించిన నివేదికను మెజిస్ట్రేట్ గారికి

తెలియపరచాలి. తదుపరి మెజిస్ట్రేట్ సిండితున్న విచారణ చేయుటకు అవసరమైన చర్యలు చేపడతాడు.

2. మెజిస్ట్రేట్ సబ్-సెక్షను (1) లో పేర్కొన్న ఆస్తి విషయములో సదరు ఆస్తిని అమ్మియుండి యుండకపోతే ఏ పద్ధతి పాటించియుండే వారో అదే పద్ధతిలో ఆస్తిని అమ్మి అప్పుడు కూడా పాటించవచ్చు.

సెక్షను 49:

సెక్షను 45 కింద, సెక్షను 46 లేదా సెక్షను 47 ల కింద ఆదేశములపై అప్పీలు

సెక్షను 44 కింద స్వాధీనము చేసుకొనిన ఆస్తిపై తనదని క్లెయిమ్ చేయు ఎవరైనా వ్యక్తి, సెక్షను 45, సెక్షను 46, లేదా సెక్షను 47 కింద ఇచ్చిన ఆదేశముల నాటి నుంచి 30 రోజులలోగా, ఏ మేజిస్ట్రేట్ ముందు సాధారణంగా అప్పీలు చేసుకోవాలో ఆ మేజిస్ట్రేట్ ముందు అప్పీలు చేసుకోవాలి. అటువంటి అప్పీలు CRPC 1894 వొందుపరచబడిన విధంగా వదిలించబడుతుంది.

50. Property ఎప్పుడు ప్రభుత్వపరము చేయాలి:

(1) సెక్షను 44 సబ్

2-A లేదా (2-D) ల కింద ఆస్తిని పూర్తిగా గాని దానిలో భాగంగాని జప్తు ఆర్డరు ఇచ్చినప్పుడు అంతిమంగా అది ఎటువంటి బాదరబందీ లేకుండా ప్రభుత్వానిదవుతుంది.

(2) సెక్షను 45 లేదా సెక్షను 47 మరియు సెక్షను 49 కింద విధించబడిన కాలపరిమితిలోగా అప్పీల్ కు వెళ్ళకపోవుట, మరియు అప్పీల్ చేయకపోవుట లేదా అప్పీలు చేసుకొన్నను అప్పీలేట్ కోర్టు ఆస్తి మొత్తంగాని, భాగము కాని విషయంలో సదరు ఆర్డరును నిర్ధారించినప్పుడు అది ఎటువంటి బాదరబందీ లేని ఆస్తిగా ప్రభుత్వానిదవుతుంది.

51. స్వాధీన పరచుకున్న ఆస్తిని విడుదల చేయుటకున్న అధికారము:

సెక్షను 44 కింద స్వాధీన పరచుకొన్న సంపదను ఏ సమయములోనైనా విడుదల చేయుటకు ఆదేశములు ఇవ్వడాన్ని మరియు అట్టి ఆస్తి విషయములో చేసిన నేరరోపణను సెక్షను 494 నేరప్రక్రియ చట్టంలో పేర్కొన్న విధమును అనుసరించి వెనకకు డి.ఎఫ్.ఓ తీసుకోవడాన్ని ఈ చటంలో ఏ సెక్షను ఆపజాలదు.

52. చెట్ల మీద మరియు కలపపై ముద్రలు మరియు సరిహద్దు గుర్తులను మార్చుట ద్వారా అతికమిస్తే జరిమానా

ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ లో నిర్వచించిన విధంగా అక్రమ లబ్ధి లేదా నష్టపరచు ఉద్దేశ్యముతో చేయు చర్య లేదా పబ్లిక్ ను గాయాలు చేయుట లేదా ఏ వ్యక్తికైనా.

(ఎ) చట్టపరంగా కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు చెందిన కలపపై లేదా చెట్లపై అటవీ అధికారులు వేసిన ముద్రలను ఉద్దేశ్యపరంగా చెరిపివేసినా లేదా వాటిని కోసి తీసుకెళ్ళిన లేదా

(బి) చట్ట విరుద్ధంగా చెట్లపై లేదా కలపపై ఎవరైనా అటవీ అధికారి ముద్ర వేసినా లేదా

(సి) ఎవరైనా అటవీ అధికారి అధారిటీ కింద కలపపై లేదా చెట్లపై వేసిన ముద్రలు మార్చుట, చెరిపి వేయుట లేదా

(డి) అటవీ చట్టము అన్వయమగు ఏదైనా భూమి యొక్క హద్దులను చెరిపి వేయుట, నాశనము

చేయుట, మార్పుల జరుపుట చేయుట వంటి పైన తెలిపిన అతిక్రమణలకు రెండు సంవత్సరాల వరకు వొడిగించదగిన జైలు శిక్ష లేదా 1000 రూపాయల వరకు వొడిగించదగిన పైను లేదా రెండూను వంటి శిక్షలు వేయబడతారు.

53. వారెంటు లేకుండా అరెస్టు చేయు అధికారము:

(1) ఫారెస్ట్ గార్డ్ హోదాకు తగ్గని ఎవరైనా అటవీ అధికారి లేదా వోలేసు అధికారి, మెజిస్ట్రేట్ గారి ఆర్డరు లేదా వారెంటు లేకుండా ఎవరైనా వ్యక్తిని అతను అటవీ నేరం చేసాడని తెలిసిన లేదా సదరు వ్యక్తి నేరము చేసాడని లేదా చేస్తున్నాడని. నమ్మదగిన కారణములు కలిగియున్న మరియు సడరు వ్యక్తి తన చీరునామాను పేరును తెలపడానికి నిరాకరించినప్పుడు లేదా ఇచ్చిన చీరునామా పేరు తప్పుడు అని నమ్మ దగిన ఆధారాలున్నప్పుడు లేదా సదరు వ్యక్తి పారి వోవచ్చు అని తెలియవచ్చినప్పుడు అరెస్టు చేయవచ్చు మరియు నిర్బంధించవచ్చు.

(2) ఈ సెక్షను క్రింద అరెస్టు చేయబడి మరియు కస్టడీలో నిర్బంధించబడిన వ్యక్తికి తనను అరెస్టు చేసి, నిర్బంధించిన కారణములను వెను వెంటనే తెలియచేయాల్సి మరియు కోర్టు అరెస్టు స్థల మధ్య ప్రమాణ సమయము కాకుండా 24 గంటలలోగా మెజిస్ట్రేటు ముందు హాజరు పరచాలి. మరియు సదరు వ్యక్తిని మెజిస్ట్రేటు అనుమతి లేకుండా 24 గంటలు కంటే ఎక్కువగా ఉంచరాదు.

54. అరెస్టు కాబడిన వ్యక్తిని బాండుపై విడుదల చేయు అధికారము;

సెక్షను 53 క్రింద ఇవ్వబడిన ప్రావిజన్ల క్రింద ఫారెస్టరు హోదాకు తగ్గని అధికారికి తాను గాని తన క్రింది ఉద్యోగి గాని ఎవరైనా వ్యక్తిని అరెస్టు చేస్తే అతనిని తాను కోరిన వెంటనే మెజిస్ట్రేట్ ముందు లేదా దగ్గరలోని వోలేసు స్టేషనరీ అధికారి ముందు హాజరు కాగలనని సమ్మతితోబాండును ఇచ్చిన వెంటనే విడుదల చేయుటకు అధికారము కలదు.

55. చట్ట విరుద్ధమైన స్వాధీనము లేదా అరెస్టుకు శిక్ష:- ఎవరైనా అటవీ అధికారి లేదా వోలేసు అధికారి ఈ చట్టము క్రింద స్వాధీన పరచుకున్న ఆస్తిని జప్తు చేయవచ్చు అనే నమ్మకముతో ఇబ్బందికరంగా లేదా అల్పదృష్టితో ఆస్తిని స్వాధీన పరచుకున్న లేదా ఇబ్బందికరంగా లేదా అల్ప దృష్టితో ఎవరైనా వ్యక్తి అరెస్టు చేసినట్లైతే సదరు అధికారి 6 నెలల వరకు వొడిగించ దగిన కాలము వరకు లేదా రూపాయల 500 వరకు లేదా రెండింటికి శిక్షార్హమువుతాడు.

56. నేరము జరుగు అవకాశమును నివారించు అధికారము:- ప్రతి అటవీ అధికారి మరియు వోలేసు అధికారి ఎవరైనా అటవీ నేరము జరుగుటకు గల అవకాశమును నివారించుట మరియు నివారించు ఉద్దేశ్యముతో కావలసిన చర్యలు తీసుకొను అధికారము కలిగి యున్నాడు.

57. నేరమును శీఘ్రంగా విచారించు అధికారము:- 6 నెలలకు మించని లేదా రూపాయలు 500 కంటే మించిన జరిమానా లేదా రెండూనూ కలిగిన శిక్షార్హము కలిగిన అటవీ నేరములను ప్రభుత్వముచే ప్రత్యేకముగా ఈ విషయములో నియమించబడిన ఎవరైన మొదటి శ్రేణి మెజిస్ట్రేటు CRPC 1898 క్రింద శీఘ్రముగా విచారించవచ్చును.

58. ఇతర చట్టాల వినయోగము నేషేధము కాదు:- అటవీ నేరముతో కూడిన అతీక్రమణ లేదా 2 మిషను చేసిన ఎవరైనా వ్యక్తిని ఇతర చట్టాల క్రింద ప్లాసిక్యూట్ చేయడాన్ని ఈ చట్టములో నిరోధించరు కాని ఏ వ్యక్తి కూడా ఒకే నేరమునకు ఒకటి కంటే ఎక్కువ సార్లు ప్లాసిక్యూట్ చేయబడరాదు మరియు శిక్షింపబడరాదు.

58-A : జప్తు ఆదేశము ఇతర పెనాల్టీని విధించడాన్ని నేషేధింపదు

కలప అటవీ ఉత్పత్తి వేటి విషయములో నేరము జరిగినదని కోర్టు నిర్ధారణకు వస్తుందో అవి రాష్ట్ర పశుత్వము లేదా కేంద్ర పశుత్వము యొక్క ఆస్తి అయినప్పుడు లేదా జప్తు చేయబడినప్పుడు, అటవీ మండలాధికారి గారితో గాని వారితో గాని లేదా ఇతర విషయములో కోర్టు తెలిపిన విధంగా గాని విడుదల చేయవచ్చును. ఆ వ్యక్తికి పెనాల్టీ వేయడాన్ని నిరోధించదు

59 నేరములను కాంపౌడు చేయు అధికారము.

(1) ప్రత్యేకముగా ఈ విషయములో పశుత్వముచే అధికారమివ్వబడిన ఎవరైనా అటవీ అధికారి సెక్షను 52 లేదా సెక్షను 55 క్రింద తప్ప మిగిలిన మిగిలిన అటవీ నేరములలో నేరము చేసినాడని సహితంగా భావించబడిన లేదా నేరముచేసిన వ్యక్తి నుండి నష్ట పరిహారమును అంగీకరించవచ్చు.

(i) నేరము చిన్న స్వభావముతో ఉంటే 50 రూపాయలకు మించని మొత్తము

(ii) అటవీ ఉత్పత్తులు వేటి విషయములో నేరము జరుగబడినదని అటవీ అధికారి భావిస్తాడో అట్టి సంపదను విలువకట్టిన పిదప దాని విలువయే కాకుండా తక్కువలో తక్కువ ఒక్క రెట్లు, గరిష్టంగా 4 రెట్లకు మించకుండా నష్టపరిహారముతో ఆ అటవీ సంపదను విడుదల చేయవచ్చును.

(iii) అట్టి అటవీ సంపదను అటవీ అధికారి పశుత్వ పరం చేయునప్పుడు కనిష్టంగా 1 రెట్లు, గరిష్టంగా 4 రెట్లకు ఎటి విషయం లోనూ మించకుండా వసూలు చేయాలి

(2) సబ్ సెక్షను 1 లో తెలిపిన విధంగా ధనమును తీసుకున్న పిదప

(i) కస్టడీలో ఉన్న వ్యక్తిని విడుదల చేయాలి.

(ii) స్వాధీనపరచుకున్న కలపను ఉంచకపోతే, విడుదల చేయాలి.

(iii) సంపదకు వ్యతిరేఖంగా గాని అట్టి వ్యక్తిపై గా తదుపరి చర్యలు కొనసాగించరాదు.

(iv) ఉన్న చట్టములను ఉపయోగించుట అడ్డుకాదు.

కాని ఏ వ్యక్తి కూడా ఒకే నేరమునకు రెండు సార్లు శిక్షకు గురికారాదు.

సెక్షను 60: కలప గాని ఇతర అటవీ ఉత్పత్తులు రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర పశుత్వాలవనే నమ్మకము

ఈ చట్టము క్రింద తీసుకున్న చర్యల ఫలితంగా జనించ పశుగా ఏదేని అటవీ సంపద రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర పశుత్వానిదా అనిపిస్తుంది. సదరు సంపద పశుగా నిరూపించబడనంత వరకు రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర పశుత్వాలదవుతుంది.

Chpater - IX Powers of Forest Officers

అటవీ అధికారులకున్న అధికారములు

సెక్షను 62. పశుత్వము అటవీ అధికారులకు నిర్దిష్టమైన అధికారములను కల్పించవచ్చు

1) () పశుత్వము నోటిఫికేషను ద్వారా మరియు కొన్ని షరతులకు లోబడి మరియు తెలుపబడిన షరతులతో **అటవీ క్షేత్రాధికారి స్థాయికి తగ్గని అధికారికి** ఈ కింద తెలిపిన అన్నీ లేదా కొన్ని అధికారములను కల్పించవచ్చు అవి.

ఏదైనా భూమిలో ప్రవేశించుటకు మరియు సర్వేచేయుటకు, హద్దు లేర్పాటుచుటకు మరియు దాని పటమును తయారు చేయుటకుకాని అటువంటి హద్దులేర్పాటు అట్టి భూమిలో లేదా పై గల హక్కులను తొలగించరాదు.

అటవీ నేరములలో విచారణ జరుపుటకు మరియు అట్టి విచారణలో భాగంగా సాక్ష్యమును తీసుకొనుటకు మరియు నమోదు పఱచుటకు.

సెక్షను 59 కింద నష్ట పరిహారమును అంగీకరించుటకు

పశుత్వము నోటిఫికేషను ద్వారా రేంజి అధికారి హోదాకు తగ్గని అధికారికి ఈకింద పేర్కొన్న అన్నీ లేక కొన్ని అధికారములను కల్పించవచ్చు.

సాక్షులు హాజరుఅయ్యేటట్లు మరియు డాక్యుమెంట్లు అందించుటకు మరియు మెటీరియల్ ఆర్డీక్టును అందించునట్లు చేయగల సివిల్ కోర్టు అధికారము.

నేర విచారణ ప్రక్రియా స్మృతి 1898లో తెలుపబడిన విధంగా నెరవేర్చుటకు నోదా చేయుట లేదానోదా కొరకు వారంటును ఇచ్చుటకు.

పైన తెలుపబడిన సబ్-సెక్షను (1) లో మాదిరిగానే కొన్ని అధికారములను వెనుకకు తీసుకొనుట చేయవచ్చును.

సబ్ సెక్షను (1) క్లాజు (ఎ) ఐటమ్ () కింద నమోదు చేయబడిన ఏదైనా సాక్ష్యము నేర విచారణ ప్రక్రియా స్మృతిలో పేర్కొన్న విధంగా సెక్షను 355, సెక్షను 356 లేదా సెక్షను 357 లో మరియు నిందితుని ముందు నమోదు చేసుకొంటే అట్టి సాక్ష్యము ఆరోపించబడిన నిందితున్ని మెజిస్ట్రేట్ ముందు చేయు విచారణలో అనుమతించబడుతుంది.

సెక్షను 63: అటవీ అధికారు - ప్రజా సేవకులుగా పరిగణించ బడతారు.

అందరు అటవీ అధికారు ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ సెక్షను 21 లో వివరించబడినట్లుగా

ప్రజాసేవకులుగా పరిగణించబడతారు.

సెక్షను 64: ప్రవేశము మరియు తనిఖీ చేయు అధికారము

పారెస్టరు హోదాకు తగ్గని హోదా కలిగిన ఎవరైనా అటవీ అధికారి ఏ సమయము లోనైనా తన అధికారి పరిధిలో ఉన్న ప్రాంతంలోని ప్రయివేట్ ఆడవులలోకి లేదా భూమిలోకి అటవీ చట్టము కింద లేదా దాని ద్వారా ఏర్పాటుచేసిన నియమాల కింద ఏర్పాటు చేసిన నిబంధనలను అతిక్రమించకుండా లేదా సకమంగా అమలుఅయ్యే ఉద్దేశ్యముతో ప్రవేశించవచ్చును.

సెక్షను 65: మంచి నమ్మకముతో చేసిన చర్యకు రక్షణ

ఈ చట్టమును అమలు చేసే సదుద్దేశ్యముతో చేసిన చర్యకలు లేదా చేసేటప్పుడు వదలి వేసిన చేయాల్సిన చర్యలకు విరుద్ధంగా ఏ ప్రజాసేవకుని పైనా వ్యాజ్యములు లేదా నేర విచారణ చేయబడదు.

వివేదములు

సెక్షను 66 సమీక్ష:

పశుత్వము ఎవరైనా అటువంటి అధికారి తాను తీసుకొన్న చర్యలను, ఆదేశములు యొక్క (వోసీడింగులు) ఖచ్చితత్వము, న్యాయత్వము లేదా క్రమం లేదా అటువంటి వోసీడింగుల క్రమతత్వము పట్ల ఈ చట్టం కింద వొందుపరచబడిన వాటిపై వ్యాజ్యములు, అప్పీలు లేదా ధరఖాస్తు లేదా కోర్టు వారి సూచన పట్ల సంతృప్తి చెందుటకు తమంతట తాముగా లేదా వారికి సమర్పించబడిన ధరఖాస్తుకు ప్రతిస్పందనగా రికార్డులను తెప్పించుకొని మరియు పరిశీలించవచ్చు, మరియు ఏదేని విషయములో పశుత్వానికి సదరు నిర్ణయము లేదా ఆదేశము విధిగా సరిదిద్దుట, రద్దు చేయుట, పునఃపరిగణకు వెనుకకు తీసుకొనుట అవసరమనిపిస్తే తత్ విధంగా ఆదేశమును చేయవచ్చు.

కాని ధరఖాస్తుదారు తాను ఆదేశము, నిర్ణయము, వోసీడింగు అందుకొన్న 90 రోజులలోగా పశుత్వానికి ధరఖాస్తు చేసిన యెడల ఈ సెక్షను కింద అధికారమును నిర్వర్తిస్తుంది.

(2) సబ్ సెక్షను (1) కింద ఏ వ్యక్తికి తగు వివరణ ఇచ్చుకొను అవకాశము కల్పించకుండా సదరు వ్యక్తికి ప్రతికూలంగా ఆదేశము ఇవ్వరాదు.

(3) సబ్ సెక్షను (1) కింద పశుత్వము వోసీడింగు అమలు పరచుటను నిలిపి వేయవచ్చు లేదా అధికారమును అమలు చేయుట పెండింగులో పెట్టవచ్చును.

సెక్షను 67: పశుత్వము ఈ చట్టము కింద గల వ్రావిజన్ల నుండి ఏ ప్రాంతమునైనా తొలగించవచ్చు.

సెక్షను 68: పశుత్వము నిబంధనలు చేయడానికి అధికారము:

(1) పశుత్వము ఈ చట్టం యొక్క అన్ని లేదా ఏవైనా ఉద్దేశ్యములను నిర్వర్తించుటకు పశుత్వము నోటిఫికేషను ద్వారా నిబంధనలను ఏర్పాటు చేయవచ్చును.

(2) ప్రత్యేకముగా మరియు సదరు అధికారము యొక్క సాధారణత్వము పై పక్షపాతము లేకుండా, సదరు నిబంధనలు

(ఎ)

(టి) ఫారెస్టు సెటిల్మెంటు అధికారి అనుసరించాల్సిన పద్ధతినీ నియంత్రించుటకు

(సి) ఈ చట్టము కింద వసూలు చేసిన జరిమానా మరియు జప్తులు లేదా పశుత్వ ఖజానా నుంచి ఇన్ఫార్మర్లకు అధికార్లకు చెల్లించాల్సిన రివార్డులను నియంత్రించుటకు

(డి) ఏదైనా అడవి గుండా వెళుతున్న రోడ్డు లేదా 30 మీటర్ల దూరంలో ఉన్న స్థలంలో ఉచ్చులు పెట్టు, నీటికి విషయము కలుపుట, చేపలు నియంత్రించుట లేదా నోషేధించుటకు

(ఇ) పశుత్వానికి చెందిన కలప మరియు చెట్లను ప్రిజర్వ్ చేయుట, రివోడ్యూస్ చేయుట, డిస్పోజు చేయుటకు

(ఎఫ్) వొందుపరచిన లేదా పరచవలసిన ఇతర విషయాలు.

(3) ఈ చట్టము కింద చేసిన ప్రతి నిబంధన, ఏర్పరచిన వెంటనే రాష్ట్ర శాసన సభలు సెషనులో ఉంటే వాటి ముందు ప్రవేశ పెట్టాలి. మరియు సెషనులో లేకపోతే, సెషనులో

ఉన్నప్పుడు వెంటనే 14 రోజులలో అట్టి సమయం ఒక సెస్సునులో గా లేదా రెండు వరుస సెస్సునులో గాని మరియు ప్రవేశ పెట్టిన సెస్సును ముగిసేలోగా లేదా నిబంధనలో రెండు సభలు ఏదైనా మార్పులకు అంగీకరించిన వెంటనే లేదా నిబంధన రద్దు చేయబడిన వెంటనే, మార్పు చేసిన రూపంలో నిబంధన ఉంటుంది. లేదా ఈ నిబంధన కింద ఇంతకు ముందు చేసిన నిబంధన పట్ల పక్షపాతం లేకుండా రద్దు చేయబడితే అమలులో ఉంటుంది.

(4) ఎవరైనా వ్యక్తి ఈ చట్టము కింద చేసిన రూల్ అతిక్రమించితే అట్టి అతిక్రమణకు ఎటువంటి ప్రత్యేక శిక్ష వొందపరచబడి యుండకపోతే అట్టి అతిక్రమణ ఒక నెల వరకు వొడిగించదగిన కాలము లేదా రూ.500 వరకు వొడిగించదగిన లేదా రెండింటితో శిక్ష విధించబడుతుంది.

సెక్షను 69: ప్రభుత్వము సెక్షను 18,19,21,24,25 మరియు సెక్షను 61 సబ్ - సెక్షను (2) కింద ముఖ్య సంరక్షణ అధికారికి గాని లేదా తాను సబబు అనుకున్న సదరు ఇతర అధికారి లేదా అధికారికి గాని నోటిఫికేషన్ ద్వారా అధికారములను దాఖలు చేయవచ్చును.

సెక్షను 70: ప్రభుత్వానికి బాకీ పడిన ధనమును రికవరీ చేయుట:

(1) ఈ చట్టం కింద ఏర్పరచబడి నిబంధనల కింద మేజిస్ట్రేట్ చే విధించబడిన జరిమానా తప్ప, ప్రభుత్వానికి చెల్లించాలి అని అంచనా వేసిన ధనము లేదా కలప యొక్క లేదా అటవీ ఫలసాయము లేదా కలప లేదా అటవీ ఫలసాయమునకు సంబంధించి ఈ చట్టం కింద పెట్టిన ఖర్చులు లేదా కలప లేదా అటవీ ఫలసాయమునకు సంబంధించి కాంట్రాక్టు ఉల్లంఘన వలన చెల్లించాల్సిన ధనము లేదా క్యాస్సిల్ అయిన పలితంగా చెల్లించాల్సిన పైకము లేదా కలప లేదా అటవీ ఫలసాయమునకు సంబంధించి అమ్మిన పైకము లేదా డి.ఎన్.ఓ గారి అధీనంలో పిలిచిన టెండర్లకు సంబంధించి మరియు ఈ చట్టం కింద ప్రభుత్వానికి ఆవార్డు చేసిన అన్ని పరిహారములు మరియు సెక్షను 59 కింద పరిహారములు చెల్లించకపోతే, అటువంటి బాకీ భూమి శిస్తూ బాకీగా బావించుతూ వసూలు చేయాలి.

(2) సబ్ - సెక్షను (1) పేర్కొన్న ధనము చెల్లించవలసినప్పుడు లేదా అటవీ ఫలసాయమునకు సంబంధించి, అట్టి ఫలసాయము పై మొదటి చార్జీగా బావించబడుతుంది మరియు అట్టి పైకము చెల్లించకపోతే అట్టి ఫలసాయము ను డి.ఎన్.ఓ గారి ద్వారా లేదా ఆయన ఆధ్వర్యంలో స్వాధీనం చేసుకొని బాకీ చెల్లించే వరకు తమ వద్ద ఉంచుకొనవచ్చు లేదా అట్టి ఫలసాయమును అమ్మి, బాకీకి జమ చేయాల్సి ఉంటుంది.

(3) మిగిలిన పైకము హక్కుదారునకు చెల్లించాలి.

సెక్షను 71: ఈ చట్టము కింద అవసరము అయిన భూమి, భూమి అక్విజిషన్ చట్టం 1894 కింద ప్రజా ప్రయోజనాల కొరకు అవసరమైనదే గా బావించబడుతుంది.

ఈ చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యములను నిర్వర్తించడానికి భూమి అవసరమని ప్రభుత్వము భావోస్తే సదరు భూమిని భూమి అక్విజిషన్ చట్టం 1894 లో నిర్వచించిన విధంగా ప్రజల అవసరార్థము బావించబడుతుంది.

సెక్షను 72: వెనుకకు తీసుకొనుట

(1) ఆంధ్రా ఏరియా అటవీ చట్టం 1882 మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణా ప్రాంత) అటవీ చట్టము 1355 F ఇక్కడినుంచి వెనుకకు తీసుకోబడతాయి.

(2) అటువంటి వెనుకకు తీసుకొనుట మూలంగా ఆంధ్రప్రదేశ్ జనరల్ క్లాజుల చట్టము 1891 సెక్షను 8 మరియు 18 యొక్క ప్రోవిజన్లను అన్వయించాలి.

ఆం.ప్ర. అటవీ (సవరణ) చట్టం-2016

A.P. Forest (Amendment) Act-2016

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజపత్రము

THE ANDHRA PRADESH GAZETTE

PART IV-B EXTRAORDINARY

PUBLISHED BY AUTHORITY

No. 15]

HYDERABAD, THURSDAY, MAY 19, 2016.

ANDHRA PRADESH ACTS, ORDINANCES AND REGULATIONS ETC.,

The following Act of the Andhra Pradesh Legislature which was reserved by the Governor on the 7th April, 2016 for the consideration and assent of the President received the assent of the President on the 17th May, 2016 and the said assent is hereby first published on the 19th May in Andhra Pradesh Gazette for general information:-

ACT NO. 15 OF 2016.

AN ACT FURTHER TO AMEND THE ANDHRA PRADESH FOREST ACT, 1967.

Be it enacted by the Legislature of the State of Andhra Pradesh in the Sixty seventh year of the Republic of India, as follows:-

1. (1) This Act may be called the Andhra Pradesh Forest (Amendment) Act, 2016.

Short title
and
commencement.

(2) It shall come into force on such date as the State Government may, by notification in the Andhra Pradesh Gazette, appoint.

2. In the Andhra Pradesh Forest Act, 1967 (hereinafter referred to as the principal Act), in section 2,-

Amendment
of section 2,
Act No.1
of 1967.

(a) the existing clause (a) shall be renumbered as clause (aa) thereof;

2

(b) before clause (aa) so renumbered, the following clause shall be inserted, namely:-

“(a) ‘associate’ means in relation to a person whose property is liable to be forfeited under this Act, and includes, -

(i) any individual who had been or is managing the affairs or keeping the accounts of such person;

(ii) any association of persons, body of individuals, partnership firm or private company within the meaning of the Companies Act, 2013 of which such person had been or is a member, partner or director;

(iii) any individual who had been or is a member, partner or director of an association of persons, body of individuals, partnership firm or private company referred to in sub-clause (ii) at any time when such person had been or is a member, partner or Director of such association, body, partnership firm or private company;

(iv) any person, who had been or is managing the affairs, or keeping the accounts of any association of persons, body of individuals, partnership firm or private company referred to in sub-clause (iii);

(v) the trustee of any trust, where,-

(1) the trust has been created by such person; or

(2) the value of the assets contributed by such person (including the value of the assets, if any, contributed by him earlier) to the trust amounts on the date of which contribution is made, to not less than twenty percent of the value of the assets of the trust on that date;

(vi) where the competent authority, for reasons to be recorded in writing, considers that any properties of such person are held on his behalf by any other person, such other person.”;

(c) after clause (aa), the following clause shall be inserted, namely:-

“(ab) ‘competent authority’ means an officer authorised by Government in this behalf, not below the rank of the Chief Conservator of Forests to perform the functions assigned to him in respect of such persons or classes as may be prescribed who have illegally acquired properties by trade in Sandal wood or Red Sanders wood or Scheduled tree.”;

(d) for clause (b), the following shall be substituted, namely,-

Central Act
No.18 of
2013.

“(b) ‘Court’ means the Principal Civil Court, the Court of Assistant Sessions Judge/Additional Session Judge of original jurisdiction and also includes a Special Court headed by a Magistrate constituted by the Government for trial of forest offences.”;

(e) in clause (f), for sub-clause (i), the following shall be substituted, namely,-

“(i) to be the Principal Chief Conservator of Forests, Special Principal Chief Conservator of Forests, Additional Principal Chief Conservator of Forests, Chief Conservator of Forests, Conservator, Deputy Conservator, Assistant Conservator, Divisional Forest Officer, Sub-Divisional Forest Officer, Ranger, Deputy Ranger, Forester or Forest Section Officer, Forest Guard or Forest Beat Officer, Assistant Beat Officer, Thanadar, Checking Officer or Plantation Watcher or any other person or authority as may be notified.”;

(f) after clause (h), the following new clause shall be inserted, namely,-

“(hh) ‘illegally acquired property’ means in relation to any person to whom this Act applies:-

(i) any property acquired by such person, wholly or partly out of or by means of any income earnings or assets derived or obtained from or attributable to illegally acquired sandal wood or Red Sanders wood or Scheduled Tree;-

(ii) any property acquired by such person, for a consideration or by any means, wholly or partly traceable to any property referred to in sub-clause (i) or the income or earning from such property, and includes,-

(a) any property held by such person which would have been, in relation to any previous holder thereof, illegally acquired property under this clause if such previous holder had not ceased to hold it, unless such person or any other person who held the property at any time after such previous holder or, where there are two or more such previous holders, the last of such previous holder is or was a transferee in good faith for adequate consideration;

(b) any property acquired by such person, for a consideration, or by any means, wholly or partly traceable to any property falling under item (a); or the income or earnings therefrom;

Explanation:- for the purpose of this clause, “property” means property and assets of every description, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible and deeds and instruments evidencing title to, or interest in, such property or assets, derived from the illegally acquired Sandal wood or Red Sanders wood or Scheduled Tree;”;

- (g) for clause (i), the following shall be substituted, namely,-
- “(i) ‘Magistrate’ means a Magistrate having jurisdiction to try forest offences and includes the Assistant Sessions Judge / Additional Sessions Judge of a District Court having jurisdiction;”;
- (h) for clause (m), the following shall be substituted, namely,-
- “(m) ‘Red Sanders Wood’ means the wood derived out of any part of the tree known by its Botanical name as “*Pterocarpus santalinus*” and includes chips, dust of powder of such wood or articles converted into any other form or any extract derived therefrom.”
- (i) after clause (r), the following clauses shall be added, namely,-
- “(s) ‘Scheduled tree’ means any kind of tree species as specified in the Schedule under section 32-E;
- (t) ‘trivial offence’ includes minor deviations from the prescribed provisions of Act or rules made thereunder such as corrections on permits etc., use of forest produce for domestic purpose and offences involving forest produce valued at less than Rs.1000 (rupees one thousand) only;”;

Amendment
Section 20.

3. In section 20 of the principal Act, in sub-section (1), for clause (d), the following shall be substituted, namely,-

“(d) abets any of the acts specified in clauses (a), (b) and (c) shall in addition to such compensation for damages caused to the forests as per the assessment done by the Divisional Forest Officer as the Court may direct to be paid, be punishable,-

- (i) in every case where any of the acts aforesaid relates to Red Sanders wood or Sandal wood or any scheduled tree shall upon conviction be punishable with imprisonment for a term which may extend to ten years and fine which may extend to ten lakh rupees:

provided that,-

- (a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than five years and an amount of fine shall not be less than three lakh rupees; and
- (b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than seven years and an amount of fine shall not be less than five lakh rupees;
- (ii) in any other case, with imprisonment for a term which shall not be less than three months but which may extend upto five years and with fine which shall not be less than five thousand rupees which may extend to thirty thousand rupees;

provided that,-

(a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than three months but which may extend upto three years and with fine which shall not be less than five thousand rupees; and

(b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than one year but which may extend upto five years with fine which shall not be less than thirty thousand rupees.”

4. In section 22 of the principal Act, for sub-section (2), the following shall be substituted, namely,-

**Amendment
of section
22.**

“(2) Whoever, without lawful excuse, fails to comply with the provisions of sub-section (1) shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to one year and with a fine which may extend to five thousand rupees.”

5. In section 27 of the principal Act, for sub-section (2), the following shall be substituted, namely,-

**Amendment
of section
27.**

“(2) Whoever contravenes any rule made under sub-section (1) shall be punishable,-

(i) in every case where any of the acts aforesaid relates to Red Sanders wood or Sandal wood or any scheduled tree shall upon conviction be punishable with imprisonment for a term which may extend to ten years and fine which may extend to ten lakh rupees;

provided that,-

(a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than five years and an amount of fine shall not be less than three lakh rupees; and

(b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than seven years and an amount of fine shall not be less than five lakh rupees:

(ii) in any other case, with imprisonment for a term which shall not be less than three months but which may extend upto five years and with fine which shall not be less than five thousand rupees but which may extend to thirty thousand rupees;

provided that,-

(a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than three months but which may extend upto three years and with fine which shall not be less than five thousand rupees; and

Amendment
of section
29.

(b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than one year but which may extend upto five years with fine which shall not be less than thirty thousand rupees.”

6. In section 29 of the principal Act,-

(i) in sub-section (1), for clause (ii), the following shall be substituted, namely,-

“(ii) The possession of forest produce of such value or quantity as may be specified in this behalf.”

(ii) in sub-section (2), after clause (k), the following shall be added, namely,-

“(l) provide for levying of fee for issue of permits for transport of timber or other forest produce.”

(iii) in sub-section (4), for clause (a), the following shall be substituted, namely,-

“(a) whoever contravenes any rule made under this section shall be punishable,-

(i) in every case where any of the acts aforesaid relates to Red Sanders wood or Sandal wood or any scheduled tree shall upon conviction be punishable with imprisonment for a term which may extend to ten years and fine which may extend to ten lakh rupees:
provided that,-

(a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than five years and an amount of fine shall not be less than three lakh rupees; and

(b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than seven years and an amount of fine shall not be less than five lakh rupees

(ii) in any other case, with imprisonment for a term which shall not be less than three months but which may extend upto five years and with fine which shall not be less than five thousand rupees but which may extend to thirty thousand rupees:

provided that,

(a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than three months but which may extend upto three years and with fine which shall not be less than five thousand rupees; and

(b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than one year but which may extend upto five years with fine which shall not be less than thirty thousand rupees.”

7.	In "Chapter-V of the principal Act, in the heading, after the words "Sandal Wood", the words "or Red Sanders Wood or Schedule Tree" shall be added.	Amendment of Chapter-V.
8.	After section 32 of the principal Act, the following sections shall be inserted, namely,-	Insertion of new sections
"Possession of Red Sanders Wood.	32A. No person shall have in his possession any quantity of Red Sanders wood in excess of 20 kg except under a license granted by Divisional Forest Officer in such a manner as may be prescribed:	
	<p>Provided that the Divisional Forest Officer may by order refuse to grant or renew license to any applicant or licensee in respect of whom he is satisfied that by reason of his involvement in an offence under this Act or the rules made thereunder or the previous cancellation or suspension of any license granted there under or the contraventions of any of the requirements as to the possession of the Red Sanders Wood or for any other ground that may be prescribed, he is not a fit person to whom a license may be granted or renewed under this section and every such order shall be communicated as soon as may be to the applicant or the licensee as the case may be.</p>	
Vehicles involved in smuggling Red Sanders Wood/Sandal Wood/Scheduled tree	32B. Wherever a vehicle is found to be involved in a forest offence involving Red Sanders Wood / Sandal Wood or Scheduled Tree, it will be presumed that the vehicle owner has committed the forest offence himself or through his agents and shall be liable for punishment as if he has committed the offence unless contrary is proved.	
Presumption regarding commission of offence	32C. Wherever an offender is prosecuted in case of a forest offence involving Red Sanders Wood or Sandal Wood or Scheduled Tree, the burden of proof to prove innocence shall lie on the accused except in trivial offences.	
Red Sanders Wood with private persons Act No.15 of 2016.	32D. (1) Private persons possessing Red Sanders Wood above 20 kg are required to inform their stocks to the concerned Divisional Forest Officer within 180 days from the date of commencement of the Andhra Pradesh Forest (Amendment) Act, 2016. If no such	

declaration is made, the stock will be presumed to be illegal and liable to be dealt with the material involved in an offence within the meaning of the said Act and the stock will be presumed to be property of the Government.

(2) The private Red Sanders wood growers can sell the material within the State and outside the State in any form provided it is accompanied by documents prescribed for the transport, of Red Sanders Wood from the Divisional Forest Officer concerned.

**Power to
amend
schedule.**

32E. (1) The Government may, by notification, add to any tree or to omit any tree from the Schedule.

(2) All references made in this Act to the Schedule shall be construed as references to the said Schedule as for the time being amended in exercise of the powers conferred by this Section.

**Substitution
of section 36.**

9. For section 36 of the principal Act, the following shall be substituted, namely,-

Penalties.

36. Whoever, in contravention of the provisions of this Act or any rule made or license granted thereunder possesses Sandal wood or Red Sanders wood or Scheduled tree, shall upon conviction be punishable with imprisonment for a term which may extend to ten years and fine which may extend to ten lakh rupees:

provided that,-

- (a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than five years and an amount of fine shall not be less than three lakh rupees; and
- (b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than seven years and an amount of fine shall not be less than five lakh rupees."

**Amendment
of section
43.**

10. In section 43 of the principal Act, for sub-section (2), the following shall be substituted, namely,-

"(2) Whoever contravenes any rule made under this section shall be punishable with imprisonment for a term which shall not be less than three months but which may extend upto five years and with fine which shall not be less than five thousand rupees but which may extend to thirty thousand rupees:

provided that,-

- (a) in case of first offence, the term of imprisonment shall not be less than three months but which may extend upto three years and with fine which shall not be less than five thousand rupees; and

(b) in case of second and subsequent offences, the term of imprisonment shall not be less than one year but which may extend upto five years with fine which shall not be less than thirty thousand rupees.

11. In section 44 of the principal Act,-

- (i) in sub-section (1), for the words 'vehicles and cattle', the words 'vehicles, machinery and cattle' shall be substituted.
- (ii) In sub-section (2-A), for the word 'vehicles', the words 'vehicles, machinery and cattle' shall be substituted.

Amendment
of section
44.

12. In section 45 of the principal Act, for the word 'vehicle', the words 'vehicle, machinery and cattle' shall be substituted.

Amendment
of section
45.

13. In section 47 of the principal Act, for the word 'Magistrate,' wherever it occurs, the words "Magistrate or Authorised Officer" shall be substituted.

Amendment
of section
47.

14. In section 48 of the principal Act,-

- (i) in sub-section (1), for the word "Magistrate" wherever it occurs, the words "Magistrate or Authorised Officer" shall be substituted:-
- (ii) in sub-section (2), for the word "Magistrate", the words "Magistrate or Authorised Officer" shall be substituted.

Amendment
of section
48.

15. In section 49 of the principal Act,-

- (i) for the word 'Court', the words 'court or appellate authority' shall be substituted.
- (ii) for the word "Magistrate" the words "Magistrate or Authorised Officer" shall be substituted.
- (iii) for the figure '1898', the expression '1973 or as per the provisions of this Act as the case may be' shall be substituted.

Amendment
of section
49.

16. In section 51 of the principal Act, for the expression 'Section-494 of the Code of Criminal Procedure 1898' the expression 'Section-321 of the Code of Criminal Procedure, 1973' shall be substituted.

Amendment
of section 51,
Central Act
No.2/1974.

17. In section 52 of the principal Act, in clause (d) for the words 'shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to two years or with fine which may extend to one thousand rupees or with both', the following words shall be substituted, namely,-

Amendment
of section
52.

"shall be punishable with imprisonment for a term which shall not be less than six months but which may extend to five years and with fine which shall not be less than twenty thousand rupees."

- Amendment of section 54.** 18. In the principal Act, to section 54 the following proviso shall be added, namely:-
 "provided that the arrested person shall not be released on his personal bond unless he produces **two sureties** to the satisfaction of the Forest Officer concerned"
- Substitution of section 57.** 19. for section 57 of the principal Act, the following shall be substituted, namely,-
"Power to constitute special Courts.
 57. (1) The Government may, by notification, constitute Special Courts for trial of Forest Offences.
 (2) No Civil Court shall give an injunction or any interim order without notice to the Government or to the Divisional Forest Officer concerned on forest offences."
- Amendment of section 59.** 20. In section 59 of the principal Act, -
 (i) in sub-section (1), in clause (i), for the words 'fifty rupees', the words **'one thousand rupees'** shall be substituted.
 (ii) after sub-section (2), the following shall be added, namely,-
 "(3) If the accused person does not pay the compensation amount levied as per sub-section (1) in full within **sixty days** from the date of receipt of compounding order, the amount, if any, paid shall be forfeited and the accused shall be proceeded with as if the offence is not compounded. The accused shall be produced before the Magistrate and the seizures shall become the property of Government."
- Insertion of new sections 60-A to 60-U in chapter VII.** 21. In the principal Act, after section 60, the following new sections shall be inserted, namely:-
"Prohibition of holding illegally acquired property and forfeiture of such property.
Act No.15 of 2016.
60A. (1) On and from the date of commencement of the Andhra Pradesh Forest (Amendment) Act, 2016, it shall not be lawful for any person to whom this Act applies to hold any illegally acquired property either by himself or through any other person on his behalf.
 (2) Where any person holds such property in contravention of the provisions of sub-section (1), such property shall be liable to be forfeited to the State Government in accordance with the provisions of the principal Act as amended by the said amendment Act.

**Identifying illegally
acquired property.**

60B.(1) An officer not below the rank of Deputy Superintendent of Police duly authorised by the State Government, shall, on receipt of a complaint from the competent authority about any person having illegally acquired property, proceed to take all steps necessary for tracing and identifying any property illegally acquired by such person.

(2) The steps referred to in sub-section (1) may include any inquiry, investigation or survey in respect of any person, place, property, assets, documents, books of account in any bank or financial institution or any other relevant steps as may be necessary.

(3) Any inquiry, investigation or survey referred to in sub-section (2) shall be carried out by an officer mentioned in sub-section (1) in accordance with such directions or guidelines as the competent authority may make or issue in this behalf.

**Seizure or freezing
of illegally
acquired property.**

60C. (1) Where any officer conducting an inquiry or investigation under section 60- B has reason to believe that any property in relation to which such inquiry or investigation is being conducted is an illegally acquired property and such property is likely to be concealed, transferred or dealt with in any manner which may result in frustrating any proceeding relating to forfeiture of such property under the provisions of this Act, he may make an order for seizing such property and where it is not practicable to seize such property, he may make an order that such property shall not be transferred or otherwise dealt with, except with the prior permission of the officer making such order, or of the competent authority and a copy of such order shall be served on the person concerned:

Provided that a copy of such an order shall be sent to the competent authority within forty-eight hours of its being made.

(2) Any order made under sub-section (1) shall have no effect unless the said order is confirmed by an order of the competent authority within a period of thirty days of its being made.

Explanation.- For the purposes of this section, "transfer of property" means any disposition, conveyance, assignment, settlement, delivery, payment or other alienation of property and, without limiting the generality of the foregoing, includes,-

- (a) the creation of a trust in property;
- (b) the grant or creation of any lease, mortgage, charge, easement, license, power, partnership or interest in property;
- (c) the exercise of a power of appointment, of property vested in any person not the owner of the property, to determine its disposition in favour of any person other than the donee of the power; and
- (d) any transaction entered into by any person with intent thereby to diminish directly or indirectly the value of his own property and to increase the value of the property of any other person.

Management of properties seized or forfeited under this Act.

60D. (1) The State Government may, by order published in the Andhra Pradesh Gazette, appoint as many of its officers not below the rank of Conservator of Forests as it thinks fit, to perform the functions of an Administrator.

(2) The Administrator appointed under sub-section (1) shall receive and manage the property in relation to which an order has been made under sub-section (1) of section 60C or under section 60F in such manner and subject to such conditions as may be prescribed.

(3) The Administrator shall also take such measures as the State Government may direct, to dispose of the property which is forfeited to the State Government.

Notice of forfeiture of property.

60E. (1) If having regard to the value of the properties held by any person to whom this Act applies, either by himself or through any other person on his behalf, his known sources of income, earnings or assets, and any other information or material available to it as a result of a report from any officer making an investigation under section 60B or otherwise, the competent authority for reasons to be recorded in writing believes that all or any of such properties are illegally acquired properties, it may serve a notice upon such person (hereinafter referred to as the person affected) calling upon him within a period of thirty days specified in the notice to show cause why all or any of such

properties, as the case may be, should not be declared to be illegally acquired properties and forfeited to the State Government under this Act and in support of his case indicate the sources of his income, earnings or assets, out of which or by means of which he has acquired such property, the evidence on which he relies and other relevant information and particulars.

(2) Where a notice under sub-section (1) to any person specifies any property as being held on behalf of such person by any other person, a copy of the notice shall also be served upon such other person.

Forfeiture of property in certain cases and burden of proof. **60F.** (1) The competent authority may, after considering the explanation, if any, to the show cause notice issued under section 60E, and the materials available before it and after giving to the person affected and in a case where the person affected holds any property specified in the notice through any other person, to such other person, also a reasonable opportunity of being heard, by order, record a finding whether all or any of the properties in question are illegally acquired properties:

Provided that if the person affected (and in a case where the person affected holds any property specified in the notice through any other person, such other person also), does not appear before the competent authority or represent his case before it within a period of thirty days specified in the show cause notice, the competent authority may proceed to record a finding under this sub-section ex-parte on the basis of evidence available before it.

(2) Where the competent authority is satisfied that some of the properties referred to in the show cause notice are illegally acquired properties but is not able to identify specifically such properties, then, it shall be lawful for the competent authority to specify the properties which, to the best of its judgment, are illegally acquired properties and record a finding accordingly under sub-section (1) within a period of ninety days.

(3) Where the competent authority records a finding under this section to the effect that any property is illegally acquired property, it shall declare that such property shall, subject to the provisions of this Act stand forfeited to the State Government free from all encumbrances.

(4) In case the person affected establishes that the property specified in the notice issued under section 60E is not an illegally acquired property and therefore not liable to be forfeited under this Act, the said notice shall be withdrawn and the property shall be released forthwith.

(5) Where any shares in a company stand forfeited to the State Government under this Act, the company shall, notwithstanding anything contained in the Companies Act, 2013 or the articles

**Central Act
No.18 of
2013.**

of association of the company, forthwith register the State Government as the transferee of such shares.

Fine in lieu of forfeiture.

60G. (1) Where the competent authority makes, a declaration that any property stands forfeited to the State Government under section 60F and it is a case where the source of only a part of the illegally acquired property has not been proved to the satisfaction of the competent authority, it shall make an order giving option to the person affected to pay, in lieu of forfeiture, a fine equal to the market value of such part.

(2) Before making an order imposing a fine under sub-section (1), the person affected shall be given a reasonable opportunity of being heard.

(3) Where the person affected pays the fine due under sub-section (1), within such time as may be allowed in that behalf, the competent authority may, by order revoke the declaration of forfeiture under section 60F and thereupon such property shall stand released.

procedure in relation to certain Trust Properties.

60H. In the case of any person referred to as "associate", if the competent authority, on the basis of the information and materials available to it, for reasons to be recorded in writing believes that any property held in trust is illegally acquired property, it may serve a notice upon the author of the trust by him, or as the case may be, the contributor of the assets out of or by means of which such property was acquired by the trust and the trustees, calling upon them within a period of thirty days specified in the notice, to explain the source of money or other assets out of or by means of which such property was acquired or, as the case may be, the source of money or other assets which were contributed to the trust for acquiring such property and thereupon such notice shall be deemed to be a notice served under section 60E and all the other provisions of this Act shall apply accordingly.

Explanation:- For the purposes of this section "illegally acquired property" in relation to any property held in trust, includes,-

(i) any property which if it had continued to be held by the author of the trust or the contributor of such property to the trust would have been illegally acquired property in relation to such author or contributor;

(ii) any property acquired by the trust out of any contributions made by any person which would have been illegally acquired property in relation to such person had such person acquired such property out of such contributions.

Certain
transfers to be
null and void.

60I. Where after the making of an order under sub-section (1) of section 60C or the issue of a notice under section 60E or under section 60F, any property referred to in the said order or notice is transferred by any mode whatsoever, such transfer shall, for the purposes of the proceedings under this Act, be ignored and if such property is subsequently forfeited to the State Government under section 60F, then, the transfer of such property shall be deemed to be null and void.

Constitution
of Appellate
Tribunal

60J. (1) The State Government may, by notification, constitute an Appellate Tribunal to be called the Appellate Tribunal for Forfeited Property consisting of a Chairman, and such number of other members being officers of the State Government not below the rank of a Principal Secretary to the Government, as the State Government thinks fit, to be appointed by that Government for hearing appeals against the orders made under section 60C, section 60F, sub-section (1) of section 60G or section 60H.

(2) The Chairman of the Appellate Tribunal shall be a person who is or has been or is qualified to be a Judge of a High Court.

(3) The terms and conditions of service of the Chairman and other members shall be such as may be prescribed.

60K. (1) Any person aggrieved by an order of the competent authority made under section 60C, section 60F, sub-section (1) of section 60G or section 60H may, within forty-five days from the date on which the order is served on him prefer an appeal to the Appellate Tribunal:

Appeals.

Provided that the Appellate Tribunal may entertain an appeal after the said period of forty-five days, but not after sixty days, from the date aforesaid if it is satisfied that the appellant was prevented by sufficient cause from filing the appeal in time.

(2) On receipt of an appeal under sub-section (1), the Appellate Tribunal may, after giving an opportunity of being heard to the appellant, if he so desires, and after making such further inquiry as it deems fit, confirm, modify or set aside the order appealed against.

(3) The Appellate Tribunal may regulate its own procedure.

(4) On application to the Appellate Tribunal and on payment of the prescribed fee, the Appellate Tribunal may allow a party to any appeal or any person authorised in this behalf by such party to inspect at any time during office hours, any relevant records and registers of the Appellate Tribunal and obtain a certified copy or any part thereof.

Notice or Order not to be invalid for error in description.

60L. No notice issued or served, no declaration made, and no order passed under this Act shall be deemed to be invalid by reason of any error in the description of the property or person mentioned therein if such property or person is identifiable from the description so mentioned.

Bar of Jurisdiction.

60M. No order passed or declaration made under this Act shall be appealable except as provided therein and no civil court shall have jurisdiction in respect of any matter which the Appellate Tribunal or any competent authority is empowered by or under this Act to determine, and no injunction shall be granted by any court or other authority in respect of any action taken or to be taken in pursuance of any power conferred by or under this Act.

Competent authority and appellate tribunal to have powers of Civil Court, Act 5 of 1908.

60N. The competent authority and the Appellate Tribunal shall have all the powers of a civil court while trying a suit under the Code of Civil Procedure, 1908 in respect of the following matters, namely:

- (a) summoning and enforcing the attendance of any person and examining him on oath;
- (b) requiring the discovery and production of documents;
- (c) receiving evidence on affidavits;
- (d) requisitioning any public record or copy thereof from any court or office;
- (e) issuing commissions for examination of witnesses or documents;
- (f) any other matter which may be prescribed.

Information to competent authority.

60 O. (1) Notwithstanding anything contained in any other law for the time being in force, the competent authority shall have power to require any officer or authority of the State Government or a State Government or a local authority to furnish information in relation to such persons, on points or matters as in the opinion of the competent authority will be useful for, or relevant to, the purposes of this Act.

(2) Every officer referred to in section 60 P may furnish *suo-motu* any information available with him to the competent authority if in the opinion of the officer such information will be useful to the competent authority for the purposes of this Act.

Certain officers to assist the administrator, competent authority and the appellate tribunal.

60P. For the purposes of any proceedings under this Act, the following officers shall render such assistance as may be necessary to the Administrator appointed under section 60D competent authority and the Appellate Tribunal, namely:

- (a) officers of Police;
- (b) officers of the State Forest Departments;
- (c) such other officers as specified by the State Government in this behalf by notification in the Official Gazette:

Provided that in the event of any need, Officers of the Central Government Establishment and Institutions namely: Central Economic Intelligence Bureau (CEIB), Directorate of Revenue Intelligence (DRI) and Enforcement Directorate (ED) etc, shall also be requested to provide their assistance.

Power to take possession.

60Q. (1) Where any property has been declared to be forfeited to the State Government under this Act, or where the person affected has failed to pay the fine due under sub-section (1) of section 60G within the time allowed therefor under sub-section (3) of that section, the competent authority may order the person affected as well as any other person who may be in possession of the property to surrender or deliver possession thereof to the Administrator appointed under section 60D or to any person duly authorised by him in this behalf within thirty days of the service of the order.

(2) If any person refuses or fails to comply with an order made under sub-section (1), the Administrator may take possession of the property and may for that purpose use such force as may be necessary.

(3) Notwithstanding anything contained in sub-section (2), the Administrator may, for the purpose of taking possession of any property referred to in sub-section (1), requisition the services of any police officer to assist him and it shall be the duty of such officer to comply with such requisition.

Rectification of mistakes.

60R. With a view to rectifying any mistake apparent from record, the competent authority or the Appellate Tribunal, as the case may be, may amend any order made by it within a period of one year from the date of the order:

Provided that if any such amendment is likely to affect any person prejudicially and the mistake is not of a clerical nature, it shall not be made without giving to such person a reasonable opportunity of being heard.

Findings under other laws not conclusive for proceedings under this Act.

60S. No finding of any officer or authority under any other law shall be conclusive for the purposes of any proceedings under this Act.

Service of notices or order.

60T. Any notice or order issued or made under this Act shall be served,-

(a) by tendering the notice or order or sending it by registered post to the person for whom it is intended or to his agent;

(b) if the notice or order cannot be served in the manner provided in clause (a), then, by affixing it on a conspicuous place in the property in relation to which the notice or order is issued or made or on some conspicuous part of the premises in which the person for whom it is intended is known to have last resided or carried on business or personally worked for gain.

Punishment for acquiring property in relation to which proceedings have been taken under this Act.

60U. Any person, who knowingly acquires, by any mode whatsoever, any property in relation to which proceedings are pending under this Act shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to five years and with fine which may extend to fifty thousand rupees."

Amendment of section 61

22. In section 61 of the principal Act,-

(i) in sub-section (1), for the words 'reserve forest', the words 'proposed reserve forest and reserve forest' shall be substituted.

(ii) for sub-section(2), the following shall be substituted, namely,-

"(2) (i) the Government may by notification, fix the fine to be levied for each goat or kid and other cattle impounded under sub-section (1)"

(iii) The payment of fine fixed by section 12 of the Act referred to in sub-section (1) shall not be in lieu of but shall be in addition to any amount of compensation leviable under section 20, or section 27 or section 59."

Amendment of section 62.

23. In section 62 of the principal Act, in sub-section (1), in clause (a), for the word 'Ranger', the words 'Deputy Range Officer or Forester', shall be substituted.

Insertion of new section.

24. After section 62 of the principal Act, so amended the following new section shall be inserted, namely,-

Forest Offences to be cognizable and non-bailable. Central Act 2 of 1974.

62A. (1) Notwithstanding anything contained in the code of Criminal procedure, 1973 all offences under this Act shall be deemed to be cognizable within the meaning of that code.

(2) Notwithstanding anything contained in the code of Criminal Procedure, 1973 all offences under this Act shall be non-bailable.

(3) No person accused of any offence aforesaid shall, if in custody, be released on application for bail or on his own bond unless the prosecution has been given an opportunity to oppose the application for such release.”.

25. In section 64 of the principal Act, for the words ‘enter’ the words, **‘enter without warrant’**, shall be substituted. **Amendment of section 64.**

26. In section 68 of the principal Act, in sub-section (1), for the words “for a term which may extend to one month or with fine which may extend to five hundred rupees or with both”, the words “for a term which shall not be less than six months but which may extend to five years and with fine which shall not be less than twenty thousand rupees” shall be substituted. **Amendment of section 68.**

27. After section 68, the following section shall be inserted, **Insertion of new section 68 A.**

namely,-

“ **Proof of Notification .**

68A. Production of a copy of notification issued under this Act as authenticated by the Divisional Forest Officer concerned shall be conclusive proof of existence of such notification.”.

28. In section 69 of the principal Act, for the words ‘Chief Conservator of Forests’, the words ‘Principal Chief Conservator of Forests’, shall be substituted. **Amendment of Section 69.**

29. After section 72, the following Schedule shall be added, **Addition of Schedule.**

“SCHEDULE

(see Section 2(s) and Section 32 E)-

Scheduled tree include;

1. Rose wood (Dalbergia latifolia).”

C.S.S.V. DURGAPRASAD,
Secretary to Government,
Law Department.

- x -

ANDHRA PRADESH FOREST ACT, 1967 **(Implications of the Amendments)**

- Forest Offences to be made cognizable and non-bailable within the meaning of the code of Criminal Procedure, 1973.
- No person accused of any offences shall if in custody be released on bail unless the prosecution has been given an opportunity to oppose the application for such release.
- The Government may by notification constitute Special Court for trial of Forest offences.
- No Civil Court shall give an Injunction or any Interim order without notice to the Government or to the DFO concerned on Forest offences.
- Special provision made for Scheduled Tree.
- No person shall have in his possession any quantity of Red Sanders wood in excess of 20 Kg. except under a licence issued by DFO.
- Any person in possession of more than 20 Kg. of Red Sanders wood – inform to DFO within 180 days with effect from 19.05.2016. Failure to declare – an offence under the Act.
- Private Red Sanders wood growers can sale the material in any form within and outside the state with documents prescribed for transport from the DFO.
- Owner of the vehicle involved in Red Sanders wood smuggling – same punishment.
- For cutting/ Felling/ removal/ possession/ transit of Red Sanders wood trees – upon conviction be punishable with imprisonment for a term which may extend to 10 lakh Rupees.
- In case of second and subsequent offences, the term of Imprisonment shall not be less than 7 years and an amount of fine shall not be less than 5 lakh Rupees.

Confiscation of Illegally Acquired Property:

- Any property acquired by such person, wholly or partly out of or by means of any Income earnings or assets derived or obtained from or attributable to illegally acquired Sandal Wood or Red Sanders wood or Scheduled Tree.
- Includes property inherited from previous holders.
- Property includes movable & immovable.
- Associated (individual/ association/ partnership firm/ private company/ Trustee) means in relation to a person whose property is liable to be forfeited under the Act.
- Prohibition of holding illegally acquired property and forfeiture of such property (new sections created (Sec. 60 A to 60 U)).
- New Institutions to be created:
 - ↳ Authorised Officer (not below DySP)
 - ↳ Competent Authority (not below CCF)
 - ↳ Administrator (not below CF)
 - ↳ Appellate Tribunal (Chairman – who is or has been or is qualified to be a judge of a High Court and such members not below the rank of Principal Secretary to Government).
- Bar of Jurisdiction – No Civil Court Jurisdiction – No Injunction by any court.

ವನ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆ - 1972

Wild Life Protection Act-1972

అధ్యాయము - 1

1. పేరు, వ్యాప్తి, మొదలు పెట్టబడిన తేది :

ఇది వైల్డ్ లైఫ్ (ప్రోటెక్షన్) యాక్ట్ 1972 గా పిలవబడును జమ్ము కాశ్మీర్ రాష్ట్రము మినహాయించి, భారతదేశమంతటను అమలుపరచబడును.

ఆయా రాష్ట్రాలలో గజిట్లో ప్రచరించబడిన తేది నుండి ఈ చట్టములోని వివిధ అంశములను వివిధ ఛార్జీకులలో అమలుపరచే అవకాశమున్నది అమలులోనికి వచ్చును.

2. నిర్వచనములు :

1. అనిమల్ (జంతువు) అనగా ఉభయచరాలు, పక్షులు, క్షీరదాలు, సరీసృపాలు వానిపిల్లలు, పక్షులుమొ॥ వాని గ్రుడ్లు
2. అనిమల్ ఆర్టికల్ (జంతు సంబంధ ఉత్పత్తి) అనగా బంధించబడిన లేక స్వేచ్ఛగా సంచరించుచున్న వణ్యప్రాణికి సంబంధించిన భాగాము లేక అట్టిభాగముచేతయారకాబడినవస్తువు(పర్మిస్మినహాయించి) (మనదేశములోని దిగుమతి కాబడిన దంత ద్వారా తయారుకాబడిన వస్తువులు కూడా)

3.

4. బోర్డ్ : సెక్షన్ 6 సబ్ సెక్షన్(1) ద్వారా నియమించబడిన మండలి.

5. కాప్టివ్ అనిమల్ బంధించబడిన జంతువు షెడ్యూల్ I, II, III, IV లో నమోదై బంధించబడి స్వేచ్ఛ లేకుండా పెంచబడుతున్న జంతువు.

6.

7. చీఫ్ వైల్డ్లైఫ్ వార్డెన్ సెక్షన్(4)- సబ్ సెక్షన్(1)-క్లాజ్(a) ప్రకారము నియమింపబడిన అధికారి.

7-A సర్కస్ ఒకే చోట తటస్తముగా కాని లేక ఒక ప్రదేశమునుండి మరి ఒక ప్రదేశమునకు మారుతూ కాని ఉండి అది కేవలం జంతువులను ఆడించుట వంటి వినోదమును మాత్రమే జరుపు యాజమాన్యపు / సంస్థ

8.

9. కలెక్టర్ : రెవెన్యూ జిల్లాకు అత్యుత్తమ అధికారి.

10. ఈ చట్టము మొదలైనతేది.

(a) స్టేట్ అంటే ఆ రాష్ట్రములో చట్టము అమలు పరచుట మొదలైన తేది

(b) లేక చట్టములోని ఒకటి లేక కొన్ని అంశములను అమలుపరచుట మొదలైన తేది

11. డీలర్ (వ్యాపారి) : బంధించబడిన జంతువులను కాని, వానికి సంబంధించిన పదార్థములు కాని, మాంసము మొ॥ వాటి బేరసారములు జరుపు వ్యక్తి

12. డైరెక్టర్ : సెక్షన్ 3-సబ్ సెక్షన్(1) క్లాజ్-1 ఆధారముగా నియమింపబడిన అధికారి.

12-A ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్ : ఇండియన్ ఫారెస్ట్ ఆక్ట్ 1927-సెక్షన్-2 ఆధారముగా నియమింపబడిన అధికారి

13.

14. గవర్నమెంట్ ప్రొపర్టీ (ప్రభుత్వ ఆస్తి): సెక్షన్ 39 లేక 17-H సెక్షన్లలో పేర్కొనబడిన ఆస్తి.

15. హేబిటాట్(ఆవాసము)భూమి, నీరు లేక చెట్లు - వన్య క్షప్రాణులకు ఆవాసయోగ్యమైనవి.

16. హంటింగ్ : (వేటాడుట)వేట అనే పదము యొక్క వివిధ అర్థములతో సంబంధమున్న చర్యలు అనగా నిర్బంధించుట, చంపుట, విషప్రయోగము, వల వేయుట, బోనులు ఉపయోగించుట లేక అట్టి చర్యలకు ప్రయత్నించుట.

(b) పై చర్యలనిమత్తమై జంతువులను వేటాడుట.

(c) జంతువును కాని, దాని భాగములను కాని గాయపరచుట, లేక వేరు చేయుట, పక్షులు, సరీసృపాల గుడ్లను పాడు చేయుట, వాటి గూళ్ళకు నష్టము కలుగచేయుట, లేక వాటినిపాడు చేయుట.

17. డాండ్(భూమి): కాలువలు, పాయలు, కయ్యలు వంటివి, నదులు, చెరువులు త్రవ్వబడిన లేక స్వాభావికముగా ఏర్పడినవి కూడా భూమిగా పరిగణించబడును.

18. ఎ) లైవ్ స్టాక్: (పశు): గేదేలు, ఎడ్లు, దున్నుపోతులు, ఒంటెలు, ఆవులు, గాడిదలు, మేకలు, గుఱ్ఱములు, పందులు, గొట్టెలు, యాక్ ఒంటెలు మరియు వాని పిల్లలు
19. మాన్యుఫాక్చరర్: జంతువుల నుండి లభ్యమైన పదార్థములతో వస్తువులను తయారుచేయువాడు.
20. మీట్ (మాంసం): మాంసముతో బాటు రక్తము, ఎముకలు, కండరములు, గ్రుడ్లు, వైరు, పచ్చిది లేక వండినటు వంటిది.
21. నేషనల్ పార్క్: సెక్షన్ 35 లేక 36 ద్వారా కాని ప్రకటించబడిన ప్రదేశము.
22. నోటిఫికేషన్ : అధికారిక గజిట్ లో ప్రచురించబడిన విషయము
23. పర్మిట్ : ఈ చట్టం ప్రకారము కాని, లేక సంబంధిత నిబంధనల అనుసారము మంజూరైన పర్మిట్
24. పర్సన్ : వ్యక్తి లేక సంస్థ
25. ప్రొట్రాబ్ డి : ఈ చట్టానుసారం లేక సంబంధిత నిబంధనలలో చర్చించబడిన విషయము.
26. శాంక్చురీ : ఈ చట్టములోని సెక్షన్ 26 A లేక 38 ప్రకారము ప్రకటించబడిన ప్రదేశము. లేక వన్యప్రాణి సంరక్షి
27. స్పెసిఫైడ్ ప్లాంట్: షెడ్యూల్ VI లో పేర్కొనబడిన వృక్షజాతి
28.
29. స్టేట్ గవర్నమెంట్ : రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లేక కేంద్రపాలిత ప్రాంతమును పాలించే అధికారి.
30. టెరిటోరియల్ వాటర్స్ : మారిటైమ్ జోన్స్ ఆక్ట్, 1976 లోని సెక్షన్ 3లో వివరించినట్లే (మనదేశము ఆధీనంలో ఉన్న సముద్రజలాలు)
31. ట్రోఫి : బంధీగా పెంచబడుతున్న లేక స్వేచ్ఛగా ఉన్న వన్యప్రాణాలు లేక వాని దేహభాగములను శుద్ధపరచి బద్రపరచబడినవి-అంటే వెర్మిన్ మినహా
- 1) టాక్సిడర్మి పద్ధతి ద్వారా పూర్తిగా లేక ఏదైనా భాగాన్ని మాత్రమే బద్రపరచటం ఉదా: చర్మాల, రగ్గులు మొ...
- 2) దుప్పికొమ్ములు, ఖడ్గమృగం కొమ్ము, వెంట్రుకలు, ఈకలు, గోళ్ళు, పళ్ళు, మస్కె, గుడ్లు, పక్షుల గూళ్ళు మొ...
32. అన్ క్యూర్డ్ ట్రోఫి: వెర్మిన్ మినహా మిగిలిన జంతువులు - పెంచబడుతున్న లేక స్వేచ్ఛగా ఉన్న వన్యప్రాణుల దేహభాగముల శుద్ధిపరచకుండా ఉన్నవి. (అవుడే చంపబడిన వన్యప్రాణి, లేక వానిభాగములు)
33. వెహికల్: ప్రయాణం కొరకు నేలపై, నీటి మీద లేక గాలిలో ఉపయోగపడు పరికరము, మరియు గేదేలు, ఎడ్లు, ఒంటెలు, గాడిదలు ఉపయోగపడు పరికరము మరియు గేదేలు, ఎడ్లు, ఒంటెలు, గాడిదలు గుఱ్ఱము, కంచెరగాడిద
34. వెర్మిన్ : షెడ్యూల్ V లో పేర్కొన్న జంతువులు.
35. వెషన్ : వన్యప్రాణులను చంపుటకు, నాశనము చేయుటకు, గాయపరచుటకు ఎరగా వాడుటకు ఉపయోగపడు మందుగుండు, బాణము, విల్లములు విస్ఫోటకపదార్థాలు, మారణాయుధాలు, ఒంకెలు, కత్తులు, వలలు, విషపదార్థాలు, ఉచ్చులు మొ..
36. వైల్డ్ అనిమల్ : ప్రకృతిలో సహజముగా జీవించే జీవులు మరియు షెడ్యూల్ I, II, III, IV లేక V లో పేర్కొన్న జీవులు
37. వైల్డ్ వైఫ్: పర్యావరణములో భాగస్వామ్యము కల్గి ఉన్న వృక్ష జంతు జాలములు - జంతువులు, తేనేటిగలు, నత్తగుల్లలు, చేపలు, సీతాకోకచిలుకలు మొ..
38. వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ : సెక్షన్ 4-(1)-(బి) ద్వారా నియమింపబడిన అధికారి.
39. జూ: సర్కస్ కాకుండా, జంతువుల వ్యాపారం చేసే పర్మిట్ గల వ్యాపారి కాకుండా, ఉండి-తటస్థముగా లేక సంచరించే ఒక సంస్థ అయివుండి-అక్కడ వన్యప్రాణులను ప్రదర్శించేది.

అధ్యాయము - 2

3. చట్టము ద్వారా నియమించబడే అధికారము ఘ

- 3 (1) డైరెక్టర్ మరియు ఇతర అధికారుల నియమాకం : కేంద్రప్రభుత్వము ఈ చట్ట పరిరక్షణార్థము
 - ఎ) డైరెక్టర్స్ ఆఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ ప్రీజర్వేషన్స్
 - బి) అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్స్ ఆఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ ప్రీజర్వేషన్
 - సి) ఇంకా అవసరమగు ఇతర అధికారులను నియమించవచ్చును.
- 2) ఈ చట్టము ప్రకారము నియమించబడిన డైరెక్టర్ కేంద్రప్రభుత్వము సూచించు ఆదేశములను నిర్వర్తించును
- 3) చట్ట ప్రకారముగా నియమించబడిన అసిస్టెంట్ డైరెక్టర్ తదితరుల డైరెక్టర్ గారి క్రింద పని చేయవలెను.

4. వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ నియామకం :

- (1) రాష్ట్రప్రభుత్వము అవసరమును బట్టి
 - ఎ) చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ ను
 - బి) వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ ను
 - సి) ప్రతి జిల్లాకు ఒక హానరరీ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ ను
 - డి) ఇంకా అవసరమగు ఇతర అధికారులను నియమించవచ్చును.
- (2) ఈ చట్టప్రకారముగా నియమించబడిన చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ రాష్ట్రప్రభుత్వపు ఆదేశాలు ప్రకారము విధులను నిర్వర్తించును.
- (3) వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్, ఆనరరీ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ మరియు ఇతర సంబంధిత అధికారులు చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ క్రింద పనిచేయుదురు.

5. పవర్స్ టు డెలిగేట్ :

- (1) కేంద్రప్రభుత్వము నుండి ముందుగా అనుమతి పొంది డైరెక్టర్ తన యొక్క అధికారాలను అన్నింటిని లేక కొన్నింటిని షరతులతో తన క్రింద పనిచేయు అధికారులకు లిఖిత పూర్వకముగా ఆపొందించవచ్చును.
- (2) చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ ముందుగా రాష్ట్రప్రభుత్వము అనుమతి పొంది తన యొక్క మొత్తం లేక కొన్ని అధికారాలను లిఖిత పూర్వకముగా బదిలీ చేయవచ్చును.
- (3) పై విధముగా డైరెక్టర్ కాని, చీఫ్ వైల్డ్ వార్డెన్ కాని తమ యొక్క అధికారులను తమ క్రింది స్థాయి అధికారులకు బదిలీ చేసినపుడు ఆ అధికారి సదరు అధికారులను చట్టము ద్వారా వానికి ఒప్పగించినవిగా భావించి ప్రవర్తించవలెను.

నేషనల్ బోర్డ్ ఫర్ వైల్డ్ లైఫ్ :

- ఎ. ప్రధానమంత్రి - అధ్యక్షుడు
- బి. అటవీశాఖమంత్రులూ ఉపాధ్యక్షుడు
- సి. యం.పి.లు-3 (లోక్ సభ -2, రాజ్య సభ - 1)
- డి. ఫారెస్ట్ మరియు వైల్డ్ లైఫ్ కు సంబంధించిన ప్రణాళికా సంఘసభ్యులు
- ఇ. కేంద్రప్రభుత్వ సిఫారుసు పొందిన 5 యన్.జి.ఓ.లు.

యఫ్. కేంద్ర ప్రభుత్వ గుర్తింపుపొందిన ప్రముఖులు -10, వన్యప్రాణులు పర్యావరణము, సంరక్ష
రంగాలలో.

జి. కేంద్రకార్యదర్శి - అటవీశాఖ / వన్యప్రాణి విభాగము

హెచ్. చీఫ్ ఆఫ్ ఆర్మిస్టాఫ్

ఐ. సమాచార ప్రసార శాఖ కార్యదర్శి - కేంద్రప్రభుత్వ

జె. రక్షణ కార్యదర్శి

కె. కేంద్ర ఆర్థిక కార్యదర్శి

యల్. కేంద్ర గిరిజనాభివృద్ధి కార్యదర్శి

యం. డైరెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్

యన్. కేంద్ర టూరిజం డైరెక్టర్ జనరల్

ఓ. ఐపియఫ్ ఆర్.ఇ. డైరెక్టర్ జనరల్

పి. వైల్డలైఫ్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇండియా-డైరెక్టర్

క్యూ. జూలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా డైరెక్టర్

ఆర్. బొటానికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా

యస్. ఇండియన్ వెటర్నరీ సర్వే ఇన్స్టిట్యూట్

టి. సెంట్రల్ జూ అథారిటీ మెంబర్ సెక్రెటరీ

యు. నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఓషనోగ్రఫీ డైరెక్టర్

వి. కేంద్రముచే పేర్కొనబడిన 10 రాష్ట్ర/కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల నుండి రిప్రెజెంటేటివ్.
డబ్యూ. డైరెక్టర్ ఆఫ్ వైల్డలైఫ్ ప్రిజర్వేషన్- ఈ సలహా సంఘ కార్యదర్శి.

5. A) ఈ చట్టము అమలులోనికి వచ్చిన వెంటనే రాష్ట్రప్రభుత్వము లేక కేంద్రపాలిత ప్రాంతమైనచో
ఎడ్మిన్స్ట్రేటర్-సాధ్యమైనంత త్వరగా “వైల్డలైఫ్ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డ్” ను ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన
సభ్యులతో ఏర్పరచవలెను.

- ఎ) రాష్ట్రము లేక కేంద్రపాలిత ప్రాంతములో అటవీశాఖా మంత్రి లేక అటువంటి హోదా లేనిచో
రాష్ట్రప్రభుత్వ ముఖ్య కార్యదర్శి సంఘ చైర్మన్ గా ఉండవలెను(అధ్యక్షుడు).
- బి) రాష్ట్రము లేక కేంద్రపాలిత ప్రాంతములలో శాసన సభ సభ్యులు ఇద్దరు సభ్యులుగా ఉండవలెను
- సి) అటవీశాఖ కార్యదర్శి, లేక అటవీశాఖకు సంబంధించిన కార్యదర్శి ఒక సభ్యుడుగా
ఉండవలెను.

డి) ఏ హోదాకైనా చెందిన ఒక అటవీ శాఖాధికారి

ఇ) డైరెక్టర్ చే నియమించబడిన ఒక వ్యక్తి

యఫ్) చీఫ్ వైల్డలైఫ్ వారెన్ (ఎక్స్ ఆఫిసో)

జి. 5గురికి మించకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వం అధికారులు

హెచ్) పది మించకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వం దృష్టిలో వన్యప్రాణుల సంరక్షణలో ఆసక్తి కలవారు
ఉండవలెను.- ఈ పది మందిలో ముగ్గురు గిరిజనులై ఉండవలెను.

6. 1) A పై ఉదహరించిన అంశములో (బి) లేక (హెచ్) ల నుండి
రాష్ట్రప్రభుత్వము ఉపాధ్యక్షుణ్ణి ఎంపిక చేయవచ్చును.

- 2) అటవీ శాఖధికారిని ఎ) రాష్ట్రప్రభుత్వము ఎంపిక చేయుట
- 3) క్లాస్ జిలో పేర్కొన్న అధికారుల ఎంపిక వారిలో ఏర్పడ్డ ఖాళీలను పూరించే విధానము రాష్ట్రప్రభుత్వము నిర్ణయించవలెను.
- 4) సలహా సంఘ సభ్యులు తమ విధినిర్వహణార్థమై అయ్యే ఖర్చును రాష్ట్రప్రభుత్వము సూచనల మేరకు నిర్ణయించబడును.

7. సలహా సంఘం యొక్క నిర్వహణలు :

- 1) రాష్ట్రప్రభుత్వము నిర్ణయించిన ప్రదేశములో, సంవత్సరానికి కనీసం రెండు సార్లు సమావేశమవవలెను.
- 2) సంఘం తమ కార్యక్రమాలను వారే నిర్ధారించుకోవలెను.
- 3) విషయములోనైనా సలహా సంఘంలోని సభ్యుల నియామకలోని తేడా వలన కాని, లేక సంఘం: కార్యకలాపాలోని బేధాల వలన..... సలహా సంఘం తీసికోనే నిర్ణయంపై ప్రభావము ఉండదు.

8. వైల్డ్‌లైఫ్ ఎడ్యుకేషన్ బోర్డ్ విధులు : ఈ సంఘం ఈ క్రింది అంశములపై రాష్ట్రప్రభుత్వమునకు తగిన సూచనలు ఇవ్వవలెను.

- ఎ) శాంక్యూరీలు, నేషనల్ పార్కు లేక క్లోజ్డ్ ఏరియాల యొక్క ఎంపిక మరియు వాటి విధి నిర్వహణ
- బి) వన్య ప్రాణులు, నిషేధింపబడిన యొక్కల పరిరక్షణకై తీసికోవాల్సిన జాగ్రత్తలు
- సి) షెడ్యూల్స్‌ను మార్చుట
- డి) వన్య ప్రాణుల సంరక్షణకై తీసుకొనే చర్యలలో గిరిజనుల యొక్క అవసరాలను కూడా దృష్టిలో ఉంచుకోవలను.
- ఇ) ఇంకే విధముగానైనా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సూచనలు వన్యప్రాణ సంరక్షణార్థము ఇచ్చినచో వాటిని అమలుపరచుట.

వన్య ప్రాణులను వేటాడుట

9) వేటాడుట నిషిద్ధము : షెడ్యూలలో పేర్కొనబడిన వన్య ప్రాణులను ఈ చట్టములోని సెక్షన్ 11 మరియు 12 లో వివరించిన పద్ధతి మినహా వేటాడరాదు.

10)

11) కొన్ని విషయాలలో వన్య ప్రాణులను వేటాడుట అనుమతించవచ్చును.

1) 6వ అధ్యాయము లోని షరతులకు అనుగుణంగా ఇంకామరెక్కడా ఏ చట్టము అనుమతించననూ, 4వ అధ్యాయము లోబడి :

ఎ) షెడ్యూల్ 1లో పేర్కొనబడిన వన్యప్రాణి మానవ ప్రాణాలకు నష్టం కల్గించు చున్నదని భావించినను లేక ఆ జీవిగాయము వల్ల లేక వ్యాధి వల్ల బాధపడతూ జీవించడం కష్టమని దానిని ఆరోగ్యపరిస్థితిని మెరుగుపరచడం సంభవంకాదని తెల్పినా ఆ పరిస్థితులలో క్లుప్తంగా నమోదుకాని అట్టి వన్యప్రాణిని ఏ వ్యక్తి చేతనైనా వేటాడి సంహరించుటకు చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ అనుమతించవచ్చును.

బి) షెడ్యూల్ 2, షెడ్యూల్ 3 లేక షెడ్యూల్ 4 లో పేర్కొనబడిన ఏ వన్యప్రాణి అయినా మానవులను హాని కారకము అని భావించినా, ఆస్తి నష్టము జరుగుటకు కారణమని భావించినా లేక ఆ వన్యప్రాణి ఏదైనా వ్యాధి వలన కాని లేక అంగవైకల్యము వలన బాధపడతూ, వానికి చికిత్స చేయించడం వీలు కాదని భావించినా - ఆ పరిస్థితుల్లో కారణాలను క్లుప్తంగా నమోదు చేసి అనన్య ప్రాణిని వేటాడి సంహరించుటకు ఏదైనా వ్యక్తిని అనుమతించుటకు, చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెనుకు లేక వారిచే అధికారము పొందిని అధికారికి వీలుకలుగును.

11. 2. తన ప్రాణ రక్షణార్థం ఏ వన్యప్రాణినైనా గాయపరచినా లేక, చంపినా అది నేరము కాదు. కాని ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆ వ్యక్తి చట్టములోని ఏ అంశాన్ని ఉల్లంఘిస్తూండగా జరిగినా, అప్పుడు అది నేరముగా పరిగణించబడును.

3. గాయపరచబడిన లేక చంపబడిన ఏ వన్యప్రాణి అయినా అది ప్రభుత్వ ఆస్తిగా పరిగణించబడును.

12. ప్రత్యేక అవసరార్థమై పర్మిట్ మంజూరు చేయుట : ఈ చట్టములో మరెక్కడా ప్రస్తావించకపోయినా, ఏ వ్యక్తినైనా, కట్టవలసిన సొమ్ము కట్టించుకొని కొన్ని నిబంధనలకు లోనై ఏ వన్యప్రాణిని వేటాడుటకు పర్మిట్ అవసరమో ఆ ప్రాణిని వేటాడుటకు అవసరమైన కారణాలను విశ్లేషిస్తూ చీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ వేటాడుటకు పర్మిట్ మంజూరు చేయవచ్చును. కాని దానికి కారణాలు

ఎ) విద్యకొరకు

బి) శాస్త్రీయ పరిశోధనకు

సాంకేతిక యాజమాన్యము కొరకు మాత్రమే పరిమితము.

సాంకేతిక యాజమాన్యము అంటే

- 1) వన్యప్రాణిని ఒక ప్రదేశము నుండి వేరొక అనువైన ప్రదేశమునకు రవాణా చేయుట.
- 2) వన్యప్రాణుల జనాభా సంఖ్యను అదుపు చేయుటకు ప్రాణసప్తము జరగకుండా

నమూనా సేకరణకు :

- 1) సెక్షన్ 38-1 అనుసారము జాల కొరకు
- 2) మ్యూజియమ్లు తదితరమైన సంస్థల కొరకు
- డి.) పాముల విషయము నుండి సేకరించు ప్రాణ రక్షణకు ఉపయోగపడే మందుల కొరకు

సెక్షన్ 13 నుండి 17 amended Act లో ఉపసంహరించబడినవి.

13. 14. 15.
16. 17.

17R నిర్దేశించిన మొక్కలను, వేళ్ళను ప్రొగుచేయుట అనుమతించబడదు.

ఎ) కేంద్ర ప్రభుత్వంచే గుర్తింపబడిన ప్రదేశముల నుండి లేక ఉద్దేశపూర్వకముగా ఏ అటవీభూమి నుండి నిర్దేశించబడిన మొక్కలను, వేళ్ళను ప్రొగుచేయుట గాని, పాడు చేయుటగాని చేయరాదు.

బి) అట్టి మొక్కలనుకాని, వాటి భాగములను గాని, బ్రతికినవి కాని చనిపోయినవిగాని, వాటి ఉత్పత్తులను కాని కల్పిండుట లేక అమ్మజూపుట, బదిలీచేయుట, బహుకరించుట మొదలగు చేయరాదు. కాని 4న అధ్యాయమునకు లోనై, ఆ ప్రాంతములని యస్.టి.లకు మినహాయింపు కలదు.

17B ప్రత్యేక పరిస్థితులలో పర్మిట్ మంజూరు చేయుట :

రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో చీఫ్ వైల్డ్లైఫ్ వార్డెన్ 17-ఎ లో పేర్కొనబడిన భూమి భూభాగముడి ఏ వ్యవక్తికి అయినా నిర్దేశిత మొక్కలను, వాటి భాగములను ప్రొగుచేసుకొనుటకు అనుమతి ఇవ్వవచ్చును. కాని అట్టి అనుమతి ఈ క్రింది అంశములకు మాత్రమే వర్తించును.

ఎ) విద్య నిమిత్తము

బి) సాంకేతిక పరిశోధన

సి) సాంకేతిక సంస్థలలో సందర్శనార్థము

డి) కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి పొందిన సంస్థలకు అట్టి మొక్కల ప్రత్యుత్పత్తి కొరకు

17C అనుమతి లేకుండా నిర్దేశిత మొక్కలను సాగుచేయరాదు.

1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో CWW నిర్దేశములకు విరుద్ధంగా ఏ వ్యక్తి నిర్దేశిత మొక్కలను సాగుచేయరాదు. కాని ఏవ్యక్తి అయినా ఈ చట్టము ప్రచురించే సరికి అట్టి సాగుబడి చేస్తున్నచో, మరి 6 నెలల వరకు మినహాయింపు ఉండును లేక ఈ 6 నెలలో అవసరమగు సమయము మంజూరు చేయబడును.

2. ఈ విధంగా మంజూరైన విషయములలో ఏ ప్రాంతములో సాగుచేసికొనవచ్చునో నిర్దిష్టముగా పేర్కొనబడును.

17D నిర్దేశిత మొక్కల వ్యాపారము నిషేధము :

1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వంచే అధికారము పొందిన ప్రత్యేక అధికారి లేక CWW ద్వారా అనుమతిపొంది వారు విధించిన షరతులకు లోనై మాత్రమే నిర్దేశిత మొక్కల వ్యాపారము చేయగలరు.

కాని ఏవ్యక్తి అయినా ఈ చట్టము ప్రచురించిన 60 రోజులోగా అవసరమగు అర్జీపెట్టుకొని కాని, లేక అట్టి అర్జీ ధరఖాస్తు మంజూరు కాదు అని లిఖితపూర్వకముగా తెలుపు వరకు మినహాయింపు కలదు.

17E సరుకు యొక్క వివరములు తెలుపుట :

1. నిర్దేశిత మొక్కలను సాగుచేయువారు లేక దాని వ్యాపారము చేయువ్యక్తులు ఈ చట్టము ప్రచురించబడిన 30 రోజులలోగా CWW కు లేక రాష్ట్ర ప్రభుత్వముచే అధికారము పొందిన వ్యక్తి - వాటి వివరములు తెలుపవలెను.

17F లైసెన్స్ కల్గిన వ్యక్తి మొక్కను కల్గి ఉండవచ్చును :

లైసెన్స్ పొందిన ఏ వ్యక్తి

a) అతని వద్ద

i). నిర్దేశిత మొక్క లేక దాని భాగమును సెక్షన్ 17-E ప్రకారము తెలియపరచవలసి ఉండి- అట్లు చేయకుండా

ii). నిర్దేశిత మొక్క / దాని భాగములను చట్టపరంగా కాకుండా పొందినా

b) i). ప్రొగుచేయుట, వేర్లు మొదలగునవి

ii). తన వద్ద ఉంచుకొనుట, కల్గి ఉండుట, పొందుట, అమ్ముట, అమ్ముజూపుట, రవాణా చేయుట మొదలగున్నవి లైసెన్స్ లేకుండా చేయరాదు.

17G నిర్దేశిత మొక్కలను కొనుగోలు చేయుట :

లైసెన్స్ లేని వ్యక్తి నుండి మొక్కలను / వాని భాగములను ఖరీదు చేయరాదు.

17H అట్టి మొక్కలు ప్రభుత్వ ఆస్తి : నిర్దేశిత మొక్కలపై వాని భాగములపై చట్టపరంగా చర్యతీసికొనినపుడు అట్టి ఆస్తులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆస్తులుగా లేక అట్టి వస్తువుల నేషనల్ పార్కు సంబంధించితే కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆస్తులుగా పరిగణించబడును.

అధ్యాయము - 4

18. శాంక్చురిగా ప్రకటించు : 1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము RF లో ఏ భాగమునైనా లేక సముద్ర భాగమును అందులోని వన్యప్రాణులు, వృక్షములు, భూభాగ అదృశ్యతాలను సంరక్షించేందుకు శాంక్చురిగా ప్రకటించవచ్చును.
2. ఇట్టి ప్రకటనలో సాధ్యమైనంతవరకు ఖచ్చితమైన భూభాగమును వివరించవలెను.
- 18-A. శాంక్చురీల సంరక్షణ : 1. శాంక్చురీగా ప్రకటించబడిన భూభాగము RF గానిచ్, సెక్షన్ 27 నుండి 33 వరకు ఉన్న అంశములు పరిగణలోనికి వచ్చును.
2. సెక్షన్ 19 నుండి 24 వరకు ఉన్న అంశములు నిర్ధారించేవరకు అక్కడి హక్కులను కల్గి ఉన్న ప్రజలు - వేరే ఇతర ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు ఏర్పరచే వరకు - వంటచెరకు, గడ్డిమొదలగు ఇతర అటవీ ఉత్పత్తులను అనుభవించేందుకు అనుమతించుము.
- 18-B కలెక్టర్ల నియామకం : ఈ చట్టము అమలులోకి వచ్చిన 90రోజులు లేక నోటిఫికేషన్ ప్రచురించబడిన 30 రోజులోగా తగిన విచారణ జరుపును.
- 19 హక్కులను నిర్ధారించుట : కలెక్టర్ అట్టి హక్కులపై అవసరమగు విచారణ జరిపి, అట్టి హక్కుల యొక్క వివరములను పరిశీలించును.
- 20 కొత్త హక్కులను అనుమతించరు : ఈ నోటిఫికేషన్ ప్రచురించిన తర్వాత కొత్త హక్కులను మంజూరు చేయరు.
- 21 కలెక్టర్ యొక్క ఉత్తర్వుల జారీ : శాంక్చురీ ప్రకటన జారీ అయిన 60 రోజులలోగా ఆ ప్రాంతపు భాషలో అట్టి ప్రచురణను ఈ క్రింది అంశముల వివరములతో ప్రకటన చేయును.
- a) సాధ్యమైనంత వరకు శాంక్చురీ యొక్క విస్తీర్ణము హద్దులు
- b) ఇట్టి ప్రకటన అయిన 2 నెలలలోగా శాంక్చురీ ప్రకటన ప్రభావితులు వలన అయిన వ్యక్తులు నిర్దేశించిన వివరములతో వారి వారి హక్కుల యొక్క వివరములు, నష్టపరిహారము మొ||. అంశములతో కలెక్టర్ గారికి విన్నవించుకొనవలెను.
- 22 కలెక్టర్ గారిచే విచారణ : సంబంధిత వ్యక్తులకు అవసరమగు నోటీసు ఇచ్చిన తర్వాత సాధ్యమైనంత త్వరగా వారి వారి యొక్క దరఖాస్తులపై ఈ క్రింది అంశములపై విచారణ జరుపును.
- a) సెక్షన్ 21(బి) ప్రకారము ఆక్షేపణలను
- b) సెక్షన్ 19 ప్రకారము అప్పటికే అనుభవించుచున్న హక్కుల్ని సెక్షన్ 21 ప్రకారము పొందినవి - ఇవి ప్రభుత్వ రికార్డు ప్రకారము అయివుండవలెను.
1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో CWW నిర్దేశములకు విరుద్ధంగా ఏ వ్యక్తి నిర్దేశిత మొక్కలను సాగుచేయరాదు. కాని ఏవ్యక్తి అయినా ఈ చట్టము ప్రచురించే సరికి అట్టి సాగుబడి చేస్తున్నచో, మరి 6 నెలల వరకు మినహాయింపు ఉండును లేక ఈ 6 నెలలో అవసరమగు సమయము మంజూరు చేయబడును.
- 23 కలెక్టర్ యొక్క అధికారములు : ఈ విషయాలను విచారణార్థము
- a) ఏ ప్రదేశములోనికైనా ప్లాన్/సర్వే నిమిత్తము ప్రవేశించుటకు లేక ఏ అధికారియైనా పంపుటకు
- b) సివిల్ కోర్టుకు కల అధికారము కల్గి ఉండును.
- 24 హక్కులను కలుగజేయుట :
1. సెక్షన్ 19 ప్రకారము ఏ హక్కునైనా ఒక వ్యక్తి కలిగి ఉంటే అట్టి హక్కును పూర్తిగా / పాక్షికముగా అనుమతించుట లేక నిరాకరించు

- 2 ఒకవేళ అట్టి హక్కును పూర్తిగా / పాక్షికముగా అనుమతించినచో
- అట్టి భూభాగాన్ని శాంక్యురీ నుండి విడగొట్టుటకు లేక
 - అట్టి వ్యక్తి తన హక్కును ప్రభుత్వపరము చేయుటకు అనుమతించినా లేక నష్టపరిహారములకు ఒప్పుకొనినా - లేక ఈ షరతులకు అంగీకరించినచో అప్పుడు లాండ్ ఎక్విజిషన్ చట్టమును ఉపయోగించి, ఆ హక్కును కైవసము చేసికొనవచ్చును.
 - లేక CWW వారి అనుమతితో అట్టి హక్కులను అనుభవించుటకు అనుమతించవచ్చును.
- 24 అట్టి భూమిని లేక అందలి హక్కులను కైవసము చేసికొనుటకై :
- లాండ్ ఎక్విజిషన్ ఆక్ట్ 1894 ప్రకారము కలెక్టర్ తన అధికారము వినియోగించవచ్చును.
 - వివాదము కల్గి ఉన్న వ్యక్తి ఆ చట్టములోని సెక్షన్ ప్రకారము కలెక్టర్ వారి ఎదుట హాజరు కావలెను.
 - ఈ చట్టములోని సెక్షన్లోని అంశములన్ని అమలు పరచబడినట్లుగా భావించబడును.
 - ఈ విషయములో మంజూరుకాబడిన హక్కుల విషయమై ఆ వ్యక్తి ఈ చట్టము సెక్షన్ 18 ప్రకారము తగిన చర్య తీసికొనుటకు అర్హుడై ఉండును.
 - కలెక్టర్ అట్టి అర్జీదారుని ఒప్పందముతో లేక కోర్టు తీర్మానము ప్రకారము భూమి రూపములోకాని, నగదు రూపములో కాని, లేక రెండింటి రూపములోకాని నష్టపరిహారము మంజూరు చేయవచ్చును.
 - ఒకవేళ హక్కులలో రహదారి లేక గడ్డిబీడు అయి ఉంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో సాధ్యమైనంత వరకు ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు చేయవలెను.
2. ఈ విధంగా ప్రభుత్వ అధీనమైన భూమి ప్రజాశ్రేయస్సుకై ప్రభుత్వాధీనమైనట్లుగా భావించబడును.
- 25A కలెక్టర్ గారి కాలపరిమితి : శాంక్యురీగా ప్రకటితమైన 2 సం॥లోగా ఈ విధమైన కార్యక్రములన్నింటినీ అంటే అంటే సెక్షన్ 19 నుండి 25 వరకు పూర్తి చేయవలెను.
- 26 కలెక్టర్ గారి అధికారముల బదిలీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అవసరమని తలిస్తే సెక్షన్ 19 నుండి 25 వరకు కలెక్టర్ నిర్వర్తించవలసిన విధులను వేరొక అధికారికి బదిలీ చేయవచ్చును.
- 26A శాంక్యురీగా ప్రకటించుట :
- సెక్షన్ 18 ప్రకారము అనుమతించవలసిన హక్కుల విషయమై నిర్ణయించి గడువు పూర్తి అయిన తర్వాత మరియు అట్టి విషయముల మీద ప్రభుత్వము బాధ్యతలు పూర్తి అయ్యాక.
 - RF లోని భూమి లేక సముద్రప్రాంతము - రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్దేశము ప్రకారము సదరు ప్రాంతములో వన్యప్రాణుల / చెట్లు / భూభాగ అధ్యుతాలు / సహజసిద్ధమైన విషయాలు / మొ॥. అంశముల దృష్ట్యా అవసరమనిపించినచో అట్టి భూభాగమును ఒక ప్రత్యేక తేదీ నుండి శాంక్యురీగా పరిగణించుచున్నట్లు ప్రకటన జారీ చేయవచ్చును.
- 27 శాంక్యురీలోనికి ప్రవేశించుట నిషిద్ధము :
- ప్రభుత్వ ఉద్యోగి
 - CWW లేక వారి అనుమతి పొందిన అధికారి ద్వారా అనుమతించబడిన
 - శాంక్యురీ హద్దులలో స్థిరాస్థి కల్గి ఉండి
 - శాంక్యురీ ద్వారా అనుమతించబడిన రహదారిపై ప్రయాణించు
 - పై అంశములైన (a), (b), (c) లోని వ్యక్తి పై ఆధారపడి ఉన్న వ్యక్తులు మినహాయించి, సెక్షన్ 28 ఆధారముగా అనుమతించబడినవారు మినహా ఇంకెవరూ శాంక్యురీలోనికి అనుమతించబడదు.
 - శాంక్యురీలోనికి అనుమతించబడిన వ్యక్తి శాంక్యురీలో ఉన్న సమయములో

- a) చట్ట ఉల్లంఘనకు సంబంధించిన ఏ చర్య జరిగినా దాన్ని ప్రతిఘించవలెను.
 - b) ఒకవేళ అట్టి చర్యజరిగినట్లుగా అనుమానమున్నచో, అట్టి పరిస్థితుల్లో విచారణలో అధికారులకు సహాయపడి నేరస్థుని కనుగొనుటలో తగిన సహకారము ఇవ్వవలెను.
 - c) ఏ వన్యప్రాణి అయినా చనిపోయినచో, దాని అవశేషాలను జాగ్రత్తపరచి, ఆ విషయములను సంబంధిత అధికారికి తెలియపరచవలెను.
 - డి) ఒకవేళ అగ్ని ప్రమాదము సంభవించితే, దాన్ని ఆర్పుటకు అది ప్రబలకుండా తగిన చర్యతీసికొనుట, ఒకవేళ అటువంటి ప్రమాదము సంభవించే పరిస్థితులలో తగిన ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసికొనవలెను.
 - ఇ) అటవీ అధికారికి, CWW/పోలీసులకు నేర విచారణలో అవసరముగా సహాయ సహకారములు అందించుట వంటి బాధ్యతలు నిర్వర్తించవలెను.
3. ఎ) వ్యక్తి కూడా శాంక్చురీ హద్దులను మార్చుటకు, లేక చట్టవిరుద్ధమైన లాభము పొందుటకు ప్రయత్నించుట ఐపిసి 1860కు భిన్నమైన చర్యలు శాంక్చురీలో చేయరాదు.
 4. శాంక్చురీలోని వన్య ప్రాణులను బాధించుట లేక అక్కడి భూమిలో చెత్త వేయుట వంటి చర్యలు చేయరాదు.

28 పర్మిట్ మంజూరు : 1) CWW ఏ వ్యక్తినైనా - దరఖాస్తు ద్వారా ఈ క్రింది విషయమై శాంక్చురీలోనికి ప్రవేశించుటకు లేక ప్రవేశించుటకు అనుమతించవచ్చును.

- a) వన్యప్రాణులపై పరిశోధనకు / లేక అనుబంధిత విషయములపై విషయాలను సేకరించుట
- b) ఫోటోగ్రఫిక్
- c) శాస్త్రీయ పరిశోధనకు
- d) పర్యాటకులకు
- e) శాంక్చురీలో నివసించుచున్న వ్యక్తులతో చట్టపరమైన వ్యాపార నిమిత్తము

2. ఈ విషయాములకు సంబంధించి అవసరమగు వసూలు చేసి షరతులతో కూడిన లైసెన్స్ మంజూరు చేయబడును.

29 శాంక్చురీలో విధ్యంసకచర్యలు నిషేధింపబడినవి :

ఏ వ్యక్తి కూడా శాంక్చురీలో వన్యప్రాణాలకు నష్టము కలుగచేయుటకాని, వాటిని తీసుకెళ్ళేందుకుకానీ, అటవీ ఉత్పత్తులను సేకరించుట కాని, వన్యప్రాణుల ఆవాసమునకు నష్టము కల్గించుటకాని, శాంక్చురీలోని నీటి ప్రవాహకులకు అడ్డుకట్ట వేయుటకాని, ప్రవాహమును బయటనుండి లోనికి, లేకలో నుండి బయటకు మళ్ళించుట గాని, CWW వారి అనుమతి లేకుండా చేయరాదు. అట్టి అనుమతి CWW రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా మంజూరు చేయరాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడా WC Board ను సంప్రదించిన తర్వాతే తగిన ఆదేశములు జారీ చేయవలెను.

ఒకవేళ శాంక్చురీ నుండి అటవీ ఉత్పత్తిని వెలికి తీయవలసివస్తే, అది శాంక్చురీలో అనుమతిపొంది నివసిస్తున్న ప్రజల అవసరార్థమై వినియోగించవలెను.

శాంక్చురీలలో పశువులను మేపుకొనుటకు అభ్యంతరము ఉండరాదు.

30 అగ్ని / నిప్పు పెట్టకూడదు : శాంక్చురీలో నిప్పు పెట్టుట - సంబంధించిన ఏ పని చేయరాదు.

31 అయుధములతో శాంక్చురీలోనికి ప్రవేశించకూడదు :

CWW వారి నుండి లిఖిత పూర్వక అనుమతి లేకుండా ఎవరూ ఆయుధాలతో శాంక్చురీలోనికి ప్రవేశించరాదు.

- 32 హానికర వస్తువులను ఉపయోగించరాదు : శాంక్చురీలో హానికరమగు రసాయనాలు, విస్ఫోటకాలను - వన్యప్రాణులకు ప్రమాదకరము అయినవి ఉపయోగించరాదు.
- 33 శాంక్చురీలపై అధికారాలు : శాంక్చురీలను యాజమాన్యము సంరక్షించుట తదితర చర్యలకు CWW వారికే సర్వాధికారాలు యిందు నిమిత్తము
- రోడ్లు వేయుట, వంతెనలు నిర్మించుట, ఫెన్సింగ్లు-మొ||.నిర్మించవచ్చును. కాని లాడ్జీలు, హోటల్స్, జూ, సఫారీలు మొ||. కేంద్ర సంఘం అనుమతి లేకుండా నిర్మించరాదు.
 - లోపలి వన్యప్రాణులకు సంరక్షణార్థము అవసరమగు చర్యలు తీసికొనవచ్చును.
 - వన్యప్రాణుల కొరకు అక్కడి ఆవాస/పరిసరాలను మెరుగుపరచవచ్చును.
 - లోపలి ప్రాంతాల పశువులను మేపుటకు వన్యప్రాణుల రక్షణార్థము నియంత్రించవచ్చును.

33-A పశువులకు టీకాలు వేయుట :

- అంటురోగములు ప్రబలకుండా CWW శాంక్చురీకి 5 కి.మీ. పరిధిలోని గ్రామ పశువులకు నివారణ చర్యగా టీకాలు వేయించవచ్చును.
- టీకాలు వేయించకుండా శాంక్చురీలోనికి పశువులను తీసికొనిపోరాదు.

33-B సలహా సంఘం :

- రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒక సలహా సంఘాన్ని నియమించవచ్చును. CWW కాని మరే అధికారి CF హోదాకు తగ్గకుండా దానికి అధికారి శాంక్చురీకి ప్రాంతప సభ్యునిగా పంచాయితీరాజ్ సంస్థనుండి ముగ్గురు, ఎన్ జి ఓల నుండి ఈ కార్యక్రమాల్లో చురుకుగా ఉన్నవారు 3, హోమ్ మరియు వెటర్నరీ విభాగాల నుండి ఒక్కొక్క అధికారితో ఏర్పాటు అగును. శాంక్చురీకి సంబంధించిన అధికారి మెంబర్ సెక్రటరీగా వ్యవహరించును.
- శాంక్చురీలోని వన్యప్రాణులకు అవసరమగు చర్యలను చేపట్టుటకు, లోపలి మరియు సరిసర ప్రాంతములోని ప్రజలకు అవసరమగు చర్యల నిమిత్తము తగిన సలహాలు రాష్ట్రప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేయను.
- ఈ సంఘం పనితీరును వారే నిర్దేశించుకొందురు.

34 ఆయుధములు కలిగి ఉన్న వ్యక్తుల జాబితా :

- శాంక్చురీగా ప్రకటించిన 3 నెలలలోగా శాంక్చురీలో లేక దానికి 10కి.మీ. పరిధిలో నివసించువారు. ఈ ఆక్ట్ క్రింద ఆయుధములు కలిగి ఉన్న వారు, నిర్దేశించిన నమూనాలో తగిన రుసుము చెల్లించి, CWW లేక సదరు అధికారము పొందిన వారి వద్ద పేర్లను నమోదు చేసుకొనవలెను.
- అట్టి దరఖాస్తు అందిన వెంటనే ఆ అధికారి ఆ వ్యక్తి పేరు, వివరములను తగిన విధముగా నమోదు చేయును.
- శాంక్చురీకి 10కి.మీ.ల దూరంలో ఉన్న ఏ వ్యక్తికి CWW అనుమతి లేకుండా కొత్త లైసెన్సులు మంజూరు చేయకూడదు.

34-A ఏ చట్టములో పేర్కొనబడిన, ప్రస్తుత చట్టం మేరకు ACF హోదా కంటే తక్కువ అధికారి

- ఈ చట్టాన్ని దిక్కరించి శాంక్చురీ / నే.పా.లో ప్రభుత్వ భూమిని ఆక్రమించిన వ్యక్తిని బహిష్కరించరాదు.
 - చట్టవ్యతిరేకముగా నిర్మించిన నిర్మాణములు, భవనములు లేక అట్టి వ్యక్తికి చెందిన పరికరాలను DCF వారి సమ్మతి లేకుండా జప్తు చేయరాదు. ఇటువంటి ఆదేశములు సదరు వ్యక్తికి తగిన అవకాశము ఇచ్చిన తరువాతనే అమలుపరచవలెను.
2. ఈ చర్య- ఈ చట్టములోని మరే ఇతర ఉల్లంఘన జరిగిన అమలు జరుపబడును.

నే.పా.

35

నేషనల్ పార్క్ ప్రకటన :

- 1) రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టిలో పర్యావరణ / వన్యప్రాణులు మొక్కలు / భూభాగపు అద్భుతాలు లేక మరే ఇతర సహజ సంపదను పరిరక్షించే నిమిత్తము శాంక్యూరీలోని భాగమునైనా, కాకపోయినా నే.పా.గా ప్రకటించవచ్చును.
- 2) అట్టి ప్రకటనలోని సదరు నే.పా. యొక్క హద్దులను, విస్తీర్ణమును తెలియపరచవలెను.
- 3) నేషనల్ పార్క్ గా ప్రకటించబడినపుడు సెక్షన్ 19 నుండి 26-ఎ వరకు అన్ని చర్యలు నిర్వహించవలెను (శాంక్యూరీగా ప్రకటించిన విధంగా).
- 4) ఈ క్రింది సంఘటనలు జరిగితే :
 - a) అర్జీల కొరకు కేటాయించిన కాలపరిమితి అయిపోతే, లేక పెట్టుకున్న అర్జీల విచారణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము పూర్తి చేసినచో.
 - b) అన్నీ హక్కులు / రాయితీలు రాష్ట్ర / కేంద్ర ప్రభుత్వ పరిధిలోనికి వచ్చియుండి, శాంక్యూరీగా / నే.పా. ప్రకటించబడితే నిర్ణయించిన తేది నుండి అమలు అగును.
- 5) హద్దుల మార్పును కేంద్ర సంఘం అనుమతి లేకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు మార్చరాదు.
- 6) ఏ వ్యక్తి కూడా వన్య ప్రాణులను నష్టపరచుట గాని, తొలగించుట కాని అటవీ ఉత్పత్తులకు పాడు చేయుటగాని, వన్య ప్రాణుల ఆవాసములను భంగపరచుట గాని, నీటి ప్రవాహాయునగు అవరోధము ఏర్పరచుట.
సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు. అనుమతి లేకుండా చేయరాదు. సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు. కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్ర సంఘమును సంప్రదించి ఆదేశములు జారీ చేసినపుడే.
- 7) నే.పా.లో పశువుల పరిగణించబడవు - ఏ విధమైన గ్రేంజి చేయరాదు. కేవలము నే.పా.కి అనుమతి పొందిన వ్యక్తి రవాణా కొరకు బండ్లకు కట్టిన పశువులు మాత్రమే పరిమితము.
- 8) సెక్షన్ 27,28,30 నుండి 34లు నే.పా.లకు శాంక్యూరీకు ఒకే రకముగా వినియోగించవలెనను.

36

36. ఎ. 1. కన్సర్వేషన్ రిజర్వ్ గా ప్రకటించుట : యాజమాన్యం నే.పా. లేక శాంక్యూరీల పరిసర భాగాలు ముఖ్యంగా ఒకదానితో ఒకటి కలుపుచూ ఉన్న ప్రభుత్వ భూములను, స్థానికులతో సంప్రదించిన పిదప రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆ భూములను కన్సర్వేషన్ రిజర్వ్ గా ప్రకటించవచ్చును, ఒకవేళ అట్టి భూములు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెందిన చెందినవైతే, కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి పొందవలెను.

2. 18, 27, 30, 32, 32 సెక్షన్లు ఉపయోగించవచ్చును.

36. బి.

క.రి. యాజమాన్య సంఘం :

1. CWW కు సలహా ఇచ్చుటకు గాను రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఈ సంఘాన్ని నియమించును.
2. ఈ సలహా సంఘంలో అటవీశాఖలో వన్యప్రాణులకు సంబంధించిన ఒక అధికారి సెక్రెటరీగా వ్యవహరించును. ఆ రిజర్వ్ హద్దులలోని గ్రామ పంచాయితీల ఒక వ్యక్తి, వన్యప్రాణులకు సంబంధించిన 3 యన్.జి.ఓ.లు వ్యవసాయ మరియు వెటర్నరీ శాఖల నుండి చేరోక అధికారి ఈ సంఘంలో సభ్యులుగా వ్యవహరించెదరు.

36.

సి. కమ్యూనిటీ రిజర్వ్ యొక్క యాజమాన్యం ప్రకటన :

1. ఒక వ్యవస్థ లేదా ఒక వ్యక్తి వన్యప్రాణుల రక్షణార్థం నే.పా./శాంక్యూరీ/క.రి.గా కాకుండా

ఉన్న భూమిని ఆ వ్యక్తి అంగీకారంతో క.రి.గా ప్రకటించి అందులో వన్యప్రాణుల రక్షణ/వాటి పొగోగుల కొరకు తగిన చర్యలు తీసికొనవచ్చును.

2. సెక్షన్ 18, 27, 30, 32 మరియు 33 సెక్షన్లు ఇక్కడ కూడా వర్తింప చేయవచ్చును.
3. ఒక్కసారి కమ్యూనిటీ రిజర్వ్ గా ప్రకటన అయిన తర్వాత అందులోని భూమిపై మార్పులు చేర్పులు సలహా సంఘంద్వారా సిఫారసు చేయబడి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆమోదము అవకుండా చేయరాదు.

డి. కమ్యూనిటీ రిజర్వ్ మేనేజ్మెంట్ కమిటీ :

1. కమ్యూనిటీ రిజర్వ్ యొక్క యాజమాన్యం దాని దినసరి కార్యక్రమములు నిర్వహించుటకై రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఒక సలహా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చును.
2. ఈ సంఘములో సంబంధించిన పంచాయితీల నుండి వారి తరపున 5 గురు, ఒక వేళ పంచాయితీలు లేకుంటే, గ్రామ సభలోని సభ్యులు, సంబంధిత వన్యప్రాణి విభాగము, అటవీశాఖ అధికారి సభ్యులు
3. ఈ సంఘం అవసరమగు చర్యలు, వన్యప్రాణుల రక్షణకు అవసరమగు కార్యక్రమాలు, సంఘం యాజమాన్యము వారికి వారుగా తయారుచేసికొనవచ్చును.
4. సంఘం ఒక అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలెను.

నే.పా. / శాంక్చురీలను కేంద్ర ప్రభుత్వము ప్రకటించుట :

1. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము తమ భూమిని శాంక్చురీగా ప్రకటించబడినది- కేంద్ర ప్రభుత్వానికి బదిలీ చేసినా లేక కేటాయించినా కేంద్ర ప్రభుత్వము దృష్టిలో అట్టి ప్రాంతమును వన్య ప్రాణుల రక్షణకు లేక ఈ చట్టములోని సెక్షన్ 18కు అవసరమగు లక్షణములున్నట్లుగా భావించితే కేంద్ర ప్రభుత్వము శాంక్చురీగా ప్రకటించవచ్చును.
2. కేంద్ర ప్రభుత్వము దృష్టిలో ఏ భూభాగములోనైనా సెక్షన్ 35కు సంబంధించిన విషయములు అనుకరించుటకు అవసరమని తెలిస్తే నే.పా.గా ప్రకటించవచ్చును. ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వముచే ప్రకటించబడిన నే.పా.గా పరిగణించవచ్చును.
3. కేంద్రముచే ప్రకటించబడిన శాంక్చురీ / నే.పా.లు CWW కు బదులు డైరెక్టర్ నిర్వర్తించును / లేక ఆయనచే అనుమతి పొందిన అధికారి నిర్వర్తించును. కేంద్ర ప్రభుత్వము అవసరమైనప్పుడు శాసనసభకు బదులుగా లోక్ సభ ఆమోదము పొందవలెను.

అధ్యాయము - IV ఎ.

సెంట్రల్ జూ ఆఫారిటీ / జూల యొక్క గుర్తింపు

37. ఎ. సెం.జూ.ఆ. నియామకం :

1. ఈ సంఘం కేంద్ర ప్రభుత్వముచే ఏర్పాటు చేయబడి ఈ చట్టములోని వివిధ విషయాలపై అవసరముగా నియామకం చేయబడు

2. ఈ సంఘంలో

- ఎ) అధ్యక్షుడు
- బి) పదిహేడు మంది సభ్యులు
- సి) కార్యదర్శి - వారిని కేంద్ర ప్రభుత్వము నియమించును.

38. ఎ. సంఘం యొక్క కాలపరిమితి - అధ్యక్షుడు / సభ్యుల యొక్క విధులు :

1. కేంద్ర ప్రభుత్వము ఆదేశించిన విధముగా సంఘ సభ్యులు మరియు అధ్యక్షులు (కార్యదర్శి వివేకా) మూడు సం॥ మించకుండా కొనసాగును.
2. అధ్యక్షుడు / సభ్యులు తమ అధికారము నుండి వైదొలగుటకు తమ స్వంతం రాజీనామాను కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు పంపవలెను.
3. కేంద్ర ప్రభుత్వము అధ్యక్షుని కాని, సభ్యుని కాని ఈ క్రింది కారణాలపై తొలగించవచ్చును.
 - ఎ) అప్పులపాలైనప్పుడు
 - బి) ఆసాంఘిక చర్యల వల్ల నేరస్థుడై, జైలుశిక్ష పడినప్పుడు
 - సి) మతివ్రంశము చెందినప్పుడు
 - డి) పనిచేయలేకపోవుట / పని చేయకపోవుట
 - ఇ) అనుమతి లేకుండా సంఘం సమావేశాలకు మూడుసార్లు వరుసగా హాజరు అవకపోవుట
 - ఎఫ్) కేంద్ర ప్రభుత్వ దృష్టిలో అధ్యక్షుడు / సభ్యులు తమ స్థానమును దుర్వినియోగపరచి తద్వారా ప్రజాధారణకు వ్యతిరేకముగా కొనసాగిన కాని అట్టి వ్యక్తికి తగిన అవకాశము ఇవ్వకుండా చర్య చేపట్టరాదు.
4. ఒకవేళ పై కారణాల వలన ఖాళీ ఏర్పడితే కొత్త వ్యక్తి నియామకముచే పూరించబడును.
5. సంఘ సభ్యుల చేత జీతభత్యములు, సభ్యుల నమోదు మొ॥ విషయాలు ప్రభుత్వము ఆధీనములో ఉండును.
6. సంఘం కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతితో అవసరమగు అధికారులను, సిబ్బందిని నియమించవచ్చును.
7. సిబ్బంది / అధికారుల యొక్క కాలపరిమితి / జీతభత్యములు ప్రభుత్వ ఆదేశము మేరకు నిర్ణయించబడును.
8. సంఘములోని ఖాళీల వలన కాని, సంఘ నియామకములోని లోటు పొట్ల వలన మాత్రమే సంఘం యొక్క ప్రతిపాదనలను ప్రశ్నించరాదు.

38. సి. సంఘం యొక్క అధికారాలు : సంఘం ఈ క్రింది చర్యలు చేపట్టును.

- ఎ) జూలోని కనీస సదుపాయాలు, వసతి, వాటి బాగోగులు, వైద్య సదుపాయములు నిర్ణయించుట.
- బి) ప్రమాణాలను తగిన విధముగా జూ నడపబడుచున్నదా / లేదా అని పరిశీలించుట
- సి) గుర్తింపు జారీ చేయుట / లేక గుర్తింపు నిరాకరించుట
- డి) ఎన్డెంజర్డ్ అగుచున్న వన్యప్రాణులను గుర్తించి, వాటి జాతి సంరక్షణకై అనువైన జూలో వాటి సంరక్షణకు బాధ్యతను ఒప్పగించుట.
- ఇ) సంతానోత్పత్తి కొరకు వన్యప్రాణులను అనువుగా ఉన్న జూ నుండి అవసరమగు జూకు బదిలీ చేయుట / లేక కొంతకాలము వరకు వాటిని (సంతానోత్పత్తి కొరకు) వినియోగించుట.

ఎఫ్) అంతమొందిపోవు వన్యప్రాణుల జాతిలో బలమైన మొగ జంతువుల యొక్క వివరములు సేకరించుట

జి) జూలో ప్రజల సందర్శన కొరకు ఉంచే వన్యప్రాణులకు ఏ విధముగా వసతులుండవలెనో నిర్ణయించును.

హెచ్) దేశ విదేశాలలో జూ సిబ్బందికి శిక్షణ ఇచ్చుట

ఐ) జూ కొరకు / వానిలో వన్యప్రాణుల సంతానోత్పత్తి కొరకు ఇతర జూలతో సమన్వయ పరచుట.

జె) సాంకేతిక / శాస్త్రీయ పరిజ్ఞానముతో జూలోని పరిస్థితులను అభివృద్ధి పరచుట.

కె) ఈ చట్టమునకు సంబంధించి జూలలో అవసరమనుకొను చర్యలను చేపట్టుట.

38.డి. ఈ సంఘం ద్వారా నిర్వహించబడు నియమాలు :

1. ఈ సంఘం సమావేశాలు అధ్యక్షని నిర్ణయం మేరకు ఎక్కడ, ఎప్పుడు అవుతుంది । నిర్ణయించబడును.

2. ఈ సంఘం సమావేశం నిర్వహణ తమరకు తామే నిర్ణయించుకోవాలి.

3. సలహాసంఘం నిర్ణయాలు / తీర్మాణాలను కార్యదర్శి లేక వారి అనుమతి పొందిన అధికారిచే నమోదు చేయబడును.

38.ఇ. గ్రాంటు లేక అప్పుగా సంఘం విధులు :

1. కేంద్ర ప్రభుత్వము లోక్ సభలో ఆమోదము పొందిన తరువాత వారి నిర్ణయం మేరకు అవసరమగు ఆర్థిక వనరులు గ్రాంటు రూపంలో కాని అప్పు రూపములోకాని మంజూరు చేయును.

2. జూ అధారిటీ ఫండ్ అనే ఒక నిధిని ఏర్పాటు చేసి, ప్రభుత్వం నుండి లేక ఇతర వ్యవస్థల నుండి లభ్యమగు ధనాన్ని అందులో జమ చేయును. ఎక్కడి నుండి వచ్చే ధనాన్ని ఆమోదించవచ్చో కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించును.

3. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి అందిన ధనము సిబ్బంది వేతనము, సభ్యుల జీత భత్యాలకు, రవాణామొ. ఈ చట్టము నిర్ణయించిన కార్యక్రమాలకు వినియోగించును.

4. ఈ నిధుల ఖర్చులు సంఘం జాగ్రత్తగా నమోదు చేసి (కంప్రోలర్ జనరల్ ఆదేశముల మేరకు) కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలెను, సంవత్సరమునకు ఒకసారి.

5. సి.ఎ.జి. ద్వారా ఈ లెక్కలు తనిఖీ చేయబడును, ఈ విధముగా తనిఖీకి ఈగు ఖర్చు సి.ఎ.జి. అడిగినంత సమర్పించవలెను.

6. సి.ఎ.జి. లేక అనుమతి పొందిన అధికారికి ఈ తనిఖీ విషయంలో ఏ విషయమై ఏక నమయంలో అడిగిన విచారణకు అవసరమగు రికార్డులను సమర్పించవలెను.

7. సి.ఎ.జి. లేక సంబంధిత అధికారి తనిఖీ చేసిన రికార్డులను, సి.ఎ.జి.వారి రిపోర్టుతో సంవత్సరమునకు ఒక సారి కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలెను.

38. ఎఫ్. వార్షిక నివేదిక సలహాసంఘం ప్రతి సంవత్సరము వారు ఆ సంవత్సరములో జరిపిన కార్యకలాపాలతో ఒక నివేదికను కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సమర్పించవలెను.

38. జి. ఈ నివేదికను, సలహా సంఘం సూచనలను సూచన ప్రకారం నిర్వహించిన కార్యక్రమాలపై ఇక నివేదిక కేంద్ర ప్రభుత్వం లోక్ సభ సభ్యులకు అందచేయుట.

38. హెచ్. జూల గుర్తింపు జూ అధారిటీ గుర్తింపు లేకుండా ఏ జూ కూడా నిర్వహించబడదు. ఈ చట్టము అమలులోనికి వచ్చే సరికే ఒకవేళ జూ నిర్వహించబడుతున్నా 18 నెలలలోగా (అమలులోనికి వచ్చిన తగిన దరఖాస్తు ద్వారా నమోదు చేసుకొని గుర్తింపు లభ్యమయితే జూ నిర్వహించబడును. గుర్తింపు మంజూరు కానిచో మరికొన్ని నెలలు గడువులో మూసివేయవలెను.

2 ఎ. ఈ చట్టము అమలులోనికి వచ్చిన తర్వాత షెడ్యూల్ 1 లేక 2 షెడ్యూల్లోని పార్ట్ 2కు సంబంధించిన వన్యప్రాణులకు వాటిభాగమును యజమాని అయిన ఉన్నవ్యక్తి ద్వారా కాకుండా వ్యాపారము చేయరాదు. ఒక ప్రకారనత్వ పరంగా లభించితే.

2 బి. అలా ప్రాప్తించిన 90 రోజులుగా సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.లేక సదరు అనుమతిపొందిన అధికారికి ఆర్డీపెట్టుకోవలెను ఇది బ్రతికి ఉన్న ఏనుగుకు వర్తించదు.

3 ఈ సెక్షన్ జూలకు / మ్యూజియమ్లకు వర్తించదు.

4 రాష్ట్రప్రభుత్వము అవసరమైతే ఒక వ్యక్తిని తనవద్ద ఉన్న వన్యప్రాణులను/వాటి భాగముల వివరము.గురించి తెలుపవల్సిందిగా ఆదేశించగలదు.

38 | - జూలోనికి జంతువులను పొందే అర్హత :

1) ఈ సలహా సంఘం అనుమతి లేకుండా షెడ్యూల్ 1,2 లోని వన్యప్రాణులను పొందుట కాని,బదిలీచేయుట గాని చేయరాదు.

2) గుర్తించబడిన జూ నుండి మినహా వేరే విధంగా వన్యప్రాణులను పొందుట గాని,బదిలీ చేయుట గాని చేయరాదు.

38 J - జూలోని వన్యప్రాణులను హింసించరాదు. జూలోని జంతువులను హింసించుట గాని, బాధించుటగాని వానికి ఆహారము ఇచ్చుట గాని(బయట వారు) చేయరాదు.

అధ్యాయము IV B మరియు IV C అనువదించబడలేదు.

అధ్యాయము V.

వన్యప్రాణుల, వాని శరీరావయవములతో వ్యాపారము నిషిద్ధము.

39) వన్యప్రాణులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆస్తి:

1) ఎ) అన్ని వన్యప్రాణులు (సెక్షన్ 11,29,35) వేటాడబడిన పెంచబడిన చనిపోయినా,చంపబడిన బి) వన్యప్రాణి శరీరభాగము,మాంసము,కేసులో ఉన్న కేసు లేక పోయినా, సి) మన దేశములోకి దిగుమతి అయిన దంతాల పై కేసు నమోదు అయినవి డి) వాహనములు,పాత్రలు,వలలు,ఉచ్చులు మొదలైనవి ఈ చట్టప్రకారంజప్తుపరచబడినది. ఇవన్నీ ప్రభుత్వ ఆస్తి. ఒకవేళ పైన పేర్కొనబడినవి కేంద్ర ప్రభుత్వముచే ప్రకటించబడిన శాంక్చురీ/నే.పా.ను సంబంధించినట్లైతే అవి కేంద్రప్రభుత్వ ఆస్తిగా పరిగణించబడును.

2) ఏ వ్యక్తి అయినా పైన పేర్కొన్న ప్రభుత్వ ఆస్తిని తన ఆధీనంలోనికి తెచ్చుకొనినట్లయితే 48గం.లోగా సదరు విషయమును సమీపములోని పోలీస్ స్టేషన్కు గాని అనుమతి పొందిన అటవీ అధికారికి గాని తెలియజేయవలెను.

3) సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.అనుమతి లేకుండా పై ఆస్తులను తన ఆధీనంలోనికి తెచ్చుట, బదిలీ చేయుట, విహారించుట,నాశనము చేయుట కూడదు

4) ప్రకటనలు

ఎ) ఈ చట్టము అమలులోనికి వచ్చేసరికి షెడ్యూలు1లో, షెడ్యూల్పార్ట్ 2వన్యప్రాణులు కాని,వాని శరీరఅవయవములు లేక ఉత్పత్తులు 30 రోజులుగా సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.కి తెలిపి అవి ఎక్కడ భద్రపరచబడినవో తెలిపి కావలసిన అనుమతి పొందవలెను.

బి) ఈ చట్టము అమలులోనికి వచ్చిన తరువాత షెడ్యూలు 1,పార్ట్ 2 షెడ్యూల్ లోని వన్యప్రాణులను,వాటి భాగమును కలిగి ఉండుట కాని ఖరీదు చేయుటగాని,అమలు చేయుటగాని సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.వారి లిఖిత పరమైన అనుమతి లేకుండా చేయరాదు.

40.ఎ. 1. కొన్ని విషయాలలో ఇమ్మ్యూనిటీమాపి ఈ చట్టములో వేరెక్కడ పేర్కొనక పోయినా, కేంద్రప్రభుత్వమువ వ్యక్తినైనా షెడ్యూల్ 1 లేక షెడ్యూల్ 2 లో పార్ట్ 2లోని వన్యప్రాణుల / వాని భాగముల గురించి అవసరమైన వివరాలతో ప్రకటన చేయవల్సిందిగా ఆదేశించే అధికారము కలదు.

2. ఈ చట్టము అమలులోనికి రాకముందు చేపట్టిన ఏ చర్య అయినా చట్టము అమలు లోనికి వచ్చిన తర్వాత వర్తించదు.

41. విచారణ మరియు జాబితాల తయారీ:

సెక్షన్ 40 ఆధారముగా లభించిన దరఖాస్తు మేరకు సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.లేక అధికారముకల అధికారి ఒక నోటీసు జారీ పిదప

1. సదరు వ్యక్తి యొక్క నివేదిత ప్రాంతములోనికి ప్రవేశించగలడు.
2. అక్కడ వున్న వన్యప్రాణులు-వాని భాగముల యొక్క వివరములతో ఒక జాబితాను తయారుచేసి విచారణానంతరము నమోదు చేయవచ్చును.
సి.సదరు భాగముపై అవసరమగు గుర్తు (చిహ్నమును) వేయును.
2. ఆ విధముగా వేసిన గుర్తును చెరుపుట గాని/మార్చుటగాని చేయరాదు.

42. సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ ఓనర్షిప్: సెక్షన్ 40 ప్రకారము సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.వన్యప్రాణి/వాని భాగము అతనికి అవి ఏ విధముగా లభ్యమయినవో విచారణ జరిపి,సంతృప్తి చెందితే-సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ ఓనర్షిప్ మంజూరు చేయవచ్చును.

ఈ విధముగా మంజూరు చేయుటకు ముందు ఆ దరఖాస్తుదారుడు ఆ వన్యప్రాణులను సౌలభ్యాలన్నవా లేవా సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.నిర్ధారించుకోవలెను.

43. వన్యప్రాణులను బదిలీ చేయుటకు నియంత్రణలు:

ఓనర్షిప్ సర్టిఫికేట్ కల్గి ఉన్న ఏ వ్యక్తి అయినా,తన వద్ద ఉన్న వన్యప్రాణులను వాని భాగాలను బదిలీ చేయుట/ అమ్ముట వంటివి చేయరాదు.

ఓనర్షిప్ సర్టిఫికేట్ కల్గి ఉన్న వ్యక్తి ఒక రాష్ట్రం నుండి మరొక రాష్ట్రానికి బదిలీ

చేయవలసి వచ్చినప్పుడు, ఏ రాష్ట్రంలోనికి బదిలీ అయినదో ఆ రాష్ట్ర సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.కు

30 రోజులలోగా తెలియపరచవలెను.ఇది నెమలి తోక ఈకలకు వానితో తయారైన

వస్తువులకు వర్తించదు.

అలాగే గుర్తింపు పొందిన జూల మధ్య/మ్యూజియంల బదిలీలకు వర్తించదు.

44) లైసెన్స్ లేకుండా వన్యప్రాణులతో తయారైన వస్తువుల వ్యాపారము చేయరాదు. నిర్ణీత లైసెన్స్ లేకుండా వన్యప్రాణుల అవయవభాగములతో తయారైన వస్తువులవ్యాపారము చేయరాదు.అలా తయారు చేయుట దాక్విడెర్మి,వాని మాంసమును అమ్ముట, వండుట, వర్ణించుట చేయరాదు

45. సెక్షన్ 44 ప్రకారము మంజూరైన లైసెన్స్ ను-షరతులు ఉల్లంఘించినపుడు తాత్కాలికముగా నిలుపుట లేక రద్దుపరుచుటకు సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.అధికారము కలదు.

46. అప్పీల్ : సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.పైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

47. ఈ అధ్యాయము ప్రకారము మంజూరైన లైసెన్స్ దారులు సి.డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.వారిచే నిర్ణయించ బడినరికార్డులను క్రమబద్ధంగా తయారు చేయవలెను.

48. లైసెన్స్ ద్వారా వన్యప్రాణుల కొనుగోలు

1. ఈ చట్టప్రకారం సెక్షన్ 44 ప్రకారం తమవద్ద వున్న వన్యప్రాణుల వివరాలను

తెలుగువారికి ఉండి-తెలియపరచకుండుట, అదే విధంగా వన్యప్రాణుల అవయవ భాగాలనుండి తయారైన వస్తువులు మొదలైన ఈ చట్టము యొక్క నిబంధనలను అతిక్రమించి కొనుగులు చేయరాదు.
 48. ఎ. సి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. లేక సంబంధిత అధికారి ఉత్తర్వులు లేకుండా వన్యప్రాణులను రవాణా చేయరాదు
 49. వన్యప్రాణులను కొనుగోలు చేయుటకు అనుమతి లేకుండా కొనుగోలు చేయరాదు.

అధ్యాయము V - ఎ

49. ఎ. నిర్వచనము

ఎ. షెడ్యూల్డ్ అనిమల్ : షెడ్యూల్ 1 లేక పార్ట్ 2 షెడ్యూల్ లోని వన్యప్రాణులు.

బి. షెడ్యూల్డ్ అనిమల్ ఆర్టికల్ : పై వివరించిన వన్యప్రాణుల అవయవభాగాలతో తయారు

కాబడిన వస్తువులు కాని- నెమలితోక ఈకలు, పాము విషము మినహాయించబడినవి.

సి. సైసిఫైడ్ తేది 1. WL (ప్రా) ఆక్ట్ 1986 అమలుపరచబడిన తేది నుండి 2 నెలలు.

2. షెడ్యూల్ 1 లేక పార్ట్ 2 ఆఫ్ షెడ్యూల్ 2 లో చేర్చబడిన లేక బదిలీ చేయబడినట్లుగా ప్రకటించిన తేది నుండి 2 నెలలు.

49. బి. షెడ్యూల్డ్ జంతువుల నుండి లభ్యమగు పదార్థములు వస్తువుల వ్యాపారాలపై నిషేధము:

ఖరారు అయిన తేది తర్వాత - షెడ్యూల్డ్ జంతువుల అవయవభాగాలతో తయారైన వస్తువులు, దిగుమతి కాబడిన ఏనుగు దంతాలతో తయారైన వస్తువులు, జంతువుల చర్మాలను జంతువులుగా (బొమ్మలుగా) తయారు చేయుట, మాంసము మొదలైన జంతువుల, వాని మాంసము వండుట, వడ్డించుట చేయరాదు.

49. సి. ఖరారున తేది తర్వాత పేర్కొన్న వస్తువులు / జంతువుల వ్యాపారము చేయువారు వారి వద్ద ఉన్న వివరాలను అవి ఎక్కడ (ప్రదేశాలను) నిలువ ఉన్నవో తదితర విషయాలను సి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. వారికి తెలియపరచవలెను.

ఆ వివరాలను తెలిపిన పిదప సి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. వాటిని తనిఖీ చేసి వాటిని సదరు వ్యక్తి తనవద్దనే ఉంచుకునేందుకు కోరినచో వాటి వివరాలను నమోదుచేసి, అవి చట్టపరంగా సంపాదించినవో కాదో నిర్ధారించుకుని, వాటిమీద సీల్ వేసి ఆ వ్యక్తికి అనుమతియిచ్చును. ఈ విధముగా అనుమతి యివ్వబడిన వ్యక్తి ఆ సీల్ ను పాడు చేయుట కాని, సదరు వస్తువులను వేరొకరికి బదలాయించుటగాని, వేరే ప్రదేశానికి రవాణా చేయుట కాని చేయరాదు.

అధ్యాయము - VI

50. ఒక ప్రదేశములోనికి ప్రవేశించుటకు, వెతుకుటకు, అదపుచేయుటకు అరెస్ట్ చేయుటకు అధికారము.

ఈ చట్టము ఉల్లంఘించినట్లుగా సి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. / లేక అధికారికి, అటవీ అధికారికి, సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ కంటేపై అధికారిక విశ్వసనీయమైన సమాచారము ఉన్నప్పుడు - ఆ వ్యక్తిని రప్పించుటకు, అతని వద్ద వన్యప్రాణి, వానికి సంబంధించిన వస్తువులను సామానులను తనిఖీ చేయుటకు, వన్యప్రాణులను జప్తుపరచుటకు నేరములో ఉపయోగించబడిన అన్ని వస్తువులను జప్తు చేయుటకు, సదరు వ్యక్తిని వారెంట్ లేకుండా అరెస్ట్ చేయుటకు అధికారము కలదు.

అదే విధముగా చట్టము ప్రకారము ఏపనైనా చేయుటకు లైసెన్స్ లేక పర్మిట్ అవసరమయి, అట్టి పర్మిట్ లేకుండా ఆ చర్యలను చేపడుతున్నా లేక విచారణ సమయంలో అవసరమగు లైసెన్స్ / పర్మిట్ చూపనపుడు, తప్పుడు సమాచారము యిస్తున్నట్లు అనుమానము ఉన్నా ఆ వ్యక్తిని వారెంట్ లేకుండా అరెస్టు చేసి కోర్టులో హాజరుపరచవలెను.

ఈ విషయాలలో వన్యప్రాణుల మాంసము మొదలైనవి ఉంటే సి. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. ఉత్తర్వుల ప్రకారము దాన్ని దహనము/ ఖననము చేయవలెను.

ఈ విషయాలలో అధికారులు సహాయసహకారాలు కోరితే ఆ వ్యక్తులు తప్పనిసరిగా సహకరించవలెను.

ఏ.సి.ఆ.మోడల్/అంతకంటే పై అధికారికి వారింటి ఇప్పుడుకు, నడుపు లాగుకు, అవసరమైన ముందుకు
 సేకరించుటకు, విచారణ జరుపుటకు అధికారము కలదు. ఈ చట్టములలో ఏమోడు చేయబడిన సాక్షులు
 కోర్టులో ప్రతేక పెట్టుటకు అర్హత కల్గి ఉండును.

51. శిక్షలు : ఈ చట్టములోని ఏ సెక్షన్లు ఉల్లంఘించినా, అది చేయుగా చర్యలు జరిపినచో 3 సం. కంటే ఎక్కువ
 మరియు/లేక 25,000/- జరిమానా విధించబడును. ఈ నేరము పెన్షన్/1/చార్జ్ 2 పెన్షన్ 2లని అం.
 పులకుసంబంధించినచో లేక నేరము సొంక్యురీ/పి.సి.లో జరిగినచో ఖైదు 3 సం. క్షణండా-7 సం. కంటే ఎక్కువ
 జరిమానా 10,000/- క్షణండా విధించబడును. నేరమును జరిపిన నేరము చేయుటపైను (హాబిట్టు) పై
 3 సం. క్షణండా 7 సం. వరకు, మరియు జరిమానా 25,000/- క్షణండా విధించబడును. ????? అధ్యాయములని సెక్షన్లు
 ఉల్లంఘించి నేరమునకి ఖైదు 3 సం. కు క్షణండా 7 సం. వరకు, మరియు జరిమానా రూ. 10,000/- క్షణండా.

పెన్షన్ 30 జె(జూలోని) జంతువులు ఉల్లంఘించినపుడు ఖైదు ఆరు నెలల వరకు, లేక జరిమానా రూ. 2,000/-
 -వరకు లేక రెండు విధించబడును. రెండవ సారి నేరము చేసినచో ఖైదు 1 సం. వరకు, లేక జరిమానా రూ. 5,000/-
 -వరకు విధించబడును. నేరస్తునకు శిక్షపడితే ఆ చట్టపరమ జంతుపరచబడిన పన్నుపాటి, దాని భాగాలు పన్నులు
 వాహనములు మొ॥ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు చెందును. ఆ చట్టానికి అనుబంధించిన లైసెన్స్ పర్మిట్లు పగైరా రద్దు అగును.
 ఆ చట్టానికి చేయబడు శిక్షకు ఈ రద్దుకు సంబంధంలేదు. అతని వద్ద పున్న ఆయుధాల లైసెన్స్ రద్దు అగును-క్రొత్త
 లైసెన్స్ మంజూరు 5 సం॥ అనంతరము మంజూరు చేయవచ్చును.

51.ఎ. బెయిల్ మంజూరు పరతులు. బెయిల్ మంజూరు చేయుటకు ముందు కోర్టు పబ్లిక్ ప్రాసి క్యూటర్స్
 సంప్రదించి వారికి అభ్యంతరము లేదన్నప్పుడే ఇవ్వవలెను. ఒకవేళ అభ్యంతరము తెలిపినా కోర్టు దృష్టిలో
 బలమైన సాక్షాధారాలు లేనప్పుడు బెయిల్ మంజూరు చేయును.

52. సహకరించదలచినవారికి - ఈ చట్టమును ఉల్లంఘించినట్లు గానే భావించి బెయిల్ అమలు పరచబడును.

53. తప్పుడు కేసులు నమోదు చేయుట : ఏ అధికారి అయినా తన హోదాలను దుర్వినియోగపరచి తప్పుడు
 కేసును నమోదు చేస్తే - 6 నెలల వరకు జైలు, లేక/మరియు 500/- జరిమానా.

54. కాంపౌండ్ చేయుటకు అధికారాలు : డైరెక్టర్ ఫైల్డ్ లైఫ్ ప్రిజరేషన్, (కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారి) రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి
 సి.దబ్బ్యు.దబ్బ్యు. లేక డి.వ్యూ.టి కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ పారెస్ట్ వారి హోదాకు తగ్గని అధికారికి కాంపౌండ్ చేయు అధికారము
 కలదు. విధించిన కాంపౌండ్ చెల్లించిన తర్వాత, ఆధీనములో ఉన్న వ్యక్తికి విడుదల చేయవచ్చును. ఆ వ్యక్తికి
 మంజూరై ఉన్న పర్మిట్ / లైసెన్స్ రద్దుపరచవచ్చును - ఒక వేళ ఆ అధికారికి ఆ అధికారము లేకుండ్
 సంబంధిత అధికారికి ఈ విషయం విస్తరించవచ్చును. ఈ విధముగా విధించిన రుసుము ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ
 రూ. 25,000/- మించరాదు. కాని ఈ విషయములో కనీస ఖైదు శిక్ష ఉన్నపుడు వర్తించదు.

- ఈ చట్టం ప్రకటించిన తరువాత వారి గుర్తింపు లేకుండా జూ నిర్వహించబడదు.
- 2) జూ నిర్వహించుటకు దరఖాస్తు నిర్ణయించిన వివరముతో తగిన రుసుముతో సంఘమును కోరవలెను.
 - 3) గుర్తింపు ఇచ్చేముందు సంఘ నియమ నిబంధనలు, షరతులు మొ॥ ఖచ్చితంగా అమలు పరచవలెను.
 - 4) గుర్తింపు ఇచ్చేముందు జూలోని పన్నుపాణుల రక్షణ మొ॥ విషయాల్లో సంతృప్తికరంగా ఉండవలెను.
 - 5) సరైన అవకాశమివ్వకుండా వచ్చిన దరఖాస్తుని నిరాకరించరాదు.
 - 6) సరైన కారణాలను లిఖిత పూర్వకముగా నమోదు చేసి అమలులో ఉన్న లైసెన్స్ ని రద్దుపరచుట / తాత్కాలికముగా నిలిపివేయుట చేయవచ్చును.
 - 7) ఈ విధముగా నిరాకరించిన దరఖాస్తు పైన / రద్దుపరచబడిన లేక తాత్కాలికముగా నిలిపివేయబడిన లైసెన్స్ లపై అప్పీలు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చేసుకొనవలెను.
 - 8) ఇటువంటి అప్పీలులో వారి నోటీసు అందిన 30 రోజులుగా చేసుకొనవలెను. అవసరమని భావించితే కేంద్ర ప్రభుత్వము అప్పీలును 30 రోజుల తర్వాత కూడా అంగీకరించవచ్చును.

సెక్షను - 55- నేరములను కాగ్రేటు చేయుట

ఈ క్రింద తెలపబడిన ఎవరైనా వ్యక్తి తప్ప ఈ చట్టమునకు విరుద్ధంగా చేయబడిన నేరమునకు సంబంధించిన కేసును ఏ కోర్టు చేపట్టరాదు.

ఎ) వన్యప్రాణి పిజ్జరేషను డైరెక్టరు లేదా ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వముచే అధికారమివ్వబడిన ఏ అధికారి అయినా లేదా

(ఎఎ) చాప్టరు IV A లోని ప్రొవిజన్ల అతిక్రమించి సంబంధించి సెంట్రల్ జూ అధారిటీ సభ్యకార్యదర్శి, లేదా.

(ఎ బి) టైగర్ సంరక్షణ అధారిటీ సభ్యకార్య దర్శి లేదా

(ఎ సి) తత్సంబంధిత టైగర్ రిజర్వ్ సభ్యకార్యదర్శి లేదా

(బి) CWLW లేదా ప్రభుత్వముచే తగు షరతులతో ఈ విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వముచే అధికారమివ్వబడిన ఎవరైనా అధికారి లేదా

(బిబి) సెక్షను 385 ప్రొవిజన్ల అతిక్రమణకు సంబంధించి జంతు ప్రదర్శనశాల యొక్క బాధ్య అధికారి లేదా

(సి) ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదా పైన తెలిపిన అధీకృత అధికారికి 60 రోజులకు తగ్గని సమయము ఆరోపిత నేరము పై ఫిర్యాదు చేయు తన ఉద్దేశ్యమును తెలియ పరుస్తూ నోటిసు ఇచ్చిన ఎవరైనా అధికారి.

సెక్షను- 56- ఇతర చట్టాలను అమలు చేయుట నిషేధముకాదు.

ప్రస్తుతము అమలలో ఉన్న ఏ ఇతర చట్టాల క్రింద ఎవరైనా వ్యక్తిని అతిక్రమణకు ప్రోత్సహించి చేయుటకు లేదా. ఈ చట్టానికి విరుద్ధంగా నేరంగా ప్రోత్సహించిన నిర్లక్ష్యము లేదా సదురు చట్టము క్రింద ఎక్కువ శిక్షస్మృతి ఏర్పరచబడి ఉంటే నిరోధించదు.

కాని ఏ వ్యక్తి ఒకే నేరమునకు రెండుసార్లు శిక్షింపబడరాదు.

సెక్షను - 57 - కొన్ని కేసులలో పిజ్జంప్షన్ (Presumption to be made in certain cases)

ఎవరైనా ప్రోత్సహించినట్లైతే ఈ చట్టమునకు విరుద్ధంగా నేరము సంబంధించి వ్యక్తి అధీనంలో, కస్టడీలో లేదా నియంత్రణలో ఏదైనా జంతువు లేదా, జంతుభాగము, మాంసము, చర్మము, శుద్ధి చేయని చర్మము, సూచించిన మొక్క, దాని భాగము లేదా దాని నుంచి తీసిన ఉత్పత్తి ఉన్నట్లు నిర్ధారించబడితే అట్టి సదురు స్వాధీనము లేదా కస్టడీ లేదా నియంత్రణ కలిగియుండుటలోని చట్టబద్ధతను తాను నిరూపించుకోనంత వరకు చట్ట విరుద్ధంగా భావించబడుతుంది.

సెక్షను - 58- కంపెనీలచే నేరములు

(1) ఈ చట్టమునకు విరుద్ధంగా ఏదైనా కంపెనీ నేరము చేసినప్పుడు, అట్టి కంపెనీ వ్యవహారములను నడుపుటకు బాధ్యుడైన ప్రతి వ్యక్తి నేరము చేసినట్లుగా పరిగణించబడతాడు మరియు తదనుగుణంగా ఈ చట్టమునకు అతిక్రమించినందులకు శిక్షింపబడతాడు.

కాసి ఈ sub - section ప్రకారము అట్టి వ్యక్తి నేరము చేసిన వ్యక్తి తాను నేరము జరుగకుండా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంటున్నప్పటికీనే తన ప్రయోజనము లేకుండా నేరము జరిగినదని నిరూపించుకున్నట్లైతే అట్టి వ్యక్తిని శిక్ష గురి చేయరాదు.

(2) సబ్- సెక్షను (1)లో పేర్కొన ప్రకారము కాకుండా; కంపెనీచే. ఈ చట్టం కింద నేరము చేయ బడినప్పుడు మరియు నేరము అట్టి కంపెనీ డైరెక్టరు, మేనేజరు, సెక్యూరీ లేదా ఇతర అధికారులు తెలిసి లేదా వారి connivance లేదా నిర్లక్ష్యముగా పేర్కొనదగినట్లుగా కనపడి అట్టి చర్య వలన నేరము జరిగినట్లు నిరూపించబడితే సదరు అధికారి నేరము చేసినట్లుగా భావించబడి, ఈ చట్టము ప్రకారము తగు విధంగా శిక్షింపబడతాడు.

అధ్యాయము VI A

చట్ట విరుద్ధమైన వేట మరియు వాణిజ్యము ద్వారా వొందిన ఆస్తి ప్రభుత్వ పరం చేయుట.

58 A నుంచి 58 Y వరకు

అధ్యాయము VII

సెక్షను - 59- అధికారులు ప్రజా సేవకులుగా భావించబడుట

చాప్టరు - IIలో పేర్కొనబడిన ప్రతి అధికారి మరియు చైర్ పర్సను, సభ్యులు, సభ్యకార్యదర్శి, చాప్టరు -IV A లో పేర్కొనబడిన అధికారులు మరియు ఉద్యోగులు, చాప్టరు - IV B మరియు ఈ చట్టము కింద ఇవ్వబడిన అధికారములు కలిగిన ప్రతి అధికారి IPC సెక్షను 21 లో అర్థము వచ్చేలా పేర్కొనబడిన విధంగా ప్రజా సేవకులుగా భావించబడతారు.

సెక్షను - 60 - మంచి ఉద్దేశ్యంలో తీసుకొనే చర్యకు రక్షణ

(1) రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఉద్యోగి లేదా అధికారి ఈ చట్టం కింద మంచి ఉద్దేశ్యముతో లేదా మంచి చేయాలని చేపట్టబోవు చర్యలకు వ్యతిరేకంగా ఎటువంటి వ్యాజ్యము లేదా న్యాయపరమైన చర్యలు అనుమతించ బడవు.

(2) కేంద్ర ప్రభుత్వము లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లేదా వాటి అధికారులు లేదా ఇతర ఉద్యోగులు మంచి ఉద్దేశ్యముతో ఈ చట్టము కింద చేపట్టిన లేక చేపట్టాలని చేసిన చర్యల వలన ఏదైనా నష్టము జరిగిన లేక నష్టము జరిగే అవకాశమున్న వాటిపై ఎటువంటి వ్యాజ్యములు లేదా న్యాయ చర్యలు అనుమతించ బడవు.

(3) చాప్టరు IV A, చాప్టరు IV Bలో పేర్కొన్న అధికారిలు లేదా వాటి చైర్ పర్సన్ మెంబరు సభ్యకార్యదర్శి, అధికారులు మరియు ఉద్యోగులు ఈ చట్టం కింద మంచి ఉద్దేశ్యంలో చేసిన చర్యల పై ఎటువంటి వ్యాజ్యము లేదా న్యాయ చర్యలు అనుమతించబడవు.

60 A. వ్యక్తుల రివార్డు

1) కోర్టు శిక్ష/ జరిమానాని విధించేటప్పుడు లేదా జరిమానా శిక్షలో భాగంగా ఉన్నప్పుడు, తీర్పు ఇచ్చేటప్పుడు ఈ నేరము కనుగొనుటలో సహకరించిన లేదా ముద్దాయిని పట్టు కోవడంలో సహకరించిన వ్యక్తి అట్టి జరిమానా మొత్తంలో 50% మించకుండా బహుమతిగా ఇచ్చుటకు ఆదేశించ వచ్చును.

(2) సెక్షను 54 కింద కేసును కాంపౌండు చేసి దాని మొత్తంను పరిహారంగా తీసుకోవటపుడు అట్టి నేరమును కనుగొనుటలో లేదా ముద్దాయిని పట్టుకోవడంలో సహకరించిన వ్యక్తికి 50% మొత్తము బహుమతిగా ఇచ్చుటకు ఆదేశించవచ్చును.

60 B. రాష్ట్ర పశుత్వముచే రివార్డు రాష్ట్ర పశుత్వము CWLWకు రూపాయలు 10,000లకు మించని మొత్తన్ని నేరము కనుగొనుటలో లేదా నేరస్తున్ని పట్టుకోవటంలో సహకరించిన వ్యక్తికి సదరు మొత్తంనుంచీ మరియు సదరు వౌండుపరిచిన పద్ధతిలో బహుమతిగా ఇచ్చుటకు అధికారమివ్వ వచ్చును.

సెక్షను - 61. షెడ్యూల్స్లోని ఎంట్రీను మార్పుటకు అధికారము

(1) కేంద్ర పశుత్వము, షెడ్యూల్లోకి, ఎంట్రీను కలుపుట లేదా తీసివేయుట లేదా షెడ్యూల్ నుంచి మార్పుట లేదా షెడ్యూల్స్లో ఒక భాగము నుంచి ఇంకొక భాగమునకు మార్పుట చేయాలని భావోన్మే నోటిఫికేషన్ ద్వారా చేయవచ్చు.

(2) తొలగించబడింది.

(3) సబ్-సెక్షను(1) కింద నోటిఫికేషన్కు సంబంధించిన విషయంపై సంబంధిత షెడ్యూల్ తదనుగుణంగా మారినట్లుగా పరిగణించబడుతుంది, కాని సదరు మార్పులు, చేర్పులు ఎటువంటి పూర్వ పక్షపాతం లేకుండా లేదా చేయాల్సి చేయకుండా చేయరాదు

(4) తొలగించబడింది.

సెక్షన్ 62 } అనువదించబడలేదు
సెక్షన్ 63 }

సెక్షన్ - 64 - నిబంధనలు ఏర్పరచటానికి రాష్ట్రప్రభుత్వానికున్న అధికారం :

1) ఈ చట్టము యొక్క సెక్షన్ 63 పరిధిలోకి రాని విషయాలకు సంబంధించిన ప్రొవిజన్లను నిర్వర్తించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము నోటిఫికేషన్ ద్వారా నిబంధనల నేర్పరచవచ్చు.

2) ప్రత్యేకముగా సదరు నిబంధనలు సాధారణ అర్థము పట్ల పక్షపాతం లేకుండా, అటువంటి నిబంధనలు ఈ క్రింది విషయాలలో అన్నింటికి లేదా కొన్నింటికి అవకాశము కల్పిస్తాయి. అవి

(ఎ) ఎక్స్ అఫిషియో సభ్యులు కాని సభ్యులు యొక్క పదవీ కాలం, ఖాళీలను నింపు విధానము మరియు అందుకు సెక్షన్ 6 సబ్-సెక్షన్ (3) క్రింద బోర్డు అనుసరించాల్సిన పద్ధతి

(బి) సెక్షన్ (6) సబ్-సెక్షన్ (3) లో పేర్కొన్న వారికి అలవెన్స్లు

(సి) ఈ చట్టంలో ప్రొవిజన్ల క్రింద మరియు ఏదైనా ఫీజు ఉంటే వాటికి దరఖాస్తు, సర్టిఫికేట్ క్లెయిమ్, డిక్లరేషన్, లైసెన్సు, పర్మిట్లు, రిజిస్ట్రేషన్, రిటర్న్ లేదా ఇతర డాక్యుమెంట్లు వేయడానికి, పొందడానికి లేదా వాడబడు ఫారములు.

(డి) ఈ చట్టము క్రింద జారీ చేయబోవు లైసెన్స్, పర్మిట్లకు సంబంధించి షరతులు

సెక్షన్ - 65

సెక్షన్ - 66.

అటవీ సంరక్షణ చట్టము - 1980

1. సంక్షిప్త నామము మరియు ఆరంభము:-

- (1) దీనిని అటవీ సంరక్షణ చట్టము, 1980 అనవచ్చును.
- (2) ఇది ఇమ్మూ మరియు కాస్మీక్ రాష్ట్రాల్లో తప్ప దేశము మొత్తములో అమలులో ఉండును.
- (3) ఇది అక్టోబరు 1980, 25 వ రోజు నుంచి అమలులోనికి రావాలి ఉంది.

2. రిజర్వ్ అడవుల రిజర్వ్ చేయుట మరియు అడవులను **అటవీయేతర** - కారణములకు వాడడానికి ఉన్న నిర్బంధము.

రాష్ట్రాల్లో పశ్చుతము ఏ చట్టంలో వైనా నియమాలు అమలులో ఉన్నప్పటికి, ఏ రాష్ట్ర పశ్చుతము లేదా అథారిటీ, కేంద్ర పశ్చుతము ముందస్తు అనుమతి లేకుండా కింది ఆదేశములను యివ్వకూడదు. అవీ.

1. ఆయా రాష్ట్రములలో అమలులో ఉన్న చట్టాల పశ్చారము రిజర్వ్ అడవిగా చెప్పబడిన పశ్చారము, రిజర్వ్ అడవిని గాని దానిలోని కొంతభాగము ను గాని రిజర్వ్ నుంచి విడుదల చేయడం.
2. ఏ అటవీ భాగము లేదా దానిలోని కొంతభాగమును అటవీయేతర ఉద్దేశ్యములకు వాడకూడదు.
3. అట్టి అటవీ భూమి లేదా ఏదేని భాగమును లేజు ద్వారా ఇచ్చుట లేదా ఇతరత్రా ప్రియవేటు వ్యక్తులకు లేదా ఏదేని అథారిటీకి కార్పొరేషన్కు, ఎజెన్సీకి లేదా యజమాని లేని ఇతర ఆర్గనైజేషన్ను నిర్వహిస్తున్న లేదా పశ్చుత్య నియంత్రణలో ఉన్న వాటికి లేజు ద్వారా ఇవ్వడం.
4. రిఫారెస్టేషన్ ఉద్దేశ్యముతో అటవీ భూమిలో గాని, దాని కొంత భాగము గాని సహజసిద్ధంగా పెరుగుచునా చెట్లను తొలగించుట అనగా

(ఎ) టీ, కాఫీ, సుగంధద్రవ్యాలు, రబ్బరు, పామ్ చెట్లు, నూనెనిచ్చు చెట్లు, పండ్ల చెట్లు, లేదా వైద్య మొక్కలు పెంచుట చేయరాదు.

(బి) రిఫారెస్టేషన్ గాకుండా ఇతర ఉద్దేశ్యములకు, అటవీ భూములు ఇచ్చు ఆదేశములు జారీ చేయరాదు.

కాని అటవీ సంరక్షణకు సంబంధించిన పనులు అనగా అడవులు, వన్యప్రాణుల అభివృద్ధి మరియు వైల్డెస్ కన్సర్వేషన్, ఫెన్సింగ్ నిర్మాణము, బీజ్, కల్వర్చులు, డ్యామ్లు, నీటి మడుగులు, టెంప్ గుర్తులు, బౌండరీ గుర్తులు, పైప్ లైన్లు లేదా ఇతర ఉపయోగాలు దీని పరిధిలోనికి రావు.

3. సలహా కమిటీ నిర్మాణము.

కేంద్రపశ్చుత్యం తాను అవసరము అనుకున్నంతమందితో పశ్చుత్యానికి ఒక కమిటీని నీటి కొరకు నిర్మించవచ్చు.

(1) సెక్షన్ (2) కింద అనుమతులనిచ్చుటకు.

(2) అటవీ సంరక్షణకు సంబంధించి కేంద్రపశుత్వం తనకు ఆఫర్ చేసిన వాటికి.

3-A - ఈ చట్టంలో ప్రొజెక్షన్లను అతీకమించినందుకు జరిమానా:

ఈ చట్టంలో సెక్షన్ (2) తెలిపిన వాటిని అతీకమించిన లేదా అతీకముణకు ప్రోత్సహించిన వారికి 15 రోజుల వరకు వొడిగించదగిన శిక్షను విధించాల్సి ఉంది.

3-B - నేరములను అధారితీలు మరియు పశుత్వ విభాగములు చేసినప్పుడు.

(1) ఈ చట్టము కింద నేరమును (a) ఏదేని పశుత్వ విభాగము చేసినప్పుడు దాని అధిపతి (b) ఏదేని అధారితీ చేసినప్పుడు (వ్యక్తి చేసినప్పుడు) నేరము జరిగినప్పుడు బాధ్యుడుగా ఉన్న వ్యక్తి అధారితీ యొక్క నిత్యకార్యక్రమాలకు బాధ్యుడు మరియు అధారితీ వలె ఉండి నేరము చేసిన వాడిగా భావిస్తూ అతను శిక్షకు గురి అవుతాడు.

కాని క్లాజ్ (బి) లో పేర్కొనబడిన వ్యక్తి, నేరము తనకు తెలియకుండా తన ప్రయోగం లేకుండా జరిగినదని సహేతుకమైన కారణాలు తెలియజేస్తే లేదా తాను తీసుకొనవలసిన చర్యలు అన్నీ తీసుకొన్నప్పటికీ నేరము జరిగినట్లు చూపి సదరు విభాగ అధిపతి. నేరమునకు బాధ్యుడు కాదు, శిక్ష పడదు.

(2) అట్లయినప్పటికీ సబ్ సెక్షన్ (1) కింద పశుత్వ విభాగముచే నేరమునకు శిక్షపడే అవకాశము ఉన్నప్పుడు లేదా క్లాజు (బి)(1) లో సూచించిన అధారితీ నేరము జరిగినప్పుడు, విభాగాధిపతి గాకుండా ఇతర వ్యక్తి యొక్క సమ్మతి లేదా ప్రయోగము లేదా నిర్లక్ష్యము వలన నేరము జరిగినప్పుడు క్లాజు (బి)(1) లో పేర్కొనబడిన వ్యక్తి కూడా నేరము చేసినట్లు పరిగణింపబడి శిక్షార్హుడవుతారు.

4. (1) ఈ చట్టంలో ప్రొజెక్షన్ల ప్రకారం కేంద్ర పశుత్వ అధికారిక గజెట్లో ప్రకటన ద్వారా నియమాలను ఏర్పరచవచ్చును.

(2) ఈ చట్టం కింద తయారు చేయబడిన ప్రతి నియమమును ముందు సమావేశంలో ఉన్నప్పుడు 30 రోజులలోగా ఒక సమావేశములో గాని లేదా రెండు లేదా మూడు వరుస సమావేశములలో లేదా సమావేశములు ముగిసేలోగా లేదా వరుససమావేశములు ముగిసేలోగా ప్రవేశ పెట్టాలి.

5(1) అటవీ సంరక్షణ ఆర్డినెన్సు 1980, ఇక్కడనుంచి వెనుకకు తీసుకొనబడింది.

(2) అటు పిమ్మట అట్టి ఆర్డినెన్సు చేసినవన్నీ కూడా ఈ చట్టం కింద చేసినవిగానే పేర్కొనబడతాయి.

జీవ వైవిధ్య చట్టం-2002

(ముఖ్యమైన అధ్యాయాలు మాత్రమే)

The Biological Diversity Act-2002

అధ్యాయం - 1

ప్రాథమిక అంశాలు

సంగ్రహనామం, పరిధి, ప్రారంభం

1. (1) ఈ చట్టాన్ని "జీవవైవిధ్య చట్టం, 2002" పిలువవచ్చును.
- (2) దీని వర్తింపు భారతదేశం అంతటా విస్తరించి వుంటుంది.
- (3) ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వంచే అధికారిక రాజ పత్రంలో ప్రకటన ద్వారా సమకూర్చే విధంగా ప్రకటన తేది నుండి అమలులోకి వస్తుంది.

అయితే, ఈ చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలకు వివిధ తేదీలను సమకూర్చవచ్చును. ఈ చట్టం ప్రారంభానికి అట్టి ఏదేని నిబంధనలో ఏదేని నిర్దేశాన్ని ఆ నిబంధనకు అమలులోకి వచ్చే నిర్దేశంగా అర్థం చేసుకోవాలి.

నిర్వచనాలు

2. సందర్భం ఇతర విధంగా అవసరమున్నప్పుడు మినహా ఈ చట్టంలో
 - (ఎ) "ప్రయోజన హక్కుదారులు" అంటే జీవవనరులు, వాటి అనుబంధోత్పత్తుల సంరక్షకులు, అట్టి జీవవనరుల వినియోగం, వర్తింపుతో సహసంబంధిత ఆవిష్కరణలు, పద్ధతులకు సంబంధించి పిరిజ్ఞానం, సమాచార సృష్టికర్తలు, హక్కుదారులు' అని అర్థం.
 - (బి) "జీవవైవిధ్యం" అంటే అన్ని ఉత్పత్తి స్థానాల ద్వారా జీవించివున్న జీవరాశులలో భిన్నత, వాటికి సంబంధించిన జీవావరణ సంకీర్ణతలు అని అర్థం. ఇందులో జాతులలోను లేదా జాతులు, జీవావరణ వ్యవస్థల మధ్య వైవిధ్యం చేరివుంటుంది.
 - (సి) "జీవవనరులు" అంటే వృక్షాలు జంతువులు, సూక్ష్మజీవరాశులు లేదా వాటి భాగాలు, వాటి జన్యుసంబంధ పదార్థాలు, వాస్తవిక లేదా సంభావ్య వినియోగాం లేదా విలువలతో అనుబంధోత్పత్తుల (విలువ అధారిత ఉత్పత్తుల మినహా) అని అర్థం. అయితే ఇందులో మానవ జన్యుసంబంధ పదార్థాలు చేరివుండవు.
 - (డి) "జీవ పరిరక్షణ జీవ వినియోగం" అంటే ఏదేని ఉద్దేశం కోసం జాతులు ఉపజాతులు, జన్యువులు, జీవవనరుల భాగాలు, పరిరక్షణ, లేదా సేకరణ ఖాండాలు అని అర్థం. ఇందులో వర్ణన, జాబితాపర్చడం, జీవనిర్ధారణ అంశాలు చేరివుంటాయి.
 - (ఇ) "చైరపర్సన్ / చైర్మన్" అంటే జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా ఆయాసందర్భాన్ని బట్టి రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి చైరపర్సన్ / చైర్మన్ అని అర్థం.
 - (యఫ్) "వాణిజ్య పరమయిన వినియోగం" అంటే ఔషధాలు, పారిశ్రామిక ఎంజైములు, ఆహారరుచులు, సువాసలు, అ లంకరణ సామగ్రి, రసాయనాలు, జిగుర్లు, రంగులు, జన్యుసంబంధ జోక్యం ద్వారా పంటలు, పశుసంపదను మెరుగు పర్చడానికి జన్యువుల వినియోగం వంటి వాణిజ్యపరమయిన వినియోగం కోసం జీవవనరులను వినియోగించడం అని అర్థం. ఇందులో ఏదేని వివ్యవసాయం, ఉద్యానవనాలు, కోళ్లపరిశ్రమ, పాడిపోషణ, పశుసంవర్ధక లేదా తేనేటీగల పెంపకంలోని సంప్రదాయక పెంపకం లేదా వాడుక పద్ధతులు చేరివుండవు.

- (జి) “నాస్పాక్షిక, న్యాయోచిత ప్రయోజనాల పంపకం” అంటే జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ 21వ విభాగం క్రింద నిర్ణయించిన విధంగా ప్రయోజనాలను పంచుకోవడం అని అర్థం.
- (హెచ్) “స్థానిక సంస్థలు” అంటే ఏ పేరుతో పిలిచినప్పటికీ రాజ్యాంగంలోని 243 టి పరిశ్చేధంలోని (1)వ ఖండం, 243 క్యూ పరిశ్చేధంలోని (1)వ ఖండం పరిధి క్రింద గల పంచాయతీలు, మున్సిపాలిటీలు, ఏవేని పంచాయతీలు లేదా మున్సిపాలిటీలు లేని పక్షంలో రాజ్యాంగం లేదా కేంద్ర చట్టం లేదా రాష్ట్ర చట్టంలోని ఏదేని ఇతర నిబంధనల క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన స్వపరిపాలన సంస్థలు అని అర్థం.
- (ఐ) “సభ్యుడు” అంటే జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా ఒక రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి సభ్యుడు అని అర్థం. ఇందులో చైర్పర్సన్ / చైర్మన్ కూడా చేరివుంటారు.
- (జె) “జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ” అంటే 8వ విభాగం క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ అని అర్థం.
- (కె) “నిర్ణయించిన” అంటే ఈ చట్టం క్రింద చేసిన నియామావళి ద్వారా నిర్ణయించినది అని అర్థం.
- (ఎల్) “నిబంధనాపకులు” అంటే ఈ చట్టం క్రింద చేసిన నిబంధనాపకులు అని అర్థం.
- (యం) “పరిశోధన” అంటే ఉత్పత్తులను చేయడానికి లేదా మార్పు చేయడానికి లేదా ఏదేని వాడకం చేయడానికి జీవావరణ వ్యవస్థలు, జీవించివున్న జీవరాశులు లేదా అందుకు సంబంధించిన వ్యుత్పన్నముల ఉపయోగాలు, ఏదేని జీవవనరు లేదా సాంకేతిక పరిజ్ఞాన వర్తింపు అంశాన్ని అధ్యయనం లేదా క్రమానుగుణ దర్యాప్తు అని అర్థం.
- (యన్) “రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి” అంటే 22వ విభాగం క్రింద ఏర్పాటు చేయబడిన రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి అని అర్థం.
- (ఓ) “సుస్థిర వినియోగం” అంటే జీవవైవిధ్యం దీర్ఘకాలిక క్షీణతకు దారి తీయకుండా, తద్వారా వాటి సామర్థ్యాన్ని ప్రస్తుత, భావితరాల అవసరాలు, అకాంక్షలు తీర్చగలిగేలా నిర్వహించేందుకు అట్టి విధానంలో, అట్టి నిష్పత్తిలో జీవవైవిధ్య అంశాలను ఉపయోగించడం అని అర్థం.
- (పి) “విలువ అధారిత ఉత్పత్తులు” అంటే గుర్తింపు లేని, భౌతికంగా వేరుచేయలేని రూపంలో వృక్షాలు, జంతువుల భాగాలు లేదా ఖండాలతో వున్నట్టి పదార్థాలు అని అర్థం.

జీవ వైవిధ్య వినియోగ క్రమబద్ధీకరణ

ఎవరైనా వ్యక్తులు లేదా వ్యవస్థ 'జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ' ఆమోదం లేకుండా జీవవైవిధ్య సంబంధ కార్యకలాపాలను చేపట్టకూడదు.

3. (1) (2)వ ఉప విభాగంలో నిర్దేశించిన వ్యక్తి 'జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ' ముందస్తు అనుమతి లేకుండా, పరిశోధన కోసం లేదా వాణిజ్య వినియోగం కోసం లేదా జీవ పరిరక్షణ, జీవ వినియోగం కోసం భారతదేశంలో తటస్థించిన ఏదేని జీవవనరును లేదా దానికి సంబంధించిన సహసంబంధ పరిజ్ఞానాన్ని పొందడం చేయరాదు.

(2) (1)వ ఉప విభాగం క్రింద జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ ఆమోదాన్ని తీసుకోవాల్సిన అవసరంవున్న వ్యక్తులు, వారెవరంటే,

- (ఎ) భారత పౌరుడు కాని వ్యక్తి
- (బి) 1961, ఆదాయ పన్నుచట్టంలోని 2వ విభాగం (30)వ ఖండంలో నిర్వచించిన విధంగా నివాసేతర భారత పౌరుడు.
- (సి) సంఘటిత సంస్థ, సంఖం లేదా వ్యవస్థ
 - (1) భారతదేశంలో నమోదుకాకుండా లేదా రిజిస్టర్ కాకుండా వున్నప్పుడు, లేదా
 - (2) ఆయ సమయంలో అమలులో వున్న ఏదేనిచట్టం క్రింద భారతదేశంలో నమోదయి లేదా రిజిస్టరయి వుండి దానిలో వాటా మూలధనం లేదా నిర్వాహణలో ఎవరేని భారతీయేతర వ్యక్తి భాగస్వామ్యాన్ని కలిగివున్నప్పుడు పరిశోధన ఫలితాలను జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార ఆమోదం లేకుండా కొంతమంది వ్యక్తులకు బదిలీ చేయబడకూడదు.

4. ఏ వ్యక్తి జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ ఆమోదం లేకుండా, భారతదేశంలో తటస్థించిన లేదా భారతదేశం నుండి పొందిన ఏదేని జీవవనరుకు సంబంధించిన ఏదేని పరిశోధన ఫలితాలను భారతీయ పౌరుడు కానట్టి లేదా 1961, ఆదాయ పన్ను చట్టంలోని 2వ విభాగం (30)వ ఖండంలో నిర్వచించిన విధంగా నివాసేతర భారతీయ పౌరుడైన వ్యక్తికి లేదా భారతదేశంలో రిజిస్టరు కాకుండా లేదా నమోదుకాకుండా వున్న ఏదేని సంఘటిత సంస్థ లేదా వ్యవస్థ లేదా తన వాటా మూలధనం లేదా నిర్వాహణలో భారతీయేతర వ్యక్తి భాగస్వామ్యాన్ని కలిగి వున్న సంస్థకు నగదు ప్రతిఫలం కోసం లేదా ఇతర విధంగా బదిలీ చేయవచ్చు.

వివరణ :- ఈ విభాగం ఉద్దేశాలకోసం "బదిలీ" అనే దానిలో పరిశోధన ఫలితాల ప్రచురణ లేదా ఏదేని సెమినారు లేదా వర్క్ షాపులో పరిజ్ఞానం వ్యాపింపచేయడం చేరివుండదు. అయితే, అట్టి ప్రచురణ కేంద్ర ప్రభుత్వంచే జారీ చేయబడిన మార్గదర్శకాల ప్రకారంగా వుండాలి.

- 3, 4, విభాగాలను కొన్ని సహాయోగ పరిశోధన ప్రాజెక్టులకు వర్తింపచేయకూడదు.
5. (1) భారతదేశంలోని ప్రభుత్వ ప్రతిపాదిత సంస్థలు, ఇతర దేశాలలోని అట్టి ఇతర సంస్థలకు సహా సంస్థల మధ్య జీవవనరులు లేదా వాటికి సంబంధించిన సమాచార బదిలీ లేదా మార్పిడిలో ఇమిడివున్న సహాయోగ పరిశోధన ప్రాజెక్టులకు 3 మరియు 4 విభాగాలలోని నిబంధనలను వర్తింపచేయకూడదు. అయితే అట్టి సహాయోగ పరిశోధన ప్రాజెక్టులు (3)వ ఉప విభాగంలో నిర్దిష్టపర్చిన షరతులను నెరవేర్చాలి.
- (2) ఈ చట్టం ప్రారంభానికి ముందు కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాల ఆధారంగా అమలులో వుండి (1)వ ఉప విభాగంలో నిర్దేశించినవి కాని అన్ని సహాయోగ పరిశోధన ప్రాజెక్టుల ఒప్పందంలోని నిబంధనలు ఈ చట్టంలోని నిబంధనలతో లేదా (3)వ ఉప విభాగం (ఎ) ఖండం క్రింద జారీచేసిన ఏదేని మార్గదర్శకాలతో అసంబద్ధంగా వున్నవి చెల్ల నేరవు.
- (3) (1)వ ఉప విభాగంలో ఉద్దేశాల కోసం సహాయోగ పరిశోధన ప్రాజెక్టులు
 (ఎ) ఇందు కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వంచే జారీచేయబడిన విధాన పరమయిన మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా వుండాలి.
 (బి) కేంద్ర ప్రభుత్వంచే ఆమోదించబడాలి.

మేధోసంపత్తి హక్కుల కోసం దరఖాస్తును జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ ఆమోదం లేకుండా చేయకూడదు.

6. (1) అట్టి దరఖాస్తును చేయడానికి ముందు జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ నుండి ముందస్తు ఆమోదాన్ని పొందకుండా ఏ వ్యక్తి భారతదేశం నుండి పొందిన జీవవనరుపై ఏదేని పరిశోధన లేదా సమచారం ఆధారంగా ఏదేని ఆవిష్కరణ కోసం భారతదేశంలో లేదా వెలుపల ఏదేని మేధోసంపత్తి హక్కు కోసం దరఖాస్తు చేయరాదు. అయితే, ఒక వ్యక్తి ఒక పేటెంట్ కోసం దరఖాస్తుచేసినట్లయితే, అట్టి పేటెంట్ను ఆమోదించిన తరువాత, అయితే సంబంధిత పేటెంట్ ఆధారితచే పేటెంట్కు సీలు వేయడానికి ముందు జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ అనుమతి తప్పని సరి. అయితే, జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ దాని అనుమతి కోసం చేసిన దరఖాస్తు, అది ఆందిన తేది నుండి తొంభై రోజుల కాల పరిమితిలో పరిష్కరించాలి.
- (2) జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ ఈ విభాగం క్రింద ఆమోదాన్ని మంజూరు చేస్తూ అట్టి హక్కుల వాణిజ్య వినియోగం ద్వారా సమకూడిన ఆర్థిక ప్రయోజనాల పంపకంతో సహా ప్రయోజన పంపకం ఫీజు లేదా రాయల్టీని లేదా రెండింటిని లేదా షరతులను విధించవచ్చును.
- (3) ఈ విభాగంలోని నిబంధనలను పార్లమెంటుచే చట్టం చేయబడిన మొక్కల రకాల సంరక్షణకు సంబంధించిన ఏదేని చట్టం క్రింద ఏదేని హక్కుకోసం దరఖాస్తు చేస్తున్న ఏవరేని వ్యక్తికి వర్తించవచ్చేయకూడదు.
- (4) (3)వ ఉప విభాగంలో నిర్దేశించిన చట్టం క్రింద ఏదేని హక్కును మంజూరు చేసినపుడు, సంబంధిత ఆధారిత అట్టి హక్కును మంజూరుచేస్తూ, హక్కును మంజూరుచేస్తున్న అట్టి డాక్యుమెంటు ప్రతిని జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థకు తెలియజేయాలి.

కొన్ని ఉద్దేశాల కోసం జీవవనరులను పొందడం కోసం రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలికి ముందస్తు సమాచారం.
7. భారత పౌరుడైన వ్యక్తి లేదా భారతదేశంలో రిజిస్టరు అయిన సంఘటిత సంస్థ, సంఘం లేదా వ్యవస్థ సంబంధిత రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలికి ముందస్తు సమాచారం ఇవ్వకుండా వాణిజ్య వినియోగం, లేదా వాణిజ్య వినిజ్య వినియోగం కోసం జీవపరిరక్షణ, జీవ వినియోగం కోసం ఏదేని జీవవనరును పొందరాదు. అయితే, ఈ విభాగంలోని నిబంధనలు ఆ ప్రాంతంలోని స్థానిక ప్రజలకు, వర్గాలవారికి వర్తింపచేయకూడదు. ఇందులో జీవవైవిధ్య సంబంధ రైతులు, వ్యవసాయదారులు స్వదేశీయ వైద్యాన్ని అవలంబిస్తున్న వైద్యులు చేరివుంటారు.

ఇతర విషయాలు

కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీచేసిన ఆదేశాలకు జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ కట్టుబడి వుండటం

48. (1) ఈ చట్టంలో పైన చెప్పిన నిబంధనలకు ప్రతికూలం కాకుండా జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, ఈ చట్టం క్రింది తన కర్తవ్యాలు, విధులను నిర్వర్తించడంలో విధానాల ప్రస్తావనపై కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆయా సమయాలలో దానికి వ్రాత పూర్వకంగా ఇచ్చే అట్టి ఆదేశాలకు కట్టుబడి వుండాలి. అయితే, ఈ ఉప విభాగం క్రింద ఏదేని ఆదేశాన్ని ఇవ్వడానికి ముందు జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థకు ఆచరణ యోగ్యత మేరకు తన అభిప్రాయాలను వ్యక్తపర్చడానికి అవకాశాన్ని ఇవ్వాలి.
- (2) ప్రస్తావించిన విషయం విధానంలో ఒకటిగా వున్న లేదా లేకపోయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తుదిగా వుండాలి.

ఆదేశాలను ఇవ్వడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారం

49. (1) ఈ చట్టంలో పైన చెప్పిన నిబంధనలకు ప్రతికూలం కాకుండా రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి ఈ చట్టం క్రింద తన కర్తవ్యాలు, విధులను నిర్వర్తించడంలో విధాన ప్రస్తావనలపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆయా సమయాలలో దానికి వ్రాత పూర్వకంగా ఇచ్చే అట్టి ఆదేశాలకు కట్టుబడి వుండాలి. అయితే, ఈ ఉప విభాగం క్రింద ఏదేని ఆదేశాన్ని ఇవ్వడానికి ముందు రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలికి ఆచరణ యోగ్యత మేరకు తన అభిప్రాయాలను వ్యక్తపర్చడానికి అవకాశాన్ని ఇవ్వాలి.
- (2) ప్రస్తావించిన విషయం విధానంలో ఒకటిగా వున్న లేదా లేకపోయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయం తుదిగా వుండాలి.

రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండళ్ల మధ్య వివాదాల పరిష్కారం

50. (1) జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, ఒక రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి మధ్య వివాదం ఉత్పన్నమయినట్లయితే, సదరు ప్రాధికార సంస్థగాని లేదా మండలిగాని ఆయా సందర్భాన్ని బట్టి నిర్ణయించే విధంగా అట్టి సమయంలోపు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అపీలును దాకలు చేయవచ్చును.
- (2) (1)వ ఉప విభాగం క్రింద చేసిన ప్రతి అపీలు కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించే విధంగా అట్టి రీతిలో వుండాలి.
- (3) ఒక అపీలును పరిష్కరించడానికి కార్యాచరణ కేంద్ర ప్రభుత్వంచే నిర్ణయించబడే విధంగా వుండాలి. అయితే, అపీలును పరిష్కరించడానికి ముందు పార్టీలకు తన వాదనలను వినిపించుకోవడానికి సహేతుకమయిన అవకాశాన్ని కల్పించాలి.
- (4) రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండళ్ల మధ్య వివాదం ఉత్పన్నమయినట్లయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం దానిని జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థకు నిర్దేశించాలి.
- (5) (4)వ ఉప విభాగం క్రింద ఏదేని వివాదాన్ని న్యాయ నిర్ణయం చేస్తున్నప్పుడు జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థకు సహజ న్యాయసూత్రాలు, మార్గదర్శకంగా వుండి, కేంద్ర ప్రభుత్వంచే

- నిర్ణయించబడే విధంగా అట్టి కార్యచరణను పాటించాలి.
- (6) జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, ఈ విభాగం క్రింద తన కర్తవ్యాలను నిర్వర్తించే ఉద్దేశాల కోసం, ఈ క్రింద అంశాలకు సంబంధించి 1908, నేరశిక్షా స్ఫూతి క్రింద సివిలు కోర్టుకు దాఖలు పర్చిన అవే అధికారాలను కలిగి వుంటుంది, అవేమిటంటే-
- (ఎ) ఏవరేని వ్యక్తిని హాజరుకమ్మని ఆదేశించడం, అమలుపర్చడం, ప్రమాణంపై అతనిని విచారించడం.
- (బి) అవసరమయిన దస్తావేజులను కనుగొని, దాఖలు చేయమని కోరడం.
- (సి) అఫిడవిట్ల ద్వారా సాక్ష్యాన్ని స్వీకరించడం.
- (డి) సాక్షులు లేదా దస్తావేజుల పరిశీలన కోసం ఆజ్ఞలు జారీ చేయడం
- (ఇ) తన నిర్ణయాలను సమీక్షించడం, సందర్భానుసారంగా ఒక దరఖాస్తును కొట్టి వేయడం లేదా దానిని ఏకపక్షంగా నిర్ణయించడం.
- (యఫ్) ఏదేని దరఖాస్తును కొట్టివేసిన లేదా ఏకపక్షంగా నిర్ణయించి జారీ చేసిన ఏదేని ఉత్తరువును రద్దుపర్చడం.
- (హెచ్) నిర్ణయించే విధంగా ఏదేని ఇతర విషయం.
- (7) జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ సమక్షంలోని ప్రతి కార్యకలాపం భారతీయ శిక్షా స్ఫూతిలో 196 సెక్షను ఉద్దేశం కోసం, 193, 228 సెక్షన్ల అర్థం పరిధిలోపు ఒక న్యాయ పరమయిన కార్యకలాపం భావించాలి. జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థను 1973, నేర విచారణ స్ఫూతిలోని 195 సెక్షను, అధ్యాయం - 26 ఉద్దేశాలన్నింటి కోసం సివిలు కోర్టుగా వుంటుందని భావించాలి.

జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి సభ్యులు, అధికారులు మొదలగువారిని ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా భావించడం.

51. జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, లేదా రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి యొక్క సభ్యులు, అధికారులు, ఇతర ఉద్యోగులందరిని ఈ చట్టంలోని ఏవేని నిబంధనలకనుగుణంగా వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు లేదా వ్యవహరించాలని ఉద్దేశించినప్పుడు భారతీయ శిక్షా స్ఫూతిలోని 21వ సెక్షను అర్థం పరిధిలోపు ప్రభుత్వ ఉద్యోగులుగా వుంటారని భావించాలి.

అపీలు

52. ఈ చట్టం క్రింద జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా ఒక రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి ఉత్తరువు లేదా ప్రయోజన పంపకం నిర్ధారణ ద్వారా నష్టపోయిన ఎవరేని వ్యక్తి ఆయా సందర్భాన్ని బట్టి జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి నిర్ధారణ లేదా ఉత్తరువును ఆయనకు తెలియపర్చిన తేది నుండి 30 రోజులలోపు హైకోర్టుకు అపీలును దాఖలు చేయవచ్చును. అయితే, హైకోర్టు, సదరు గడువుకాలంలోపు అపీలును దాఖలు చేయడానికి తగిన కారణాలతో అపీలుదారుడిని నిరోధించారని సంతృప్తి చెందినట్లయితే 60 రోజులు మించకుండా తదుపరి గడువుకాలంలోపు దానిని దాఖలు చేసుకోవడానికి అనుమతించవచ్చును.

నిర్ధారణ లేదా ఉత్తరువు అమలుపర్చడం

53. ఈ చట్టం క్రింద జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా ఒక రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలిచే చేయబడిన ప్రతి ప్రయోజన పంపక నిర్ధారణ లేదా ఉత్తరువు లేదా జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా ఒక రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి యొక్క ఏదేని నిర్ధారణ లేదా ఉత్తరువుపై ఏదేని అపీలులో హైకోర్టు చేసిన ఉత్తరువును, జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలిలోని ఎవరేని అధికారి లేదా హైకోర్టు రిజిస్ట్రారు జారీచేసిన ధృవపత్రంపై ఆయా సందర్భాన్ని బట్టి సివిలు కోర్టు డిక్రీగా పరిగణించి, అదే విధానంలో అమలు పర్చవచ్చును.

వివరణ :- ఈ విభాగం, 52వ విభాగంలోని ఉద్దేశాల కోసం “రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి” అనే వ్యక్తీకరణలో 22వ విభాగంలోని (2)వ ఉప విభాగం క్రింద ఆ ఉప విభాగంలోని మినహాయింపు నిబంధన క్రింద అధికారాలు లేదా కర్తవ్యాలను అప్పగించబడిన వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల సమూహం, చేరి వుంటుంది. ఈ విభాగం క్రింద అట్టి వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల సమూహానికి సంబంధించి ధృవపత్రాన్ని ఆయా సందర్భాన్ని బట్టి అట్టి వ్యక్తి లేదా వ్యక్తుల సమూహంచే జారీ చేయబడాలి.

సదుద్దేశంతో తీసుకున్న చర్యకు రక్షణ

54. ఈ చట్టం క్రింద లేదా దాని క్రింద చేసిన నియమావళులు లేదా నిబంధనావళుల క్రింద సదుద్దేశంతో చేసిన లేదా చేయాలని ఉద్దేశించిన ఏదేని విషయానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలోని ఎవరేని అధికారి లేదా జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ లేదా రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి యొక్క ఏవరేని సభ్యుడు, అధికారి లేదా ఉద్యోగిపై ఎటువంటి దావా, విచారణ లేదా ఇతర న్యాయపరమయిన కార్యకలాపాలను చేపట్టరాదు.

జరిమానాలు

55. (1) 3వ విభాగం లేదా 4వ విభాగం లేదా 6వ విభాగంలోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించిన లేదా ఉల్లంఘించాలని ప్రయత్నించిన లేదా ఉల్లంఘనను ప్రేరేపించిన ఎవరినైనా ఐదు సంవత్సరాల వరకు వ్యవధిని పొడిగించదగుకారాగారా శిక్షాకాలంతో లేదా 10 లక్షల మొత్తం వరకు పొడిగించదగు జరిమానాతోను, నష్టం 10 లక్షల రూపాయలకు మించి వున్న పక్షంలో, అట్టి జరిమానాను నష్టంతో సమానమైన మొత్తంతో లేదా రెండింటితో శిక్షించడమవుతుంది.

(2) 7వ విభాగంలోని నిబంధనలను లేదా 24వ విభాగం (2)వ ఉప విభాగం క్రింది చేసిన ఏదేని ఉత్తరువును ఉల్లంఘించిన లేదా ఉల్లంఘించాలని ప్రయత్నించిన లేదా ఉల్లంఘించినను ప్రేరేపించిన ఎవరినైనా మూడు సంవత్సరాల వరకు వ్యవధిని పొడిగించదగు కారాగారా శిక్షాకాలంతో లేదా ఐదులక్షల రూపాయల వరకు పొడిగించదగు జరిమానాతో లేదా రెండింటితో శిక్షించడమవుతుంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండల్ అదేశాల ఉల్లంఘనకు జరిమానా

56. ఎవరేని వ్యక్తి కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ, లేదా రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి ఇచ్చిన ఏదేని ఆదేశం లేదా చేసిన ఉత్తరువును ఉల్లంఘించినట్లయితే, అందుకోసం విడిగా ఈ చట్టం క్రింద ఎటువంటి శిక్షను సమకూర్చనందున, ఆయనకు / ఆమెకు ఒక లక్ష రూపాయల వరకు పొడిగించదగు జరిమానాతోను, రెండవ లేదా తరువాతి నేరం సందర్భంలో రెండు లక్షల రూపాయల వరకు పొడిగించదగు జరిమానాతోను, నిరంతరం ఉల్లంఘిస్తున్న సందర్భంలో ఉల్లంఘన కొనసాగినంతకాలంలో ప్రతి రోజు అదనంగా రెండు లక్షల రూపాయల వరకు పొడిగించదగు జరిమానాతో శిక్షించడమవుతుంది.

కంపెనీలచే నేరాలు

57. (1) ఈ చట్టం క్రింద ఒక కంపెనీ నేరం లేదా ఉల్లంఘనకు పాల్పడిన పక్షంలో నేరం లేదా ఉల్లంఘన జరిగిన సమయంలో కంపెనీ వ్యవహార నిర్వహణ కోసం కంపెనీకి బాధ్యుడుగా వున్న మరియు బాధ్యతగల ప్రతివ్యక్తి అ లాగే కంపెనీ నేరం లేదా ఉల్లంఘనకు పాల్పడిన దోషిగా భావించి, వారిపై చట్టరీత్యా చర్య తీసుకోవడానికి, ఆ ప్రకారంగా శిక్షింపబడటానికి పాత్రులవుతారు. అయితే, ఈ చట్టంలో సమకూర్చిన ఏదేని శిక్షకు పాత్రులయిన ఎవరేని అట్టి వ్యక్తి, అతని నేరం లేదా ఉల్లంఘనను అతనికి తెలియకుండా జరిగిందని లేదా అట్టి నేరం లేదా ఉల్లంఘనకు పాల్పడే చర్యను నివారించేందుకు తాను తగిన శ్రద్ధతో వ్యవహరించానని నిరూపించినట్లయితే ఈ ఉప విభాగంలోనిది ఏదీ వర్తించదు.

(2) (1)వ ఉప విభాగంలో ఏమి వున్నప్పటికీ, ఒక కంపెనీచే ఈ చట్టం క్రింద నేరానికి లేదా ఉల్లంఘనకు పాల్పడిన పక్షంలో కంపెనీలోని ఎవరేని డైరెక్టరు, మేనేజరు, కార్యదర్శి లేదా ఇతర అధికారి సమ్మతితో కుమ్మక్కయి లేదా వారి పక్షాన ఏదేని నిర్ణయాన్ని, దానికి ఆపాదించబడిన ఏదేని విషయం నిరూపయ అయినపుడు అట్టి డైరెక్టరు, మేనేజరు, కార్యదర్శి లేదా అధికారి నేరం లేదా ఉల్లంఘనకు పాల్పడిన దోషిగా భావించి, వారిపై చట్టరీత్యా చర్య తీసుకోవడానికి ఆ ప్రకారంగా శిక్షింపబడటానికి పాత్రులవుతారు.

వివరణ :- ఈ విభాగంలోని ఉద్దేశాల కోసం.

- (ఎ) "కంపెనీ" అంటే ఏదేని రిజిస్టరు కాబడిన సంఘిత సంస్థ అని అర్థం. ఇందులో సంస్థలు లేదా వ్యక్తిగత సంఘాలు చేరి వుంటాయి.
- (బి) "డైరెక్టరు" ఒక స్థానకు సంబంధించిన అంటే ఆ సంస్థలో ఒక భాగస్వామి అని అర్థం.

విచారణ యోగ్యమయిన, జామీను ఇవ్వదగనివిగా వుండే నేరాలు

58. ఈ చట్టం క్రింద నేరాలు విచారణ యోగ్యమయినవిగాను, జామీను ఇవ్వదగనివిగా వుంటాయి.

ఇతర చట్టాలకు అదనంగా ప్రభావం వుండే చట్టం

59. ఈ చట్టంలోని నిబంధనలు అడవులు లేదా వన్యప్రాణులకు సంబంధించిన ఆయా సమయంలో అమలులో వున్న ఏదేని ఇతర చట్టంలోని నిబంధనలను తగ్గించకుండా అదనంగా వుంటాయి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలను ఇవ్వడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారం

60. ఈ చట్టంలోని ఏవేని నిబంధనలు లేదా దాని క్రింద చేసిన ఏదేని నియమం లేదా నిబంధన లేదా ఉత్తరువును రాష్ట్రంలో అమలులోకి తీసుకొని రావడానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏదేని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలు ఇవ్వవచ్చును.

నేరాల విచారణార్హత

61. ఈ క్రింది వారిచే ఫిర్యాదు చేసినపుడు మినహా, ఈ చట్టం క్రింది ఏ కోర్టు ఏదేని నేరాన్ని విచారణను చేపట్టరాదు -

- (1) కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా ఎవరేని అధికార వర్గం లేదా ఆ ప్రభుత్వంచే ఇందుకోసం అధికారం పొందిన అధికారి ; లేదా
- (2) అట్టి నేరానికి సంబంధించి, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి లేదా అధికార వర్గానికి లేదా పైన చెప్పిన విధంగా అధికారం పొందిన అధికారికి ఫిర్యాదు చేయాలని అతని ఉద్దేశంగా వుండి నిర్ణయించిన విధానంలో 30 రోజులకు తక్కువ కాకుండా నోటీసును ఇచ్చిన ఎవరేని ప్రయోజన హక్కుదారుడు.

నియమావళులను చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారం

62. (1) కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ చట్టంలోని ఉద్దేశాలను నేరవేర్పడం కోసం అధికారిక రాజపత్రంలో ప్రకటన ద్వారా నియమావళులను చేయవచ్చును.

(2) నిర్దిష్టంగా, పైన చెప్పిన అధికారం సాధారణతకు ప్రతికూలం కాకుండా, ఈ క్రింది అంశాలలో అన్నిటికి లేదా ఏదేని ఒక దానికి నియమావళులను చేయవచ్చును, అవేమంటే :-

- (ఎ) 9వ విభాగం క్రింద చైర్పర్సన్ / చైర్మన్ సభ్యుల ఉద్యోగ నియమనిబంధనలు
- (బి) 10ల విభాగం క్రింద చైర్పర్సన్ / చైర్మన్ అధికారుల, విధులు
- (సి) సమావేశాలలో వ్యవహారం లావాదేవీకి సంబంధించి 12వ విభాగంలోని (1)వ ఉప విభాగం క్రింద కార్య విధానం
- (డి) 19వ విభాగంలోని (1)వ ఉప విభాగం క్రింద కొన్ని కార్యకలాపాలను చేపట్టడం కోసం దరఖాస్తు ఫారం, ఫీజుల చెల్లింపు
- (ఇ) 19వ విభాగంలోని (2)వ ఉప విభాగం క్రింద దరఖాస్తు చేయడానికి ఫారం, విధానం.
- (యఫ్) 20వ విభాగంలోని (2) ఉప విభాగం క్రింద జీవననరు లేదా పరిజ్ఞానం బదిలీ కోసం దరఖాస్తు ఫారం, విధానం.

- (జి) 28వ విభాగం క్రింద జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ తయారుచేయాల్సిన వార్షిక నివేదిక విధానం, ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరం చేయాల్సినట్టి సమయం, భాగాలు ఆడిట్ చేసిన ప్రతిని, దానిపై ఆడిటర్ల నివేదికతో సహా ఏ తేదీకి ముందు సమకూర్చాలనే విషయంలోను.
- (హెచ్) 29వ విభాగంలోని (1)వ ఉప విభాగం క్రింద ఏ విధానంలో వార్షిక భాగా వివరణను తయారుచేయాలనే విషయంలోను.
- (బి) 50వ విభాగం క్రింద అపీలును దాఖలు సమయంలోను ఒక అపీలును పరిష్కరించే కార్య విధానంలోను, న్యాయ నిర్ణయ కార్య విధానంలోను చేపట్టవలసినట్టి విధానం, ఆ విధంగా ఎంతకాలపరిమితిలోపు చేయాలనే విషయంలోను.
- (జె) జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ 50వ విభాగంలోని (6)వ ఉప విభాగం, (హెచ్) ఖండం క్రింద సివిలు కోర్టు అధికారాలను ఏయే అదనపు అంశాలలో ఉపయోగించవచ్చు, అనే విషయంలోను,
- (కె) నిర్ణయించాల్సినట్టి లేదా నిర్ణయించదగు ఏదేని ఇతర విషయం లేదా నియమావళి ద్వారా ఏయే నిబంధననుచేయాలనే విషయంలోను.
- (3) ఈ విభాగం క్రింద చేసిన ప్రతి నియమాన్ని, ఈ చట్టం క్రింద చేసిన ప్రతి నిబంధనను వీలైనంత తొందరగా, దానిని చేసిన తరువాత, పార్లమెంటులో ప్రతిని సభాసమక్షంలో సమావేశంలో వున్నప్పుడు లేదా ఒక సమావేశం లేదా రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ క్రమానుగత సమావేశాల కాలల్లో మొత్తం 30 రోజులలో అయితే సరిగ్గా తరువాతి సమావేశం ముగియడానికి ముందుగా వుంచాలి. పైన చెప్పిన సమావేశం లేదా క్రమానుగత సమావేశాల్లో రెండు సభలు నియమం లేదా నిబంధనలో ఏదేని మార్పులు చేయడానికి ఏకీభవించడం, లేదా రెండు సభలు నియమం లేదా నిబంధనను చేయకూడదని ఏకీభవించడం జరిగినప్పుడు ఆ నియమం లేదా నిబంధన ఆయా సందర్భాన్ని బట్టి ఆ తరువాత అట్టి మార్పు చేసిన రూపంలో మాత్రమే ప్రభావాన్ని కలిగి వుండటం లేదా ఎట్టి ప్రభావం లేకుండాను వుంటుంది. ఏవైనప్పటికీ, ఆ నియమం లేదా నిబంధన క్రింద ఇంతకుమునుపు చేసిన ఏదేని విషయం చెల్లుబాటుకు ప్రతికూలం కాకుండా ఏదేని అట్టి మార్పు లేదా రద్దు వుండాలి.

నియమావళిని చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారం

63. (1) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ చట్టంలోని ఉద్దేశాలను నెరవేర్చడం కోసం అధికారిక రాజ పత్రంలో ప్రకటన ద్వారా నియమావళులను చేయవచ్చును.
- (2) నిర్దిష్టంగా, పైన చెప్పిన అధికారం సాధారణతకు ప్రతికూలం కాకుండా ఈ క్రింది అంశాలలో అన్నిటి కోసం లేదా ఏదేని ఒక దానికి అట్టి నియమావళులను చేయవచ్చును, అవేమిటంటే-
- (ఎ) 23వ విభాగంలోని (సి) ఖండం క్రింద రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలిచే నిర్వర్తించాల్సిన ఇతర కర్తవ్యాలు.
- (బి) 24వ విభాగంలోని (1)వ ఉప విభాగం క్రింద ముందస్తు సమాచారాన్ని ఇవ్వవలసినట్టి ఫారం విషయంలోను.

- (సి) 33వ విభాగం క్రింద వార్షిక నివేదికను తయారుచేయాల్సినట్టి ఫారం, ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఏ సమయంలో చేయాలనే విషయంలోను.
- (డి) 34వ విభాగం క్రింద, రాష్ట్ర జీవవైవిధ్య మండలి ఖాతాలను నిర్వహించడానికి, ఆడిట్ చేయడానికి విధానం విషయంలోను, ఖాతాలు ఆడిట్ చేసిన ప్రతిని, దానిపై ఆడిటర్ల నివేదికతో సహా ఏ తేదీకి ముందు సమకూర్చాలనే విషయంలోను.
- (ఇ) 37వ విభాగం క్రింద జాతీయ జీవవైవిధ్య వారసత్వ స్థలాల నిర్వహణ, సంరక్షణ. (యఫ్) 44వ విభాగంలోని (1)వ విభాగం క్రింద స్థానిక జీవవైవిధ్య నిధి నిర్వహణ, సంరక్షణ విధానం, అట్టి నిధిని ఏయే ఉద్దేశాలకు ఉపయోగించాలి అనే విషయంలోను.
- (జి) 45వ విభాగం క్రింద వార్షిక నివేదిక ఫారం, ప్రతి ఆర్థిక సంవత్సరం ఏ సమయంలో అట్టి నివేదికను తయారుచేయాలి అనే విషయంలోను.
- (హెచ్) 46వ విభాగం క్రింద స్థానిక జీవవైవిధ్య నిధి ఖాతాలను నిర్వహించడానికి, ఆడిట్ చేయడానికి విధానం విషయంలోను, ఖాతాలను ఆడిట్ చేసిన ప్రతిని, దానిపై ఆడిటర్ల నివేదికతో సహా ఏ తేదీకి ముందు సమకూర్చాలనే విషయంలోను.
- (ఐ) నిర్దిష్ట పర్చాల్సిన లేదా నిర్దిష్టపర్చదగు ఏదేని ఇతర సమాచారం.
- (3) ఈ విభాగం క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసిన ప్రతి నియమాన్ని వీలైనంత తొందరగా, దానిని చేసిన తరువాత, రెండు సభలు వున్న పక్షంలో శాసనమండలి ప్రతి సభాసమక్షంలోను లేదా అట్టి శాసనమండలి ఒకే సభను కలిగివున్న పక్షంలో ఆ సభా సమక్షంలో వుంచాలి.

నిబంధనావకులను చేయడానికి అధికారం

64. జాతీయ జీవవైవిధ్య ప్రాధికార సంస్థ ఈ చట్టంలోని ఉద్దేశాలను నేరవేర్చడం కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వ పూర్వ అనుమతితో అధికారిక రాజపత్రంలో ప్రకటన ద్వారా నిబంధనావకులను చేస్తుంది.

ఇబ్బందులను తొలగించే అధికారం

65. (1) ఈ చట్టంలోని నిబంధనలను అమలుపర్చడంలో ఏదేని ఇబ్బంది ఉత్పన్నమయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఈ చట్టంలోని నిబంధనలకు విరుద్ధం కాకుండా, ఉత్తరువు ద్వారా, ఇబ్బందిని తొలగించవచ్చును. అయితే, ఈ చట్టం ప్రారంభమయినప్పటి నుండి రెండు సంవత్సరాల కాలపరిమితి ముగిసిన తరువాత, అట్టి ఉత్తరువును చేయరాదు.
- (2) ఈ విభాగం క్రింద చేసిన ప్రతి ఉత్తరువును వీలైనంత తొందరగా దానిని చేసిన తరువాత పార్లమెంట్లో ప్రతిని సభాసమక్షంలో వుంచాలి.

సుభాష్ సి. జైన్,
భారత ప్రభుత్వ కార్యదర్శి

భారత రాజపత్రం

అసాధారణ

భాగం (2) - 3వ విభాగంలోని (2) ఉప విభాగం

అధికారిక ప్రచురణ

న్యూఢిల్లీ, సోమవారం, జనవరి 12, 2009/ మాస 22, 1930

పర్యావరణ, అడవుల మంత్రిత్వశాఖ

ప్రకటన

న్యూఢిల్లీ, జనవరి 7, 2009

ఎస్.ఓ. 120 (ఇ) - 2002, జీవవైవిధ్య చట్టం (2003లో 18వ చట్టం) లో 61వ విభాగంలో (ఎ) ఖండం ద్వారా లభమయిన అధికారాలను పురస్కరించుకొని కేంద్ర ప్రభుత్వం 2008, నవంబరు 17వ తేదీగల ఎస్.ఓ. నెం.2708 (ఇ) ప్రకటనలో ఈ క్రింది తదుపరి సవరణలను చేస్తున్నది. అదేమిటంటే :-

సదరు ప్రకటనలో :-

పట్టికలో వరుస సంఖ్య 3 తరువాత, వరుస సంఖ్యను 4ను అందులోని 2,3, గడులలో తత్పమాన నమోదులను చేర్చాలి. అదేమిటంటే.

వరుస సంఖ్య	2002, జీవవైవిధ్య చట్టంలోని 61(1)వ విభాగం క్రింద ఫిర్యాదులను దాఖలు చేయడానికి అధీకృత అధికారులు	అధికారపరిధి గల ప్రాంతం
4.	"రేంజ్ అఫీసర్ల" హోదాకు తక్కువ కానట్టి అటవీ అధికారులు	వారి సంబంధిత అధికారపరిధిలో

ఎఫ్. నెం.28-14/2008-సి.ఎస్.3 (ఎన్బిఏ)

ఏ.కె. గోయల్, సంయుక్త కార్యదర్శి

గమనిక :- ప్రధాన ప్రకటనను 2008, నవంబరు 17వ తేదీగల ఎస్.ఓ. నెం.2708 (ఇ) ప్రకటన ద్వారా భారత రాజపత్రం అసాధారణ సంచికలో ప్రచురించడం జరిగింది.

**ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఉత్పత్తులు
రవాణా నియమాలు - 1970**

**A.P.Forest
Produce Transit Rules-1970**

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఫలసాయము - రవాణా నియమాలు - 1970

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము 1967 లోని సెక్షను 29 ను సెక్షను 68 (1) లో కలిపిన సెక్షన్ క్రింద ఇవ్వబడిన అధికారము పూర్వము, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రములో అటవీ ఫలసాయము తరలించు కు సంబంధించి నియంత్రించుటకు గవర్నరు ఈ క్రింది నియమాలను ఏర్పరచినారు.

1. వీటినే ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఫలసాయము ట్రాన్సిట్ రూల్స్ 1970 అని అనాలి.

2. ఈ నియమాలలో

(1)

(2) ఫైర్ వుడ్ అనగా 25 సెం.మీ చుట్టుకొలత మొదల వద్ద మరియు 1 మీ. వొడవు ఉన్న అన్ని కలపరకాలు.

(3) ట్రాన్సిట్ లో అటవీ ఫలసాయము - అనగా ఎక్కడైనా నీల్య ఉంచి కన్పించిన లేదా పశ్చాతరహదారి పక్కల కనుగొనిన లేదా బండ్లదారి లేదా కాలిబాట, బండ్లలో లేదా వాహనములలో సింపి ఉన్న అటవీ ఫలసాయము మరియు నదిలో లేదా నీటి మార్గములో రాక్ట్ రూపంలో ఉన్ననూ లేకున్ననూ కనబడిన అటవీ ఫలసాయము.

(4) ఫారమ్ అనగా ఈ నియమాలలో చెప్పబడిన ఫారములు.

3. నియమము "5" క్రింద ఇవ్వబడిన అనుమతి పత్రముతో అడగగానే చూపించడానికి లేకుండా ఎటువంటి అటవీ ఫలసాయమును రాష్ట్రములోనికి లేదా నుంచి లేదా రాష్ట్రంలో నేలపై లేదా నీటిలో తరలించుటకు వీలు లేదు.

కానీ ఇతర రాష్ట్రముల నుంచి రాష్ట్రములోనికి తరలించుచున్న అటవీ ఫలసాయము, ఆ రాష్ట్రముచే ఇవ్వబడిన అనుమతి పత్రము ఉంటే సరిపోతుంది, అందులో వొందుపరచిన జాతి, పరిమాణము, సంఖ్య, చిరునామా వివరములు వీలువ ఉంటుంది.

4. 25 సెం.మీ మొదలు వద్ద చుట్టుకొలత, 1 మీ. కంటే ఎక్కువ వొడవు ఉన్న కలప, గా కోసి ఉంటే తప్ప రాష్ట్రములోనికి లేదా నుంచి లేదా రాష్ట్రములో గానీ గుర్తించతగిన పశుత్వ రవాణా ముద్రలు వేసి డి వివరములు అనుమతి పత్రములో వివరించబడిన విధంగా ఉంటే తప్ప తరలించరాదు.

5. (1) డి.ఎచ్.ఓ గానీ లేదా అధికారి లేదా డి.ఎచ్.ఓ చే అధికారమివ్వబడిన వ్యక్తిగానీ ఈ నియమాలకు లోబడి (అటవీ ప్రాంతం నుంచి ఫలసాయము తరలించాలంటే లేదా జి.టి.డి ల నుంచి తరలించాలంటే ఫారమ్ - 1 మరియు ఇతర విషయములలో ఫారమ్ - II ను ఇవ్వవచ్చును). డి.ఎచ్.ఓ తన సంతృప్తి మేరకు ధరఖాస్తుదారుని యాజమాన్యము విషయమై సందేహము కలిగితే ఆపవచ్చును మరియు యాజమాన్య విషయముపై అటవీ ఫలసాయము ఉసికపై తీరస్కరించవచ్చును.

(2) అటవీ ఫలసాయము పరిమాణమును దృష్టిలో ఉంచుకొని, తొలగించాల్సిన అటవీ ఫలసాయమును గూర్చి తన సంతృప్తి మేరకు ఎన్నీ పర్మిట్లు ఇవ్వాలనేది నిర్ణయించుకొంటాడు.

- (3) డి.ఎఫ్.ఓ గారు పశ్చిమ భూముల నుంచి తొలగించాల్సిన అటవీ ఫలసాయమునకు పాఠశాల - II పర్మిట్లు ఇవ్వడానికి దరఖాస్తుదారుని యొక్క యాజమాన్య హక్కులను సంబంధిత ఆర్.డి.ఓ నుంచి నిర్ధారించుకొంటాడు.
- (4) అటవీ ఫలసాయము తరలించడానికి ఇచ్చు పర్మిట్లు లారీ ద్వారా అయితే లారీ ద్వారా అయితే లారీలో అని, రైల్వే వ్యాగన ద్వారా అయితే రైల్వే వ్యాగను ద్వారా అని ఎండ్ల బండ్ల అయితే ఎండ్ల బండి ద్వారా అని స్పష్టంగా పేర్కొనాలి.
- (5) పర్మిట్లు మూడవ పశ్చిమో సహా (1+2) వెల నిర్ధారణ
- (6) టిప్లీకేటులో ఉన్న పర్మిట్లను జారీ చేయు అధికారి పూర్తిగా నింపి సంతకము చేయాలి. అసలు పర్మిట్లను అటవీ ఫలసాయము తరలిస్తున్న వ్యక్తికి డూప్లికేటును సత్సంబంధిత ఎఫ్.ఆర్.ఓ కు మరియు మూడవ పశ్చిమీ బుక్ లో కౌండర్ ఫాయిల్ గా జారీ చేయు అధికారి రికార్డు కొరకు ఉంచాలి.
- (7) డి.ఎఫ్.ఓ గాని లేదా ఆయనచే అధికారమివ్వబడిన వ్యక్తిగాని ఏ ఫలసాయమును తరలించడానికి పర్మిట్లు ఇస్తారో వాటిపై ముద్ర వేయాలి.
- (8) డి.ఎఫ్.ఓ గారు అటవీ అధికారి గాని వ్యక్తికి పర్మిట్లను జారీ చేయడానికి అధికారమిస్తే, అట్టి వ్యక్తికి షరతులను విధించడానికి అవి అమలు అయ్యేటట్లు చూడా సెక్యూరిటీ మొత్తాన్ని విధించడానికి చేయవచ్చును.
- (9) మున్సిపాలిటీలో గాని, కార్పొరేషన్లో గాని ఉన్న సామిల్లు యజమాని లేదా డివో యజమాని. రౌండు కలపగాకుండా సైబులను స్థానిక పరిధిలో తరలించడాని ఫారమ్ - IV ను అమ్మిన అటవీ ఫలసాయముతో జతపర్చిపంపుతారు. ఈ యొక్క పుస్తకాలను యజమానులు ముద్రించుకొని వాటి వివరములను ఉపయోగించిన తరువాత ఎఫ్.ఆర్.ఓ కు, డి.ఎఫ్.ఓ కు తెలియపరుస్తారు. (రిజిస్టరు వోస్టు ద్వారా)
- (10) 50 కంటే ఎక్కువ ఫారము - II పర్మిట్లను జారీ చేయునప్పుడు వాటి కాలపరిమితిని ఇచ్చిన తేదీ నుంచి 31 డిసెంబరు వరకు మరియు అట్టి కాలపరిమితిని ఫారము - II పర్మిట్లపై ముద్రించాలి.
6. (1) పశ్చిమానది కాని కలప యొక్క యాజమాన్యహక్కును ఈ నియమాల కింద పశ్చిమ సంపద గుర్తుగా ఉపయోగించాలి.
- (2) అటువంటి సంపద ముద్రలు డి.ఎఫ్.ఓ గారిచే రిజిస్టరు చేయబడాలి.
- (3) సంపద ముద్ర రిజిస్ట్రేషనుకు లేదా రెన్యూవల్కు సంబంధించిన దరఖాస్తుకు రూపాయలు 25 ఫీజుతో జతపర్చాలి.
- (4) డి.ఎఫ్.ఓ గారు సంపద మార్కులు పశ్చిమ మారు నుంచి సులభంగా గుర్తించకలేగే విధంగా లేదనుకుంటే అట్టి కారణములను వ్రాత పూర్వకంగా తెలియచేస్తూ, రెన్యూవల్ ఫారమ్ - III సంపద ముద్రను రిజిస్టరు చేయవచ్చు లేదా ఇవ్వవచ్చు, లేదా తీరస్కరించవచ్చు మరియు కాన్సిల్ చేయవచ్చు.
- (5) 4 లో తెలిపిన విధంగా తీరస్కరించనా లేదా కాన్సిల్ చేసినా ఫీజును వాపసు ఇవ్వాలి.
- (6-A). ఎవరైనా వ్యక్తి డి.ఎఫ్.ఓ గారి ఆర్డరు వలన తీరస్కరణకు గురి అయ్యే నష్టపోతే అట్టి ఆర్డరు అందిన రోజునుండి 15 రోజులలోగా సంరక్షణాధికారి అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును.

7. పర్మిట్లు ఒక లోడ్ కంటే ఎక్కువ ఉండరాదు.

8. అటవీ ఫలసాయము తీసుకు వెళుతున్న వాహనము చెడిపోతే **అటవీ క్షేత్రాధికారి హోదాకు** తగ్గని అధికారి వ్రాతపూర్వకంగా కారణములను తెలుపుతూ గడువును పొడిగించవచ్చును.

9. పర్మిట్లో అటవీ ఫలసాయము మరియు పివరములను సరిగ్గా నమోదు పరచకపోతే దానిని విలువ లేనిదేగా పరిగణించవచ్చును.

10. రూల్ 8 లో అవకాశమివ్వబడిన విధంగా కాకుండా పర్మిట్లో తుడుపు, చెరుపులు, దీద్దుళ్ళు వంటివి ఉన్నా అన్నీ ఖాళీలను సరిగ్గా నింపక పోయినా కూడా విలువలేనిదేగా పరిగణించవచ్చు.

11. పర్మిట్లో తెలిపిన అటవీ ఫలసాయము పివరములు మరియు పర్మిట్లో ఇవ్వబడిన గడువులో మరియు తెలిపిన మార్గములోనే తీసుకొని వెళ్ళాలి.

12. ఎవరైనా అటవీ అధికారి లేదా సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు హోదాకు తగ్గని పోలీసు అధికారి లేదా ఎం.ఆర్.ఓ హోదాకు రెవెన్యూ అధికారి, అర్.ఐ హోదాకు తగ్గని పిజిలెన్స్ మరియు ఎన్ఫోర్స్ మెంట్ అధికారి ఈ నియమాలకు విరుద్ధంగా రవాణా జరుగుతున్నదని బావెస్తి అట్టి వాహనమును ఆపవచ్చు, తనిఖీ చేయవచ్చు, ఈ నియమాలు అమలు అయ్యేటట్లు చర్యలు తీసుకోవచ్చును.

(2) ఆపబడిన వాహనమును అట్టి వాహన డ్రైవరును దగ్గర్లోని పోలీసు స్టేషనుకు, పారెస్టు ఆఫీసు, గ్రామాధికారి మెజిస్ట్రేట్ గారి వద్ద కు ఆపిన అధికారి ఆదేశాను సారము తీసుకొని వెళ్ళాలి.

మరియు డ్రైవరు చెప్పిన విధంగా తీసుకొని వెళ్ళడానికి విఫలము చెందితే సదరు అధికారి వాహనము ఏదేని ఆఫీసుకు తీసుకొని వెళ్ళవచ్చును.

13. డి.ఎఫ్.ఓ గారు చెక్పోస్టులను ఏర్పాటు చేయవచ్చు, బారియర్లను లేదా రెండింటిని షెడ్యూల్ - 1 లో పేర్కొన ప్రదేశములలో, వాహనములను ఆపి తనిఖీచేయు నియతము మరియు నియమాలను అనుసరించేటట్లు చుసుటకు ఏర్పాటు చేయవచ్చు. ముఖ్య సంరక్షణాధికారి వృత్తికప్పుడు షెడ్యూల్ - 1 ను కొత్తవి కలుపుట గాని, కొన్ని తొలగించుట గాని లేదా స్థలమును మార్చుట గాని చేయవచ్చు.

14. అటవీ ఫలసాయమును వాహనములో తీసుకొని వెళుచున్న వ్యక్తి 13 వ నియమములో తెలిపిన చెక్పోస్టుల లేదా బారియర్ల వద్ద ఆపాలి.

15. చెక్పోస్టు లేదా బారియర్ ఇంచార్జి అధికారి తాను అటవీ ఫలసాయము వాస్తవంగా పారమ్ - 1, లేదా - II ద్వారా ప్రభుత్వ సంపద మార్కు వేసుకొని, వెళుతున్నదని సంతృప్తి చెందితే అట్టి పర్మిట్పై తనిఖీ ను మరియు ట్రైము ను వాహనమును వదిలే ముందు నమోదు చేయాలి.

16. ఈ నియమాలు ఎర్ర చందనము, శ్రీ గంధము కలపకు మరియు వంట చెరకుకు మరియు ఇతర అటవీ ఫలసాయము మరియు సదరు పౌతాలు (షి.1,11) పేర్కొన్న వాటికి వర్తించవు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ నేరాలు
రాజీ ఒప్పుదల మరియు అభియోగం
నియమాలు - 1969

A.P. Forest Offences
(Compounding & Prosecution)
Rules-1969

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ నేరాలు (రాజీ ఒప్పుదల మరియు అభియోగము) నియమాలు 1969

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము 1967 (చట్టము నెం.1 ఆఫ్ 1967) కుందలి సెక్షన్ 68లో ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు గారికి పున్న అధికారముల పల్ల ఈ క్రింది నిబంధనలు చేయబడినవి.

నియమాలు

1. ఈ నిబంధనలను ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ నేరాలు (రాజీ ఒప్పుదల మరియు అభియోగము) నిబంధనలుగా పిలువబడును.
2. ఈ నిబంధనలతో వేరు విధనముగా అవసరమైనచో
 - బి) "నిందితుడు" అనగా ఏ వ్యక్తి ఐనా అటవీ నేరము చేసినను, అటవీ నేరము చేసినట్లు ధృవీకరించబడిన వ్యక్తి.
 - బి) "ఫారం" అనగా ఈ నిబంధనలకు జతపరచబడిన ఫారం.
3. (1) ఫారం 'ఎ' క్రింద నేరము మోసినపుడు, ఫారం 'ఎ' లో కనపరచిన విధంగా చర్యలు తీసుకొనబడవు.
 (2) స్వాధీనము చేసుకున్న అటవీ ఉత్పత్తులను ఫారెస్టు గార్డు లేదా ఫారెస్టు వాచర్ ఆధీనములో బ్రధపరిచి అందుకు సంబంధించిన (ఫారం-సి) ధృవీకరణ పత్రమును పొందవలెను.
 (3) వెంటనే స్వాధీనపరుచుకున్న అటవీ ఉత్పత్తులపై తన తర్వాత పై అధికారికి మరియు డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు గారికి ఫారం-బి లో నివేదికను సమర్పించవలెను.
4. అటు తర్వాత జరిగిన అటవీ నేరముపై డిప్యూటీ రేంజి ఆఫీసరు లేదా ఫారెస్టు హోదాకన్న తక్కువకాని అధికారి చేత విచారణ జరిపించవలెను.
5. చేసిన అటవీ నేరానికి జరిమాన విధించబడుటకు అంగీకరించిన ప్రతి నేరస్తుడు విధిగా ఫారం-'డి' నందు అంగీకార పత్రము ఇవ్వవలసి యుండును.
6. జరిగిన నేరము కునుగొన్న వెంటనే కాని లేదా విచారణ జరుగుతున్న సమయంలో కాని, నేరము చేసిన వ్యక్తి కొంత అడ్వాన్సు మొత్తమును సెక్షన్ - 59 ప్రకారం చెల్లించుటకు అంగీకరించిన ఎడల ఫారెస్టు హోదాకు తక్కువకాని అటవీ అధికారి అట్టి అడ్వాన్సు మొత్తమును తీసుకొని, అందుకు గాను ఆ అధికారి సంతకముతో రశీదును ఇవ్వవచ్చును.

అయినప్పటికీ, పై విధముగా అడ్వాన్సుగా తీసుకోబోయే మొత్తము ఉత్తరోత్తర పై అధికారి తీసుకోబోయే నిర్ణయానికి ఈ నిబంధనల ప్రకారం విధించబడు పరిహారమునకు గాని, అవసరమునకు గాని, జరిమానాకు గాని భంగము కలిగించని విధంగా వుండవలెను.

7. నిబంధన - 6 ప్రకారము నేరస్తుని నుండి స్వాధీన పరుచుకున్న అటవీ సంపదను నేరస్తుడు అడ్వాన్సు మొత్తమును చెల్లించిన వెంటనే అతనికి తిరిగి ఇవ్వకూడదు. ఇందుకు సంబంధించి పై అధికారి నుండి వుత్తర్వులు పొందే వరకు నిబంధన - 8 ప్రకారము జప్తు చేసుకొన్న అటవీ సంపదను ఫారెస్టు ఆఫీసరు తన వదనే వంచుకొనవలెను.

8. నిబంధన - 6 ప్రకారం నిందితుడు అంగీకార పత్రము ఇచ్చినట్లయితే క్రింది సందర్భములలో
- (1) అన్ని అటవీ నేరాలు, డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు (లేదా) సబ్-డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్
 - (2) సెక్షన్ - 59 క్రింద రేంజరుకు రూ. 50,000/-లు (అక్షరాల యాభై వేల రూపాయలు)కు మించని విలువ గల అటవీ ఉత్పత్తుల సబంధించిన అన్ని అటవీ నేరాలకు జరిమానా విధించి ఉత్తర్వులు జారీ చేయుటకు అధికారము కలదు. అయినను అట్టి ఉత్తర్వును ఫారం-ఇ లో జారీ చేస్తూ తక్షణమే నిందితునికి తెలియపరచవలెను.
 - (3) అయినను, ఫారెస్టు రేంజి ఆఫీసర్లు ఫాస్టు మూవింగ్ మోటరైజ్డ్ వాహనములు, గంధపు చెక్కలు, ఎర్రచందన దొంగలకు సంబంధించిన నేరాలకు జరిమానా గాని శిక్ష గాని వేయకూడదు.
9. ప్రతి తగిన అర్హత గల అధికారి ఏ కారణములు చూపకుండా ఏదైనా ప్రత్యేక కారణము తెలుపకుండా చేసిననేరానికి శిక్షగాని / జరిమానా గాని వేయటానికి తీరస్కరించు అధికారము కలదు.

పై సందర్భములో నిబంధనల-6 క్రింద అడ్వాన్సు పరిహారం క్రింద తీసుకున్న మొత్తమును తిరిగి నిందితునికి చెల్లించుటకు గాను తగిన ఉత్తర్వులు జారీ చేసి నిందితునికి చెల్లించవచ్చును.

10. (1) ఏ వ్యక్తి అయినా నిబంధన - 8 క్రింద ఒక అధికారి చేత జారీ చేయబడిన ఉత్తర్వు ద్వారా బాధితుడైన ఎడల, అట్టి ఉత్తర్వులు అందిన 15 దినముల లోపల ఆ ఉత్తర్వులను రేంజరు జారీ చేసినట్లు ఐతే సబ్ డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు గాని, అట్టి అధికారి లేని సందర్భములో డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు గాని సదరు ఉత్తర్వు సబ్ డివిజనల్ ఆఫీసర్ లేదా డివిజనల్ ఫారెస్టు అధికారి కాని జారీ చేసినట్లు ఐతే కస్టోడియన్లు అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును. అప్పీ లేటు అధికారి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులే అంతిమం.
- (2) పై సబ్ రూలు (1) లో కనబరచిన అప్పీలేట్ అధికారికి నిబంధన - 8 క్రింది జారీ చేసిన ఉత్తర్వుపై నిర్ణీత గడువులోపల (15 దినములు) అప్పీలు చేసినట్లు ఐతే, అప్పీ లేటు అధికారి పై ఉత్తర్వులకు సంబంధించిన రికార్డును తెప్పించుకొని, పరిశీలించి వాటి చట్ట బద్ధతను, క్రమ పద్ధతిని పరిగణలోనికి తీసుకొని అందుకు తగిన విధముగా ఉత్తర్వులను జారీ చేయవచ్చును.

నిందితునికి పరిహారపు పెంపునకు సంబంధించి వినతి పత్రము సమర్పించుకొనుటకు అవకాశము ఇవ్వనట్లయితే, అప్పీలేటు అధికారి పరిహారమును పెంచకూడదు.

11. (1) నిబంధన - 8 క్రింద నిర్ణయించబడిన పరిహారపు మొత్తమును, జరిమానా ఉత్తర్వులు అందిన ఒక నెల లోపల సంబంధిత వ్యక్తి చెల్లించవలెను.
- (2) నిర్ణీత గడువు (1 నెల) లోపల పరిహారపు మొత్తమును పూర్తిగా చెల్లించని ఎడల చట్టములోని సెక్షన్-70 ప్రకారము పై మొత్తమును రాబట్టుటకు చర్యలు తీసుకొనవలెను.
12. స్వాధీనపరుచుకున్న అటవీ ఉత్పత్తుల విలువ రూ. 50,000/-ల కన్నా తక్కువ మరియు నేరమునకు శిక్ష వేయుటకు నేరస్థుడు అంగీకారము తెలుపక పోయినా తగిన అధికారి ఆ నేరానికి శిక్ష / జరిమానా వేయరాదు. ఈ సందర్భములో ఫారెస్టు రేంజి ఆఫీసరు నిందితుని ప్రొసిక్యూట్ చేయవలసిందిగా

ఆదేశించవచ్చును. మిగిలిన అన్ని సందర్భములలో నేరస్తుడు తన నేరములను కాంపౌండింగ్ చేయడానికి అంగీకరించని సందర్భములలో, సబ్ డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు, ప్రైమరీ మార్కెటింగ్ సొసైటీ మా మేనేజర్లుగాని, గిరిజన కో ఆపరేటివ్ కార్పొరేషన్ సంస్థల ఆధ్వర్యము క్రింది నేరస్తుని విచారించుటకు ఉత్తర్వులు జారీ చేయవచ్చును.

13. నిబంధన - 12 క్రింద ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడిన ఎడల పారెస్టర్ హోదా కన్నా తక్కువ కాని ఆదేశించబడిన / అనుమతించబడిన ఫారెస్టు ఆఫీసర్ లేదా ప్రైమరీ సొసైటీ మేనేజర్లు, గిరిజన కో-ఆపరేటివ్ సంస్థల అధీనములో కల ఆదేశించబడిన అధికారి గాని ఫారం - యఫ్ లో సంబంధిత పరిధిలో కల మేజిస్ట్రేట్ ముందు చార్జిషీటు దాకలు చేయవచ్చును.

'ఎ' ఫారమ్	-	పి.ఓ.ఆర్.
'బి' ఫారమ్	-	కేసులో వాహనం పట్టుబడినచో డి.ఎఫ్.ఓ. గారికి తెలియపరచే రిపోర్టు
'సి' ఫారమ్	-	కస్టోడియన్ సర్టిఫికేట్
'డి' ఫారమ్	-	ముద్దాయి స్టేటుమెంటు
'ఇ' ఫారమ్	-	కాంపౌండింగ్ ఉత్తర్వు
'యఫ్' ఫారమ్	-	ఎఫ్.ఆర్.ఓ. గారి కేసు రిపోర్టు (డి.యఫ్.ఓ. / మేజిస్ట్రేట్)

**ఆంధ్రప్రదేశ్ సామిల్స్
(రెగ్యులేషన్స్)**

నియమాలు - 1969

**A.P. Saw Mills (Regulation)
Rules-1969**

ఆం.ప్ర.సామిల్స్ (రెగ్యులేషన్) రూల్స్, 1969

ఎ.పి.ఫారెస్ట్ ఆక్ట్ సెక్షన్ 29 ద్వారా లభించిన అధికారములతో సెక్షన్ 68ను పురస్కరించుకొని, ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నర్ గారు సామిల్స్ కు సంబంధించి ఈ క్రింది ఉత్తర్వులు జారీచేసినారు.

రూల్స్

1. ఈ రూల్స్ ను "ఆంధ్రప్రదేశ్ సామిల్స్ (రెగ్యులేషన్) రూల్స్ " 1969 గా వ్యవహరించబడును.
2. ఈ రూల్స్ కు సంబంధించి
 - (ఎ) లైసెన్స్ సింగ్ అధారిటీ : సామిల్ ఏర్పడియున్న ప్రాంతమునకు అధికారము గల డివిజనల్ ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్.
 - (బి) సామిల్లు: కోతకు -విద్యుచ్ఛక్తి లేక మరే ఇతర యాంత్రిక శక్తి వలన అయినా -కలపనుండి సైజులుగా మార్చుటకు ఏర్పరచబడిన ప్రదేశము (కాని మానవ శక్తితో మాత్రమే వాడునవికాదు)
3. (1) లైసెన్స్ మంజూరు చేయగల అధికారి నుండి సదరు లైసెన్స్ లేకుండా సామిల్లును స్థాపించుటకాని, నడుపుటకాని, తోయుటకాని చేయరాదు.
 - (2) ప్రచురించబడిన-లేకపోయినా అటవీ ప్రాంతమునకు 5 కి.మీ.లోపున కొత్తగా సామిల్లు స్థాపించుటకు లైసెన్స్ ఇవ్వరాదు-కాని ప్రభుత్వమునకు అవసరమైనచో మినహాయించవచ్చును. మేజర్ పంచాయితీలు, నోటీఫైడ్ ప్రాంతాలు, మున్సిపాలిటీలు, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ లలో అప్పటికే స్థాపించబడిన సామిల్స్ కు ఏ పరిస్థితులలోను రెన్యూవల్ చేయుటకు వీలులేదు.
4. (1) పైన నిర్దేశించిన షరతులకు అంగకరిస్తూ ఏ వ్యక్తి అయినా ఒక సామిల్ నిర్మించుటకు లేక ప్రారంభించుటకు లైసెన్సింగ్ అధికారికి సదరు స్థలము యొక్క ప్లాన్ తో జతపరచిన అప్లికేషన్ (అర్జీ) పెట్టుకొనవలెను.

అప్పటికి ఏర్పాటుచేసుకొనియున్నవారు, ఒకవేళ లైసెన్స్ లేనిచో వెంటనే అర్జీ పెట్టు కొనవలెను. కాని 31-5-1994 తర్వాత అప్పటికే ఇవ్వబడిన సామిల్లు లైసెన్స్ అంగీకరించబడదు.

 - (2) అర్జీని స్వీకరించిన తర్వాత లైసెన్సింగ్ అధికారి అవసరమగు విచారణ నిర్వహించి-సదరు లైసెన్స్ మంజూరు చేయుటకు ఏమైనా నిషేధములు ఉన్నయా, సమీపములోని ప్రొటెక్టెడ్ ఫారెస్ట్ లేక ప్రోజెక్ట్ ప్రాంతములోని అటవీ ప్రాంతమునకు అపకారమా, -అనేవిషయాలు ఆలోచించి, కొన్ని షరతులతో లైసెన్సు మంజూరు చేయును లేక లైసెన్స్ మంజూరు చేయుట నిరాకరించవచ్చును.
- (3) అటవీ ప్రాంతపు సరిహద్దుకు 5 కి.మీ.ల లోపున ఏర్పాటైన సామిల్లుకు సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ నేషనల్ సేవింగ్ సర్టిఫికేట్ రూపంలో రూ.5,000/- ఇతర ప్రాంతములో అయితే రూ.2,000/- డిపాజిట్ చేయవలెను.
5. మంజూరైన లైసెన్స్ రూల్ నెం. 9 కు లోబడి, తర్వాత వచ్చే డిశంబర్ 31 వరకు (రెండు రోజులతో కలుపుకొని, సామిల్ అకౌంట్ డిశంబర్ 31 తో ముగించాలి) వర్తించును.
6. లైసెన్సింగ్ అధికారి ఆమోదంతో, లైసెన్స్ అయిపోయే ఒకనెల రోజులముందు అర్జీ పెట్టుకొని, పాత లైసెన్స్ రద్దు అగులోపల రెన్యూవల్ చేయించుకోవలెను.

ఈ క్రింది చూపిన విధముగా ప్రతిసామిల్లు యజమాని సామిల్లుకు ఎంతకలవచేరినది, ఎంత ఈ క్రింది చూపిన విధముగా ప్రతిసామిల్లు యజమాని సామిల్లుకు ఎంతకలవచేరినది, ఎంత అమ్మబడినది తదితర వివరాలకు సంబంధించిన పర్మిట్లు, వగైరాలను అధికారముగల అధికారికి తనిఖీ నిమిత్తము చూపవలెను.

ఫారమ్

సీ.నెం.	మంజూరైన తేది	పర్మిట్ నెం. ఇన్‌వాయిస్ తేది	పర్మిట్ మంజూరు చేసిన అధికారి DFO/FRO/ రాష్ట్రం	జాతి	లెండ్/సైజ్ ఘ.ప
1	2	3(ఎ)	3(బి)	3(సి)	3(డి)

కన్వర్షన్

కోతకు వచ్చిన జాతి	కోయబడిన సైజులు ఘ.ప		అమ్మీసవి			
	1.8 మీ కంటే ఎక్కువ పొడవు	1.8 మీ కంటే తక్కువ పొడవు	పర్మిట్ ఇన్వాయిస్ నెం./ తేది	జాతి	ఘ.ప	
					1.8 మీ కంటే తక్కువ ఘ.ప	1.8 మీ కంటే ఎక్కువ ఘ.ప.
4(ఎ)	4(బి)	4(సి)	5(ఎ)	5(బి)	5(సి)	5(డి)

బాలెన్స్	సైజులుగా ఉన్న కలప ఇతరములు		
జాతి	కర్రల సంఖ్య	1.8 మీ కంటే ఎక్కువ ఘ.ప	1.8 మీ కంటే తక్కువ ఘ.ప
6(ఎ)6(బి)	6(సి)	6(డి)	

కోయబడిన సైజులు అన్ని క్రమపద్ధతిలో స్టాకు చేయవలెను.

కలప మీద హేమర్ గుర్తు, పర్మిట్ మొదలైన వివరాలు లేనిదే కోతకు తేరాదు, సామిల్లు ప్రాంతము, హద్దుకు 5 మీటర్లు దూరములో ఉన్న కలపకు, సామిల్లు యజమానిదే బాధ్యత. ఒకవేళ పై నిబంధనకు లోనుకాని కలప ఉంటే, సమీపంలో ఉన్న అటవీ అధికారికి ఈ విషయం తెలుపవలెను.

8. ఫారెస్టరు హోదా అంతకు పై అధికారులు సామిల్లు లోనికి ప్రవేశించుటకు, అక్కడి రికార్డు, కలప మొదలగు తనిఖీ చేయుటకు అధికారము కలదు.
- 9.(1) ఏ సామిల్లు అయినా నిబంధనలను పాటించకుండా నడుపుచున్నట్లు లైసెన్సింగ్ అధికారికి తెల్సినచో, అవసరమగు సమయము ఇచ్చిన పిదప లైసెన్స్ ను రద్దుపరచవచ్చును.
- (2) ఎ.పి.ఫారెస్ట్ ఆక్ట్ 1967లోని అంశములకు విరుద్ధముగా, చట్టమును ఉల్లంఘించు చర్యలు జరిపినచో, లైసెన్సింగ్ ఆఫీసర్/ప్లయింగ్ స్టాఫ్ డి.ఎఫ్.ఓ. ఆ సామిల్లులోని సరుకును, మొత్తం యంత్రాలను, మోటార్లు మొదలగు నేరమునకు ఉపయోగించబడినవాటిని - జప్తుపరచవచ్చును.

ఒకవేళ చట్టమును ఉల్లంఘించినా లైసెన్స్ ను రద్దుపరచవలెనని కాని లైసెన్సింగ్ అధికారికి అని పించినప్పుడు - సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ కు సమానంగా ఫైన్ వేయవచ్చును. అట్టి పరిస్థితులలో జరిమానా రూ.1000/- కు మించినప్పుడు, అప్పీలు కన్వర్షన్ వారికి చేసుకొనవలెను. వారి ఉత్తర్వులే చివరికి అమలుపరచబడును. అట్టి అప్పీలు 15 రోజులలోగా చేయవలెను. కట్టవలసిన జరిమానాలు మొదలగు నదరు నోటిసు అందిన 15 రోజులలోగా కట్టవలెను. ఒకవేళ జరిమానా కట్టనిచో

- సదరు సొమ్మును సెక్యూరిటీ డిపాజిట్లో నుండి తగ్గించెదరు - వెంటనే అంతసొమ్మును సొమ్ములు యజమాని సెక్యూరిటీ డిపాజిట్లో కలపవలెను - అప్పటివరకు సొమ్ములైసెన్స్ 'రద్దు' చేయబడినట్లుగా పరిగణించబడును.

3. లైసెన్స్ రద్దుపరచిన, లేక సొమ్ములు సామగ్రిని పూరిగా కాని, పాక్షికముగా గాని జప్తుపరచిన లైసెన్సింగ్ అధికారి సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ను పూర్తిగా కాని లేక పాక్షికముగా కాని జప్తుపరచే అధికారము కలదు.

10. ఒక సొమ్ములైసెన్స్ను రద్దు పరచుటకు లేక కొట్టివేయుట చేసినపుడు లేక సామగ్రిని పూర్తిగా గాని పాక్షికముగా గాని జప్తు పరచదలచినపుడు సదరు చర్యకు కారణాలను తెలుపుతూ అర్జీదారునికి తగినంత సమయము కేటాయించుతూ ఒక నోటీసును విభిన్న పూర్వముగా పంపవలెను.

11. అట్టి నోటీసును పొందిన అర్జీదారుడు-నోటీసు అందిన 30 రోజుల్లో కన్స్ట్రక్టర్ గారికి అప్పీలు చేసికొనవచ్చును. కన్స్ట్రక్టర్ గారు అవసరాన్ని బట్టి విచారణ జరుపుటకు లేక జరిపించుట చేసి తగిన ఉత్తర్వులను జారీ చేయును. అట్టి ఉత్తర్వులు అందిన 15 రోజుల చిఫ్ కన్స్ట్రక్టర్ ఆఫ్ ఫారెస్ట్, హైదరాబాద్ వారికి అప్పీలు చేసికొనవచ్చును. వారి ఉత్తర్వులు ఖాయం అగును.

12. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాకి సంబంధించి ఏ చట్టములో ఏవిధముగా వివరించినప్పటికి, లైసెన్స్ లేకుండా ఏర్పాటు చేయబడిన సొమ్ములు తిరుగుటకు విద్యుత్ కనక్షన్ యివ్వకూడదు, విద్యుచ్ఛక్తితో యంత్రాలు పని చేయించకూడదు. డి.యఫ్. ఓ. వార్షిండ్ల విద్యుత్ అధికారులకు పంపబడిన సమాచారము అధికార పరమైనదిగా పరిగణించబడును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎర్రచందనం

స్వాధీనము నియమాలు - 1989

**A.P. Red Sanders Possession
Rules-1989**

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎర్ర చందన దుంగలు స్వాధీనము నిబంధనలు, 1989

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము, 1967 నందలి సెక్షన్ - 29 రెడెంట్ సబ్ సెక్షన్ - 1 మరియు అమలులోవున్న నిబంధనలు తొలగించి, ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు గారికి వున్న అధికారముల వల్ల ఎర్రచందన దుంగల స్వాధీనమునకు సంబంధించి ఈ క్రింది ఉత్తర్వులు జారీ చేయడమైనది.

నిబంధనలు

1. ఈ నిబంధనలు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఎర్ర చందన దుంగల స్వాధీన నిబంధనలు, 1989 గా పిలువబడును.
2. ఈ నిబంధనలలో వేరు విధముగా అవసరమైనచో
 - (ఎ) ఓనర్ అనగా తన పట్టా భూమిలో ఎర్రచందన దుంగలు చెట్లు కలిగిన వ్యక్తి.
 - (బి) డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్ అనగా సంబంధించిన స్థల పరిధి కలిగిన డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్.
 - (సి) ఫారం అనగా ఈ నిబంధనలకు అనుబంధ షెడ్యూలులో పొందపరచబడినవి.
 - (డి) లైసెన్సు అనగా ఈ నిబంధనలలో నిర్దేశించబడినది.
3. ఏ వ్యక్తి కూడా 10 సెం.మీ, వ్యాసార్థము మించి సాప్ వుడ్ మరియు హార్డ్ వుడ్, 20 కిలోల బరువుకు మించి వున్న ఎర్ర చందన దుంగలు మరియు వీటి తయారీ లేదా వ్యాపారము గాని ఫారం - 2 లో డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు చేత జారీ చేయబడిన లైసెన్సు లేకుండా వాటిని కలిగి యుండరాదు. వ్యాపారము చేయరాదు. ఈ క్రింది పిరిస్థితులలో తప్ప.
4. లైసెన్సు మంజూరునకు ఫారం - 1 తోపాటు నిర్దారిత ప్రతులు మరియు వాటికి అధికారంగా ఎర్రచందన దుంగల ఉత్పత్తి స్థావరాల వివరములు మరియు రూ. 1,000/-లు రుసుము చెల్లించవలెను. అయినప్పటికీ ఎటువంటి కారణములు తెలుపకుండా డివిజనలు ఫారెస్టు ఆఫీసర్ సందర్భమును బట్టి లైసెన్సును మంజూరు చేయవచ్చును లేదా తిరస్కరించవచ్చును.
5. డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులపై, నిబంధన - 4 క్రింద తిరస్కరించబడిన ఉత్తర్వులు అందిన 15 దినములలోపల బాధిత వ్యక్తి కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టుకు అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును. కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టు గారి ఉత్తర్వులే అంతిమం.
6. నిబంధన - 4 క్రింద లైసెన్సు మంజూరు అయిన తర్వాత ఒనరు గాని స్టాకిస్టు గాని ఏ ఒక్క సందర్భములో కూడా ఒక మెట్రిక్ టన్నుకు మించి ఏ రూపాములో కూడా పట్టా భూముల నుంచి ఎర్రచందన దుంగలు పొందరాదు. (డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు షనుమతి వుంటే తప్ప) ఒక సారి నిబంధన - 4 క్రింద మంజూరైన లైసెన్సును ఇతరులకు బదిలీ గాని, లైసెన్సు ధారు తరపున పవర్ ఆఫ్ అటార్నీ గాని చేయరాదు.
7. ఒక ఆర్థిక సంవత్సరములో ఏ సమయములోనైనా జారీ చేయబడిన మరియు రెన్యువల్ చేయబడిన ప్రతి లైసెన్సు క్యాలండర్ సంవత్సరము ఆఖరు వరకు చెల్లుబాటు అవుతుంది.
8. ఏ కారణము తెలుపకుండా దరఖాస్తు దారుడు చేసిన లైసెన్సును రెన్యువల్ చేయవచ్చును లేదా తిరస్కరించవచ్చును.

9. లైసెన్సు రెన్యూవలు కొరకు రూ.500/- వసూలు చేయబడుతుంది.
10. (1) ఒరిజనల్ లైసెన్సు ఫోగొట్టుకొన్నప్పుడు, డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు తగిన విచారణ జరిపి, డూప్లికేటు లైసెన్సును జారీ చేయవచ్చును.
 (2) డూప్లికేటు లైసెన్సు మంజూరు చేయుటకు రూ.500/-లు రుసుము చెల్లించవలెను.
11. (1) ఏ సమయంలోనైనా లైసెన్సు దారుడు ఈ నిబంధనలకు భిన్నముగా నడుచుకున్నా లేదా నిబంధనలను పాటించక పోయినా, డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్ వ్రాత పూర్వకముగా లైసెన్సు దారునికి 15 దినముల గడువునిచ్చి లైసెన్సును కాన్సిల్ లేదా నిలుపుదలగాని చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేయవచ్చును. గడువు లోపల కాన్సిలేషన్ పై గాని, నిలుపుదలపై అర్జీ పెట్టుకొనుటకు లైసెన్సుదారునికి అవకాశమును ఇవ్వవలెను.
 (2) పై సబ్ రూలు (1) ప్రకారము డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వు వలన బాధితుడైన వ్యక్తి, ఆర్డరు ముట్టిన 15 దినముల లోపల కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టుకు అప్పీలు చేసుకోవచ్చు. అట్టి అప్పీలుపై కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టు గారు తగు ఉత్తర్వులను జారీ చేస్తూ వ్రాత పూర్వకముగా అందుకు తగ్గ కారణములను నమోదు చేయవలెను.
 (3) సబ్ రూలు (2) క్రింద కన్సర్వేటర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల మూలముగా బాధితుడైన ఏ వ్యక్తి ఐనా, అట్టి ఉత్తర్వులు ముట్టిన 30 దినములలోగా కన్సర్వేటర్ ఆఫ్ ఫారెస్టు గారికి తన రెండవ సారి అప్పీలును చేసుకోవచ్చు, దానిపై తను సరియైన నిర్ణయము తీసుకొని అందుకు గల కారణములను వ్రాత పూర్వకముగా నమోదు చేయవలెను. అతని ఉత్తర్వులే అంతిమం.
12. (1) ప్రతి సొంతదారుడు లేదా స్టాకిస్టు ఎర్ర చందన దుంగలను తన ఆధీనములో వుంచుకోవాలనుకుంటే, తాను ఎవరి నుంచి ఆ సరుకును పొందాలనుకున్నాడో, యితరులకు సప్లయి చేయాలనుకున్నాడో, ఆ విషయాన్ని డివిజనల్ ఫారెస్టు అధికారికి వ్రాత పూర్వకముగా తెలుపవలెను. ఎందుకనగా డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్ పై విషయము గురించి నిజానిజాలు తెలుసుకొని తనకుతాను తృప్తి చెందవలసియున్నది.
 (2) ఓనరు గాని, స్టాకస్టు గాని ఎర్రచందన దుంగల కన్ సైనుమెంటు తన ఆధీనములో వుంచుకున్న 24 గంటల లోపల ఆ విషయమై డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు తెలుపవలెను. అట్టి స్టాకును ఫారెస్టు రేంజి ఆఫీసర్ హోదాకు తక్కువకాని అధికారి ఏలాంటి ఆలస్యము లేకుండా, పరిశీలన చేయవలెను. అట్టి పరిశీలన పూర్తి అయ్యేవరకు ఓనరు గాని, స్టాకస్టు గాని వాటి పైవున్న గుర్తులను చెరిపివేయరాదు.
 (3) సబ్ రూలు - 2 ప్రకారము ఎర్రచందనపు దుంగలు తన ఆధీనములో ఉన్నప్పటికీ ఓనరు లేదా స్టాకిస్టు అట్టి దుంగలను మార్పు చేయరాదు. అందుకు డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు గారి వ్రాత పూర్వక ఉత్తర్వులు తీసుకొనవలెను.
13. (1) ప్రతి ఓనరు లేదా స్టాకిస్టు ఎర్రచందన దుంగలను నిలువ చేసుకొని లేదా వాటి ఉత్పత్తులను చేస్తాడో లేదా మారుస్తాడో విధిగా వాటి పూర్తి వివరములను, నిలువ వుంచే స్థలము యొక్క రూపురేఖలను నిర్ధారిస్తూ డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు వ్రాత పూర్వకముగా తెలుపవలెను. నిలువ వుంచే స్థలము మార్పు చేయదలిస్తే దానికి డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరు గారి నుండి ముందస్తు అనుమతి పొందవలెను.
 (2) ప్రతి ఓనరు లేదా స్టాకస్టు విధిగా తనకు వస్తున్న స్టాకు మరియు పంపిస్తున్న ఎర్ర చందనపు దుంగలు వాటి ఉత్పత్తుల వివరములు తెలుపు స్టాకు రిజిస్టరును నిర్వహించవలెను.

(3) అట్టి స్టాకు రిజిస్టరు యొక్క సరియగు నకలు ప్రతిని, ప్రతి నెలా 10వ తేదీలోగా డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు సమర్పించవలెను. అట్టి నివేదిక కాపీని సమర్పించని ఎడల రూ.1,000/-కి తగ్గకుండా మరియు రూ.2500/-లకు మించకుండా పెనాల్టీ విధించబడుటయే కాని లైసెన్సు కాన్సిల్ అయినట్లుగా కూడా భావించబడును.

14.

(1) ఏ వేళలోనైనా ఆ ఏరియాకు సంబంధించిన ఫారెస్టు ఆఫీసరు (ఫారెస్టర్ చోదాకు తగ్గని) అధికారి యొక్క పరిశీలనకై స్టాకు రిజిస్ట్రార్ను మరియు ఎర్రచందనపు దుంగల నిల్వలను బహిరంగముగా ఉంచవలెను.

(2) లైసెన్సు యొక్క నియమ నిబంధనలను అతిక్రమించినట్లుగా పరిశీలనాధికారి భావించితే, అన్ని రికార్డులను, ఎర్రచందన దుంగల నిల్వలను, పాత్రలను, రవాణాసాధనములను పరిశీలనాధికారి జప్తు చేయవచ్చును. అట్లు జప్తు చేసినవాటిని వాటి యొక్క సేఫ్ కస్టడీ కొరకు ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించిన న్యాయ స్థానములో ఒక వారంలోపల వుంచవచ్చును.

15.

(1) ఎప్పుడైనా ఈ నిబంధనలు అమలు చేయు సమయములో ఏదైనా డాక్యుమెంట్ అధికారి వాటిని కలిగియున్న ఓనరు లేదా స్టాకిస్టుకు వ్రాతపూర్వక ఆదేశము యిచ్చి నిర్ణీత సమయము మరియు ప్రదేశములో వాటిని పొందవచ్చును.

(2) పై సబ్ రూలు (1) ప్రకారము తనిఖీ చేయు అధికారి ఏదైనా డాక్యుమెంటు లేదా వస్తువు కొరకు వ్రాత పూర్వక ఆదేశము ఇచ్చినప్పటికీ ఓనరు లేదా స్టాకిస్టు వాటిని యివ్వని ఎడల తనిఖీచేయు అధికారే స్వయంగా శోధించవచ్చును లేదా సర్ప్ వారెంటును పొంది, క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్, 1973 లో వున్న విధముగా చర్య తీసుకోవచ్చును.

16.

ఇంటి అవసరమునకై వుంచుకున్న ఎర్రచందన కలపకు ఈ నిబంధనలు వర్తించవు. కాని ఎర్ర చందనము కనపతో చేసిన వస్తువు ఇంటి అవసరమునకా కాదా అన్న విషయము నిర్ణయించే అధికారము సంబంధిత డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు మాత్రమే కలదు మరియు అతని నిర్ణయమే అంతిమం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ బొగ్గు
(ఉత్పత్తి మరియు రవాణా)
నియమాలు - 1992

A.P. Charcoal
(Storage & Depot)
Rules-1992

ఆంధ్రప్రదేశ్ బొగ్గు (ఉత్పత్తి మరియు రవాణా) నిబంధనలు, 1992

(టి.ఓ.యం.యస్. నెం.291 ఇ.యఫ్.ఇ. యస్. & డి. (ఫారెస్టు - 3) తేది 28-12-1992
 ఆం.ప్ర. గజెట్ పి.టి. తేది : 28-01-1993 పుటలు 85-87)

ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము 1967 (యాక్ట్ - 1 ఆఫ్ 1967) నందలి సెక్షన్ - 68 ప్రకారము
 ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు గారు బొగ్గు ఉత్పత్తి మరియు రవాణాకు సంబంధించి ఈ క్రింది నిబంధనలు చేసి
 యున్నారు.

1. షార్ట్ టైటిల్, పరిధి మరియు ప్రారంభము:-

(1) ఈ నిబంధనలు ఆంధ్రప్రదేశ్ బొగ్గు (ఉత్పత్తి మరియు రవాణా) నిబంధనలు 1992 గా
 పిలువబడును.

(2) అ వి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర మంతరికి వర్తించును మరియు తక్షణమే అమలులోనికి వచ్చును.

2. నిర్వచనములు :-

(1) ఈ నిబంధనలు వేరు సందర్భములో అవసరమైనచో

(1) 'ఫారెస్టు ఆఫీసర్' అనగా అటవీ శాఖలోని ఫారెస్టు గార్డు హోదాకన్న తక్కువ కాని అధికారి.

(2) 'కమర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్' అనగా కమర్షియల్ టాక్స్ డిపార్టుమెంటులోని అసిస్టెంట్
 కమర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసరు కన్నా తక్కువ హోదా కాని ఆఫీసర్.

(3) రెవెన్యూ ఆఫీసర్ అనగా రెవెన్యూ డిపార్టుమెంటులోని రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరు హోదాకన్న తక్కువ
 కాని ఆఫీసర్.

(4) 'పోలీస్ ఆఫీసర్' అనగా పోలీసు డిపార్టుమెంటులోని హెడ్ కానిస్టేబుల్ హోదాకన్న తక్కు
 కాని ఆఫీసర్.

(5) 'చార్కోల్' అనగా అసంపూర్తిగా కాలిన చెట్టు కలపనుంచి పొందిన కార్బన్.

(2) ఈ నిబంధనలలో వాడిని పదములు మరియు భావములు విపులముగాచెప్పబడలేదు.
 చట్టములో వాటికి సంబంధించిన అర్థములను యివ్వబడినవి.

(1) సంబంధిత డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసర్ యొక్క ముందస్తు అనుమతి లేకుండా ఏ వ్యక్తి
 కూడా బొగ్గును తయారు చేయరాదు. లేదా బొగ్గు తయారీ కొరకు వృక్షములను నరకరాదు.

(2) ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ సంపద రవాణా నిబంధనలు, 1970 లోని ప్రొవిజన్స్ ప్రకారము
 కాకుండా ఎవ్వరు కూడా బొగ్గును ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో రవాణా చేయరాదు.

4. ఎక్కడైనా బట్టిలలో బొగ్గును తయారు చేస్తున్నప్పుడు గాని, నిలువ చేస్తున్నప్పుడు గాని, రవాణాలో
 ఉన్నప్పుడు గాని, ఏ ఫారెస్టు ఆఫీసరు, కమర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్, రెవెన్యూ ఆఫీసర్, పోలీసు ఆఫీసర్
 గాని వాటిని తనిఖీ చేయవచ్చును. వాటి అనుమతి పత్రములను పరిశీలించవచ్చును.

5. (1) ఒక వ్యక్తి వ్యాపార నిమిత్తము బొగ్గును నిలువ చేసి వ్యాపారము చేసుకోవాలనుకుంటే ఆంధ్రప్రదేశ్
 అటవీ సంపద (నిలువ మరియు డిపో) నిబంధనలు 1989 ప్రకారము లైసెన్సు పొందవలెను.

(2) అట్టి లైసెన్సుదారుడు బొగ్గును పొందిన, అమ్మిన వివరములను ఈ నిబంధనలకు జతపరచబడిన ఫారంలో ఒక రిజిస్టరులో వ్రాయవలెను.

(3) ప్రతి మూడు నెలల కొకసారి తనకు వచ్చిన బొగ్గు పరిమాణము, అమ్మిన బొగ్గు మరియు తనవద్ద యింకా మిగిలిన సరుకు వివరములు గల నకలు నిజప్రతిని సంబంధిత డివిజనల్ ఫారెస్టు ఆఫీసుకు సమర్పించవలెను.

(4) అట్టి త్రైమాసిక నిజ ప్రతిని తదుపరి నెల 15వ తేదిలోపల సమర్పించక పోతే నెలకు, అందులోని భాగమునకు రూ. 250/-లు లైసెన్సు దారునిపై పెనాల్టీ వేయబడును.

6. ఈ నిబంధనలు అమలు పరుచు విషయములో ఏ ఫారెస్టు ఆఫీసరు ఐనా ఏ బొగ్గు డిపోలోనికైనా ప్రవేశించి తనిఖీచేయు అధికారము కలదు.

7. (1) ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ చట్టము, 1967 లోని ఏ నిబంధనలైనా ఉల్లంఘన జరిగినపుడు ఏ ఫారెస్టు ఆఫీసర్, పోలీసు ఆఫీసర్, రెవెన్యూ ఆఫీసర్ లేదా కమర్షియల్ టాక్స్ ఆఫీసర్ గాని అందుకు సంబంధించిన బొగ్గు, పరికరములు, వాహనములు మరియు పనిముట్లు మొదలగు వాటిని స్వాధీనము చేసుకొనవలెను.

(2) పైన సబ్ రూలు (1) లో తెలిపిన వాటిని ఫారెస్టు ఆఫీసర్ కాకుండా మిగతా అధికారులు స్వాధీనము చేసుకున్నప్పుడు వాటిని తక్షణమే దగ్గరలోని ఫారెస్టు ఆఫీసరుకు తదుపరి చర్య తీసుకొనుటకై స్వాధీనపరచవలెను.

(1) బొగ్గు లైసెన్సుకు సంబంధించి ఏవైనా నిబంధనలు ఉల్లంఘన జరిగిన సందర్భములో ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఉత్పత్తుల డిపో నిబంధనలు వర్తించును.

(2) ఈ సందర్భముగా నేరాలను పట్టుకున్నప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ నేరాలు (రాజీకృష్ణుడల మరియు అభియోగం) నిబంధనలు వర్తించును.

**ఆంధ్రప్రదేశ్ అటవీ ఉత్పత్తుల
(స్టోరేజ్ మరియు డిపో)
నియమాలు - 1989**

**A.P. Forest Produce
(Storage & Depot)
Rules-1989**

A.P. Forest Produce and Depot Storage Rules

(G.O.Ms No : 272, Energy, Forest Environment Science & Technology (for III) Dt.1-8-1989)

అ.ప. ఫారెస్ట్ అక్ట్ 1967లోని సెక్షన్ 29లో ప్రభుత్వముకు కల అధికారములను ఉపయోగించుటకు, 68 సెక్షన్ ద్వారా క్రింది నిబంధనలు అమలులోనికి వచ్చును.

నిబంధనలు

1. పేరు, అమలు : ఇది " ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఫారెస్ట్ ప్రొడ్యూస్ (స్టోరేజ్ అండ్ డిపో) రూల్స్ 1989గా పిలవబడును. ఇది ఆంధ్ర రాష్ట్రమంతటా అమలు అగును.
2. నిర్వచనములు :
 - 1) అక్ట్ : అంటే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ చట్టము-1967.
 - ii) డిపో : అటవీ ఉత్పత్తులను - ఒక వృత్తి లేక సంస్థ - వ్యాపార నిమిత్తము లేక కొంతకాలము వరకు చేల్చిపెట్టు ప్రదేశము
 - iii) డి.యఫ్.ఓ. : ఆ ప్రాంతమునకు సంబంధించిన డి.యఫ్. ఓ.
 - iv) లైసెన్స్ : ఈ నిబంధనల మేరకు మంజూరు చేయబడు లైసెన్స్.
 - v) ఫారం : ఈ నిబంధనలకు ఊడించు ఫారమ్స్
 - vi) ట్రేడ్ : జీవనోపాధి కొరకు జరుపు వ్యాపారము.
 - vii) ఫారెస్ట్ ప్రొడ్యూస్ : ఈ నిబంధనల మేరకు అన్ని రకముల కలప, వంట చేబకు, (ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఫారెస్ట్ ప్రొడ్యూస్ ట్రాన్సిటి రూల్స్ 1970లో మినహాయించినవి, మినహా) వెదురుతో నహా.
2. ఈ నిబంధనలలో వాడిన పదాలకు సరైన అర్థాలు అటవీ చట్టము (APF Act 1967)లోని పదాలకు సరియైనవిగా భావించవలెను.
3. లైసెన్స్ కొరకు అర్హి : ఏ వృత్తికాని లేక సంస్థకాని ఫారెస్ట్ డిపో పెట్టదలచినచో, సంబంధిత డి.యఫ్. ఓ. వార్షుండి ఫారం 2లో కావలసిన వివరాలతో, సదరు స్థలము విస్తీర్ణం, స.సెం., మున్సిపాలిటీ, మండలం, ఎవరి పేరు మీద స్థలము నమోదైనది, దానిని ఎవరు అద్దెకు తీసుకుంటున్నారు మొ॥ పొందుపరచవలెను. (31.5.1994కు ముందే స్థాపించిన డిపో అయినచో ప్రస్తుత నిబంధనల ప్రకారముగా లైసెన్స్ పొందవలెను)
4. లైసెన్స్ మంజూరు చేయపద్ధతి :

అవసరమగు లైసెన్స్ అర్హి ఫారం 1 రూపంలో డి.యఫ్. ఓ. గారు స్వీకరించి, అవసరమగు విచరణ జరిపి, అర్హి వివరాలు మొ॥నవి రూఢిపరచుకొని ఫారం 2 ప్రకారం లైసెన్స్ మంజూరు చేయవచ్చును. ఈ లైసెన్స్ 3 సం॥లకు మించి యివ్వబడదు.

ప్రతి ఎప్లికేషన్ తో మంజూరు చేయుటకు లేక పాతది రెన్యూవల్ కు రూ.250/- కట్టవలెను. ఒక వేళ అర్హిను తిరస్కరించితే ఆ 250/- రొక్కము వాపసు ఇవ్వబడును.
5. సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ :
 1. లైసెన్స్ దారునికి లైసెన్స్ మంజూరు చేయుటకు మరియు డి.యఫ్. ఓ. వారికి వారి పేరు మీద రూ.500/- తగ్గకుండా రూ.5000/- మించకుండా ఈ నిబంధనల ఆచరణ నిమిత్తము సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ రూపంలో ఈయవలెను. (ఈ నిబంధన మున్సిపాలిటీ, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిలోని డిపోలకు వర్తించును)
 2. ఏ డిపోకు ఎంత సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ నిర్ణయించేది డి.యఫ్. ఓ. గారు. ఆ డిపో ఎంత వ్యాపారము చేయబోతుందో ఆ విషయాన్ని పరిశీలించి సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ మొత్తాన్ని నిర్ణయిస్తారు. ఈ

విషయంలో డి.యఫ్. ఓ. గరి నిర్ణయమునకు అడ్డీలు లేదు

6. ఈ నిబంధనలకు లోబడే డిపో లైసెన్స్ మంజూరు చేయబడును : ఈ నిబంధనలలో రూల్ 4 ప్రకారము మంజూరైన లైసెన్స్ రూల్ 11కు లోబడి ఈ నిబంధనలకు అంగీకారము తెలుపుతూ డిపో సడపవలెను. ఈ నిబంధనలు లైసెన్స్ మంజూరైన తేదీ నుండి, తర్వాత మార్చి 31వ తేదీ వరకు (రెండు రోజులకైతే) అమలు పరచబడను.
 7. సదరు లైసెన్స్ గడువు పూర్తి అగులోపు రెన్యూవల్ కారకు క్రొత్త అప్లికేషన్ పెట్టుకుంటే డి.యఫ్. ఓ. గారు మరల క్రొత్త లైసెన్స్ 3 సం॥లకు మించకుండా మంజూరు చేయవచ్చును.
 8. అమలు పరచవలసిన రికార్డు :
 1. డిపోలోని అన్ని వ్యాపార వివరాలు ఫారం 3ఎ, 3బిలలో విడివిడిగా చూపించవలెనని. (దిగుమతి, అమ్మకం)
 2. ప్రతి డిపో వ్యాపారి ఈ 3 ఎ, 3బి వివరాలు ప్రతి సంవత్సరం ఏప్రిల్ 30వ తేదీలోపున డి.యఫ్. ఓ. గారి సమర్పించవలెను, లేనిచో అన్ని నెలలు ఆలస్యము అయితే అన్ని నెలలకు నెలకు రూ.50- తగ్గకుండా, 500/- మించకుండా పెనాల్టీ కట్టవలెను. ఒక వేళ అట్టి పెనాల్టీ కట్టనిచో సదరు రొక్కమును సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ నుండి తీయబడి, తగ్గిన సొమ్మును డిపో యజమాని వెంటనే దానిని భర్తీ చేయవలెను. లేనిచో తాత్కాలికముగా లైసెన్స్ రద్దు చేయబడును. కట్టవలసిన సొమ్ము కట్టిన తర్వాత లైసెన్స్ విడుదలగును.
 9. 1. ఒకరి లైసెన్స్ మరి ఒకరికి బదిలీ కాలేదు. ఒకరి పేర మంజూరు కాబడిన లైసెన్స్ మరి ఒకరి పేరు మీద బదిలీ కాలేదు. కాని డి.యఫ్. ఓ. గారు లిఖిత పూర్వముగా ఆమోదించితే బదిలీ అగును.
 2. డిపోను తనిఖీ చేయుటకు, అక్కటి రికార్డు తనిఖీ చేయుటకు ఎఫ్.యస్. ఓ. ఆ పై అధికారులకు అధికారము కలదు.
10. డిపోలో ప్రవేశించుటకు అధికారము : ఫారెస్టర్ ఆపై అటవీ అధికారులందరికి డిపోలో ప్రవేశించుటకు, అక్కడి సరకు, రికార్డు తనిఖీ చేయుటకు అధికారము కలదు. మరియు నిబంధనలు పాటించబడుతున్నవా లేదా అని కూడా చూడవచ్చును.
11. నిబంధనలను అతిక్రమించినపుడు లైసెన్స్ రద్దు చేయుటకు అవకాశము :
1. ఒక డిపో యజమాని ఆచరించవలసిన నిబంధనలు ఉల్లంఘించినట్లుగా డి.యఫ్.ఓ. గారికి తెల్లవనుడు, మంజూరు అయిన లైసెన్స్ను రద్దు పరచవచ్చును. కాని మొదట ఆ డిపో యజమానికి తగినంత సమయము ఇచ్చి, ఆయన నివేదనకూడా పరిశీలించవలెను.
 2. ఈ చట్టములోని ఏ అంశాన్ని ఉల్లంఘించినా, డి.యఫ్.ఓ. గారికి ఆనేరములో ఉపయోగించబడిన అటవీ ఉత్పత్తి, యంత్ర సామగ్రి, పనిముట్లు మొ॥గు వాటిని జప్తు పరిచే అధికారము ఉన్నది.
 3. ఒక వేళ నేరము / చట్టం ఉల్లంఘన జరిగి, డి.యఫ్.ఓ. గారు లైసెన్స్ ను రద్దు పరచుట లేక సంబంధిత యంత్ర సామగ్రిని జప్తు పరచుట చేయకూడదని తలచినచో రూ.10,000/- లేక సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ గా ఉన్న సొమ్మును కాని జప్తు పరచవచ్చును.
 4. ఈ విధముగా విధించబడిన పెనాల్టీ సొమ్మును రిజిస్టర్డ్ పోస్ట్ ద్వారా అందిన 15 రోజులలోగా జమ చేయవలెను. నిర్ణీత సమయంలో కట్టవలసిన సొమ్ము కట్టనిచో, సదరు సొమ్మును సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ నుండి వసూలు చేయబడును. వెంటనే ఆ సొమ్మును డిపో యజమాని భర్తీ చేయవలెను. ఈ విధముగా భర్తీ చేయనంతవరకు ఆ లైసెన్స్ తాత్కాలికముగా ఉపసంహరించబడును.
 5. 1వ నిబంధనల ప్రకారము లైసెన్స్ను రద్దు పరచినా లేక యంత్రసామగ్రిని జప్తుపరచినా డి.యఫ్.ఓ.

గారు సెక్యూరిటీ డిపాజిట్ను పూర్తిగా కాని, పాక్షికముగా కాని అపరాధరుసుముగా జప్తు పరచవచ్చును.

12. రద్దు చేయుట : డి.యఫ్.ఓ. గారు లైసెన్స్ను రద్దు చేయదలచినచో, హత లైసెన్స్ను రెన్యూవల్కు నిరాకరించినా, యంత్రాసామగ్రి మొగ్గు వాటిని జప్తు పరచదలచినా, అట్టి చర్యలను తెలుపుతూ డిపో యజమానికి లిఖిత పూర్వకముగా తెలుపవలెను.
13. అప్పీలు : 1. DFO వారి చర్యపై అప్పీలు చేసుకొనుటకు DFO వారి ఉత్తర్వులు అందిన 30 రోజులలోగా కన్స్టేబుల్ గారు విచారణ జరుపుట లేక జరిపించుట చేసి, అర్జీదారుని కూడా విచారించి, అవసరమైన ఉత్తర్వులు జారీ చేయును. కన్స్టేబుల్ గారి ఉత్తర్వులతో సంక్షప్త చెందినచో, అట్టి ఉత్తర్వులు అందిన 30 రోజులలోగా చీఫ్ కన్స్టేబుల్ లేక (ప్రిన్సిపల్ చీఫ్ కన్స్టేబుల్చే అధికారము పొందినవారు), ప్రిన్సిపల్ చీఫ్ కన్స్టేబుల్ వారికి అప్పీలు చేసుకోవచ్చును వారి ఉత్తర్వులుపై అప్పీలు లేదు.

3A

Form of Register Showing the RECEIPTS of Forest Produces

Date of Receipts	Details of Forest Produce received in the Dept				Speles	Quantity of Forest Produce		Quantity of sawn sizes	Remarks
	Source	Permit No	Date	Issued		No	cnot		
	2a	2b	2c	2d		3	4a	4b	5
1									

Form 3B Disposals

Date Disposal	Species	Deatils of Forest Produce Disposed off			To whoms disposed Destination	Remarks Cash Bill No. etc.
		No	Cmt	P. No		
1	2	3a	3b	3c	4	5

అనుబంధము

ANNEXURE

LIST OF VARIOUS FOREST ACTS AND RULES

1. The A.P. Forest Act, 1967
2. The A.P. Sandal Wood Possession Rules 1969
3. The A.P. Sandal Wood and Red Sanders Wood Transit Rules, 1969
4. The A.P. Forest Offences (Compounding and Prosecution) Rules 1969
5. The A.P. Forest Settlement Rules, 1969
6. The A.P. Saw Mills (Regulations) Rules, 1969
7. The A.P. Teak Wood Possession Rules, 1970
8. The A.P. Forest Protected Forest Rules, 1970
9. The A.P. Forest Produce Transit Rules, 1970
10. The A.P. Forest Department Reward Rules, 1970
11. The A.P. Drift Wood Rules, 1975
12. The A.P. Forest Contract (Disposal of Forest Produce) Rules 1977
13. The A.P. Preservation of Private Forest Rules, 1978
14. The A.P. Red Sanders Wood Possession Rules, 1989
15. The A.P. Forest Produce (Storage and Depot) Rules, 1989
16. The A.P. (Protection of trees and timber in public premises) Rules 1989
17. The A.P. Charcoal (Production and transport) Rules, 1992
18. The A.P. Minor Forest Produce (Regulation of Trade) Act 1971
19. The A.P. Minor Forest Produce (Regulation of Trade in Abnus Leaves) Rules 1970
20. The A.P. Scheduled Areas Minor Forest Produce (Regulation of Trade) Regulation 1979.
21. The A.P. Scheduled Areas Minor Forest Produce (Regulation of Trade) Rules 1990
22. The A.P. Forest Produce (Fixation of Selling Prices) Act 1989
23. The A.P. Forest Produce (Fixation of Selling Prices) Rules 1991
24. The Forest (Conservation) Act, 1980
25. The Forest (Conservation) Rules 2003
26. Guidelines on Forest Conservation Act 1980
27. Wild Life (Protection) Act 1972
28. The Wild Life (Protection) Rules 1995

29. The Wild Life (Specified Plants-Conditions for possession by license) Rules 1995
30. The Wild Life (Specified Plant Stock Declaration) Central Rules, 1995
31. The A.P. Wild Life (Protection) Rules 1974
32. The Wild Life (Stock Declaration) Rules 1973
33. The Wild Life (Transactions and Taxidermy) Rules 1973
34. The Wild Life (Protection) Licensing (Additional matters for consideration) Rules 1983
35. The A.P. Protected Areas (Possession of Arms) Rules 1998
36. National Zoo Policy 1998
37. The Recognition of Zoo Rules 1992
38. The Prevention of Cruelty to Animals Act 1960
39. The Environment (Protection) Act 1986
40. The Environment (Protection) Rules 1986
41. The National Board for Wild Life Rules 2003
42. The Declaration of Wild Life Stock Rules 2003
43. The A.P. Water, Land and Trees Act 2002
44. The A.P. Water, Land and Trees Rules 2004
45. The Biological Divesity Act, 2002
46. Biological Divesity Rules, 2004
47. A.P. Biological Divesity Rules, 2009

అటవీ నేరముల గూర్చి వివరణ

ప్రముఖమైన అటవీ నిబంధన

1) అటవీ నేరములు జరిగినప్పుడు ముద్దాయి ఉంటే అతని స్టేట్‌మెంట్ సహజమైన బాషలోనే వ్రాయించి లేదా వాసి ముద్దాయి సంతకం తీసుకోవాలి, సంతకం లేనిచో బొటన వేలి గుర్తు తీసుకొని, సాక్షి సంతకం తీసుకోవాలి. స్టేట్‌మెంట్ రికార్డు ఎవరు చేస్తారో నా చే వ్రాయబడినది అని వాసి సంతకం, హోదా వ్రాయాలి. పై అధికారి తన సమక్షంలో వ్రాయబడినది అని వాసి సంతకం చేయాలి.

2) నేరం జరిగినప్పుడు స్టేట్‌మెంట్లతో పాటు పంచనామా తప్పక వ్రాయాలి. అడవిలో కూడా పంచాయితీదారులు దొరికినపుడు పంచనామా వ్రాయాలి. కానీ అడవిలో పంచాయితీదారులు ఉండరు. అడవిలో ప్రవేశం నేరం కావున పంచాయితీదారులు వారి యిష్టం వచ్చినట్లు తిరుగుతూ ఉండరు. కావున అటవీ స్పెషల్ పోలీస్‌డివిజన్ వాసుకోవచ్చును. ఊరిలో తప్పక పంచనామా వ్రాయాలి. పంచనామా అంటే 5 మంది ముందు జరిగిన విషయము వాసి నేరం జరిగినట్లు వ్రాయబడిన పత్రం. ఊరిలో కూడా పంచాయితీదారులు లేక ఎవరు ముందుకు రాని యెడల అటవీ స్పెషల్ పోలీస్‌డివిజన్ వాసుకోవచ్చును. కానీ, పంచాయితీదారులు ఎవ్వరు గామ కక్షలు లేదా గొడవలు జరుగుతాయని ఎవ్వరూ ముందుకు రానందున అని స్పెషల్ పోలీస్‌డివిజన్ వాసుకోవచ్చును. ప్రతి రికార్డు వాడుక బాషలోనే వ్రాయాలి. పూర్తి వ్యాకరణముతో వాస్తవ కోర్టులు నమ్మువు. స్టేట్‌మెంట్, పంచనామా అధికారుల యిష్టమైన విధంగా వ్రాసుకొని సంతకాలు తీసుకొన్నారని భావిస్తారు.

3) ముద్దాయిని దూరముగా మాటలు వినబడనంత దూరం తీసుకొనిపోయి 10-15 నిమిషాలు నెమ్మదిగా మాట్లాడి, ముద్దాయి పూర్తి చరిత్ర, ఎన్ని మార్లు నేరం చేసినది, తేదీలు ఉన్నచో మంచిది లేదా నెల లేదా సుమారు ఎన్ని నెలలు, ఏ రేంజీ, సెక్షను, బీటు, పట్టుకొన్న అధికార పేర్లు తెలుసుకొని, ఆ సమాచారం కూడా స్టేట్‌మెంట్‌లో వ్రాయాలి లేదా వ్రాయడం వచ్చినట్లైతే వ్రాయించాలి. వ్రాయించడమే మంచిది. స్టేట్‌మెంట్‌లో ఎన్ని కేసులు చేసినట్లు వాసి యిస్తే కేసుకు అంత బలం, ఒకవేళ కాంపౌండు వీజు కట్టినచో అది కూడా వ్రాయాలి. ఇవన్నీ కేసుకు బలం. ముద్దాయి అడగు తీప్పి, తీప్పి అడిగి సరైన అడగు తెలుసుకోవాలి. చిరునామా పేరు, యింటిపేరు, తండ్రిపేరు, అమ్మపేరు, వీధి, గామం, మండలం, యింటికి సమీపాన ఉన్న గుర్తుల పేర్లు, డోరు నెం. యింకా ఏమైనా అడగుకి సంబంధించినవి ఉంటే ఎంత ఎక్కువ వాస్తవ మనకు అతనిని గుర్తించి కోర్టుకు హాజరు పరుచుట వీలు అవుతుంది.

ముద్దాయిలు ఒకరికన్నా ఎక్కువ వుంటే వీడి, వీడిగా విచారించి తదుపరి ఒకరు యిచ్చిన సమాచారం యితరులు యిచ్చిన సమాచారం సరిచూచుకుంటూ వీలయితే ఒకరిపై ఒకరు కేసు చెప్పినట్లు బుకాయించి చెప్పి నీజం రాబట్టాలి. గుంపులో విచారణ ముద్దాయిలు కూడబలుకుకొని నీజం చెప్పరు. కేసు విచారణలో తప్పించుకొన్న కేసువెనకన వున్న పెద్ద వ్యక్తుల అడగ్స్, అతడు ఎక్కడ ఎలా, ఏ రంగు దుస్తులు, బుట్ట, ఎత్తు, లావు, అతని బంధువులు, యింటి అడగ్స్, యింటి పరిసరాలు అన్ని రికార్డు చేసుకుంటూ రావాలి. రికార్డు చేసేది ముద్దాయికి

తెలియకూడదు. భయంతో సరిగా చెప్పడు. ముద్దాయిని ఒకరు విచారస్తూ ఉంటే, ముద్దాయి వెనక మరొకరు సాయంట్లు వాగుకోవాలి.

4) రిమాండు రివోర్టులో చిక్కిన ముద్దాయిలు తప్పించుకొన్న వారి పేర్లు, మరీకొందరు అని వాస్తవ తదుపరి ఎవరి పేర్లు అయినా మన విచారణలో తేలితే కేసులో జోడించే వీలు అవుతుంది.

5) రిమాండు అయిన వెంటనే ఫారం-ఎఫ్ పూర్తి చేసి, స్టేట్ మెంట్, పంచనామా, సీబిఆర్ టిస్టు, కన్ఫిడెన్షియల్ రిసిప్టు అన్నీ డి.యచ్.ఓ. గారికి పంపించాలి. వారు పాసిక్యూషన్ ఆర్డరు యిస్తారు. వెంటనే కోర్టులో పైలు చేస్తే కేసు విచారణకు వస్తుంది. అలస్యం అయితే కేసు టైము అయిపోతుంది. కోర్టుకు ముద్దాయిలు రారు, కేసు కొట్టివేస్తారు. కోర్టులలో పెండింగ్ కేసులు ఉండరాదని వారికి కూడా కోర్టుల నుండి పరిశీలన జరుగుతుంది. ప్రతి సెక్షను అధికారి, బీటు అధికారి తన పరిధిలో గల కేసులు ఎప్పుడు ఉన్నాయి, ఏ కోర్టులో ఉన్నాయి, ముద్దాయిలు ఎవరు, ఎన్ని కేసులు ఉన్నాయి అనే సమాచారం ఒక పుస్తకంలో వాగుకోవాలి. 3 కేసులు అయితే ఒక్కమారు కోర్టులో హాజరైతే పి.డి.యాక్టు చేస్తే ఒక సంవత్సరం కాని తేరిగి జైలునుండి బయటకు రాలేడు. కావున ఎర్రచందనం కేసులు లేదా యితర కేసులు, ఎ.బి.ఓ. నుండి డి.ఎచ్.ఓ. స్థాయి వరకు ఒక జట్టుగా చేస్తేనే అటవీశాఖ పని తీరు యింకా మెరుగుపడును. నేను ఎ.బి.ఓ.ను, నేను యచ్.బి.ఓ.ను నేను కింది స్థాయి వాడినన్న అపనమ్మకం వద్దు. మంచి డిస్కుల్ చక్కని ఉద్దేశ్యంతో ద్యూటీ చేస్తే ఆత్మస్థైర్యం వస్తుంది. ఎక్కడైనా దైర్యంగా మాట్లాడండి. అడవిని కాపాడుటలో అందరి వంతు వుంది. ఇప్పుడు మనకి డిపార్టుమెంటు జీవులు-6, డి.ఎచ్.ఓ. వాహనం, నాలుగు ఫ్లైకింగ్ వోర్స్ వాహనాలు, మొబైలు ఫార్మ్ యింకా అడపాదడపా ఫారెస్టర్లు ప్రైవేటు వాహనములు, 10 బేస్ క్యాంపులు, నాలుగు ఫ్లైకింగ్ వోర్సులు, 5 తాణాలలో 80 మంది అదనంగా సిబ్బంది వున్నారు. కావున పద్ధతిగా చేస్తే ఎర్ర చందనం అకృషు రవాణా నిరోధించి, ఎర్ర చందనం చెట్లను కాపాడవచ్చు.

రిమాండు రివోర్టు మరియు కోర్టు కేసుల గూర్చి వివరణ

ముద్దాయి చిక్కిన వెంటనే త్వరతగతిన విచారించి 24 గంటల లోపల ముద్దాయిని మెజిస్ట్రేటు ఎదురుగా హాజరు పరచాలి. ముద్దాయి విచారణలో బాహ్య వేదింపులు మొదలయినవీ లేకుండా జాగ్రత్త పడాలి. ముద్దాయి చెప్పిన ప్రకారం, యితరుల పై విచారణకు చేయుటకు, విచారణ పూర్తి చేసి, పూర్తి సమాచారంతో కేసును కోర్టులో పైలు చేయుట ఒక సంవత్సరం కాల పరిమితిలో కేసు విచారణ పూర్తి చేసి చార్జీషీటు వేసి వుండాలి. సామాన్యంగా అటవీ కేసులలో, వోలేసు కేసు అంత లోతుగా విచారణ చేయలేము. కనీసం ముద్దాయి చెప్పిన ప్రకారం విచారణ చేసి ఫారం-ఎఫ్ పూర్తి చేసి, కేసు రికార్డులు డి.ఎచ్.ఓ. గారికి పంపి పాసిక్యూషన్ ఆర్డరు తీసుకొని, కేసు రికార్డులో జత చేసి వెంటనే కోర్టులో పైలు చేసినచో ముద్దాయి 15 రోజుల రిమాండు టైములో కేసు దాఖలా చేస్తే మనకు సమన్లు కోర్టు దగ్గర అతనికి అందించే

వీలుంటుంది. కేసు త్వరితగతిన కోర్టులో పిచారణకు వచ్చును. మెజిస్ట్రేటు గారినీ కోరి పారెస్టు కేసులన్నీ నెలలో 2-3 రోజులు వచ్చునట్లు చేసుకొని ఆ రోజు సాక్షులను హాజరు పరచినచో కేసు త్వరగా పూర్తి అవుతుంది. సమన్లు ముద్దాయికి అప్పగింత ఆలస్యం కాకుండా సంతకం తీసుకోండి. కోర్టుకు హాజరు కాకున్నచో యన్.బి.డబ్ల్యు. యివ్వబడుతుంది. యన్.బి.డబ్ల్యు. హాజరు కాకున్నచో ముద్దాయిని ఎక్కడవున్న అరెస్టు చేసి హాజరు పరచవచ్చును, అందులకు వెనుకాడకూడదు. ముద్దాయికి శిక్ష పడితేనే నేరం అదుపులో వుండును. కావున కేసు పట్టినప్పటినుండి పిచారణ పూర్తి అయి శిక్ష పడే వరకు ఎ.బి.ఓ., యచ్.బి.ఓ., యచ్.యస్.ఓ., యచ్.ఆర్.ఓ., రేంజీ క్లర్కు, డి.ఎచ్.ఓ. ఆఫీసు సిబ్బంది, డి.ఎచ్.ఓ. అందరూ వారి వారి డ్యూటీని సరైన కాలములో పూర్తి చెయ్యాలి. కావున స్టేట్ మెంట్, పంచనామా, పాశుర్తి లిస్టు, పి.ఓ.ఆర్. కేసు రిపోర్టు, స్వాధీనంలో గల వాహనము యొక్క యిన్వెంటరీ మొదలైనవి అన్ని డి.ఎచ్.ఓ.గారికి పంపించాలి. కింది సిబ్బంది పనులను విభజించుకొని చేసినచో పనులు సక్రమంగా వెంట వెంటనే పూర్తి అవుతాయి. పనిరాదు అనే భావన వీడి అన్ని చెయ్యండి. డివిజనుకు / అటవీశాఖకు మంచి పేరు తేవాలని కోరుతూ.

ఆధరైజుడు ఆఫీసరు ముందు అటవీ నేరములో పట్టుబడిన

వాహనము ఉంచు విషయము గూర్చి వివరణ

అటవీ నేరములో ఏదైనా వాహనము, అటవీశాఖ అధికారులకు గాని, వోలీసు అధికారులకుగాని పట్టుబడినచో ఎంత వీలయితే అంత తొందరగా వాహనము, అందులోని అటవీ కర్రలు మెజిస్ట్రేటు ముందుగానీ, అటవీ డివిజన్ అధికారి ఎదుట హాజరు పరచవలెను. అటవీ కేసులో వాహనము యజమాని పాత్ర గురించి పిచారణ చేయు అధికారం ఆధరైజుడు ఆఫీసరు గా డి.ఎచ్.ఓ. గారికి అధికారం కలదు. కావున అటవీ నేరములలో వాహనము కేసులు డి.ఎచ్.ఓ. గారి ఎదుట హాజరు పరచినచో, అటవీ నేరం చేసిన వాహనములు అందులోని అటవీ ఉత్పత్తులతో తనిఖీ చేసి కేసు పిచారణ డి.ఎచ్.ఓ. గారు చేస్తారు. అటవీ నేరములలో వాహనము ఆధరైజుడు ఆఫీసరు గారు అయిన డి.ఎచ్.ఓ. గారి ఎదుట హాజరుపరచడము ఆలస్యమైనచో యింతలో ఎదేని కోర్టు పిచారణ నిమిత్తం వాహనం హాజరు పరచమని ఆదేశించవచ్చును. కావున కేసు పట్టిన వెంటనే ఆధరైజుడు ఆఫీసరు గారు అయిన డి.ఎచ్.ఓ. గారి ఎదుట హాజరు పరచినచో వాహన యజమానికి నోటీసులు యిచ్చి ఎంక్వరీ పూర్తి చేయుదురు. కావున వెంట వెంటనే రికార్డు పని పూర్తి చేయవచ్చును. కేసు తదుపరి పిచారణ చేయు అధికారం ఉండదు. కేసు పిచారణ పూర్తి చేసి వాహనం పశుత్వ పరం చేయు వీలుపడును.

GUIDELINES FOR DEALING WITH FOREST OFFENCES

SCOPE AND MEANING OF FOREST OFFENCE:

Forest offence is defined as an offence punishable under the Forest Act or any rule made there under. It is a non cognizable offence and also is bailable because the punishment prescribed for any of the Forest Offences is less than three years. All Forest offences except the offence punishable under Section 52 & 55 are compoundable. If any person violating any provisions of Forest Act, is to be prosecuted, the procedure as laid down under Chapter XX of Cr. P.C. has to be followed. Since punishment for any of the Forest offences does not exceed two years, all Forest offences are summons - cases.

A List of forest offences is given in the schedule annexed hereto.

COMPOUNDING OF FOREST OFFENCE:

As stated above many of the Forest offences are compoundable u/s 59 of the A.P. Forest Act. The procedure is laid down in the Forest offences. (Compounding and Prosecution) Rules. According to Rule 8 of the said rules, the Forest Range Officer, up to a monetary limit, Sub-Divisional Forest Officer and Divisional Forest Officers are the authorities to receive compensation from the accused persons. A sum of Rs. 50/- is leviable for trivial offences. In other cases the compensation should be at least equal to the value of the seized forest produce and the amount of compensation go up to four times of such value. The compensation will be in addition to the value. If the seized Forest produce has to be released in favour of the accused, the value has to be collected in addition to compensation. If the Forest produce has to be retained no value need be collected. It is open to the compounding authority to estimate rationally the value of the Forest produce. The schedule of rates fixing the market value is meant to be a guide line for the compounding officer.

The compounding officers may pass orders and communicate the same in Form 'E'. If the amount is collected in advance by the subordinate officers, the payment will have to be accepted. Even after communication of the compounding orders, if the amount is not paid, the compounding fee can be collected as an arrears of Land Revenue u/s 70 of the Forest Act.

PROSECUTION OF FOREST OFFENCES:

When the accused is not willing to compound or if the compounding authority does not choose to compound the offence for the reasons to be recorded in writing, the accused has necessarily to be prosecuted. For prosecution of the accused in a Forest Offences case, investigation has to be completed. The process of investigation consists of collection of evidence to clinch the issue.

After the investigation is completed, all the facts must be placed before the authority competent to sanction prosecution. The Government u/s 62 of the Forest Act have authorised certain officers to hold enquiry into Forest offences and in the course of enquiry to receive and record evidence. If the evidence is recorded in accordance with sections 274, 275, 276 and 277 of the Cr.P.C. in the presence of the accused the evidence so recorded is admissible. The Forest Range Officer in certain cases, the Sub-Divisional Forest Officer and Divisional Forest Officer in all other cases are empowered by the Government to sanction prosecution under Rule 12 of the Forest Offences (Compounding and Prosecution) Rules 1969. On receipt of the sanction of the competent authority to prosecute the accused, a charge sheet in the prescribed form (F) should be filed by an Officer not below the rank of a Forest Section Officer. This charge sheet is treated by the court as a complaint by a public servant. The Magistrate after taking cognizance of the report assigns a calendar case number to it. Therefore, it would be necessary to produce the accused before the Magistrate. For producing the accused before the Magistrate, the complainant may request the court for issuing the summons. When the accused appears before the court, copy of the complaint together with a list of witness will be supplied to the accused. He will then be examined u/s 251 of Cr. P.C. where in the substance of the accusation will be stated to the accused. If the accused pleads guilty, he will be convicted.. If the accused does not plead guilty and denies the charge, it becomes incumbent on the complainant to produce the evidence.

When the witnesses for prosecution are produced, their evidence is recorded by the Magistrate first by Examination in chief and each witness after Chief examination will be cross examined by the accused. When the evidence of prosecution is closed, the accused is again examined U/s 313 Cr.P.C. If he has any defence, he will produce defence witnesses and the evidence in defence will be recorded in the same manner i.e. Chief Examination by defence followed by cross examination by the prosecution. The prosecution as well as the defence then are given an opportunity to place the facts before the court by advancing arguments. The Magistrate will then pass orders either convicting the accused or acquitting him.

On conviction, the accused has the opportunity of preferring an appeal before the Sessions Court. But in the event of acquittal the complainant has to approach the Public Prosecutor, A.P., who may with the leave of the court, file an appeal against the acquittal.

FORMS:

All statutory Forms are printed in the rules, Non statutory Forms which are necessary while dealing with Forest Offences such as intimation of arrest to Court, seeking remand of the arrested persons, bond for the release of the accused, summons to accused person, summons to witness, search warrant and proforma for sanctioning prosecution are given in the Annexures.

1) **Seizure and confiscation of property:**

When any forest offences has been committed in respect of any timber or other forest produce such timber or other forest produce together with tools, ropes, chains, vehicles, etc. can be seized by any Forest Officer. It is obligatory on the Officer seizing the property to put a mark of seizure on it which is usually a seizure hammer mark, to indicate that the property has been seized. Where the property seized can not take the seizure hammer mark, seizure -slips should ordinarily pasted on the seized property if the cattle are included in the property seized their seizure should be indicated by the description of the animals seized. A panchanama should be held for the seizure made and the statement of persons connected with the case should be recorded. If the person accused of the Forest offence is willing to have the offence compounded, his signature should be obtained in the compounding statement in Form-A. In all cases, where the accused is not willing to have the offence compounded the property seized should either be produced before the asuthorized officer or a report of seizure should be made to the Magistrate. The property seized may be kept in the safe custody of a Forest Officer not below the rank of the Forest Guard or the village head man till it is produced before the authorized Officer. If it is not physically possible, to carry seized property before the authorized officer, a report of the circumstances leading to the seizure and a request for the inspection of the seized property may be made through the usual channel to the authorized Officer, who upon such a report, shall fix up a program of inspection and require the officer to produce the seized property in his camp. The authorized officer should without unnecessary delay, proceed for the inspection of the seized property. In case the accused is willing to have the offence compounded, it is not obligatory on the part of the officer seizing the property to make a report of seizure to the Magistrate, nor it is necessary to produce the property before the authorised officer. But a report may, however, be made without realizing the seized property to the authorised officer explaining the circumstances in which the seizure of property was made. On receipt of such report, the authorised officer shall proceed to the spot and inspect the seized property.

"As soon as seizure of vehicle is effected, the Divisional Forest Officer or the Forest Range Officer concerned must as speedily as possible make a telegraphic report to the Chief Conservator of Forests, concerned followed by a report giving details of seizure.

Soon after the production of the seized property before the authorised officer, the Divisional Forest Officer, must address the R.T.O. with a request to arrange for inspection of the motor vehicle seized by Forest Department, so as to prepare an inventory of all parts of the vehicle and fix its value. This is necessary to ensure that all parts of the seized vehicle are properly safeguarded till the final disposal of the case".

According to the rules of procedure, the offence detected and seizures made by any subordinate Forest Officers are reported to the Forest Range Officer by a Preliminary Offence Report (POR). On receipt of the Preliminary Offence Report, an offence is registered in the office of the Range Officer and a serial number is assigned to it in financial year. Any reference to the particular offence must be made by its number, the year and the Range i.e. "Offence No..... year of Range and any report made in this regard should be referred as "Offence report (O.R.) No.of Range". There should not be any confusion to mix up the offence No. with the "Preliminary Offence Report (P.O.R)" issued by the subordinate.

The standard method of reference should only be by the offence number of the Range.

2. "Preliminary Enquiry"

The Authorised Officer, after the inspection of the seized property, should satisfy himself that there is prima-facie case to initiate proceedings for the confiscation of timber or other forest produce together with tools, ropes, chains, vehicles, etc. used in the commission of the forest offence. Preliminary enquiry may be held by authorised Officer himself, if possible, in the presence of the persons from whose possession the forest produce and the vehicle, etc. were seized. In course of the preliminary enquiry he should record the evidence of the seizing officer, the pnachas of seizure, etc.

3. Provisional conclusion:

The evidence recorded by the authorised officer at the preliminary enquiry should be sufficient to provisionally conclude that a forest offence has been committed in respect of timber or other forest produce that is produced before him and that there is a prima-facie case for ordering confiscation of the timber or other forest produce together with tools, ropes, chains, boats or vehicles used in committing such forest offence.

4. Issue of show-cause notice:

The authorised officer, on the strength of the preliminary enquiry, should issue a notice in writing containing the grounds on which it is proposed to confiscate the timber or other forest produce together with the vehicle, etc. It should categorically be stated in the notice that the person from whom the property has been seized is required to show cause by a data to be specified as to why the timber or other forest produce together with vehicle should not be confiscated to Government as per Law. A period of not less than ten days and not more than fifteen days may be fixed. The person, from

whom the property is seized, is entitled to make a representation in writing within the stipulated period against the grounds for confiscation and reasonable opportunity of being heard should also be given to him. A model form of show-cause notice is appended herewith (Appendix-I).

The notice should be prepared in duplicate and should as far as possible be served on the person from whom the property was seized in the beginning. The acknowledgement should be obtained on the duplicate and it should be filed. The service of notice may be entrusted to a departmental subordinate who should make an endorsement on the duplicate copy of the notice to the effect that the notice has been served by him and he should also indicate the date of service. If it is not possible to serve the notice on the person to whom it is intended, it can be delivered to an adult male member of his family and the acknowledgement should be obtained on the duplicate. In case, where even this is not possible, the original should be affixed at a conspicuous place at his residence in the presence of two or more witnesses of the locality. Where it is not possible to personally deliver a copy of the notice to either the person to whom the notice is intended or to an adult male member of the family, the notice can be sent by Registered Post with Acknowledgement Due to the last known address of the person. The owner of the vehicle should also be afforded a reasonable opportunity available to him and for this purpose it is enough if a copy of the show cause notice is given to him.

In the event of doubt about the service of the show-cause notice, the notice can be published in the local dailies by addressing the Director of Information. All this is necessary to ensure that the parties affected are given a fair deal to enable them to avail the opportunities to which they are legally entitled.

It is a fundamental principle of natural justice that the authorised officer should initiate proceedings with an open mind. It should never appear that the authorised officer is biased or has prejudged the issue. The axiom-justice should not only be done but it should appear to have been done should be followed in all stages of the proceedings.

5. Written representation:

On receipt of a notice in writing from the Authorised Officer to the person from whom the property is seized he is expected to make a representation in writing against the grounds for confiscation and he may urge certain points calling for an enquiry. Thereupon the authorised Officer should fix up a date for enquiry and inform the party. If the party seeks another date, the enquiry may be posted to another date accordingly. The Officer may have to grant such adjournment on the request of the party of the officer

representing the state. In granting adjournments, it should however, be borne in mind that the enquiry should not be unnecessarily delayed.

6. Recording of Evidence:

At the enquiry, evidence should be received and recorded on matter in support of the grounds for confiscation of the timber or other forest produce together with tools, ropes, chains, vehicles etc. The enquiry, however, should not extend to matter beyond the grounds for confiscation.

The witnesses should first be examined in Chief when questions relating to the circumstances in which the seizure of the property was effected should be put on him. The witnesses may also state the manner in which the offence is detected and the timber or other forest produce involved in it together with the tools, vehicles, etc. are seized. He will then be allowed to be cross examined.

Similarly witnesses purported to be examined in defence should be produced and their evidence like wise be recorded.

The owner of the vehicle is entitled to prove his innocence. Therefore any evidence adduced on behalf of the owner of the vehicle should also be brought to record..

The evidence of each witness should be recorded in the form of a narrative and when it is completed it should be read over to the witnesses and if necessary explained in the language in which it is given. If the witness denies correctness of any part of the evidence when it is read over to him, the authorised officer should either carry out the correction, or instead of correcting the evidence, make an memorandum of objections taken and add such remarks as are necessary. The statement then shall be signed by the deponent as well as the authorised Officer.

7 Enforcing the attendance of witnesses:

The Authorised Officer are empowered to held enquiry and in the course of such enquiry receive and record the evidence. They have also been invested with the powers of a Civil court to enforce the attendance of witness and the production of documents and material objects. These powers must be fully utilised in calling for the witnesses required to be examined in the course of the enquiry. If a formal requires is made by either party for summoning witnesses notices should be issued and served in the manner prescribed

8. Giving further opportunity of being heard:-

After the evidence of the state as well as the party is over a reasonable opportunity

of being heard in the matter should be given to the party. In the light of the evidence on record the party may advance their arguments and after conclusion of the arguments any representation made in this behalf shall be duly taken into consideration before final orders are passed.

9. Appointment of Pleaders:

In course of enquiry, the parties may be permitted to be represented by a pleader who will usually file vakalatnama or memorandum of appearance containing a declaration that he has been duly instructed to appear by or on behalf of the party, to whom he claims to represent. The Vakalatnama will be in a printed form and is executed by the party. The execution of the vakalatnama is usually attested by another advocate or a gazetted Officer. An endorsement of acceptance is made by the pleader who is representing the party. The vakalatnama when produced before the authorised officer, should be filed.

10. Inspection of documents & furnishing copies:

While issuing show cause notice with the grounds for confiscation, it is desirable to furnish copies of documents basing upon which the authorised officer comes to a provisional conclusion of confiscating the timber or other forest produce together with the vehicle etc. In the course of the enquiry, the pleader for the party may like to inspect the documents or obtain copies thereof. When such a request is made in writing, the inspection of the documents may be held in the presence of the Authorised Officer himself or it can be arranged in the presence of the ministerial head of the office. If copies of any documents or depositions are requested they may be supplied on copy stamps (folios) as per the Board's standing orders.

11. Drawing up of final orders:

After going through the entire process as above, the Authorised Officer should draft his final order. He should discuss all the details in that order and while giving out the reasons for the confiscation he should pass orders confiscating the property. The authorised officer is forbidden from passing order of confiscation of tool, rope, chain, vehicle etc., if the owner proves his innocence to the satisfaction of the authorised officer. The owner has to prove that the vehicle etc., was used without his knowledge or connivance, or without the knowledge or connivance of his agent or person-in-charge of the vehicle, etc. It is also enjoined on the owner to prove that he, his agent or person-in-charge of vehicle has taken all precautions to see that the vehicle is not put to any

illegal use. The authorised officer should note that the burden of proof lies on the owner and that they are not expected to make any presumption with regards to the innocence of the owner. The essential requisites for initiating proceedings for confiscation of vehicles are only two viz. (1) there must have been a forest offence (ii) the property seized must have been used in committing that offence. The Forest Act provides also for compounding of forest offences. When an offence is compounded the property other than forest produce seized in connection with forest offence may have to be released to the owner on payment of compounding fee. If the powers conferred under Sec.59 to accept the compensation on are not to be used in favour of confiscation of property as stringment measure, the reasons therefore have to be clearly spelt out in the final orders. If compounding is not considered desirable, the reasons therefore may be recorded.

The order passed by the Authorised Officer is assailable in revision or appeal. Therefore care should be taken to see that it is devoid of defects or lacunae. It should be coured in such a language and style that the sincerity of purpose, regularity of proceedings and the nature of the orders passed are clearly reflected in it. A Copy of this order should be supplied to the party free of charge. The seal of authority of the authorised Officer should be affixed on each page at bottom left.

12. Diary proceedings:

The Authorised Officer shall maintain diary of proceedings (case diary) for each case separately and it should be filed. The diary shall show the time at which the proceedings of each day commenced and the time at which they ended and shall indicate clearly the progress made in hearing of the case specifying the number of witnesses examined in the order in which it was taken up. The entries shall be initialed by the Authorised Officer on the day to which they relate.

13. Safety of property seized during pendency or after confiscation:

When any Forest Officer seizes tools, ropes, chains, boats, vehicles, etc. and when it is provisionally concluded that this property should be confiscated, the property so seized should not be released pending enquiry. When the vehicle is seized and the proceedings of confiscation are pending the vehicle should as far as possible be kept in the safe custody of the authorised officer himself. In exceptional cases, it may be kept in the custody of the Forest Range Officer. The tyres should be removed and kept safely to avoid damage. The vehicles should be made to rest on stones to protect it from rusting. For any parts that are removed from the body of the vehicle, a separate

inventory should be kept in safe custody. The vehicles should be kept in a garage if available; if not a temporary shed with the roof of G.I. sheets or other suitable roofing material should be erected. All possible care must be taken to protect it from the vagaries of weather conditions. Proper watch-and ward should be posted. The engine should be run at least once in a month. It shall be personal responsibility of the authorised officer concerned to take all measures and precautions for the safety of the vehicle. The Conservator of Forests, should ensure that the vehicles are kept in safe custody

In case the parties approach High Court by way of writ petitions and secure orders for conditional release of the vehicle and if the release is ordered on insufficient grounds, all such petitions must be promptly opposed. If the Authorised Officer himself wants to release and the release of the vehicle becomes inevitable and if the proceedings of the confiscation are still pending, keeping in view, the directions of the Court, the vehicle should be released after preparing proper inventory by the Motor Vehicle Inspector or other competent person so that the vehicle may be produced in the same condition in which it is released.

"If the Vehicle has to be released conditionally against immovable property Security, the nature and the value of the immovable property must be ascertained. It should at least be equal to the value of the vehicle as determined by the M.V.I. or other competent authority. The authorised Officer must insist on the production of encumbrance certificate for the preceding (12) years. If the authorised Officer is satisfied on the nature, extent and the value of the immovable property, he may insist on the execution of a document creating charge over the immovable property for the amount to be specified. A Model "Deed of Immovable Property Security" is furnished in Appendix-IV. This form may be suitably modified depending upon the circumstances of each case and the person executing the deed may be called upon to produce the same after registration. Following points will have to be kept in view while executing the deed.

- (1) On execution of the deed, the executor shall present in for registration on payment of fee under Section 17 (1) (b) of the Registration Act;
- (2) The vehicle shall be released only on furnishing of the registered security deed;
- (3) After release of the vehicle, it is the duty of the Authorised Officer to publish the gist of the deed, the immovable property secured by way of notice to third parties. If such notice is not published, the innocent third party purchasers or transfer or will not be bound by the security created by the deed.

- (4) It is also necessary that this fact is notified to the Village Officers and the Gram Panchayat by way of information to prevent the possibility of creating further charge over the immovable property by misrepresentation.
- (5) All the terms or conditions of the order under takings by the executor in this regard shall be incorporated in schedule 'B'
- (6) In case immovable property belonging to third parties is offered for security on behalf of the vehicle 's owner, it is permissible that the owner of the land and the owner of the vehicle execute the deed jointly holding responsibility both jointly and severally.
- (7) While satisfying about the value, the Divisional Forest Officer or the Sub-DFO, as the case may be, shall be responsible property is found over-valued.

The opinion of the Government pleader explaining the legal position of the immovable property security is furnished Appendix-V for information of the Officers.

After expiry of the appeal time, or after the confiscation is confirmed by the District Court, steps should be taken for the Auction of the vehicle as per the standing orders. In the event, the appellate court sets aside the order of confiscation, steps should be taken to file a revision Petition under the appropriate provision of law in consultation with the Public Prosecutor, Andhra Pradesh, Hyderabad or the Government pleader, High Court.

13. A Record of Vehicles confiscated

In the order of confiscation, it may be useful to mention, besides the vehicle number, the particulars like year of manufacture, Engine No. and chasis No. The details of each vehicle confiscated to Government may be posted in a register in the following proforma & a copy of which shall be sent to the Conservator of Forests, and the Chief Conservator of Forests concerned.

Sl.No.	Offence No. and Range	Date of Confiscation order	No. of vehicle	Year of Manufacture of Vehicle
1	2	3	4	5

Engine No	Chasis No.	Condition of the vehicle and its value as assessed by RTO/MVI	Opinion with regards to the fitness of the vehicle for Deptl. Use	Remarks
6	7	8	9	10

When once the vehicle is fully confiscated to the State, the Divisional Forest Officer should consult the Regional Transport Officer or the Motor Vehicle Inspector authorised by Regional Transport Officer and get the value of the vehicle fixed, so that it could be taken as a fair price and help in assessing the bid offered in the Public Auction.

14. Other Penalties:

The order of confiscation passed is no bar for imposing any other penalty to which the person who committed the offence is liable. For the forest offences committed, the persons accused of the offence have always to face the criminal liability for which the accused may have to be prosecuted. The confiscation must always precede the other penalty.

15. Arrest of Accused persons:

Under Section 53 (i), any Forest Officer is empowered subject to certain conditions as specified in the said section, to arrest a person accused of committing an forest offence. After arrest of the Person, he must be duly informed of the grounds of arrest and one of the two alternatives must be followed, thereafter, viz, the arrested person must either be produced with in 24 hours of his arrest, before a Magistrate as required under Section 53 (2) , or he must be released on execution of a bond in accordance with section 564. The Authorised Officer may chose the latter course, after service of notice under Section 44 (2-B) as it would be within their powers; and the Bonds may be helpful when prosecution of the offenders, after completing the formalities required for the confiscation, is launched. For release of the arrested person, the Form of Bond as furnished in Appendix III may be adopted.

16. Despatch of records on revision or appeal:

On request from the revisional authority (C.F.) or appellate authority (District Court), the records pertaining to the case properly stitched and indexed should be sent in a sealed cover. All correspondence between the Judicial Officers and Authorised Officers shall be by letters or in the form of endorsement.

Sd/- P.S. RAO
Chief Conservator of Forests.

GUIDELINES FOR THE EFFECTIVE IMPLEMENTATION OF THE A.P. FOREST ACT, 1967 & THE WILD LIFE (PROTECTION) ACT, 1972

1. INTRODUCTION:

The following guidelines are laid down for effective implementation of the wildlife Protection Act and the Forest Act.

It needs to be emphasized here that forest offences and wildlife cases, as all criminal cases, are governed by the Code of Criminal Procedure, 1973 when prosecution is launched in criminal courts. Therefore, for effective prosecution of wildlife cases, it is important to understand the procedure laid down in the Cr. P.C.

2. TYPES OF OFFENCES

The types of offences encountered under the wild Life (Protection) Act, 1972 can be broadly classed under the following situations:

- ★ Unauthorized entry in a National Park / Sanctuary (Protected Areas);
- ★ Any person with weapon and a wild animal killed inside the protected area;
- ★ Any person with or without a weapon but with a live or dead wild-animal or a derivative of a wild species of animal (viz, skin, bone, horn, nails, etc.) whether within or outside the protected area;

It must be understood that several permutations and combinations of the above may occur in real-life situations encountered in the field.

3. Action to be taken

- ★ Any officer who comes across any offence being committed should immediately apprehend such person along with the weapon, carcass, vehicle, etc. and take him to the officer who is authorized to carry investigation.
- ★ **Apprehending the accused person:** Any forest Officer or Private person can apprehend a person suspected to have committed the

offence under the WLP Act. He can be detained for questioning and if necessary may be arrested but subject to the fulfillment of conditions specified in Sec 50(3) of the Wildlife (Protection) Act, 1972.

- ★ **Information of offence :** As soon as any information regarding the offence, or any violation of the Act is reported, the same may be reduced into writing.
- ★ Thereafter, whosoever is marked or directed to investigate the matter should proceed to the spot to ascertain the facts. On reaching the spot for visual inspection and on the facts and circumstances of the case, the investigating officer should, prima facie, come to an opinion as to the nature of the offence and thereafter collect evidence relating to the offence.

Note: *In offences of serious nature a Gazetted Officer is required to personally supervise the investigation and should visit the scene of the offence himself.*

4. INVESTIGATION

4.1 Investigation of an offence is a systematic, minute, and thorough attempt to collect, receive and record evidence so as to learn the facts about something complex or hidden. The success of any case depends upon how the investigation of the offence has been completed. While investigating a matter, the investigating officer should make efforts to search the place or the premises and seize all incriminating material or articles. While preparing the seizure memo of the articles, there should be an attempt to have some independent respectable residents of the area present as witnesses to the seizure. Their signatures should be obtained on the seizure memo. The accused should always be given a copy of the seizure memo prepared on the spot. After making the preliminary enquiry, if any person is prima facie found accused of having committed an offence under the WLP Act, he can be put under arrest in accordance with Sec. 50(3) of the Act. In the event of arrest of a person, such person should be informed about the particulars of the offence he is alleged to have committed.

- i) Proceeding to the spot;
- ii) Ascertaining the facts and circumstances of the case;
- iii) Search of places and persons to unearth any evidence,

(V) Collecting evidence relating to the commission of the offence - which may consist of :

- (a) The Examination of the various persons (including the accused) and the reduction of their statements into writing if the officer thinks fit. Evidence as far as possible must be recorded in presence of the accused person as it would be admissible in subsequent trial of the accused.
- (b) The Search of places and seizure of things considered necessary for the investigation and to be produced at the trial.

For the purposes of investigation, offences are divided into two categories:

- (i) Cognizable; and
- (ii) Non-Cognizable,

In a cognizable case, a police officer may arrest without warrant and may proceed to investigate the case in accordance with chapter XII of the Cr. P.C. But investigation of such cases by forest officers stands on different footing, and investigation has to be made under the provisions of the wildlife (Protection) Act, 1972 and the rules made thereunder.

Investigation of Offence under the Wildlife (Protection) Act, 1972:

- ★ For investigations, forest officer incharge shall proceed to the scene of offence immediately;
- ★ take all steps to preserve the scene of the offence from disturbance;
- ★ to record particulars of, and secure, the potential witnesses;
- ★ obtain all information relating to the case and arrest the culprit;
- ★ all orders i.e., orders to arrest, to search, to summon etc. shall be in writing and attached to the case diary;
- ★ investigating officer should take steps to secure expert technical assistance and advice for purposes of evidence;
- ★ if a carcass of a dead animal is recovered a post mortem should be conducted by a veterinary doctor at the earliest; if possible the carcass also be examined by a forensic expert; any part of the carcass such as hair, blood or tissue samples required for any chemical or other examination should be preserved for subsequent examination, these proceedings have to be taken after reporting the offence to the Magistrate and after obtained order from the Magistrate;

- ★ recording of statements of the accused and summoning the witnesses and recording their statements;
- ★ reports from forensic experts and ballistic experts (in case of firearms or explosives) may be obtained but in such cases the arms/ weapon used in the commission of the offence should be seized from the accused immediately before these could be tampered with.

Note: All these steps must be completed without loss of time

4.3 **Art 22 of the constitution of India :** Person arrested should be informed of the grounds of arrest and he can not be denied to consult a legal practitioner of his right to bail. The accused person who is arrested without a warrant issued by a Magistrate should be informed about the full particulars of the offence he is alleged to have committed. If the offence committed is of a bailable nature, then he should be informed accordingly so that he can be released on bail for which he should arrange sureties for himself.

4.4 A person arrested should not be detained for more than twenty-four hours.

The Law does not permit detention of a person beyond 24 hours without the authorization by a Magistrate. In other words, the person should be produced before the nearest Magistrate within 24 hours of his arrest.

4.5 No authorized officer should detain a person arrested without a warrant for more than 24 hours which excludes the time taken for journey from the place of arrest to the Magistrate's Court.

4.6 When investigation cannot be completed in 24 hours, investigating officer shall forward the case diary (report) to the concerned Magistrate & produce the accused before him. He may, if he deems fit, after being satisfied that adequate grounds exist, authorize further detention of the accused....

5 **ADMISSIBILITY OF EVIDENCE**

Statement made before forest officer is admissible in evidence and not hit by sec. 25 of the **Indian Evidence Act, 1872**, as the officers of the Forest Department are not treated as Police Officers, Any statement (confessional or otherwise) of an accused recorded by a forest officer is not considered as a statement recorded before a police officer, therefore, it is admissible in evidence against the accused person.

FILING OF COMPLAINT AND FOLLOW UP

6.

6.1

After the investigation has been completed in all respects, the case before the Magistrate has to be presented in the form of a complaint under Section 55 for an offence punishable under the WLP Act. And any offence punishable under the Wildlife (Protection) Act, 1972 can only be enquired and tried into by a Court of Magistrate on a complaint in writing filed by an authorized officer. A xerox copy of the complaint with list of witnesses has to be furnished to the accused person.

6.2

Presenting of complaint and cognizance

Where any case for an offence under the WLP Act has to be filed in a Court of Law, the same has to be filed by way of a complaint before a Magistrate under the provisions of Sec. 200 Cr. P.C.

This step is termed "taking cognizance of an offence by a Magistrate".

NOTE :

Since the complaint of an offence under the Wildlife Protection Act is filed in writing by a public servant acting or purporting to act in the discharge of his official duties, the Magistrate need not examine the complainant and the witnesses.

6.3

Under the Wildlife (Protection) Act, 1972 the forest or the police officials record the commission of offence and after completion of search, detention, arrest, collecting evidence, investigation, recording the statement of witnesses and the accused, obtaining expert forensic evidence, files a complaint through the authorized officer under sec. 55 in the appropriate court.

There is no prescribed format of drafting a complaint. It should spell out in detail the nature of offence that has been committed, all the provisions of the Wildlife (Protection) Act, or any other Act which have been violated. An offence can violate the provisions of more than one Act. It is always better to strengthen the complaint by invoking all the Acts that have been violated, be it the Wild Life (Protection) Act, 1972, the Indian Forest Act, 1927, the Arms Act, the Motor Vehicles Act, or even the Indian Penal code, 1860 (sec. 428 Mischief by killing or maiming animal of the value of ten rupees (or upwards)). The accused should be charged under all these Acts and their respective provisions.

The complaint should disclose clearly the sequence of events, the time and place of occurrence of the offence, supported by strong evidence, the correct identification of the animal killed or its trophy

seized and the Schedule under which it is listed in the Wildlife (Protection) Act, and the type of weapon used.

- 6.4. There are two ways of starting a criminal prosecution :
On complaint by a private individual before a Magistrate under sec. 55(c) of the Wildlife (protection) Act, 1972 read with section 200 of Cr. P.C.; or on a complaint under sec. 55(a) or (b) of the Wildlife (Protection) Act, 1972 read with Rule 49 of the Wildlife (protection) Act, 1972 Rules.
- 6.5 Time limit for filing complaints: Sec.468 of Cr. P.C. as per the table below

Period of Punishment	Period of Limitation
If the offence is punishable with fine only	6 months
If the offence is punishable with imprisonment for a term not exceeding one year	1 Year
- If the offence is punishable with imprisonment for term exceeding 1 year but not exceeding 3 year	3 years

No Court will take cognizance of an offence if the above time limit has expired from the date of commission of the offence unless every day's delay is satisfactorily explained to the court under Sec. 473 Cr. P.C.

6.6. Court where Complaint should be filed

Any complaint under the WL Act has to be filed before the Court of a Magistrate First Class in whose jurisdiction the offence has been committed.

7. TRIAL OF CASES AND ITS PROCEDURE

The trial starts after investigation is completed. Trial is judicial proceedings while investigation is administrative proceedings.

7.1 WILDLIFE OFFENCES AND METHOD OF DEALING WITH THEM.

A list of offences, punishable under Wildlife (Protection) Act, 1972 is appended.

As soon as an offence under S.L.P. Act is detected, it should be reported in the same manner as is done in the case of Forest offences.

These offences are punishable with imprisonment ranging from 3 to 7 years and they are therefore cognizable and non-bailable. Some of the offences are compoundable. The discretion to compound or to prosecute lies with the Forest officer not below the rank of Dy. Conservator of Forests. Offences for which a

minimum punishment of imprisonment is prescribed are not compoundable, they are therefore necessarily to be prosecuted. Since all the offences are punishable with imprisonment exceeding 2 years they have to be treated as warrant cases, exception being offences punishable u/S. 28(j) and 53 for teasing animals in zoo and wrongful seizure respectively which are summons cases and have to be dealt with accordingly.

7.2. Procedure for Trial in Warrant Cases :

The following is the definition of a warrant case, as given in section 2(x) of the Cr.P.C.:

"Warrant case means a case relating to an offence punishable with death, imprisonment for life or imprisonment for a term exceeding two years"

On receipt of a complaint of a warrant case, from a Forest Officer, the Magistrate will decide the procedure to be followed as laid in section 244 Cr. P.C. when the accused in such a case is produced before the Magistrate, he should hear the complaint and receive the evidence of prosecution. If the magistrate feels that no case is made out against the accused, which would warrant conviction, he may discharge the accused. If there are strong grounds to believe that the accused has committed an offence the Magistrate will frame charge against the accused. The Magistrate will read and explain the charge and he will ask whether he is guilty or has any defence. If the accused pleads guilty the Magistrate may convict him. If the accused pleads not guilty the prosecution produces their witnesses who are subject to cross examination by the accused. The accused will then be called upon to put up any defence evidence. At any stage during the trial, the court may record the statement of, accused person under section 313 Cr. PC before he is called on for defence. After completing all the stages of trial the Magistrate may acquit or convict the accused. As in the case of trial of summons cases, the complainant's presence on each date of hearing is necessary. Failure to be present may result in the discharge of the accused under section 249 Cr. P.C. The powers of the Magistrate to discharge the accused in the event of absence of the complainant is discretionary and the complainant, the forest officer may apply to the court for dispensing with his presence, whenever it is not possible for him to attend the court.

7.3. PROCEDURE OF SUMMARY TRIALS :

Certain offences under the Forest Act by virtue of section 57 can be

tried summarily. Those which fall under this category are offence under section 25, 43, 55 and 68 where the punishment prescribed is an imprisonment upto six month or fine up to Rs. 500/-. Or both. The procedure of summary trial is simpler or quicker for disposal. For forest cases the procedure of summons cases is still followed. In cases where there is no appeal, the Magistrate must enter into a register the particulars mentioned in section 262 Cr. P.C. i.e. serial number of the case: date of commission of the offence; date of repr: name of complainant: name, parentage and residence of the accused: the offence complained and the offence proved; plea of the accused; finding; and if conviction, the reason therefor, the sentence of other final order; and the date on which the proceedings terminated. There is no appeal as per section 376 Cr. P.C. if the Magistrate of first class passes a sentence of fine not exceeding Rs. 100/-. If an appeal is permitted, before passing the sentence, the Magistrate should record a judgement containing the substance of the evidence and also the particulars named in section 263.

7.4 PROCEDURE OF RECORDING EVIDENCE:

7.4.1. The procedure connected with the disposal of forest offence from the time of their detection upto the conduct of trials has so far been discussed. The trials begin when the parties are summoned and end when the judgement is delivered. It is now necessary to give in some detail the rules to be observed in conducting the examination of witnesses appearing before the court. This is particularly necessary for the forest officers who have themselves to conduct the prosecution in simple forest cases and are often at sea in a criminal court owing to ignorance of procedure and the best method of conducting a case.

7.4.2. The object of an independent judicial enquiry is to establish beyond doubt the guilt or innocence of the person who is charged with the commission of a certain definite offence. This conclusion is reached by the Magistrate by a proper appreciation of the evidence before him. The fundamental principle upon which the law regulates evidence is that the best which the case admits of shall in every instance be produce. It is the duty of the prosecution to lead the evidence for the case in a manner that will throw the fullest possible light upon the subject under inquiry or trial. As Baden powell puts it, the prosecutor must make out affirmatively, from the evidence for the prosecution, the charge he makes; he cannot make charge and say " I cannot prove it very well; but you defend yourself and if your defence is not completed

- that will show you are guilty". It is only when an offence is prima facie brought home, that the accused must clear himself or be convicted.
- 7.4.3. The term "evidence" may be defined as that which the parties produce to the court which such court in order to form its opinion upon the truth of the facts is called upon to try; "arguments" show how such "evidence" bears upon the various points to be established.
- 7.4.5. With a view to rendering judicial inquiry as solemn as possible, the law has instituted two conditions: first that evidence shall be delivered (without one witness being in hearing distance of what another says) under the sanction of an oath or that which is equivalent to it, solemn affirmation: the penalty for false statement being that attaching to what is technically known as perjury" secondly, that evidence should be recorded in the presence of the accused who must have thus an opportunity of cross-examining the witnesses deposing against him.

7.5 ORDER OF EXAMINATION OF WITNESSES :

- 7.5.1 The witnesses for the prosecution are first heard one after another and if a prima facie case is established the defence is thereafter entered into by accused who produce his own witnesses who are similarly heard one after another.
- 7.5.2. The order of examination of the witnesses, both for the prosecution and for the defence, is as follows:
- 7.5.3. When a witness is placed in the witness-box, he must take an oath or make a solemn affirmation that he will tell the truth, the whole truth and nothing but the truth. As soon as the witness has taken the oath or affirmed, he is examined by the party who called him as a witness: this is called his examination in Chief. Next the adverse party searches the credit and veracity of the witness: this is called the cross-examination. Lastly, the party who called him has the privilege of allowing the witness an opportunity of explaining, anything which may have been elicited from him on cross-examination; this is called Re-examination. There will be a further cross-examination after the re-examination.

7.6. EXAMINATION-IN-CHIEF:

- 7.6.1. The object of this examination is to lay before the court, the whole of the information which the witness can tender that is relevant and material. But "leading questions" are not to be asked. The ordinary criterion of a 'leading question' is whether the question indicates the answer desired by the questioner. How to elicit evidence must depend upon the circumstances of each individual case. It is proper to lead

witness in all matters which are merely introductory to establishing the identity of the accused, present and the time and the place of the scene of action. For this purpose the attention of the witness may be drawn to the transaction by asking him if he knows the accused persons, and if so, when and what the accused did, and where it happened. After the identity of the accused and the time and place have been fixed, it is generally the easiest course to desire the witness to give his own account of the matter, making him omit, as he goes along, what is not relevant or material to the case. If a rustic, ignorant witness be not allowed his story in his own way, he becomes embarrassed and confused, and mixes up distinct branches of his testimony. He takes it for granted that the court knows as much as the matter as he does himself. It is difficult therefore to extract the important part of his evidence piecemeal. But if his attention be first drawn to the transaction by asking him when and where it happened, and he be told to describe it from the beginning, he will generally proceed in his own way to detail all the relevant facts in order of time. Occasionally it may be necessary to cross-examine one's own witness, by permission of the court, where the witness is evidently hostile to the party calling him. Whether a witness is hostile, or not, is however a point to be decided by the presiding officer of the court.

7.6.2 Subject to these general principles, every witness is examinable, firstly as to all relevant facts within his knowledge. When witness is asked as to facts of which he has a faint recollection only, except through the medium of some written memorandum dealt or about the time of the event to which it relates, he may look at such memorandum, or hear the contents of the document read, for the purpose of refreshing his memory. Secondly, every witness is examinable as to inferences drawn by him from facts within his own knowledge.

7.6.3 The object of the examination being to elicit the truth, to get at the facts, or such of them as bear upon the issue in favour of the party calling the witness, the examiner must, when examining the witness, keep the issue continually in view, and ask questions only on material and relevant facts and not on matters which are collateral or impertinent. Also he must not put to witness points of law or ask him what he inferred from fact heard by him.

7.7. CROSS - EXAMINATION:

7.7.1. The object of cross-examination is to determine the veracity of a witness

in regard chiefly to two matters; first his ability and second, his willingness to speak the truth. A witness may be perfectly willing to tell the truth and yet unable without any moral blame attaching to him. He may have inaccurately observed; or been deceived by his senses; or he may be the dupe of a fallacious memory or may be confused by the novelty of the circumstances under which he finds himself called upon to give his evidence. As to all these points-which he finds himself called upon to give his evidence. As to all these points-which taken together make up his ability - cross-examination will be found to be the most powerful detective. On the other hand, though perfectly able, he may be unwilling to tell the truth. And this may be testified by his determined silence: his refusal to speak; his telling the truth, but not the whole truth' or by positive mendacity exhibiting itself in the form of coloring facts or inventing falsehoods, even here also, cross-examination is a powerful weapon. If a man is not willing to tell the truth, we can atleast take measures by drawing his attention to the consequences of telling an untruth.

7.7.2 "The object and scope of cross-examination", says Mr. Phipson, "is two-fold-to weaken, qualify or destroy the case of the opponent; and to establish the party's own case, case by means of his opponent's witnesses. With this view the witness may be asked not only as to facts in issue or directly relevant thereto, but all questions (a) tending to test his means of knowledge, opportunities of observation, reason for recollection and belief, and powers of memory perception and judgement, or (b) tending to expose the omissions, contradictions, and improbabilities in his testimony or (c) tending to impeach his credit by attacking his character, antecedents, associations and mode of life, and in particular by eliciting (i) that he has made previous statements inconsistent with his present testimony; or (ii) that he is biased or partial in relation to the parties in the case; or (iii) that he has been convicted of any criminal offence."

7.8 RE-EXAMINATION:-

7.8.1 When the cross-examination of the witness is concluded, the party who called the witness has the right to reexamine him on all matters arising out of the cross-examination for the purpose of reconciling any discrepancies that may exist between the examination-in-chief and that which has been given in the cross-examination.

7.8.2 Where upon re-examination it is desired to introduce new matter, the

question should either be put by the court or by the counsel with the permission of the court. The opposite side will of course be entitled in this case to cross-examine as to this new matter.

- 7.8.3. The court can always recall a witness who has been already examined, and may permit a counsel to do the same if it is deemed necessary to supply some evident slip or to elicit truth on a new point.

7.9. **EVIDENCE TO BE READ OVER:**

The evidence recorded of each witness by the presiding Magistrate should be read over to the witness in the hearing of the accused and acknowledged to be correct by the former. The signature of the witness is thereafter taken to his deposition and Magistrate certifies under it that the deposition was read over by him to the deponent and acknowledged by the latter to be correct.

7.10. **ARGUMENT AND JUDGEMENT.**

- 7.10.1 After the inquiry is completed each party has an opportunity to offer its Arguments to show how the evidence for and against the case bears upon the various points to be established. The Magistrate has to weigh the evidence and come to a proper finding. The judgement is then pronounced in open court finding the accused guilty or not guilty. In cases where the guilty is established the nature of the sentence awarded will depend upon a variety of circumstances, which must have been elicited during the course of the trial.

- 7.10.2. In all cases ending in acquittal the sessions Judge or Magistrate will supply copy of the judgement to the Divisional Forest Officer on request. The officers in charge of prosecution may bring the instructions to the notice of the court about the supply of copies of judgements.

- 7.10.3. One of the first things to do in dealing with cases of illicit removal or forest produce is to distinguish between cases needing a mere warning and withdrawal, or nominal punishment on the one hand, and cases needing severe punishment on the other. Roughly, we may, divide our cases into trade cases and casual cases. When an old woman picks up a few sticks in forest in which theft is not bad, it is often better to let her off with a warning. But if 20 old women are found at this work in a forest where theft is bad then we have a regular trade established which must be suppressed and can only be put down by severe punishment. In such case nothing is so cruel as leniency. It means prolonging the agony in definitely, neither the Forest Department nor the people

obtaining any satisfaction.

7.10.4 Unless the Magistrate is properly apprised by the Ranger or other officer in charge of prosecution he cannot be expected to discriminate between trade cases and really petty cases. Further more, even if the Magistrate is satisfied that the case is serious on account of its frequency, he can not be expected to give deterrent punishment in cases in which conviction depends more on the weakness of the defence a weakness often involving a false confession to save trouble and expense - than on the strength of the prosecution. If the Range officer or other forest officer expects the Magistrate in the position of being able to rely on the evidence of the prosecution. This he can do by:-

- i) getting the reputation of being a subordinate Forest officer who never tries to get a conviction merely for the sake of a conviction and only tries to get at the truth, and who is always ready to punish any subordinate the very first time he catches him concocting or doctoring evidence. In short he must show that he has sense of justice and is not a captain of a gang of predacious sharks:
- ii) Never missing an opportunity for pointing out to new Magistrates that low punishments are the worst form of cruelty and that it is far better to acquit, than to convict and give a nominal punishment, also explaining that once deterrent punishment is introduced, false confessions will mostly disappear and with them the usual crop of false petty cases made by the subordinate to keep the number of their offence reports up to the average.
- iii) being most respectful to the Magistrate and by avoiding any show of anger or distrust when a verdict contrary to their opinions is given, and by avoiding reports to the Divisional Forest Officer asking for re-trials, etc until it is absolutely necessary for this to be done.

7.10.5. If only Range officers and his staff will really be straight and just themselves, they will gain the confidence of the Magistrate, and not only will they in the end obtain deterrent punishment, a high percentage of convictions and decrease in the number of reported cases, but what is really wanted, high standard of actual protection.

CRITICAL PROVISIONS OF THE ENACTMENT:

Operational method, Procedure and Practices of implementation

Critical provision(s) of the enactment, i.e. the important/crucial provisions/ sections

(This should also indicate the operational method, procedure and practices of implementation)

1. IMPORTANT LEGAL PROVISION:

1.1 IMPORTANT DEFINITION TO REMEMBERED:

A. WILDLIFE (PROTECTION) ACT, 1972.

B. ANDHRA PRADESH FOREST ACT, 1967.

C. FOREST (CONSERVATION) ACT, 1980.

1.2 IMPORTANT DEFINITIONS TO BE REMEMBERED:

Forest Officer: Forest Officer has been defined under section 2(f) of Andhra Pradesh forest Act, 1967 and section 2(12-A) of wildlife (Protection) Act, 1972, All forest officers up to rank of Forest Guard including thanedar and forest watcher are declared as forest officers in Andhra Pradesh. For more details see the Act and rules made there under.

POWERS OF FOREST OFFICERS:

Under section 50 (1) of the Act forest officers have power of entry, search arrest and detention. forest Officer not below the rank of Dy. Conservator of Forests is empowered to compound offences. Forest Officer not below the rank of **Range Officer** is empowered to file complaints before Magistrate.

1.3 DUTIES OF RESIDENTS OF A NP/WLS:

Authorized residents of a NP/WLS under section 27 (2), (3) & (4) are duly

1. To prevent the commission of any offence against the act.
2. To help and assist the officer to discover such offences.
3. To report the death of animal to the forest officer
4. To extinguish the fire
5. To assist any forest officer to prevent the crime
6. Not to cause damage to boundary mark.
7. Not to tease, molest any animal or litter the grounds.

1.4. TOURISM REGULATIONS:

Under section 28 of the Act and Rules 34 & 35 of Andhra Pradesh

1. Guides are compulsory for a tourist visit.
2. One has to pay the required fees and enter only from designated entry points
3. Tourism visits should be between sunrise and sunset only
4. Entry for tourism purpose will be free on January 26, March 21, June 5, November 1 and December 29.
5. No tourist fees for the people residing and their dependents.

2. PROCEDURES OF WILDLIFE CRIME DETECTION, PREVENTION & INVESTIGATION:

2.1 **Modus operandi** (methods adopted in wildlife offences):

It is very important that one should prevent the crime before its occurrence. Once you know about the modus operandi, then it is very easy to detect offence. The experience in Andhra Pradesh shows that the methods are specific. Some are listed below.

POACHING METHODS:

1. Run down the animal by dogs then kill
2. Electrocution
3. Telephone wire nooses
4. Poisoning with Potassium Cyanide or Poisoning waters for fishes
5. Gin traps and hunting with bows and arrows
6. Hunting by jeeps by dazzling with powerful lights
7. Hunting by use of fire arms at water holes by camouflage

2.2. INTELLIGENCE NET WORKING:

Intelligence networking is an important aspect of prevention of crime. Intelligence deals with all things, which should be in advance for initiating a course of action in the direction of crime prevention. In the process, information is gathered, then evaluated and used in direction making. Information is gathered from contacts and sources. Contacts are those people who give surface information. This information comes casually if one is careful enough to relate the same with the offence. Example of contacts are Barbers, Bus conductors, Pan-vendors, Press reporters, Graziers, m.f.p. gatherers, forest mazdoors, etc.

Sources that give inside information, which are confidential, and they are invariably paid for their services can be permanent or temporary. And it is very important to have a direct communication with the sources. They need to be for their services personally and secret reward funds can be used for these purposes. It is very important to note that sources need to be cultivated in a systematic way so that confidence and trust building takes over a period of time. It is also important to maintain the sources confidential, which is the crux of the intelligence gathering.

3. ARTICLES NEED TO BE SEARCHED AND SIEZED IN INVESTIGATION PROCESS:

Once the front line staff reaches the spot of crime, the important thing to be remembered is that the scene of crime should not be disturbed until the investigation process is over. Other wise important clues regarding the crime will be lost. Things and articles which need to be looked for, at the scene of crime are listed below:

1. Gun, empty cartridges
2. Traps, snares, nets, nooses, etc.,
3. Knives and sharp edged articles,
4. Chemicals,
5. Raw or cooked flesh,
6. Skins or hides,
7. Hair,
8. Horns and antlers,
9. Hand canes or other articles on which the probability of getting finger prints are more,
10. Foot prints and tyre treads,
11. Blood and blood stained clothes or article etc.,

Important precautions in collecting and storing blood samples:

If fresh blood is available, soak it with dry cotton or clean piece of paper and then sun dry them. Don't wrap the dried blood specimen in polythene bags or sealed bottles. Put them in paper bags. If you have a facility of cold storage then collect the blood in a bottle then carry it to the nearest forensic lab. Do not add any preservative.

3.1. Important precautions in collecting and storing viscera or flesh samples:

Collect the flesh or viscera and store them in saturated salt water, or 70% spirit in plastic bottle, It is very important to note that any of the above said articles should not be handled without using hand gloves/The articles on which suspected finger prints are available should be handled and packed properly so that the forensic experts decipher the articles without losing time so that good quality fingerprints are developed.

3.2. Precautions to be taken while sending the articles to forensic lab:

- ★ The articles should be tightly secured.
- ★ They should be tamper proof.
- ★ Metalloid seal should be put to it in a visible way.
- ★ Chain of possession should be properly ensured to make the article valid evidence.

3.3. Processing a wild life case and putting it before court of law:

Important things to remember while preparing a case:

- ★ Under the Act and the AP. Wild life protection Rules, Chief Wildlife Warden, Dy. Chief Wildlife Warden, **Range officer**, Wildlife wardens have power to put up a case before court of law.
- ★ A forest officer can file only complaint cases before court of law.
- ★ Under section 50(9) of the wildlife (Protection) Act 1972 evidence received and recorded by a Forest Officer (Wildlife Warden) is admissible as an evidence before the court of law provided it has been recorded in the Course of investigation there must be specific endorsement of the Officer on the statement at the end: "Recorded by me in the presence of the accused", and it should be signed and dated.
- ★ Animal article or animal of the case should be identified and its schedule and serial number be quoted properly.

THE OFFENCES UNDER THE WILD LIFE (PROTECTION) ACT – 1972

Section 9:- prohibits hunting of wild animals specified in the schedules.

Section 17A:- prohibits picking, uprooting etc. of specified plants mentioned in Schedule VI.

Section 27 to 32:- mentions the restrictions on entry into sanctuary, prohibition of destruction in sanctuary, causing fire and use of injurious substances in a sanctuary.

Section 35:- deals with restrictions in National Parks.

Section 38 H:- prohibits operation of a Zoo without being recognized by the Central Zoo Authority.

Section 38 J :-prohibits the ill treatment of animals in zoo.

Section 39:- declares that wild animals, trophies, and any vehicle, vessel, weapon, trap or tool that has been used in committing the offence and has been seized under the provisions of the Act shall be the property of Government.

Section 44:- prohibits dealing in trophy or animal article without license.

Section 48 A:- imposes restrictions on transportation of Wild life.

Section 49 B :- prohibits dealing in trophies, animal articles etc. derived from Scheduled animals.

Section 51:- lists the penalties that can be imposed for the violation of different provisions of the Act. The maximum term of punishment is seven years and with a fine of not less than ten thousand rupees for offences concerning animals specified in Schedule I or Part II of Schedule II.

Section 57:- presumes that the accused is guilty until the contrary is proved.

Section 58 F:- empowers an officer conducting an inquiry under

Section 58 E :- to seize or freeze the illegal acquired property.

Section 58 I :- deals with forfeiture of property in certain cases.

IMPORTANT ACTS AND SECTIONS IN DEALING WITH RED SANDERS OFFENCES

Name of Act	Sections	Description of Sections
<p align="center">Andhra Pradesh Forest (Amendment) Act, 2016 (AP Act No. 15 of 2016)</p>	20(1) (C)	(ii) Tress Passes (iii) Causes any damage, either willfully or negligently in felling or cutting any trees or dragging any timber (iv) Fells, girdles, lops, tops or burns any tree or strips of the bark or leaves from, or otherwise damages the same (vi) Collects or subjects any manufacturing process, any Forest Produce (X) Removes any Forest Produce
	20(1)(d)(i)	In every case where any of the acts afore said relates to Red Sanders wood or Sandal wood or any scheduled tree shall upon conviction be punishable with imprisonment for a term which may extend to 10 years, and fine which may extend to Rs.10 lakhs provided that, (a) In case of 1 st offence, the term of imprisonment shall not be less than 5 years and an amount of fine shall not be less than Rs. 3 lakhs and (b) In case of 2 nd and subsequent offences, the terms of imprisonment shall not be less than 7 years and an amount of fine shall not be less than Rs. 5 lakhs.
	29(4)(b)	If any offence under this section is committed, after sunset and before sunrise or after preparation for resistance to lawful authority or where the offender has been previously convicted of a like offence, the Magistrate having jurisdiction may inflict double the penalty prescribed for such offence.
	32(A)	Possession of RS wood more than 20 Kgs.
	32(B)	Vehicle owner (When vehicle is involved in commission of offence)
	32(C)	Burden of proof to prove innocence lie on the accused.
	62(A)	1) All offences are Cognizable 2) All offences are non-bailable 3) No person accused of any offence afore said shall, if in custody, be release on application for bail or on his own bond unless the prosecution has been given an opportunity to oppose the application for such release.

Indian Penal Code	379	Thefts
	120(B)	Criminal Conspiracy
	34	Common intension
	149	Every member of unlawful assembly guilty of offence committed in prosecution of common object. If an offence is committed by any member of an unlawful assembly in prosecution of the common object of that assembly, or such as the members of that assembly knew to be likely to be committed in prosecution of that object, every person who, at the time of the committing of that offence, is a member of the same assembly, is guilty of that offence.
Wildlife (Protection) Act, 1972		Offence committed inside the Wildlife Sanctuary
	27	Restriction on entry in Sanctuary
	29	Destruction of habitate in National Park
		Penalties for the offence in National Parks
	35(6) & (8)	Offence committed in National Parks
	51(1)	Whoever contravenes any provisions of this Act or any rule or order made there under shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to 3 years, or with fine which may extend to Rs.20,000/-, or with both (for 1 st time) Further, in case of a 2 nd or subsequent offence of the nature mentioned in this sub-sec., the term of the imprisonment shall not be less then 3 years but may extend to 7 years and also with fine which shall not be less than Rs.25,000/-
The Arms Act, 1959	3	Illegal Possession or acquisition of arms & Ammunition is an offence.
	27	Illegal Possession or acquisition of arms & Ammunition without licence for the purpose of any unlawful use shall be punishable.

**The Biological Diversity Act,
2002**

58	Offences to be cognizable and non-bailable under this Act.
	A. A person who is not a citizen of India/ a citizen of India who is a NRI/ a Body corporate, Association or Organization not incorporated or registered in India.
3(2)	No person shall obtain any biological resource occurring in India for commercial purpose without previous approval of the NBA.
55(1)	Whoever contravene or attempts to contravene or abets the contravention of the provisions of Section 3 or Sec.4 or Sec.6 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to 5 years, or with fine which may extend to Rs. 10 lakhs and where the damage caused exceeds Rs. 10 lakhs such fine may commensurate with the damage caused, or with both.
	B. A Citizen of India or a Body corporate, Association or Organization which is registered in India
Sec.7	No person who is citizen of India or a Body corporate, Association or organization which is registered in India shall obtain any Biological resource for commercial utilization, or Bio-survey and Bio-utilization for commercial utilization except after giving prior intimation to the State Bio-diversity board concerned.
Sec.55(2)	Whoever contravene or attempts to contravene or abets the contravention of the provisions of Section 7 or any orders made under sub-sec. (2) of Sec.24 shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to 3 years, or with fine which may extend to Rs. 5 lakhs, or with both.

పరిచయము:

ఈ సారాంశము ఫీల్డులో పనిచేయు అధికారులకు, స్వచ్ఛంద సమస్థలకు మరియు ఇతర సిబ్బందికి తోడ్పడే విధంగా అనుపదించడమైనది. వన్యప్రాణి సంబంధిత కేసుల ముద్దాయిలకు శిక్ష విధించేట్లు కేసును విజయవంతంగా నడపాలంటే కొన్ని ముఖ్యమైన విధానాలను అనుసరించాలి. వాటి గురించి అవగాహన పరచుకోవడము, వాటిని అర్థం చేసుకోవటము తప్పనిసరి.

నేరములు - రకాలు:

వన్యప్రాణి (సంరక్షణ) చట్టం 1972 క్రింద ఈ విధమైన నేరాలను విశదీకరించవచ్చును.

1. నేషనల్ పార్కులో / శాంక్టువరీలలో అనధీకృతంగా ప్రవేశము.
2. ఎవరైన ఈ ప్రదేశాలలో ఆయుధాలు కలిగి సంచరించుట.
3. ఎవరైన ఆయుధాలు మరియు చంపబడిన, గాయపడిన వన్యప్రాణిలో వుండటము.
4. ఎవరైన ఆయుధము కలిగి వుండుట గాని, లేదా బ్రతికివున్న చనిపోయి వున్న వన్యప్రాణిని కలిగివుండటముగాని, లేదా వన్యప్రాణి సంబంధిత అవయవాలు (చర్మం, ఎముకలు, కొమ్ములు, గిట్టలు, గోళ్ళు తదితరులు) సంరక్షిత ప్రాంతములో గాని బయటగాని కలిగి యుండటము.
5. ఎవరైన ఆయుధము లేకున్న చట్టములోని షెడ్యూలులో పేర్కొనబడిన జంతువు / పక్షిని కలిగి వుండటము.
ఇదే కాకుండా ఎన్నో రకాలైన ఇతర పరిస్థితులలో మనము వన్యప్రాణులను నిర్బంధించటము, కలిగి వుండటము గమనిస్తు వుంటాము. అలాంటివి కూడా పరిగణనలోని తీసుకొనవలెను.

3. తీసుకోవలసిన చర్యలు:

1. ఎవరైన నేరము చేసినట్లు తెలిసినచో అటువంటి వ్యక్తిని, ఆయుధాన్ని వాహనాన్ని కళేబరాన్ని మరి ఏ ఇతర పరికరాలను వెంటనే స్వాధీనపరచుకొని, అధీకృత (ఆథరైజ్డ్) అధికారి వద్దకు తీసుకొని వెళ్ళవలెను. అధీకృత అధికారి అంటే కేసుని విచారించే అధికారము గల ఆఫీసరు అని అర్థము.
2. నేరస్థుణ్ణి పట్టుకొనుట: ఎవరైన కూడా వన్యప్రాణి (సంరక్షణ) చట్టం క్రింద నేరము చేసినట్లయితే పౌరునిగా ఎవరైనా అతడిని పట్టుకొనవచ్చును. విచారణను కొనసాగించవచ్చు. అయితే డిప్యూటీరేంజరు, ఫారెస్టరు కంటే తక్కువ అధికారి నేరస్థుణ్ణి అరెస్టు చేయలేరు. ఇది వన్యప్రాణి చట్టంలోని సెక్షన్ 50నకు చెబుతుంది.
3. నేరసమాచారము: నేరము జరిగినట్లు గాని, చట్టాన్ని అధిగమించినట్లు గాని సమాచారము దాన్ని లిఖిత పూర్వకముగా వుంచుకొనవలెను. తర్వాత నేరము గురించి విచారణ జరుపుటకు ఆ అధికారి వెంటనే నేరము జరిగిన ప్రదేశము సందర్శించి వివరాలను కనుగొనవలెను. నేరము స్థలమునకు వెళ్ళిన వెంటనే అక్కడ చూసింది. గమనించింది, అక్కడి పరిస్థితులను పరీక్షించి వచ్చి ఖచ్చితమైన కారణమును తెలుసుకొని, నేరమునకు సంబంధించిన ఆధారములను సేకరించాలి.

నోట్: నేరము పెద్దదైనపుడు ఒక గెజిటెడ్ అధికారి నేరస్థులను సందర్శించవలెను.

4. నేర పరిశోధన:

నేర పరిశోధన అనేది చాలా పద్ధతిగా, క్షుణ్ణంగా, అన్ని కోణాల నుండి మనకు కనబడని వెతకటము. ఇది ఒక అధికారిగా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకొని చేయవలెను. అప్పుడే మనకు నేరపరిశోధన జరిపేటప్పుడు అనుమానిత ప్రదేశాలను, వస్తువులను, మరియు పరికరాలను జప్తు ఇలా జప్తు చేసిన వస్తువుల జాబితాను తయారు చేసేటప్పుడు నేరానికి అసంబంధిత వ్యక్తిని (సాక్షి) దగ్గర చేయవలెను. వారి నుండి సంతకమును జాబితాలో పొందుపరచవలెను.

అలా తయారు చేసిన జాబితా ప్రతిని నేరస్తునికిచ్చి సంతకము తీసుకొనవలెను. ఇది నేర స్థలము వద్దే జప్తువలెను. ప్రలిమినరీ ఎంక్వయరీ క్రింద అరెస్టు చేయవలెను. సదరు వ్యక్తిని ఏం చేస్తున్నారో అతనికి తెలుపవలెను.

4.2 పరిశోధనలోని ఘట్టాలు (సిప్స్)

1. నేరము జరిగిన స్థలమునకు వెళ్ళుట.
2. నేరము జరిగిన కారణాల గురించి అడిగి తెలుసుకొనుట.
3. అనుమానిత నేరస్థులను వెతుకుట, అరెస్టు చేయుట.
4. నేరము జరిగిన విధమును బట్టి సాక్షాపధారాలగు సేకరించుట.
 - ఎ. నేరస్థులనే కాకుండా ఇతరులను ప్రశ్నించి వారి వాగ్మూలాన్ని తీసుకొనుట.
 - బి. నేరసంబంధిత పరికరాలను వెతికి, జప్తు చేసి కోర్టులో హాజరు పరచుటకు సిద్ధం చేయుట.
5. ఇవన్నీ చేసిన తరువాత నేరము జరిగినట్లు అని నిర్ధారణకు వచ్చినప్పుడు నేరస్థుణ్ణి మేజిస్ట్రేటు ముందు హాజరు పరచటానికి అతనిపై సి.ఆర్.సి. 173 సెక్షన్ ప్రకారము చార్జి షీటు దాఖలు చేయుటకు సన్నాహాలు.

4.3 నేరపరిశోధనను రెండు విధాలుగా విశ్లేషించడమైనది.

1. కాగ్ నైజబుల్ - చట్టపరిధి మరియు నేరము నిర్ధారించబడదగ్గది.
2. నాన్ కాగ్ నైజబుల్ - నేరము నిర్ధారణ అనుమానంగావున్నప్పుడు.

సి.ఆర్.సి. 160 నుండి 175 వరకు - కాగ్ నైజబుల్ నేరము ఎలా సాధించాలనో వివరించబడినది.

- ఆధీకృత అధికారి వెంటనే నేరము జరిగిన స్థలమునకు వెళ్ళాలి.
- నేరము జరిగిన స్థలము దగ్గర ఎటువంటి అలికిడి లేకుండా జాగ్రత్తపడుట.
- సాక్షులను సేకరించుట.
- నేర సంబంధిత విషయాలను సేకరించి, నేరస్థులను అరెస్టు చేయుట.
- అన్ని విధాల ఆర్డర్లు అంటే అరెస్టు అర్డరు, సెర్చు ఆర్డరు, సాక్షులను రమ్మని ఆదేశించే ఆర్డరు అన్ని లిఖిత పూర్వకముగా యిచ్చి కేసు డైరీలో పొందుపరచవలెను.
- పరిశోధన అధికారి కేసుకు సంబంధించి నిపుణుల సలహా మరియు సహాయాన్ని తీసుకొంటే సాక్ష్యాధారాలకు బలం చేకూరుతుంది.
- ఒక వేళ కళేబరము దొరికితే వెంటనే వెటర్నరీ ఆఫీసరు చేత పోస్టుమార్గము చేయించాలి. అలాగే వీలయితే వేలిముద్ర నిపుణులతో పరీక్ష నిర్వహించాలి. అలాగే కళేబరములోని కొన్ని భాగాలు అంటే వెంట్రుకలు, రక్తము, మాంసమును రసాయన పరీక్షల నిమిత్తము జాగ్రత్త పరచవలెయును.
- ఒకవేళ పోస్టుమార్గము సరిగా జరుపలేదని తెలిస్తే పరిశోధనాధికారి లిఖిత పూర్వకముగా అక్కడికక్కడే ప్రాయచచ్చును.

- నేరస్థుల వాంగ్మూలము, సాక్షుల వాంగ్మూలము, వారిని రప్పించటము, వారి వాంగ్మూలమును లిఖిత పూర్వకమున సేకరించడము.
 - ఒకవేళ చేతులతో చంపబడితే - వేలిముద్రల నిపుణులతో అలాగే ఏదైనా తుపాకితో చంపబడితే - ఆయుధనిపుణులతో తనిఖీ చేయించడము, అలాగే ఇతరాత్రా పరికరాలతో చంపబడితే వాటిని వెనువెంటనే జప్తు చేసుకోవటము, సాక్ష్యాధారాలను తుడిపివేయకుండా జాగ్రత్తపడటము.
- నోట్: పై సూచించిన పులన్ని ఎంత త్వరగా అయితే అంత త్వరగా చేయవలెను.

4.4. సెక్షన్ 50 సి.ఆర్.సి.సి.

అరెస్టు అయిన వ్యక్తిని తన అరెస్టుకు కారణాలు తెలియబరచుట మరియు బెయిల్ మీద వెళ్ళుటకు అర్హుడై చెప్పుట. మెజిస్ట్రేటు వారెంటు లేకుండా అరెస్టు కాబడిన వ్యక్తికి అతను చేసిన నేరము యొక్క పూర్తి వివరాలు తెలుపుట, చేసిన నేరమునకు బెయిల్ మంజూరు కాగలిగితే ఆ విషయము నేరస్థునికి తెలియపరచుట.

4.5 సెక్షన్ 57 సి.ఆర్.పి.సి.

నిర్బంధించిన వ్యక్తిని 24 గంటలకు పైబడి వుంచరాదు. 24 గంటలలోపు మెజిస్ట్రేటు ముందు హాజరుపరచవలెను.

వారెంటు లేకుండా నిర్బంధించిన వ్యక్తిని 24 గంటకు పైబడి అదుపులో వుంచరాదు. అయితే మెజిస్ట్రేటు దగ్గరకు చేర్చే సమయాన్ని మినహాయించి.

4.6 సెక్షన్ 167 సి.ఆర్.పి.సి.

ఒకవేళ నేరపరిశోధన 24 గంటలలోపు జరుగదు అని తెలిసినపుడు అటువంటి నేరపరిశోధన అధికారి ఫారెస్టుకు తక్కువ కాని అధికారి కేసు డైరీని, నేరస్థుణ్ణి మెజిస్ట్రేటు ముందు హాజరుపరచవలెను. మెజిస్ట్రేటు గారు నేరస్థుణ్ణి అదుపులో వుంచుకొనుటకు ఉత్తర్వులు జారీ చేయవచ్చును. అయితే

ఎ. 10 సంవత్సరములు ఖైదు చెప్పవచ్చు అనే నేరానికి సంబంధించిన కేసు అయితే 60 రోజుల వరకు అదుపు ఉత్తర్వులు ఇవ్వవచ్చు.

బి. అదే 10 సంవత్సరములు ఖైదు దాటిన నేరమైతే 90 రోజుల వరకు అదుపు ఉత్తర్వులు ఇవ్వవచ్చు.

5. సాక్షుల పరిగణన:

ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు ఆఫీసరు ముందు ఇచ్చిన స్టేటుమెంటును సాక్షిగా పరిగణించవచ్చును. ఇండియన్ ఎవిడెన్స్ చట్టం పరిధిలోకిరాదు. ఎందుకంటే ఫారెస్టు ఆఫీసర్లు, పాక్షికంగా పోలీసు అధికారి పూర్తిగా కాదు (అరెస్టు చేసే విషయంలో మాత్రమే)

ఫారెస్టు అధికారి ముందు ఇచ్చిన ఒప్పుకోలు స్టేటుమెంటు (కాన్ ఫాసీయన్ స్టేట్మెంట్) లేదా స్టేటుమెంటు సాక్ష్యముగా వాడుకొనవచ్చును.

6. కంపైంటు ఇవ్వటము తదుపరి చర్య:

6.1 అన్ని విధాలుగు నేర పరిశోధన జరిపిన పిదప సెక్షన్ 55 వైల్డ్ లైఫ్ ఆక్ట్ ప్రకారము మెజిస్ట్రేటు ముందు కంపైంటు ఇవ్వవలెను.

మెజిస్ట్రేటు వారి కోర్టులోనే వైల్డ్ లైఫ్ చట్ట ప్రకారము ఎంక్వయిరీ మరియు శిక్ష విధించబడుతుంది కంపైంటు లిఖిత పూర్వకముగా ఆధీకృత ఆఫీసరు ద్వారా పంపవలెను.

6.2 కంపైంటు ధాఖలు చేయు విధము మరియు దాని పరిగణన.

వైల్డ్ లైఫ్ యాక్టు ప్రకారము ఒక నేరము గురించి కోర్టుకు సమర్పించాలనుకుంటే అది సెక్షన్ సి.ఆర్.సి.సి.కు లోబడి మెజిస్ట్రేటుకు ఇవ్వవలెను.

ఇలా చేయడము వల్ల ఆ కేసును “మెజిస్ట్రేటు వారు పరిగణలోకి తీసుకున్నట్లు అర్థము”.

నోట్: వైల్డ్ ప్రోటెక్షన్ యాక్టు క్రింద లిఖిత పూర్వకముగా ఇచ్చిన కంపైంటు మీద మెజిస్ట్రేట్ కంపైంటు ఇచ్చిన వ్యక్తిని గాని, సాక్ష్యాలను గాని ప్రశ్నించనక్కరలేదు.

6.3 వైల్డ్ లైఫ్ యాక్టు క్రింద ఫారెస్టు అధికారిగాని, పోలీసు అధికారిగాని నేరము జరిగినట్లు నమోదు పరిసరాల తనికీ, అదుపు, అరెస్టు సాక్ష్యాధారాల సేకరణ, పరిశోధన, సాక్ష్యాల వాంగ్మూల సేకరణ, నేరస్థుని వాంగ్మూల సేకరణ, నిపుణుల సలహాలు, నేరపరిశోధకుల సాక్ష్యాధారాల సేకరణ పూర్తి అయిన తరువాత ఆధీకృత అధికారం సెక్షన్ 55 క్రింద కేసును సరైన కోర్టులో కంపైంటును నమోదు చేయవలెను.

కంపైంటుకు ఎటువంటి నియమ నిబంధన లేదు. కంపైంటు ఇచ్చినపుడు అందులో అన్ని విషయాలు వ్రాయాలి. వైల్డ్ లైఫ్ యాక్టు మరియు ఇతర యాక్టులలోని సెక్షన్లను అతిక్రమించినట్లు తెలపాలి. ఒక యాక్టు యాక్టులను నేరస్థుడు అతిక్రమించి వుండవచ్చు. అవన్నీ వ్రాయాలి. ఎన్ని యాక్టును అతిక్రమించడాన్ని క్షుణ్ణంగా విశదీకరించవలెను. వైల్డ్ లైఫ్ యాక్టు, ఫారెస్టు యాక్టు ఆర్స్ యాక్టు, ఐ.పి.సి., సి.ఆర్.పి.సి., విజిలెన్సు యాక్టు, ఇతర ఏదైనా యాక్టులను అతిక్రమించి వుంటే వాటిని కూడా వ్రాయాలి. నేరస్థుడి మీద అన్ని చట్టాలలోని అతిక్రమణ నమోదు పరిస్తే కేసు గట్టిగా వుంటుంది.

కంపైంటులో సరిగా ఎటువంటి అనుమానానికి స్థానము లేకుండా నేరము జరిగిన ప్రతి చిన్న విషయం జరిగిన వేళ, జరిగిన ప్రదేశము, గట్టి సాక్ష్యాధారాలతో, చంపబడిన జంతువు నిర్ధారణ, ఏదైనా జంతు సంబంధించిన వస్తువులు (ట్రాఫీలు) వుంటే వాటి గురించి వ్రాయాలి. ఇవన్నీ ఏ షెడ్యూలు క్రింద వస్తాయో కరెక్టుగా తెలపాలి. అలాగే వాడిన ఆయుధాల గురించి వ్రాయాలి.

6.4 క్రిమినల్ ప్రొసిక్యూషన్ రెండు విధాలుగా ప్రారంభించవచ్చు.

1. సి.ఆర్.పి.సి. సెక్షన్ 200 క్రింద వ్యక్తి గతంగా మెజిస్ట్రేట్ ముందు ఫిర్యాదు చేయవచ్చు లేదా సెక్షన్ 55 వైల్డ్ లైఫ్ చట్టం క్రింద కూడా చేయవచ్చు.
2. సి.ఆర్.పి.సి. సెక్షన్ 154 క్రింద పోలీసుకు లేదా సెక్షన్ 190 సి.సి.సి.ఆర్.పి.సి. క్రింద మెజిస్ట్రేట్ కు సమాచారము ఇవ్వవచ్చు.

మొదట చెప్పబడిన విధములో నాన్ కాగనూజబుల్ అంటే పెద్దగా పరిగణలోకి తీసుకోవలసిన అవసరము లేదు. నేరాలకు వర్తిస్తుంది.

ఇక మేజిస్ట్రేట్ ఫిర్యాదుదారు ఫిర్యాదు ఇచ్చినందున చర్య మొదలు పెట్టాడు. అయితే ఒక్కొక్కసారి తనే స్వయముగా చర్య ప్రారంభించవచ్చు.

మేజిస్ట్రేట్ ఫిర్యాదుదారు ఫలానా వ్యక్తి మీద ఫిర్యాదు చేసి అతని మీద చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతాడు. అయితే మేజిస్ట్రేట్ అతని అభ్యర్థనను మన్నించాలా లేదా అన్న విషయము నిర్ధారిస్తారు. ఒక వేళ మేజిస్ట్రేటు అభ్యర్థిని మన్నించిన యెడల, విచారణకు పరిశోధనకు సెక్షన్ 202 క్రింద ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు లేదా ఫిర్యాదును త్రోసి పుచ్చవచ్చు. అయితే తోసిపుచ్చటానికి కారణాలు లిఖిత పూర్వకముగా చూపించవలెను.

6.6. ఏ కోర్టులో ఫిర్యాదులు నమోదు చేయవచ్చు.

వైల్డలైఫ్ చట్టం క్రింద ఫిర్యాదులను ఫస్ట్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేట్ వారి కోర్టులో ఫిర్యాదులు నమోదు చేయాలి.

7. కేసు విచారణ మరియు నియమావళి. (ప్రోసీజర్)

కేసు విచారణ, పరిశోధనలు పూర్తి అయిన తరువాత మొదలు పెడ్తారు. కేసు విచారణ కోర్టు పరిధిలోకి (న్యాయ విచారణ క్రింద) వస్తుంది. అయితే పరిశోధనలు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ పరిధిలోకి వస్తుంది.

7.1 నేరస్థుణ్ణి హాజరుకమ్మని ఆదేశించటం.

ఇది మేజిస్ట్రేటు ఆదేశించవలెను.

11. నేరపరిశోధన మరియు కోర్టులో విచారణ.....జరిగే కొన్ని

11.1. రిమాండు (సెక్షన్ 176 సి.ఆర్.పి.సి.)

మేజిస్ట్రేటు వారి ద్వారా జారీ చేయబడు అధికారిక బంధించు ఉత్తర్వులు, ఇది జూడివాలియల్ లేదా పోలీసు లేదా ఫారెన్సు డిపార్టుమెంటు రిమాండు కావచ్చు. (ఇది నేరపరిశోధన 24 గం||లో పూర్తి కాకుంటే సి.ఆర్. సెక్షన్ 167 క్రింద ఇవ్వగలరు.)

సరైన ప్రణాళికతో వన్యమృగాలను వట్టి తరలించుట
అత్యవసర పరిస్థితి ఎదుర్కొనుటలో పాటించవలసిన ముందు జాగ్రత్తలు
Precautions to be taken while dealing with Wild Life cases.

- పెద్దపులి, చిరుతపులి, ఎలుగుబంటి, ఏనుగు, తోడేలు, కోతులు వంటి వన్య మృగాలు అడవి దాటి మానవ పరిసరాల్లోనికి వచ్చినప్పుడు ప్రజల్లో భయాందోళనలు సహజమే.
 - మన రాష్ట్రంలో అక్కడక్కడా చిరుతపులి, ఎలుగుబంటి, కోతులు దారి తప్పి వచ్చి, మానవుల తొందరపాటు చర్యల వల్ల చనిపోతుంటాయి. కొన్ని సందర్భాల్లో ప్రజలు వాటి వలన గాయపడటం లేదా చనిపోవడమే కద్దు.
 - ఇలాంటి పరిస్థితి ఉత్పన్నమైనప్పుడు సంబంధిత బీటు సిబ్బంది, సెక్షను-రేంజి అధికారులు తక్షణం స్పందించి, సదరు ప్రదేశానికి స్వయంగా వెళ్ళి ప్రజలకు అభయమిస్తూ ఉన్నతాధికారుల దృష్టికి తేవాలి.
 - ఇందుకోసం ఈ క్రింది వరుస క్రమంలో చర్య గైకొన్నచో పరిష్కారము వేగవంతంగా, సాఫల్యము చెందగలదు.
1. స్థానిక సిబ్బంది, చుట్టు ప్రక్కల బీటు వారంతా "క్విక్ రెస్పాన్స్ టీమ్"గా వెళ్ళి పరిస్థితిని సరిగా గమనించి ఏ జంతువు, ఎచ్చట వున్నదీ వైర్లెస్ ద్వారా రేంజ్, డివిజన్ అధికారులకు చేరవేయాలి. స్థానికులను ఆ వన్య మృగం చెంతకు చేరకుండా నివారణ, వారికి తగు అవగాహన కల్పించే పని చూడాలి.
 2. చిరుత, ఎలుగుబంటి మొదలగు వాటిని పట్టుటకు ప్రతి డివిజన్లో ట్రాప్ కేజెస్ సిద్ధంగా వున్నవి. దానిని, వలలను, తాళ్ళను గొడ్డలి, నిచ్చైన వంటి యాంత్రిక పద్ధతికి ఉపయోగపడు పరికరాలతో డివిజన్, రేంజ్ సిబ్బంది వెనువెంటనే అక్కడకు చేరాలి.
 3. మత్తు ఇంజక్షన్ ద్వారా జంతువును బంధించు అవసరము వుండవచ్చు కావున సదరు పరికరాల కిట్ -డార్ట్ గన్, బ్లోపైపు మరియు మందులు, విరుగుడు మందులు, సిరెంజిలు, దూది, యాంటీబయోటిక్స్ వగైరా తో కూడా డివిజన్ అధికారి, సుశిక్షితులైన సిబ్బంది లేదా పశువైద్యాధికారితో సహా రావలెను.
 4. ఫస్ట్ ఎయిడ్ కిట్, వాకిటాకి, వైర్లెస్, త్రాగునీరు వెంట తెచ్చుకొనుట అవసరము.
 5. జన సమూహమును నియంత్రించుట, దూరంగా వుంచుట, పెద్దగా ధ్వనులు, శబ్దాలు రాకుండునట్లు నియమిత సిబ్బంది చూడాలి. పోలీసు వారి సహాయము తీసుకొనవలెను.
 6. వన్య మృగమును సరిగా గుర్తించి, గ్రామ పరిసరాల్లో వున్నచో ట్రాప్ కేజెస్ అమర్చి పట్టు పనిని చేయవలెను. ప్రజలకు తగు సూచనలు యివ్వవలెను.
 7. ఒకవేళ జంతువు జనావాసము మధ్యలోనికి, ఇండ్లలోనికి చొరబడి యున్నచో, దానిని కంగారు పెట్టకుండా, జంతువు కదుపుతో వున్ననూ, పిల్లల తల్లి అని తెలిసినా మత్తు మందు యివ్వరాదు.
 8. డార్ట్ గన్ వాడు చోటుకు మరియు వన్య మృగం వున్న చోటుకు మధ్య ఎలాంటి అడ్డంకులు (చివరకు చెట్ల కొమ్మ, ఆకులు కూడా) వుండరాదు. సిడిల్ మార్గము తప్పి ప్రజలపై పడవచ్చును.

- 2) మరే యితర నేరములకైనా ఒక సం. మించకుండా జైలు శిక్ష లేక రూ.2000 వరకు జరిమానా లేక రెండూ విధించవచ్చును.
- ఎ) ఈ సెక్షన్లోని ఏ చర్య అయినా డి.ఎఫ్.ఓ. వారి తిఖిత పూర్వక అనుమతిలో లేక వారి నుండి సదరు అధికారము వొందిన అధికారి నుండి అనుమతి వొంది చేయవచ్చును
- బి) సెక్షన్ 11 లోని సబ్సెక్షన్ (3), (4) ద్వారా మంజూరు కాబడిన హక్కులు, లేక సెక్షన్ 17 ద్వారా మంజూరైన కాంటాక్టులకు నేషనల్ ము లేదు.
- 20) సెక్షన్ (1), (2) లేక (3) ఏ వ్యక్తి అయినా ఉల్లంఘించినచో
- 1) రేంజీసర్ లేక
 - 2) సబ్ యిన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ లేక
 - 3) రెవెన్యూ డిప్యూటీ తాశీల్దార్ హోదాకు తగ్గకుండా ఉండే అధికారులు సదరు వ్యక్తిని ఆ అడవీ భూమి నుండి బయటకు నెట్టి వేయవచ్చును. అక్కడ నిర్వహించిన కట్టడమును కాని పండించిన పంటను కాని, అక్కడ వోగుచేసిన వాటిని కాని తొలగించవచ్చును. కాని అట్టి చర్య చేపట్టే ముందు సదరు వ్యక్తికి ఆ అధికారి అవసరమగు opportunities for representation కల్పించవలెను.
 - 4) పై విధముగా పండించిన పంట లేదా నిర్మింపబడిన భవనము లేక నిర్మాణము డి.ఎఫ్.ఓ. ఉత్తర్వుల మేరకు జప్తు పరచబడును. కాని సదరు జప్తు పరుచుటకు ముందు సదరు వ్యక్తికి డి.ఎఫ్.ఓ. తగిన opportunities for representation యివ్వవలెను.

9. డార్టింగ్ ఎప్పుడే ఉదయపు కాలంలోనే యివ్వాలి, తదుపరి చర్యలకు చాలా పగటి సమయం మిగిలి వుంటుంది.
10. లోతైన నీటి తొట్లు, కుంటలకు దగ్గరగా వున్నచో జంతువును డార్ట్‌గన్‌తో కొట్టరాదు.
11. జంతువు శరీరంపై నిర్ణీత ప్రదేశాలలోనో గుచ్చుకొనునట్లు ఇంజక్షను డార్ట్‌గన్‌తో వేయాలి.
12. జంతువు మత్తు ప్రభావంతో కూలబడగానే వెంటనే దాని వద్దకు పోరాదు. నిదానంగా గమనిస్తూ వెళ్ళి, వెనుక గుండా దానిని కర్రతో చిన్నగా తట్టి చూడాలి.
13. నమ్మకం కుదిరాక, చెంతకు చేరి, శరీరాన్ని, నోటిని, కండ్లను పరీక్షించాలి, ఏవైనా లోపాలు, అనారోగ్యము వున్నది గుర్తించాలి - తగు చర్యకై
14. ఇంజక్షన్‌ను తిన్నగా తొలగించి గాయానికి యాంటీ బయాటిక్ వేయాలి. జంతువును జాగ్రత్తగా మోసుకొని ట్రాప్‌కేజ్‌లోనికి, దానిని వాహనంలోనికి చేర్చాలి.
15. జంతువు ఆరోగ్యంగా వుంటేనే, ముందుగా నిర్ణయించిన దాని సహజ ఆవాసములోనికి రవాణా చేయాలి. (రవాణాకు ముందు ఛీఫ్ వైల్డ్ లైఫ్ వార్డెన్ గారి అనుమతి అవసరము)
16. జంతువు తీవ్రంగా గాయపడినచో, అనారోగ్యముగా వున్నచో సమీప జంతు ప్రదర్శనశాల ఆశ్రయానికి తరలించాలి.
17. రవాణాలో మందులతో వెటర్నరీ సిబ్బంది, ముఖ్య అధికారులు వెంట వుండి, మార్గమధ్యలో జంతువు బాగోగులు చూడాలి. అవసరానికి, వెంట పచ్చి ఆకులు, తడిపిన గోనెసంచులు, నీరు వుంచుకోవాలి.
18. నిర్ణీత ప్రదేశానికి చేరి, విరుగుడు మందులు యివ్వడం ద్వారా జంతువుకు తెలివి తెప్పించి, గేటు తొలగించి, వాలు చెక్క ఏర్పాటుతో బయట అడవిలోనికి వదలాలి.
19. మత్తు మందు సిద్ధం చేయునప్పుడు మరియు వాడునప్పుడు ఇతరులు దూరంగా వుండవలెను లేనిచో అవాంఛనీయ పరిస్థితులు ఏర్పడి, ప్రజలకు ముప్పు వాటిల్లును.
20. ప్రజలు, మీడియావారు అత్యుత్సాహము ప్రదర్శించకుండా మన సిబ్బంది జాగ్రత్త పడవలెను.
21. ఈ తతంగమంతా జంతువుకు చాలా తక్కువ శ్రమ కలిగిస్తూ జరుగవలెను.
22. ఈ కార్యక్రమంలో మనుష్యులకు ఏదేని హాని జరుగుచో ప్రథమ చికిత్స అత్యవసర చికిత్స అందుబాటులో వుంచుకోవాలి.

రిజర్వ్ ఫారెస్టులో జరిగే ప్రాతి నేరమునకు క్రింది శెక్షన్ వర్తిస్తుంది

A.P. Forest Act Section 20

నష్టపరచుట మరియు నష్టదీంచబడిన చర్యలు మరియు జరిమానాలు రిజర్వ్ ఫారెస్టులో అతీక్రమించుట

- 1) ఏ వ్యక్తి అయినా
- 2) సెక్షన్ 7(1) (బి) ను ఉల్లంఘించినా
- 3) సెక్షన్ 4 లో ప్రాతిచబడిన భాగములో నిప్పు పెట్టినా, మంట పెట్టి వదిలేసినా, లేక నిప్పు వలన నష్టము వాటిల్లునట్లు చేసినా
- 4) రిజర్వ్ ఫారెస్టులో
 - 1) నిప్పు రాజేసినా, నిప్పుతో పయాణించినా, నిప్పును ఉంచినా (డిఎస్.ఓ.వారి అనుమతితో చేయవచ్చును)
 - 2) అతీక్రమించుట, పశువులను మేపుట, లేక పశువులను అడవిలోనికి తోలుట
 - 3) చెట్లను ఉద్దేశపూర్వకముగా లేక అజాగ్రత్త వలన చెట్లు పడగొట్టుట, నరుకుట వలన లేక కలపను లాగుట వలన నష్టము కలుగజేసినా
 - 4) ఏ చెట్టునైనా పడగొట్టినా, తొక్కుతీసినా, పై కొమ్మలు నరికినా, మంట పెట్టి కార్చిన, కల్లు / జిగురు వంటివి తీసినా లేక మరే విధముగానైనా చెట్లను నష్టపరచినా.
 - 5) రాళ్ల కొరకు గనులు తవ్వవ్వినా, సున్నము లేక బొగ్గు బట్టీలు పెట్టినా
 - 6) అటవీ ఫలసాయమును వోగించేయుట లేక దానితో పస్తువులు తయారుచేయుట
 - 7) భూమిని శుభ్రము చేయుటకై అడవిని నరుకుట, వ్యవసాయము కొరకు దున్నట
 - 8) వేటాడుట, చేపలు పట్టుట, నీటిలో విషము కలుపుట, వలలు వేయుట, ఉచ్చులు పెట్టుట
 - 9) గోడలు, పట్టీలు, కంచెలు మొ. వానిని పాడు చేసినా, స్థలమార్పిడి వంటివి చేసినా
 - 10) అటవీ ఫలసాయమును తీసినా
- 5) పైనుదహరించిన ఎ, బి, సి క్లాజ్లోని చర్యలకు సాయపడినా అడవికి జరిగిన నష్ట పరిహారముతో పాటు కోర్టు విధించే విధించిన జరిమానా కట్టవలెను.
- 6) పై నేరములలో ఎర్రచందనము కాసి శ్రీ గంధము కాసి సంబంధించినవైనచో 3 నెలలకు తగ్గకుండా 1 సం.కు మించకుండా జైలు శిక్ష మరియు రూ.10000లకు మించకుండా జరిమానా విధించవచ్చును

అటవీ కర్మాలు, అడవి ఉత్పత్తులు అడవిలోనూ, అడవి బయట

అక్రమ రవాణా జరుగుచున్నపుడు

A.P. Forest Act Section 29

అడవిలో ఉన్నపుడు, కలప మరియు ఇతర అటవీ ఫలసాయములపై నిర్దేశములు రవాణా జరుగునపుడు లేక

1) కలప మరియు అటవీ ఫలసాయమును రవాణా చేయుటకు లేక కలిగి ఉండుటకు అవసరమగు నిబంధనలను ఏర్పరచుట

- i) రాష్ట్రములోని నదులలో కొట్టుకొని వచ్చు కలపపైన మరియు నీటిపైన, రోడ్డుపైనా రవాణా అగునవి.
- ii) ఏదేని ప్రకటింపబడిన అడవికి 15 కి.మీ. వ్యాస పరిధిలో నివాసమున్న వ్యక్తి వద్ద ఉండదగు టేకు కలప లేక ఎర్ర చందనం యొక్క మన పరిమాణపు హద్దు

2) వీనికి అవసరమగు నిబంధనలు అనగా

- i) రాష్ట్రములోని ఒకవైపు నుండి మరియొకవైపుకు, బయటి రాష్ట్రము నుండి మన రాష్ట్రములోనికి, లేక మన రాష్ట్రము నుండి బయటకు రవాణా అగుటకు నిర్దిష్ట మార్గములను సూచించుట
- ii) అవసరమగు అధికారముకల వ్యక్తి/అధికారి ద్వారా మంజూరు కాబడిన రవాణా పర్మిట్ లేకుండా అటవీ ఫలసాయమును రవాణా చేయుటకాని, కలప అయినచో దాని మీద అవసరమగు గుర్తు లేకుండా కాని రవాణా నేషిడించుట
- iii) రవాణా పర్మిట్ కు అవసరమగు రుసుము వసూలుచేయుట లేక అవసరమగు గుర్తును కలపపై వేయుట మొ. చర్యలు చేపట్టవచ్చును.
- iv) రవాణా జరుగుచున్న అటవీ ఫలసాయమును ఆపుచేసి తనిఖీ చేయుట, ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన రుసుము చెల్లించబడినదా, లేదా నిర్ధారించుట, మొ. విషయములు పరిశీలించుట
- v) ఎ) అవసరమగు చోట్ల డివోలు మొ. వాటిని ఏర్పరచి రవాణా అగుచున్న అటవీ ఫలసాయమును అక్కడ ఉంచుట, తనిఖీ చేయుట మొ. చర్యలు
బి) అవసరమగు చోట్ల తనిఖీ నిమిత్తము చెక్ పోస్ట్/రాణాలు ఏర్పరచి అక్రమ రవాణా జరగకుండా నిరోధించుట
సి) ఆ విధముగా ఏర్పాటు చేయబడిన చెక్ పోస్ట్/రాణాలు మొ. వాటికి వాటికి అవసరమగు సిబ్బందిని ఏర్పాటు చేయవచ్చును.
- vi) అటవీ ఫలసాయమును రవాణా చేయుటకు ఉపయోగించు కాలువలు లేక పాయలను మూసివేయకుండా అవరోధము ఏర్పరచకుండా ఉండుటకు తగిన చర్యలు తీసుకొనవచ్చును.
- vii) ఒకవేళ అట్టి కాలువలకు, పాయలకు అవరోధము ఏర్పరచినచో, ఆ అవరోధమును తొలగించి, దానికి కారకులైన వారినుండి సదరు ఖర్చును వసూలు చేయవచ్చును.

- viii) రంపపు కోతకు చేసిన ఏర్పాట్లు ఏమైనా అనగా : దానికి కావలసిన యంత్రములు, పరికరములు మరియు గుర్తించే హేమర్చ్ వంటి వాటిని నిర్ణీత హద్దు మేరకు అనుమతించకుండా నోషించవచ్చును.
- ix) కలపపై వేయి హేమర్చ్ను రిజిస్టర్ చేయుట, యిదివరకు రిజిస్టర్ కాబడిన వాటిని రద్దు చేయుట, లేక దాని వాడకము పై నోషిధములు ఉంచుట మొ. చర్యలు తీసుకొనవచ్చును.
- x) ఎర్ర చందనము మరియు శ్రీ గంధము పిలువలపై డివోలలో కాసి, స్వంత భూములలో కాసి, ఫ్యాక్టరీలలో కాసి మరే యితర ప్రదేశములలో కాసి నిల్వ ఉన్నచో అవసరమగు రిజిస్టర్స్ను ప్రతిపాదించవచ్చును.
- xi) నీటిపై అటవీ ఫలసాయము రవాణా అగునపుడు వాటిగట్లకు, లాకులకు నష్టము కలగకుండా చూచుట, నదుల ఒడ్డున, కాలువల ఒడ్డున అనుమతీ లేకుండా నీలువ ఉంచబడిన అటవీ ఫలసాయమును జప్తు పరచుటకు, పై ఆదేశాలను ప్రతికూలంగా నిలువ చేయబడిన అటవీ ఫలసాయమును జప్తు పరచుట, వాని వలన ఏమైనా నష్టము సంభవించిన తగిన నష్టపరిహారమును బాధ్యులైన వారి నుండి వసూలు చేయుటకు అధికారము కలదు.

3) ప్రభుత్వము ప్రకటన ద్వారా ఒక ప్రత్యేక జాతీ / తరగతికి చెందిన కలపకు మినహాయింపు యివ్వగలదు.

- 4) ఎ) పై చట్టమును ఉల్లంఘించిన వారికి
- i) ఎర్ర చందనము లేక శ్రీ గంధమునకు సంబంధించిన నేరమైనచో మూడు నెలలకు తగ్గకుండా 12 నెలలకు మించకుండా జైలు శిక్ష మరియు రూ.10000/- మించకుండా జరిమానా.
- ii) వేరే యితర నేరములకు 1 సం. వరకు జైలు శిక్ష మరియు రెండు వేల రూపాయల వరకు జరిమానా లేక రెండూ విధించవచ్చును
- బి) ఈ నేరములు సూర్యాస్తమయము తర్వాత, సూర్యోదయము ముందు జరిగినా, చట్టపరమైన చర్యలను ఉద్దేశ్యపూర్వకముగా నిరోధించేలా చర్యలున్నా లేక నేరస్తులు యిదివరకు కూడా యిటువంటి నేరములు చేసి ఉన్నా (శిక్ష పడి ఉన్నా) శిక్ష రెండింతలు అగును.

పై సెక్షను 29 కి అనుబంధంగా

- i) Read with Rule 3 and 4 of Timber Transit Rules 1969
- ii) ఎర్ర చందనము అకృమ రవాణాకి సెక్షను 29 తో Rule 3 & 4 of A.P. Red Sander Transit Rules నీ అనుసందించాలి
- iii) ఎర్ర చందనము కేసులకి I.P.C. Section 120 B అనగా ప్రభుత్వ ఆస్తిని ధ్వంశము చేయుట, దొచలించుట మొదలైనవి జోడించినచో బెయిల్ రావడం ఆలస్యమగును. అన్ని ఫారెస్టు కేసుల శిక్ష కాలము తక్కువ కావున అన్ని బెయిలబుల్ కేసుల్ కావున I.P.C సెక్షనులు జోడించినచో ముద్దాయి కొంతకాలము రిమాండులో ఉంచవచ్చును.

జరిమానా పద్ధతి

Sec. 44 of 1967 ఆస్తులను జప్తుపరచుటకు అనుసరించు పద్ధతి

Sec.44(1) అటవీ నేరము జరిగినట్లు నిర్ధారణ అయినచో, అందరి అటవీ ఫలసాయమును మరియు నేరములో ప్రయోగించిన వస్తువులను ఫారెస్టు ఆఫీసరుగాని, వోలేసు ఆఫీసరు గాని జప్తు చేయవచ్చును.

Sec.44(2) అలా జప్తు చేసిన వాటిని ఆధరైజ్డ్ ఆఫీసరు ముందు అనగా (Sub-D.F.O./D.F.O) హాజరు పరచవలయును.

Sec.44(2B) అప్పుడు D.F.O గారు 44(2B) ప్రకారము (1) ముద్దాయికి, లారి యజమానికి కేసు గురించి నోటీసు యివ్వవలయును.

(2) ముద్దాయికి అన్ని రకములుగా చెప్పుకొనుటకు అవకాశము యివ్వవలయును.

(3) ముద్దాయి అవసరము అనుకుంటే అతనికి విచారణకు అవకాశమును యివ్వవలయును.

Sec.44(2A) ఈ రకముగా విచారణ జరిపి ఆధరైజ్డ్ ఆఫీసరు (D.F.O) సంతృప్తి చెందిన యెడల అటవీ ఫలసాయమును వస్తువులను ప్రభుత్వ పరము చేయవచ్చును.

Sec.44(2C) అటవీ నేరములో వాహనము వున్నట్లు యజమానికి తెలియనిచో, వాహనమును ప్రభుత్వ పరము చేసిన ఆర్డరు చెల్లదు. కావున వాహన యజమానిని R.T.O. గారి ద్వారా తెలుసుకొని ఎంక్వరీ చేయవలెను. అందుకు రిజిస్ట్రేషన్ నెంబరు, ఛాసిన్ నెంబరు, యింజను నెంబరు విధిగా అవసరం. లేకున్నచో సరిఅగు వాహన యజమానిని తెలుసుకొనుట కష్టము. వాహనము జప్తు, ఎంక్వరీ తదుపరి Confiscation ఆలస్యమగును.

Sec.44(2D) ఈ Confiscation ఆర్డరు ముట్టిన 30 రోజుల లోపల C.F. గారికి అప్పీలు చేసుకొనవచ్చును. C.F. గారు తగు విధముగా విచారణ జరిపి సరియైన రీతిలో నిర్ణయము చేయును. యింజను నెంబరు, ఛాసిన్ నెంబరు కనుగొనుటలో చాలా జాగ్రత్తగా వ్యవహరించాలి, లేకున్నచో on line లో సరిఅగు ఓనరు పేరు రాదు. దానివలన సరిఅగు ఓనరుకు నోటీసు పంపలేము. తదుపరి విచారణలో తప్పుగా వాహనమును Confiscation చేసినట్లు అగును.

Sec.44(2E) ఈ విధముగా Confiscation ఆర్డరు ముట్టిన 30 రోజుల లోపల ముద్దాయిగాని, వాహనము యజమాని గాని జిల్లా కోర్టుకు అప్పీలుకు వోవచ్చును.

Sec.44(3) సారెస్టరు హోదాకు తగ్గని అధికారి జప్తు చేసిన వాహనములను, ఆయనకు నమ్మకమున్నచో సూరీటి బాండు మీద స్వంత బాధ్యతపై విడుదల చేయవచ్చును. అవసరమైనపుడు స్వాధీనము చేసుకొనవచ్చును.

Sec.44(4) ఒక వేల కేసును కోర్టుకు తెలియపరిచినచో కేసుపైన ఫలసాయముపైన మరియు వాహనము, వస్తువులపైన కోర్టు సర్వాధికారములు కలిగి యున్నది. కోర్టులో కేసు పూర్తి అగువరకు జప్తుచేసిన వాటిని F.B.O. స్వాధీనములో వుంచవలయును. కావున ముద్దాయిలు ఉన్నచో వారిని కోర్టుకు, వాహనమును ఆధరైజ్డ్ ఆఫీసరు ఎదుట తగు విచారణకు వెంటనే హాజరు పరచాలి. అపుడు ఆధరైజ్డ్ ఆఫీసరుకు వాహనం జప్తుపై అధికారం వచ్చును. కోర్టు ఎదుట వాహనం హాజరు పరచిన కోర్టుకు అధికారం వచ్చును.

Sec.44(5) జప్తు చేసిన వాటిని F.B.O. గారి స్వాధీనములో వుంచవలయును.

అడవుల నేరములు - సాధారణ స్వరూపములు

అడవుల నేరములుగా ఎంచబడే చిర్రుల యొక్క దివరముల జాబితా :

(ఈ సమాచారమును అటవీశాఖ 1971వ సం॥లో ప్రచురించిన ప్రమాణ గ్రంథము నుండి సేకరించడమైనది.)

సంఖ్య	అడవుల నేరములుగా పరిగణించబడే వర్ణాలు	నేరమునకు విధించు అధిక శిక్ష	అడవుల చట్టము ఏ భాగము క్రింద శిక్షా పాత్రులగుదురు.
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	డివిజనల్ అటవీశాఖాధికారి వారి వల్ల కాని, వారివలన లిఖితముగా అనుమతి పొందిన మరి యొక ఉద్యోగివల్ల గాని ఇవ్వ బడిన వర్మిట్ లేకుండా రిజర్వు అడవినుండి ఫలసాయమును నరకుట, వెలుపలికి తీసుకొని పోవుట, మరియు న ద రు నేరము చందనమునకుగాని, శ్రీగంధమునకు గాని సంబంధించిన యెడల	12 మాసమును మించిన ఖైదు లేక 2,000 రూ. మించిన జుల్మానా లేక రెండు శిక్షలు కలిపి యింకా కోర్టు వారికి యుక్తమని తోచిన యెడల అడవికి కలిగిన నష్టమును వసూలు చేసి అటవీ శాఖకు ఇవ్వవచ్చును. 3 మాసములకు తక్కువలేకుండా, సంవత్సరమునకు మించకుండా శిక్ష మరియు 10 వేల రూపాయలకు లోపున అపరాధము వసూలు చేయబడును.	అడవుల చట్టము 20 (సి) (ఎస్) (5) మరియు (VIII) వ విభాగముల ప్రకారము అడవుల చట్టము 20 (డి) వ విభాగము చట్టము నెం. 2-1963.
2.	ప్రభుత్వము వారి వల్ల గాని లేక వారి తరపున లిఖితపూర్వకముగా అధికారము పొందిన వారివల్ల గాని లిఖితముగా వుత్తరువు లేక గుత్త చీటీ లేకనే రిజర్వు అడవులలో చేరిన అన్ని భూములలో చెట్లు నరకడము, సాగుబడి చేయుట లేక దున్నడము.	2 మాసములకు మించిన ఖైదు లేక రూ. 2,000కు మించిన అపరాధము లేక రెండు శిక్షలు కలిపి యింకా కోర్టు వారికి యుక్తమని తోచిన యెడల అడవికి కలిగిన నష్టమునకు పరిహారము వసూలు చేసి అటవీశాఖకు ఇవ్వవచ్చును.	20 (సి) (VII) అడవుల చట్టము ప్రకారము.
3.	రిజర్వు అడవికి అగ్ని పెట్టుట	12 మాసములకు మించిన ఖైదు లేక 2,000 రూ. మించిన జుల్మానా లేక రెండు శిక్షలు కలిపి యింకా కోర్టు వారికి యుక్తమని తోచిన యెడల అడవికి కలిగిన నష్టమును వసూలు చేసి అటవీ శాఖకు ఇవ్వవచ్చును.	అడవుల చట్టము 20 (బి) (సి) (1)వ భాగము ప్రకారము
4.	డివిజనల్ అటవీశాఖాధికారి గారిచే ఎప్పటి కప్పుడు ప్రచురింపబడే నిబంధన నుల్లంఘించి నిప్పు రగుల్చుట లేక తీసుకొని పోవుట.	-డిటో-	-డిటో-
5.	రిజర్వు అడవికి అపాయము సంభవించునట్లు ఏ స్థలములోనైనా నిప్పు రగుల్చుట లేక నిప్పు తగులుకునే లాగున చేయుటము	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (బి) (సి) (1)వ భాగము ప్రకారము
6.	అడవుల నేరము చేయవలయుననే ఉద్దేశ్యముతో అక్రమముగా రిజర్వు అడవులలో ప్రవేశించడము.	12 మాసములకు మించిన ఖైదు లేక 2,000 రూ. మించిన జుల్మానా లేక రెండు శిక్షలు కలిపి యింకా కోర్టు వారికి యుక్తమని తోచిన యెడల అడవికి కలిగిన నష్టమును వసూలు చేసి అటవీ శాఖకు ఇవ్వవచ్చును.	అడవుల చట్టము 20 (సి) (2)వ భాగము ప్రకారము

(1)	(2)	(3)	(4)
7.	పర్మిటు లేకనే రిజర్వుడు అడవిలో సున్నము లేక బొగ్గులు కాల్చడము.	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (సి) భాగము ప్రకారము
8.	డివిజనల్ అటవీశాఖాధికారి గారివద్ద నుండి లైసెన్సు తీసుకోకనే రిజర్వుడు అడవులలో వేటాడటము లేక తుపాకులు కాల్చడము	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (సి) (VIII)వ భాగము ప్రకారము
9.	ప్రత్యేక ఉత్తరువు మీద మూయబడిన రిజర్వుడు అడవులలో నుండు నదులు, వంకలు, చెరువులలో మత్స్యములను పట్టడము.	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (సి) (VIII)వ భాగము ప్రకారము
10.	చట్టానికి విరుద్ధముగా రిజర్వుడు అడవులలో చేపలు పట్టుటకు గాని లేక వాటిని నాశనము చేయుటకు గాని నీళ్ళలో విషము కలపడము, బోనులు పెట్టడము లేక వలలు వేయటము	-డిటో-	-డిటో-
11.	రిజర్వుడు అడవులలో పశువులను మేపుటకు గాను నియమితమైన పర్మిటు లేకుండగనే పశువులను మేపడము లేక పశువులు మేప కూడదని ఆదేశింపబడ్డ రిజర్వుడు అడవులలోగాని వాటి భాగములలో గాని పశువులను మేపడము, లేక పశువుల మేయుటకు దోహదము చేయుట.	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (సి) (II)వ భాగము ప్రకారము
12.	వాయిదా మీరిపోయిన పర్మిటులను వుంచుకొని రిజర్వుడు అడవులలో పశువులను మేపడము	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (సి) (II)వ భాగము ప్రకారము
13.	రిజర్వుడు అడవులలో పశువులను అక్రమముగా పోనివ్వడము.	-డిటో-	-డిటో-
14.	రిజర్వుడు అడవులలో వుండే ఏదైనా వృక్షము, చెట్టు, వెదురు లేక కంప, చెట్లను నష్టపరచడము	-డిటో-	అడవుల చట్టము 20 (సి) (V)వ భాగము ప్రకారము
15.	అడవులను పరిష్కరించు అధికారి వారి యొక్క ఉత్తరువు మూలముగా పొందబడిన స్వతంత్రము అను భవించేటప్పుడు అడవి ఫల సాయమును ఆ వృత్తరువులో యుండు నిబంధనలకు విరుద్ధముగా అమ్మడము లేక యితర వస్తువులకు మారకము వేయడము	1,000 రూపాయలకు మించని అపరాధము.	అడవుల చట్టము 18వ భాగము ప్రకారము
16.	రిజర్వుడు అడవులలో కట్టబడిన తెట్టె, త్రవ్వబడిన కాలువ, కంచె - వీటిని ఏదైనా భేదించడము, రూపు మార్చడము నాశనము చేయడము లేక తీసివేయడము.	12 మాసములకు మించిన ఖైదు లేక 2,000 రూ. మించిన జుల్మానా లేక రెండు శిక్షలు కలిపి యింకా కోర్టు వారికి యొక్కమని తోచిన యెడల అడవికి కలిగిన నష్టమును వసూలు చేసి అటవీ శాఖకు ఇవ్వవచ్చును.	అడవుల చట్టము 20 (సి) (IX) వ భాగము ప్రకారము

(1)

(3)

(4)

17. యావత్తు గ్రామజనులకు గాని లేక ఏ ఒక వ్యక్తికిగాని చెరువు లేక నష్టము కలుగజేయు వలయుననే ఉద్దేశ్యముతోగాని లేక ఆక్రమ స్వలాభాపేక్షతో గాని రిజర్వుడు అడవుల లేక రిజర్వుడు భూమి చుట్టు వేయబడి యుండే ఏదైనా ఒక సరిహద్దు గుర్తులను మార్చడము, జరపడము, చెరపడము, రూపు మార్చడము.
- 2 సంవత్సరములకు మించని ఖైదు లేక 1000 రూ. లకు మించని అపరాధము లేక రెండు శిక్షలు కలిపి.
- అడవుల చట్టము 52 (డి) భాగము ప్రకారము
18. యావత్తు గ్రామజనులకు గాని లేక ఎవరికైనా చెరువు లేక నష్టము కలుగజేయు వలయుననే ఉద్దేశ్యముతోగాని లేక తాను ఆక్రమముగా లాభము పొందవలెననే తలంపుతోగాని ఒక అటవీశాఖ ఉద్యోగి వల్లగాని, లేక వారి ఉత్తరువు మీద గాని నరకబడిన చెట్ల తుండ్ల మీద గాని లేక పెరిగే చెట్ల మీదగాని, వేయబడిన ఏగుర్తునైనా మార్చడము లేక చెరపడము.
- డిబ్ -
- అడవుల చట్టము 52 (సి) భాగము ప్రకారము
19. ఏదైనా సరుకబడియున్న చెట్లుగాని లేక పెరిగే చెట్లుగాని ప్రభుత్వము వారి యొక్క లేక యింకా ఎవరి సొత్తునైనా వాటిని చట్ట సమ్మతముగా నరుక వచ్చును లేక వెలుపలకు తీసుకొని పోవచ్చును. అని అందరికి తెలిసేలాగున అటవీ శాఖ ఉద్యోగస్తుల వల్ల చెయ్యబడిన గుర్తుల వలె నరక బద్ద చెట్లు, లేక నిలిచి వున్న మానుల మీద దొంగ గుర్తులు వయ్యడము, లేక యేదైనా కొట్టబడిన చెట్లు లేక నిలిచియున్న చెట్టును యిలాగా వారి వల్ల వేయబడు గుర్తులను చట్టానికి విరుధముగా వేయడము
- 2 సంవత్సరములకు మించని ఖైదు లేక 1000 రూ. లకు మించని అపరాధము లేక రెండు శిక్షలు కలిపి.
- అడవుల చట్టము 52 (టి) భాగము ప్రకారము
20. చట్టము 24వ భాగమును బట్టి, యేర్పరచ బద్ద అడవులలో మాఫీగా విడవబడిన సహాయమును అనుభవించుకోవడము తప్ప తక్కిన కాలములో పర్మిటులేకనే అడవి ఫలసాయమును సరకడము.
- కొరముట్లగుగాను పనిచేయడము, చెరచడము వెలుపలకు తీసుకొని పోవడము, పైన పేర్కొన్న నేరములోని ఫలసాయము ఎర్ర చందనము గాని శ్రీగంధముగాని అయిన.
- 6 నెలలకు మించని ఖైదు లేక 200 రూ. లకు మించని అపరాధము లేక రెండు శిక్షలు కలిపి.
- అడవుల చట్టము 27 (I) (సి) వ భాగము ప్రకారము
- 3 మాసములకు తక్కువ లేకుండా ఒక సంవత్సరమునకు మించకుండా ఖైదు మరియు 10 వేల రూ. లకు మించకుండా అపరాధము చేయబడును.
- అడవుల చట్టము 27 (II) (1) వ భాగము ప్రకారము

(1)	(2)	(3)	(4)
21.	పశువులు మేపుటకు అనుమతించబడిన రిజర్వుడు భూములలో పర్మిటు లేకనే పశువులను మేపడము.	6 నెలలకు మించని ఖైదు లేక 200 రూ. మించని అపరాధము లేక రెండు శిక్షలు.	అడవుల చట్టము 27 (I) (సి) వ భాగము ప్రకారము
22.	సున్నము లేక బొగ్గులు కాల్చడము, కాచు కాల్చడము చెట్ల నూనె దించడము వీటికి గాను జిల్లా కలెక్టరు వారిచే ఆదేశించబడిన నిర్ణీత స్థలములలో తప్ప తక్కిన స్థలములలో పైన చెప్పబడిన పనులలో ఏదేని ఒకటి చెయ్యడం.	-డిజ్-	అడవుల చట్టము 27 (I) (డి) వ భాగము ప్రకారము
23.	జిల్లా కలెక్టరు వారి ఉత్తరువు మీద వేటాడుట యును, తుపాకులు కాల్చుటయున్ను కూడదని ఆటంకపరచబడిన రిజర్వుడు భూములలో వేటాడుటము లేక తుపాకి కాల్చడము.	-డిజ్-	అడవుల చట్టము 27 (I) (ఎఫ్) వ భాగము ప్రకారము
24.	రక్షింపబడిన అడవులలో కొట్టబడిన మానులు లేక యితర అడవి సంపదను పోగు చేసి బైటికి తీసుకొనిపోయె మార్గమున తనిఖీ చేయు నిమిత్తము మనిషి నిమిత్తము ఏర్పరచబడదగ్గ రాణావద్దకు సదరు అటవీ సంపదను తీసుకొని పోక మార్గము తప్పించుకుపోవడము	-డిజ్-	అడవుల చట్టము 27 (I) (డి) వ భాగము ప్రకారము
25.	రక్షింపబడిన అడవులలో కావలయునని గాని లేక అజాగ్రత్త వల్ల గాని నిప్పు పెట్టినందుకు లేక ఏ రిజర్వుడు భూమిలో మేపగూడదని గుర్తుగా నిషేధింపబడియున్నదో అట్టి అడవులలో పశువులను మేపడము లేక పశువులను అక్రమముగా పోనివ్వడము.	6 నెలలకు మించని ఖైదు లేక 200 రూ.లకు మించని అపరాధము లేక రెండు శిక్షలు.	అడవుల చట్టము 27 (I) (బి) వ భాగము ప్రకారము
26.	డివిజనల్ అటవీశాఖాధికారి యొక్క లైసెన్సు పొందక ఎవ్వరైనను 5 కిలో గ్రాముల కంటె ఎక్కువ తూకము గల శ్రీగంధము చెక్క కలిగి యుండుట.	3 నెలలు తక్కువ లేకుండ ఒక సంవత్సరమునకు మించకుండా 5 మరియు 10 వేల రూపాయలు మించకుండ అపరాధమును వసూలు చేయబడును.	అండ్రప్రదేశ్ అడవుల చట్టము 27 (II) (2) మరియు 32లు సెక్షన్ల అనుచరణ ప్రకారము (చట్టము నెం. 2-1963)
27.	అటవీ సంపదను రిజర్వు అడవుల నుండి గాని ప్రభుత్వాధీనములో నున్న భూమి నుండి గాని దొంగిలించుట లేక, చట్టములకు విరుద్ధముగా దొంగ రవాణా చేయుట.	నేరము చేయుటలో ఉపయోగించబడిన రవాణా యంత్రములు, పడవలు, పశువులు, పనిముట్లు, సదరు నేరమునకు సంబంధించిన అడవుల సొత్తుతో సహా ప్రభుత్వ మునకు సంక్రమించునట్లు శిక్ష విధించు కోర్టు వారిచే ఆదేశింపబడును.	అండ్రప్రదేశ్ అడవుల చట్టము 45 సెక్షను ప్రకారము.

(1)

(2)

(3)

(4)

28. అటవీ మరియు పోలీసు అధికారులకు తోడ్పడుటకు బద్దలయి యుండి సరియైన కారణము లేక తప్పిపోయిన యెడల ఒక మాసమునకు మించని ఖైదు లేక రూ. 200 లకు మించని జుల్మానా లేక రెండునూ. అడవుల చట్టము సెక్షన్ 22 (II) ప్రకారము

29. చట్టమునకు వ్యతిరేకముగ లేక నియమముల నుల్లఘించి శ్రీగంధమును కలిగియున్న. 3 మాసములకు తక్కువ లేకుండా సంవత్సరమునకు మించకుండా కారాగార శిక్ష మరియు రూ. 10,000లకు మించని జుల్మానా. అడవుల చట్టము 36 ప్రకారము

30. కలప మరియు ఇతర అటవీ ఫలసాయము నియమ విరుద్ధముగా అనుమతి పత్రము లేకుండా రవాణా చేసిన ఎడల. 12 మాసములు మించని కారాగార శిక్ష లేక రూ. 1000 ల వరకు జుల్మానా లేక రెండునూ. అడవుల చట్టము సెక్షన్ 29 (IV) (ఎ) (1) & (2)

సదరు నేరము చందనమునకు గాని శ్రీగంధమునకు గాని సంబంధించిన యెడల. 3 మాసములకు తక్కువ లేకుండా సంవత్సరమునకు మించకుండా కారాగార శిక్ష మరియు రూ. 1000 లకు మించని జుల్మానా.

సదరు నేరము సూర్యాస్తమయము తరువాత మరియు సర్వోదయమునకు మందు జరిపిన లేక చట్టబద్ధమైన అధికారికి తిరుగు బాటుకు పూనుకొనిన, లేక నేరస్థుడు అంతకు పూర్వము అక్రమ రవాణా నేరములకు శిక్షింపబడిన. పై శిక్షలకు రెండింతలు విధించవచ్చును. అడవుల చట్టము సెక్షన్ 29 (IV) (బి)

TABLE OF OFFENCES AND PUNISHMENTS IN THE WILD LIFE PROTECTION ACT 1972

Sl. No.	Wild life offence	Offence under section	Punishable / read with under section	Remarks
1	Hunting of animal in a National Park or Sanctuary	Contravention of Sec. 9 read with Sec. 2(16) of Wild Life Protection Act 1972	Punishable under Section 51(1) & (2) Wild life Protection Act 1972	Type-A The Offence is non-compoundable, Non bailable. The punishment is imprisonment of not less than three years but may extended to seven years and also with fine which shall not be < Rs.10000/- In case of second or subsequent offence, imprisonment of not less than three years but may extended seven years and also with fine which shall not be < Rs.25000/-
2	Hunting of a wild animal listed in Schedule 1 and Part II of Schedule II any where may be in National Park / Sanctuary	Contravention of Sec. 9 read with Sec. 2(16) of Wild Life Protection Act 1972	Punishable under Section 51(1) & (2) Wild life Protection Act.	
3	Altering the boundaries of a National park or sanctuary	Contravention of Section 27(3) of Wild life Act 1972	Punishable under Section 51(1) & (2) Wild life Protection Act 1972	
4	Hunting of Wild animal other than listed in Schedule I and Part II of Schedule II out side a National Park or Sanctuary	Contravention of Sec. 9 of Wild Life Protection Act 1972	Punishable under Section 51(1) & (2) Wild life Protection Act 1972	
5	Conversion collection or carriage of Woody or Non-Timber forest produce from a National Park or Sanctuary without permit	#Contravention to Section 29 of Wild life Protection Act 1972 (for Sanctuary) Contravention to Section 35(6) & (8) of Wild life Protection Act 1972 (National Park)	Punishable under Section 51(1) Wild life Protection Act 1972	Type-B The Offence is compoundable and Bailable, with Imprisonment for upto three years or with fine upon Rs.25000/- or both.
6	Grazing in a National park without permit	#Contravention to Section 35(7)&(8) of Wild Life protection Act 1972 (National Park)	Punishable under Section 51(1) Wild Protection Act 1972	
7	Setting, kindling or leaving any Fire burning in a National Park or Sanctuary	#Contravention to Section 30 of Wild life Protection Act 1972 (for Sanctuary) #Contravention to Section 35(6)&(8) of Wild life protection	Punishable under Section 51(1) Wild Life Protection Act 1972	Type-B The Offence is compoundable and Bailable, with Imprisonment for upto three years or with fine

		act 1972 (National Park)		upon Rs.25000/- or both.
8	Entering a National Park or Sanctuary with a Weapon	#Contravention to Section 31 of Wild Life Protection Act 1972 (for Sanctuary) #Contravention to Section 35(6)&(8) of Wild life Protection Act 1972 (National Park)	Punishable under Section 51(1) Wild Life Protection Act 1972	
9	Entering a National park or Sanctuary without permit	#Contravention to Section 27&28 of Wild Life Protection Act 1972 (for Sanctuary) #Contravention to Section 35(6)&(8) of Wild Life Protection Act 1972 (National Park)	Punishable under Section 51(1) Wild Life Protection Act 1972	
10	Entry of Live stock in to a Sanctuary with out inoculation	Contravention of Section 33A of Wild Life Protection Act 1972	Punishable under Section 51(1) Wild Life Protection Act 1972	
11	Prohibition of Picking, Uprooting etc. of specified plant and possession of plants without permit	Contravention to Sec. 17A, 17B & 17F of Wild Life Protection Act 1972	Punishable under Section 51(1) Wild Life Protection Act 1972	
12	Cutting of trees shrubs or herbs within a National Park or Sanctuary without permit	#Contravention to Section 29 of Wild Life Protection Act 1972 (for Sanctuary) #Contravention to Section 35(6)&(8) of Wild Life Protection Act 1972 (National Park)	Punishable under Section 51(1) Wild Life Protection Act 1972.	
13	Possession of any animal meat, trophy or animal article	Contravention of Sec.9, 39, & 42 of Wild Life Protection Act 1972	Punishable under Section 51 (1) Wild Life Protection Act 1972	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">Type-B</div> The Offence is compoundable and Bailable, with imprisonment for upto three years or with fine upon Rs.25000/- or both.
				<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">Type-A</div>

				<p>The offence is Non-compoundable, Non-bailable. The Punishment is imprisonment of not less than three years but may extended to seven years and also with fine which shall not be < Rs.10000/-</p> <p>In case of second or subsequent offence, imprisonment of not less than three years but may extended to seven years and also with fine which shall not be < Rs.25000/-</p> <p>Depending of the Schedule of the animal and place of seizure of the offence is either bailable or non bailable and compoundable or non compoundable and punishment may of Type B or Type A of the above list.</p>
14	<p>Contravention of the provisions of the chapter VA, which deals with the prohibition on trade and commerce in Trophies, animal articles, etc. derived from animals listed in Schedule I and part II of Schedule II</p>	<p>Contravention to Section 49B of Wild Life Protection Act 1972</p>	<p>Punishable under Section 51, 1A of Wild Life Protection Act 1972</p>	<p>Type -C</p> <p>The Offence is non-compoundable. Non bailable, the punishment is imprisonment of not less than three years but may extent to seven years and also with fine which shall not be < Rs.10000/-</p> <p>Type D</p> <p>The Offence is compoundable and Bailable, with imprisonment for upto six months or with fine which may extends to two thousand rupees or with both. In subsequent offence the term of imprisonment may extend to one year or the fine may extend to five thousand rupees.</p>
15	<p>Prohibition of teasing etc. in Zoo (tease, molest, injure or feed any animal or cause disturbance to the animals by noise or otherwise, or litter the grounds in Zoo.</p>	<p>Contravention of Sec. 38J of Wild Life Protection Act 1972</p>	<p>Punishable under Section 51, 1B of Wild Life Act 1972</p>	

16	<p>CORE AREA OF TIGER RESERVE</p> <p>(i) Commits an offence in relation to core area of Tiger reserve or where the offence relate to hunting in the tiger reserve or altering the boundaries of the tiger reserve</p>	<p>Contravention of Sec. 9 read with Sec. 2 (16) and 51, 1C & (2) of Wild Life Protection Act 1972</p>	<p>Punishable under Section 51, 1C of Wild Life Protection Act 1972</p>	<p>Type - E</p> <p>The offence is non bailable and non compoundable, such offence shall be punishable on first conviction with imprisonment for a term which shall not be less than three years but may extend to seven years, and also with fine which shall not be less than that fifty thousand rupees but may extend to two lakh rupees.</p>
	<p>(ii) Whoever abets any offence punishable under sub section 51.1C shall if the act abetted is committed in consequence of the abetment, be punishable with the punishment provided for that offence</p>	<p>Contravention of Sec. 9 and 51. 1C&(2) of Wild Life Protection Act 1972</p>	<p>Punishable Under Section 51, 1C of Wild life Protection Act 1972 (abet to assist somebody to do something, especially something illegal, help some body) abetment encourager.</p>	<p>And in the even of a second or subsequent conviction with imprisonment for a term of not less than seven year and also with fine which shall not be less than five lakh rupees but may extend to fifty lakh rupees.</p>
17	<p>Removal of Encroachments and constructions in the National Parks and Sanctuaries</p>	<p>Sec. 34 A of Wild life Act 1972 Power to remove encroachment with due opportunity given to the person affected; This is the power of remove the additions to the booking of offence in the above section</p>	<p>Any Officer not below the rank of Asst. Conservator of Forests evict any person from Sanctuary or National park who un authorizedly occupies Govt. and in contravention of the provisions of this Act. And remove any unauthorized structures, buildings or constructions erected on any Govt. land within any sanctuary or national park and all the things, tools and effects belonging to such person shall be confiscated, by an order of an officer not below the rank of the deputy conservator of forests.</p>	

TABLE OF OFFENCE UNDER A.P. FOREST ACT 1967

Sl. No.	Name of offence	Offence to be written in case records	Punishable / read with under section	Remarks
Commission of acts prohibited in Reserve Forests				
1	Kindles, keeps or carries any fire	Contravention to Sec.20(1) (c) (i) of APF Act 1967	Sec. 20(1)(d)(i) in case of Red Sanders / Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of A.P.F. Act 1967	In addition to the compensation of damages the court may direct to be paid, the punishment prescribed shown in the column.
2	Trespasses, pastures cattle	Contravention to Sec.20(1)(c)(ii) of APF Act 1967	Sec. 20(1)(d)(i) in case of Red Sanders / Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of A.P.F. Act 1967	
3	Causes, damage, felling or cutting of tree or dragging any timber	Contravention to Sec. 20(1)(c)(iii) & (iv) of APF Act 1967	Sec. 20(1)(d)(i) in case of Red Sanders / Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of A.P.F. Act 1967	
4	Quarries stones, burns like or charcoal	Contravention to Sec. 20(1)(c)(v) of APF Act 1967	Sec. 20(1)(d)(i) In case of Red Sanders / Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of A.P.F. Act 1967	
5	Makes charcoal or fell trees for preparation of charcoal	Contravention Rule 3(1) of AP Charcoal (Production and Transport) Rules 1992	Regarding AP Charcoal (Production and Transport) Rules 1992, the contravention of rules in respect of license the Provisions of AP Forest Produce Dept. Rules, 1989 in respect of transportation the provisions of AP Forest Produce Transit Rules, 1970 shall be applicable. Means the offences are punishable under Sec. 29(4)(a)(ii) if it is committed during night) of APF Act 1967	
6	Makes charcoal and Transport of charcoal	Contravention Rule 3(1) of AP Charcoal (Production and Transport) Rules 1992		
7	Clears or breaks up or ploughs any land for cultivation or for any other purpose	Contravention to Sec. 20(1)(c)(vii) of APF Act 1967	Sec. 20(1)(d)(i) In case of Red Sanders / Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of A.P.F. Act 1967	
8	Hunts, shoots or fishes, poison water or sets traps	Contravention to Sec. 20(1)(c)(viii) of APF Act 1967	Sec. 20(1)(d)(i) In case of Red Sanders / Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of A.P.F. Act 1967	The punishment is more in Wild Life Protection Act 1972 and the same section should be applied to have deterrent punishment.
		U/s 9 of Wild Life Protection Act 1972	U/s 51(1) of Wild Life Protection Act 1967	
9	Damages, alters or removes any	Contravention to Sec. 20(1)(c)(ix)	Sec. 20(1)(d)(i) in case of Red Sanders	

	wall ditch embankment, fence, hedge, or railing	of APF Act 1967	/ Sandal Wood and Sec. 20(1)(d)(II) of A.P.F. Act 1967
10	Removes any forest produce	Contravention to Sec. 20(1)(c)(x) of APF Act 1967	
11	Abets any offence mentioned in Sl. 1 - 10	Contravention to Sec. 20(1)(d) of APF Act 1967	

II. FOREST PRODUCE IN TRANSIT

1	Round Timber	Contravention to Rules 3 & 4 of AP Forest Produce Transit Rules 1970 framed u/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	Section 29(4)a(ii) and b (if the offence is committed during night)
2	Sizes	Contravention to Rules 3 of AP Forest Produce Transit Rules 1970 framed u/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	
3	Red Sanders & Sandal wood	Contravention to Rules 3 of AP Sandalwood and Red Sanders wood Transit Rules 1969 framed u/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	
4	Charcoal makes charcoal and transport of charcoal	Contravention to Rule 3(1) and (2) of AP Charcoal (Production and Transport) Rules 1992	Regarding AP Charcoal (Production and Transport) Rules, 1992, the contravention of rules in respect of license the provisions of AP Forest produce Depot Rules, 1989, in respect of transportation the provisions of AP Forest Produce Transit Rules, 1970 shall be applicable. Means the offences are punishable under Sec. 29(4)a(ii)(b) if it is committed during night) of APF Act 1967
5	Drift wood (All timber bearing marks which have not been registered in accordance with the rules made under Sec. 29 or on which the marks have been obliterated, altered or defaced by fire or otherwise, and all unmarked timber found in such areas as the Government may specify shall deemed to be the property of the Government unless and until any person establishes his		Collection of Drift wood is offence U/s 37, 43 and punishable u/s 43(2) of AP Forest Act 1967

		POSSESSION OF TIMBER	
right)			
III.			
1	Possession of Sandal wood under license or mark in excess of 10 Kg.	*Contravention to Sec.32 of AP Forest Act 1967 *Contravention to Rule 3 of AP Sandal Wood Possession Rules 1969	*Contravention to Sec. 36 of AP Forest Act 1967 *Section 29(4)a(i) of AP Forest Act 1967 and (b) (if the offence is committed during night)
2	Possession of Red Sanders wood in excess of 20 Kgs	Contravention to Rules 3 of AP Red Sanders Wood Possession Rules 1989, framed u/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	Section 29(4)a(i) of AP Forest Act 1967 and (b)(if the offence is committed during night) Section 29(4)a(ii) and b (if the offence is committed during night)
3	Possession of Teak wood	Contravention to Rule 2 of Andhra Pradesh Teak Wood Possession Rules 1970 framed U/s 29 and 68 of AP Forest Act 1967	
IV. Acts Prohibited in Proposed Reserved Forest			
1	Construction of new house or plantation or fresh clearing for cultivation or felling of trees	Contravenes the provisions of clause (b) of sub section (1) of Sec. 7 read with Sec. 20(1)(a) of AP Forest Act 1967	Section 20(1)(d)(i) in case Red Sanders/Sandal wood and Sec. 20(1)(d)(ii) of AP Forest Act 1967
2	Set Fire/Kindle or leave burning any fire	Contravenes the provisions of clause (b) of sub section (1) of Sec. 7 read with Sec. 20(1)(b) of AP Forest Act 1967	
V. Offences related to protected Forests			
1	1. Clearing, ploughing or breaking up of land for cultivation or any other purpose 2. Kindling of fire 3. Cutting,	Contravention to Rule (2) of Andhra Pradesh Protected Forest Rules 1970 framed U/s 27 (1) read with sub Sec.(1) of 68 of A.P. Forest Act	Punishable U/s 27(2) of AP Forest Act 1967 fore cases involving Red Sanders or Sandal wood 27 (2) (i) and for any other cases 27 (2) (ii)

	<p>sawing conversion and removal of trees and timber and collection of natural produce.</p> <p>4. Quarrying of stone the boiling of catechu or the burning of the lne or charcoal</p> <p>5. Cutting of grass or the pasturing of the cattle</p> <p>6. Hunting, shooting, fishing, poisoning of water</p>	1967		
VI	Offences related to Preservation of Private Forests	<p>28-B, preservation of private forests-</p> <p>(1)(a) No owner of any forest shall, with out the previous sanction of the District Collector sell, mortgage, lease or otherwise alienate the whole or any portion of the forest or the forest produce,</p> <p>(2) No owner of any forest shall without the previous permission of the District Collector, cut trees or do any act likely to denude the forest or diminish its utility as a forest.</p>	28-E, Penalties :- (1) Whoever contravenes the provision of sub section 91) or sub section 920 of Section 28-B or any of the terms of a notification under section 28-D shall be punished with imprisonment which may extend to five thousand rupees or with both. (2) No prosecution shall be instituted against any person with out the sanction of the District Collector.	
VII	Persons bound to assist Forest Officer and Police Officer U/s 22 of AP Forest Act 1967	Every person who is employed by any such person in such forest and every village officer or person in any village	Whoever, without lawful excuse, fails to comply with the provisions of sub-section (1) Shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to one month or with fine which may extend to two hundred rupees	Erring employees / staff are to be prosecuted in the Court

		contiguous to such forest who is employed by the Govt. are bound to assist in extinguishing any such fire or preventing the commission of offence or in discovering and arresting the offender	or with both.	
VIII	Counterfeiting marks on trees and timber and for altering boundary marks (i.e. altering, moves, destroys or defaces any boundary of the Reserved Forest of any Forest or any land for which the Provisions of AP applicable)	Contravention Sec. 52 of A.P. Forest Act 1967	Punishable 3 U/s 52 of AP Forest	The offence is not compoundable
IX	Abets for the contravention the provisions	Abetting the offenders for the offences Sec. 7(1)(b) and for the Offenders who sets fire in RF notified U/s 4 of AP Forest Act 1967	Section 20(1)(d)(i) In case of Red Sanders / Sandal wood and Section 20(1)(d)(ii) of AP Forests Act 1967	
X	Contravention to any rule or act for which punishment not mentioned separately	Contravention to any rule or act for which Punishment is not mentioned separately.	Punishable U/s 68(4) of AP Forest Act 1967	No Prosecution under this sub section shall be in stated with out the previous sanction of the Divisional Forest Officer.
XI. Offences relating to Sawmills				
1	Installation, erection and operation of sawmill without licence	Contravention to Rule 3(a) of AP Sawmills (Regulations) Rule 1969 framed U/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	Punishable U/s Section 29(4)a(i) of AP Forest Act 1967 and (b) (if the offence is committed during night)	
2	Converting	Contravention to	Punishable U/s Section	

	illegal timber without property marks and with out Transit Permit In the Saw mill	Rule 7(5) of AP Sawmills (Regulations) Rules, 1969 framed U/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	29(4)a(i) of AP Forest Act 1967 and (b) (if the offence is committed during night)	
3	Operating the saw mill during night hours (22.00 to 06.00 of next day) with out permission of the Licensing Authority	Contravention to Rule 7(3) of AP Sawmills (Regulations) Rules, 1969 framed U/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	Punishable U/s Sec. 29(4)a(i) of AP Forest Act 1967 and (b) (if the offence is committed during night)	The rule is not applicable with in the limits of Municipal Co-operation and Municipalities.
4	All other Procedural irregularities like not maintaining the registers, not stacking the timber property or any other violations as per the AP Sawmills (Regulations) Rules 1969	Contravention Rules of AP Sawmills (Regulations) Rules 1967 framed U/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967	If it is only the omission of not maintaining records, not properly submitting accounts to office or not maintaining the premises properly fines can be imposed as per AP Sawmills (Regulations) Rules, 1969 framed U/s 29 & 68 of AP Forest Act 1967 if the offence is differencing of volume and presence of illegal timber and sizes cases has to be booked as if other offence occurred and action will be taken accordingly as explained above.	

NON-COMPOUNDABLE FOREST OFFENCES

Red Sanders & Sandal Wood	Contravention to Rule (3) of A.P. Sandal Wood and Red Sanders Wood Transit Rules 1969	29 (4) (a) (i) or (b) (if necessary)
Possession of Sandal Wood	a) Sec. 32 of APF Act 1967 b) Contravention to Rule (3) of AP Sandal Wood Possession Rules 1969	Sec. 36 & U/s 29 (4) (a) (i) & (b) (if necessary)
Possession of Red Sanders Wood	Contravention to rule (3) of AP Red Sanders Wood Possession Rules 1989	Sec. 36 & U/s 29 (4) (a) (i) & (b) (if necessary)
Counterfeiting upon any timber or tree a mark used by Forest Officer	Sec. 52 (a)	Imprisonment for a term extending upto 2 years or fine upto Rs.1000/- or both
Unlawfully affixing mark used by any Forest Officer to any timber or tree	Sec. 52 (b)	- do -
Altering, defacing or obliterating any mark placed on any timber or tree by or under the authority of a Forest Officer	Sec. 52 (c)	- do -
Altering, moving, destroying or defacing any boundary mark of any forest or land to which the A.P. Forest Act applies	Sec. 52 (d)	- do -
Wrongful seizure or arrest by Forest Officer or Police Officer	Sec. 55	Imprisonment for a term extending upto six months or upto fine Rs.500/-

VEHICLE CASE

1) Stop the Vehicle 2) Enquire about the load and check the load 3) If it is forest produce ask for transit permit or (records) 4) If no permit, Detain the vehicle, along with the material - Enquire where it is loaded, who has loaded, persons involved, destiny, who has committed the offence, any one of the following vehicle etc. - Drive the vehicle to a safe place, where you can unload the material count, measure, conduct panchanama - After reaching destination keep protection, call for additional helping staff, Panchayatdars, photographer, measuring implements/instruments - Unload the material in the presence of Panchayatdars, separate the produce count/measure and record the forest produce as well as the other material. List out the records available in the vehicle.

- Enquire the occupants of vehicle about the events took place in the offence and note them. Arrange them in a serial. Record panchanama (if possible ask one of the Panchayatdars to write panchanama). Explain what type of offence committed what are the rules related and punishment there on.
- Record the statements of the accused separately both in white paper as well as in printed Form-D and obtain the signatures of the accused. Take witness signature of Panchayatdars and person recorded the statement - Prepare the P.O.R., Arrest the accused, seize the Vehicle and produce after affixing seize Hammer.
- Issue telegram to Sub-DFO/DFO/CF - Keep the Vehicle and produce in safe custody, filing of B-Form, C-Form - Prepare remand report, send the accused to the Court along with remand report, material and P.O.R. (other completed records) - Check up correctly with Forest Act under which the case is to be booked * Prepare Form-F, take precaution to write all columns perfectly & Estimating value of produce - Complete the case file including the inventory of the vehicle - Take photographs from front and back sides of vehicle before unloading and after along with accused; Panchayatdars Produce the vehicle before the Authorized Officer along with the report.
- Take precautions in filing col No-IV & IX - Obtain prosecution orders from Sub-DFO/DFO - File the charge sheet in the Court - Prepare four sets of duplicate copies of the case file. Original copy to Court, and copies to DFO, Sub-DFO, FRO each and one copy to the person attending the Court - Don't forget to enclose negatives of photos to the original case file, mark separately Panchayatdars & accused on the photos - Note the list of produce in the panchanama - Take signature of Panchayatdars in panchanama, statements of accused, list of Forest produce - Try to produce the accused along with the charge sheet in the Court - Take all care to note down correct addresses of all accused - Don't forget to make owner of vehicle as accused.

Charge sheet should contain:

1. Form-F (Case report)
 2. Prosecution orders issued by Sub-DFO/DFO
 3. State of accused (Form-D & Paper Statement)
 4. List of seizures Form-B
 5. Custodian Certificate - Form-C
 6. P.O.R.
 7. Panchanama
 8. Photos/Negatives
 9. List of produce
 10. Order of the Authorized Officer
-
1. In case of doubt give telegram to DFO immediately after detention of the vehicle
 2. Be cautious about the surroundings
 3. Take more care in sandalwood, R.S., Wild Life and Teak wood
 4. Illicit transport of Violating Rule 3 or 4 of A.P. Forest produce transit Rules 1970, read with Sec.29 of A.P. Forest Act 1967 punishable U/S 29-(4)(a)/(b) of A.P. Forest Act 1967.

CONTENTS OF A COMPLAINT

- Although in Cr.P.C no particular format is provided, it is essential that the 'Complaint' must be well drafted. The following points must be taken into consideration while drafting a 'Complaint':
- A Complaint should be neatly written or typed.
- It should bear the name of the concerned Court and cause title of the case.
- The Complaint should state clearly that it is a Complaint under Section 55 of the Wildlife (Protection) Act, 1972.
- In a case where the accused is in Judicial Custody, the Complaint has to be filed within 60 days from the date of Magistrate authorizing detention of an accused person. The nature of information should be written. Date, time and area in which the crime took place should always be written.
- The name of persons who appear to be acquainted with the circumstances of the case should be written except the name of the informer.
- Roles played by accused person/s in violation of the law.
- Relevant Sections of WPA or any other act which have been violated should be mentioned.
- Date of arrest of accused and whether the accused persons are in Judicial Custody or on bail should be mentioned.
- Reference of wildlife articles, tools, traps vehicles etc. seized should be correctly mentioned in the complaint.
- The signatures of the witnesses of search/seizure/ recovery should be taken on the respective memos and be mentioned on the complaint.
- In case there are no independent witness available, it should be written in the complaint that the Investigation / Enquiry Officer tried to join independent witnesses but they refused to join the proceedings after giving their own compulsions/reason.
- The Investigation Officer should gather the documentary evidence like ownership of house from which a recovery has taken place. Copy of the documentary evidence lik

- sale-purchase papers of the house or certificate of the Panchayat in a rural area should also be attached to the Complaint.
- The Complaint should mention in brief the evidence collected about commission of offences against the accused persons accompanied by list of witnesses as well as the list of documents relied upon by prosecution.
 - The Complaint should also contain the authorization detail of the Complainant authorized to file the Complaint and the copy of notification or authorization should also be filed with the Complaint. If an accused is facing trial in other cases or is a previous convict a brief description of the trial / conviction should also be written in the complaint.
 - Statement recorded of witnesses and disclosure and pointing out by the accused should also be attached to the complaint.
 - Wherever possible details of weapons, tools and vehicles used in the offence should also be written and the expert opinion as to their working condition should also be attached to the complaint.
 - Nature of offence and penalty prescribed in WPA/ other laws for the same along with sections infringed and the punishing provisions of law should be mentioned in the complaint.
 - The Complaint should have a prayer at the end of the Complaint praying for punishing of the accused for violating Provisions of WPA or other laws as per law which stand violated in a case.
 - The Complainant should also pray to the Court that as he is a public servant he has to perform other duties of the State and therefore should be exempted from personal appearance till further Orders.
 - The empowered officer should sign and seal the Complaint and after a thorough check of all the details as stated above should file the same in the concerned Court.
 - The Investigating Officer should consult a checklist for proper filing of a complaint.
 - The memos of arrest, search, seizure/ recovery, intimation to the relatives and intimation of grounds of arrest, MLC of the accused have to be attached to the Complaint.

PRECAUTIONS TO BE TAKEN WHILE FILING OF CHARGE SHEET

Any allegation made orally or in writing to a magistrate with a view to his taking action under the Forest Act, that some person whether known or unknown has committed an offence is known as charge sheet.

There is particular format of a complaint, A petition addressed to the Magistrate containing an allegation that an offence has been committed and ending with a prayer that the culprits be suitably dealt with as in an instant case, is a Charge Sheet.

1. A Charge Sheet should be neatly written or typed.
2. It should bear the name of the concerned court and cause title of the case.
3. The Charge Sheet should state clearly that it is a complaint under section 20 of Forest Act 1967 and Rule 12 of A.P. Forest Offences(C.P) Rules 1969
4. In a case where the accused is in judicial custody the Complaint has to be filed within 60 days from the date of Magistrate authorizing detention of the accused person, 60 days should be calculated from the day of arrest of surrender by the accused before the court (Section 167 of Cr.P.C)
5. The nature of the information should be written, Date, time, area in which the crime took place should always be written.
6. The name of the person who appear to be acquainted with the circumstances of the case should be written except the name of informer.
7. Roles played by the accused persons in violation of law.
8. Relevant sections of the Forest Act or any other Act which have been violated should be mentioned.
9. Date of arrest of the accused and whether the accused persons are in judicial custody or on bail should be mentioned.
10. Reference of Forest Produce, tools, traps, vehicles etc seized should be correctly mentioned in the complaint.
11. The signatures of the accused and the witnesses of search, seizures, recovery should be taken on the respective memo and should be mentioned in the Charge Sheet.
12. In case there are no independent witnesses available, it should be mentioned in the complaint that the investigation/Enquiry officers tried to joint independent witness but they refused to join the proceeding after giving their own compulsions of reasons.

(Continue Page No.2)

13. In case due to the very nature of the circumstance such a deep inside a Forest in the middle of the night, if it is not possible to have independent witnesses the same facts should be clearly recorded in the complaint.
14. The memos of arrest, search, seizures, recovery intimation to the relatives and intimation of grounds of arrest, Medico, legal certificates of the accused have to be attached to the Charge Sheet.
15. Efforts should be made to join only those witness which are relevant for proving the case of the prosecution. More witnesses are likely to make the trail very cumbersome and also creates more contradictions in the evidence.
16. Copy of the specimen seal affixed on the material seized should also be filed.
17. If considered necessary the Charge Sheet should refer about the sending of Forest produce, or articles in the expert for species identification and the opinion of the expert. The opinion of the expert should also be attached to the complaint. In case where the identify of the product is prima facie evidence such as known species, this may not be necessary.
18. The investigation officer should gather the documentary evidence like ownership of the weapons, ownership of house, from which the recovery has taken place. Copy of the documentary evidence sale purchase papers of the house of certificate of the panchayaths in the rural area should also be attached to the complaint.
19. The complaint should mention in brief the evidence collected about commission of offences against the accused persons accompanied by list of witnesses as well as the list of documents relied upon by prosecution.
20. The Charge Sheet should also contain the authorization details to file the charge sheet and the copy of notification or authorization should also be filed with the Charge Sheet. If an accused is facing trail in another case or is a previous convict a brief description of the trail or conviction should also be written in the complaint.
21. Statement recorded of witnesses and disclosure and pointing out by the accused should also be attached to the complaint.
22. Whenever possible details of weapons tools and vehicles used in the offence should also be written and expert opinion as to their working condition should also be attached to the complaint.
23. The Charge Sheet should have a prayer at the end praying for punishing of the accused for-violating the provisions of the Forest Act or any other Act
24. The complainant should also pray the court that as he is a public Servant he has to perform other duties of the State and therefore should be exempted from personal appearances till further orders.
25. The complainant should sign and seal the complaint and after a thorough check of all the details as stated above should file the same in the concerned Court.

మోడల్ పంచాయతీనామా (వోలీస్ వోలీడింగ్)

2011 వ సంవత్సరం ఏబియరీ నెల 15వ తేదీన మధ్యాహ్నం 12.30 గంటలకు అక్కలగారిపల్లె నుండి లింగాల - పులేవెందుల మెయిన్ రోడ్డుకు వోపు తారురోడ్డులో అక్కలగారిపల్లె నుండి సుమారు 1.5 కి.మీ. ల దూరంలో గల నరాల బాల వీరారెడ్డి, తండ్రి సిద్ధారెడ్డి, 60 సం.లు వయసు దగ్గర గల సమాధుల వద్ద పంచాయతీదారులమైన మా యొక్క సమక్షంలో వ్యయబడిన పంచాయతీనామా.

1. ఎల్లుగోటి నాగరాజు, తండ్రి వెంకట రమణప్ప, తహశీల్దార్, లింగాల
2. ఉలసల చిన్న పెంచలయ్య, తండ్రి రామయ్య, ఆర్.ఐ. లింగాల
3. కందూరు నారాయణ రెడ్డి, తండ్రి గంగిరెడ్డి, పి.ఆర్.ఓ., లింగాల

రాజకీయ పులేవెందుల A.S.P. గారికి రాబడిన ఖచ్చితమైన సమాచారం మేరకు పులేవెందుల రూరల్ సి. ఐ. కీ నాగరాజు గారు పంచాయతీదారులుగా వ్యవహరించుటకు గాను మమ్ములను పిలువగా అందులకు మేము అంగీకరించి లింగాల P.S. కు రాబడినాము. అక్కడ పులేవెందుల రూరల్ సి.ఐ. నాగరాజుగారు, లింగాల యస్.ఐ. యుగంధర్ గారు, వేముల యస్.ఐ. అశోకరెడ్డి గారు, లింగాల P.S. సిబ్బంది మరియు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంట్ సిబ్బంది హాజరుగా వుండినారు. అంతట పంచాయతీదారులమైన మేము పై తెలుపబడిన అధికారులందరూ కలిసి లింగాల వోలీస్ స్టేషను నుండి మధ్యాహ్నం 12.00 గంటలకు వోలీసు మరియు ఫారెస్టు జీపులో పై తేదీ, పై గంటలకు, పై స్థలము వద్దకు చేరి పై తెలిపిన అధికారులందరితోటి మా సమక్షంలో వాహనాల తనిఖీ చేస్తుండగా తేర్పాపల్లె - అక్కలగారిపల్లె గామాల వైపు నుండి ఒక లారీ వస్తూ వుండి తనిఖీ చేస్తున్న ప్రదేశం నుండి 50 మీటర్ల దూరంలో నీలబెట్టి అందులో నుండి కొద్దిమంది దిగుటకు ప్రయత్నం చేస్తూ వుండినారు. అంతట వోలీసు అధికారులు, ఫారెస్టు అధికారులు వారేని చుట్టుముట్టి వాహనం దిగకుండా నివారించినారు. అంతట సదరు లారీలోని ముగ్గురు, డ్రైవర్ ను వోలీస్ వారు అదుపులోనికి తీసుకొని మా ఎదుట ప్రవేశపెట్టినారు. వారిలో తేర్పాపల్లె గ్రామం లింగాల మండలంనకు చెందిన _____ లను ఎర్రచందనం అక్కసు రవాణాదారులుగా గుర్తించినారు. అంతట ఆ నలుగురిలో ముగ్గురిని ఒకచోట వుంచి అందులో _____ మాటలు వినబడనంత దూరం తీసుకువచ్చి, పులేవెందుల రూరల్ సి.ఐ. గారు, ఫారెస్ట్ అధికారులు, పంచాయతీదారులైన మాముందు విచారించగా, తనంతటతానుగా బుద్ధిపూర్వకంగా ఈ విధంగా చెప్పినాడు. నా పేరు _____ . వ్యవసాయము వలన జీవనము. నాకు వ్యవసాయములో నష్టాలు వస్తున్నందున ఎర్రచందనం అక్కసు రవాణా చేయుటద్వారా సులభంగా ఎక్కువ డబ్బు సంపాదించవచ్చని ఆలోచించి నేను పులేవెందులవున్న నా స్నేహితులు _____ అందరము కలిసి ఈ వ్యాపారము చేయాలని మాట్లాడుకుని నిర్ణయించుకుని కొన్ని వాహనాలు కొనుగోలుచేసి తద్వారా ఎర్రచందనము దుంగలను అక్కసు రవాణా చేస్తూ వాటిని మద్యాగుకు చెందిన వారికి అమ్ముకుంటూ అధిక డబ్బును వొందేవారము. ఈ విధంగా మేము సేకరించిన దుంగలను _____ చెందిన వలములో నీలవవుంచేవారము. ఈ విధంగా అక్కసు రవాణా చేసి మా తోటల్లో నీలువ వున్న ఎర్ర చందనము దుంగలను వోలీసు మరియు ఫారెస్టు అధికారుల సహ

లేనప్పుడు వాటిని రవాణా చేసి నొమ్ము చేసుకునేవారమని మొదటి వ్యక్తి తెలిపాడు. రెండవ వ్యక్తిని కూడా మాటలు వినబడనంత దూరం తీసుకెళ్లి మా సమక్షంలో వోలేసువారు, ఫారెస్టు అధికారులు విచారించగా సదరు వ్యక్తి తనంతటతానుగా బుద్ధిపూర్వకంగా ఈ విధంగా తెలిపాడు. వా పేరు _____.

అంతట పులేవెందుల వోలేసువారు మరియు ఫారెస్టు డిపార్ట్‌మెంట్ వారు మా సమక్షంలో సదరు వాహనాన్ని పరిశీలించగా సదరు వాహనం ఆఫోక్ లైల్యాండ్ కంపెనీకి చెందిన 10 టైర్ల లారీగా కలదు. సదరు వాహన రిజిస్టర్ నెం. MH 15 BJ 6955 యింజన్ నెం. XPH 478647 గా వుండి చాసిస్ నెం. MP 4080265 గా కలదు. సదరు లారీ ఆరెంజ్, నశం మరియు తెలుపురంగులలో కలదు. వాహనం బాడీని పరిశీలించగా అందులో 29 ఎర్ర చందనం దుంగలు వుండినవి. అంతట ఫారెస్టు అధికారులు కొలతలు మరియు తూనికలకై ముందుగా తెచ్చుకున్న పరికరాలతో వాటిని కొలతలు వేయగా ఈ కింది విధంగా వుండినవి.

సదరు ఎర్రచందనం దుంగలపై వరుస నెంబర్లు మరియు తూకం వివరాలు తెలుపురంగుతో వ్రాయడమైనది. అంతట పులేవెందుల రూరల్ సి.ఐ. గారు పై తెలిపిన ముద్దాయిలు ఎర్ర చందనం దుంగలను, అడవులనుండి దొంగిలించి అక్రమ రవాణా చేయుచున్నవారిగా గుర్తించి మధ్యాహ్నం 2.30 గంటలకు సదరు లారీ మరియు 29 ఎర్ర చందనము దుంగలను పంచనామా ద్వారా స్వాధీన పరచుకొని ముద్దాయిలను అరెస్టు చేయడమైనది. పంచాయతీనామా యొక్క నకలు కాపీ ముద్దాయిలందరికి యివ్వడమైనది. చదవగా విన్నాము. సరిగా వున్నది. చదువుకొన్నాము. సరిగా వున్నది. పంచనామా వ్రాయుటకు పట్టిన కాలం 2 గంటలు. ప్రారంభించినది మధ్యాహ్నం 12.30 గంటలకు ముగించినది 2.30 గంటలకు.

Model Statement of Accused

Statement of Moyilla Mallikarjuna Reddy, S/o. M. Malla Reddy, age 45 years, Caste Kapu, R/o. Chinna Kudala village, Lingala Mandal, YSR District given before the Dy. Forest Range Officer, Muddanur on 01.03.2011 at 10.00 A.M.

మొయిళ్ల మల్లీకార్జునరెడ్డి, తండ్రి మొయిళ్ల మల్లారెడ్డి మాజీ సర్పంచ్ చీస్వకుడాల గ్రామం, లింగాల మండలం అయిన నేను గత 2 సంవత్సరముల నుండి వ్యవసాయం చేయుటకంటే సులభంగా ఎక్కువ డబ్బులు సంపాదించవచ్చుననే దురుద్దేశ్యముతో లింగాల మండలం తేర్నాంపల్లె గ్రామానికి చెందిన మలికిరెడ్డి గంగాధరరెడ్డి, మా గ్రామానికి చెందిన మొయిళ్ల శివశంకరరెడ్డి, సర్పంచ్, పులేవెందుల గ్రామానికి చెందిన కువైట్ గంగాధరరెడ్డి, సిద్ధవటం మండలం మీట్టపల్లె గ్రామానికి చెందిన చెంచయ్యనాయుడు, వేంపల్లె మండలం నందీపల్లెకు చెందిన వీరారెడ్డి అలీయాస్ వీరుడు గాళ్లతో కలిసి ఎర్రచందనం కలప అకఙ్ఘు రవాణా చేస్తున్నాను. మేమందరం కలిసి 14.02.2011 తేదీన పులేవెందులలో సమావేశమై లింగాల మండలంలో వివిధ ప్రాంతాలలో గల 101 ఎర్ర చందనం దుంగలను అకఙ్ఘు రవాణాకు పథకం వేసి వివిధ రకాల 8 వాహనాలను ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. 15.02.2011 తేదీన మేము అందరం కలిసి ఉదయం మలికిరెడ్డి గంగాధరరెడ్డి స్వంత వొలములో గల 29 ఎర్ర చందనము దుంగలను మొదటగా MH 15 BJ 6955 నెంబరుగల లారీలో తీసుకొని అనంతపురం మీదుగా మద్యాను వోవుటకు బయలుదేరగా మద్యాన్నాం సుమారు 12.20 గంటలకు అక్కలుగారిపల్లె నుండి లంగాల - పులేవెందుల రోడ్డు చేరుటకు వెళ్లుచుండగా లారీలో ఎర్ర చందనం దుంగల దగ్గర వున్నటువంటి నేను, వీరారెడ్డి, చెంచయ్యనాయుడు మరియు శివశంకరరెడ్డి దూరముగా జీపులు మరియు ఖాఫీ యూనిఫాం అధికారులను గమనించి గట్టిగా అరవగా లారీలో యింజను దగ్గర కూర్చునియున్న మలికిరెడ్డి గంగాధరరెడ్డి లారీని నిదానము చేయగా నేను, వీరారెడ్డి, చెంచయ్యనాయుడు, శివశంకరరెడ్డి లారీ నుండి దూకి పారివోయినాము. యింజను శబ్దమునకు లోపల కూర్చున్న వారికి మా సూచనలు సరిగా వినపడక లారీని తిరిగి ముందుకు నడుపుకుంటూ వెళ్లినారు. మేము కంపచెట్లు మాటున దాక్కొని దూరం నుండి గమనించగా యూనిఫాం అధికారులు లారీపై దాడి చేసి పట్టుకున్నట్లుగా గ్రహించినాము. తర్వాత మేము అక్కడ నుండి పారివోయినాము. నేను 2010 సంవత్సరం ఆగష్టు నెలలో ఖాజీపేట ప్రాంతంలో క్వాలిఫైడ్ వాహనంలో 24 ఎర్ర చందనం దుంగలను అకఙ్ఘు రవాణా చేస్తూ కడప - ఖాజీపేట రోడ్డులో పట్టుబడి ఆరెస్ట్ కాబడి ఖాజీపేట ఆటవీ అధికారులచే కోర్టుకు రిమాండుకు వోవటమైనది. మరియు ఈ సంవత్సరం జనవరి నెలలో పత్తూరు ప్రాంతంలో కన్నెలవాగు ప్రదేశంలో నీళ్లు వుంచబడిన 28 ఎర్ర చందనం దుంగలను అకఙ్ఘు రవాణా చేయుటకు లింగాల మండలం తాటిరెడ్డిపల్లె గ్రామ నివాసి అయిన పట్నం ప్రసాదరెడ్డి మరియు కర్నూలు జిల్లా ఆళ్లగడ్డ గ్రామానికి చెందిన దూదెకుల భరత్కుమార్ గార్లతో కలిసి అకంఘు రవాణాకు పథకం వేయుచుండగా ఆటవీ అధికారుల మెరుపుదాడిలో నేను తప్పించుకొని పారివోయినాను. ఎర్రచందనం అకఙ్ఘు రవాణాలో నేను చేసిన నేరములను తెలుపుకున్నాను. చదవగా వీన్నాను. సరిగా వున్నది.

IN THE COURT OF HON'BLE JUDICIAL FIRST CLASS MAGISTRATE
BADVEL

OR. No. 85 / 2011-12,
BADVEL RANGE

Dt: 07/12/2011

Complainant

Forest Range Officer,
Badvel Range.

Name & Address :-
of Accused

V/S

A1) Palla Lakshmi Reddy,
S/o. P. Gangi Reddy,
Age: 30 years, Caste: Kapu,
Occupation: Cooly,
R/o. Jandlavaram Village & Post,
Mydukur Mandal, Y.S.R. District.

A2) Kopparthi Eswar Reddy,
S/o. K. Veera Reddy,
Age: 25 years, Caste: Kapu,
Occupation: Cultivation,
R/o. Ambavaram Village,
Kasinayana Mandal, Y.S.R. District.

REMAND REPORT

- Nature of Offence:-**
- 1) Illicit Tress pass, felling, Billeting, Dragging and removal of Red Sanders from Reserve Forest.
 - 2) Illegal trespass and entered with weapon into Wildlife sanctuary area for removal of Forest produce i.e., Red Sanders and damage the habitat of Wild animal in sanctuary area.
 - 3) Bio-piracy of Endangered species i.e., Red Sanders from Reserve forest for International Market.
 - 4) Illegal Transport of Forest produce.
 - 5) Illegal Possession of Red Sanders timber.
 - 6) Theft of National Property in Government Reserve Forest.

Date & Time of Commission :- 17/6/2011 at about 7.00 A.M.
of Offence

When and by whom arrested :- on 07/12/2011 between at 6.00 A.M. to 7.30 A.M.
arrested by Forest Range Officer, Badvel.

Names of the Witness :- 1) Sri L. Thyagaraju, Deputy Range officer, Vothimadugu Section.
2) " N. Hassan Basha, Forest Beat Officer, Lothuvanka
4) "G. Gangaiah, Forest Beat Officer, Balayapalli
5) " S. Chand Basha, Asst. Beat Officer, Lothuvanka.

History of the Case:- On receipt of reliable information the Deputy Range Officer Vothimadugu Section and staff while inspecting Lothuvanka beat reached Sudivani Kunta Rastha locality they heard the sound that the logs are loading into the vehicle and immediately they rushed towards the scene of offence. The accused observed the staff and ran away into the Reserve forest. The staff tried to caught hold of them but in vain. Then the staff reached the vehicle and identified the vehicle as TATA Sumo bearing no. as AP04 D 5390 along with 17 Red Sander logs in the vehicle. The staff have verified the logs and found that they are no any hammer marks on them. The Deputy Range Officer Vothimadugu Section recorded the Forest Special Proceedings in the presence of the staff on the spot as there are no villagers surrounding the locality as it is RF and seized 17 Red Sander logs along with TATA Sumo bearing no. AP04 D 5390. The Forest Beat Officer Lothuvanka Beat affixed seized hammer mark on the Red Sander logs and taken into his safe custody.

On thorough investigation and discreet enquiry of the Forest Range Officer Badvel came to know that A1) Palla Lakshmi Reddy, S/o. P. Gangi Reddy, Age: 30 years, Caste: Kapu, Occupation: Cooly, R/o. Jandlavaram Village & Post, Mydukur Mandal, Y.S.R. District. A2) Kopparthi Eswar Reddy, S/o. K. Veera Reddy, Age: 25 years, Caste: Kapu, Occupation: Cultivation, R/o. Ambavaram Village, Kasinayana Mandal, Y.S.R. District. was actively involved in this offence and accordingly they was arrested to that effect. The accused also agreed and committed the offence and given confession statement to that effect. According to the version of accused **"THE OFFENCE WAS OCCURRED IN LANKAMALLA RF IN SRI LANKAMALLESWARA WILDLIFE SANCTUARY"**.

Forest Produce details :-

No. of RS Logs	=	17 Nos.
Weight	=	273 Kgs
Value	=	Rs. 16339/-

CASE ANALYSIS

I humbly submit that, Red Sanders (*Terrocarpus Santalinus*) is an endemic timber species which occurs Naturally in Kadapa, Chittoor, Kurnool & Nellore Districts only. Red Sander timbers has a Global Market and uses in Traditional Medicines and Musical Instruments. Red Sanders is the pride of the above 4 districts.

Red Sander is multipurpose species. Each and every part is useful and having economical value. The heartwood is sold in kgs, Bark, leaves, roots and flowers are also useful for manufacturing the Bio-medicines. It is a rare species of flora found in forests of above four districts only in Andhra Pradesh in entire world.

RED SANDERS SPECIES WAS DECLARED AS ENDANGEROUS SPECIES AND INCLUDED IN RED LIST BY INTERNATIONAL UNION OF CONSERVATION NATURE. THIS ORGANIZATION IS PART OF UNITED NATIONS ORGANIZATION.

The accused involved in this offence was mercilessly felled the red sander trees for their greediness and selfishness for sale the timber to international market for commercial purpose. It is nothing but piracy of endemic and endangered species from local reserve forest to Global market.

Further the A.1 & A.2 was entered with weapon i.e., axes into the Wildlife Sanctuary and felled the Red Sanders trees and destroyed the habitat of various Wild animals in Sri Lankamalleswara Wild Life Sanctuary.

"METICULOUS IMPLEMENTATION OF THE PENAL PROVISIONS OF VARIOUS FOREST LAWS AND RULES HAS TO IMPOSED TO CURB THE SMUGGLING OF ENDANGEROUS SPECIES i.e., RED SANDERS".

Hence A1 & A2 was charged as follows.

Prosecution :- Section 58 of A.P. Forest Act. 1967 provides for the operation of other laws other than A.P. Forest Act 1967 for any Act or omissions which constitutes a forest offence. Utilizing the above provisions A1 & A2 have been charged under various sections of other Acts, Rules and IPC Forest Offence committed by them.

Nature of offence

1. Illicit Tress pass, Felling, billeting, Dragging and removal of Red Sanders Timber in Reserve Forest.
2. Illegal trespass and entered with weapon into wildlife Sanctuary area for removal of Forest Produce i.e., Red Sanders and damage the habitat of wild animal in sanctuary area.
3. Bio-piracy of Endangerous species i.e., Red Sanders from Reserve forest for International Market for commercial purpose.
4. Illegal Transport of Forest Produce
5. Illegal possession of Red Sanders Timber.
6. Theft of National Property in Govt. Reserve Forest.

Charged

U/s 20 (i) C II, III, IV, & X of A.P. Forest Act 1967.

U/s. 2 (15) (35), 27(1), 29 & 31 of Wild life (Protection) Act 1972.

U/s. 3, 4, 6 & 7 of the Biological Diversity Act 2002.

Rule 3 of A.P. Red Sanders & Sandal wood Transit rules 1969.

Rule 3 of A.P. Red Sander & Sandal wood Possession Rules 1989.

U/s 378 & 379 of Indian Penal Code.

The Accused A1 & A2 arrested in this case on 07/12/2011 between at 6.00 A.M. to 7.30 A.M. are produced before the Judicial First Class Magistrate, Badvel for Remand. I Pray the Hon'ble Judicial First Class Magistrate, Badvel kindly remand the accused A1 & A2 for maximum period.

Yours faithfully,

Encl:-

- 1)POR No.19, Dt:17/6/11
- 2)Forest Special Proceedings.
- 3)Statement of accused A1 & A2
- 4)List of Red Sander Logs.
- 5)Custodian Certificate.
- 6)Arrest Notice.
- 7)Intimation of arrest.
- 8) Vehicle Inventory.
- 9) Photographs of accused A1 & A2
- 10) Photograph of the Vehicle.

**(FAC) Forest Range Officer
Badvel**

అరెస్టు సమాచారమును ముద్దాయి బంధువులకు / స్నేహితునికి
తెలియబరచిన నోటిసు U/Sec. 50(I)Cr.P.C.

పోలీస్ స్టేషన్ Cr.No.....U/Sec

కేసులో ముద్దాయి / ముద్దాయిలు అయిన

అను అతనిని/అను వారిని ఈ దినము అనగా.....వతేది.....గం.లకు.....

(స్థలం) వద్ద

S.I./SHO అయిన నేను అరెస్టు చేసి సదరు అరెస్టు సమాచారమును మరియు బెయిల్ పొందు విధానమును
సదరు ముద్దాయికి బంధువు / స్నేహితుడు అయిన.....

నీకు

తెలియబరచడమైనది.

అరెస్టు సమాచారమును, బెయిల్ పొందు విధానమును S.I./C.I./SHO గారి ద్వారా
తెలుసుకున్నాను. చదవగా విన్నాను / చదువుకున్నాను, సరిగా వున్నది. నోటిసు నకలు నాకు ముట్టినది.

అరెస్టు సమాచారమును ముద్దాయి తెలియబరచిన నోటీసు
U/Sec. 50(I)Cr.P.C.

.....పోలీస్ స్టేషన్ Cr.No.....U/Sec.....

.....కేసులో ముద్దాయి / ముద్దాయిలు అయిన

.....

.....

.....

.....

.....

.....

అను అతనిని/అను వారిని ఈ దినము అనగా.....పతేది.....

గం.లకు.....(స్థలం)పద్ద

S./C./SHO అయిన నేను అరెస్టుచేయుటకు గల కారణములను తెలియబరచి, అరెస్టుచేసి, బెయిల్ పొందువిధానమును సదరుముద్దాయికి,ముద్దాయిలు అయిన మీకు విశదీకరించడమైనది.

అరెస్టు సమాచారమును,బెయిల్ పొందు విధానమును S./C./SHO గారి ద్వారా తెలుసుకున్నాను.
చదవగా విన్నాను / చదువుకున్నాను,సరిగా వున్నది.నోటీసు నకలు నాకు ముట్టినది.

**FORM No. II
SEARCH WARRANT**

**U/s 62 (I) b (II) of the A.P. Forest Act 1967
& U/s 94 of Cr.P.C. 1898**

Issued by
Forest Range Officer

To
Sri
(Sub ordinate name / Section Officer Name)
(Designation of Subordinate)

Where as information has been laid before me and on due enquiry there upon had, I have been lead to believe that the
..... is used as a place for the de-
posits of stolen property i.e. Illicit timber by
Sri S/o.
R/o.

This is to authorize and require you to enter the said house with such assistance as shall be required, and to use, if necessary, reasonable force for that purpose, and to search every part of the said house to seize and take possession of any property and also of any instruments and material which you reasonably believe to be kept the illicit timber and forthwith bring before this court such of the said things as may be taken possession of returning this warrant with an endorsement certifying that you have done under if immediately upon its execution.

Date this Day of (month) Year.

SEAL

FOREST RANGE OFFICER

BOND AND BAIL-BOND AFTER ARREST UNDER A WARRANT

(See Section 81)

I (name), of (V) being brought before the (or as the case may be) under a warrant issued to compel my appearance to answer the charge of do hereby bind myself to attend before the on the day of next, to answer to the said charge and to continue, so to attend until otherwise directed by the Court, and in case of my making default herein, I bind myself to forfeit, to Government, the sum of rupees.

Dated, this day of 20

(Seal of the Court)

Signature.

BOND SURETY GIVEN BY THE PERSON

I do hereby declare myself surety for the above named of (V) that he shall attend before in the court of on the day of next, to answer to the charge on which he has arrested, and shall continue so to attend until otherwise directed by the Court, and, in case of his making default therein, I bind myself to forfeit, to Government, the sum of rupees.

Dated, this day of 20

(Seal of the Court)

Signature.

PERSONAL BOND

I _____ S/o. _____
age _____ Years, R/o. H.No. _____ Occupation _____
_____ I solemnly state that, I have been involved in
POR No. _____ Date _____ Range _____
Under schedule _____ Sl. No. _____ of Wild Life Protection Act
1972 / Forest Act.

I request the officer concerned to release me from custody, and I will attend
wherever, wherever called by the officer concerned to attend either investigation or
other enquiry in above said case.

If failed to do so necessary action may be taken against me as per the
provisions of Act in vogue.

Witness :

1.

2.

Andhra Pradesh Forest Produce Transit Rules, 1970 Schedule-II
(List of exempted species) (Vide G.O.Ms.No.54 EFS&T(For-III) Dept.
dated 24.04.2004

Sl. No.	Districts	Scientific Name	Vernacular Name
1	All the Revenue Districts In Andhra Pradesh	1. Citrus Species	Orange and related Species
		2. Borasus flabellifera	Tati, Tadi, Palmyrah
		3. Casuarinaequisitifolia	Casuarina, Sarugudu, Sarvi, Saru
		4. Psidium guava	Jama, Guava
		5. Prosopis juliflora	Seema tumma
		6. Achras sapota	Sapota
		7. Cocos nucifera	Coconut, Kobbari, Tenkai
		8. Anacardium Occidentale	Cashew, Jeedimamidi
		9. Eucalyptus species	Eucalyptus, Neelagiri, Jamaoil
		10. Leucaena Leucocephala	Subabul
		11. Pithecolobium, dulce	Seema Chintha
		12. Zizyphus jujuba	Regu, Ber
		13. Samania saman	Rain Tree, Nidra Ganneru
2	In all Revenue districts except Nalgonda	14. Syzgium cumini	Neredu, Jamun, Jinne
3	In all Revenue districts except Anantapur & Nalgonda Districts	15. Ficus species 16. Azardirachta indica	Ravi and related species Neem, Vepa
4	In all Revenue districts except Anantapur district	17. Acacia nilotica	Nalla thumma
5	In all Revenue districts except Scheduled Areas and Nalgonda district	18. Mangifera indica	Mango, mamidi
6	In all Revenue districts except Scheduled Areas	19. ArtocarpusIntegrifolia	Panasa, Jack fruit
7	Only In Guntur and Nellore districts	20. Dendrocalamus strictus	Bamboo, bongu, Veduru
8	All the Revenue Districts In the State		Imported timber which is not grown in India.

POWERS OF FOREST RANGE OFFICER (STATUTORY FUNCTIONS)

1. The Forest Range Officer ensures booking of offence cases for violation of AP Forest Act 1967, Wild Life Act 1972 and FC Act 1980.
2. Power to compound offences where Forest produce involved does **not exceed Rs.50,000/-** (However, the Forest Range Officer shall not compound offence case involving fast moving motorized vehicles, sandalwood, red sanders, encroachments etc.)
3. Power to **order the prosecution** in cases where the value of the Forest Produce involved does not exceed Rs.50,000/- and when the offence is not involved of any fast moving motorized vehicles, sandalwood, Red sanders etc.
4. To accept compensation for forest offences U/s 59 of AP Forest Act 1967. However he should see that all the 'c' fees collected in his range is remitted as quickly as possible.
5. Power to **evict** the person from the Forest land, pertaining to which the contravention has taken place and remove any building or other construction or any thing grown or deposited on it (Sec.20(4) of APF Act 1967).
6. Power of Civil Court to compel the attendance of witnesses and the production of documents and material objects.
7. Power to **issue a search warrant** under Sec 94 of Cr.P.C., 1973 & U/s.62 (I) b(ii) of the APF Act 1967 which may be executed in the manner prescribed in the Sec.100 of the Cr.P.C. 1973 to unearth the illegal storage of Forest produce (Annexure-30).
8. **Conduct of enquiries** and investigations in major offence cases and in the course of such enquiries to receive and record evidence.
9. (a) Power to enter upon any land and to survey, demarcate and make a map of the same.
(b) Power to enter at any time and inspect private Forest or land within his jurisdiction for the purpose of ascertaining whether there has been contravention of any provision of the Act and the rules made there under and for the purpose of receiving compliance with any such provision.
(Sec.64 APF Act 1967).
10. Power to **arrest without a Warrant** and detain in custody any person if the officer knows or has reason to believe that such person is committing or has committed any Forest offence and, if such person refuses to give his name and residence or gives a name or residence which there is reason to believe is false and that he will abscond (Sec.53 of APF Act 1967).

11. Power to release on a bond a person arrested by himself or by his subordinate (Sec.54 of APF Act 1967).
12. Conducting enquiries relating to the cattle and human kills by the wild animals.
13. Conducting enquiries against subordinate staff basing on allegations and complaints and to report against erring subordinates for any omission and commissions committed by them and on their dereliction of duty in discharging their duties.
14. Recovery of Money due to Government (sec 70) of A.P. Forest Act 1967
All moneys other than fines imposed by the Magistrate duly ascertained and payable to the Government under this Act. And, all compensation awarded to the Government under Forest Act including the compensation under Sec.59 be recovered as it is an arrears of Land Revenue.
The Forest Range Officer is empowered to distrain movabale property and conduct sale of movable property distrained under A.P. Rent & Revenue Sales Act, 1939 and A.P. Revenue Recovery Act, 1864 (Annexure-31).
15. The Forest Range Officer having jurisdiction over the place, may for reason to be recorded in writing in case of breakdown of vehicle carrying Forest produce after the period of validity of the permit Form (II) may extend the same Rule 8 of (APFPT Rules 1970,)
16. Whenever there is law and order problem in his jurisdiction he can approach the local Police Officials for assistance.
17. He will also approach Revenue Officials whenever there is a problem of Forest Boundary disputes or encroachments.
18. He takes the assistance of all the subordinate staff whenever there is a Major problem of offence cases or during organising the raid on villages to trace out illicit Forest produce.
19. He is at liberty to approach the Sub Divisional Forest Officer and Divisional Forest Officer for help in problem times within the Department.
20. When he detects any large scale omissions / commissions by the staff like destruction of Forest, non execution of works after incurring expenditure, damages to plantations, encroachments, dereliction of duty, misuse of permits or connivance of subordinate staff with smugglers or villages, he will report the matter to the Divisional Forest Officer for initiating disciplinary action.
21. Power to issue Form - II permits for transportation of Forest produce from private lands, where motorized vehicles are not involved with in his jurisdiction.

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH

ABSTRACT

ACTS-RULES- The Andhra Pradesh Forest Offences (Compounding Prosecution) Rules, 1969- Amendment -Orders-Issued
ENVIRONMENT, FORESTS, SCIENCE & TECHNOLOGY (FOR.III) DEPARTMENT

G.O.Ms.No. 138

Dated:18.08.2010

Read:

From the Principal Chief Conservator of Forests, Andhra Pradesh,
Hyderabad, Letter No.11949/2009/EC, Dt.21.03.2009.

ORDER:-

The following Notification will be published in an Extraordinary Issue of the Andhra Pradesh Gazette dt..

2. The Commissioner of Printing, Stationery and Stores Purchase (Printing Wing), Hyderabad is requested to publish the following "Notification" in the next issue of the Andhra Pradesh Gazette and arrange to supply of 200 copies to the Principal Chief Conservator of Forests, Andhra Pradesh, Hyderabad and 50 copies to the Government.

NOTIFICATION

In exercise of the powers conferred by section 68 of the Andhra Pradesh Forest Act,1967 (Act No.1 of 1967) and all other powers hereunto enabling the Governor of Andhra Pradesh hereby makes the following amendment to the Andhra Pradesh Forest Offences (Compounding Prosecution) Rules, 1969 issued in G.O.Ms.No.438, F& RD(Leg), dt.12.03.1969 and published in A.P. Gazette RS to Pt.II, dt.29.05.1969 as subsequently amended:

AMENDMENT

In rule 8 of the said rules for sub-rule (iii) the following shall be substituted namely:-

"(iii) **Forest Range officers may compound any offence involving non-teak timber and fuel wood carried in autos and two wheelers. They should not compound any offence involving fast moving motorized vehicles carrying Sandal Wood and Red Sandal Wood, teak wood, etc."**

(BY ORDER AND IN THE NAME OF THE GOVERNOR OF ANDHRA PRADESH)

JANAKI R.KONDAPI
SPECIAL CHIEF SECRETARY TO GOVERNMENT

To
The Commissioner Printing, Stationery Stores
& Purchase (Printing Wing), Andhra Pradesh, Hyderabad.
Copy to:-
The Prl.Chief Conservator of Forests, AP, Hyderabad.
The Law (B) Department.
Sf/Sc.

//FORWARDED :: BY ORDER//

SECTION OFFICER

LIST OF REGISTERS TO BE MAINTAINED BY FOREST RANGE OFFICER

1. Pri.CCF Circular No. 13/95 dated 12.11.95 regarding the procedure of Beat inspection and Proforma of Beat Felling Register.
2. Certificate of Safe Custody (Form C)
3. Preliminary Offence Report (Form A)
4. Compounding statement (Form D)
5. Report of Seized Property (Form B)
6. Compounding Order (Form E)
7. Report of Forest Range Officer / Sub-Divisional Forest Officer, Divisional Forest Officer to Magistrate (Charge Sheet) (Form F)
8. Form of Register showing the receipts of Forest produce in Sawmill and depot.
9. Form of Register showing the disposals of Forest Produce in Sawmill/ Sawmill and depot.
10. Register of Forest Check post.
11. Contents of Nursery Journal.
12. Contents of Plantation Journal.
13. Estimate.
14. Measurement Book.
15. Register of works.
16. Completion Report (i. Deviation statement and ii. Completion Certificate).
17. Marking and enumeration Register.
18. Register of Gross yield of Timber (Dialy Felling and Logging Register).
19. a) TP. Form I Permit.
b) TP. Form-II permit.
20. Invoice Form.
21. Daily collection report.
22. AI or IB Form
23. 5th day Beedileaf collection report.
24. Bagging Register.
25. Invoice for transportation of Beedileaf Trade bags.

26. Transport Permit (T.P.I.Subsidiary).
27. Pri.CCF Circular No 6J97, dt 29.4.1997 regarding the procedure for removal of Forest produce from Patta Lands.
28. Pri.CCF. Circular No. 14/95, dt. 27-1295 regarding the procedure for transportation of Old house Material.
29. G.O.Ms.No.112, dt.3.8.99, G.O.Ms.No. 130, dt.8.10.97, and G.O.Ms.No. 180, dt 19-11-98 regarding the Procedure for wild life compensation cases.
30. Extract of Sec. 94 and 100 of Criminal Procedure Code 1973 regarding procedure of Search and Model copy of Search warrant.
31. Circular No: 59/66 dated 13.12.1966 and Form 1,2 and 3 pertaining to distraining the movable property and sale of Movable Property. Extract of Sec 8,9,22,23 and 24 of AP Revenue Recovery Act 1864, Extract of Sec 2 of AP Rent and Revenue Sails Act 1839, CCF
32. Fund Application Form.
33. Cash Book.
34. Muster roll.
35. First and Final Bill.
36. Running Account Bill.
37. Hand receipt.
38. AR Ledger.
39. Receipts and Issues of Timber and other produce in Depots/Range
40. Register of sales during the month.
41. Register of revenue on other forest Produce cut, collected and removed from Forests.
42. Outstanding on account of Revenue.
43. Register of Forest Offences.
44. Pay Bill Register.
45. Work Progress report.
46. Register of Encroachments. a) statement of encroachments block - wise. Areas under encroachment.
47. Return of Form II permits.
48. Range information Book.
49. Register of Periodicals.
50. Store and Stock Registers a) Register of receipts and disposals of store, tool, Plant etc., b) Register of receipts and disposals of store, Plant etc
51. Permit Stock Register.
52. Register of Court Cases.

53. Register of Buildings.
54. Store and stock register for vehicles, Arms and Ammunitions.
55. Inward Register.
56. Outward Register.
57. Register of Advances, a) Advances form - I (GPF, FA, APCO, APGLI etc.,) b) Advances form - II (HBA, MCA, ML, Cycle loan and comp advance etc.,)
58. Register of casual Leave.
59. Register of dairies.
60. Acquittance Register.
61. Treasury Bill Register.
62. Ledger of Advances and Misc. recoveries.
63. Register of supplies to burood societies.
64. Stock Register of Printed forms.
65. Register of Maps.
66. Register of Plantations.
67. Register of Trainings.
68. Beedi leaf Godown register.
69. Register of Saw mills and Depots.
70. Register of Roads.
 - a) List of Roads in the range.
 - b) List of roads in the district.
 - c) List of Forest Roads.
71. Register of wells.
72. Register of Kuntas/Tanks.
73. Register of rents collected from FRH / Inspection Bungalow.
74. Register of DO letters.
75. Register of Lands under possession of Forest Department, other than reserve Lands.
76. Register of receipts and disposal of Livestock.
77. Accounts of Material at site.
78. PCCF Proceedings (JFM) vide Rc No.32937/98-PIC-II dt 2-9-98
79. PCCF Circular No. 9/96 dt. 9-996 (Rc.No.2766/94-X3) regarding charcoal burning.
80. Schedule Docket of works vouchers.
81. Register of books.
82. Petty contractor agreement form.
83. Register of sanctions.
84. Cash receipt.

85. Register of annual yield.
86. Monthly progress report on disposal of complaints.
87. Monthly progress report on inspection of beats.
88. Monthly abstract of beat fellings enumeration register.
89. Monthly report on forest encroachment.
90. Monthly progress report on OR/UDOR cases.
91. Offence cases involving Red Sanders / Sandal wood.
92. Details of raids.
93. Guidelines for dealing with Forest Offences.
94. Seizure and confiscation of property - Procedure

**Government of Andhra Pradesh
Forest Department**

Ref. No. 5360/2010-P5
Dated 05.02.2010

O/o the Prl.Chief Conservator of
Andhra Pradesh, "Aranya Bhavan"
Saifabad, Hyderabad - 500004.

Sri C. Madhukar Raj, I.F.S.
Prl. Chief Conservator of Forests
Head of Forest Force (FAC)

Sub: Forest Department - Collection of compounding fee from forest offenders
- instructions issued - Regarding.

-o0o-

You are aware that the forest subordinate officers in the cadre of FROs/
FSOs/FBOs are collecting the compounding fee from the offenders involved in forest
offences i.e. in or cases. There are many instances where ACB trap cases were
registered while collecting the amount in cash from the offender. At times it is very
difficult to justify whether it was actually bribe amount or compounding fee. Therefore
the following Instructions are issued for strict compliance.

1. As and when the forest offence case is booked involving forest
offence with vehicle or without vehicle, the POR has to be issued
immediately and compounding statement has to be obtained on
the spot or within a reasonable time. In other words, as and when
the forest offence of OR nature case is detected immediately there
has to be evidence in terms of booking of the case and issue of
POR etc. On the date of issue of POR, a post card report shall be
sent to the FRO or DFO as the case may be, intimating the POR
No. date / Qty. of material seized/value /Offenders name/ address.
2. As and when the compounding statement is taken on the spot and
if the offender is prepared to pay the compounding fee it can
be collected on the same day on the spot in cash, by issued CF
140 on the spot only.
3. If there is delay in payment of compounding fee/balance
compounding fee, even by one day, the offender should
be instructed to pay the compounding fee by means of
challan or Demand Draft paid in favour of FRO /Divisional
Forest Officer. Most of the offenders will not be happy whenever
any forest offence case is booked and some of them may approach
ACB before payment of compounding fee in cash and it will be
very difficult to establish whether it is bribe amount or legally valid

compounding fee whenever ACB lays trap. Hence the compounding Fee / balance compound fee shall be collected in the form of challan or Bank draft.

4. Storage of unaccounted timber in premises of Range Office/ Range Quarter, ESO Quarter, FBO Quartet etc.

During the inspections of Vigilance parties it has been observed that lot of timber logs are being stored without giving POR Nos. 'log. number and hammer mark. Such cases have been observed recently in Tallapeta Range of Jannaram Division, Ravindra Nagar, head quarters of Karjelly Range of Kagaznagar division and Kataram head quarters of Chinthakani range of Karimnagar (E) division.

Therefore it is directed that the UDOR or OR timber is loaded for transport to the depot or to the head quarter as mentioned above. that time itself, immediately POR & Log number & hammer mark has to be given to all logs being transported. Any timber log detected in any of the head quarters without POR number or log number and hammer mark will be treated by the inspecting parties as unaccounted timber and disciplinary action will be taken against the concerned.

Therefore, based on the above, all the FROs and DFOs may be instructed to follow the above instructions properly and see that our staff are not brought into unnecessary problems in collection of compounding fee and accounting of timber stored.

The receipt of the instructions may be acknowledged.

Sd/- C. Madhukar Raj.
Prl. Chief Conservator of Forests,
and Head of Forest Force (FAC)

To
All the Chief Conservator of Forests/Conservator of Forests Territorial and Wild Life
Circles.
Copy of the Prl. Chief Conservator of Forests(WL), all Spl. Prl. Chief Conservator of
Forests and Addl. Prl. Chief Conservator of Forests in Hyderabad.

Wildlife (Protection) Amendment Act, 2002 – SIMPLIFIED

(Field guide for Front Line Staff of Forest Department)

Forest Range Officer,
Anti Poaching Squad,
Hyderabad

I) The Act, its outline

<u>CHAPTER</u>	<u>SECTIONS</u>	<u>TOPICS DEALT</u>
I	1,2	: Preliminary (Title, Definitions etc.)
II	3-8	: Authorities to be appointed (Director (WLP), CWLW, National Board for Wildlife, State Board for Wildlife)
III	9-17	: Hunting of wild animals
III A	17A-17H	: Protection of specified plants
IV	18-38	: Protected Areas (Sanctuaries, National Parks, Conservation Reserves and Community Reserves)
IV A	38A-38J	: Central Zoo Authority & Recognition of Zoos
V	39-49	: Trade and Commerce in wild animals, etc.,
V A	49A-49C	: Prohibition of Trade and Commerce in SCHEDULED ANIMALS
VI	50-58	: Prevention and detection of offences.
VI A	58A-58Y	: Forfeiture of property derived from illegal hunting & trade.
VII	59-66	: Miscellaneous

II) Activities PROHIBITED under the Act

<u>Sl.No</u>	<u>Activity</u>	<u>Section/ Sub-Section/ Clause</u>
1	<u>Hunting wild animals</u> (Sch.-I, II, III, IV)	Section - 9
2	Willfully picking, uprooting, <u>collection</u> , acquisition or damage/destroy any <u>specified plant</u> from any forestland and dealing with it or its parts.	Section 17-A
3	<u>Cultivation of specified plants</u> without valid licence	17-C
4	<u>Dealing in specified plants/part/derivatives</u>	17-D
5	<u>Purchase/acquisition or specified plants/parts/derivatives</u> , other wise than from a licensed dealer	17-G

6	<u>Entry into Sanctuary</u> or residing in a sanctuary : except with a permit from CWLW (There are exemptions)	27 (1)
7	<u>Altering, destroying, moving or defacing</u> : <u>sanctuary boundary mark intentionally</u>	27 (3)
8	<u>Teasing, molesting any <u>wild animals</u> or littering</u> : the grounds of Sanctuary	27 (4)
9	<u>Destruction/ exploitation/ removal of wildlife</u> : including forest produce from Sanctuary/NP OR Destroying habitat of any wild animal OR stop/divert/enhance flow of water into or outside sanctuary	29 (Except in accordance with a PERMIT from Chief Wildlife Warden granted under prior authorization of GOAP)
10	<u>Setting fire/kindling or leaving fire in sanctuary to</u> : cause danger	30
11	<u>Entry into sanctuary with any Weapon</u> : :	31 (Except under permit from CWLW/A.O)
12	<u>Use of chemical, explosives, any other substances</u> : that endanger wildlife in Sanctuary	32
13	<u>Taking inside any <u>livestock</u> without</u> : <u>immunization/grazing in a sanctuary</u>	33 A (2)
14	<u>Possessing arms</u> by persons residing with in 10 : Kms. from Sanctuary, <u>without registering</u> by CWLW or A.O	34 (1), (2)
15	<u>Grant of new licences</u> without prior concurrence : of Chief Wildlife Warden	34 (3)
16	<u>Grazing of any livestock in a National Park</u> : (except when it is used as a vehicle by person authorized to move)	35 (7)
17	<u>Teasing, molesting, injury, feeding and disturbing</u> : <u>animals or littering in a Zoo</u>	38 (J)
18	<u>Acquisition, keeping, transferring destroying any</u> : <u>wild animal, animal article/trophy/uncured trophy</u>	39 (3) (Except under permission from CWLW/ A.O)
19	<u>Acquisition, receiving, keeping, selling, offering</u> : <u>for sale, otherwise transfer or transport an animal</u> etc., specified in Sch-I/Part-II of Sch.II.	40 (2) (Except under permission from CWLW/ A.O)

20	<u>Acquiring, receiving, keeping possession of scheduled animals/ trophies etc., except by way of inheritance under a certificate of ownership</u>	:	40 (2-A)
21	<u>Inheriting and possessing live elephant</u>	:	40 (2-B)
22	<u>Possessing or keeping wild animals/animal article/trophy/Uncured trophy without a certificate of ownership from Chief Wildlife Warden</u>	:	42
23	<u>Transferring by way of sale or offer for sale or by any other mode of commercial nature, a captive animal/AA/Trophy/Uncured trophy covered by Ownership Certificate</u>	:	43 (1)
24	<u>Dealing in trophy and animal article without a licence</u>	:	44
25	<u>Accepting for transport of any wild animal etc., which does not have a permit from CWLW/A.O</u>	:	48 - A
26	<u>Purchasing a captive animal, wild animal, animal article, trophy, uncured trophy from a person other than a licenced dealer</u>	:	49
27	<u>Dealings in trophies, animal articles etc., of scheduled animals by any one/licenced dealer</u>	:	49 B (Except for Govt. purpose or Educational/Scientific purpose duly authorized by CWLW)
28	<u>Abetment (Helping or assisting the offender)</u>	:	52
29	<u>Wrongful seizure</u>	:	53

III) Activities PERMITTED under the Act

<u>S No.</u>	<u>Activity</u>	<u>Permitting authority</u>	<u>Section/Sub-section</u>
1	Hunting schedule-I wild animal that became dangerous to human life or disabled/diseased beyond recovery	Written order from CWLW (permit)	11 (1) (a)
2	Hunting Sch.-II, III, IV wild animal, that became dangerous to Human lives, or to property and (disabled/diseased)	Written order from Chief Wildlife Warden, or the Authorized Officer	11 (1) (b)

3 Killing or wounding in good faith of any wild animal in self defence or defence of any other person

Act

11 (2)
(A person can no escape penalty if kills/wounds thus, v. committing an offence under the Act)

4 Hunting any wild animal for the purpose of education, scientific research, scientific management; specimen for Zoos/Museums and collection of snake venom for Manufacturing of drugs.

Permit from CWLW, upon a fee, under prior permission from GOI for Sch. I species and from GOAP for other schedule species

12 (a) (b) (bb) (c) (

5 Collection of specified plant for the purpose of education scientific research, display in herbarium of scientific institution, propagation by GOI approved Institution/individual

Permit from CWLW, under prior permission of GOAP

17-B

6 Entry/Residing in a Sanctuary by:-

- a) Public Servant on duty
- b) Person permitted by CWLW/AO
- c) Person having right over immovable property in Sanctuary
- d) Person passing through public highway in the Sanctuary
- e) Dependents on persons under (a) (b) (c) clauses above

Act

27 (1)

7 Entry/residing in sanctuary for:-

- a) Study of Wildlife
- b) Photography
- c) Scientific research
- d) Tourism
- e) Transaction of Lawful business

Chief Wildlife Warden under permit covered by fee

28 (1) (2)

Act

Permitted U/s. 33 (d) & Chief Wildlife Warden

8 Grazing and movement of live stock in Sanctuary

IV) Powers of Officers

Delegation of Powers:- Chief Wildlife Warden may delegate all or any of his powers/except those under Section 11 (1) (a) only with prior approval of State Government - (SECTION 5).

1	Collection of Entry fee, Film shooting fee etc., into sanctuaries & National Parks.	: Managers (DFO) of Sanctuaries/National Park
2	Registration of Weapons, Fire arms within 10 Kms of sanctuary boundary	: Managers (DFO) of Sanctuaries/National Park
3	Power of Entry, Stop vehicle, Search, Demand for permit or Licence, 'Arrest without warrant and detention	: Any Forest Officer, Chief Wildlife Warden/Authorized Officer
4	Seize any captive animal, AA/meat/trophy/Uncured Trophy/Specified plant & derivatives, together with traps, tools, vehicle, weapon used for commission of offence	: -do-
5	Execution of bond for safe custody of seizures and allow to keep until final orders.	: ACF and above rank officer
6	Disposal of perishable animal article seized	: Chief Wildlife Warden/Authorized Officer
7	Issue of search warrant; enforcement of attendance of witnesses, compel for production of documents/material objects and receiving/recording evidence in presence of the accused	: ACF and above rank officer
8	Acceptance of composition money. (compounding the offence)	: Dy.CF and above rank officer
9	Cancellation of permit/licence under the Act	: Compounding officer or Chief Wildlife Warden
10	Filing complaint for cognizance of wildlife offence by the Court	: CWLW, any officer authorized in this behalf by State Govt. any citizen who has given notice under the Act.
11	Forfeiture of property derived from illegal hunting and trade (under chapter VI-A)	: CCF and above rank officer authorized by the State Govt.

V) Certain Duties/responsibilities vested with people:-

- 1) A person who obtains by any means the wild animal, animal article, trophy, uncured trophy shall report within 48 Hrs. of such possession to nearest Police station or the authorized officer (Sec.39 (2)).
- 2) Every person having under his possession, control at the commencement of the Wildlife (Protection) Act, 1972 any captive animal/animal article/trophy/uncured trophy of Sch.-I or Part-II or Schedule-II, shall declare to the Chief Wildlife Warden or Authorized Officer within 30 days from commencement of Act (Sec.40 (1)).
- 3) Every person inheriting any captive animal/animal article/trophy/uncured trophy under Sec.40 (2A) shall declare to Chief Wildlife Warden/Authorized Officer within (90) days of such inheritance (Sec.40 (2B)).
- 4) A person who has Ownership Certificate, transfers or transports any wild animal, animal article, trophy, uncured trophy from One State to another Shall report about it to the Chief Wildlife Warden/Authorized Officer within (30) days of such transport/transfer (Sec.43 (2)).
- 5) Licenced dealer in animal articles/trophies shall declare to Chief Wildlife Warden/Authorized Officer his stocks within (30) days from the Scheduled date (i.e. within 2 months of commencement of Amended Act, 1986 in case of scheduled animals and 6 months from the commencement of Amendment Act, 1991 incase of imported ivory) and get certificate of Ownership/Licence.
- 6) A person/dealer who has wild animal article/trophies etc., under Ownership Certificate shall not obliterate or counterfeit the Identification mark on it (under Chapter-V).
- 7) A dealer who has been issued a certificate of Ownership for the stocks declared by him and permitted by Chief Wildlife Warden to be retained for bonafide personal use shall report the transfer/transport if any of such items within (30) days. {Sec.49(C) (6)}.
- 8) Every person whom the investigating officers under this Act, approach for assistance in prevention or detection of offence, in apprehension of suspects, or for seizures shall render assistance. {Sec.50 (7)}

VI) General information/orders of Government:-

- 1) All the Divisional Forest Officer are appointed as "Wildlife Wardens" in their jurisdictions for the purpose of the Wildlife (Protection) Act w.e.f. 1.8.1973, vide G.O.Ms.No.1017 Food & Agrl. (For-III) Dept., Dt:10.9.1973.
- 2) All the Conservator of Forests are appointed as "Deputy Chief Wildlife Wardens" in their respective jurisdictions w.e.f. 1.8.1973, vide G.O.Ms.No.158 Forests & Rural Development (For-III) Dept., Dt:18.3.1974.

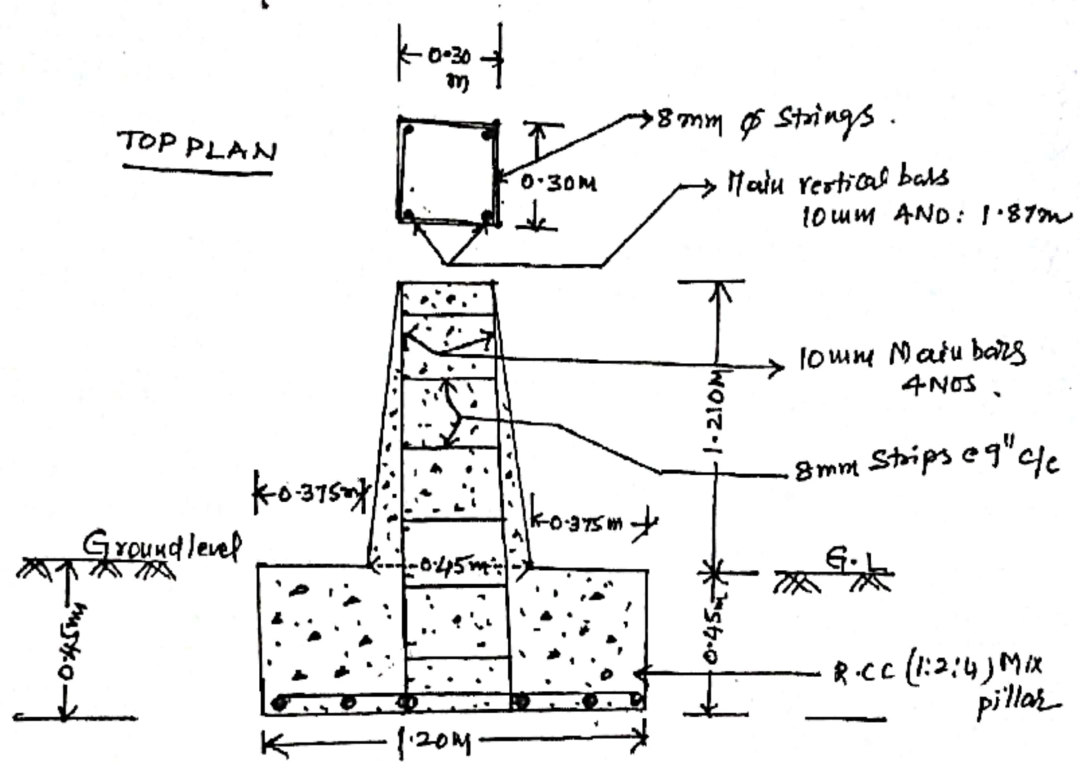
- 3) Government of Andhra Pradesh has authorized the Chief Wildlife Warden, A.P. to delegate all or any of the powers and duties vested in him under Wildlife (Protection) Act, except those under Sec.11 (1) (a), to any officer subordinate to him, subject to such conditions to be specified if any, vide G.O.Ms.No.158 Forests & Rural Devl. (For-II) Dept., Dt:18.3.1974.
- 4) Conservator of Forests (Wildlife & Territorial) are declared as Competent Authorities to perform functions of the collector with respect to declaration of Sanctuaries & National Parks under Section 19 to 25 of the Act. Vide G.O.Ms.No.39 E.F.S. & T. (For-III) Department, Dt:17.4.1997.
- 5) All the officers of Forest Department **not below the rank of forest Range officer can make complaint** (under Section 55) in a Court of Law for Offences under Wildlife (Protection) Act, 1972. vide G.O.Ms.No.1270 Food & Agrl. (For-III) Dept., Dt:22.11.1974.
- 6) Government of Andhra Pradesh have appointed one "Honorary Wildlife Warden" for each District, to assist the department in Control of poaching, fervent habitat destruction, detection and prosecution of offence, payment of Wildlife compensations, vide G.O. Rt.No.136 E.F.S. & T. (For-II) Department, Dt:4.4.2002. Their term of office is 2 years.
- 7) Japanese Quails are placed under Sch.IV of the Act. Any trade in the species, including captive breeding without licence under Section 48 is illegal (GOI, MOEF F.No.3-22/84 (WL-1), Dt:2.11.1988.)
- 8) Export of all forms of Wild animals, parts, products, including peacock tail feathers and shed antlers of deer are prohibited under export & import policy 1997-2002 and vide Notification 12 (RE) 1997-2002 Dt:4.8.1998 of Government of India, Ministry of Commerce. Hence their collection has to be checked.

TYPE & DESIGN OF R.C.C. BOUNDARY PILLAR (RCC 1:2:4)

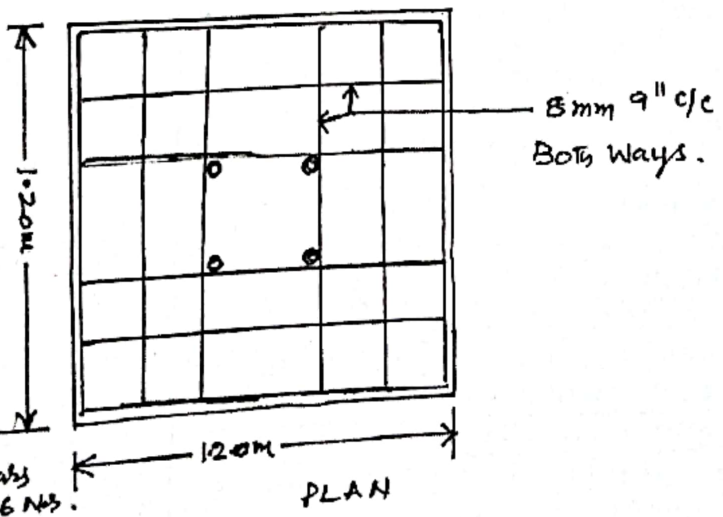
As per PCCF Circular No: 1/2011

PCCF RENO: 111 87/2011 / CAMPA

dt: 02.05.2011.

- Cement concrete (1:2:4)
6mm to 20mm gqauchips
- plastering with 20mm thick in
2 coats in CM (1:6) & (1:4)
5/8" thick and 1/8" thick.
- sponge finishing
- 8mm ϕ MS rods 9" c/c (Max)
- Both ways, 10mm ϕ main vertical bars
4 Nos. - 8mm strings @ 9" c/c 6 Nos.

NURSERY AND PLANTATION TIME TABLE (CALENDAR OF OPERATIONS)

<i>Item of work</i>	<i>PERIOD</i>
1. Selection of areas for all types of plantation activity (where planning is to be completed by July/August)	To be completed latest by August, September (At least 10 months before plantation) October/November
2. Survey demarcation and preparation of regeneration plans and treatment maps.	November/December
3. Approval of the plans by the D.F.O.	April/May
4. Selection of nursery site.	May/June/July onwards for Misc. Species depending on seed season, Sep-tember, October for Eucalyptus and others.
5. Procurement of materials such as seeds. poypots etc.	June/July and November depending on the species
6. Cleaning ploughing making nursery beds, temporary huts, wells etc., and fencing.	April onwards for species other than Eucalyptus and for Eucalyptus
7. Sowing of seeds in beds or bags	January
8. Filling of polypots	April to July for sowing Misc. species and January for Eucalytus
9. Pricking out out seedings into bags	July for the seeds sown in October and February for the seed sown in January
10. Shifting of polypots in nurseries.	Once in every month, two months after pricking out
11. 1st poughing before planting.	July
12. 2nd ploughing during years of planting	October/November
13. 1st ploughing during the 1st year maintenance of plantations	July
14. 2nd ploughing during 1st year maintenance	October/November
15. Aligning of planting area.	May/June
16. Digging of pits in the planging area	June
17. Transportation of seedlings to the plantation.	July (Comencement of the monsoon season)
18. Planting of seedings	July / August
19. 1st weeding, mulching, muniring, and re-placement of casualties.	15th August - 15th September
20. 2nd weeding & soil working.	1st November - 30th November
21. 2nd ploughing in semi mechanical plantation	1st October - 31st October
22. 1st year cleaning, weeding & soil working	August / October
23. 2nd year cleaning, weeding & soil working (if provided)	August
24. 3rd year maintenance (if any)	July / August

రెండుమార్లు చేస్తే మొక్కకి ఎరువు నేరుగా చేరి, మొక్కలు ఏపుగా పెరుగుతాయి. ఫాలిథీస్ మొక్కలను నెలకి ఒక్కసారి ఎత్తువారిగా

షిప్టింగ్, గ్రేడింగ్ చెయ్యాలి. లేకున్నచో చిన్న చిన్నవి మధ్యలో నలుగుతూ ఉంటాయి. నర్సరీ సక్రమంగా రాదు. చిన్న మొక్కలు వేరు చేసి పైన తెలిపిన విధంగా పచ్చిపేడ, నీటిని పట్టి అన్నీ సమానంగా వచ్చేటట్లు చెయ్యాలి. నర్సరీలో బ్యాగులలో పక్కన కలుపు మొక్కలు తొలగించి బ్యాగులలో కలుపును నివారించి, బాగా నీరు పట్టి వేరు

తెగకుండా లోతువరకు పెకలించి తీయాలి. లేకున్నచో మరలా మోసులు వచ్చును. ఫాలిథీస్ నర్సరీని జూన్ నెల నుండి నీరు తగ్గించి 2,3 రోజులకి తగ్గించి, అడవిలో నాటిన తరువాత వర్షము లేకున్న బ్రతికేదానికి అలవాటు చెయ్యాలి. రకాల వారీగా నేలకు అనువుగా నర్సరీ మొక్కలు విభజించుకొని, ప్లాంట్ షెడ్ లో ఏ మొక్కలు ఎక్కడ నాటాలి నిర్ణయించుకొని, ఆ మొక్కలు అక్కడ నాటి విధంగా సిద్ధం చేసుకొని బీటు/శెక్కును సిబ్బంది అందరూ మాట్లాడుకొని పనిచేయించాలి. ఎవరు రాకున్నా పని గూర్చి అందరికీ తెలియాలి. పని కుంటు పడదు. నర్సరీని పూజి ఒక్కరూ గమనించాలి. యిది అందరి పని మరియు బాధ్యత.

వనులు చేపట్టవలసిన కాల పట్టిక

వీత్తన సేకరణ మరియు నిల్వ	—	మార్చి - జూన్ నెలలు
ప్రైమరీ బెడ్	—	ఆగష్టు - సెప్టెంబర్ నెలలు
ఫాలిథీస్ నర్సరీ	—	సెప్టెంబరు - అక్టోబరు నెలలు

అప్పుడు వాతావరణం చల్లగా ఉండును. నర్సరీ బాగా వస్తుంది.

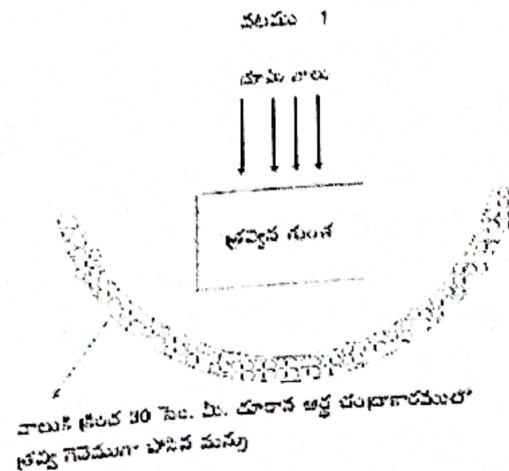
ఆలస్యం-అమృతం-విషం

మొక్క, పంట బాగా పెరగాలంటే అదును, పదును అవసరం

మంచి ప్లాంటేషను పెంచుట

మనం ప్లాంటేషను పెంచే సందేశం కలియతీరిగి, నేల స్వభావం తనిఖీ చేసి, ఒక మీటరు లోతు గుంతలు త్రవ్వాలి. అందులో నేల స్వభావం మార్పును బట్టి సెం.మీ. విడిచిపెట్టి అచ్చటనుండి 30 సెం.మీ.లోతు నుంచి, 60 సెం.మీ.లోతు నుంచి తదుపరి బ్యాగుకి 30 సెం.మీ.లోతు, 60 సెం.మీ.లోతు, 90 సెం.మీ.లోతు అని సంచేపై స్కెచ్ పెన్ తో వ్రాయాలి. సదరు గుంతవద్ద ఉన్న రాతిపైన, చెట్టుపైన గుంత నెంబరు వ్రాసి ఉంచాలి. సుమారు 10 వ్యాక్టర్లకి ఒక గుంత తీసి, మట్టి నమూనాలు సేకరించాలి. ఈ పని ఎండాకాలంలోనే చెయ్యాలి. సదరు నమూనాలు సాయిత్ టెస్టింగ్ కొరకు నంద్యాల, కడప లేదా బయోటెక్నీమ్ తీరుపతికి పంపి రిపోర్టులు తెప్పించుకోవాలి.

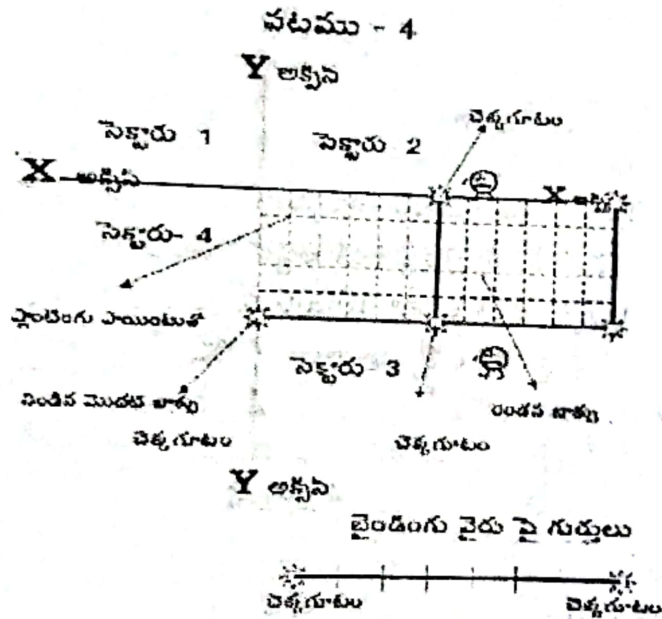
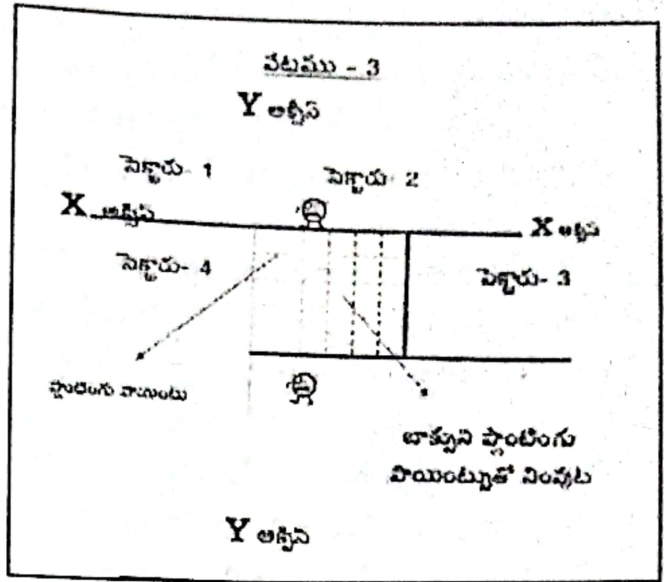
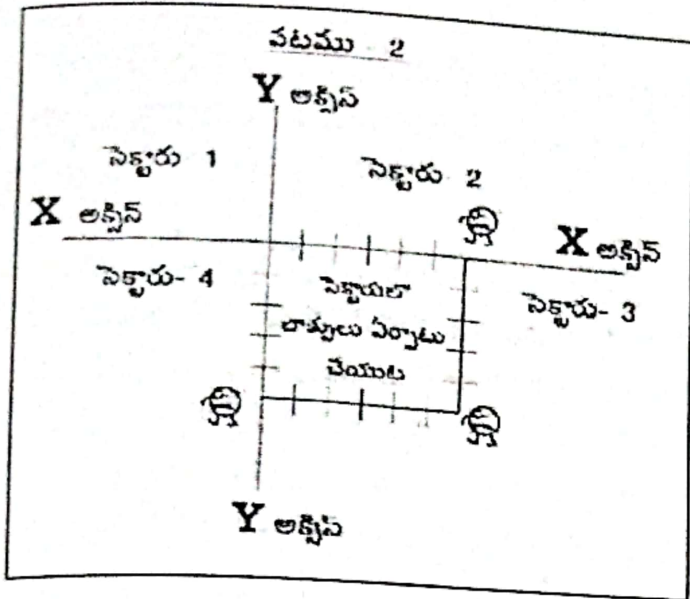
రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత వారు సూచించిన మేర ఏవైనా నేలలో వోషక పిలువల కొరకు కలుపవలసిన న్యూట్రిషన్ కలపాలి. అది నేల స్వభావం పట్టు మారుతుంది. కాపున గుంత నెంబర్లు జీ.పి.ఎస్.రీడింగులోనూ, సర్వే స్కెచ్ లోనూ సూచించుకొని వుండాలి. తదుపరి మనము చేయు పద్ధతి ప్రకారం (1) మొక్కలు పెకలించడము ల్యాక్టరుతో దున్నే మొక్కలు నాటడం లేదా (2) ఖాళీ ప్రదేశంలో మొక్కలు నాటుట అను రెండు పద్ధతుల ప్రకారం పనులు చేయాలి. మొక్కలు తీసి దున్నునపుడు భూమిని సెక్టార్లుగా విభజించి వాలుకు అడ్డంగానే దున్నుకోవాలి. వాలుకు నిలువు అయితే మట్టి కొట్టుకు వోతుంది. కొలతల ప్రకారం గుంతలు త్రవ్వినపుడు త్రవ్విన మట్టిని గుంతకు వాలుకి కింద భాగంలో అడుగు దూరంలో అర్ధ చంద్రాకారంలో త్రవ్విన మట్టిని వోసుకోవాలి. యిక్కడ వాలుకి కింద భాగంలో కాకుండా పై భాగంలో వేస్తే నీరు గుంతలోనికి కాకుండా పక్కకి వోతాయి. మేలు కన్నా కీడు ఎక్కువ. కింద పక్కన అర్ధ చంద్రాకారం అయినచో తక్కువ వర్షం పడినా పక్క నీరు కూడా గుంతలోనికి ప్రవహించి పదును బాగా ఆవుతుంది. మొక్కలు తక్కువ వర్షానికి కూడా నాట వచ్చును. మనకి వచ్చే వానలు తక్కువ కావున ఈ పద్ధతి పాటించినచో మంచిగా మొక్కలు పెరుగుతాయి. మొక్క నాటేటప్పుడు నాటేటప్పుడు వాలుకి కింద అర్ధ చంద్రాకారంలో వోసిన మట్టిని వాడరాదు. మొక్క నాటేటప్పుడు పై భాగం దూరం నుంచి పారతో పైన వున్న మన్నును లాగి గుంత పూడ్చాలి.

దీనివలన మనకి భూమిపైన ఉన్న మట్టిలో నోషకాలు ఎక్కువ, ఆకు, అలుము, ఎరువు మైదలైనవి కుళ్లిన పదార్థాలు చాలా ఉండి సదరు మన్ను వాడుటవలన మొక్క బాగా పెరుగుతుంది. గుంత తీసిన మట్టిలో రాళ్లు వుంటాయి. వై వొర మట్టిలో నోషక లవణాలు ఎక్కువ. ముఖ్యంగా నీరు చెట్టుకి అందుతుంది. మొక్క నాటేటప్పుడు గుంతలోతు తక్కువగా వుండి మొక్క పెద్దదైనచో గుంత యింకా లోతు తీయాలి. గుంత పెద్దది, మొక్క చిన్నది అయినచో గుంతను తగుమాత్రం పూడ్చి, బ్యాగ్ గుంతలో పూడినట్లు వున్నదో లేదో చూచుకోవాలి. తదుపరి బ్యాగ్ కింద బ్లెడ్లో '+' ఆకారంలో కోసి, ప్లాస్టిక్ కవర్ కింద బాగం వెనకకి మడచి, పక్కలకి 3 లేక 4 నిలువు చీలికలను చేసి, ప్లాస్టిక్ కవరుపైన మన్ను తక్కువలయి బ్యాగ్ మూసుకొని వుంటే దాన్ని కూడా 2, 3 చీలికలు చేసి వెనుకకు మడచి ఆ విధంగా చేసిన మొక్కను డ్రస్సింగు అని అంటారు. మట్టిగడ్డ పగలకుండా గుంతలో ఉంచి పైన చెప్పిన విధంగా గుంతకి ఎగువ భాగంలోని మట్టిని పారతో గీకి తీసి మొక్కను నిటారుగా కాలు ఆన్చి పట్టి నాటాలి. బిగువుగా కాలితో మట్టిని తొక్కి మొక్కను నాటాలి. ఆ విధంగా చేస్తే పశు చిన్న వర్షమైనా ఎక్కువ నీరు చేరి మొక్క ఏపుగా పెరుగుతుంది. మొక్క నాటేటప్పుడు 20 గ్రాముల డి.ఎ.పి. మరియు 10 గ్రాముల లిండేన్ లేదా 10 గ్రాముల పాలిడాల్ డస్టు గుంతలో అంతటా పడేటట్లు చుట్టూరా చల్లాలి. మొక్కకు వెంటనే ఎరువు అందుతోంది, ఏపుగా పెరుగుతుంది.

అలైన్మెంట్ : ముందుగా మనం మొక్కలు ఎంతదూరంలో నాటుకోవాలి, సాలుకి సాలుకి దూరం ఎంత నిర్ణయించుకొని, సాల్లను వాలుకి అడ్డంగా ఉండునట్లు చెయ్యాలి. మొక్కల దూరం X సాలు దూరం మొత్తాన్ని పాక్టారు అనగా 10000 (పదివేల చదరం మీటర్లు) ను భాగించిన పాక్టారుకు ఎన్ని మొక్కలో వచ్చును. అప్పుడు నాటే ప్లాంటేషను పదేశాన్ని కాస్ స్టాప్ తో నాలుగు సెక్టార్లుగా ఉత్తర, దక్షిణ, తూర్పు, పడమరగా సెక్టార్లు చేసి తరువాత

మొక్కల దూరం ఎంతో అంత దూరం వుండునట్లు వొడవాటి బైండింగు వైరుపై గుర్తులు పెట్టుకోవాలి. ఆ బైండింగు వైరు చివరల గూటాలు అమర్చుకోవాలి. నాలుగు సెక్టార్ల మధ్య నుంచి, ఒక భాగం ఎంచుకొని బైండింగ్ వైరుపై ఎన్ని గుర్తులు ఉంటాయో అన్ని గుర్తులు 'X' ఆక్సిస్ పై ఎంచుకొని, తరువాత 'Y' ఆక్సిస్ పై అన్నే గుర్తులు ఎంచుకొని రెండు ఆక్సిస్ లవద్ద ఆ గుర్తుల వద్ద నిలబడితే అప్పుడు బాక్సు ఏర్పడును. మరలా అన్నే గుర్తుల కొలతలు బైండింగు వైరుతో 'X' ఆక్సిస్ లేదా 'Y' ఆక్సిస్ నుంచి రూలు కర్రతో గీతలు గీసినట్లు గల్లు పూర్తిచాలి. ఒక బ్యాచ్ అంటే ముగ్గురు బాక్సులు వేస్తూ ముగ్గులో గుర్తులు వేస్తే వెనుక యిద్దరు బాక్సు నీంపుతూ ముగ్గుల గుర్తులు పెట్టాలి.

మొక్క నాటుట జూన్ చివరి వారం నుంచి చేపట్టాలి. ప్రతి వర్షానికి కొంత నాటుట చేయాలి. డి.వి.పి., లిండేన్, పాలిడాల్, తట్ట, బుట్ట, పారలు, బ్లేడులు కావలసినన్నీ సిద్ధం చేసుకోవాలి. నర్సరీలో ఏ జాతి మొక్కలు ఎక్కడ నాటాలి, అక్కడ భూమి పరిస్థితిని, పెద్ద మొక్కలు తొలుత, తరువాత మొక్కలు చావునాట్లకి సిద్ధం చేసుకోవాలి. ఆ లోపు చీన్న మొక్కలు నర్సరీలో యింకనూ పెరుగుతాయి. చావునాట్లు కూడా కాలయాపన చెయ్యకుండా బాధ్యతగా

వెంట వెంటనే పూర్తి చెయ్యాలి. ప్లాంటులోగాని, దగ్గరలో గానీ నీటి గుంతలు వుంటే మొక్కలు అక్కడ తోలించుకొని సిద్ధంగా ఉంచుకోవాలి. మొక్కలకి నీరు వోసే వీలుగా వరుసలలో నీటారుగా వేర్పాలి. పెట్టిన మొక్కలు పశువులు మేయకుండా కంపచెట్లు ఉంచాలి. నీరు ప్రతిరోజూ మనీషి ద్వారా వోయించాలి. వర్షము ముందురోజు కూలీలను సిద్ధం చేసుకోవాలి. అందరూ బాధ్యతగా పనిచేయాలి. లెకున్నచో ప్లాంటేషన్ సకముగా రాదు. వర్షం వచ్చిన మరుసటి రోజు ఎక్కవ మంది సిబ్బంది ప్లాంటేషనులో వుండి ఒక్కొక్కరు ఒక పని చూచుకోవాలి. చెట్లు గంపలలో పెట్టునపుడు

మంచి మొక్కలు ఎత్తాలి. మొక్కలు గుంత దగ్గర సక్రమంగా దించాలి. కవరు సక్రమంగా జైడుతో పైన చెప్పిన ప్రకారం డ్రస్సింగు చెయ్యాలి. సక్రమంగా నాటాలి. యివన్నీ బీటు / సెక్టన్ సిబ్బంది జాగ్రత్తగా గమనిస్తూ కూలేలను గమనిస్తూ పదును, అదును, పదును వృధా కాకుండా చేస్తే ఫ్లాంటేషను దిగ్విజయం అవుతుంది.

ఫ్లాంటేషనులో వీడింగు మరియు సాయిల్ వర్కింగు : మొక్క చుట్టూ 50 సెం.మీ. లేదా ఒక మీటరు దూరం వరకు గడ్డిని పారతో తొలగించి, తదుపరి మొక్క చుట్టూ 10 సెం.మీ. వదలి మిగతా భాగంలో పికాసి, గుడ్డెలుతో గడ్డి తొలగించిన భాగంలో గడ్డెలు, గడ్డెలు తీరిగి పడేటట్లు మట్టిని తవ్వకం చెయ్యాలి. ఈ పని నవంబరు నెలలో చెయ్యాలి. తదుపరి రెండవ వీడింగులో సాయిల్ వర్కు జనవరి చివర ఫిబ్రవరి నెలలో పూర్తి చెయ్యాలి. అలా చేయడంలో భూమి బాగా గుల్ల అవుతుంది. భూమి లోపల వొరరతో నీరు కాపిలరీ సిస్టమ్ ద్వారా బయటికి వోదు. గడ్డి మొక్కలు తొలగించి మొక్క ఏపుగా పెరుగుతుంది. అప్పుడు వర్షం వస్తే మొక్క ఎక్కువ నీరు తీసుకొని బాగా పెరుగుతుంది.

అంతర్గతంగా దుక్కి దున్నట : సొల్ల మధ్యలో వాలుకు అడ్డంగా నాటిన చెట్ల వరుసలకి 50 సెం.మీ.ల దూరం వరకు 30 సెం.మీ.ల లోతుగా పావీ డ్యూటీ బ్యాక్లరుతో దున్నట. ఈ పని ఆక్టోబరు - నవంబరులో చెయ్యాలి. వెను వెంటనే వీడింగు కమ్ సాయిల్ వర్కింగు చేస్తూ వోవాలి.

ఫైర్ బ్రేకింగు పనులు : ఫ్లాంటేషను చుట్టూరా మరియు మధ్యలో బేస్లైను మరియు సెక్టార్ లైన్లుగా 3 మీటర్ల వెడల్పులో గడ్డికోసి, పారతో చెక్కడం, ఫైర్ బ్రేకింగ్ గడ్డి ఉలి పచ్చగా ఉండగనే అనగా మకర సంక్రాంతి తరువాత ఎండలు ముదరడం మొదలు కాకముందే చెయ్యాలి. ఫైర్ బ్రేకింగ్ ఉదయం 10 గంటలలోపు సాయంత్రం 4 గంటల తరువాత గాలి వాటంకి ఎదురుగా చెయ్యాలి. గడ్డి కోసిన తరువాత లైన్లలో కాల్చవచ్చును. అప్పుడు గాలికి ఎదురుగా కాల్చట చేసేటప్పుడు బకెట్లు రెండు మూడు పెట్టుకొని లీటరు డబ్బాలలో 3 మీటర్ల ఆవల నీరును పేడనీళ్లు చల్లినట్లు యిరువైపులా చల్లుకొంటూ తడి ఆరక ముందే సుమారు 10 మీటర్ల దూరం వరకు మనుషులు దగ్గరగా నీరు, పచ్చీమండలు లేదా వొడవాటి కర్రకి పచ్చీ మండలు (బందారు లేదా ఈత ఆకులు) కట్టి దూరం నుంచే ఆర్చుటకు వీలుగా తయారు చేసుకొని పైన చెప్పిన ప్రకారం ఎండలు ముదరక ముందే 2-3 రోజులు ఎవరికి వారే పూర్తి చేసుకోవాలి. లేకున్నచో ఫ్లాంటేషను ఆగ్ని బారిన పడి కాలివోతుంది. పై విధంగా బీటు సిబ్బంది వ్యవహరించినపుడు పని విజయవంతం అవుతుంది. మంచి పేరు వస్తుంది. నిర్లక్ష్యానికి బరిగే శిక్షల బారిన పడకుండా కాపాడుకొనవచ్చును.

బ్రాకిన చెట్లను లెక్కించుట : ఫ్లాంటేషను 10 - 20 హెక్టార్లు యింకా ఎక్కువ వున్నచో సెక్టార్లుగా విభజించి సున్నపురాళ్ల గుట్టలు సెక్టార్లలో సుమారు 60 మీటర్లకి దూరంలో ఉంచి విభజించుకోవాలి. తదుపరి ప్రతి సెక్టారు మధ్యలో బేస్లైను వరుసలను ఆసరా చేసుకొని యిరువైపులా చిన్న రాళ్లను ఉంచి సున్నం వేసుకోవాలి. తరువాత ప్రతి లైను వద్ద చిన్న రాయి వుంచి 1,2,3,4,5.... వరుస నెంబర్లు రంగులో వాసి ఫీల్డులో వుంచుకోవాలి. లైన్లలో 1వ లైనులో ఎడమ (L), కుడి (R) అని ఎన్నీ మొక్కలు బ్రాకినవో వాసుకోవాలి. ఆ విధంగా ఏ సెక్టారులో ఎన్నీ మొక్కలు ఉన్నవీ వాసి కూడి మొత్తం మొక్కలు ఎన్నీ బ్రాకినవో వాయాలి.

యం.బుక్లో పై విధంగా సెక్టారు/వరుస నెంబరు పగూరం వ్రాయాలి. ప్లాంటేషను జర్నల్లో కూడా పై విధంగానే వ్రాయాలి. పై అధికారులు చెక్ చేసి యం.బుక్లో వరుస సంఖ్య అందులోని చేసి సంతకం చేస్తారు. ఈ పని యం.బి.ఓ. చేస్తే FSO/FRO/DFO చెక్

ప్లాంటేషన్ జర్నల్

చేసిన పూరి పని ప్లాంటేషను జర్నల్లో బీటు సిబ్బంది FSO/FRO/Divisional Forest Officer వారి తనిఖీకి చూచినది, జరిగినది వాస్తవ తదుపరి వచ్చే అధికారికి ఎలా జరిగినది తెలుసుకొనే వీలు అవుతుంది. బీటులో జరిగే పూరి పనికి బీటు గార్డుదే బాధ్యత. కావున పూరి నర్సరీ పని, ప్లాంటేషన్లో సకాలంలో అన్ని పనులు పూర్తి చేసి, పై అధికారల దృష్టికి పని వివరములు, కూలీల సేకరణ చేసి ఎప్పటివని అప్పుడు చేసినచో నర్సరీ, ప్లాంటేషన్ విజయవంతంగా పూర్తి చేయవచ్చును.

వీత్తన సేకరణ

మనకు పశ్చిమో ఎన్నో రకాల వీత్తనాలు లభించుచున్నాయి. కానీ మనము సకాలములో చెట్టుపై పండి, ఎండిన వీత్తనములు ఆలస్యం చెయ్యకుండా సేకరించి, వీత్తన సేకరణలో సదరు కాయలు పక్వానికి వచ్చి వీత్తనం పూర్తిగా ఏర్పడినదా లేదా, అవి ఎండబెట్టినచో మొలక వస్తుందా లేదా అని కొన్ని వీత్తనాలు సేకరించి యింటివద్ద నారుమడి వేసి బాగా మొలక వచ్చినదా లేదా చూచి వీత్తనాలు సేకరించాలి. లేకున్నచో వచ్చి వీత్తనాలు సేకరించి వృధా అయినట్లైతే. పాలెడాల్ వొడి కలిపి నిల్వ ఉంచుకొన్నచో మనము జులై / ఆగష్టు నెలలో నారుమడులు వేసుకొనవచ్చును. ఏ ప్రాంతములో దొరికిన వీత్తనం ఆ ప్రాంత పరిస్థితులకు అనుగుణంగా బాగా వచ్చును. కావున వీత్తన సేకరణ పూరి బీటు సిబ్బంది బాధ్యత. మన ప్రాంతములో రేల, ఏపి, నల్లమద్ది, ఏగి, నీరుద్ది, ఎర్రచందనం, బీల్లుడు, చందుగ, దిరిశనం, చీంత, వేప, సండ్ర, జమ్మి, తెల్ల తుమ్మ, నోమి, మొదలగు రకాలు విస్తారంగా లభించును.

ఆడవిలో వీత్తనాలు నాటుట

పశ్చిమో ఎన్నో వీత్తనాలు రాలి, వాటి అంతట అవే బూజికి, పెద్ద వృక్షాలు అవుచున్నవి. కావున మనం కూడా సేకరించిన వీత్తనాలను వర్షా కాలములో బాగా వాన వచ్చినపుడు దుక్కి దున్నిన ప్లాంటేషను లైన్లలో గానీ, ప్లాంటేషను చుట్టూరా లేదా మొక్కకి మొక్కకి మధ్యలో చిన్న రంధ్రము చేసి తగు మాత్రం లోతులో నాటినచో ఏపుగా పెరుగును. పడిన చెట్టు పడికాలాలు ఉండును. అంటే వీత్తనం ద్వారా వచ్చిన మొక్క వేర్లు చాలా లోతువరకు వోయి అన్ని విధాలైన ఒడిదిడుకులు అధిరోపించి బ్రతుకుతుంది. కానీ మనం పాలీథీన్ బ్యాగ్లో పెంచి వోషించిన మొక్కకి మనం జాగ్రత్తలు తీసుకోకున్నచో చనిపోవును. ఖర్చు, శ్రమ ఎక్కువ కానీ వీత్తనం డి.ఎ.పి.తో కలిపి నాటినచో తక్కువ శ్రమ అధిక లాభం. కావున పూరి బీటు సిబ్బంది ఆడవిలో కొన్ని వీత్తనాలు సేకరించి తప్పక నాటాలి. ఇది మనందరి బాధ్యత. నాటిన చెట్లు బూజికి వృక్షాలు అయితే మన పేరు నిలుస్తుంది. మనకి ఎవరైనా చెబుతుంటే ఆనందం కాదా!

ఆడవిలో ఫైర్లైను ఏర్పాటు చేయుట

: మన అడవులు పూరి సంవత్సరం తుంటరి వృక్షులు నీప్పు పెట్టడం లేదా రోడ్లపైన వాహనంలో వోతూ బీడి, సిగరెట్లు పడవేయడంతో బాగా ఏపుగా పెరిగి ఎండిన గడ్డి పైబడి వెంటనే కాలి అలాగే ఎంతో దూరం వ్యాపించి అడవులకి పాకి, ఆర్కుటకు వీలుకానంతగా విపరీతంగా వ్యాప్తి చెందుచున్నవి. దానివలన ఆడవిలో కింద పడి మొలక ఎత్తుటకు సిద్ధంగా వున్న వీత్తనాలు మొలకెత్తి పెరుచుచున్న చిన్న మొక్కలు పెరిగి చెట్టుగా

పెరిగిన వృక్షాల బెరడు కాలే చనిపోవుట లేదా ఏపుగా పెరగక అలాగే ఉండును. ఎన్నో పక్షుల
 గుడ్లు, పిల్లలు, అడవి జంతువులు వాటి పిల్లలు, వాటి ఆహారం సర్వ నాశనం అవుతున్నవి. యిది
 అంతయు మానవుని అజాగ్రత్త కాదా? పై చర్య వలన మనం కొన్ని లక్షల కోట్ల పిల్లలైన అడవి,
 గడ్డి, పక్షులు, అడవి జంతువులు కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ విడుదల, అడవి జంతువుల ఆవాసం అస్తియు
 నాశనం చేయుచున్నాము. కానీ అడవి అధికారులమైన మనం ప్రజలకి తెలియజెప్పి,
 తెలుసుకొనేటట్లు ఒకరికొకరు చెప్పి చైతన్య పరచడం. అలాగే అడవిలో కొండకు నీలువుగాను,
 అడ్డంగాను 5 మీటర్ల వెడల్పుతో ఎక్కడైతే తక్కువచెట్లు ఉన్నాయో చూచి అక్కడ లైను చూచి ఆ
 మధ్య 5 మీటర్ల వెడల్పు ప్రదేశంలో అటువైపు మీటరు, యిటువైపు మీటరు గడ్డి పారతో చెక్కి
 మధ్యలో వేసి కాల్యవలెను. గడ్డి కోసి చల్లని వొడ్డులో నీరు రెండు వైపులా చల్లి కోసిన మొదల్లు
 కాల్యాలే. నీరు, ఆకుపట్టలు సిద్ధంగా ఉంచుకొని, ఉదయం సాయంత్రం పై పని చేస్తూ అడవిని
 అగ్ని నుండి ఎక్కడికి అక్కడ నిరోధించి వ్యాప్తి లేకుండా చేయవచ్చును. ఫైర్ బ్రేకింగ్ కాసి, ఫైర్
 లైను కాసి ఉదయం నుండి 10 గంటల వరకు, సాయంత్రం 4 గంటల నుండి వొడ్డుగూకేవరకు
 అనగా చీకటి పడేవరకు చెయ్యాలి. అప్పుడు ఎండ తీవ్రత తక్కువ, మనుషులు ఎండకూ, అగ్ని
 శగకూ ఆలసిపోరు. మరియు ఎండు గడ్డికి త్వరగా అగ్ని వ్యాప్తి చెందుతుంది. ఫైర్ బ్రేకింగు,
 ఫైర్ లైను గాలికి ఎదురుగా చెయ్యాలి. ఎందుకనగా అగ్నిమంటలు గాలివాటం ఎదురు కనుక
 త్వరగా వ్యాప్తి చెందవు. మన అదుపులో అగ్ని మంటలు ఉంటాయి. వెంటనే మంటలు ఆర్పుటకు
 వీలు అవుతుంది.

Prl. C.C.F. Circular No. 7/91/83, Ref. No. 73553 190-S3 DL 16-05-91
STATEMENT SHOWING THE WEIGHT OF ALKATHIENE BAGS IN NUMBER AND

Sl. No	Size of Bags	Conversion Factor	Formula	Weight of 1000 Bags	No. of Bags Per Kg	Remarks
1	4 X 7 X150 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	787	A difference of 10% may be varied during production and processing
2	5 X 9 X200 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	366	-do-
3	6 X 12 X300 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	152	-do-
4	5 X 8 X200 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	413	-do-
5	6 X 10 X300 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	183	-do-
6	8 X 15 X300 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	79	-do-
7	12 X 18 X400 Guage	3,300	L X B X Guage = Weight of 1000 Bags	4 X7X150/330= 1.27 Kgs	38	-do-

**STATEMENT SHOWING THE ESPACEMENTS AND
NUMBER OF PLANTS WITH FORMULA**

Sl. No	Espacement	Unit	Formula	Calculation	No. of Plants per Ha/Km	Remarks
1	2.0 Mt x2.0Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/2.0x2.0 Sq.mt	2,500 Nos	For block plantations with Last growing species
2	2.5 Mt x2.5Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/2.5x2.5 Sq.mt	1,600 Nos	For block plantations with Misc. species and Red Sanders
3	3.0 Mt x1.5Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/3.0x1.5 Sq.mt	2,222 Nos	For Semi -Mechanical Method and Mechanised Plantations
4	3.0 Mt x2.0Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/3.0x2.0 Sq.mt	1,666 Nos	For Mechanised Plantations
5	3.0 Mt x3.0Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/3.0x 3.0 Sq.mt	1,111 Nos	For Mechanised Babul Red Sanders
6	5.0 Mt x 5.0Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/5.0x 5.0 Sq.mt	400 Nos	For Silvipasture Plantation
7	6.0 Mt x 6.0Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/6.0x 6.0 Sq.mt	277 Nos	For Silvipasture and podu plantation
8	10.0 Mt x10.0Mt.	Ha	Area/Espacement	10.000/10.0 x 10.0 Sq.mt	100 Nos	For Taramind Plantation

Conversion Factors

To Convert	To	Multiply by
1. Acres	Hectares	0.405
2. Centimeters	Inches	0.394
3 Cubic Centimeters	Cubic Inches	0.061
4 Cubic feet	Cubic Meters	0.028
5 Cubic feet	Liters	28.316
6 Cubic inches	Cubic Centimeters	16.387
7 Cubic meters	Cubic feet	35.315
8 Feet	Meter	0.305
9 Furlongs	Meters	20.117
10 Gallons (British)	Liters	4.545
11 Gallons (USA)	Liters	3.785
12 Hectares	Acres	2.471
13 Inches	Centimeters	2.54
14 Kilograms	Pounds	2.204
15 Kilometers	Miles	0.6214
16 Litres	Cubic feet	0.035
17 Meters	Inches	39.370
18 Meters	Feet	3.280
19 Meters	Yards	1.093
20 Miles	Kilo meters	1.609
21 Pound	Kilograms	0.453
22 Sq. Centimeter	Sq. Inch	0.115
23 Sq. Feet	Sq. meters	0.092
24 Sq. inches	Sq. cm	6.451
25 Sq. Kilometers	Sq. miles	0.3861
26 Sq. meters	Sq. feet	10.764
27 Sq. milles	Sq. Kilometer	2.589
28 Sq. yards	Sq. meters	0.836

Espacement Table

Sl. No.	Espacement	Square Planting
		No. of Plants per Ha.
1	2 mts x 2 mts	2500
2	3 mts x 3 mts	1111
3	4 mts x 4 mts	625
4	5 mts x 5 mts	400
5	6 mts x 6 mts	277
6	7 mts x 7 mts	204
7	8 mts x 8 mts	156
8	9 mts x 9 mts	123
9	10 mts x 10 mts	100
10	3 mts x 2 mts	1666
11	3 mts x 1.5 mts	2222

No. of Plants per Ha. = $10000 / \text{Espacement}$

Ex. No. of plants per Ha in 5 mts x 5 mts Espacement = $10000 / 5 \times 5 = 400$

Calculation Formulas

- (1) Area of Square = Side x Side
- (2) Area of rectangle = Length x breadth
- (3) Area of triangle = $\frac{1}{2} \times \text{Base} \times \text{Attitude}$
 = Square Root of $S(s-a)(s-b)(s-c)$
 Where $S = (a+b+c)/2$ and a,b,c are sides of the triangle.
- (4) Area of parallelogram = base x altitude
- (5) Area of trapezium = $\frac{1}{2} (\text{Sum of Parallel sides}) \times \text{altitude}$
- (6) Circumference of circle = $2\pi r$ where r = radius
- (7) Area of Circle = πr^2
- (8) Curved Surface of Cylinder = $2\pi r h$, h=height
- (9) Volume of Cylinder = $\pi r^2 h$
- (10) Surface of sphere = πd^2 d = diameter
- (11) Curved surface of Cone = $\pi r l$
- (12) Volume of pyramid = $\frac{1}{3} A \times h$ where A=area of base

కొలతలు మరియు సారూప్యత

1 పాక్టారు -	2.47 ఎకరములు	1 ఇంచ్ -	2.5 సెంటీమీటర్లు
1 ఘన మీటరు -	35.31 ఘన అడుగులు	1 ఘన అడుగు -	28.316 లీటర్లు
1 మైలు -	1.609 కిలోమీటర్లు	1 చ మైలు -	2.589 చ.కి.మీ.
1 గజం -	90 సెం.మీ. లేదా	1 అడుగు -	30 సెం.మీ.లేదా
	3 అడుగులు, 2 మూరలు		12 ఇంచులు
100 సెం.మీ. -	1 మీటరు లేదా	1 పాక్టారు -	10000 చ.మీ.
	3.3 అడుగులు	1 ఎకరా -	4000 చ.మీ.
		1 మూర -	45 సెం.మీ.

చదరపు వైశాల్యము

ఘనము అనగా వొడవు, వెడల్పు మరియు ఎత్తు
 వొడవును మీటర్లలోను, వైశాల్యమును చదరపు మీటర్లలోను, ఘనపరిమాణాన్ని ఘనమీటర్లలో కొలుస్తారు

1 గంటర్లు చైన	- 20 మీటర్ల వొడవు (66.6 అడుగులు) - 100 లింకులు
1 లింకు	- 20 సెం.మీ.
1 కి. మీటరు	- 50 గొలుసులు (1000 మీటర్లు)
1 మైలు	- 80 గొలుసులు (1.6 x 50 = 80 కదా)
1 ఎకరా	- 10 చదరపు గొలుసులు
1 పాక్టారు	- 25 చదరపు గొలుసులు (2.5 ఎకరా x 10 = 25 చ.గొలుసులు)
1 ఘన మీటరు	- 35.3 ఘన అడుగులు

స్థాంటేషను యందు మొక్కలు నాటే విధానము

- పాక్టారు = 10000 చ. మీటర్లు
- ఉదా. 1. 5 మీ x 5 మీ = 25 చ.మీ. (సాలుకు సాలుకి 5 మీ., మొక్కకి మొక్కకి 5 మీ.)
 అనగా పాక్టారుకు మొక్కలు 10000 / 25 = 400 మొక్కలు
- ఉదా. 2. 3 మీ x 3 మీ = 9 చ.మీ. (సాలుకు సాలుకి 3 మీ., మొక్కకి మొక్కకి 3 మీ.)
 అనగా పాక్టారుకు మొక్కలు 10000 / 9 = 1111 మొక్కలు

Espacement	No. of Plants
5 x 5	400
3 x 3	1111
3 x 2	1666
3 x 1.5	2222
2 x 2	2500

అటవీ కేసు పట్టుకున్నప్పుడు టీంబర్ యొక్క వాల్యూమ్ & రేటు కనుగొనుటకు త్రింధి ఛార్జులా వాడవలెను.

గుండు మొద్దులు

నాల్కామ్ కట్టుట

: పొడవు \times (వలయం/4)²

ఉదా : $1.20 \times \frac{0.90 \times 0.90}{4 \times 4}$

చెక్కుడు లేక సాన్ సైజులు

: పొడవు \times వెడల్పు \times మందం

ఉదా : $1.20 \times 0.20 \times 0.15$

రేటు (ఎలవ) కట్టుట

గుండు మొద్దులకు

: $Volume \times FSR$

చెక్కుడు మొద్దులకు

: $Volume \times FSR$ (FSR కు 50% కలుపవలెను)

కోసిన మొద్దులకు

: $Volume \times FSR$ (FSR కు 70% కలుపవలెను)

ఎం.ఎస్.ఎం. కేసులు

: $Volume \times FSR$ (FSR కు 15% కలుపవలెను)

BEDS FORMATION IN NURSERY

Standard Bed Size - 1 Mt x 10 Mts	
4X7	2600 Bags
5X9	1700 Bags
6X12	1100 Bags
8X12	800 Bags
12X18	300 Bags

Classification of Timber

GIRTH	CLASS	LENGTH
Palaka = 1.20 Mts above	A = Sound	Length = 4.00 Mts above
Karra = 0.91 to 1.20 Mts	B = Partly sound	Medium = 2.00 - 4.00 Mts
Dulam = 0.61 to 0.90 Mts	C = Unsound	Short = 2.00 below
Baju = 0.45 to 0.60 Mts		

Classification of Poles

P. Pole	=	0.45 to 0.60 Mts Bottom Girth
P1 Pole	=	0.30 to 0.45 Mts Bottom Girth
P2 Pole	=	0.30 Mts below Bottom Girth
Long	=	4.00 Mts Above
Short	=	4.00 Mts below

Classification of Bamboo

Bottom Girth 15 Cms Above	-	Special Class
12 Cms - 15 Cms (Girth)	-	I Class
9 cms - 12 Cms (Girth)	-	II Class
Below 9 Cms (Girth)	-	III Class
 Pattudu Karralu	-	 2.00 Mts Length
Hand Stick	-	1.00 Mts Length

ఆడవీల్ నీటి కుంటలు కట్టుటకు సూచనలు

ఆడవీల్ ఆడవి జంతువులకు నీటి వసతి, వర్షపు నీటిని నిల్వ చేసి భూగర్భ జలాలు పెంచుటకు ఆడవీల్ నీటికుంటలు ఏర్పాటు చేయుట ఎంతైనా అవసరమున్నది. సదరు కుంటలు ఏర్పాటు చేయుటకు చక్కని నీటి వాగులు వుండి, అందువెంట పై నుంచి కిందకు బాగా నడవాలి. ఎక్కడ అయితే వాగు రెండు గడ్డలు దగ్గర దగ్గరగా వుండి కుంట కట్ట తక్కువ దూరంలో ఏర్పాటుకు అనువుగా ఉన్నదో అక్కడ మంచిది. అందువలన చిన్న కట్టవలన కట్టకు బలం, తక్కువ ఖర్చు. రెండు భుజాలు దగ్గరగా వుంటే కట్టకు బలం. రెండవ నియమము కుంట నీటి నిలువ ప్రదేశం చాలా విశాలంగా వుండి, భూమి వాలు తక్కువగా వుండి, చదరంగా వుండాలి. అందువలన నీటి సామర్థ్యం ఎక్కువ. వాలు తక్కువ వలన కట్టపై నీటి ఒత్తిడి తక్కువగా వుండి కట్ట తెగివోదు.

త్రవ్వించున్న కుంట యొక్క నీరు నిల్వ ఉండే ప్రాంతములోనే కట్టకి కావలసిన మట్టిని త్రవ్వే తీసుకోవాలి. అందువలన అక్కడ గుంత ఏర్పడుతుంది. నీరు ఎక్కువ నిల్వ చేయుటకు అవకాశం ఉంటుంది. ఆ మట్టిని కట్టకి వాడాలి. కట్ట వోయుటకు ముందు కట్ట ప్రాంతములో మట్టిని ఒక అడుగు లోతు త్రవ్వే మట్టిని ప్రక్కన వోసుకోవాలి. ఆ మన్ను పై గడ్డి చెట్టు మొదలైనవి ఉంటాయి. వాటిని తొలగించుట, సచ్చ మన్ను తీయుట మొదలయినవి జరుగుతుంది. కుంట నీరు నిండిన తరువాత ఎక్కువ నీరు బయటికి వోయే మార్గాన్ని వీయర్ అంటారు. కట్టకు ఉన్న రెండు భుజాల మాదిరి ఉన్న గడ్డలలో ఏ ప్రాంతం ఎత్తుగా ఉంటుందో అక్కడనే వీయర్ ఉంచాలి. తగ్గులో వీయర్ ఉంచితే నీరు తక్కువగా నిలుస్తుంది. ప్రాంతాన్ని బట్టి ఎక్కడ వీయర్ పెట్టితే ఎక్కువ నీరు నిల్వ ఉంటుందో అక్కడ వీయర్ ఉంచి వీయర్ ఎత్తును నిర్ణయించి ఆ ఎత్తులో కట్ట నిర్మించే భాగంలో వెదుర్లు నాటి, ట్యూబ్ లెవెల్ తో రంగుతో గుర్తులు పెట్టుకోవాలి. తదుపరి ఆ గుర్తుకన్నా ఒక మీటరు లేదా 1.3 మీటరు ఎత్తు కట్ట పెంచాలి. అది కట్ట పై ప్రాంతం. సామాన్యంగా కట్ట పై ప్రాంతం 3 మీటర్లు లేదా 3.5 మీటర్లు ఉంటుంది. కావున మనము కుంట కట్ట నిర్ణయించే ప్రాంతములో ప్రతి 5 మీటర్ల దూరానికి 3 మీటర్లు లేదా 3.5 మీటర్లు దూరంలో రెండు కర్రలు లేదా వెదుర్లు నాటుకోవాలి. వాటిపై వీయర్ ఎత్తుకు సమానంగా నీటి మట్టం ద్వారా గుర్తులు పెట్టుకోవాలి. అన్నీ దూరాలలో గల కర్రలపై వీయర్ ఎత్తులో ఒక రంగుతో గుర్తులు పెట్టుకోవాలి. తదుపరి 1.5 మీటరు ఫ్రీ బోర్డు గా నిర్ణయించి వీయర్ ఎత్తు గుర్తు కన్నా 1.5 మీటరు ఎత్తున మరియొక గుర్తు పెట్టుకొన్నచో అది కట్ట మొత్తం ఎత్తు అవుతుంది. ఆ ఎత్తు 1:1.5 నిష్పత్తిలో కట్టవాలు ఉంటుంది. కావున కట్ట కింది భాగం వెడల్పు ఏర్పాటు చేయుటకు కట్ట ఎత్తు అంతకి 1.5 రెట్లు కట్ట కింది వెడల్పు వచ్చును. ఆ విధంగా కట్ట ఎంత దూరం వస్తుంది, కట్ట కింది భాగం వెడల్పు, కట్ట పై భాగం వెడల్పు, కట్ట ఎత్తు మొదలైనవి వచ్చును. అప్పుడు కట్ట వీయర్ ప్రాంతములో 0.225 మీటర్ల రాళ్లను సీతారుగా ఉంచి రాళ్లను దగ్గర దగ్గరగా చాలా బిగుతుగా పేర్చాలి. రాళ్లు భూమి మట్టానికి దిగువగనే ఉండాలి. చుట్టూ 0.30 మీటర్ల రాలి గోడ ఉండాలి.

కట్టకి పిచ్చింగు : పియర్ దగ్గర ఒక మీటరు ఎత్తు నుంచి కట్ట వొడవునా రాతీ పిచ్చింగు చేయాలి. కట్టకు నీరు నిల్వ ప్రాంతం వైపు తొలుత 0.30 మీటర్ల వెడల్పు లోతు పునాది తీసి అక్కడి నుండి పిచ్చింగు చేయాలి. అలా చేస్తే పిచ్చింగు జారి పడదు. పియర్కి రెండవ వైపు ఎత్తు ప్రదేశం వుంటే అక్కడ కొంత వరకు పిచ్చింగు చేయాలి. కుంట కట్టకి మన్ను వేయునపుడు ప్రతి అడుగు మన్ను వేసిన తరువాత కంకుల గుండుగాని, చెక్క దిమ్మిలో దిమ్మిన్ చేస్తూ కట్ట పెంచుతూ వోవాలి. అప్పుడు కట్ట భద్రంగా వుంటుంది.

సిమెంట్ చెక్ డ్యాం

నీటి కుంట మదిరిగానే చెక్ డ్యాం నిర్మించుటకు కూడా వంక ప్రదేశం అంతా బాగా తనిఖీ చేసి అనువైన ప్రదేశం అనగా తక్కువ వంక వెడల్పు, వంక న్లోపు తక్కువగా ఉండి నీరు నిలువ సామర్థ్యం ఎక్కువగా ఉన్నచోట నిర్మించాలి. సైడ్ వాల్స్ దగ్గర పునాది మన్ను, యింకనూ నీరు నిల్వ ప్రదేశంలో గుంత తీసి ఎక్కువ మన్ను సైడ్ వాల్స్ దగ్గర ఎక్కువ కుప్పగా వోసి కొంతదూరం కట్ట బలంగా చేసినచో చెక్ డ్యాంలో నీళ్లు ప్రక్కల గుండా వోవు. ఈ జాగ్రత్తలు పాటించాలి. ఏదైనా సిమెంటు చెక్ డ్యాం గానీ, సిమెంటు cairn గానీ, ఏ సిమెంటు పని అయినా చేసినప్పుడు నీటి క్యారింగు వారం రోజులు చాలా ముఖ్యం. అడవిలో నీరు చాలా యిబ్బంది కావున పాత సంచీపట్టలు పరచి దానోపై ఆకులు, అలుములు, గడ్డి వేసి నీరు వేస్తే ఎండకు ఎక్కువ సేపు నీరు ఆవిరి కాకుండా ఉంటుంది. బంకమన్ను కయ్యలు వేసి దానోపై సంచీ పట్టలు, ఆకు అలుములు వేసి నీరు వోస్తే దినానికి ఒకతూరి వోసినా మేలు ఉంటుంది. లేకున్నచో సిమెంటు పని వ్యర్థము. అడవిలో చేసిన ప్రతి పని దగ్గర పెయింట్ తో జి.పి.ఎస్.నెం., పని శాంక్షన్ ఆర్డరు నెం., స్కీము, సంవత్సరము తప్పక పెయింట్ తో వ్రాయాలి. యం.బుక్ లో కూడా పై వివరములు వ్రాయాలి. అప్పుడు తనిఖీ అధికారికి సులువుగా వుండును. ప్రతి యన్.యం.సి. అనగా అడవిలో కందకాలు, నీటి కుంటలు, చెక్ డ్యాంల వద్ద ప్రక్క బండల వద్ద, అడవిలో లభించే విత్తనాలు నాటాలి. అవి చెట్లుగా పెరిగి బండ బలంగా తయారవుతుంది.

కొండ ప్రాంతములో యన్.యం.సి. Structures Ridge to Valley అనగా కొండ ప్రాంతం నుంచి లోయ ప్రాంతానికి పైన చెప్పిన పనులు చెయ్యాలి. నీరు కొండ ప్రాంతములో నిల్వచేస్తే కొండ ప్రాంతముతో సహా కింది వరకూ నేలలో ప్రవహించి చెట్లు ఏవుగా, పచ్చగా ఉంటాయి. అందుకే లోయలలో చెట్లు అన్నీ కాలాలలో పచ్చగా ఉంటాయి. కొండ ప్రాంతం ఎక్కువ వాలుగా ఉంటుంది. యన్.యం.సి. పనులు చేయుట చాలా కష్టం. కనుక చిన్న చిన్న పనులైన రాక్ ఫిల్ డ్యాంలు, సమాంతర టెంజీలు, చెట్ల చుట్టూరూ సెమి లూనార్ టెంజీలు చేయాలి. కొండ కింది భాగాన పర్కూలేషన్ ట్యాంకులు, మీని పర్కూలేషన్ ట్యాంకులు చెయ్యాలి. యింకా దిగువన సెమెంటు చెక్ డ్యాంలు చేయాలి.

ఏ పని చేసినా తొలుత కొండ నుంచి వాగు వెంట నడచి ఏ పనులు ఎక్కడ చెయ్యాలి అని జి.పి.యన్. రీడింగు రాతీపై వ్రాసి, నెంబరు వేసి, పేపరుపై వ్రాసుకొని, కొలతలు తీసుకొని పనులు చేయాలి. అప్పుడు పనులు సక్రమంగా జరుగుతాయి.

అటవీ-శాఖ పదకోశము

Afforestation	అడవుల పెంపకం	Crown	వృక్షశాఖ
Alignment	వరుసలను ఏర్పరచడం	Deciduous	ఆకురాల్చు
Allotment	తేటాయింపు	Deforest	అటవీ నిర్మూలన
Ammunition	మందుగుండు సామాను	Denudation	అటవీ ద్వంసం
Arrears	బకాయిలు	Destruction	వినాశనము
Assault	దౌర్జన్యం, మీదపడి కొట్టడం	Deteriorated	క్షీణించు
Auction	వేలం	Drift wood	నీటిలో కొట్టుకు వచ్చిన కలవ
Ball Planting	మట్టి గడ్డతో సహా నాటడం	Encroachment	అక్రమ అక్రమణ
Bamboo	పెచురు	Enumeration	లెక్కించడం
Bark	టెరడు	Erosion	కోత
Basal area	నీటి వైశాల్యం	Espacement	మొక్కల మధ్య దూరం
Beat	అటవీ సంరక్షక విభాగం	Estimate	అంచనా
Bidding	వేలంపాట	Evaluation	ప్రగతి నిర్ధారణ
Bole	కాండం	Execution	నిర్వహణ, అమలు
Boda grass	బొదగడ్డి	Exotic	విదేశీయం
Boundary	సరిహద్దు	Extension	విస్తరణ
Browsing	ఇగుళ్ళు మేయడం	Extraction	వెలికి తీయడం
Burood	మేదల వాడు	Endemic	దేశీయ
Cairn	సరిహద్దు బిమ్మె	Environment	పరిసరము
Casualty replacement	మొలక చచ్చినచోట తిరిగి నాటడం	Felling	నరకటం
Cattle	పశువులు	Fence	కంచె
Cattle fodder	పశుగ్రాసం	Fire tracing	అగ్ని నిరోధక చర్మ
Cattle pound	బందెల దొడ్డి	Flora and Fauna	వనాలు - వన్యప్రాణులు
Charcoal	బొగ్గు	Forest produce	అటవీ ఫలసాయం
Check post	రాణా	Forestry	అటవీ శాస్త్రం
Classification	వర్గీకరణ	Forfelt	కోల్పోవడం
Clear bole	సాఫీ కాండం	Form factor	స్వరూప గుణకం
Climber cutting	తీగ కత్తరింపు	Germination	మొలకెత్తడం
Clump	వెదురు గుబురు	Girth	కైవారం
Compartment	అర, విభాగము	Goat browsing	మేకలు వేయడం
Compensation	నష్టపరిహారం	Grazing	పచ్చిక మేయడం
Competent authority	సమర్థఅధికారి	Gregarious	సామూహిక మైన
Compounding fee	రాజీ రుసుము	Habitat	ఆవాసం
Coppice	చెట్లు నరుకుడు వలన వచ్చే చగుళ్ళు	Hammer mark	సుత్తి గుర్తు
Creepers	లతలు	Herb	మూలిక
		Hide	జంతు చర్మం
		Horn	కొమ్ము

Humidity	గాలిలో తేమ	Seedling	నారుమొక్క
Humus	ఆకు ఎరువు	Silviculture	అడవి పెంపకం, అటవీశాస్త్రం
Hybrid	సంకరం	Smuggling	దొంగ రవాణా
Hypsometer	చెట్టు ఎత్తును కొలిచే సాధనం	Soft wood	మెత్తని కర్ర
Illicit	అక్రమ, దొంగబాటు	Species	జాతి
Kiln	ఆవం, బట్టి	Spring	ఊట
Knocked down	వేలంపాటు ముగించడం	Stream	వంక, వాగు, ఏరు
Live stock	పశు గణనం	Staking	కొయ్యలు పొతడం
Log	మొద్దు, దుంగ	Stump	మోటు
Lop and Top	నరికిన కొమ్మలు, రెమ్మలు	Survey	భూమి కొలత, పరిశీలన
Lotting	కుప్పలుగా పెట్టడం	Survival	జీవించిన
Major Forest produce	ప్రధాన అటవీ ఫలసాయం	Target	లక్ష్యం
Minor Forest Produce	అఘు అటవీ ఫలసాయం	Terms & conditions	నిబంధనలు, షరతులు
Mature tree	ముదురిన చెట్టు	Transactions	లావాదేవీలు
Mid girth	మధ్య క్రైవారం	Transit permit	రవాణా అనుమతి పత్రం
Mineral	ఖనిజం	Transplanting	నాటడం
Miscellaneous	వివిధ, నానాజాతి	Tusks	దంతాలు
Mother tree	తల్లి చెట్టు	Under bark	బెరడు క్రింది
Natural pruning	స్వాభావికంగా కొమ్మలు విరిగి పోవటం.	UDFO	ఆచూకి తెలియని నేరం, గువేదిక
Notification	ప్రకటన	Viability	మొలకెత్తే శక్తి
Over bark	బెరడు పైన	Weeding	కలుపు తీయడం
Patrolling	గస్తీ	White ant attack	చెదలు పట్టడం
Perambulation	సంచరించడం	Wild life	వన్య ప్రాణి
Permit	అనుమతి పత్రం	Wind fall trees	గాలికి పడిన చెట్లు
Pitting	గొయ్యి తవ్వడం	Working plan	కార్యాచరణ ప్రణాళిక
Plinth	అడుగు భాగము	Yearly	సాల్సుక, వార్షిక
Plus tree	మూల వృక్షం	Yield	భాగబడి
Plywood	పాఠల చెక్క		
Preservation plot	పరిరక్షక స్థలం		
Pre treatment	శుద్ధి		
Prohibited	నిషేధించిన		
Prosecution	అభియోగం		
Pruning	కొమ్మలు నరకటం		
Royalty	యాజమాన్య ప్రతిఫలం		
Safe custody	సురిక్షిత ఆధీనం		
Sanctuary	అభయారణ్యం		
Sapling	లేత మొక్క		
Saw dust	రంపపు పొట్టు		
	నాటడం		

4.5 అనుబంధం 5

4.5 Appendix 5: Tree species and Codes

వివిధ రకాల చెట్లయొక్క శాస్త్రీయ నామము, ప్రాంతీయ నామము మరియు కోడ్ నెంబరు

S.No	Scientific Name	Local Name
1	Acacia auriculaeformis	Acacia auriculaeformis ఆర్థోవోయ్ బ్రాష్
2	Acacia caesia	Yerra checki ఎర్రచీకి
3	Acacia chundra	Sandra సంద్ర
4	Acacia farnesiana	Acacia farnesiana మురికి క్రుమ్మ
5	Acacia ferruginea	An-Sandra తెల్లక్రమ్మ
6	Acacia latronum	Budajala బుదజాల
7	Acacia leucophloea	Tella tumma తెల్లచుమ్మ
8	Acacia nilotica	Nala tuma నల్లచుమ్మ
9	Acacia planifrons	Godugu thumma గొడుగుచుమ్మ
10	Acacia sinnata	Sikayi సికాయి
11	Acacia suma	Tellachandra తెల్లచంద్ర
12	Acalypha ciliata	Kukka Yegi కుక్కయేగి
13	Acacia latronam	burrajala బుర్రజాల
14	Acorus Calamus	Vasakoya వసకోయ
15	Actinodaphne maderaspatana	Yenda Chettu ఎండ చెట్టు
16	Adina cordifolia	Bandaru బందారు
17	Aegiceras comiculatum	Guggilam (Mangrove) గుగ్గిలం
18	Aegiceras corniculata	Dudumera దుదుమెర
19	Aegle marmelos	Maredu మారేడు
20	Aerva scandens	Pidi, Pindi kura పిండికుర
21	Aglaiia elaeagnoides	Yerra Adugu ఎర్ర అడుగు
22	Agnosma dicotoma	Mala, Naga musti నాగముస్తీ
23	Ailanthus excelsa	Ailanthus excelsa బెల్లవోయ్
24	Akabguyn svifolium	Othuku ఒతుకు
25	Alangium salvifolium	Uduga ఉడుగ
26	Albizia amara	Albizia amara అగర్
27	Albizia lebbeck	Dirsanam దిర్సనం
28	Albizia odoratissima	Chinduga చిందుగ
29	Albizia procera	Albizia procera పుచ్చాగి
30	Albizia stipulata	Albizia stipulata
31	Alphonsea lutea	Muvva / Muvvi మువ్వు / మువ్వి
32	Alphonsea sclerocarpa	Pulusu Mamidi పులుసు మామిడి
33	Alstonia scholaris	Eddakla Pala ఏదాకల పాల
34	Anacardium occidentale	Jidi Mamidi జిడిమామిడి
35	Anisochilus carnosus	Adusupundlaaku అడుసు పుండలాకు
36	Annona squamosa	seethaphal సీతాఫలం
37	Anogeissus latifolia	Velama/ Yalama వేలము
38	Anogeissus acuminata	Pasi పసి
39	Anogeissus latifolia	Tiruman తిరుమన్
40	Anthocephalus kadamba	Kadamba కదంబం
41	Antidesma bunius	Janu Polari జాను పాలారి
42	Antidesma diaesemblika	pulleru పుల్లెరు
43	Antidesma ghaesembilla	Giridi chettu గిరిడి చెట్టు

		Nakkaagadamu	నక్కాగడము
44	Antidesma menasu	Aphanostachys polystachya	
45	Aphanostachys polystachya	Gorivi	గొరివి
46	Arbus preicatorius	Maga Beera	మాగా బీరా
47	Arisomelus malabarica	Panasa	పనస
48	Artocarpus heterophyllus	Artocarpus hirsutus	అరటివిప్పన
49	Artocarpus hirsutus	Kammaregu	కమ్మరేగు
50	Artocarpus lakoocha	Karu Nimma	కరునిమ్మ
51	Atlantia monophylla	Chinnangi	చిన్నంగి
52	Atylosia lineata	Tella Mada	తెల్లమాద
53	Avicenia maxima	Nalla Mada	నల్లమాద
54	Avicenia officinalis	Yepa	వేప
55	Azadirachta indica	Gara	గర
56	Balanites aegyptiaca	Nelujecdi	నెలజెడి
57	Ballospermum montanum	Kadimi	కడిమి
58	Barringtonia acutangula	Bauhinia malabarica	పెద్ద బౌరి
59	Bauhinia malabarica	Bauhinia purpurea	పేపర్ బౌరి
60	Bauhinia purpurea	Bauhinia racemosa	బౌరి
61	Bauhinia racemosa	Bauhinia retusa	విల్ల / నాబ్బర
62	Bauhinia retusa	Bauhinia variegata	పేపర్ బౌరి
63	Bauhinia variegata	Beilschmedia roxburghiana	
64	Beilschmedia roxburghiana	Panta	పంట
65	Bischofia javanica	Gudalaala	గుడలాల
66	Blastania garcinii	Kanumasri	కనుమసరీ
67	Boethavia chinensis	Buruga	బురుగ
68	Bombax ceiba	Adavi buruga	అదవి బురుగ
69	Bombax religiosum	Borassus flabellifer	త్రాట
70	Borassus flabellifer	Adavi Thati	అదవి తట్టి
71	Borassus flabellisformis	Anduga	అందుగ
72	Boswellia glabra	Boswellia ovalifoliata	
73	Boswellia ovalifoliata	Gandru-chettu	గంధ్రు చెట్టు
74	Boswellia serrata	sitapalamu, bahuniyam, pandi barralu	
75	Breynia vitis-idaca	Korra maddi	కొర్ర మడ్డి
76	Bridelia cinerascous	Ponchothakam	పంచోతకం
77	Bridelia hamiltoniana	Panchogi / Panchavoni	పంచవోని
78	Bridella Montana	Nara madi	నారమడి
79	Bridellia retusa	Broussonetia papyrifera	
80	Broussonetia papyrifera	Vurada	వరద
81	Bruguiera cylindrica	Kandiga	కండిగ
82	Bruguiera gymnorhiza	pandi porla chettu.	పండిపొర్ల చెట్టు
83	Buchanania axillaris	Pandri kudula	పండ్రి కుదుల
84	Buchanania lanceolata	Sara	సార
85	Buchanania latifolia	Sarapappu	సార పప్పు
86	Buchanclia la nzana	Morli, Mori	మొర్లి
87	Buchnanan laanania	Buddleia asiatica	
88	Buddleia asiatica	Yerra karra	యర్రకార
89	Bursera serrata	Moduga Chettu	మోడుగ చెట్టు
90	Butea monospema	Palasa	పలస
91	Butea Frondosa	Teega moduga	తీగ మోడుగ
92	Butea superba	Callicarpa arborea	కాల్లికర్పా అరటి
93	Callicarpa arborea	Pona	పోన
94	Calophyllum ionophyllum	Jilledu (Adavi), Pala jilledi	జిల్లెడు
95	Calopropis gigantea		

96	Calotyopis procera	Buggajilledu	బుగ్గ జిల్లేడు
97	Calycopteris floribunda	Adavi Jama	అడవిజామ
98	Canthium dicoecum	Nella Balusu	నేల్ల బలుసు
99	Canthium parviflorum	Gara	గార
100	Capparis grandis	Reguti	రెగుటి
101	Capparis divicata	Burtod	బుర్తోడ్
102	Carallia brachiata	Kaarali	కారలి
103	Cardia obligua	Saara papu	సారపప్పు
104	Careya arborea	Budadharimi	బుడదరిమి
105	Carissa carandas	Kalivi	కలివి
106	Carratia trifolia	Pulimeri (Pulimada)	పులిమెరి
107	Caryota urens	Caryota urens	
108	Cascaria elliptica	Kannebisire	కన్నబిసిరె
109	Casearia esculenta	Gidugu	గిడుగు
110	Casia astoria	korandam	కోరాందం
111	Cassia fistula	Rela	రేల
112	Cassia siamea	Scema tangedu	సీమాతంగేడు
113	Cassine glauca	Neridi	నెరిడి
114	Casuarina equisetifolia	Sarugudu	సరుగుడు
115	Catularegum spinosa	Manga	మంగ
116	Ceiba pentandra	Mulla Buruga	ముల్లబురుగ
117	Celastrus paniculata	Kasuru / Kassara	కసురు
118	Celosia argentea	Gunugu	గునుగు
119	Celtis australis	Celtis australis	
120	Celtis cinnamomea	Koti-Bira	కోటి బిర
121	Celtis tetrandra	Jabjabal	జబ్బబల్
122	Ceriops decandra	Gatharu	గతరు
123	Chloroxylon swietenia	Chloroxylon swietenia	క్లోక్ల ష్వీటెనియా
124	Choclospermum gossipium	Konda Buruga	కొండ బురుగ
125	Chomelia asiatica	Kommi	కొమ్మి
126	Chukrasia tabularis	Konda Vepa	కొండ వేప
127	Cinnamomum zeylanicum	Dalchini chekka	దాలచిని చెక్క
128	Cipadessa baccifera	Chedumanu	చెడుమును
129	Cissus vitiginea	Tecga gummudu	టీగ గుముడు
130	Citrus limon	Dabba	డబ్బ
131	Citrus Pseudolimon	Naradabba	నారడబ్బ
132	Cleistanthus collinus	Kodisha	కోడిష
133	Cleome gynandra	Vamu / Vaminta	వాము
134	Clerodendron phlomidis	Nelli	నెల్లి
135	Clerodendrum inceme	Pitchi putcha/Erru pucha	పిచ్చి పుచ్చ / ఎర్ర పుచ్చ
136	Clitoria ternatea	Sankumanu	సంకుమును
137	Cluytia collina	Odisa	ఒడిశ
138	Cocculus hirsutus	Dusara tecga	దుసర టీగ
139	Cochlo sperhun	gomu	గోము
140	Cochlospermum religiosum	Konda Gogu	కొండ గోగు
141	Coghlopermum pelaipim	Chinna balusu	చిన్న బలుసు
142	Colycopteris floribunda	Bontha	బొంత
143	Combretum ovalifolium	Potani, Putangi	పొటాని
144	Commelina benghalensis	Vennamaddi	వెన్నమద్ది
145	Commiphora berryi	Commiphora berryi	
146	Commiphora caudata	Kondamamidi	కొండమామిడి
147	Corchorus aestuans	Kalasi	కలసి

		Banka manu	బంక మను
		Pedda botuku	పెద్ద బొటకు
148	Cordia dichotoma	Iriki	ఇరికి
149	Cordia macleodii	Cordia walichii	పంక వలెచి / బస్సెవాడులు
150	Cordia myxa	kistayeti	కిష్టయేటి
151	Cordia walichii	Usikamani	ఉసికమని
152	Costhi speciasus	Kukka mirapa	కుక్కమిరప
153	Cratesia religiosa	Buthankush	బుతన్ కుష్
154	Croton bonplandianus	Kondachilla / Verri chilla	కొండచిల్ల
155	Croton Oblogifolium	Gummadu, Kodumanu	గుమ్మడు
156	Crotonseabiosus	Gumjadi teku	గుమ్మడిటేకు
157	Cucumis trigobus	Pasupu manu	పసుపుమను
158	Cucurbita maxima	Cycas sphaericus	
159	Curcuma pseudomontana	Cycas beddomei	సై రిట్
160	Cycas sphaericus	Rangabulli	రంగబుల్లి
161	Cycas beddomei	Patsari	పట్సారి
162	cycas carinalis	Jitregi	జిట్రిగి
163	Dalbergia lanceolata	Pachari	పచ్చరి
164	Dalbergia latifolia	Sissoo	సిసూ
165	Dalbergia paniculata	Gul Mohar	గుల్ మోహర్
166	Dalbergia sissoo	Bamboo	బాంబూ
167	Delonix regia	Jarri	జర్రి
168	Dendro Culamas Strictus	Kolamuku	కోలముక్కు
169	Dendrophthoe falcata	Adavichinta	అడవిచింత
170	Desmodium gangeticum	Desmodium oojeinensis	
171	Desmodium hetrearpus	Velthuru	వెల్తురు
172	Desmodium oojeinensis	Kalli Teak	కల్లి టీక్
173	Dichrostachys cinera	Peda Kalinga	పెద్ద కలింగ
174	Dillenia bracteata	Revadi Chettu	రేవడి చెట్టు
175	Dillenia indica	Teegadhari, Theega dumpa	టీగదారి
176	Dillenia pentagyna	Tuki	తుకి
177	Dioscorea tomentosa	Diospyros candolleana	
178	Diospyros melodubia	Ullintha	ఉలింత
179	Diospyros candolleana	Diospyros cordifolia	
180	Diospyros chloroxylon	Nalla utti	నల్లఉట్టి
181	Diospyros cordifolia	Tuniki	తునికి
182	Diospyros ebenum	Erra gatha	ఎర్రగాఠ
183	Diospyros melanoxylon	Kuka tuniki	కుక్కతునికి
184	Diospyros montana	Rucha tuniki	రాచతునికి
185	Diospyros ovalifolia	Tella gatha	తెల్లగాఠ
186	Diospyros peregrina	Peethi palaki, Kommi	పొద్దు
187	Diospyros sylvatica	Pulivavili, Puli vavili	పులి వావిలి
188	Diospyros tomentosa	Niruddi	నిరుద్ది
189	Dodonaea viscosa	Oddi	అడ్డి
190	Dolichandrone crispa	Valuvalu	వాలువలు
191	Dolichandrone falcata	Ganugu	గాగుగు
192	Dolichos Uniflorum	Bira	బిర
193	Drris indica	Eerelia acuminata var. serrata	
194	Drypetes sepiaria	bappadam	బప్పడం
195	Eerelia acuminata var. serrata	Tella pisini	తెల్లపిసిని
196	Ehretia aspera	Gomu chettu	గోము చెట్టు
197	Ehretia laevis	Butancus	
198	Ehretia microphylla		
199	Elaeobendron roxburgu		

200	Elaeocarpus lucidus	Elaeocarpus lucidus	
201	Eluodendrum monogynum	Nerendra	
202	Ephorbia prostrata	Aku kalli	నెండ్ల
203	Eragistielia bifarice	Nuli	అను కల్లి
204	Erianthus arundinaccus	Ponuga	కురి
205	Erioglossum rubiginosum	Ishirashi	పొడుగు
206	Eriolaena hookeriana	Nara Botka	బెర్రాపా
207	Erythoina ludica	Bardoni	బరదోన్
208	Erythoxylum monogynum	Devadharu	దేవదారు
209	Erythrina variegata	Baridapu	బరదాపు
210	Erythrina indica	Badida	బదిద
211	Erythrina suberosa	Muni-Modugu	ముని మోడుగు
212	Eucalyptus camaldulensis	Eucalyptus camaldulensis	శిలగిరి
213	Eucalyptus tereticornis	Eucalyptus tereticornis	నెలగిరి
214	Eugenia caryophilifolia	Kaki chettu	కాకిచెట్టు
215	Euphorbia antiquorum	Bontha jemudu	బొంత జెముడు
216	Euphorbia nivulia	Pedda ullinda, Chinna Ullinda	పెద్ద ఉలింద
217	Euphorbia tirucalli	Kalli	కల్లి
218	Exoccaria agallocha	Tella	తెల్ల
219	Feronia limonia	Velega	వెలగా
220	Ferronia Elephantam	Telka	తెల్క
221	Ficuilas tsiela	Ficuilas tsiela	
222	Ficus arnottiana	Kalla ravi	కల్లరావి
223	Ficus benghalensis	Mari	మర్రి
224	Ficus benjamina	Konda golugu	కొండగొలుగు
225	Ficus carica	Anjara	అంజార
226	Ficus heterophylla	Kuvu juvi	కువ్వుజువి
227	Ficus hispida	Bommudu	బొమ్మడు
228	Ficus infectoria	Konda Mukkara	కొండముక్కర
229	Ficus krishnae	Ficus krishnae	
230	Ficus lucesens	BendaJuvvi	బెండజువ్వి
231	Ficus microcarpa	Konda Pillara	కొండ పిల్లర
232	Ficus mollis	Ficus mollis	కొండబెట్టు
233	Ficus mysorensis	Goni Chetru / Mysore fig	గొనిచెట్టు
234	Ficus racemosa	Medi	మేడి
235	Ficus religiosa	Ravi	రావి
236	Ficus Tinctoria	Kappa	కప్ప
237	Fievs mollis	Jivvi / Juvvi	జివ్వి / జువ్వి
238	Firmiania colorata	Kharka	కార్క
239	Flacourtia indica	Mulla elaka	ముల్ల ఎలక
240	Flacoutia ramontchi	yerravaludu	యెర్రవలుడు
241	Flemigia macrophylla	Andibhi	అందిబి
242	Fluggea leucopyrus	Pulugone	పులుగోనె
243	Garcinia spicata	Pidatha	పిదత
244	Garcinia xanthocymus	Iwara Mamidi	ఇవార మామిడి
245	Gardenia florida	Peddu Bikki	పెద్ద బిక్కి
246	Gardenia fragrans	Peddamanga	పెద్దమంగ
247	Gardenia gumnifura	Chltamata	చిట్టమట్ట
248	Gardenia latifolia	Chit mit	చిట్ మిట్
249	Gardenia lucida	Kukka velega	కుక్క వెలగా
250	Gardenia resinifera	Kondamanga	కొండ మంగ
251	Gardinia turgida	Tella aluka	తెల్ల అలుక

252	Garuga pinnata	Garugudu	గరుగుడు
253	Girardinia heterophylla	Gadda Neela	గడ్డల
254	Givotia mollucana	Eldigamanu	ఎల్దిగామను
255	Givotia rotleriformis	Konda Ponaku	కొండ పోనాకు
256	Gliricidia maculata	Gliricidia maculata	గిరిసిద్ధి
257	Glochidion zeylanicum	Pageri	పాగిరి
258	Glochidium velutina	Glochidium velutina	
259	Glycosmis arborea	gamu	గాము
260	Glycosmis pentaphylla	Gonji	గొంజి
261	Gmelina arborea	Gmelina arborea	గుమ్మడి చెట్టు
262	Golonium laccotatum	Velidebba	వెలిడిబ్బ
263	Grevillea robusta	Grevillea robusta	గ్రెవిల్లీ రూట్
264	Grewelia hirsuta	Bontha chettu	బొంతచెట్టు
265	Grewia aspera	Guvvanka	గువ్వంక
266	Grewia bicolor	Muvvanchi	మువ్వంచి
267	Grewia damina	Adavi Jaama, Anapa	అడవి జామ
268	Grewia flavescens	Metaka	మేతక
269	Grewia hirusta	Jibilika	జిబిలిక
270	Grewia obtusifolia	Padata Yepi	పాదత యేపి
271	Grewia rothi	Jama	జామ
272	Grewia rotundifolia	Jana	జాన
273	Grewia tiliacfolia	Tada	తాడ
274	Guazuma ulmifolia	Bhadraksha	బహద్రాక్షక
275	Guettarda speciosa	Pedda ulimidi	పెద్దఉలిమిడి
276	Gymnemasylvested	puttapatara	పుట్టపాతర
277	Gymnosporia spinosa	Danti	దంతి
278	Gymnostoreacmertanata	Dharami	ధరమి
279	Gyrocarpus americanus	Tella poniki	తెల్ల పానికి
280	Hardwickia pinnata	Nara Yepi	నార యేపి
281	Hedychium coronarium	Dumpari	దుంపరి
282	Helecteres isora	Thada	తాడ
283	Hemidesmus indicus	Gudipala	గుడిపాల
284	Heterophragam quadriloculare	Kala-Goru	కాల గోరు
285	Heyna trijuga	Gore gudda	గోరు గుడ్డ
286	Hibiscus tiliaceus	Hibiscus tiliaceus	: తొలకొన
287	Hibiscus vitifollus	Pedda benda	పెద్దబెండ
288	Hibisum Pentanifolia	Kondagogu	కొండగోరు
289	Hildegardia populifolia	Hildegardia populifolia	: హిల్డిగార్డియా పుల్లిన
290	Hiptage madablota	Adavi putnangi	అడవి పుత్తంగి
291	Holarrhena antidysenterica	Pala kodisha	పాల కొడిష
292	Holarrhena pubescens/antidysenterica	Palachettu	పాల చెట్టు
293	Holaryna pubesus	Esthuripala	ఇస్తూరిపాల
294	Holoptelia integrefolia	Nemilinar	నెమిలినర
295	Holorina Antidecentrica	Gudipala	గుడిపాల
296	Homalium nepalense	Homalium nepalense	
297	Hydnocarpus alpina	Yeru Tunki	యెరుతుంకి
298	Hymenodictyon	Chedippa	చెడిప్ప
299	Hymenodictyon orixense	Hymenodictyon orixense	: బండోరు చెట్టు
300	Hymenvictryn exceisum	Burija	బురిజ
301	Incocarpus frutescenes	No name	: బొక్క (కొబ్బ)
302	Impatiens balsamina	Kasi / Kasitumma	కాసితుమ్మ

303	Indigofera palchella	Sirda	సిర్ద
304	Ipomoeapes tigridis	Mekadawada	మెకదావడ
305	Isocandra candolleana	Kondayippa	కొండ ఐప్ప
306	Ixora arborea	Koya	కోయ
307	Ixora parviflora	Korangi	కొరంగి
308	Ixora pavetta	Korivi	కొరివి
309	Jatropha gasifolium	Nelpula / Nepala	నేపాల
310	Jatropha curcas	kondayinam	కొండయినం
311	Jatropha glandulifera	Adavi Amudam	అడవి ఆముడం
312	Jatropha gossypifolia	Sema nepali	సీమ నెపాలి
313	Kigellia africana	Yeugala	ఎయ్యగల
314	Kydia calycina	Konda-Podari	కొండపొదరి
315	Lagerstroemia parvifolia	Chenangi	చెన్నాంగి
316	Lannea coromandelica	Gumpena	గుంపెన
317	Lantana chemera	Lantana chemera	
318	Lepisanthes tetraphylla	Lepisanthes tetraphylla	
319	Leucaena leucocephala	Subabul	సుభాబుల్
320	Limonia acidisima	Elaka	ఎలక
321	Limonia alata	Konda Nimma	కొండనిమ్మ
322	Limonia cenulata	Limonia cenulata	: తుక్కదొంగ
323	Limonia elephantum	Velaga Chinta, Velaga	వెలగ చింత
324	Linociera malabarica	Punna gannu	పున్నగమ్మ
325	Linociera ramiflora	Satapala	శతపాల
326	Linociera zeylanica	Nellidabba	నెల్లిదబ్బ
327	Litsea decanensis	Nara mamidi	నరమామిడి
328	Litsea glutinosaNara-chettu	Litsea glutinosaNara-chettu	నరచెట్టు
329	Litsea monopetala	Meda	మేడ
330	Luffa acutangula	Adavi Beera	అడవిబీర
331	Lumintzera racemosa	Thanduga	తండుగ
332	Maba buxifolia	Uti	ఉటి
333	Macaranga peltata	Boddi	బొడ్డి
334	Madhuca indica	Ippa	ఇప్ప
335	Madhuca longifolia	Madhuca longifolia	
336	Mallotus philippensis	Sundari	సుందరి
337	Mangifera indica	Mamidi	మామిడి
338	Mangifera Sylvatika	Adavi mamidi	అడవి మామిడి
339	Manilkara hexandra	Pala	పాల
340	Manisurus mtyusus	Nalla ponugu	నల్ల పొనుగు
341	Maytenus emarginata	Donthi	దొంతి
342	Melia azedarach	Turka vepa	తుర్కవేప
343	Meliosma pinnata	Meliosma pinnata	
344	Memocylon umballatum	Alli, Nalli alli	అల్లి
345	Merremia emerginata	Yelika chevulu, Yelika chevulu teega	
346	Mesua ferrea	Naga Keshara	నాగకేశర
347	Michelia champaka	Champakamu	చెంపకము
348	Mikusa Tomentosa	Gadida Lotta	గడిద లొట్ట
349	Milium tomentosa	Barre Dudduga	బర్రె దుద్దుగ
350	Milium Velutina	Rachilaka	రాచిలక
351	Millingtonia hortensis	Akasa malli	ఆకాశ మల్లి
352	Mimusops elengi	Pogada	పొగడ
353	Mitragyna parviflora	Bataganapu	బటాగనపు
354	Mitrayoua pavifolia	Borraganapa	బొర్రాగనప

355	Mollugo disticha	Peddapalinota	పెద్దపాలినోటా
356	Monigga oleifera	Karumunaga	కరుమునాగా
357	Morinda eltrifolla	Maddi	మడ్డి
358	Morinda tinctoria	Togara mogali	తోగార మోగాలి
359	Morinda tomentosa	Bandapaki	బండపాకి
360	Moringa concanensis	Adavi munaga	అడవి మునగా
361	Mucuna pruriens	Dhoolmaddi / Dhooldhondi	ధూల్మడ్డి
362	Mundulea sericea	Verri billu	వెర్రి బిల్లు
363	Munulea Suberosa	Nela Murri	నెల్లముర్రి
364	Murayya paniculata	Ganchi cheppu	గంచి చెప్ప
365	Mutingia calabura	Kukka Magi	కుక్కమగి
366	Mysistila firagrans / Woodfordia furticosa	Jagi	జగి
367	Naringi crenulata	Torri velaga, Munukudu	తొర్రివెలగా
368	Nauclea orientalis	Nauclea orientalis	
369	Neolitsea foliolosa	Buroyida	బురొయిడ
370	Nyctanthes arbortrists	Kithapu	కితపు
371	Ochna jabotapita	Janika / Tamni	జానిక
372	Ochna obtusata	Sonnari	సొన్నారి
373	Ochna squarrosa	Tammi, Sunari	తమ్మి
374	Ocimum sanctum	Tulasi	తులసి
375	Oegenia dalbergiodes	Anapa	అనాప
376	Olax scandens	Elka thoka, Kurugodi	ఎల్కాతోక
377	Olea dioica	Olea dioica	ఓలీవ్ ట్రీ
378	Oroxylon indicum	Dundilam	దుండిలం
379	Others	Chicken kampa	చికెన్ కంప
380	Others	Chitapata	చితపట
381	Others	Kailepa, Kalivepa	కాలివేప
382	Others	Kandruga	కంద్రుక
383	Others	Rompi, Rompi theega	రోంపి
384	Others	Kallagedu	కల్లగేడు
385	Others	Chinugu	చినుగు
386	Others	Omme	ఓమ్మె
387	Others	Peddegi	పెద్దగి
388	Others	Soppera	సొప్పెర
389	Others	Bojja	బొజ్జ
390	Others	Pedda manu	పెద్దమను
391	Others	Bokka neredu	బొక్కనెరేడు
392	Others	Panchothkam	పంచోతకం
393	Others	Xylodebri formis	
394	Others	Bottakadimi	బొత్తకడిమి
395	Others	Emblica officinalis	ఉసిరికాయ
396	Others	Nallaveni	నల్లవేని
397	Others	Pesari ginne	పెసరి గిన్నె
398	Others	Budippa	బుడిప్ప
399	Others	Tellamaddi	తెల్లమడ్డి
400	Others	Nallagidi	నల్లగిడి
401	Others	Mendalsula chettu	మెండాసుల చెట్టు
402	Others	Ootika	ఊతిక
403	Others	Pasili gunna	పెసరి గున్న
404	Others	Polallal	పాలల్లాల
405	Others	Togarumunuga	తోగారుమునగా

406	Others	Gunguru	గుంగురు
407	Others	Dumpidi	దుంపిడి
408	Others	Aare	ఆరె
409	Others	Gundumukkedu	గుండుముక్కెడు
410	Others	Mabbu Nalla	మబ్బునల్ల
411	Others	Tella pulicheru	తెల్లపురిచెరు
412	Others	Penchuduchettu	పంచుడు చెట్టు
413	Others	Gubba baravedu	గుబ్బబారవెడు
414	Others	Unknown	
415	Ougenia ojenencies	Daruga	దారుగ
416	Oxalis corniculata	Puliadugu	పులిఅడుగు
417	Pallaquium ellepticum	Pala	పాల
418	Pamburus missionis	Adavi nimma	అడవినిమ్మ
419	Panera vahlii	Parutaku chettu	పరుటాకు చెట్టు
420	Parviflorum lamk	Balsoni	బల్సోని
421	Pavetta candolleana	Peddamanga	పెద్దమంగ
422	Pavetta indica	Padava	పాదవ
423	Pavonia odorata	Pudumaddhi	పుదుమద్ది
424	Pedalium murex	Chalidikodi	చలికోడి
425	Peltophorum pteocarpum	Peltophorum pteocarpum	పల్లెపూముల
426	Persea macrantha	Nara	నార
427	Phobe paniculata	Phobe paniculata	
428	Phoenix Loureirii	Adavi Eetha	అడవికాశ
429	Phoenix sylvestris	Phoenix sylvestris	
430	Phragmites karka	Korivelaga / Eela karra	ఎలకర్ల
431	Phyia nodiflora	Bokkedumanu	బొక్కెడుమును
432	Phyllanthus distichous	Racha usiri	రచ ఉసిరి
433	Phyllanthus emblica	Usiri	ఉసిరి
434	Phyllanthus reticulatus	Pulcheru	పుల్లెరు
435	Phyllanthus Virgatus	Gada usiri	గాడ ఉసిరి
436	Pithecellobium dulce	Seema chinta	సీమ చింత
437	Pittosporum floribundum	Pittosporum floribundum	
438	Plectranthus fruticasus	Gaggera	గగ్గెర
439	Pleiospermum alatum	Muriki nimma	మురికి నిమ్మ
440	Pleurostyliya opposita	Pyari	ప్యారి
441	Plumbago zeylanica	Chitramoola	చిత్రమూల
442	Polyalthia cerassoides	Chilikaduddi	చలికదుద్ది
443	Polyalthia serasoides	Gotti	గొట్టి
444	Polyalthia suberosa	Eti Dudugs	ఏటి దుడుగ
445	Polythia longifolia	Devadari	దేవదారి
446	Pongamia pinnata	Kanuga	కానుగ
447	Premna latifolia	Takli	టక్లి
448	Premna tomentosa	Naguru	నాగురు
449	Prosopis juliferra	Karratumma	కర్లముమ్మ
450	Prosopisspicigera	Jammi	జమ్మి
451	Prothium serratum	Unduruku	ఉండురుకు
452	Pterminelia tomentosa	nallamaddi	నల్లముద్దీ
453	Pterocarpus marsupium	Yegisa	యేగీస
454	Pterocarpus santalinus	Yera chandanam	యెర చందనం
455	Pterospermum acerifolium	loliki	లోలికి
456	Pterospermum suberifolium	Narudu	నరుడు
457	Pterospermum xylocarpum	Lolugu	లోలుగు

		Yenki/Venki, Danthi	ఎంకి
		Naguru	నాగురు
458	Putranjiva roxburghii	Manga	మంగ
459	Radermachera xylocarpa	Duddu Manga/Adavi Manga	దుద్దు మంగా
460	Randia spinosa	Kakki ponna	కాకి పొన్న
461	Randia uliginosa	Upoo-ponna	ఉపూ పొన్న
462	Rhizophora apiculata	Amudamu	అముదము
463	Rhizophora mucronata	Nalla manu, Danthi	నల్లమను
464	Ricinus communis	Iroda	ఐరోడ
465	Sacco petalum tomentosa	Chekkera-chettu	చెక్కెర చెట్టు
466	Salix tetrasperma	Nidra Ganeru	నిద్ర గనెరు
467	Salvadora persica	Sandalwood	చందనం
468	Samanea saman	Kunkudu	కుంకుడు
469	Santalum album	Garbhasula	గర్భాసుల
470	Sapindus emarginatus	Asokamu	అసోకము
471	Sapium insigne	Aku jamudu	అకు జముడు
472	Saraca asoka	Purugodi	పరుగోడి
473	Sarcostemma acidum	Pusuku	పసుకు
474	Schefflera roxburghii	Mokkem	మొక్కెం
475	Schleichera oleosa	Scolopia crenulata	శోకండ్
476	Schrebera swietinioides	Badanika, Dadara	బదనిక
477	Scolopia crenulata	Garika	గరిక
478	Scurrula cordifolia	Korinda	కొరిండ
479	Scutia myrtina	Pulugodu	పులుగోడు
480	Scutina mystina	Ndiala je	
481	Secuinega leucopyrus	Tellaa Suimint	తెల్ల సోయిమింట్
482	Semicarpus anacardium	Thalari	తలరి
483	Sesbania grandiflora	Gugal	గుగల్
484	Shorea falura	Jalari	జలరి
485	Shorea robusta	Tamba	తంబ
486	Shorea roxburghii	Guba cheppali/Guba tada	గుబ్బతాద
487	Shorea tumbuggaia	Kalinga	కలింగ
488	Sida rhombifolia	Kandla	కండ్ల
489	Sonneretia apetala	chali kukudu, Adavi jonna	అదవి జొన్న
490	Sonneretia caseolaris	Somi	సోమి
491	Sorghum halepense	Yerra Yogi, Mabbu kukudu	యెర్ల యోగి మబ్బు కుకుడు
492	Soymida febrifuga	Konda Mamidi	కొండ మామిడి
493	Spermedietyon suaveolens	Chali mamadi, Erra gorivi	చాలి మామిడి
494	Spondias pinnata	Ponttega	పొంట్టిగ
495	Spondious mangifera	Sterculia foetida	
496	Stenosiphonium russelianum	Sterculia foetida	
497	Sterculia foetida	Tapasi	తపసి
498	Sterculia urens	Vakkunara	వెక్కునార
499	Sterculia villosa	Isikarasi	ఇసికరసి
500	Sterospermum personatum	Paatala	పాతల
501	Sterospermum suaveolens	Addaiku	అడ్డాయికు
502	Sterospermum xylocarpum	Barinka	బరింక
503	Streblasusper	Mushti	ముష్టి
504	Strychnos nux-vomica	Chila	చిల
505	Strychnos patatorum	Vara gogu chettu / Polimeta	వారిమెట
506	Sulvadora persica	Surugata	సురుగట
507	Suregada multiflorum	Jinna	జిన్న
508	Syzygium lternifolium	Neredu	నేరెడు
509	Syzygium cuminii		

510	Syzygium jambos	Alla Neredu	అల్లవేరడు
511	Tabernaemontana divaricata	Govardnam / Nandivardanam	నందివర్ధనం
512	Tamarindus indica	Chinta	చింత
513	Tamarix dioica	Penpa	పెన్పా
514	Tectona grandis	Teku	టేకు
515	Terminalia alata	Dudamaddi	దుడమడ్డి
516	Terminalia paniculata	Necmeeri	నీమిరి
517	Tephrosia purpurea	Tella vempalli	తెల్లవెంపాలి
518	Terenna astatica	Papidi	పాపిడి
519	Terminalia arjuna	Arjuna	అర్జునా / త్రేల్లమర్రి
520	Terminalia bellirica	Terminalia bellirica	కా.న/కాంకా
521	Terminalia Catappa	Adavibadam	అడవిబాదం
522	Terminalia chebula	Terminalia chebula	
523	Terminalia pallida	Tella karaka	తెల్లకరక
524	Terminalia tomentosa	Terminalia tomentosa	నల్లమర్రి
525	Tetrameles nudiflora	Tetrameles nudiflora	
526	Thespesia populnea	Ganga-ravi	గంగరావి
527	Toona ciliata	Gli manu	గ్లిమను
528	Trema orientalis	Boggu chettu	బొగ్గుచెట్టు
529	Trewia nudiflora	Botku	బొట్టు
530	Tribulus terrestris	Palleru	పల్లెరు
531	Trichilia connaroides	Gavada manu	గావడమను
532	Tridax procumbens	Bellam	బెల్లం
533	Vicoa indica	Kukka Modi	కుక్కమొడి
534	Vigna trilobata	Konda pesara	కొండపెసర
535	Viscum orbiculatum	Pullurivi	పుల్లూరివి
536	Vitex altissima	Mayurapanu	మాయురాపా
537	Vitex leucoxydon	Konda Vavili	కొండవావిలి
538	Vitex peduncularis	Vitex peduncularis	
539	Vitex eduncularis	Nemali Adugu	నెమలి అడుగు
540	Vitex pinnata	Vitex pubescens	నెమలి త్రిషున
541	Vitex pubescens	Jonna	జొన్న
542	Vitex sp	Walsuri	వల్సూరి
543	Walsura trifoliata	Nemmi	నెమ్మి
544	Webera corymbosa	Wendlandia corymbosa	
545	Wendlandia corymbosa	Tellakula	తెల్లకుల
546	Wrightia arobreia	Ankudu, Repala	ఆంకుడు, రేపల
547	Wrightia tinctoria	Tella Pala	తెల్లపాల
548	Wrightia tomentosa	Xantolis tomentosa	
549	Xantolis tomentosa	Billidithilli	బిల్లిదిథిలి
550	Ximenia americana	Konda tangedu	కొండతంగేడు
551	Xylia xylocarpa	Rhetsa-man	రెహ్తామన్
552	Zanthoxylum rhetsa	Kondakasima	కొండకసిమ
553	Zanthoxylum armatum	Regu	రేగు
554	Zizyphus mauritiana	Pariki	పారికి
555	Zizyphus oenoplea	Gotiki, gotti chettu, Danthi	గొట్టిచెట్టు
556	Zizyphus xylopyrus	Kakireni	కాకిరేని
557	Zizyphus nummu laria	Dumpareni	దుంపరేని
557	Zizyphus rugosa		

INSTRUCTIONS FOR THE MAINTENANCE OF MEASUREMENT BOOK (M-BOOK)

The measurement book must be looked upon to a most important record since it is the basis of all accounts of quantities, whether of work done by daily labour, or by the piece or by contract, or of materials received which have to be counted or measured. The description of the works must be such as to admit of easy identification and check. Before the book is brought into use, the pages should be examined and any serious defect such as the tearing off or the substitution of pages brought to notice.

2. All entries in measurement books should if possible, be made in ink. If this is not possible they should at least be written in indelible pencil. The entries in the contents or bars column should however always be made in ink in the first instance and not inked over.

3. Detailed measurements should be recorded only by Executive or Assistant Engineers or by executive subordinate specially authorized to whom measurement book have been supplied for the purpose. Divisional store keepers or stores clerks may in cases where there are no executive subordinates on the spot, and in special cases where the Executive Engineer considers that the exigencies of the service require it record their measurements in measurement book.

4. All measurements should be neatly entered directly in the measurement book, issued for the purpose and nowhere else.

5. At the head of each set of measurement there should be entries stating.

(I) In the case of bills for works done ___

- (a) Full name of work as given in the estimate.
- (b) Situation of work
- (c) Name of contractor.
- (d) Number and date of his agreement, and
- (e) Date of measurement

(II) In the case of bills for supply of materials ___

(a) Name of supplier, (b) Number and date of his agreement or order, (c) purposes of supply in one of the following forms applicable to the case (i) stock, (ii) purchase, for direct issue (here enter the full name of work as given in estimate) _____ (iii) purchases, for (here enter the full name of work as given in estimate) _____ issued to contractor _____ on _____ and (d) dated of measurement _____ and the measurements should be made with the dated signature and designation of the officer marking the measurements. A suitable abstract should then be prepared which should collect in the case of measurements for work done the total quantities of each distinct item of work relating to each sanctioned sub head.

6. As all payments for work or supplies must be based on the quantities recorded in the measurement book it is incumbent upon the person taking the measure to record the quantities clearly and accurately. If the measurements are taken in connection with a running contract account on which work has been previously measured, he is further responsible (1) the reference to the last set of measurements be recorded and (2) that entire job or contract has been completed the fact recorded prominently just above his initials.

7. Entries should be recorded continuously in the measurement book. No blank page may be left and no page torn out. Any page left blank inadvertently must be cancelled by diagonal lines, the cancellation being attested. No entry should be effected so as to be illegible if a mistake be made, it should be corrected by crossing out the incorrect words or figures and rewriting the words or figures and the corrections thus made should be initialed. When any measurements are cancelled

the cancellation must be supported by the dated initials of the officer bredeing the cancellation or by a reference to his orders intalled by The Officer who made the measurements In eittheir case, the reason for cancellation should be recored. A reliable record is the object to be aimed at as it may have to be produced as evidence a Court or Law.

8. No lines may be left blank Any lines not required should be carefully corssed out In ink in order to preyent additional entries being made afterward The total brought forward from the previous page of a measurement book should be entered above the top line. similarly the total at the foot of each page should be entered below the bottom line.

9. Each measurement book should be provided with an iddex which should be kept up to dyte.

10. The signature of the contractor of his akent should be obtoned in measurement book after each set of measurements with the addition I accept all measurements In the case of illiterate men their marks be attested by one independent witness,

11. Copying into measurement book from a note-book of other shorce is strictly drohibitod. All measurements in a measurements book must be an should not be copied into another.

12. Subdivisional Officers are responsible for the correctness of the entries in toe 'contents' column of measurement books.

13. Check measurements should be noted in measurement books the items actually check - measured being distinguished by the initials of the the checking officer on the left sidh of the column 'Particulars' in line with the item check-measured.

14. From the measurement books all quantities should be clearly trace-able into the documents on which payment are mede "When a bill is prepared for work or eupplies measured, a remark to the effct.

Subdivisional Officer

"bill submitted to _____ on _____ "shold en-
dorsed on the abstract of measurements, The Officer who signs the parorder
should immediatly on signing it sross cut every page for containing the detailes
measuroments of the work or supplies paid for, by a diagonalred ink line, The
officer who actually disbu se the amount should entre the number and date of
the voucher of payment with the mark paid on _____ by voucher
No _____ on the abstract of measurements

కొలత పుస్తకాల నిర్వహణ కోసం సూచనలు

కోజవారి వనివారు లేదా శాస్త్రీ వనివారు లేదా కంట్రాక్టు వనివారు చేసిన వని లెక్కలకు గాని, అందినట్టి సామాగ్రి పరిమాణాల లెక్కలకు గాని కొలత పుస్తకం ప్రాతిపదికగా ఉంటుంది. జరిగిన వని లేదా అందిన సామాగ్రికి సంబంధించి లెక్కించవలసి వుంటుంది లేదా కొలత వలసి ఉంటుంది. కావున కొలత పుస్తకాన్ని అతి ముఖ్యమైన రికార్డుగా పరిగణించాలి. వని వివరాలు సులభంగా గుర్తు చేసి విధంగాను, తనిఖీ చేసే విధంగాను వుండాలి. పుస్తకాన్ని ఉపయోగంలోకి తీసుకువచ్చే ముందు పుటలను పరిశీలించి పుటలు చినిగిపోయి ఉంటే లేదా మారిపోయి ఉంటే ఆ విషయాన్ని వెంటనే అధికారుల దృష్టికి తీసుకురావాలి.

కొలత పుస్తకాలలో అన్ని నమోదులను వీలయితే సిరాతో వ్రాయాలి. సిరాతో వీలు కానట్లయితే, ఆ నమోదులను కనీసం చెదగని పెన్సిలుతోనయినా వ్రాయాలి. అయితే, "అంశాలు లేదా వైశాల్యం" గడిరోని నమోదులను అన్ని సందర్భాల్లోను సిరాతోనే వ్రాయాలి. ఆ తరువాత దిద్దనవసరం లేదు.

సవివరమయిన కొలతలను ఎగ్జిక్యూటివ్ లేదా అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్లు రికార్డు చేయాలి. ఈ కార్యం కోసం ప్రత్యేకంగా అధికారము పొంది కొలత పుస్తకాలు పొందిన ఎగ్జిక్యూటివ్ సబార్డినేట్లు రికార్డు చేయాలి. వని జరిగే చోట ఎగ్జిక్యూటివ్ సబార్డినేట్లు లేని సందర్భాల్లో డివిజనుల స్టాఫ్ కీవర్లు లేదా స్టాఫ్ గుమాస్తాలు కొలత పుస్తకాలలో కొలతలు వ్రాయడం అత్యవసరమని ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు భావించిన ప్రత్యేక సందర్భాల్లో డివిజనుల స్టాఫ్ కీవర్లు లేదా స్టాఫ్ గుమాస్తాలు కొలత పుస్తకాలలో కొలతలు రికార్డు చేయవచ్చును.

కొలతలన్నిటినీ అందు నిమిత్తం జారీ అయిన కొలత పుస్తకంలోనే నేరుగా చక్కగా నమోదు చేయాలి. మరోచోట ఎక్కడా నమోదు చేయకూడదు.

కొలతలు ఒక్కొక్క వరుస శిక్షిక క్రింద ఈ క్రింది వాటిని తెలియజెస్తూ నమోదులు వ్రాయాలి :-

- (I) జరిగిన పనికి చెందిన బిల్లుల విషయంలో :-
 - (ఎ) అంచనాలో చూపిన విధంగా పని పూర్తి పేరు :
 - (బి) పని స్థితి :
 - (సి) కాంట్రాక్టరు పేరు :
 - (డి) అయిన ఒప్పందం నెంబరు, తేది :
 - (ఇ) కొలత తేది :
- (II) సామాగ్రి సరఫరాకు చెందిన బిల్లు విషయంలో :-
 - (ఎ) సరఫరాదారు పేరు :
 - (బి) అయిన ఒప్పందం లేదా ఉత్తరువు నెంబరు, తేది :
 - (సి) వర్తించదగు ఈ క్రింది నమూనాలు ఏదైనా ఒక దానిలో సరఫరా ఉద్దేశ్యము గురించి తెలియజేయాలి. నేరుగా జారీ చేయడానికి
 - (i) స్టాకు (ii) కొనుగోలు (ఇక్కడ అంచనాలో ఇచ్చిన విధంగా పని పూర్తి పేరును నమోదు చేయండి).
 -
 - (iii) పని.కోసం (ఇక్కడ అంచనాలో ఇచ్చిన విధంగా పని పూర్తి పేరు నమోదు చేయండి) తేదీన కంట్రాక్టరుకు జారీ చేసిన కొనుగోళ్లు.
 - (డి) కొలత తేదీ కొలతలు నమోదు చేసిన అధికారి వాటి చివరన సంతకం చేసి తేదీ వ్రాసే తన హోదాను వ్రాయాలి. ఆ పిమ్మట తగు విధంగా సంక్షిప్తీన తయారు చేయాలి. దీని వలన ప్రతి జిల్లాలోను మంజూరయిన ప్రతి ఉపవస్తు క్రింద జరిగిన పనికి సంబంధించి కొలతల మొత్తం పరిమాణాల వివరాలను సేకరించడానికి వీలవుతుంది.

పనికి సంబంధించిన అన్ని చెల్లింపులు లేదా సంఘాలు కొలత పుస్తకంలో రికార్డు చేసిన పరిమాణాల ప్రాతిపదికగా ఉండాలి. కనుక గతంలో కొలతలు తీసికొన్న పనిపై కంట్రాక్టు ఆకౌంటు జరుగుతున్న దానికి సంబంధించి మరల కొలతలు తీసుకున్నట్లయితే వరుసను రికార్డు చేయడానికి సంబంధించిన విషయాలకు బాధ్యుడై వుండాలి. (2) మొత్తం పని లేదా కంట్రాక్టు పూర్తి అయినట్లయితే ఆ విషయాన్ని సక్రమంగా రికార్డు చేసి సంతకం పెట్టాలి.

కొలత పుస్తకంలో నమోదులను ఎప్పటికప్పుడు రికార్డు చేయాలి. ఏ పుటనూ ఖాళీగా వదిలి వేయకూడదు. ఏ పుటనూ చింపి వేయరాదు. ఏ పుటనయినా ఏమరిపాటున వదలి వేసినట్లయితే, ఒక మూల నుండి ఇంకొక మూలకు గీతలు గీసి ఆ పుటను రద్దు చేయాలి. ఆ విధంగా రద్దు చేసినట్లు సంతకం చేసి ధృవీకరించాలి. నమోదును స్పష్టంగా కనిపించకుండా చేయడం కోసం దానిని చెరిపి వేయడం గాని, తుడిచి వేయడంగాని చేయకూడదు. ఏదయినా పొరబాటు జరిగినట్లయితే, సక్రమంగా లేని అక్షరాలను లేదా అంకలను కొట్టివేసి వాటిని తిరిగి సరిగా వ్రాసి పాడి సంతకం చేయాలి. ఏవేని కొలతలను రద్దు చేసినట్లయితే, రద్దుకు ఉత్తరువు చేసి అధికారి అందుకు ఆధారంగా ధృవీకరణ సంతకం చేసి, తేదీ వ్రాయాలి. లేదా ఆయన ఉత్తరువులను పేర్కొంటూ కొలతలు తీసుకోనే అధికారి పాడి సంతకం చేయాలి. ఏ సందర్భంలోనయినా రద్దు చేయడానికి గల కారణాలను రికార్డు చేయాలి. రికార్డును సాక్ష్యాధారంగా న్యాయస్థానంలో సమర్పించవలసి ఉంటుంది. కనుక దాన్ని విశ్వశనీయమైన రికార్డుగా సిద్ధం చేయడమే లక్ష్యంగా పెట్టుకోవాలి.

గీతలను వేటిని ఖాళీగా వదిలి వేయరాదు. అవసరం లేని గీతలను సిరాతో జాగ్రత్తగా కొట్టినేయాలి. దీనివల్ల ఆ పేమ్మట అదనపు నమోదులను చేయడాన్ని నివారించడానికి వీలవుతుంది. కొలత పుస్తకంలోని ముందు పుట నుండి తీసుకువచ్చిన మొత్తాన్ని మీది గీతపై నమోదు చేయాలి. అదే విధంగా ప్రతి పుట అడుగున వచ్చిన మొత్తాన్ని క్రింద దిగువన నమోదు చేయాలి.

ప్రతి కొలత పుస్తకానికి అనుక్రమణ సూచి సమకూర్చాలి. ఇందులో ఎప్పటికప్పుడు నమోదులను చేస్తూ వుండాలి.

ప్రతి కొలతల వరుస తరువాత కొలతల పుస్తకంలో కంట్రాక్టరు లేదా ఆయన ఏజెంటు సంతకాన్ని తీసుకోవాలి. అందులో "అన్ని కొలతలకు ఆంగీకరిస్తున్నాను" అనే విషయాన్ని అదనంగా చేర్చాలి. నిరక్షరాస్యుల విషయంలో వారి గురుతులను ఒక స్వతంత్ర సాక్షి ధృవీకరించాలి.

నోటు పుస్తకం నుండి లేదా ఇతర ఆధారాలనుండి కొలతల పుస్తకంలోకి వ్రాయడాన్ని పూర్తిగా నిషేధించడమైనది. కొలచిన పని లేదా సరఫరాలకు కొలతల పుస్తకంలో నమోదు చేసే సమయంలో కొలతల పుస్తకంలోని కొలతలన్నీ వాస్తవ రికార్డుగా వుండాలి. కొలత పుస్తకంలోని ఒక పుట నుండి కొలతలను ఇంకొక దానిలోకి కాపీ చేయకూడదు.

కొలత పుస్తకంలోని విషయాల గడిలో చేసిన నమోదులు యదార్థతకు సంబంధించి సబ్డివిజనుల అధికారులు బాధ్యత వహించాలి.

కొలతల తనిఖీ వివరాలను కొలత పుస్తకంలో వ్రాయాలి. కొలతలను వాస్తవంగా తనిఖీ చేసినట్టి ప్రతి అంశానికి సంబంధించి ఆ మేరకు వివరాలు గడికి ఎడమవైపున తనిఖీ అధికారి పాడి సంతకం చేయాలి.

వత్రాల ఆధారంగానే చెల్లింపులు చేయడమవుతుంది. కనుక కొలత పుస్తకంలో పేర్కొన్న పరిమాణాలన్నీ వత్రాలలో స్పష్టంగా నమోదు అయి ఉండాలి. కొలత చేసిన పని లేదా సరఫరాలకు సంబంధించి బిల్లును తయారు చేసినపుడు కొలతల సంక్షిప్త బిల్లును న సబ్డివిజనుల అధికారికి/ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకు సమర్పించడమయిందని వ్రాయాలి. చెల్లింపు ఉత్తరువుపై సంతకం చేసే అధికారి సంతకం చేసిన వెంటనే చెల్లింపు కోసం కొలతలు చేసిన పని లేదా సరఫరాల వివరాలు వున్న ప్రతి పుటలో ఎర్ర సిరాతో ఒక మూల నుండి ఇంకొక మూలకు గీతలు గీయాలి. వాస్తవంగా పైకాలను పంపిణీ చేసే అధికారి కొలతల సంక్షిప్తపై ఓవరు వెం..... న చెల్లించినట్లు గురుతుగా చెల్లింపు ఓవరు వెంబరును, తేదీని నమోదు చేయాలి.

VARIOUS SCHEDULES IN WILDLIFE (PROTECTION) ACT, 1972

Schedule No.	Part No.	Category of Animals
Schedule – I	Part – I	Mammals
	Part – II	Amphibians and Reptiles
	Part – IIA	Fishes
	Part – III	Birds
	Part – IV	Crusvacea & Insects
	Part – IVA	Coelenterates
	Part – IVB	Mollusca
	Part – IVC	Echirodermata
Schedule – II	Part – I	---
	Part – II	Beetles
Schedule – III	--	---
Schedule – IV	--	---
Schedule – V	Vermin	Common Crow, Fruit Bats, Mice, Rats
Schedule – VI	--	---

LIST OF ANIMALS

Sl.No	Telugu Name	English Name	Zoological Name	Schedule	Part
1.	మగ పులి	Tiger	Panthera tigris		
2.	ఆడ పులి	Tigress	Panthera tigris		
3.	పులి పిల్ల	Cub	Panthera tigris		
4.	చిరుత పులి	Leopard / Panther	Panthera pardus		
5.	తోడేలు	Indian Wolf	Canis lupus pallipes		
6.	ఎలుగు బంటి	Sloth Bear	Melursus ursinus		
7.	కృష్ణ జింక	Black Buck	Antelope cervicapra		
8.	బుర్ర జింక	Mouse deer	Tragulus meminna		
9.	కొండ గొర్రె	Four horned Antelope	Tetraceros quadricornis		
10.	కొండ మేక	Chinkara / Indian gazella	Gazella gazella bennetti		
11.	బెట్టుడుత	Giant squirrel	Ratufa macroura		
12.	వేవలు వేటాడే పిల్లి	Fishing Cat	Felis viverrina		
13.	ఏనుగు	Indian Elephant	Elephas maximus		

14.	చిరుత పిల్లి	Leopard Cat	Felis bengalensis	I	I
15.	దేవాంగ పిల్లి	Loris	Loris tardigradus	I	I
16.	కలివి కోడి	Jordon cursor	Cursorius bitorquatus	I	II
17.	ఉడుము	Monitor Lizard	Varanus bengalensis	I	II
18.	బట్టమేక వక్షి	Great Indian Bustard	Choriotis nigriceps	I	III
19.	మగ నెమలి	Peacock pheasant	Polyplectron bicalcaratum	I	III
20.	ఆడ నెమలి	Peafowl	Pavo Cistatus	I	III
21.	రేచు కుక్క	Wild Dog / Dhole	Cuon alpinus	II	I
22.	కొండ ముచ్చు	Common Langur	Presbytis entellus	II	I
23.	నక్క	Common Fox	Vulpes bengalensis	II	II
24.	ముంగిస	Mongoose	Herpestes species	II	II
25.	గుంట నక్క	Jackal	Jackal	II	II
26.	దుమ్మల గొండి	Hyaena	Hyaena hyaena	III	--
27.	అడవి వంది (మగ)	Wild boar	Sus scrofa	III	--
28.	అడవి వంది (ఆడ)	Wild pig	Sus scrofa	III	--
29.	మను బోతు	Nilgai	Boselaphus tragocamelus	III	--
30.	కణితి	Sambar	cervus unicolor	III	--
31.	చుక్కల దుప్పి	Chital / Spotted deer	Axis axis	III	--
32.	ముళ్ళ వంది / ఏడు వంది	Indian Porcupine	Hystrix indica	IV	--
33.	కుందేలు	Black Naped Hare	Lepus nigricollis	IV	--

ముందుమాట:

అటవీశాఖనందలి బీటు మరియు తదితర క్షేత్రాధికారులకు ప్రామాణికరించి సులభతరమైన మార్గనిర్దేశాలు అందించటం ఈ క్షేత్ర మార్గదర్శిని యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యము. ఇందు సూచించిన ప్రకారము సేకరించిన సమాచారము శాస్త్రీయ విశ్లేషణ పులి, చిరుతపులి మిగతా సహమాంసాహార జంతువులు వాటి ఆహార ప్రాణుల యొక్క స్థితిని అంచనా వేయటానికి మూలము అవుతుంది. ఆ విధంగా 2005సం.లో ప్రచురించిన క్షేత్రమార్గదర్శిలో పొందుపరచిన విషయాలు ఇంతవరకు ఉపయోగపడినవి. 2005-06లో దేశవ్యాప్తంగా జరిపిన అంచనా కార్యక్రమములో గడించిన అనుభవాలను ఈ రెండవ ప్రచురణలో పొందుపరచటం జరిగినది.

దేశం మొత్తం మీద వాస్తవానికి 3,00,000చ.కి.మీ. పైబడి విస్తీర్ణంలో పులుల ఆవాసము నమోదు చేసినప్పటికీ, ప్రస్తుత అంచనా ప్రకారం 94,000చ.కి.మీ విస్తీర్ణంలో మాత్రమే పులులు సంచరిస్తున్నట్లు గుర్తించటం జరిగినది. పులుల సంఖ్య భౌగోళికంగా అభివృద్ధి చెందడానికి కావలసిన మూలాధార (Source Population) సంతతి అతి తక్కువగా వుండటము మరియు అవి కేవలం సంరక్షిత ప్రాంతాలకు మాత్రమే పరిమితమై వుండటం గమనించదగ్గ విషయం. ఈ మూల సంతతి యొక్క సంఖ్యలో ఎక్కడైనా తగ్గుదల కనిపిస్తే తగు చర్యలు తీసుకోవడం అవసరం. నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒక్కసారి జరుగు పులులు, చిరుతపులులు మిగతా సహ మాంసాహార జంతువులు వాటి అనుబంధ ఆహార ప్రాణులను దేశవ్యాప్తంగా అంచనా వెయ్యడంలో మూలసంతతి పర్యవేక్షణ కష్టతరమగుచున్నది. కావున మూలసంతతిని ప్రతిసంవత్సరము పర్యవేక్షించే విధానాన్ని పాటించవలసినదిగా (సంరక్షణా కేంద్రాలు మరియు రక్షిత ప్రాంతాలలో) సూచిస్తున్నాము. గత అనుభవాల ద్వారా లభించిన సమాచారం మరియు అవసరాలను బట్టి పులుల మూల సంతతి పర్యవేక్షణ కొరకు కొన్ని వివరణ పట్టికలను పాక్షికంగా మార్చడమైనది. పులుల మూలసంతతి పర్యవేక్షణ ప్రతి సంవత్సరము నమూనా పత్రాలలో సూచించిన విధముగా నమోదు చేయవలెను. మిగతా నమూనా పత్రాలు (Protocol) నాలుగు సంవత్సరములకు ఒక్కసారి జరుగు పర్యవేక్షణలో నమోదు చేయాలి.

ఈ క్షేత్ర మార్గదర్శిని క్షేత్రాధికారులకు సిద్ధపరచబడిన వాచకమువలె, వివిధ రకాల మాంసాహార జంతువుల ఉనికి (నమోదు పత్రము-1), వాటి ఆహారప్రాణులు సమృద్ధి (నమోదు పత్రము 2&4), ఆవాసాలపై మానవ ప్రభావము (నమోదు పత్రము 3బి), ఆవాస స్థితిగతుల (నమోదు పత్రము 3ఆ & 3ఇ సమాచారాన్ని సేకరించడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

సమాచార నమోదు మరియు విశ్లేషణము ఉపయుక్తమైన సాఫ్ట్వేర్ మార్గదర్శినితో జతపరచడమైనది. దీనివలన కంప్యూటరు నందు సమాచారము ఏ పొరపాట్లు లేకుండా భర్తీ చేయవచ్చును, అధికారులకు ఈ సమాచారము ప్రాంతీయ వన్యప్రాణి నిర్వహణ విధులకు ఉపయోగపడుతుంది. ఈ మార్గదర్శిని సూచించిన విధానాలు మరియు విశ్లేషణ వన్యప్రాణి విభాగపు అధికారులకు మాంసాహార జంతువుల ఉనికి, వాటి అనుబంధ శాకాహార సాపేక్ష సమృద్ధి, వాటి సంఖ్యా మార్పు, మానవ ప్రభావము వలన కలుగు మార్పులు, ఆవాస స్థితిగతులను ఒక బీటు పరిమాణముకో గాని, అంతకంటె ఎక్కువ స్థాయి ప్రమాణ్యంతో నమ్మకమైన సమాచారముగ ఉపయోగపడుతుంది.

పరిచయం :

పులులపై పర్యవేక్షణ ఒక సంవిధానం - దీని తుదిఫలం పులుల సంఖ్య మాత్రమే కాదు, పులు సంఖ్యలో మార్పు వచ్చిందన్న సూచనతోపాటు ఈ మార్పునకు గల అంశాలను అర్థం చేసుకోగలగటం కూడా. కాబట్టి ఈ మార్పును, దీని దిశ, విస్తృతి, స్పష్టత నిర్ధారించడం వంటి అంశాలను శోధించేందుకు ఒక పద్ధతిని రూపొందించటం మాకు ప్రధానమయింది. పర్యవేక్షణ అంటే ఏదో ఒక పద్ధతిని అనుసరించి సమాచారము నమోదు చేయుటయేనని తరచు పొరబడుతుంటారు. గత మూడు దశాబ్దాలుగా వన్యప్రాణికి సంబంధించి ముఖ్యంగా రక్షిత ప్రాంతాల్లోంచి క్షేత్ర సమాచారం నమోదు చేయడం గణనీయంగా జరిగింది. ఒకసారి సమాచారం సేకరించిన తరువాత గణాంక నిపుణులు దీన్ని విశ్లేషించి ఆ ఆధారం మీదే నిర్ధారణలు చేయటం, అది వైజ్ఞానిక సంరక్షణ, నిర్వహణకు వాడటం అనే ఒక దురభిప్రాయం కలదు. సమాచారం సేకరించే పద్ధతి, సమాచారం లోప భూయిష్టము వలన అటువంటి డేటా సమాచారం నుంచీ సరిపోల్చి చూడటం, అభిప్రాయాలు ఏర్పరచుకోవటం గాని కష్టం. లక్ష్య సాధన ఉద్దేశ్యంతో, సక్రమంగా రూపొందించిన పర్యవేక్షణ కార్యక్రమానికి ప్రత్యామ్నాయం వేరొకటి ఏదీ ఉండదు. ఇక్కడ సమాచార విశ్లేషణలో ప్రధాన పాత్ర వహిస్తుంది. ఇది ఇంతకు ముందుగానే నిర్ణయించుకున్న రూపకల్పన, లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా ఏర్పాటు చేసుకున్న విధి విభాగము.

పులుల సంఖ్య రాబట్టేందుకు వాటి స్థితిగతులను అంచనావేయటానికి గతంలో అనేక కరదీపికలు లభ్యమయ్యాయి. వీటి ద్వారా సేకరించిన సమాచారం 'నిపుణుల నైపుణ్యం' మీద మాత్రమే ఆధారపడినవి కాగా, మిగతా విషయం తెలుసుకోవడానికి వున్నతస్థాయి. శాస్త్రీయ, సాంకేతిక నైపుణ్యం అవసరం వుంటుంది. పులుల వాటి ఆవాస ప్రాంతాల గురించి సమర్థవంతమైన శాస్త్రీయమైన పర్యవేక్షణ విధానం అమలు కావాలంటే ఒక ప్రామాణికమైన వైజ్ఞానిక విదానానికి ప్రత్యామ్నాయం అంటూ వుండదు. అయిన ఈ పథకం జాతీయ స్థాయిలో గాని, ఆయా క్షేత్ర స్థాయిలో ప్రకృతి పరిసరాల్లో గాని, విజయవంతంగా అమలు కావాలంటే ప్రభుత్వ యంత్రాంగం, ఆటవీశాఖ సిబ్బంది వనరులను పరిపూర్ణంగా ఉపయోగించుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. శాస్త్రవేత్తలు, జీవావరణ నిపుణులు, అలాగే వైజ్ఞానిక సంస్థలు, ఆయా పులుల సంరక్షణ కేంద్రాలలో వున్న పులుల సంఖ్యను గురించిన అంచనా పద్ధతులను సమర్థవంతమైన పర్యవేక్షణ పథకాలను, విదానాలను రూపొందించినప్పటికీ ఇవి కేవలం అధ్యయనా అవసరాలకు తప్ప, పులుల సంరక్షణకు ఉపయోకరంగా ఉండవు. పులుల సంరక్షణార్థం ఏర్పడే వ్యవస్థ సంవిధానంలో అవి సంస్థాగత రూపం సంతరించుకుంటే తప్ప ఉపయోగం వుండదని భావిస్తున్నాం. ఈ విధానంలో ఆటవీశాఖ ప్రధాన భాగస్వామిగా పైన వుంటూ పై సూచించిన పర్యవేక్షణ నమూనా, సంస్థాగత పద్ధతులు, కలసి ఒక వ్యవస్థగా అమలుకాగల అవకాశం ఉంటుంది.

ఈ పరిస్థితులలో ఒక సరళ క్షేత్రానుకూలం అయినా నియమావళి అవసరం ఉంది. దీనికి కావలసిన కార్యక్రమ లక్ష్యాలు సాధించడానికి కావలసిన సమాచారం సేకరించేందుకు కనీస సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కావలసి ఉంటుంది. ఈ పర్యవేక్షణ విధానము అన్ని పులుల అవాస ప్రాంతాల్లో రక్షిత అడవులు, రెవిన్యూ, అడవులలో

నిర్వహించాలి కనుగ సమాచార సేకరణ కోసం సమయాన్ని, కృషిని, ఎక్కువ ఖర్చు చేయవలసి ఉంటుంది. అయితే ఇది భారం కాకుండా వుండి ఆసక్తితో ముందుకు సాగే విధంగా ఉండాలి. ఈ సరళమైన నియమావళి ద్వారా రూపొందించిన సమాచారము, విశ్లేషణకు, నిర్ధారణకు అవసరమైన శాస్త్రీయ వైజ్ఞానిక సత్తా వుండాలి. ఇప్పటికీ కూడా అనేక అటవీ ప్రాంతాలు పోపు సాంప్రదాయ పద్ధతిలో కంపార్టుమెంట్లు అనే సరిహద్దులతో వుండి బీటు గార్డులు వాటికి కాపలాగ కొనసాగుతుండటం వలన, నమూనాకోసం ఒక బీటును ఒక యూనిట్ గా పంచుకున్నాము. (బీటు అంటే ఒకటి అంతకన్నా ఎక్కువ కంపార్టుమెంట్లతో కూడుకున్నది). దీని ద్వారా ఒక మొత్తం పులుల ఆవాస ప్రాంతాల్లో ఒక పద్ధతి ప్రకారం నమూనా యూనిట్లుగా విస్తరింపజేయడం జరుగుతుంది. ఎక్కడైతే బీట్ వ్యవస్థ సరిగ్గా లేదో అక్కడ సహజ సరిహద్దుల మీద ఆధారపడి 1,50,000 స్కేలు మ్యాప్ ప్రకారం 15-20చ.కి.మీలను పులుల సంవార ప్రాంతాల్ని నమూనా యూనిట్లుగా గుర్తించడం జరుగుతుంది.

ఈ క్షేత్ర దర్శినిలో వివరించిన నియమావళి పద్ధతులు సులువైనవే కాకుండా వీటిని అనుసరించడానికి వున్నత స్థాయి సాంకేతిక వైపుణ్యం అవసరం లేదు. అయితే సమాచార సేకరణకు నియమించు వ్యక్తులకు వ్రాయటం, చదవటం మరియు విశ్లేషించే సామర్థ్యం వుంటే చాలు. వీరిలో జి.పి.ఎస్. యూనిట్ పని చేయు విదానము మరియు దానిలోని సూచనలను నమోదు చేయడం తెలిసి వుండాలి. ఈ విధానంలో సేకరించిన సమాచారం ఆధారంగా పులుల సంఖ్య, స్థాయి, సంఖ్య తీరు, ఆవాస ప్రాంతం వాటి ఆహార జంతువులపై ప్రాథమిక స్థాయిలో, వైజ్ఞానికంగా, శాస్త్రీయంగా, విశ్వసనీయమైన నిర్ధారణకు రాగలిగే వీలు ఏర్పడుతుంది.

పై విధానం నుండి సేకరించిన సమాచారం దాని నుండి చేసిన నిర్ధారణ అనేది శ్రద్ధతో ప్రామాణికంగా రాబట్టిన సమాచార సేకరణ నివేదికలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. తద్వారా పరిశీలకుడు నేరుగా సమాచారాన్ని నింపగలిగే విధంగా జంతువుల సంఖ్య లేక పులుల సంఖ్యపై కాకుండా వాటి గుర్తులపైనే ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఉండేలాగ నియమావళి, సమాచార పత్రాలు సరళంగా సులువుగా రూపొందించడం జరిగింది. దీని ద్వారా పులుల సంఖ్యను పెంచే నివేదికలు వచ్చే తీరును తగ్గించి వేసేందుకు ప్రయత్నించాము. దీని ద్వారా ఖచ్చితమైన సమాచారాన్ని సాధించే నివేదిక విలువకు ప్రాధాన్యతను సిబ్బందిలో ఏర్పడే విధంగా పర్యవేక్షత అధికారులకు ఒక సూచనను కూడా జతపర్చాము.

ఈ క్షేత్ర దర్శిలో పేర్కొన్న నియమావళి ద్వారా సాధించే సమాచారాన్ని కొన్ని నమూనా యూనిట్ల ద్వారా వచచిన సమాచారంతో సరిచూసి విశ్లేషించడం జరుగుతుంది. ఉదాహరణకు నమూనాగా తీసుకున్న బీట్ లో పులులున్నాయని ఖచ్చితంగా మీకు అనిపిస్తున్నా సరియైన సమాచారం ప్రకారం పులుల గుర్తులు లేవని మీరు చెబుతుంటే అప్పుడు పులుల గుర్తులేవి నమోదు కాలేదని నివేదించడం ముఖ్యం. నమూనా పరిశోధనలో పులుల గుర్తులు లేనందుమాత్రాన ఆ నమూనా బీటులో పులులు లేవని అర్థం కాదు. ఈ విధానం సమాచారంపై విశ్లేషణ అంశానికి అనుగుణంగా మాత్రమే పరిశీలిస్తుంది. ఇది ఈ క్షేత్ర దర్శిని పరిధిలోనిది కాదు. పైన పేర్కొన్న నియమావళి స్వల్ప విరామంలో జరిపిన నమూనాలలో (వార్షికంగా లేక కాలానుగుణంగా) జరిపిన పులుల మూల సంతతుల పర్యవేక్షణకు (పులుల సంరక్షణ కేంద్రం - రక్షిత ప్రాంతాలలో) వుపయోగపడుతుంది.

పులుల ఆవాస ప్రాంతం వాటి స్థాయి సంఖ్యతీరు, పర్యవేక్షించడానికి అవసరమైన సమాచార సేకరణ, సరళమైన బాషలో బొమ్మలతో నియమావళిని నమూనా సమాచార వివరాలతో సహా అధికారులకు ప్రధానంగా బీటు గార్డులకు ఉపయుక్తంగా వుంటుంది. ఈ క్షేత్ర దర్శినితో పేర్కొన్న నియమావళి దేశంలో పులుల నివాస ప్రాంతం వాటి మూల్యాంకన వ్యవస్థకు కావలసిన సమాచార సేకరణకు తొలిమెట్టు. దీని ద్వారా పులులు వాటి నివాస ప్రాంతాలపై పర్యవేక్షణే కాక ఈ పద్ధతి ద్వారా అడవులు వాటి విస్తృతి ప్రమాదాలు వగైరా పర్యవేక్షించడానికి కూడా వినియోగ మవుతుంది ఈ విధంగా పులులు కీలకమైన అటవీ వనరుల మొత్తాన్ని అంతరించిపోతున్న అనేక రకాల ప్రాణుల స్థితి ఆవాస ప్రాంతాల నిర్ధారణను పర్యవేక్షించేందుకు వీలు కలిగిస్తాయి. ఈ పద్ధతిలో ప్రాథమిక పెట్టుబడి, కృషి స్థిరంగా వుండనిపిస్తోంది. కాని ఈ వ్యవస్థను ఒకసారి అభివృద్ధిచేశాక అది తగిన ప్రయోజనాన్ని ఇస్తుంది. అయితే దీనికోసం కనీస వనరుల అవసరం ఉంటుంది. ఇది కేవలం అటవీ వనరుల పర్యవేక్షణ పనిముట్టుగానే కాక ఇతర అవసరాలకు అనగా వ్యవసాయం భూవినియోగ ప్రణాళిక సమాచార నిర్వహణ వ్యవస్థ ఖనిజాల సాధన మరియు వేల కిలోమీటర్ల విస్తృతి వుండే ప్రతి పులుల సంరక్షణ కేంద్రం, మొత్తం ప్రాంతానికి కూడా ఉపయోగపడుతుంది. భూవినియోగ ప్రణాళికలో ఆయా ప్రాంతాల్లోని ఆర్థిక, సామాజిక, సంరక్షణ తదితర విలువలు దృష్టిలో ఉంచుకొని ఎలాంటి మార్పును ప్రవేశ పెట్టాలనుకున్నా దాని సమగ్ర మూల్యాంకన అంచనాలను ఈ పద్ధతి నిర్ధారించగలదు.

పులుల నివాస, వాటి మూల్యాంకన వ్యవస్థ భావితరాలకు పులుల సంఖ్య వాటి నివాస ప్రాంతాల అంచనా సమాచారము అందించగలదు. ఈ పద్ధతి ఒక వైజ్ఞానిక మార్గంలో సమాచారాన్ని సేకరించి సమకూరుస్తుంది. ఈ పద్ధతి సూక్ష్మస్థాయిలో అడవిలో చిన్న చిన్న బాగాలలో సమగ్ర విశ్లేషణ జరపడానికి అలాగే విస్తృత స్థాయిలో ఉదాః- ఒక సంరక్షణ ప్రాంతం లేక దేశవ్యాప్తంగాను విశ్లేషించడానికి సహకరిస్తుంది. నిర్వాహకులకు, శాస్త్రవేత్తలకు విధాన కర్తలకు సమాచారము సిద్ధంగా ఈ వ్యవస్థ అందించగలదు. విద్యాపరమైన ఊహలు, విశ్వసనీయం కాని సమాచారం లేక ఇతర నైపుణ్యం గల వ్యవస్థ మీదనేగాక ఆయా ప్రాంతల వాస్తవ అంశాలపై నిర్ణయాలు తీసుకునేలా చేస్తుంది. జి.పి.ఎస్. పరిధిలోని ఉపగ్రహ సమాచారాన్ని వినియోగించే ఆధునిక సాంకేతిక వ్యవస్థ విస్తృత ప్రాంత సమాచారంతో కలిసి భూమి మీద ఉన్నటువంటి పులి, దాని మిగిలిన నివాస ప్రాంతాలను సంరక్షించాలనుకున్నా, మన కట్టుబాటులో వ్యక్తమయ్యే ఏ అనుమానాన్నయినా ఇది తొలగించేందుకు సహాయపడుతుంది.

బొమ్మ 1. వులి గుర్తుల నమూనా

1. పులి, చిరుతపులి ఇతర మాంసాహార జంతువుల గుర్తులను గణించేందుకు నమూనా

ఒక బీటులో పులులు, చిరుతపులులు, ఇతర మాంసాహార జంతువుల యొక్క సంచారము విస్తారముగా వున్నది లేనిది ఆయా బీట్లో జాడలను బట్టి, పరిమాణమును బట్టి నిశ్చయించుకొనుటకు వాటి వివరములు పొందుటకు అనుసరించవలసిన సూచనలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడినవి. వాటిని అనుసరించి, పద్ధతి ప్రకారము వివరములు సేకరించాలి.

- 1) ఒక బీటును ఒక సమానాంశముగా తీసుకొనవలను.
- 2) ఆ బీట్లోని ప్రదేశములో అత్యధికంగా పులులు సంచరించే ప్రదేశమును గుర్తించి నిశ్చితంగా వెతకవలసి ఉంటుంది.
- 3) పులులు, చిరుతపులులు, వాటి అలవాటు ప్రకారం మట్టిరోడ్డు, కాలిబాటలు నదిబడ్డు, కాలువలు దాటుకొంటు తిరిగే తీరు వుంది. కనుక బీట్లోని ఈ లక్షణాలున్న ప్రాంతాలను శ్రద్ధగా అన్వేషించవలయును. (బొమ్మ.1)
- 4) బీట్ యొక్క పరిమితి, పరిసరములు, జంతు ఆవాస స్థావరములు తెలిసిన ఒకరిద్దరు (లేక) ముగ్గురు ఒక జట్టుగా పులుల జాడల గుర్తులను అన్వేషణ చేయవలెను.
- 5) బీట్లో వివిధ భాగములలో కనీసము 3-5 సార్లు అన్వేషణ వివిధ సమయములలో జరుపవలెను. (అన్వేషణకు మధ్యాంతరము 1-5రోజుల ఎడంలో వివిధ సమయాల్లో/బీట్లలోని వివిధ కంపార్ట్మెంట్లో ఒక్కొక్క అన్వేషణలో 5కి.మీ తిరిగి పూర్తి చేయవలెను. ప్రతి అన్వేషణలో తిరిగిన దూరము, అన్వేషణలో పట్టిన కాలము సమాచార పత్రము-1లో విడివిడిగా ఖచ్చితంగా నమోదు చేయాలి. వెదకడంతో విశ్రాంతి తీసుకున్నాక ఇతర సమయాలలో వున్నా అటువంటి సమయాన్ని విడిగా పేర్కొనాలి. వీలైతే పరిశోధనా మార్గంలో ఆరంభమయినచోట జి.పి.ఎస్. సమాచారం నమోదు కావాలి. మూల సంతతుల పర్యవేక్షణకుగాను, జి.పి.ఎస్.సమాచారం నిర్దేశకాలను ప్రతి 20ని.లకు ఒకసారి నమోదు చేయడం అవసరం.
- 6) బీటులో పులులు, ఇతర మాంసాహార జంతువుల జాడలను అన్వేషణకు తిరగవలసిన కనీస దూరం బీట్కి 15కి.మీ. కొప్పున ఉండాలి.

పులి చిరుతల గుర్తులను ఈ క్రింది తరగతులుగా వర్గీకరించవలెను.

- 1) పగ్మార్క్ (పంజాగుర్తులు), 2) స్కాట్లు (విసర్జనలు), పాతవి : బొచ్చు, ఎముకలు కనిపిస్తూ వుండి ఎండినవి. తాజావి : మెరిసే ఉపరితలం స్థిరంగా వున్నవి. మరీ తాజాగా వున్నవి : మొత్తగా, తేమగా, వాసనగలవి
- 3) గీరలు,
- 4) వాసనగుర్తులు (మూత్ర వెదజల్లిన) 5) చెట్ల కాండాల పై చారలు, 6) నిజంగా కనపడినవి, 7) అరుపులు (గొంతులు గుర్తించడం)

- 8) కనుగొన్న ప్రతి గుర్తుని క్లుప్తంగా ఆ ప్రాంతాన్ని వర్ణించాలి, ఏ రకం అడవి అన్నది నమోదు చేయాలి.
- 9) పంజాగుర్తు (పగ్మార్క్) విషయంలో పగ్మార్కులున్న దారి అంతటిని ఒక గుర్తుగా గుర్తించాలి. (ఒక్కొక్క పగ్మార్క్ ఒక్కొక్క గుర్తుగా) ఒకవేళ పులి (లేక ఇతర మాంసాహార జంతువు) అయినా మట్టిరోడ్డు మీద చాలా దూరం నడచి వెళ్ళినచో (ఉదా: 1కి.మీ.) ఆ దూరమంతయు ఒక జాడగా గుర్తించి, ఒక్కొక్క పులి, అడుగు గుర్తులు వాటి దూరమును కూడా సమాచార పత్రములో రిమార్కు కాలంలో వివరముగా వ్రాయవలెను.
- 10) నమూనాగా ఎంచుకున్న మార్గానికి బయట పులిగాని, చిరుతపులి గాని వెళ్ళిన గుర్తులు కనిపిస్తే వాటి వివరములు జి.పి.ఎస్.ను ఉపయోగించి నమోదు చేయాలి.
- 11) ఆడపులి, ఆడచిరుతపులి, వాటి పిల్లల గుర్తులను కూడా ప్రత్యేకముగా పరిగణించాలి. గడచిన పన్నెండు నెలల్లో పులి పిల్లలు కనిపించిన గట్టి ఆధారాలు వుంటే వివరణ పట్టికలో పేర్కొనాలి. (పిల్లలు, పాలించే ఆడపులులు వాటి రహదారులు మొదలగువని కూడా)
- 12) పులి చిరుతపులి జాడల అన్వేషణ సమయంలో ఇతర మాంసాహార జంతువుల జాడలు కనబడినచో, వాటి వివరములు కూడా నమోదు చేయవలెను.
- 13) గడచిన మూడు నెలల్లో మృగాల చేత చంపబడిన పశువుల సంఖ్యను వివరణ పట్టికతోపాటు వున్న ప్రశ్నాపత్రములో నమోదు చేయాలి.
- 14) డేటాను శ్రద్ధగా సేకరించడం ముఖ్యం. ఎంచుకున్న బీటులో పులి/చిరుతపులి వున్నట్లు నమ్మకమైన సమాచారము ఉండవచ్చును. కొన్ని సమయములలో వాటి జాడలు కనబడకపోవచ్చును. అటుంటి సందర్భాల్లో వివరణ పట్టికలోని రిమార్కు కాలములో పేర్కొనవలసి ఉంటుంది. అయితే పులి/చిరుతపులి గుర్తులను నమోదు చేసినట్లుగానే గుర్తులు ఒక బీటులో సాధించలేకపోవడం కూడా అంతే ప్రధానం. ఈ డేటాపై తగిన విశ్లేషణ జరగడానికి ఖచ్చితమైన డేటాను నివేదించాలి.
- 15) కాలగతి: పులుల భౌగోళిక పరిసరాల నందలి అన్ని బీట్లలో (పులులు సంరక్షణ కేంద్రాలు, రక్షిత ప్రాంతాలు మరియు రిజర్వ్ అడవులు, సంరక్షణ అడవుల, రెవెన్యూ అడవులు) ప్రతి నాలుగు సంవత్సరములకొకసారి నమూనాలను సేకరించాలి. అన్ని పులులు మూల సంతతుల (పులుల సంరక్షణ కేంద్రాలు, రక్షిత ప్రాంతాలు) ఈ నియమావళిని వుపయోగించి రెండుసార్లు (వేసవికాలం మరియు శీతాకాలంలో) నమూనాలను సేకరించాలి.

వివరణ పట్టిక-1

పులి, చిరుత, ఇతర వేటాడే జంతువుల గుర్తులు గణించేందుకు వివరణ పట్టిక

పరిశీలకుని పేరు : మొదలుపెట్టిన సమయం :
 తేదీ : పూర్తయిన సమయం :
 జిపిఎస్ మొదలు ఆక్రాంశము ఉత్తరం రేఖాంశము..... తూర్పు
 ఫారెస్ట్ సర్కిల్ : ఫారెస్ట్ డివిజన్ :
 రేంజి : బీటు :
 మొత్తం సడచిన దూరం :కి.మీ. ఇతర పనుల్లో గడచిన సమయం :నిమిషములు

వ. నెం.	* వేటాడే జంతువుల రకాలు	గుర్తు రకం	అడవిరకం	ప్రాంతం రకం	వ్యాఖ్యలు
1					
2					
3					

* రికార్డు కావలసిన మాంసాహార జంతువుల రకాలు : పులి, చిరుత, అడవి కుక్క, ఎలుగు బంటి, హైనా, తోడేలు, నక్క.
 ఔ రికార్డు చేయాల్సిన గుర్తులు : పగ్ మార్క్, విసర్జనలు (స్థితిని బట్టి), గీరలు, చారికలు, ధ్వనులు, ప్రత్యక్షంగా చూసినవి.

- గడచిన 12 నెలల్లో ఏదయినా చిరుత, పిల్లలతోసహా వున్నట్టు నివేదించడం జరిగిందా?
 అవును..... కాదు సమీప తేదీ / నెల.....
 (ఎ) సిబ్బంది చూసినది (బి) పగ్ మార్కులు
 (సి) స్థానికుల సమాచారము (డి) అధికారులు చూసినవి (సరయినది \sqrt గుర్తుపెట్టండి)
 (ఎన్ని పిల్లలు - పిల్లల సమీప వయసు)
- బీట్లో పులులున్నాయని తెలిసినప్పటికీ, నమూనాకు తీసుకున్న కాలంలో అటువంటి గుర్తు ఏదీ సాధించని పక్షంలో ఏ ఆధారంపై ఈ నిర్ధారణ జరిగింది(పగ్ మార్క్, ప్రత్యక్షంగా చూడటం, విసర్జనలు, సంచరిస్తున్న గుర్తులు, ఇతర గుర్తులు) సమీప తేదీ / నెల బీట్లో పులి వున్నదన్న ఆంశం చివరగా రికార్డయినది.
- గడచిన 12 నెలల్లో ఏదయినా చిరుతపిల్లలతో కనిపించిన సమాచారం వుందా?
 అవును కాదు సమీప తేదీ -
 ఎ. సిబ్బంది చూశారు బి. పగ్ మార్కులు
 సి. స్థానిక వ్యక్తులు నివేదించినది డి. అధికారులు చూసినవి (సరయినది \sqrt గుర్తుపెట్టండి)
 ఎన్ని పిల్లలు పిల్లల వయసు
- బీట్లో చిరుతలు వున్నట్టు తెలిసి, నమూనా కాలంలో ఏ గుర్తులభ్యం కాకపోతే ఈ నిర్ధారణకు వచ్చినా ఆధారం ఏమిటో పేర్కొనాలి (పగ్ మార్కు, ప్రత్యక్షంగా చూసినది, విసర్జనలు, ఇతర గుర్తులు)..... సమీప తేదీ / నెల బీట్లో చివరిసారి చిరుత వున్నట్టు రికార్డు చేసినది.....
- గడచిన 3 నెలల్లో పశువులు చనిపోయిన సంఘటనలు ఎన్ని నమోదయ్యాయి :
 పులులు చేత..... చిరుతల చేత..... అడవి కుక్కల చేత..... ఇతరమాంసాహార జంతువులు ఏ మాంసాహార జంతువు అన్నది తెలిస్తే వివరించాలి.....
- వ్యాఖ్యలు :

చిత్రము 3. శాసాహార పర్యవేక్షకులను గణించుట

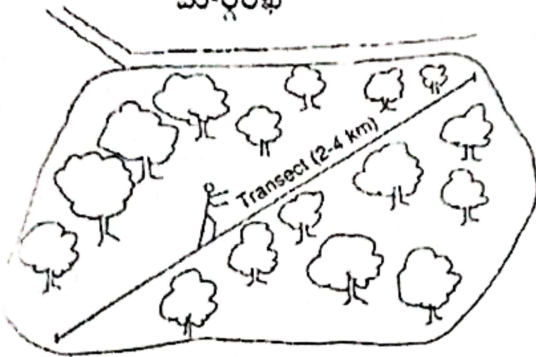
2) శాఖాహార వన్యజంతువులను గణించేందుకు నమూనా

నిర్ణీత మార్గాల్లో నడిచేటప్పుడు ఒక ప్రాంతంలో ఎక్కువగా కనిపించే శాఖాహార జంతువులను గణించడానికి ఒక మలభ మైన పద్ధతిని ఇక్కడ నియమావళిలో ఇవ్వడం జరిగింది. దేటా పేకరణ కోసం ఈ క్రింద పద్ధతులను అనుసరించాల్సి ఉంటుంది.

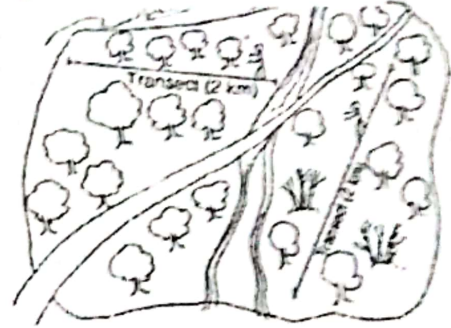
- 1) నమూనా కోసం ఒక బీటును ఒక యూనిట్ గా పరిగణించడమైనది.
- 2) బీట్ యొక్క పరిమాణము, భౌగోళిక స్వరూపము, ఆకారము, వృక్షసంపద మొదలగునవి పరిణాలోనికి తీసుకొని కనీసం రెండు నుండి నాలుగు కి.మీ. మించని కనీస దూర మార్గాన్ని నమూనాగా గుర్తించడం జరుగుతుంది.
- 3) పై మార్గంలో (మార్గరేఖను) ఒకే రకమైన అటవీ ప్రాంతము నందు తప్పక పయనించాలి. ఒకచేత బీటు నుండు రెండుగాని, అంతకంటే ఎక్కువగాని ప్రస్తుతమైన అటవీ రకాలు వున్నట్లయితే రెండు వేరు వేరు మార్గాలను నమూనాగా బొమ్మ-2బిలో వలె గుర్తించాలి.

బొమ్మ 2. బీట్ లో నడకదారి గుర్తించడం

ఎ) బీట్ లో ఒకేరకం ఆవాసప్రాంతాల్లో మార్గరేఖ

బి) బీట్ లో 2 రకాల ఆవాస ప్రాంతాల్లో మార్గరేఖ

- 4) బొమ్మ-2బిలో చూపినట్టుగా ఒక బీట్ లోని మార్గరేఖ 2 లేక ఎక్కువ భాగాలుగా చీలి ప్రతిభాగంలో ఒకే రకం ఆవాస ప్రాంతంలో కనీసం 2కి.మీ. దూరం వుండేలా ఒకే అటవీ వైవిధ్యం గల అడవి నందు పయనించాలి.
- 5) ఎంచుకున్న మార్గం (Transact Line) రహదారికి సమీపంగా వుండకుండా చూసుకోవాలి అలాగే జంతువులు కనబడటానికి వీలవని ప్రాంతాల మీదుగాగాని నదీ ప్రవాహము, సెలకు సమాంతరంగా వుండకూడదు.
- 6) ఎంచుకున్న మార్గపు మొదట చివరి స్థానాలను జి.పి.ఎస్. ద్వారా అక్షాంతరం, రేఖాంతరం గుర్తించి రికార్డు చేయాలి.
- 7) మార్గంలో విశాల అటవీరకం, ప్రాంతీయ రకాలను రికార్డు చేయాలి.
- 8) ప్రతిమార్గంలో ఇద్దరు వ్యక్తులు ఉదయం 6.30 నుండి 8.30 గం.ల వరకు నడువవలయును. వీరిలో ఒకరు వన్యప్రాణుల గురించి మరియు పరిసరాల గురించి పూర్తి పరిజ్ఞానము కలిగినవారై వుండవలయును.

- 9) నడిచేటప్పుడు దారిలో కనిపించే క్షీరదాలను, నెమళ్ళను నిర్ణీతమైన పద్ధతిలో (వివరణ పట్టిక-2 చూడండి) నమోదు చేయాలి.
- 10) చూసిన ప్రతి జంతువును గురించి క్రింది విధంగా నమోదు చేయాలి.
 1) ఎన్నిసార్లు చూశారో వరుస సంఖ్య పేర్కొనాలి.
 2) చూసిన సమయం
 3) చూసిన రకం, జాతి (ఉదా:- సాంబార్ చీతల్, అడవిపంది, నెమలి, లంగూర్ మొదలగువి)
- 11) వీలైతే గుంపులో చిన్న వయస్సుగల జంతువుల సంఖ్యను కూడా నమోదు చేయాలి. (ఒక ఏడాది లోపు వయస్సుగలవి)
- 12) నడవివెళ్ళే మార్గం నందు జంతువులు కనబడినచోట గల ప్రదేశములో గల వృక్షజాతులు మరియు భౌగోళిక స్థితిగతులను నమోదు చేయవలెను. ఉదా:- క్రమసంఖ్య 5 నందు, ఉదయం 6.40గంటలకు పన్నెండు చీతల్ చూసిన యెడల (పది పెద్దవి, రెండు చిన్నవి) మిశ్రమ తేకు అడవి నందు, సామాన్యమైన వాలుగల ప్రదేశంలో చూసిన యెడల వాటిని అదేవిధముగా నమోదు చేయవలెను.
- 13) గిట్టలుండే క్షీరదాలు - జంతువులు ఎదురైన సంఖ్యను తెలుసుకునేందుకే కనీసం మూడుసార్లు ఉదయం వేళల్లో గుర్తించిన మార్గం వెంట నడవవలసి ఉంటుంది.
- 14) ఇది దేశవ్యాప్తంగా నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒకసారి జరుపు పర్యవేక్షణ శాఖాహార వన్యజంతువుల పర్యవేక్షణ కొరకు (పులులు సంరక్షణ కేంద్రాలు మరియు రక్షిత ప్రాంతాలు) నిర్ధారించుకున్న దారి నడకలో వేసవి మరియు శీతాకాలంలో కనీసం ఎనిమిదిసార్లు నడవవలెను.

వివరణ పట్టిక-2

నిర్ధారించుకున్నదారి నడకలో వన్యజంతువులను గణించడం

పరిశీలకుని పేరు : మొదలయిన సమయం :

తేదీ : పూర్తయిన సమయం:

ఎంచుకున్న మార్గం ఐ.డి.నెం : మొత్తం దూరం: కి.మీ.

ఫారెస్టు సర్కిల్: ఫారెస్టు డివిజన్.....

రేంజి: బీటు.....

నడచినప్రాంత అడవి రకం..... ప్రాంతం తీరు.....

జిపిఎస్ ఆరంభ అక్షాంశము.....ఉత్తరము రేఖాంశము.....తూర్పు

జిపిఎస్ చివర అక్షాంశము.....ఉత్తరము రేఖాంశము.....తూర్పు

వాతావరణపరిస్థితులు: మేఘావృతం / మబ్బులేని ఆకాశం

వ.నెం.	సమయం	జాతులు	మొత్తం సంఖ్య (పెద్దవి మరియు చిన్నవి)	చిన్నవి	అడవి రకం	ప్రాంతం రకం	వ్యాఖ్యలు
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

*నడకలో ఎదురయ్యే జంతువులు- రికార్డు చేయవలసినవి: చీతల్, సాంబార్, నీల్గాయ్, గౌర్, బార్కింగ్ డీర్, ఏనుగు, రైన్, అడవిదుప్ప, స్వాంపడీర్, హాగడీర్, చొసింగా, బ్లాక్బక్, చింకారా, అడవిపంది, లంగూర్, నెమలి, కుందేలు, పశువులు మరియు ఇతర క్షీరదములు.

బొమ్మ-4 సడక దారిలో ప్రతి 400 మీ॥ చొప్పున 15 మీటర్ల పరిధిలో చెట్లు, పొదలు గణించేందుకు సమానా

2023-24

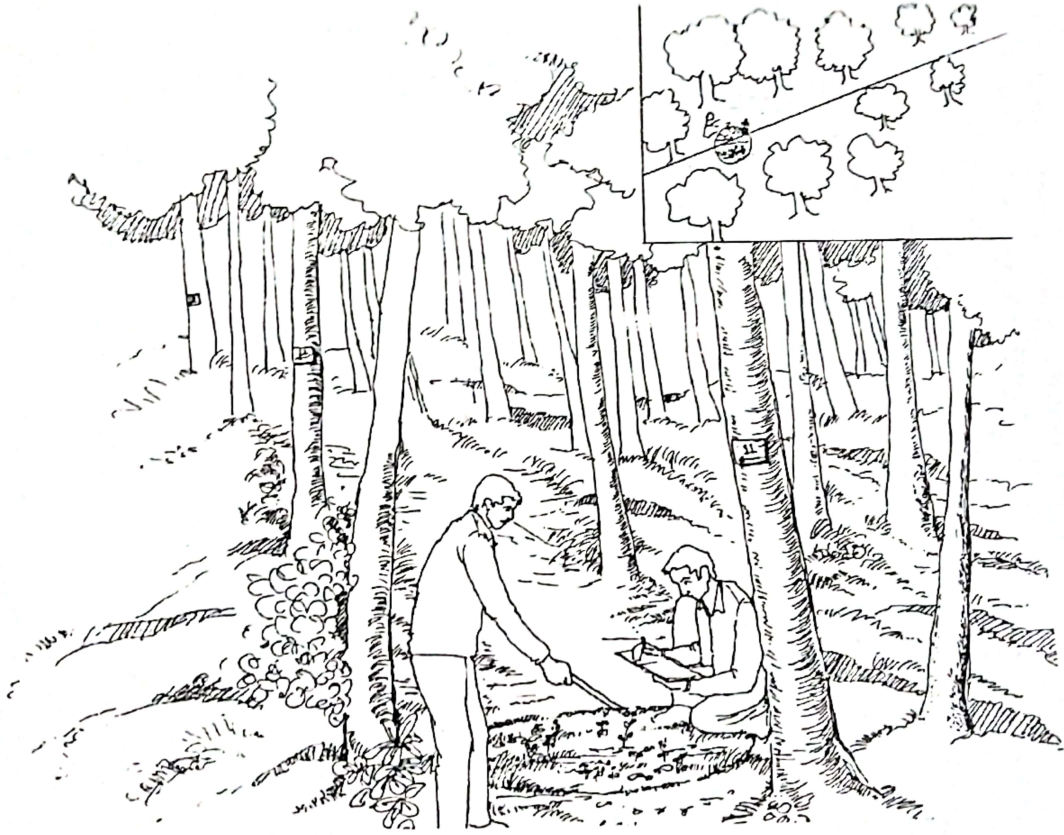

Figure 6. Estimating ground cover in a 1m radius circular plot

టామ్-6 ఒక మీటరు వ్యాసార్థం గల నేలపై విస్తరించిన మొక్కల సమానా

3) వృక్షజాతులు, మనుష్యుల ప్రభావము మరియు శాఖాహార జంతువుల పెంటికలు కోసం నమూనా

శాఖాహార జంతువుల సాపేక్ష ఉనికిని నిర్ధారించుటకు నమూనా పద్ధతిని పొటించవలయును. సమయాభావాన్ని మరియు మానవ వనరులను పొదుపుగా వాడుకొనుటకు మొదటగా ఉదయము శాఖాహార జంతువులు కనబడు స్థితిని (Encounter Rate) నిర్ధారించిన తదుపరి తిరిగి అదే మార్గంలో (Transect) నందు వచ్చునప్పుడు వివిధ వృక్షజాతులు, శాఖాహార జంతువుల పెంటికలు మరియు ఆవాసములపై మనుష్యుల ప్రభావమును అంచనా వేయవలెను.

- 1) బీట్ నమూనా యూనిట్ గా వుంటుంది. నిర్ణయించిన నడకదారిలోనే (Transect line) నమూనాలు తీసుకోవడం జరగాలి.
- 2) నడక దారి చివర, మొదలు వివరణ జి.పి.ఎస్. యూనిట్ వినియోగిస్తూ నమోదు చేయాలి. వీలుంటే జి.పి.ఎస్. నిర్దేశకాలను ప్రతి ప్లాట్ కు నమోదు చెయ్యాలి.
- 3) శాఖాహార వన్య జంతువులను గణించేటప్పుడు నడక దారిలో నిర్ణయించే సూత్రాలే ఇక్కడ వర్తిస్తాయి. (పటము-2 చూడుము)
- 4) నడకదారిలో (Transect Line) ప్రతి 400 మీటర్లకు చెట్లకు సంబంధించి నమూనా తీసుకోవాలి.
- 5) ప్రతి ప్లాట్ నందు వృక్షజాతులను ఈ క్రింది విధంగా నమోదు చేయాలి.

15 మీ వ్యాసార్థము కలిగిన వృత్తాకారపు స్థలము నందు

- 1) చాంపియన్ మరియు సేత్ లు 1968లో ప్రవేశపెట్టిన వర్గీకరణ ఆధారంగా విస్తారమైన చెట్లరకాలు వాటి భౌగోళిక స్వరూపము. ఉదా:- కొండ ప్రాంతాల్లో మిశ్రమ టేకు అడవి, సమతల నేలపై సాల్ చెట్ల అడవి మొదలైనవి.
- 2) ఈ వృత్తాకార ప్లాటు నందు పరిశీలకునికి 15మీ. దూరంలోపు ఐదు ప్రధానమైన చెట్లు అధికంగా కనిపించే వాటిని వరుస జాబితాలో నమోదు చేయాలి. ఎత్తైనవి, 6 అడుగుల కన్నా ఎత్తు గలవి, వెదురుతో సహా నమోదు చేయాలి. (పటము-4లో గమనించవలెను).
- 3) అదే మాదిరిగా ఆ ప్రాంతంలో 15 మీ. లోపు 5 ప్రధానమై పొదల రకాలను ఎక్కువగా కనిపించే వాటిని వరుస ప్రకారం జాబితా చేయాలి. (పొదలు 20 సెం.మీ కన్నా ఎక్కువ మరియు 6 అడుగుల కన్నా తక్కువ ఎత్తుగలవి నమోదు చేయాలి). వీటితో పాటు పొదల సాంద్రతను వర్గీకరించవలసి ఉంటుంది. పొదలు అసలు లేకపోవటం, చాలా తక్కువగా వుండటం, తక్కువగాను, మధ్యస్థంగా, చిక్కగా వత్తుగా వుండటం, ఇలా పొదల్ని వాటి సాంద్రత అంచనా కోసం 5 శ్రేణుల వరుసలలో గణించాలి. (0-4 వరకు, అంటే ఏమి లేని స్థాయి నుండి అత్యధికంగా వుండే వాటి వరకు)
- 4) ఒకవేళ బాహ్యంగా కలుపుమొక్కలు వున్నట్లయితే వాటి ఆధిక్యత అసలులేని స్థితి నుండి అత్యధిక స్థాయి వరకు నమోదు చేయాలి అనగా 0 నుండి 4 వరకు. అలాగే 15మీ వ్యాసార్థంలో అతి సాధారణంగా కనిపించే రకాల కలుపులను వాటి ఆధిక్యత స్థాయి వరసన పేర్కొనాలి.

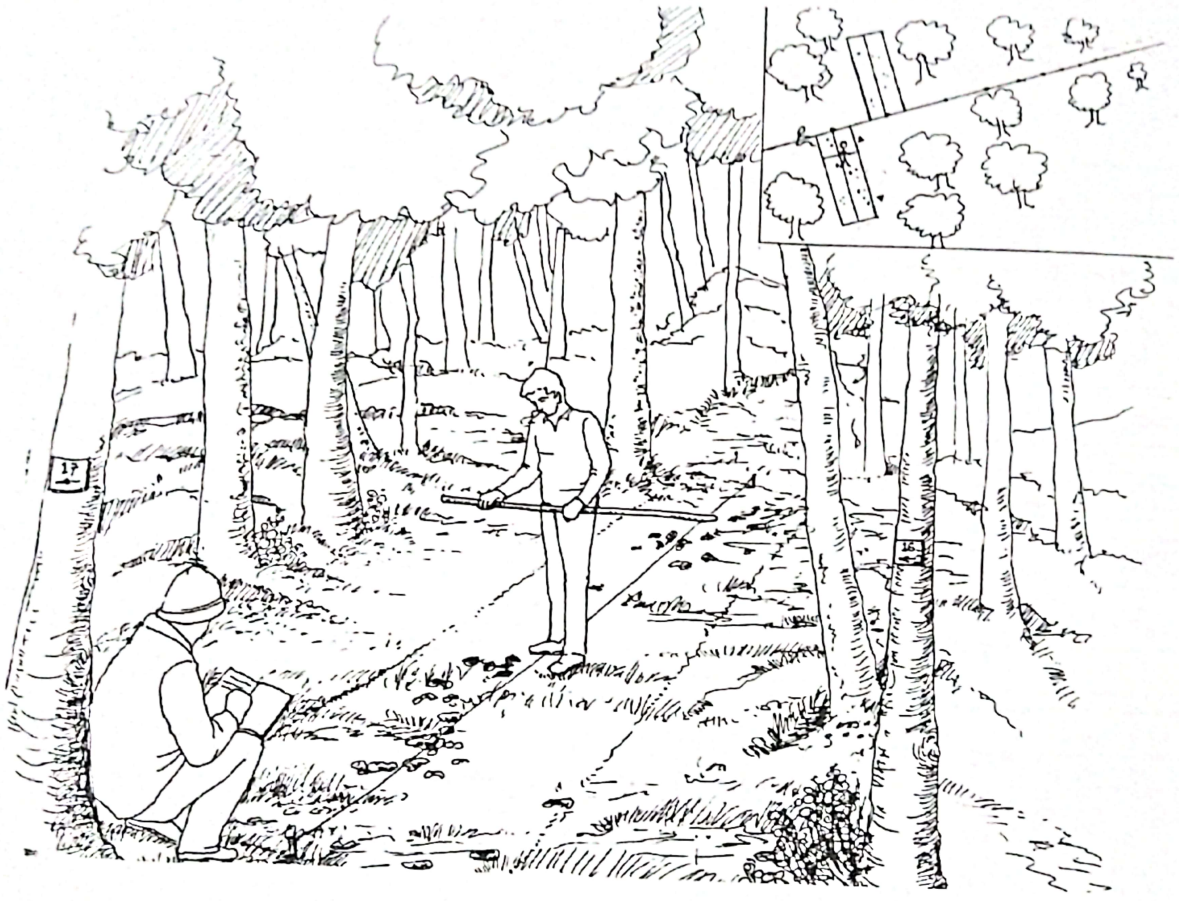
- 5) బీటులో స్థిరపడిన మానవ నివాసాలు, జనసంఖ్య, పశుగణాల సంఖ్య వివరణ పట్టికలో (Data Sheet) నమోదు చేయాలి.
- 6) 15మీ వ్యాసార్థంలోపు దూరంలో చెట్లు కొట్టివేయడం, మనుషుల అడుగుజాడలు వుండటం/లేకపోవడం వంటి అనేక గుర్తులు నమోదు చేయాలి.
- 7) పరిశీలకుడు చెట్ల తలావరణము (Canopy) సాంద్రతను (0.1 నుండి 0.8వరకు) గల స్కేలుపై నిర్ధారించవలెను.
- 8) బీటులో స్థిరపడ్డ మానవ నివాసాలు, జనసంఖ్య, పశుగణాల సంఖ్య వివరాలు వివరణ పట్టికలో (Data Sheet) లో నమోదు చేయాలి.
- 9) అలాగే పరిశీలకుడు బీటులో కలపేతర అటవీ ఉత్పత్తులు ఏమైనా సేకరణ జరుగుచున్నది/లేదా వివరాలు సేకరించాలి. ఒకవేళ సేకరణ జరుగుచున్నట్లయితే స్థాయికి బట్టి 0-5 పాయింట్ల స్కేలు నందు (0 సేకరణ లేదు, 4-ఉన్నతస్థాయిలో సేకరణ జరగడం)
- 10) ఒకవేళ బీటులో అగ్నిప్రమాదము సంభవించినచో (సహజంగా లేదా సిబ్బంది చర్యల వలన) గత 3సం.రాలలో ప్రమాదము సంభవించిన ప్రదేశాన్ని గుర్తించి వివరణ పట్టికలో నమోదు చేయాలి.

ఒక మీటరు వ్యాసార్థము గల వృత్తాకారపు స్థలములో పరిశీలించవలసినవి

ఒక మీటరు వ్యాసార్థము గల వృత్తాకార స్థలము నందు పరిశీలకుడు 2మీ పొడవుగల కర్ర సహాయంతో వృత్తమును తన చుట్టూ ఊహించి భూమి మీద

A. మూలికలు, గడ్డి, పొద, ఖాళీ ప్రదేశ శాతం పేర్కొనాలి.

B. ప్రధానమైన గడ్డిరకాలు, గుబుర్ల రకాలు వాటి ఆధిక్యతను బట్టి నమోదు చేయాలి. (పటము-6 చూడుము)

బొమ్మ-7 శాశాహార వన్యజంతువుల పెంటికలను లెక్కించడం

4 శాఖాహార వన్య జంతువుల పెంటికల కోసం నమూనా

వన్య జంతువుల సంఖ్యస్థాయిని అవి విసర్జించే పెంటికలను గణించటం ద్వారా సూచించవచ్చు. గుర్తించిన దారిలో ఈ జంతువుల కోసం నడుస్తూ నమూనా సేకరించవచ్చు. ఈ ప్రక్రియను ఉదయం వేళల్లో ప్రారంభించి జంతువుల పరిశీలన కోసం నడచిన తర్వాత, ఆ దారిలో ఈ నమూనాను సేకరించవచ్చును.

- 1. మార్గరేఖ (Transect) కు లంబకోణంలో ప్రతి 400 మీ దూరము నందు పరిశీలకుడు, 2 మీ వెడల్పుతో ప్రతి 20 మీ పొడవు గల ప్రదేశము నందు ఒకవైపు జంతువుల పెంటికల సాంద్రతను నమోదు చేయాలి. ఈ పనికి 2 మీ పొడవు గల కర్రను క్షితిజ సమాంతరముగా మధ్యన పెట్టుకొని మెల్లగా నడుస్తూ నమోదు చేయాలి. ఈ ప్రక్రియను మార్గరేఖకు (Transect Line) మీద ప్రతి 400 మీ దూరంలో కుడివైపుకు ఒకసారి, ఎడమవైపుకు ఒకసారి వచ్చు విధంగా నమోదు చేయాలి. (పటము 7ను చూడుము)
- 2. వివిధ జాతుల పెంటికలను గుర్తించి వాటి సంబంధిత కాలం నందు నమోదు చేయవలెను. (అనుబంధము-3 చూడుము)
- 3. జంతువులు విసర్జించిన పెంటికలను లెక్కించాలి. ఎక్కడైనా ఈ పెంటికలు కుప్పలుగా కనిపిస్తే అప్పుడు వాటిని ఈ క్రింది విధముగా పరిగణించవలెను.
 - ఎ. 50 నుండి 100 వరకు.
 - బి. 100 నుండి 200 వరకు.
 - సి. 200 నుండి అంతకు మించి
- 4. గొత్తలు, మేకలు వంటి పెంపుడు జంతువుల యొక్క పెంటికలు కూడా వన్యజంతువుల పెంటికలుగా పొరబడే వీలుంది. ముఖ్యంగా చితల్ కి చెందినవిగా పొరబడవచ్చును. అలాంటప్పుడు ఆ ప్రాంతాల్లో మేకలు, గొత్తలు మేస్తున్నట్లు విషయం పేర్కొనాలి.
- 5. ఒకవేళ పరిశీలకుని పరిజ్ఞానములో జంతువులు వున్నవి అని బావించినచో వివరణ పట్టిక ఆఖరి వరుస నందు నమోదు చేయవలెను.

5 మూల సంతతులు, పులుల సంరక్షణాకేంద్రాలు, రక్షిత ప్రాంతాలు యొక్క నమూనా

- 1) ప్రతి వీడ్లో కనీసం 5 పి.ఐ.పి. లను శాశ్వతంగా వుండే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రతి పి.ఐ.పి. యొక్క పొడవు 6 మీటర్లు కంటే తక్కువ వుండకూడదు. మరియు వెడల్పు కాలిబాట వెడల్పుతో సమానం వుండాలి. ప్రతి పి.ఐ.పి. యొక్క జి.పి.ఎస్. నిర్దేశకాలను నమోదు చేయాలి.
- 2) వీడు పరిధిలో మాంసాహార జీవులు ఎక్కువ సంవరించే మార్గాలలో పి.ఐ.పి.లను ఏర్పాటు చేయాలి. రెండు పి.ఐ.పి.ల మధ్య కనీసం 1.5 కి.మీ కంటే ఎక్కువ దూరం వుండాలి.
- 3) చెత్త, ఎందుటాకులు, గులకరాళ్ళు లేకుండా ఉండేలా పి.ఐ.పి.లను శుభ్రంగా ఉంచాలి. పి.ఐ.పి.లపైన 0.5 సెం.మీ మందం మొత్తటి మట్టిని చల్లాలి. పి.ఐ.పి.లను పై విధంగా తయారు చేసిన మరుసటిరోజున వివరాలు సేకరించాలి. ఒకవేళ వాహనాలు, వర్షం కారణంగా పి.ఐ.పి. చెదిరిపోయినట్లయితే వివరాలను సేకరించే ముందు మరలా పి.ఐ.పి.ని సిద్ధం చేయాలి. ఈ పి.ఐ.పి.ని శీతాకాలంలో మరియు వేసవికాలంలో నెలలో మూడుసార్లు పర్యవేక్షించవలెను.
- 4) మాంసాహార జీవులు, శాఖాహార జీవులను జాతులవారిగా నమోదు చేయాలి. ఉదా:- పులులు ఒక ట్రాక్ సెట్ చిరుతపులులు రెండు ట్రాక్ సెట్స్ అడవి కుక్కలు ఎక్కువ ట్రాక్ సెట్ (ఎందుకంటే గుంపులలో గుర్తించలేము) ఒక చిన్న పిల్లులు ట్రాక్ సెట్ (జాతుల వారిగా అంచనా వేయడం వీలుకాదు కాబట్టి)
- 5) ఒక జంతువు యొక్క పంజాగుర్తు (పగ్ మార్క్) ఒకే ప్రేకులోనివి (ఒక పి.ఐ.పి.లోనివి) ఒక సెట్ గా గుర్తించడం చాలా ముఖ్యం. ఆ జంతువు ఆడా లేదా మగా అని (పులి విషయంలో) గుర్తించవలసిన అవసరం లేదు. ఒకవేళ తెలిసినట్లయితే రిమార్కు కాలంలో వ్రాయవలెను. ఒకవేళ ఒకే జంతువు అదే ప్రేకు పైన క్రిందకు పైకి నడిచి నట్లయితే అవి విడివిడిగా వేరు వేరు ప్రేకులుగా రికార్డు చేయాలి.

వివరణ పట్టిక - 5

మాంసాహార జీవులు మరియు పెద్దశాఖాహార జీవుల యొక్క బ్రేకు స్టాటులు

(ప్రపరు ఇంప్రేషను పేడు) (PIP)

పరిశీలకుని పేరు : తేదీ: ఫారెస్టు సర్కిల్ :

ఫారెస్టు డివిజన్ : రేంజి మరియు సర్కిల్ : ఇ.డి.నం. మార్గరేఖ:

సి.ఐ.సి. నం.	అడవి రకం	ప్రాంతం రకం	పులి	చిరుతపులి	ఎలుగుబంటి	అడవి నక్క	పైసా	నక్క	చిన్న పిల్లులు	అడవి దున్న	ఎనుగు	రైసో	నీటి గేదె	ఇతర జంతువులు	ఇతర జంతువులు	ఉ.డిగ్రీ	జి.పి.యస్.వి.రేఖకాలు				
																	ఉ. సెకెండ్లు	ఉ. నిమిషం	తూ. డిగ్రీ	తూ. నిమిషం	తూ. సెకెండ్లు
1																					
2																					
3																					
4																					
5																					

చిన్న మాంసాహార జీవులు (పయసులో) గుర్తులు ఏమైనా గుర్తించవచ్చైతే రిమార్కు కాలంలో నమోదు చెయ్యాలి.
రిమార్కులు .

6) పెట్రోలింగ్ డేటా (విధానము) సమాచార సేకరణ విధానము

బీటు మరియు తదితర క్షేత్రాధికారుల పెట్రోలింగ్ చేసే సమయంలో ఈ విధానమును పునఃపరిశీలించవలెను. పెట్రోలింగ్ విధానము యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యము ఏమనగా వన్యప్రాణి సంరక్షకుని పర్యవేక్షణలో నేరాలు జరిగిన ప్రదేశాలు, వన్యప్రాణులు మరణాలు గురించిన వివరాలను నమోదు చేసి, సమాచారాన్ని సేకరించవలెను. ఒకసారి సేకరించిన సమాచారాన్ని కంప్యూటర్ నందు భద్రపరచి, రాబోవు కాలంలో వచ్చే వన్యప్రాణుల రేటులో వచ్చే మార్పులను మనము విశ్లేషణ చేసుకోవచ్చు.

- 1) పెట్రోలింగ్ కు వాహనం, కాలినడక, పడవపైన మొదలైనవి సమాచారాన్ని సేకరించవలెను. పెట్రోలింగ్ రహదారిని ఒక చేతితో వాడే జి.పి.ఎస్.ను పునఃపరిశీలించి ఆక్షాంశాలను మరియు రేఖాంశాలను నమోదు చేయవలెను.
- 2) ఒకవేళ జి.పి.ఎస్. వాడుకలో అనుభవజ్ఞుల లేకపోతే కాలిబాటలో ప్రతి అరగంటకు జి.పి.ఎస్. నిర్దేశకాలను నమోదు చేయాలి. వాహనం ద్వారా నిర్వహించే పెట్రోలింగ్ లో వాహనం వాడిన మార్గాన్ని పార్క్, మ్యాప్ మీద గుర్తించాలి.
- 3) పెట్రోలింగ్ చేసేటప్పుడు ఏదైనా చట్టవిరుద్ధమైన చర్యలేదా నేరమును గుర్తించినట్లయితే దాని జి.పి.ఎస్.నిర్దేశకాలను నమోదు చేయాలి. ఏదైనా చర్యతీసుకున్నట్లయితే దానిని కూడా నమోదు చేయాలి.
- 4) అక్రమ కలప నరికివేత (WC) పసుగ్రాసం కోసం కొమ్మల నరికివేత (o) గడ్డి లేదా వెదురు నరికివేత (GC), పశువులు గడ్డివేయడం (LVST) ఏదైనా క్యాంపు స్థలం (CS), స్పెరు (SN), త్రేపు (TP), వేటగాళ్ళు కనిపిస్తే (PO) తుపాకి గుళ్ళు శబ్దం వింటే (GS), చేపలు పట్టడం (F) కలపేతర అంటవీ సంపదను పోగు చేయడం (NTEFP). ఒకవేళ అలా సేకరించబడుతుంటే ఏ రకమైన కలపేత కూడా సూచించాలి. ఈ పైన పేర్కొన్నవన్నీయు చట్టవిరుద్ధమైన చర్యలు.
- 5) ఏదైనా వన్యప్రాణి మరణం సంభవించి వుంటే ఆ స్థలం యొక్క జి.పి.ఎస్. నిర్దేశకాలతో సహా నమోదు చేయాలి. మరియు మరణానికి సంబంధించిన కారణాలు కూడా నమోదు చేయాలి.

వివరణ పట్టిక - 6
పెట్రోలింగ్ ఫారము

గార్డు పేరు తేది ఫారెస్టు సర్కిల్

ఫారెస్టు డివిజను రేంజి..... బీటు

పెట్రోలింగ్ లో పాల్గొన్న వ్యక్తుల సంఖ్య ఆయుధ రహితు / ఆయుధ సహిత -

పెట్రోలింగ్ రకం : సాధారణ విధులు/విచారణ కొరకు/ నిఘా కొరకు/ మరేదైనా

పెట్రోలింగ్ విధానం : కాలి నడక, జీపు, మోటారు సైకిలు, ఏనుగుపైన మరియు మరేదైనా

తేది	పమయం	అక్షాంశము			రేఖాంశము			స్థలం	చట్ట విరుద్దమైన చర్యలు				వన్యప్రాణి మరణాలు					
		డిగ్రీ	ని	సెకెండు	డిగ్రీ	ని	సెకెండు		రకం	గడిచిన పమయం	వివరాలు	తీసుకొన్న చర్యలు	జాతి	లింగం మగ ఆడ	కళ్ళెబరం యొక్క స్థితి	మరణానికి గల కారణం	పేకరించిన నమూనాలు	

- M = మగ
- F = ఆడ
- Un = జలియన్ పట్టణం
- Y = ఏనుగులతో చిక్క బంతులు
- A = ఏనుగులతో పెద్ద బంతులు

Appendix-II : Tracks of major carnivores

మాంసాహార జంతువుల పాదముద్రలు

6 in.

Tiger పులి

Leopard చిరుత

3.5 in.

Hyaena హైనా

Dhole అడవి కుక్క

Jackal నక్క

7 in.

Sloth Bear ఎలుగుబంటి

అనుబంధం -3

శాఖాహార జంతువుల పెంటికల లక్షణములు:

కణితి:

సాధారణంగా కణితి కొండవాలు యందు నీరు సమృద్ధిగా లభించు ప్రదేశములందు సంచరించును. వాటి యొక్క అడుగుభాగం చదునుగా ఉంటూ, కుంభాకార ఆకృతిలో ఉంటుంది. ఈ యొక్క అడుగు భాగం చదునుగా ఉంటూ కొన మొనదేలి ఉంటుంది. పెద్ద కణితి పెంటికలు - 1.5 -2 సెం.మీ పొడవు మరియు 0.8 - 1.4 సెం.మీ వ్యాసము కలిగి ఉంటుంది. చిన్న కణితుల పెంటికలు చిన్నవిగా ఉండి కొన్ని సమయాలలో చుక్కల దుప్పి పెంటికల మాదిరిగా కనబడుట వలన గుర్తింపు కష్టపాద్యము. అందువలన పరిశీలకుడు నిశ్చితముగా పరీక్ష చేయవలయును.

చుక్కలదుప్పి:

చుక్కల దుప్పలు సాధారణముగా పచ్చిక మైదానములు మరియు అప్పుడప్పుడు తక్కువ ఎత్తుపల్లాలు గల ప్రదేశములో సంచరించును. ఇవి ఎక్కువ వాలు ప్రదేశములలో సంచరించుటకు ఇష్టపడవు. వీటి పెంటికలు స్థూపాకారముగా ఉంటూ క్రింద భాగము గుండ్రముగా ఉంటూ శీర్షభాగము కొద్దిగా మొనదేలి ఉండును. పెద్ద దుప్పల పెంటికలు 1.2 - 1.08. సెం.మీ కలిగి, కణితులు, మనుబోతుల పెంటికల కంటే సన్నగా ఉండును. బయలు ప్రదేశాలలో ఈ పెంటికలు మేక పెంటికలుగా అపోహపడే అవకాశము కలదు.

మనుబోతు:

మనుబోతు బయలు ప్రదేశము, ముళ్లతో కుడిన పొదలు, మరియు క్షీణదశలో ఉన్న అటవీ ప్రదేశములలో కనబడును. దట్టమైన అడవులలో వీటి సంచారము తక్కువగా ఉంటుంది. మనుబోతులు, పెంటికలను ఒకే ప్రదేశము నందు విసర్జించుట వలన కుప్పలుగా కనబడును. వీటి పెంటికలు కణితి పెంటికల మాదిరిగా ఉంటూ కొద్దిగా స్థూపాకారము కలిగి ఉండి చివరి భాగాలు చదునుగా గాని కొద్దిగా మొనదేలి ఉండును. కాని కణితి పెంటికలంత చదునుగా ఉండదు. ప్రౌఢ మనుబోతుల పెంటికలు - 1.5 -2 సెం.మీల పొడవు కలిగి 1-1.4 సెం.మీల వ్యాసము కలిగి ఉండును. వీటి రంగు సాధారణముగా కాఫి రంగు లేదా నలుపు రంగు కలిగి ఉంటుంది.

బార్కింగ్ డీర్ కొండగోరె :

దీని పెంటికలు అన్ని రకాల అడవులలో కనబడును. తక్కువ వర్షపాతము గల అడవులలో కనబడవు. వీటి పెంటికలు పొడవుగా ఉండి కుంచించుకుని, కొద్దిగా మెలిక తిరిగి, ఉపరితలము నొక్కులుగా ఉండును. ఈ పెంటికలు రెండువైపులా వాలు కలిగి కండెనల మాదిరి గా కనబడును. కొనలు ఒక్కొక్కసారి పొడవుగా, కొక్కెలములవలె ఉంటూ మొద్దబారి ఉండును. ఒక్కొక్కసారి పెంటికల మధ్య సారూప్యత లేకుండా కనబడును. వాటి పరిమాణము 1-1.8 సెం.మీ.ల పొడవు 0.4-0.7 సెం.మీల వ్యాసము కలిగి ఉండును.

చౌసింగ్ (కొండమేక) (Four Horned Antelope):

వీటి పెంటికలు చిన్నవిగా ఉండును. ఇవి అండాకారముగా గానీ దీర్ఘవృత్తాకారముగా గాని ఉండును. వీటి పొడవు 0.6 - 1.2 సెం.మీ.లు కలిగి ఉండును. కృష్ణజింకలు, కొండమేకల ఆవాసాలు పూర్తిగా విరుద్ధమైన ప్రదేశాలు కాబట్టి, ఒకదాని పెంటికలు మరొకదానిగా భ్రమపడే అవకాశము లేదు. చాలాసార్లు చుక్కలదుప్పి, కొండమేక, ఆవాసాలు కలిసి ఉండును.

అనుబంధం - 5 రాబందుల వివరణ పట్టిక

పరిశీలకుని పేరు మరియు సంతకం :

ఫారెస్ట్ డివిజన్ :

వీట్.....

తేది:

రేంజ్.....

ప్రాంతం రకం :

వరుస సంఖ్య	కనబడిన రాబందు రకం (వీలైతే)*	సంఖ్య	చేస్తున్న పని (ఎగరడం / చెట్లపై కూర్చోడం / శవాలపై వాలడం)	రిమార్కులు
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

* గుర్తించినది ఖచ్చితమైతేనే నమోదు చేయవలెను. లేనిచో పెద్దవి / చిన్నవి అని, ఎర్ర తలగలది లేదా శరీర భాగాల రంగుల వివరణను రిమార్కు కాలంలో పేర్కొనవలెను.

1. గత మూడు సంవత్సరాలలో వీట్లో మీకు తెలిసి ఏదైనా రాబందు మరణించినదా?

అవును / కాదు

2. వీట్లో ఏవైనా రాబందుల గూళ్లు ఉన్నాయా? అవును / కాదు

అవును అయినచో ఎన్ని..... చెట్లపై..... కొండలపై.....

అనుబంధం - 6

జి.పి.యస్.ను ఉపయోగించడానికి ప్రాథమిక సూచనలు

1. జి.పి.యస్.ను ప్రారంభించడానికి రెడ్ బటన్ నొక్కవలెను.
2. చాలా రోజుల వ్యవధి తర్వాత వాడుతున్నట్లైతే జి.పి.యస్. యూనిట్ను ఆకాశంవైపు నుంచి 15-20 ని.ల వరకు ఆగాలి.
3. యూనిట్ను బట్టి "మెనుబటన్" లేదా "పేజ్ బటన్"ను నొక్కడం ద్వారా మెయిన్ మెనులోనికి వెళ్ళవలెను.
4. సబ్మెను నుండి సెటప్ను ఎన్నుకోవలెను
5. సెటప్ మెను నుండి 'నావిగేషన్'ను ఎన్నుకోవలెను.
6. పొజిషన్ / లోకేషన్ మెనును ఎంటర్ బటన్ను నొక్కడం ద్వారా హైలైట్ చేయవలెను.
7. ఆప్షన్లను ఎన్నుకోవడానికి యారో కీలను ఉపయోగించవలెను. పిదప hdddo mm'.s" ను సరిచేయాలి.
8. మాప్ డేట ను హైలైట్ చేసి, 'ఎంటర్ బటన్' నొక్కి యారో కీలనుపయోగించి W.G.S.84 ను ఎన్నుకోవలెను.
9. యూనిట్లను హైలైట్ చేసి మెట్రిక్ యూనిట్లను ఎన్నుకోవలెను (పైన చేసిన విధంగా)
10. హెడ్డింగ్ను హైలైట్ చేసి 'ట్రూ' లేదా 'ఆటో' ను ఎన్నుకోవలెను.
11. నావిగేషన్ మెను నుండి బయటకు రావలెను.
12. 'సిస్టం సెటప్'ను ఎన్నుకొని తేది, సమయంను సరి చేయవలెను (భారత కాలమానం గ్రీన్విచ్ కాలమానం కన్నా 5.30 గంటలు ముందు ఉంటుంది). బదులుగా మనదేశ సమయం కొరకు ఆఫ్ సెట్లో 5.30 గంటలు కలపాలి.
13. జి.పి.యస్.నిర్దేశకాలను ఎల్లప్పుడు డిగ్రీలు, నిమిషాలు, సెకండ్లు మరియు డెసిమల్ స్థానాలలో తెలియపర్చవలెను.

రియన్ స్టేట్ మెంట్ బెనిఫిట్స్

వగిడి మూర్తి విశ్వం, అద్దూరు

సి.సి.పి రూల్స్ లో ఉద్యోగులపై మేజరు శిక్షలు విధించుటకు రూల్ 20లోను, మైనరు శిక్షలు విధించుటకు రూల్ 22లోను విధి విధానాలు రూపొందించారు. అనగా ఆరోపించబడిన అభియోగాల ఆధారంగా ఏ శిక్ష వేయాలో క్రమశిక్షణాధికారి ముందే ఒక నిర్ణయానికి రావాలి. మైనరు శిక్షల ప్రాసీజరు పాటించి మేజరు శిక్షలు విధించకూడదు. మేజరు శిక్షలు విధించుటకు రూపొందించిన ప్రాసీజరు ననుసరించి విచారణ నిర్వహించి తేలిచని నిజానిజాల ఆధారంగా మైనరు శిక్షలు విధించినచో సస్పెన్షన్ కాలాన్ని డ్యూటీగా పరిగణించాలని మొదట కోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. దాని పర్యవసానంగా ఉద్యోగిని ఏండ్ల తరబడి సస్పెన్షన్ లో ఉంచి మైనరు శిక్ష విధిస్తే సస్పెన్షన్ కాలానికి పూర్తి జతం ఇవ్వవలసి వస్తుందని విచారణలో తీవ్రమైన ఆరోపణలు నిరూపితం కాకున్నా మేజరు శిక్షలే విధించేవారు. ఆ తరువాత ఈ విషయం సుప్రీంకోర్టు వరకు వెళ్ళింది. సస్పెన్షన్ పూర్తిగా సమర్థనీయం కాని సందర్భాలలోనే సస్పెన్షన్ కాలాన్ని డ్యూటీగా పరిగణించాలే తప్ప మైనరు శిక్ష విధించినంతమాత్రాన సస్పెన్షన్ సుపూర్ణంగా సమర్థనీయం కాదని చెప్పడానికి ఏలులేదని సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పిన దరిమిలా మేజరు శిక్షల ప్రాసీజరు కాటిస్తే చివరకు ఏ శిక్షయైనా నిరభ్యంతరంగా విధించవచ్చునని ప్రతి చిన్న విషయానికి రూల్ 20లోని ప్రాసీజరునే అనుసరించి సాధారణంగా మేజరు శిక్షలే విధిస్తున్నారు. దీనితో ఉద్యోగి భద్రతకు నష్టం వాటిల్లింది.

ఉద్యోగం నుండి తొలగింపు, బర్తరఫ్ లేక నిర్బంధ పదవీ విరమణ శిక్షలు విధించడం సర్వసాధారణమైపోయినది. అప్పీలు, రివిజన్, లేక రివ్యూ లోగాని కోర్టు తీర్పు ద్వారా కాని విధించిన శిక్షలు సమర్థనీయం కాదని నిర్ణయించిన సందర్భాలలో ఆ ఉద్యోగిని రియన్ స్టేట్ చేయాలి. విచారణకు పూర్వం సస్పెండు చేసిననూ విధించిన శిక్ష కొట్టివేయబడితే ఉద్యోగంలో పునర్నియామకం చేయాలి. అయితే ఈ సందర్భాలలో సంబంధిత అధికారులు ఆ ఉద్యోగికి ఆ తదనంతరం పర్యవసాన ప్రయోజనాలు కల్పించడంలో అనాసక్తత, నిరపేక్షతో ఉదాసీన వైఖరి వహిస్తున్నారు. రియన్ స్టేట్ మెంట్లు ఆ తర్వాత ఉద్యోగికి లభించాల్సిన బెనిఫిట్స్ గురించి ఈ వ్యాసంలో ప్రస్తావిస్తాను.

1) జీతభత్యాలు

వివిధ సందర్భాలలో చేసిన రియన్ స్టేట్ మెంట్ దరిమిలా ఆంతకు పూర్వపు కాలానికి అర్హతగల జీతభత్యాలు వ్యవహారాలు ఫండమెంటల్ రూల్స్ లో ప్రస్తావించబడినవి.

ఎ) అప్పీలుతో లేదా రివ్యూలో ప్రభుత్వమే ఉద్యోగం నుండి తొలగింపు, బర్తరఫ్ లేదా నిర్బంధ పదవీ విరమణ శిక్షలను రద్దు చేసినపుడు (ఎఫ్.ఆర్. 54). బి) పైన పేర్కొన్న శిక్షలను కోర్టు కొట్టివేసినపుడు (ఎఫ్.ఆర్.54-ఎ), సి) పైన పేర్కొన్న శిక్షలు విధించకున్నా సస్పెన్షన్ నుండి రియన్ స్టేట్ చేసినపుడు (ఎఫ్.ఆర్.54-బి).

అప్పీలు రివ్యూలో జారీచేసిన ఉత్తర్వుల ఆధారంగా తదుపరి విచారణకు ఆదేశించకుండా రియన్ స్టేట్ చేసేటపుడు సస్పెండ్ చేసి ఉన్నచో సస్పెన్షన్ కాలంలోనూ, సస్పెన్షన్ లో ఉంచకయే ఉద్యోగం నుండి తొలగింపు, బర్తరఫ్, నిర్బంధ పదవీ విరమణ శిక్ష విధించిన కారణంగా రియన్ స్టేట్ మెంట్లు వరకు విధులు నిర్వహించని కాలంలోనూ ఆ ఉద్యోగికి చెల్లించవలసిన జీతభత్యాలు విషయం ఆ ఉత్తర్వులో విధిగా పేర్కొనాలి. ఆ గ్రెయూహాజరు కాలాన్ని డ్యూటీగా గాని వాల్ డ్యూటీగా కాని పరిగణించాలి. సంబంధిత అధికారి నిందిత ఉద్యోగిని పరిపూర్ణంగా నిర్లక్ష్యంగా ప్రకటించినచో ఏ శిక్ష విధించలేదని భావించి గ్రెయూహాజరు కాలాన్ని డ్యూటీగా పరిగణించి అర్హత గల జీతభత్యాలు పూర్తిగా చెల్లించాలి.

అయితే కేసు విచారణ సత్వరంగా పూర్తి చేయుటకు ఉద్యోగి సహకరించక జాప్యానికి కారకులైన సందర్భాలలో పూర్తి జీతభత్యాలు ఇవ్వకూడదు. జీవనభృతి కన్న తక్కువ కాకుండా కొంత భాగమే అనుమతించాలి. ఈ అనుమతి ఇచ్చే ముందు ఉద్యోగికి 60 రోజుల అనుమతి ఇచ్చి, ఆ ఉద్యోగి ఇచ్చిన సంజాయిషీని పరిశీలించి సహేతుకంగా తగు ఉత్తర్వులు జారీ చేయాలి. రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 311 (2)లో నిర్దేశించిన అవకాశాలు ఉద్యోగికి కల్పించలేదని రియన్ స్టేట్ చేసిన సందర్భాలలో కూడ ఈ విధానమే పాటించాలి. ప్రత్యేక కారణాలు చూపి ఆ గ్రెయూహాజరు కాలాన్ని డ్యూటీగా పరిగణించవచ్చును. ఉద్యోగి కోరికపై ఆ గ్రెయూహాజరు కాలాన్ని సెలవుగా మార్చి చేయవచ్చును. గరిష్ట పరిమితికి మించిన కాలానికి సెలవు మంజూరు చేయడానికి ఉన్నతాధికారుల మంజూరి తీసుకోవవసరం లేదు.

పైన తెలిపిన అర్హత గల జీతభత్యాలు నుండి సస్పెన్షన్ కాలంలో చెల్లించిన జీవనభృతి, గ్రెయూహాజరు కాలంలో ఇతర ఉద్యోగం పొంది సంపాదించిన మొత్తం మినహాయించాలి. అర్హత గల మొత్తము కన్న ఎక్కువే సంపాదించినచో ఏమి చెల్లించవసరం లేదు. (ఎఫ్.ఆర్.54 (8), ఎఫ్.ఆర్.54-ఎ (5), ఎ.ఐ.ఆర్. 1984, సుప్రీంకోర్టు 320, 1301, (1996), 2 ఎస్.సి.సి. 69). షోకాజ్ నోటీసు ఇవ్వకుండా ఉద్యోగి నుండి ఎట్టి సంజాయిషీ కోరకుండా ఆ ఉద్యోగిని అర్హతంగా నష్టపట్టకూడదు. అలా చేసినచో ఆ అర్హత చెల్లదని కోర్టు కొట్టి వేస్తుంది. (ఎ.ఐ.ఆర్. 1968, సుప్రీంకోర్టు 240, ఎ.ఐ.ఆర్. 1987, సుప్రీంకోర్టు 2257).

తదుపరి విచారణ అవసరంలేకుండా కోర్టుతీర్పు దృష్ట్యా ఉద్యోగిని రియన్ స్టేట్ చేసిన సందర్భంలో కూడ కోర్టు తీర్పు వెలువడిన తేదీకి ముందున్న గ్రెయూహాజరు కాలాన్ని పైన పేర్కొన్న విధంగానే క్రమబద్ధీకరించాలి.

సస్పెన్షన్ నుండి రియన్ స్టేట్ చేసినపుడు కూడ ఈ పద్ధతి పాటించాలి. విచారణకు పూర్వమే లేక కోర్టు ఉత్తర్వుకు ముందే సస్పెన్షన్ ను ఉపసంహరించుకుని రియన్ స్టేట్ చేసినచో కేసు ముగిసిన తరువాత సస్పెన్షన్ కాలాన్ని పైన పేర్కొన్న విధంగా పరిగణించాలి.

రూల్స్ కు విరుద్ధంగా సస్పెండ్ చేసి లేదా ఉద్యోగం నుండి తొలగించిన అధికారి నుండి ఉద్యోగికి గ్రెయూహాజరు కాలంలో చెల్లించిన జీతభత్యాలు పనులు చేయాలి. (ఎ.ఐ.ఆర్. 1994 ఎస్.సి.సి. 23).

రూల్స్ లో ఏమి తెలిపినప్పటికీ గ్రెయూహాజరు కాలంలో జీతభత్యాలు చెల్లించే విషయంలో కేసు స్వభావాన్ని బట్టి కోర్టులు భిన్నమైన తీర్పులు ఇస్తున్నాయి.

సముచిత మంజూరు లేని కారణాన ఉద్యోగిని క్రిమినల్ కోర్టు విడుదల చేసిన కేసులో సస్పెన్షన్ కాలంలో పూర్తి జీతభత్యాలు ఇవ్వాలి. (1996) 1 ఎస్.సి.సి. 296.

ఉద్యోగం నుండి తొలగింపు శిక్ష సమర్థనీయం కాదని తక్కువ శిక్ష విధించి రియన్ స్టేట్ చేసిన కేసులో ఆ ఉద్యోగి తన దుర్వర్తనకు తానే బాధ్యుడని తెలిసినందున ఉద్యోగంలో లేని గ్రెయూహాజరు కాలంలో జీతభత్యా లకు అనర్హుడు. (1996 (ii) ఎస్.సి.సి. 695).

సెలవులో వెళ్ళి 5 సంవత్సరాల వరకు డ్యూటీలో చేరకుండా ఉన్న ఉద్యోగిని రిమూవ్ చేసిన కేసులో (రియన్ స్టేట్ తో బాటు) జీతభత్యా లివ్వాలని చెప్పిన ట్రిబ్యూనల్ తీర్పును సుప్రీంకోర్టు తప్ప వట్టింది. (ఎ.ఐ.ఆర్. 1997 ఎస్.సి.సి. 2439).

క్రిమినల్ కేసులో శిక్ష పడిన దరిమిలా ఉద్యోగం కోల్పోయి ఆ తరువాత అప్పీల్ లో విడుదలైన బ్యాంకు ఉద్యోగిని రియన్ స్టేట్ చేశారు. కాని పనిచేయని కాలానికి జీతభత్యాలు చెల్లించే విషయం బ్యాంకు విచక్షణాధికారానికి వదలి వేసింది. (1998 (2) ఎస్.సి.సి. 291).

(మిగతా 3వ పేజీలో)

(2వ పేజీ తరువాయి) రీయన్ స్టేట్ మెంట్ బెనిఫిట్స్

ప్రజాధన దుర్వినియోగం, నకిలీ రికార్డుల సృష్టి మొదలగు నేరాలపణలతో క్రిమినల్ కోర్టులో విచారణ జరిగి సాక్ష్యాధారాలు సరిపోను లేని కారణాన క్రిమినల్ కేసులో అక్విట్ అయినంత మాత్రాన రీయన్ స్టేట్ మెంట్ పర్యవసావలైన సస్పెన్షన్ కాలంలోని సర్వీసుకు ఇంక్రిమెంటు బెనిఫిట్తో జీతభత్యాలు, పెన్షన్ మొదలగు ప్రయోజనాలు కలుగజేసినచో క్రమశిక్షణకు భంగకరమని సుప్రీంకోర్టు భావించింది. (సి.ఎ.నం. 1868 ఆఫ్ 1977).

క్రిమినల్ కేసులో అరెస్టయి సస్పెండైన మరొక బ్యాంకు ఉద్యోగి కేసులో అక్విట్ తోనే ఆటోమేటిక్ గా సస్పెన్షన్ పీరియడ్ లో పూర్తి జీతభత్యాలు లభించవు. తన స్వయంకృత అపరాధం కారణంగానే క్రిమినల్ కేసులో అరెస్టయినందున, దాని పర్యవసానంగా విధులకు హాజరు కాని పీరియడులో 'నో వర్క్ నో పే' సూత్రం వర్తిస్తుంది. (ఎ.ఐ.ఆర్. 1994 ఎస్.సి. 552).

48 గంటలు డిటెన్షన్ లో ఉన్న కారణాన డీమ్డ్ సస్పెన్షన్ లో కొనసాగిన ఉద్యోగి ఆ తరువాత ఆ కేసులో అక్విట్ అయి రీయన్ స్టేట్ అయినారు. సస్పెన్షన్ పీరియడ్ లో పూర్తి జీతభత్యాలు ఇవ్వాలా వద్దా అనే విషయంపై అవసరమైన విచారణ చేసి జీవనభృతి తప్ప జీతభత్యాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదని చేసిన నిర్ణయాన్ని సుప్రీంకోర్టు సమర్థించింది. (ఎస్.ఎల్.పి. (సి) నం. 4855 ఆఫ్ 1997).

కొన్ని కేసులలో జీతభత్యాలకు బదులుగా కొంత మొత్తం నష్ట పరిహారంగా ఇవ్వాలని తీర్పు చెప్పింది. (ఎ.ఐ.ఆర్ 1995 ఎస్.సి. 1053, ఎ.ఐ.ఆర్. 1995, ఎస్.సి. 112 మరియు 1352, 1995 (6) ఎస్.ఎల్.ఆర్. 109).

2) పెన్షన్

సస్పెన్షన్ సంపూర్ణంగా సమర్థనీయం కాదని తేల్చినా లేక ఉద్యోగి పరిపూర్ణంగా నిర్దోషి అని నిర్ధారించినా ఆ సస్పెన్షన్ కాలం పెన్షనుకు పరిగణింపబడుతుంది. (సివిల్ సర్వీస్ రెగ్యులేషన్ ఆర్టికల్ 416). ఇతర కేసులలో సస్పెన్షన్ పీరియడ్ పెన్షనుకు ఎంతవరకు లెక్కింపబడుతుందో సంబంధిత అధికారి తప్పక ఆర్డరు పాస్ చేయాలి. అయితే ఆ ఉద్యోగికి నోటీసు ఇచ్చి సంజాయిషీ తీసుకొని దానిని నిష్పాక్షికంగా పరిశీలించిన తరువాత ఆర్డరు పాస్ చేయాల్సి ఉంటుంది. (ఎ.ఐ.ఆర్. 1972 ఎస్.సి. 2472).

3) ప్రమోషన్

రీయన్ స్టేట్ మెంట్ కు ముందు సస్పెన్షన్ ఉద్యోగంలో నుండి తొలగించు, బర్తరఫ్, నిర్బంధ పదవీ విరమణ కారణంగా గైరుహాజరైన కాలంలో ఆ ఉద్యోగి ఉన్న జూనియర్లు ప్రమోషను పొందినచో సదరు శిక్షలు కొట్టివేసిననూ, నిర్దోషిగా ప్రకటించిననూ అదే తేదీ నుండి నోషనల్ ప్రమోషన్ ఇవ్వాలి.

అయితే రీయన్ స్టేట్ మెంట్ బెనిఫిట్స్ కొరకు ఆలస్యంగా వచ్చిన కేసులలో సుప్రీంకోర్టు ఉద్యోగికి అనుకూలంగా తీర్పు లివ్వలేదు. (1988 (2) ఎస్.ఎల్.ఆర్ 482, 1994 (2) ఎస్.సి. 38, 1992 (5) ఎస్.ఎల్.ఆర్ 119), కావున ఆలస్యం చేయకుండా సంబంధిత అధికారులను కోర్టులను సహకరించాలి గా కోరి బెనిఫిట్స్ పొందండి.

సస్పెన్షన్ కాలంలో జీవనభృతి

పగిడిమర్రి విశ్వం, అర్చనలు

ఉద్యోగులను క్రమశిక్షణలో పెట్టి నియంత్రించే ఉద్దేశంతో రూపొందించిన సి.సి.ఏ రూల్స్ లో తాత్కాలిక క్రమశిక్షణాచర్యగా విచారణకు పూర్వమే తీసుకొనే చర్య సస్పెన్షన్. ఈ విచారణ శాఖాపరమైన విషయాలపై కావచ్చు లేదా క్రిమినల్ కేసు విచారణ కావచ్చు. తమ నియంత్రణలో ఉన్న శాఖాపర విషయాలపై విచారణ సజావుగా, సత్వరమే పూర్తి చేయాలన్న ఉద్దేశం అధికారులకుండదు. క్రిమినల్ కేసు విచారణ విషయం చెప్పనవసరం లేదు. అది దశాబ్దాల కాలం వరకు పెండింగులోనే ఉంటుంది. ఈ విధంగా రూల్స్ లో తెలిపిన తాత్కాలిక చర్య అతి స్వల్పకాల వ్యవధి కొసం ఉద్దేశించినదైనప్పటికీ అధికారులు మాత్రం ప్రతి చిన్న కారణానికి ఉద్యోగులపై సస్పెన్షన్ వేటు వేసి చేతులు దులుపుకుంటున్నారు. దాని పర్యవసానంగా ఉద్యోగులకు సస్పెన్షన్ ఒక దీర్ఘకాలిక దుస్వస్థులగా పరిణమించింది.

సస్పెన్షన్ సమర్థనీయమా కాదా అన్న విషయం ప్రస్తుతానికి పక్కన బెట్టి ఆ పీరియడ్ లో ఉద్యోగికి లభించే జీవనభృతి విషయం ప్రధానంగా ఈ వ్యాసంలో ప్రస్తావిస్తున్నాను.

సస్పెన్షన్ లో ఉంచినంతకాలం ఉద్యోగికి జీతం ఇవ్వరు. తాను సగం జీతం సెలవులో వెళ్ళినపుడు పొందే సెలవు జీతంతో సమానమైన మొత్తాన్ని జీవనభృతిగా చెల్లిస్తారు. దానిపై డి.ఎ., హెచ్.ఆర్.ఏలు కూడా ఇవ్వాలి. అధికారుల అనాసక్తి, నిర్లక్ష్యం కారణంగా ఉద్యోగులు దీర్ఘకాలం సస్పెన్షన్ లోనే కొనసాగుతున్నారు. అందుకు పరిహారంగా జీవనభృతిని 3 నెలల తరువాత 50 శాతం వరకు అనగా బేసికేపెల్ 75 శాతం వరకు సెంచవచ్చును. విచారణలో జాప్యానికి ఉద్యోగియే ప్రత్యక్షంగా కారకుడైన సందర్భంలో మాత్రమే 50 శాతం వరకు జీవనభృతిని తగ్గించవచ్చును. అనగా బేసికేపెల్ 25 శాతం మాత్రమే ఇస్తారు. (ఎఫ్.ఆర్ 53 (i), ఉద్యోగక్రాంతి జీవోల బుక్-4 పేజీ 159)

కొన్ని సందర్భాలలో జీవనభృతి ఇవ్వడమే లేదు. అధికారుల దయా దాక్షిణ్యాలకు లోబడి వారికి ఇష్టముంటే ఇస్తారు. లేకపోతే లేదు. ప్రతి ఆరునెలల కొకసారి ఉన్నతాధికారులచే ఈ సస్పెన్షన్ విషయంపై సమీక్ష జరుగుతుంది. ఇందులో ఉద్యోగిని ఇంకనూ సస్పెన్షన్ లో కొనసాగించే ఆవసరమున్నదా? రియన్ స్టేట్ చేయాలా? అను విషయం సమీక్షించి తగు నిర్ణయం తీసుకొంటారు. అంతేగాని ఈ సమీక్షకు, జీవనభృతి చెల్లింపుకు ఏ సంబంధం లేదు. సస్పెన్షన్ చివరి తేదీ వరకు జీవనభృతి చెల్లించాల్సిందే. కాని ఈ సమీక్ష జరుగులేదన్న సాకుతో కూడ జీవనభృతి చెల్లించడంలేదు. సమీక్షలో ఆ ఉద్యోగిని సస్పెన్షన్ లో ఇంకనూ కొనసాగించనవసరం లేదని నిర్ణయించినచో ఆ తరువాత రియన్ స్టేట్ చేస్తారు. ఈ రియన్ స్టేట్ మెంట్ అర్హులు కాని జీవనభృతిలో చేసే హెచ్చింపులు/తగ్గింపులు కాని ముందు తేదీ నుండి అనుమతించరు. కావున ఎట్టి పరిస్థితులలోనైనా సస్పెన్షన్ లో ఉన్న ఉద్యోగి జీవనభృతి నిలుపుదల చేయకూడదు. జి.ఓ.నెం. 205, జి.ఎ. (సర్వీసెస్-సి) శాఖ, తేదీ 17.3.90 మరియు సర్క్యులర్ మెమో నెం. 13431-160-ఎ/ఎఫ్.ఆర్.11/93, తేదీ 1.4.1993 (ఉద్యోగక్రాంతి జీవోల బుక్-2, పేజీ 371)లో, సమీక్ష పెండింగులో ఉన్న కారణంతో జీవనభృతి చెల్లింపు నిలిపివేయనవసరం లేదని ప్రభుత్వం స్పష్టమైన ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. సుప్రీంకోర్టు ఉమేష్ చంద్ర పట్రా వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 1993 (24) ఎ.టి.సి 243లో, సస్పెన్షన్ కొనసాగించిన సందర్భంలో జీవనభృతిని హెచ్చించడంతోపాటు ఆమర్చులో సవరించిన రివైజ్డ్ పే స్కేళ్ళ ఆధారంగా రివైజ్డ్ రేటుతో జీవనభృతి ఇవ్వాలని తీర్పు చెప్పింది.

కాని అధికారులు మాత్రం సస్పెన్షన్ లో ఉద్యోగులను జీవన భృతి చెల్లించక వేధింపులకు గురి చేస్తున్నారు. అంతేగాక జీవనభృతిని

తగ్గించే అవకాశమున్న విషయం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఉద్యోగి విచారణకు సహకరించడంలేదన్న మిషపై జీవనభృతిని తగ్గిస్తున్నారు. వాస్తవానికి విచారణను త్వరగా పూర్తి చేయాలనే సదుద్దేశం విచారణాధికారికి కాదు. క్రమశిక్షణాధికారికి కాని ఉండదు. ఈ విషయమై అంతగా క్రోధ మోపించక జాప్యం చేసి ఉద్యోగిని వేదనకు గురి చేయడమే కాక జీవనభృతిని చెల్లించడం లేదు. లేదా బేసికేపెల్ 25 శాతం వరకు తగ్గించే స్పష్టమైన ఉత్తర్వులు జారీ చేయక ఈ సందర్భంలో జాప్యానికి వాళ్ళు కారకులైనందున సస్పెన్షన్ రూల్ ప్రకారం 50 శాతం వరకు అనగా బేసికేపెల్ 75 శాతం వరకు జీవనభృతిని పెంచాల్సి ఉంటుంది. దానిపై డి.ఎ., హెచ్.ఆర్.ఏ, సిసి ఏలు కూడా ఇవ్వాలి ఉంటుంది. ఎసిబి కేసులలో కావలసిన ప్రాప్యత స్టేట్ మెంట్లు వారికి చేరడానికి జాప్యం జరుగుతున్నదన్న సాకుతో ఉద్యోగి జీవనభృతిలో కోత విధించాలని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నిఘా సలహా మండలి సూచించింది కాని ఈ సూచనను ప్రభుత్వం యుఓ నోట్ నెం. 1336/ఎస్.సి.డి/1, తేదీ 27.11.1989లో తిరస్కరించింది. దీనితో అధికారుల నైజం బయటపడింది.

విచారణకు పూర్వం చేసే సస్పెన్షన్ శిక్షగా పరిగణించడానికి ఏలు లేదు. ఉద్యోగికి తనపై మోపిన అభియోగాల నిజానిజాల నిర్ణయాలపై రక్షణ కల్పించడానికి మరియు విచారణ సాధిగా జరపాలనే ఉద్దేశంతో ఉద్యోగిని తాత్కాలికంగా ద్యూటీ నుండి తప్పించడమే ఈ సస్పెన్షన్. ఉద్యోగి ప్రత్యక్ష కారణం లేకుండా ఆనవసరంగా సస్పెన్షన్ లో కొనసాగుచున్నట్లయితే లేదా విచారణలో జాప్యం జరుగుచున్నట్లయితే ఆ సస్పెన్షన్ అర్హులను రద్దుపరచి ద్యూటీలో తీసుకోవడానికి ఆదేశించాలని సుప్రీంకోర్టు ఎ.ఐ.ఆర్ 1989 ఎస్.సి 985లో అభిప్రాయపడింది. అంతేగాక సస్పెన్షన్ లో కొనసాగినంతకాలం పని తీసుకోకుండానే జీవనభృతి ఇవ్వవలసి వస్తున్నందున ప్రజా ప్రయోజనాల దృష్ట్యా, ఉద్యోగి అనుభవించే కష్టనష్టాల నివారణ కైనందున ఆ ఉద్యోగి ప్రయోజనాల దృష్ట్యా రియన్ స్టేట్ చేయాలని కూడ తీర్పు చెప్పింది.

మన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311 (2)లో ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కిచ్చిన రక్షణలను పురస్కరించుకొని ఉద్యోగులకు వ్యతిరేకంగా క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకోవడానికి ఆర్టికల్ 309 క్రింద జారీ చేసిన సిసి ఏ రూల్స్ లో విచారణ విధానాలు నిర్దేశించారు. అందులో భాగంగా విచారణలో ఉద్యోగి తన రక్షణకు ప్రాముఖ్యం గల సాక్షులను విచారించేందుకు, ఆపవలసిన సాక్షాధారాలు సేకరించుటకు, ప్రభుత్వం తరఫున ప్రవేశపెట్టిన సాక్షులను క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ చేయడానికిగాని అవకాశం ఇవ్వకపోతే అది రాజ్యాంగ వ్యతిరేకమే అవుతుంది. ఆ తరువాత విచారణ నివేదిక ప్రతిని ఆ ఉద్యోగికి ఇచ్చి దానిపై వివరణ ఇచ్చేందుకు అవకాశం ఇవ్వకపోయినా కూడా అది రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన రక్షణలకు భంగకరమే. సస్పెన్షన్ లో ఉద్యోగి తనపై మోపిన ఛార్జీలు ఖండించుటకు, ఆవి వాస్తవం కాదని నిరూపించుటకు కావలసిన సాక్షులను విచారణకు తీసుకురావడానికి అయ్యే ప్రయాణ మరియు ఇతర ఖర్చులు భరించవలసి ఉంటుంది. అంతేగాక అవసరమైతే ఒక వకీలును నియమించడానికి గాని, రూల్స్ తెలిసిన న్యాయ సలహాదారుల సేవలు పొందడానికి గాని వాళ్ళ ఫీజు, ప్రయాణ, ఇతర ఖర్చులు కూడ భరించవలసి ఉంటుంది. జీవనభృతి ఇవ్వకపోయినచో లేదా చెల్లించడానికి జాప్యం చేసినచో ఉద్యోగి కుటుంబసభ్యులకు అవసరమైన జీవనాధారాన్ని తోలగించడమేకాక తన కేసు నుండి బయటపడటానికి కూడ ఆటంకపరచినట్లవుతుంది. ఈ విషయం గమనించిన సస్పెన్షన్ కాలంలో ఉద్యోగికి జీవనభృతి ఇవ్వడం సదుద్దేశం గల చెల్లింపుగా అభిప్రాయపడి ఆ జీవనభృతి చెల్లించకపోవడం న్యాయం కాదని సుప్రీంకోర్టు ఎ.ఐ.ఆర్ 1973 ఎస్.సి 1183లో తీర్పు చెప్పింది.

(మొగతా 35 పేజీలో)

(2వ పేజీ తరువాయి) సస్పెన్షన్ కాలంలో జీవనభృత

జీవనభృతి చెల్లించని కారణంగా ఉద్యోగి విచారణకు హాజరు కాలేకపోయిన సందర్భంలో ఏకపక్షంగా ఉద్యోగి పరోక్షంలో విచారణ జరిపినట్లు చేసి విధించిన ఇక్షకు వ్యతిరేకంగా వేసిన మరొక కేసులో, రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన యుక్తమైన అవకాశం నిరాకరించినట్లు నిర్ణయించి విచారణ వ్యవహారం, దాని పర్యవసానంగా విధించిన ఇక్షను కూడ సుప్రీం కోర్టు కొట్టివేసింది. (1999 (3) ఎస్.ఎల్.జె 152 (ఎస్.సి)).

ప్రభుత్వ ఉద్యోగంలో చేరడంతో ఉద్యోగి మనిషిగా లేక పౌరునిగా తనకు గల ప్రాథమిక హక్కులు, ఇతర హక్కులు ప్రభుత్వానికి తాకట్టు పెట్టినట్లుగాని లేక సమర్పించినట్లుగాని భావించరాదు. ప్రభుత్వం ఉద్యోగం ఇవ్వడంతో రాజ్యాంగం విధించిన తన విద్యుక్త ధర్మం నెరవేర్చింది. అదేవిధంగా ఉద్యోగి కూడ తన ఉద్యోగానికి సంబంధించిన నియమ నిబంధనలను పాటించడానికి అంగీకరించినట్లు భావించాలి. అంతేగాని ఉద్యోగి తనకు రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 21లో ప్రసాదించిన జీవించే హక్కును ప్రభుత్వానికి అర్పించినట్లు భావించరాదు. జీవనభృతి నిరాకరించడం జీవించే హక్కుకు భంగకరం. సస్పెండ్యినంత మాత్రాన ఉద్యోగం నుండి తొలగించినట్లు భావించరాదు. (1988 (1) ఎస్.ఎల్.జె 121 (ఎస్.సి)). కావున సస్పెన్షన్ కాలంలో జీవనభృతి చెల్లింపు సదుపాయం సర్వీసు రూల్స్ లో కల్పించాలి. సర్వీసు రూల్స్ లో ఆ నియమం లేకపోతే ఆ ఉద్యోగి సస్పెన్షన్ కాలంలో పూర్తి జీతం పొందుటకు అర్హుడని కూడ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు చెప్పింది. (2000 (2) స్కేల్ 9). సర్వీసు రూల్స్ లో ఒక్క రూపాయి నామ మాత్రపు జీవనభృతి కల్పించడాన్ని మరొక కేసులో సుప్రీంకోర్టు తప్పు పట్టి ఆ సర్వీసు రూల్స్ ను కొట్టివేసింది. ఆ తరువాత కేసు పూర్వాపరాలు పరిశీలించి ఆర్టికల్ 21లో రాజ్యాంగం హామీ ఇచ్చిన జీవించే హక్కు సస్పెన్షన్ కాలంలో జీవనభృతి చెల్లింపుగా సర్వీసు రూల్స్ లో చేర్చాలని, జీవనభృతి లేదా ఏదేని ఇతర అలవెన్సులు చెల్లించనిచో ఉద్యోగికి తన రక్షణకై అవసరమైనంత అవకాశం కల్పించనట్లైనవి విచారణ వ్యవహారాన్నంతా కొట్టివేసింది. (ఎఐఆర్ 1983 ఎస్.సి 803).

అందుచేతనే ఎఫ్.ఆర్ 53లో జీవనభృతి చెల్లింపు విషయం ప్రస్తావించబడింది. అంతేగాక సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వులోనే ఈ విషయం తప్పక చేర్చాలని, సర్క్యులర్ మెమో నెం. 560/సర్వీస్.సి/95-3, తేది 21.3.1996

(ఉద్యోగి క్రాంతి జీవోల బుక్-3, పేజీ 167)లో ఆదేశించారు. ఇంత స్పష్టమైన ఉత్తర్వులున్నప్పటికీ సస్పెండ్యిన ఉద్యోగికి జీవనభృతి చెల్లించ లేదన్న విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినపుడు సమీక్ష పెండింగులో ఉన్ననూ, సస్పెన్షన్ లో కొనసాగేంతవరకు జీవనభృతి నిరాటంకంగా చేల్లించాలన్న విషయం ఆ ఉద్యోగి సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వులోనే పేర్కొనాలని సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వు నమూనాలో ఈ క్రింది పేరా చేర్చారు.

"It is further ordered that during the period of suspension, Sri/Smt. shall be paid subsistence allowance equivalent to the leave salary on half pay leave. The DA and other compensatory allowances shall be paid along with subsistence allowance. The quantum of subsistence allowance will be reviewed and revised in terms of FR 53 (i) after 3 months. Pending review, he/she shall continue to the subsistence allowance now sanctioned."

(జీ.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 296, తేది 14.10.1996, ఉద్యోగ క్రాంతి జీఓల బుక్-3, పేజీ 166).

అంతటా అగక సస్పెన్షన్ లో ఉన్న ఉద్యోగికి జీవనభృతి చెల్లించక పోవడం నేరంగా భావించి సంబంధిత అధికారికి సిసిపి రూల్స్ క్రింద ఇక్షలు విధించాలని కూడ సర్క్యులర్ మెమో నెం. 29730-ఎ/458/ఎ2/ఎఫ్.ఆర్.11/90, తేది 15.9.1994 (ఉద్యోగ క్రాంతి జీఓల బుక్-4, పేజీ 164-165)లో ఆదేశించారు.

ఈ చర్య వలన మనకు బోధపడినదేమనగా ఉద్యోగిని సస్పెండ్ చేయడానికి ప్రభుత్వానికే విధంగానైతే హక్కు ఉంటుందో అదే విధంగా ఉద్యోగికి కూడా సస్పెన్షన్ కాలంలో జీవనభృతి నిరాటంకంగా తీసుకోవడానికి హక్కు ఉంటుంది. ఈ రెండు హక్కులు ఒకదానితో మరొకటి ముడిపడి ఉండుటయే గాక ఆ రెండూ చివరి వరకూ కలిసియే కొనసాగుతాయి. కావున సస్పెన్షన్ లో ఉన్నపుడు జీవనభృతి నిరాకరించినా లేక జాప్యం చేసినా పైన పేర్కొన్న నియమ నిబంధనలు, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు మరియు సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు ఉటంకిస్తూ సంబంధిత అధికారులకు అర్జీ పెట్టుకోండి. అవసరమైతే సంఘపరంగా రిప్రజెంట్ చేసి న్యాయం పొందండి.

ఉద్యోగి లబ్ధిరైనా వదలని క్రమశిక్షణ చర్యలు

ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఉద్యోగ ఒప్పందం (జీతం, పెంపులు, పని గంటలు మొదలగు సర్వీసు నిబంధనలు)తో ప్రారంభమై ఒక ప్రత్యేక ప్రతిపక్షిత్వ స్థిరపడి రిటైరుమెంటుతో ముగుస్తుంది. ఎస్.ఆర్ 11 లో ఉద్యోగి పూర్తి సమయం ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉండి అదనపు ప్రతిఫలం అదగకుండా చెప్పిన పని చేయాలని ఏకపక్ష నియంతృత్వ నిబంధన చేశారు. దాని ప్రకారం ఉద్యోగంలో కొనసాగుతున్న కాలంలో ఎలాగూ సంపూర్ణంగా ప్రభుత్వ నియంత్రణలో పనిచేయవలసి ఉంటుంది. కాని ఉద్యోగులలోనికి రాక పూర్వం ఎలాంటి లక్షణాలు కలిగి ఉండాలో, ఉద్యోగం ముగిసిన తరువాత కూడ ఎలా మెలగాలో సర్వీసు నిబంధనలలో పేర్కొన్నారు. అనగా ఉద్యోగ విరమణానంతరము కూడ ఆ మనిషికి సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ లేదన్నమాట. నిబంధనలపై నిబంధనలు చేసి రిటైరైన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వృద్ధాప్యంలో కూడ ప్రశాంతంగా జీవనం కొనసాగించే పరిస్థితులు లేవు.

రిటైరైన తరువాత పెన్షను ఇవ్వాలని మనకు స్వాతంత్ర్యం రాక పూర్వమే పెన్షను ఆక్టు, 1871 తెచ్చారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం సోషలిజం ప్రాతిపదికగా భారదేశంలోని ప్రతి వ్యక్తి గౌరవప్రదంగా జీవించే అవకాశం కలిపించాలన్న ఉత్తమ, ఉన్నత ఆదర్శాలతో దేశాన్ని సార్వభౌమ, సామ్య వాద, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య, గణతంత్ర రాజ్యంగా ప్రకటిస్తూ రాజ్యాంగాన్ని రూపొందించారు. ఆర్టికల్ 366 (17) ద్వారా రిటైరైన ఉద్యోగికి 'పెన్షను' చెల్లింపు రాజ్యాంగం కూడ ఆమోదించింది. సుప్రీంకోర్టు నకారా (ఎబిఆర్ 1983, ఎస్.సి 130) కేసులో పెన్షను, యాజమాన్యం దయాదాక్షిణ్యాలతో ఇచ్చే కానుక కాదనీ, ప్రభుత్వ సర్వీసులో సంక్రమించిన హక్కుగా పరిగణించాలనీ సంచలనాత్మక తీర్పు చెప్పింది. శక్తి ఉన్నంతకాలం నిరంతరం ప్రభుత్వ సేవలో గడిపిన ఉద్యోగి, శక్తి ఉడిగిపోయిన తరువాత వృద్ధాప్యంలో తన సంగతి పట్టించుకొంటారని ఆశించడం సహజం. అలాగాకుండా వారిని గాలి కొదిలేస్తే వారికి సామాజిక న్యాయంగాని, ఆర్థిక న్యాయంగాని చేకూర్చు నట్లైనని కూడ సుప్రీంకోర్టు అదే కేసులో అభిప్రాయపడింది. దేవకీనందన్ ప్రసాద్ కేసులో (ఎబిఆర్ 1971, ఎస్.సి 1409) పెన్షను రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 31(1) మరియు 19(1) క్రింద ఆస్తిహక్కుగా పరిగణించాలని చెప్పారు.

ఇది ఇలా ఉండగా ప్రభుత్వం పెన్షను నిలుపుదల లేక ఉపసంహరణ హక్కును పెన్షన్ రూల్సులో సొండుపరచుకొన్నది. అయితే ఈ హక్కుకు అవదులున్నాయి. ఉద్యోగికి వ్యతిరేకంగా తీవ్రమైన దుర్వర్తనగాని, నిర్లక్ష్యం గాని లేక ప్రభుత్వ ధన నష్టానికి కారకుడన్న అభియోగాలు నిరూపించగలిగినప్పుడే ఈ చర్యలు తీసుకోవాలి. ఈ విషయంలో కూడా సర్వీసులో ఉన్నప్పుడు తీసుకొనే శాఖాపర క్రమశిక్షణా చర్యల మాధిరిగానే ప్రాసీడింగ్స్ ప్రారంభించాల్సి ఉంటుంది. అంతేగాని ప్రతి స్వల్ప విషయాలపై పెన్షను కోతకు చర్యలు తీసుకోవడానికి వీలులేదు. ధననష్టం ఆరోపణలో నష్టం ఎంతో స్పష్టంగా తెల్చాలి.

రిటైరైన తరువాత కూడ ఉద్యోగి సత్ప్రవర్తన కలిగి ఉండాలన్న నిబంధన పెన్షను రూల్ 8 లో సూచించబడినది. దుష్ప్రవర్తన ఆరోపణలతో ఇతరుల మాదిరిగానే సివిల్, క్రిమినల్ చర్యలు తీసుకొనవచ్చును. కాని ఉద్యోగుల విషయంలో ఆ చర్యలతోబాటు పెన్షనుకోత, నిలుపుదల, ఉపసంహరణ కూడ విధించాలని 8వ, 9వ రూల్స్లో నిబంధన చేశారు. అంతేగాక ప్రభుత్వ ఉద్యోగంలో చేరిన పాపానికి ఆ ఉద్యోగి రిటైరైతే తనకూ,

మరణిస్తే తన కుటుంబ సభ్యులకు కూడ మానసిక క్రోధ తప్పకుండా పెన్షనుపై ప్రభుత్వ నియంత్రణ

పెన్షనుపై ప్రభుత్వం తీసుకొనే చర్యలు రెండురకాలు. 1) శాఖాపర చర్యలు 2) న్యాయస్థాన కార్య వ్యవహారాలు.

1) శాఖాపర చర్యలు : వాస్తవానికి రిటైరైన తరువాత ప్రభుత్వం యాజమాని, ఉద్యోగి సంబంధం అంతమవుతుంది. సిసిపి రూల్స్ ఉద్యోగి విధమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి వీలులేదు. అయితే రిటైరుమెంటుకు ముందే సిసిపి రూల్స్ క్రింద క్రమశిక్షణా చర్యలు ప్రారంభించి (అనగా ధార్మిషీలు ఇచ్చి) రిటైరుమెంటు వయసు చేరినంతవరకు సర్వీసులో కొనసాగించి రిటైరుమెంటుకు అనుమతిస్తారు. అంతమాత్రాన పెండింగులో ఉన్న డిసిప్లినరీ ప్రాసీడింగులకు కాలం చెల్లినదనుకోవడం సాధ్యమే. డిసిప్లినరీ ప్రాసీడింగ్స్ పెన్షనులో కోత విధించడానికి లేదా పెన్షను నిలిపివేయడానికి లేదా పెన్షను ఉపసంహరించడానికి నిర్దేశించిన పెన్షను రూల్ 9 క్రింద తీసుకొనే చర్యలుగా భావించి కొనసాగించాలని రూల్ 9 (2)లో ఒక దారుణమైన నియమం చేశారు. డిసిప్లినరీ ప్రాసీడింగ్స్ ప్రభుత్వంలో గాక ఇతర అధికారులచే ప్రారంభింపబడినచో ఆ అధికారి విచారణ చేసి ఆ తరువాత తన పరిశీలనలను ప్రభుత్వానికి తెలియజేయాలి. ఎందుకనగా రిటైరుమెంటు పిదప సిసిపి రూల్స్లోని శిక్షలు వేయడానికి వీలులేదు. రూల్ 9 క్రింద పెన్షను కోతగాని, నిలుపుదల గాని, ఉపసంహరణగాని విధించడానికి ప్రభుత్వానికి అధికారమున్నది. ఆ తరువాత ప్రభుత్వం డిసిప్లినరీ అధికారి నివేదిక పరిశీలించి తమ అంతిమ నిర్ణయం తీసుకొంటుంది. ఈ నిర్ణయం తీసుకొనేముందు మొక్కుబడిగా రిటైరైన ఉద్యోగికి నోటీసు ఇస్తుంది. నోటీసుకు ఇచ్చిన జవాబు పరిశీలించి నిర్ణయం తీసుకొంటుంది. ఆ నిర్ణయం ఆమోదించడానికి పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనును కూడ సంప్రదిస్తుంది. ఇది కూడ మొక్కుబడి చర్య.

రిటైరైన తరువాత డిసార్డుమెంటల్ ప్రాసీడింగ్స్ (రూల్ 9 క్రింద) ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా ప్రారంభించడానికి వీలులేదు. అంతకు ముందు 4 సం॥ల వరకు జరిగిన సంఘటనలపై మాత్రమే పెన్షను కోతకు ఈ రూల్ క్రింద చర్యలు తీసుకొనవచ్చును. 4 సంవత్సరాల కన్న ముందు విషయాలపై దృష్టి సారించకూడదు. నోటీసులు, పరిశీలనలు, పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనుతో సంప్రదింపులు ఇవన్నీ షరా మామూలే.

2) న్యాయకార్య వ్యవహారాలు : సర్వీసులో ఉండగా (సివిల్ క్రిమినల్ కేసులలో) తీవ్ర దుర్వర్తన లేక ఘోర నిర్లక్ష్యం వేరు ఉద్యోగి రిటైరైన తరువాత జూడిషియల్ ప్రాసీడింగ్స్లో రుజువైన సందర్భాలలో మాత్రమే కోర్టు శిక్షతో బాటు పెన్షను కోత విధిస్తారు. మొదట రూల్ 9(3) క్రింద ఉద్యోగి రిటైరుమెంటుకు 4 సం॥లకు పైబడిన కాలానికి క్రితం జరిగిన సంఘటన ఆధారంగా జూడిషియల్ ప్రాసీడింగ్స్ నడువకూడదని మిసహాయింపు ఇచ్చారు. కాని ఈ 'ఇమ్మ్యూనిటీ' మూస్తాళ్ళు ముప్పులే అయింది. జి.బి.ఎం.ఎస్.నెం. 302, తేది 30.8.1994లో రూల్ 9 (3)లోని ఈ ప్రావిజను తొలగించారు. అనగా ఎన్నేళ్ళ క్రితం విషయమైనా దానిపై పెన్షనుకు వ్యతిరేకంగా జూడిషియల్ ప్రాసీడింగ్స్ నడుపవచ్చునన్న మాట. సిరియస్ క్రిమినల్ కేసులో దుర్వర్తన రుజువై, శిక్షపడిన సందర్భంలో పెన్షను 'మినిమం' వరకు తగ్గించడానికి రూల్ 8లో నియమకాధికారికి అధికారం ఇప్పబడినది. ఆ అధికారికన్న ఉన్నతాధికారికి పెన్షను మంజూరు

చేసే అధికారమున్నట్లయితే ఆ ఉన్నతాధికారి ఈ రూల్ క్రింద చర్యలు తీసుకొనవచ్చును. కోర్టులో కేసు లేకున్నా, పెన్షనరు తీవ్ర దుర్వర్తన కలిగి ఉన్నట్లు స్వతస్సిద్ధ సాక్ష్యం వున్ననూ ఈ చర్యలు తీసుకొనవచ్చును. అయితే ఉత్తర్వులు ఇచ్చే వారు ఆ పెన్షనరుకు నోటీసు ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

రూల్ 8 క్రిందగాని రూల్ 9 క్రిందగాని ప్రభుత్వమే ఉత్తర్వులు జారీ చేయవలసి వచ్చినచో పబ్లిక్ సర్వీసు కమిషనుతో తప్పనిసరిగా సంప్రదించాలి. ఈ నోటీసులు, సంప్రదింపులు ప్రభుత్వనిర్ణయాలపై ఎట్టి ప్రభావం చూపనందున ఇవన్నీ మొక్కుబడి చర్యలయిపోయినవి.

డిసిప్లిన్ కేసుల పరిష్కారానికి టైం షెడ్యూలు నిర్ణయించారు. (సర్క్యులర్ మెమో నెం. 35676/సర్వీసెస్-సి/98, తేది 1.7.1998). సామాన్య కేసులు 3 నెలల్లోగా, క్లిష్టమైన కేసులు 5-6 నెలల్లోగా పరిష్కరించాలి. కాని ఈ ఆదేశాలు తుంగలో త్రొక్కి దశాబ్దాల తరబడి ఎట్టి చర్యలు తీసుకొనకుండా తీరా రిటైరయ్యే చివరిదినాన హడావిడిగా చార్జిషీటు సర్వ్య చేసే సాంప్రదాయం నెలకొన్నది. దానితో గ్రాట్యుటీ, కమ్యూటేషన్, లీవు ఎన్క్యాష్మెంట్లు అపు చేయుచున్నారు. మొక్కుబడిగా ప్రావిజనల్ పెన్షన్ ఇస్తుంటారు. ఆ మనస్తాపంతో మరణించిన ఉద్యోగుల ఉదంతాలు కోర్టులు.

మరణించిన ఉద్యోగులకు వ్యతిరేకంగా చర్యలు

సాధారణంగా మరణించిన వ్యక్తికి వ్యతిరేకంగా వున్న కేసులన్నీ అబేట్ అవుతాయి. కాని ఆయన జీవించి యున్న కాలంలో తన నిర్లక్ష్యం కారణంగా ప్రభుత్వానికి ధననష్టం జరిగిందన్న ఆరోపణలతో ఆ కుటుంబ సభ్యులకు నోటీసులు పంపిన ఉదంతాలు కూడ వున్నాయి. పాపం! ఇంటి యజమాని చనిపోయి శోకంలో ఉన్న కుటుంబ సభ్యులకు ఈ నోటీసులు ఆశనిపాతమవుతున్నాయి. ఆ విధంగా వాళ్ళకు సంబంధంగాని లేక సమాచారంగాని లేని విషయాలపై వారిని సంజాయిషీ కోరడం ఎంత విడ్డూరంగా ఉంటుందో ఊహించండి. ఆ తరువాత జీ.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 85, తేది 12.7.1999 ద్వారా తెచ్చిన ఈ క్రొత్త నిబంధన జీ.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 995, తేది 21.12.2002లో సవరించారు. సవరించిన రూల్ 9 (7) ప్రకారం ప్రభుత్వం ఏకపక్షంగా నిర్ణయించిన మొత్తాన్ని గ్రాట్యుటీ నుండి నేరుగా రికవరీ చేయాలి. ఈ సవరణ 'కొండ నాలుకకు మందు వేయమంటే ఉన్న నాలుకను ఊడదీసిన' చందంగా యున్నది.

ఉద్యోగపై క్రమ-రిక్షణ చర్యలు - ముఖ్యమంత్రి

- 1) సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వులు తొలగించే అధికారం ప్రభుత్వానికి. మరియు సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన అధికారి పై మోదా అధికారికి మాత్రమే ఉన్నది. (మెమో నెం. 3903/64-1, జి.ఎ (సర్వీసులు-సి), తేది 2.1.1965).
- 2) క్రిమినల్ చార్జీల పై అరెస్టు అయి సస్పెండ్డైన ఉద్యోగికి బెయిల్ మంజూరైనప్పటికీ సర్వీసులో రియిన్స్టేట్ చేయాలి వనిలేదు. (మెమో నెం. 2044/65-2, జి.ఎ. (సర్వీసులు-సి), తేది 17.8.1965).
- 3) తాత్కాలిక నియామకమైన ఉద్యోగిని సస్పెండ్ చేసే బదులు సర్వీసు నుండి డిస్మిస్ చేయవచ్చును. (మెమో నెం. 1933/65-4, జి.ఎ.డి. (సి) తేది 28.12.1965).
- 4) సరియైన కారణాలు లేకుండా సస్పెండ్ చేస్తే దానికి బాధ్యుడైన అధికారిపై క్రమశిక్షణా చర్యలు చేపట్టవచ్చు. (మెమో నెం. 2213/సర్వీస్-సి/66-8, జి.ఎ.డి. తేది 30.11.1966).
- 5) లంచం తీసుకొంటూ రెడ్ హ్యాండెడ్ గా పట్టుబడితే ఎసిబి ప్రాథమిక రిపోర్టు ఆధారంగా ఆ ఉద్యోగిని సస్పెండ్ చేయవచ్చు. దీనికి విజిలెన్సు కమీషన్ సిఫార్సుల కోసం వేచి ఉండవక్కర్లేదు. (మెమో నెం. 554/సర్వీస్-సి/93-6, జి.ఎ.డి. తేది 26.12.1994).
- 6) ఉద్యోగి రెడ్ హ్యాండెడ్ గా పట్టుబడిన సందర్భంలో చుట్టూ ఉన్న సాక్ష్యాధారాల ఆధారంగా ఉద్యోగిని సస్పెండ్ చేయాలంటే విజిలెన్సు కమీషన్ సిఫార్సులు తప్పనిసరి. (మెమో నెం. 554/సర్వీస్-సి/93-6, జి.ఎ.డి., తేది 26.12.1994).
- 7) అక్రమాస్తుల కేసుల ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ఉద్యోగిని వెంటనే సస్పెండ్ చేయాలి అవసరం లేదు. దూర ప్రాంతానికి బదిలీ చేసి నాన్ ఫోకల్ పోస్టులో నియమించవచ్చు. (మెమో నెం. 554/సర్వీస్-సి/93-6, జి.ఎ.డి., తేది 26.12.1994).
- 8) లంచగొండితనం/అవినీతి కేసులు ఎదుర్కొంటున్న ఉద్యోగి విచారణకు సహకరించకుండా ఉన్నప్పుడు లేదా రికార్డులు తారుమారు చేస్తున్నా ఆ ఉద్యోగిని ఎసిబి సిఫార్సుల పై సస్పెండ్ చేయవచ్చును.
- 9) సస్పెండ్ అయిన ఎన్టీవోల విషయంలో మొదటి రివ్యూ సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వుల నుండి 6 నెలల అనంతరం, రెండవ ఆ తర్వాత రివ్యూలు 6 నెలల కాల వ్యవధుల్లో ప్రాంతీయ అధికారి చేయాలి. ప్రాంతీయ అధికారి లేనిచోట శాఖాధిపతి 6 నెలల కాలవ్యవధిలో సస్పెన్షన్ రివ్యూ చేయాలి. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 578, జి.ఎ.డి., తేది 31.12.1999).
- 10) మొదటి, రెండవ శ్రేణి గెజిటెడ్ అధికారుల విషయంలో ప్రాంతీయ అధికారి లేనట్లయితే శాఖాధిపతి సస్పెన్షన్ రివ్యూ చేయాలి. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 578, జి.ఎ.డి., తేది 31.12.1999).
- 11) 3వ శ్రేణి గెజిటెడ్ మరియు ఆపైన అధికారుల సస్పెన్షన్ పై రివ్యూను ప్రభుత్వం చేస్తుంది. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 578, జి.ఎ.డి., తేది 31.12.1999).
- 12) సస్పెన్షన్ కాలం వేతనంలో ఇంటిరియమ్ రిట్ అనుమతించరు. (మెమో నెం. 44113/541/పి.సి.-1/1/98-1, ఫైనాన్స్ & ప్లానింగ్, తేది 11.11.1998).
- 13) ఉద్యోగిని సస్పెన్షన్లో గరిష్టంగా 2 సంవత్సరాలకు మించి ఉంచరాదు. (యు.వో. నోట్ నెం. 2776/ఎస్.సి.ఇ/98-1, జి.ఎ.డి., తేది 3.12.1998).
- 14) సస్పెన్షన్ కాలంలో ఇంటి అద్దె, ఇతర కాంపెన్సేటరీ అలవెన్సులు అనుమతిస్తారు. (మెమో నెం. 40986/489/ఎ2/ఎస్.ఆర్.11/99-2, ఫైనాన్స్ & ప్లానింగ్, తేది 14.2.2000).
- 15) రూల్ ఎ (iii) ప్రకారం సే నుండి రికవరీ చేసే మైసర్ పెనాల్టీని, పెనాల్టీగా భావించకూడదు.
- 16) అవినీతి కేసులలో శిక్ష విధించే అధికారికి శిక్షలపై స్వీయ విచక్షణాధికారం లేదు. ఉద్యోగం నుండి తొలగించు లేదా బర్సర్ఫ్ తప్పక విధించాలి.
- 17) అనే ఛార్జీలు మీద రెండవసారి విచారణ జరపడానికి ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.
- 18) క్రింది పోస్టుకు/ర్యాంకుకు తగ్గిస్తూ విధించే శిక్ష సందర్భంలో తప్పనిసరిగా ఎంత కాలానికి శిక్ష విధించాలో, ప్రమోషన్, సీనియారిటీపై దాని ప్రభావమేమిటో ఉత్తర్వుల్లో తప్పక పేర్కొనాలి. (మెమో నెం. 928/63-3, తేది 19.6.1963).
- 19) సెన్చూర్ శిక్ష విధించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి ప్రమోషను లేదా బదిలీపై నియామకానికి ఒక సంవత్సరం కాలంపాటు అనర్హుడు. సెలక్షన్ లేదా నాన్ సెలక్షన్ పోస్టులకు ఇది వర్తిస్తుంది. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 53, జి.ఎ.డి.(సి), తేది 4.2.1997).
- 20) ప్రమోషన్ నిలిపివేత శిక్షగా విధిస్తే పోస్టుకు ప్రమోషన్ లేదా బదిలీపై నియామకానికి ఒక సంవత్సరం కాలంపాటు ఆ వుద్యోగి అనర్హుడు. సెలక్షన్/నాన్ సెలక్షన్ పోస్టులకు ఇది వర్తిస్తుంది. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 342, జి.ఎ.డి(సి), తేది 4.10.1997).
- 21) క్యూములేటివ్ ఎనెక్టుతో లేదా క్యూములేటివ్ ఎనెక్టులేకుండానే ఇంక్రిమెంట్లు నిలిపివేత శిక్ష విధిస్తే ప్రమోషను లేదా బదిలీపై నియామకం పొందే అర్హతను ఉద్యోగి కోల్పోతాడు. శిక్ష విధించిన ఇంక్రిమెంట్ల కాలానికి రెట్టింపు కాలం వరకు సెలక్షన్/నాన్ సెలక్షన్ పోస్టులన్నింటికీ దీన్ని వర్తింపజేయాలి. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 968, జి.ఎ.డి.(సి) తేది 26.10.1995).
- 22) శిక్ష అనుభవిస్తున్నప్పుడు ఆ ఉద్యోగిని ప్రమోషనుకు సిఫాయ చేయరాదు. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 187, జి.ఎ.డి(బి), తేది 25.4.1985).
- 23) క్యూములేటివ్ ఎనెక్టుతో ఇంక్రిమెంట్లు నిలుపుదల శిక్ష విధించాలంటే ఎ.పి. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషనును సంప్రదించాలి. ప్రభుత్వమే ఈ ఉత్తర్వులు ఇవ్వాలి. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం. 536, జి.ఎ.డి(సి), తేది 8.12.1997).

- 24) అవినీతి కేసులో ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ఉద్యోగిని కోర్టు నిర్దేశిగా పేర్కొంటే, తీర్పుపై న్యాయ సలహా తీసుకొని అప్పీలు చేయాలి. (మెమో నెం. 3824/సర్వీసెస్-సి/98-2, జిఎడి, తేది 9.2.1988).
- 25) ప్రభుత్వం కాకుండా వేరే అథారిటీ మేజర్ పెనాల్టీ విధించిన సందర్భంలో ఎ.పి. పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ను సంప్రదించవలసిందిగా లేదు. (మెమో నెం. 32667/సర్వీసెస్-సి/98-8, జిఎడి, తేది 13.5.1999).
- 26) ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న అధికారిపై విధించే పెనాల్టీలు సర్వసాధారణంగా తగ్గించకూడదు. (మెమో నెం. 44391/సర్వీసెస్-సి/99, జిఎడి, తేది 21.9.1999).
- 27) 'హార్మింగ్', 'లెట్ ఆఫ్', 'బి కేరీఫుల్ ఇన్ ఫ్యూచర్' లాంటి పదాలు సైనల్ ఉత్తర్వుల్లో ఇవ్వకూడదు. ఉత్తర్వుల్లో ఎలాంటి పెనాల్టీ విధించారో స్పష్టంగా పేర్కొనాలి. (మెమో నెం. 60897/సర్వీసెస్-సి/99, జిఎడి, తేది 12.11.1999).
- 28) క్రమశిక్షణా కేసులు పెండింగులో ఉండగా రిటైర్మెంట్ ఉద్యోగుల యొక్క ప్యామిలీ బెనిఫిట్ ఫండ్, గ్రూప్ ఇన్సూరెన్స్, ఎ.పి.జి. ఎల్.ఐ. జి.పి.ఎఫ్ ల నుండి ఎటువంటి రికవరీలు చేయరాదు. (జీ.ఓ.ఆర్.టి.నెం. 1097, సైనాన్స్, తేది 22.6.2000).
- 29) రిటైర్మెంట్ సమయంలో వచ్చే ఎర్పాడ్ లీవ్ ఎన్ క్యాష్ మెంట్ మొత్తాన్ని లేదా కొంత భాగాన్ని క్రమశిక్షణా చర్యలు పెండింగులో ఉన్నప్పుడు చెల్లించకుండా నిలిపివేయవచ్చు. రికవరీ చేయబడే మొత్తాన్ని ఆంచనా వేయాలి. (జీ.ఓ.ఆర్.టి. నెం. 1097, సైనాన్స్, తేది 22.6.2000).
- 30) డిపార్టుమెంటు లేదా జ్యూడిషియల్ విచారణ పెండింగులో ఉంటే పూర్తయ్యేంత వరకూ ఉద్యోగికి గ్రాంట్యుటీ చెల్లించకూడదు. (ఇన్స్ట్రక్షన్ రూల్-52-సి(1)).
- 31) క్రమశిక్షణా చర్యలు పెండింగులో ఉండగా రిటైర్ అయిన ఉద్యోగులకు ప్రావిజనల్ పెన్షన్ చెల్లించవచ్చు. అర్హతగల పెన్షన్ లో 75% మొత్తానికి తక్కువ కాకుండా ఇవ్వాలి. (ఇన్స్ట్రక్షన్ రూల్-9 (4)).
- 32) క్రమశిక్షణా/జ్యూడిషియల్ విచారణ ఎదుర్కొంటున్న ఉద్యోగులకు నాన్-కమ్యూటేడ్ పెన్షన్ మొత్తాన్ని చెల్లించవచ్చు. క్రమశిక్షణా రూల్-3 (3).
- 33) క్రమశిక్షణా చర్యలు పెండింగులో ఉండగా మరణించిన ఉద్యోగి పై ఉన్న క్రిమినల్ విచారణ మరియు క్రమశిక్షణా చర్యలు రద్దు అవుతాయి. కాని ఆ ఉద్యోగి నుండి రావాల్సిన నగదు ఏదైనా ఉంటే రిటైర్మెంట్ ప్రయోజనాల మొత్తాల నుండి రికవరీ చేయవచ్చు (జీ.ఓ.ఎం.ఎన్.నెం. 85, సైనాన్స్ తేది 12.7.1999).
- 34) అవినీతి మరియు క్రిమినల్ ఆరోపణలతో శిక్ష పడ్డ పబ్లిక్ సర్వెంట్స్ కు అప్పీలు అవకాశం లేకుండానే తక్షణమే ఉద్యోగం నుండి డిస్మిస్ చేయాలి. అలా చేయనట్లైతే అప్పాయింట్ మెంట్ అధికారి / క్రమశిక్షణాధికారి వ్యక్తిగతంగా బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుంది. (మెమో నెం. 1621/సెనెట్-బి/2001-1, జిఎడి, తేది 26.11.2001)
- 35) జిల్లా అధికారికి డి.కా.జి. నోటీసులు ఇచ్చి, నోటీసుకు ప్రతిపాదనగా ఉద్యోగి ఇచ్చిన వివరణ పత్రాలను తన సిపిఎస్ లో జతచేసి క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా శాఖాధికారులను కోరి అధికారం జిల్లా కలెక్టర్ కు వున్నది. (జీ.ఓ.ఎం.ఎన్.నెం. 77, జి.ఎ.డి (సి), తేది 27.2.1996).
- 36) ప్రెజెంటింగ్ అధికారిగా నియమించిన వ్యక్తి ఛార్జ్డ్ ఆఫీసర్ కంటే సీనియర్ గా ఉండి హైదరాబాద్ లో ఉన్నత ర్యాంకులో వుండాలి. (మెమో నెం. 22/సర్వీసెస్-సి/93-3, జిఎడి, తేది 1.5.1993).
- 37) కొన్ని శాఖలలో ఛార్జ్డ్ ఆఫీసర్ కంటే ఉన్నతస్థాయి అధికారులు లేని సందర్భంలో లీగల్ ప్రాక్టీషనర్స్ ని ప్రెజెంటింగ్ ఆఫీసర్ గా నియమించవచ్చు. (మెమో నెం. 22/సర్వీసెస్-సి/93-3, జిఎడి, తేది 1.5.1993).
- 38) ఎవరినైనా తన వద్దకు హాజరు కావాలని, డాక్యుమెంటు తీసుకురావాలని ఎంక్వైరీ ఆఫీసర్ ఆదేశించవచ్చు. (మెమో నెం. 35676/సర్వీసెస్-సి/98-1, జిఎడి, తేది 1.7.1998).
- 39) సామాన్యమైన కేసులు మూడు నెలల్లోగా, క్లిష్టమైన కేసులు 5-6 నెలలలోగా విచారణ పూర్తి చేయాలి. (మెమో నెం. 35676/సర్వీసెస్-సి/98-1, జిఎడి, తేది 1.7.1998).
- 40) రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక్ సంఘ్ (ఆర్ఎస్ఎస్), జమిత్-ఇస్లామియా-హింద్ సంస్థల కార్యకలాపాలలో పాలు పంచుకొనే ఉద్యోగులపై క్రమశిక్షణా చర్యలు చేపట్టాలి. (మెమో నెం. 3408/సర్వీసెస్-సి/66-1, తేది 16.1.1967).
- 41) సస్పెండ్ అయిన ఉద్యోగులకు చెల్లించే సబ్సిడైజ్డ్ అలవెన్సుకు బేసిక్ పే, డిఎల్ సగం తో పాటు సిసిపి పూర్తిగా చెల్లించాలి. (ఆర్ఆర్ 53 & మెమో నెం. 40986/489/ఎ2/ఎన్.ఆర్.ఐ/99-2, తేది 1.4.2000).
- 42) ఉద్యోగికి సబ్సిడైజ్డ్ అలవెన్సు చెల్లింపులో జాప్యం ఉండరాదు. (మెమో నెం.560, సర్వీసెస్ (సి)/95-3, జిఎడి, తేది 21.3.1996).
- 43) ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ఉద్యోగి ప్రవర్తన కారణంగానే అతని సస్పెన్షన్ కాలం పొడిగించిన సందర్భంలో అతనికిచ్చే సబ్సిడైజ్డ్ అలవెన్సులోని బేసిక్ పే, డి.ఎలను 25% వరకు తగ్గించవచ్చు. ఇంటి అద్దె, సిసిపి మాత్రం పూర్తిగా చెల్లించాలి. (మెమో నెం. 17982/212/ఎన్.ఆర్.ఐ/2000, తేది 27.8.2000).
- 44) ఆదాయపు పన్ను, వృత్తిపన్ను, కోర్టు ఆటాచ్ మెంట్స్, ఇంటి ఋణం, ప్రభుత్వ క్వార్టర్ల వసతికి లైసెన్సు ఫీజులు, సస్పెండ్ అయిన ఉద్యోగి సబ్సిడైజ్డ్ అలవెన్సు నుండి మినహాయించ

45. సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వులపై 3 నెలల కాలంలో అప్పీలు ఆదారితీసి అప్పీలుచేసుకోవచ్చు. (33 (1) (i), 34, 35 సి.సి.ఎ. రూల్స్ ప్రకారం)
46. సస్పెన్షన్ మూలంగా ఏర్పడిన ఖాళీని వేరవారితో భర్తీ చేయరాదు. (జి.ఓ.యం.ఎన్.నెం. 189, జి.ఎ.డి. తేది. 20.4.1999)
47. సూపర్ యాన్యుయేషన్ రిటైర్మెంట్ యదావిధిగా పుంటూ దాని ప్రభావం లేకుండానే ఆ ఉద్యోగిపై పున్న క్రమశిక్షణా చర్యలు, విచారణ కొనసాగుతాయి. (జి.వో.యం.ఎన్.నెం. 64 ఫైనాన్స్ తేది. 1.3.1979)
48. సస్పెన్షన్లో పున్న ఉద్యోగులకు ఎలాంటి సెలవులు మంజూరు చేయరాదు. (ఎస్.ఆర్. 55)
49. సస్పెన్షన్లో పున్న ఉద్యోగులను ఉన్నత పోస్టులో ప్రమోషనుకు పరిగణించకూడదు. (జి.వో.యం.ఎన్.నెం. 257 జిఎడి తేది. 10.6.1999)
50. ఉద్యోగానికి చేసిన రాజీనామాను ఆమోదించరాదు. (స్టేట్ ఆండ్ సబార్డినేట్ సర్వీస్ రూల్స్-30)
51. క్రమశిక్షణా చర్యలపై విచారణ ముగియకముందే ఉద్యోగి మరణించినచో ఆ ఉద్యోగి సస్పెన్షన్ కాలాన్ని డ్యూటీగా పరిగణించాలి. (జి.వో.యం.ఎన్.నెం. 275 ఫైనాన్స్ తేది. 8.8.1997)
52. నిధుల దుర్వినియోగం, లంచగొండితనం, చట్టవ్యతిరేక వివాహము, అవినీతి, అనైతికత, పోర్టర్, మహిళల పట్ల అత్యాచారం వంటి నేరాలకు పాల్పడిన ఉద్యోగులను సర్వీసులోనుండి డిస్మిస్ చేయాలి. (జి.వో.ఎం.ఎన్. నెం.2 జి.ఎ.డి. తేది. 4.1.1999)
53. అప్పీలేటు కోర్టు యావజ్జీవ శిక్షను రద్దుపర్చినా డిస్మిస్ చేయబడిన ఆ ఉద్యోగిని తిరిగి నియమించకూడదు. (మెమో నెం. 3824/సర్వీసెస్.సి/98-2 జిఎడి తేది. 9.2.1998)
54. పెనాల్టీ విధించే ముందు ఉద్యోగికి విజ్ఞప్తి చేసుకునే అవకాశం ఇవ్వాలి అవసరం లేదు. (జి.వో.ఆర్.టి.నెం. 6421, జిఎడి తేది. 29.12.1993)
55. ప్రొసెంటింగ్ అధికారిని నియమించకపోవడం చార్జ్డ్ ఆఫీసర్ పొందే న్యాయానికి భంగకరం గాదు. (మెమో. నెం. 22/ సర్వీసెస్ సి./93-3 జిఎడి తేది. 1-5-1995)
56. ఒక చార్జ్డ్ ఆఫీసర్ యొక్క డిపెన్సు అసిస్టెంట్లు వేరొక చార్జ్డ్ ఆఫీసర్ ఇచ్చబోయే సాక్ష్యాలను పరిశీలించవచ్చు. (మెమో.నెం. 650/సర్వీసెస్.సి / 94-3 జిఎడి తేది. 6.1.1995)
57. అనధికారికంగా డ్యూటీనుండి గైరుహాజరయిన ఉద్యోగిని క్రమశిక్షణా చర్యల ప్రకారం విచారణ నిర్వహించకుండానే ఉద్యోగం నుండి తొలగించడం లేదా డిస్మిస్ చేయడం సరికాదు. (మెమో నెం. సి/9101/4/8/ఎస్.ఆర్.1/91 ఫైనాన్స్ తేది. 25.12.1991)
58. పక్షపాతంతో వ్యవహరిస్తున్న ఇంజనీర్ ఆఫీసర్ను మార్గాలని

- నిర్ణయాన్ని 15 రోజులలోపు తేల్చాలి. (మెమో. నెం. 23537/ సర్వీసెస్/99-5 జిఎడి తేది. 28.7.1999)
59. రిటైర్మెంట్ దగ్గర వదుతున్న చార్జ్డ్ ఆఫీసర్పై విచారణకు వారి రిటైర్మెంట్లోపు ఇంజనీర్ ఆఫీసర్ పూర్తి చేయాలి. (మెమో. నెం.2076/ఎస్.సి.ఎన్/93-6 జిఎడి. తేది.12.5.1994)
60. డిస్మిస్సరి కేసులో అవసరమైన ప్రామాణికమైన సాక్ష్యాలను బలమైన పరిస్థితులే కాని నిర్ధారణకు వోకూపి సహాయమైన అనుమానం కాదు. (మెమో.నెం. 24637/సర్వీసెస్/ 2000-2 జిఎడి, తేది. 5.9.2000)
61. విధించబోయే ప్రతిపాదిత శిక్ష వేర తీవ్రతకు అనుగుణంగా ఉండాలి. (యు.ఓ.నోట్ నెం. 28552/సర్వీసెస్.సి./97-1 జిఎడి తేది. 7.5.1997)
62. డిపార్టుమెంట్లు విచారణలకు సాక్షులుగా హాజరైన అధికారి తరులు ప్రయాణ భత్యం పొందుటకు అర్హులు. (జి.ఓ.యం. ఎన్.నెం.198 జిఎడి తేది. 3.5.1996)
63. అవినీతి, అక్రమాల కేసుల్లో విజిలెన్సు కమిషన్ సలహాలు తీసుకోవాలి. (జి.ఓ.యం.ఎన్.నెం.147 జి.ఎ.డి. తేది. 01-05-2000)
64. నిధుల అక్రమ వినియోగం కేసుల్లో విధించబోయే శిక్షకు ఉద్యోగి బుద్ధి పూర్వకముగా ఏ అవసరానికి వేరము చేకూర్చి వాటినే ప్రామాణికంగా పరిగణించాలే కాని నగదు రికవరీ అయిన విషయంపై కాదు. (మెమో. నెం. 2106/సర్వీసెస్/ 77-1 జి.ఎ.డి. తేది. 27-10-1977)
65. ఎ.సి.బి.విచారణ అధికారులకు స్టేట్మెంట్స్ ఇవ్వనిరాకరించిన ఉద్యోగులపై క్రమశిక్షణా చర్యలు తీసుకోవచ్చును. (మెమో. నెం. 1886/ఎస్.సి.డి/ 74-1 జి.ఎ.డి. తేది. 29-10-1974)
66. లంచములు ఇవ్వకూడదని ప్రజలకు తెలిపే విధంగా ప్రతి కార్యాలయంలో నోటీసు బోర్డులు పెట్టాలి. (మెమో నెం-1068/సర్వీసెస్.సి/75-1 జి.ఎ.డి. తేది.8-8-1975)
67. కార్యాలయ సందర్శకుల నుండి నాల్గవ తరగతి ఉద్యోగులు బక్షీసులు (టిప్స్) తీసుకోకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. (మెమో.నెం.3706/63/7 జి.ఎ.డి. తేది. 20-07-1964)
68. ముందస్తు అనుమతిలేని గైరుహాజరీని అనుమతి లేని గైరుహాజరీగా పరిగణించాలి. (జి.ఓ.యం.ఎన్.నెం. 220 జిఎడి తేది. 3-06-1995)
69. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి విదేశాల నుండి నగదు చెల్లింపులు స్వీకరించినచో అర్హతగల అధికారి విచారించమని ఎ.సి.బి.వి కోరవచ్చు. (మెమో.నెం.408/సర్వీసెస్.సి/95-8 జి.ఎ.డి తేది.23-8-1996)
70. స్థిర, చరాస్థుల లావాదేవీలన్నీ, క్రీ దనం, పారిశోధకాలు, వారసత్వ సంపద మొదలగునవి, వార్షిక అవైఫ్మెంట్ల వ్యతిరేకంగా సంబంధిత అధికారికి ధఖలు పర్చాలి. (మెమో.నెం. 914 /సర్వీసెస్.సి/83-1 జి.ఎ.డి. తేది. 3-10-1983)
71. సాహిత్యం, పాఠ్యపుస్తకాల రచనలు చేసేందుకై ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు ప్రభుత్వ అనుమతి ఉదారంగా ఇవ్వాలి. (మెమో నెం.554/ఎస్.సి.డి/74-1 జి.ఎ.డి. తేది. 8-8-1974)

73. మొదటి భార్య బ్రతికివుండగానే ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండానే రెండవ వివాహము చేసుకొన్నచో ఆ ఉద్యోగిని సర్వస్వముండి డిస్మిస్ చేయాలి. (జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.2 జిఎడి తేది. 4.1.1999)
74. అనుమతి లేకుండా ఒక ఏడాది డ్యూటీకి గైరుహాజరైన ఉద్యోగిపై ఉద్యోగం నుండి తొలగించే శిక్షను సి.సి.ఎ. రూల్స్ లోని పద్దతి ప్రకారం అమలు చేయాలి. (మెమో నెం. సి-9101-4/8/ఎస్.ఆర్-1/91 ఫైనాన్స్ తేది. 25.12.1991 మరియు జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెం. 260 జిఎడి తేది. 4.9.2003)
75. అధికారిక విధులు నిర్వర్తించుకోడానికి ప్రైవేటు వ్యక్తులను ఎనియోగించడం చట్టవిరుద్ధం. దుస్ప్రవర్తనగా పరిగణించాలి. (మెమో.నెం. 101 / స్పెషల్.బి / 2000-4 జి.ఎ.డి తేది. 17-4-2001)
76. అన్ని కేటగిరీల ఉద్యోగులకు సంబంధించిన సమాచారం సేకరించే మూర్తి అధికారాలు ఎ.సి.బి. కల్గివున్నది. (మెమో.నెం.163/ఎస్.సి.ఇ/83-2 జి.ఎ.డి.తేది. 30-3-1983)
77. ఊరు, పేరు లేని పిర్యాదులపై ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోరాదు. (మెమోనెం-706/స్పెషల్.ఎ./3/బి.ఎ.డి తేది -28-10-1999)
78. ఎ.సి.బి. ఇంక్వెరీ జరుగుతుండగా, విజిలెన్సు కమిషన్ సలహా లేకుండానే ఏ అధికారి సహాయంతరంగా ఇంక్వెరీచేయకూడదు. (మెమో.నెం.420/ఎస్.సి.డి/95-3 తేది 10-11-1995)
79. తప్పుడు పిర్యాదు చేసిన వారిపై విచారణ జరిపి చర్య తీసుకోవచ్చును. (జి.వో.యం.ఎస్.నెం.42 జి.ఎ.డి. తేది. 03-08-1993)
80. అన్ని జిల్లా బ్రెజరీ కార్యాలయ అధికారులు / సబ్ బ్రెజరీ కార్యాలయ అధికారులు ఎ.సి.బి.లో డి.ఎస్.పి స్థాయి అధికారి పంపిన సీలు చేసిన పాకెట్లను భద్రపరచడానికి స్వీకరించాలి. (మెమో.నెం.33663-సి/42/టి.ఎస్.సి/88 ఫైనాన్స్ తేది. 31-07-1999.
81. చేసిన నేరము ఐ.పి.సి సెక్షన్లు 406 (బ్రీచ్ ఆఫ్ బ్రాస్సు), 408 (క్రిమినల్ బ్రీచ్ ఆఫ్ బ్రాస్సు), 409 (క్రిమినల్ బ్రీచ్ ఆఫ్ బ్రాస్సు బై వట్టిక్ సర్వెంట్) క్రింద శిక్షార్హమయి వున్నచో ఆ ముద్దాయి యొక్క అస్తిపాస్తులు జప్తుకోరకు జిల్లా జడ్జిని సంబంధిత శాఖ కోరవచ్చును. (యు.ఓ.నోట్ నెం.646/సర్వీసెస్-సి/ 80-1 జి.ఎ.డి. తేది. 21-07-1980)
82. అక్రమాస్తుల కేసులలో ఉద్యోగి అస్తిపాస్తులను జప్తు చేయవచ్చు. (మెమోనెం-596/స్పెషల్.బి/2000-6 జి.ఎ.డి. తేది. 20-06-2002)
83. ప్రభుత్వ ధనం పోయిన విషయాన్ని సంబంధిత కార్యాలయ అధిపతి, వారి శాఖాధిపతి ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియపరచాలి.
84. ఉద్యోగి ప్రభుత్వ ధనాన్ని దుర్వినియోగ పరచినచో ఆ మొత్తాన్ని అతని నుండి రికవరీ చేయాలి.
85. ప్రభుత్వ ధనం దుర్వినియోగంలో ఉద్యోగి పాత్ర తేలేంత వరకు అతను రిటైర్ ఆయినప్పటికీ పెన్షన్ చెల్లించరాదు.

- వలెను. రాబట్టవలసిన వగదు ఇంకనూ వున్నచో ఉద్యోగి పెన్షన్ నుండి ఆ మొత్తము రికవరీ చేసుకోవడానికి ఉద్యోగి అంగీకారాన్ని వ్రాతపూర్వకముగా తీసుకోవాలి.
87. నిధులు దుర్వినియోగం ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న ఉద్యోగిపై క్రమశిక్షణా చర్యల విచారణలో పాటుగా నేర విచారణను ఏకకాలంలో చేపట్టవచ్చును. (పైపేరాలు 87 నుండి 91 వరకు జి.వో.యం.ఎస్.నెం.-25 జి.ఎ.డి. సర్వీసెస్(సి) తేది. 3-2-2004)
88. అవినీతి, నిధుల దుర్వినియోగం, తృప్తి పొందడానికై చట్ట వ్యతిరేకమైన కోర్కెలు కోరడంవంటి ఆరోపణలపై ప్రాథమిక సాక్ష్యాధారాలు వున్న కేసులలో విచారణ పూర్తి అయ్యేంతవరకు ఉద్యోగికి ఇచ్చే సబ్సిడెన్స్ అలవెన్సును 50%కు పరిమితం చేయాలి.
89. బెనిఫిట్ ఆఫ్ డౌట్ క్రింద ఉద్యోగిని నిర్దోషిగా పేర్కొంటే, ఆ ఉద్యోగి వస్పెన్షన్/డిస్మిస్ అయిన కాలానికి చెందిన పూర్వజ్ఞతాలు సారాంశ విషయంగా పరిగణిస్తూ చెల్లించరాదు. (92, & 93 పేరాలు జి.వో.యం.ఎస్.నెం.-2 ఫైనాన్స్ తేది. 04-01-2006)
90. ప్రభుత్వ ఉద్యోగి పై విధించిన శిక్షల వివరాలు, ఆ ఉద్యోగి సర్వీసు రిజిస్టరులోనూ, కాన్ఫిడెన్షియల్ రికార్డులో సంబంధిత పేరాలలో రికార్డు చేయాలి. (మెమో.నెం-51073/సర్వీసెస్-సి/ 2002-1 జి.ఎ.డి తేది 19-12-2002)
91. చెడు ప్రవర్తన, చెడుకార్యాలు, క్షమించదగు పాపపాట్లు ఆరోపణలపై ప్రోబేషన్ లేదా టెంపరరీ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని సర్వీసు నుండి డిశ్చార్జి చేయడానికై వారి నియామక ఉత్తర్వులలో, ఉద్యోగికి ఎలాంటి ముందస్తు నోటీసు లేకుండా, ఎలాంటి వివరణ కోరకుండానే సర్వీసు నుండి తొలగించడానికి అనువుగా నిబంధనలు పొందుపర్చాలి. (మెమో.నెం-4532/ సర్వీసెస్.డి./ 2002-03 జి.ఎ.డి.తేది.01-01-2003)
92. మేజిస్ట్రేట్ వారెంట్ లేకుండానే ఎ.సి.బి. ఇన్స్పెక్టర్ కు ఆరెస్టు చేసే అధికారం వున్నది. (జి.వో.యం.ఎస్.నెం.163 జి.ఎ. (స్పెషల్.సి) తేది.28-05-2003)
93. విచారణ అధికారులు విధించిన శిక్షలను ట్రీబ్యూనల్ లేదా హైకోర్టులు మార్పు చేయకూడదని న్యూన్ కోర్టు 29-01-2003న తీర్పు ఇచ్చింది. (మెమోనెం - 107309/ సర్వీసెస్-సి/2003 తేది.03-09-2003)
94. ఆల్ ఇండియా సర్వీసు అధికారులు మరియు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సిబ్బందిపై ఉమ్మడి కేసులలో విచారణ కై కామన్ ఎంక్వెరీ అధారిటీని ఏర్పాటు చేయటానికి లేదా నియమించిన ఎంక్వెరీ అధికారిని కొనసాగించడానికి సంబంధిత ప్రభుత్వ శాఖలలో సంప్రదించాలి. (మెమోనెం-49/స్పెషల్.సి/2004-1 తేది. 17-02-2004)

GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
FOREST DEPARTMENT

Ref.No.19055/2016/WLR-4
Dated:03-03-2017.

Office of the Pri.Chief Conservator of Forests,
(Head of Forest Force), Agarthavarapadu,
Andhra Pradesh, Aranya Bhavan, Guntur,

Sri P.K. SARANGI , I.F.S.,
Principal Chief Conservator of Forests
(Head of Forest Force)

Sub:- APHC- WP No.39780 of 2016 in filed by Sri. Majji Damodara Rao, Etcheral mandal, Srikakulam District in the Hon'ble High Court of Andhra Pradesh - Proper procedure not followed in eviction of encroachment - Relevant Section of AP Forest Act 1967 is communicated for strict adherence - Regarding.

Ref:- Govt. Memo No.5869/Section.II/2016, EFS&T, Dept.,
Dt:08.12.2016, received on 19.12.2016.

All the officers in the address entry are informed that in a recent case in Srikakulam Dist., it was noticed that the proper procedures were not followed for eviction of encroachment in Reserve Forest. Whenever, the Divisional Forest Officer / Forest Range Officer initiate action for eviction of encroachments in majority of the cases the field officers do not follow the proper procedure laid down in AP Forest Act, 1967 or A.P. Land Encroachment Act,1905.

The relevant portion of Section 20 (d) (3) & (4) of A.P.Forest Act,1967 lays down procedure for eviction of encroachment in case of Reserve Forest which is as follows:-

(3) "Where a person contravenes the provisions of sub-clause (ii) or sub-clause (vii) of Clause (c) of sub-section (1)-

- (i) a forest officer not below the rank of a Ranger;
- (ii) a police officer not below the rank of a Sub-Inspector; or
- (iii) a revenue officer not below the rank of a Deputy Tahsildar;

may evict the person from the forest or the land, pertaining to which the contravention has taken place and remove any building or other construction or anything grown or deposited on it:

Provided that before taking any action under this sub-section, the officer concerned shall give an opportunity to the person affected to make any representation against the action proposed.

(4) Where any agricultural or other crop is grown on the land in contravention of sub-clause (vii) of Clause (c) of sub-section (1) or any building or other construction is put up on such land, any such crop, building or other construction shall be liable to confiscation by an order of the Divisional Forest Officer:

Provided that before making any order under this sub-section, the Divisional Forest Officer shall give an opportunity to the person affected to make a representation against the order propose to be made."

1. The model of Eviction notice is annexed herewith which may be adopted.
2. The provision of the Act in Section 20 (d) (3) deals with eviction of a person from the Forest including removal of building or any construction or anything grown or deposited. Under this provision the Forest Range Officers is authorized to initiate the eviction process after giving notice to the encroacher and hearing his plea.

Conti..

3. In the eviction process u/s 20 (d) (4), the authorized officer i.e., Divisional Forest Officer may initiate the process for confiscation of agricultural or other crops or any building or other constructions duly giving opportunity to the person effected.
4. Therefore, the process will be completed once the encroacher is made to vacate the forest land.

Thus, the moment the effected person approaches the legal forum the concerned Divisional Forest Officer / Forest Range Officer can report to the Court about the offence committed by the person in encroachment of the Forest land and the legal process followed by them in eviction of encroachment. The location of the encroachment (or copy of Gazette notification of the Forest Block), if possible the satellite imagery may be shown to the Courts to appreciate the facts in clear terms. If facts are properly presented the Court may not interfere or intervene against the action taken by the concern Divisional Forest Officer / Forest Range Officer

Other than Reserve Forests

(Lands notified u/s 4 or 24 of A. P. Forest Act, 1967)

The forest lands notified u/s 4 or 24 of A.P. Forest Act, 1967 may be either fully owned Government lands or where the claims are under enquiry. In such cases the existing provisions of A.P. Forest Act, 1967 are not applicable. Hence the provisions of Land Encroachment Act, 1905 may have to be applied. The Divisional Forest Officer / Forest Range Officer do have power under Land Encroachment Act to initiate legal action. The Divisional Forest Officer has to write to the District Collector to initiate legal action against the encroacher.

Procedure for eviction and conditions to be fulfilled:

- i) The Land encroached upon must be shown to be Government land.
- ii) Notice should be issued u/s 7 of L. E. Act and should be served on each of the encroachers to show cause before a specified date why he should not be evicted u/s 7 of the Act.
- iii) On service of such notice and if sufficient cause is not shown, a notice should be served u/s 6 of the Act requiring the encroacher to vacate the land within such reasonable time as may be fixed.
- iv) If such notice is not complied with, the M.R.O. shall pass orders directing removal of the person from such land.
- v) If such encroacher resists or obstructs, a summary enquiry by the Collector shall be held and; if satisfied that the obstruction or resistance is without any just cause, he may issue a warrant for his arrest the arrest of such person and on his appearance convict him to close custody for a period not exceeding 30 days in a nearby Civil Jail. And action under Criminal laws also can be initiated for obstructing the Public Servant while performing his duties.

Whenever eviction is ordered, forfeiture of everything found on an encroached land should also be ordered. The encroacher may, however, be permitted to take the food crops raised by him on lands other than objectionable Poramboke for the first time, with a warning that they would be evicted immediately after the harvest of such crops. (B.S.O. (7)).

A person who continues to be in possession of the land leased out to him after termination of the lease, can be evicted under the provisions of the L.E. Act (Section 15-A)

An order of eviction does not lapse and can be enforced even after the close of the Fasli in which it is issued, without further notice.

Conti...

:: 3 ::

Under Section 7-A of the Act, the District Collector is empowered to order immediate eviction, without any notice, when a group or groups of persons have unauthorisedly occupied Government land and have not vacated the land on demand by the District Collector or any Officer authorised by him in this behalf. Such Authorised Officer shall evict the encroachers from the land by force by taking police assistance, if necessary, and take possession of the land.

Therefore, all the Circle Heads / Divisional Forest Officers and Forest Range Officers are requested that the above procedures should be strictly followed to avoid legal complications in future. Wherever, in such cases the petitioners have already filed petitions in various courts, the action taken by the Divisional Forest Officer / Forest Range Officer on eviction of encroachments duly following the above procedures may be reported to the courts and the copies of the same report should be submitted to this office for future correspondence.

Sd/- P.K. Sarangi
Pri. Chief Conservator of Forests
(Head of Forest Force)

Encl: (Annexure)

To:
All the Circle Heads /
Divisional Forest Officers for immediate necessary action.
(Territorial & Wild Life)

Copy to the Pri. Chief Conservator of Forests (Vig.) & Chief Conservator of Forests (FCA) O/o. PCCF (HoFF), A.P., Guntur for information.

The Divisional Forest Officers and are requested to communicate this memo to the all the Forest Range Officers concerned.

// t.c.b.o//

9/3/17
Superintendent

ANNEXURE

EVICTIION NOTICE

(See Rule 20 of Andhra Pradesh Forest Act, 1967)

Whereas it has come to the notice of the undersigned that Sri/Smt..... son/daughter of residing at Village..... Mandal.....District has committed encroachment in the land, namely,..... at the disposal of Forest Department, Government of Andhra Pradesh. He is hereby directed to show cause within 15 days (fifteen days) of receipt of this notice, as to why he should not be evicted from the said land and the property thereon should not be confiscated to the Government under the provisions of Andhra Pradesh Forest Act,1967.

If no reply is received within the above mentioned period of time, it will be deemed that Sri/Smt..... has no explanation to offer and it will be deemed acceptance of encroachment of the land under control of Forest Department, Government of Andhra Pradesh, and further action will be taken by the undersigned as per provisions of the Andhra Pradesh Forest Act,1967 and Rules made thereunder.

Forest Range Officer/Tahsildar
.....Forest Range/ Revenue Mandal

To
Sri/Smt.....
.....Village
..... Mandal
.....District

Note: The notice is to prepared in duplicate and dated acknowledgement to be obtained on the duplicate copy

